

3717 Blair 262.

TESTAMANT

NEVEZ

HON AOTROU

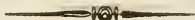
JÉZUZ-KRIST.

TESTAMANT

NEVEZ

HON AOTROU

JÉZUZ-KRIST.

TRÔET É BRÉZOUNEK,

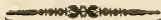
GANT

I. F. M. M. A. LE GONIDEC.

É ANGOULEM,

LÉKÉAT É GWASKÉREZ GANT F. TRÉMEAU,
GWASKÉRELLER AR ROUÉ HAG AR PRÉFED.

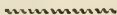
1827.

TAOLEN.

	Pajen		Pajen
Aviel S. Vazé.	3	Lizer 1. Da Dimotéuz.	275
— S. Vark.	46	— 2. Da Dimotéuz.	280
— S. Lukaz.	74	— Da Dituz.	284
— S. Iann.	120	— Da Filémon.	286
Oberiou ann Ébestel.	155	— D'ann Hébréed.	287
Lizer d'ar Romaned.	199	— S. Jakez.	300
— 1. D'ar Gorintied.	217	— 1. S. Per.	305
— 2. D'ar Gorintied.	235	— 2. S. Per.	310
— D'ar C'halated.	247	— 1. S. Iann.	313
— D'ann Éfézied.	253	— 2. S. Iann.	318
— D'ar Filippied.	259	— 3. S. Iann.	319
— D'ar Golossied.	264	— S. Judaz.	320
— 1. D'ann Tessalonied.	268	— Apokalips.	322
— 2. D'ann Tessalonied.	272		

LIBRARY
D
30
1955

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SAÑT VAZÉ.

I. PENNAD.

1. LEVR nésted Jézuz-Krist mab David, mab Abraham.

2. Abraham a c'hanaz Izaak; hag Izaak a c'hanaz Jakob; ha Jakob a c'hanaz Judaz hag hé vreudeur.

3. Ha Judaz a c'hanaz Farez, ha Zara euz a Damar; ha Farez a c'hanaz Esron; hag Esron a c'hanaz Aram.

4. Hag Aram a c'hanaz Aminadab; hag Aminadab a c'hanaz Naason; ha Naason a c'hanaz Salmon.

5. Ha Salmon a c'hanaz Booz euz a Rac'hab; ha Booz a c'hanaz Obed euz a Rut; hag Obed a c'hanaz Jesé; ha Jesé a c'hanaz David roué.

6. Ha David roué a c'hanaz Salomon, euz ann hini péhini a oé *grég* da Uriaz.

7. Ha Salomon a c'hanaz Roboam; ha Roboam a c'hanaz Abiaz; hag Abiaz a c'hanaz Aza.

8. Hag Aza a c'hanaz Jozafat; ha Jozafat a c'hanaz Joram; ha Joram a c'hanaz Oziaz.

9. Hag Oziaz a c'hanaz Joatham; ha Joatham a c'hanaz Akaz; hag Akaz a c'hanaz Ezékiaz.

10. Hag Ezékiaz a c'hanaz Manassez; ha Manassez a c'hanaz Amon; hag Amon a c'hanaz Joziaz.

11. Ha Joziaz a c'hanaz Jékoniaz hag hé vreudeur, enn amzer ann dizougadur é Babilon.

12. Ha goundé ann dizougadur é Babilon, Jékoniaz a c'hanaz Salatiel; ha Salatiel a c'hanaz Zorobabel.

13. Ha Zorobabel a c'hanaz Abiud; hag Abiud a c'hanaz Eliasim; hag Eliasim a c'hanaz Azor.

14. Hag Azor a c'hanaz Sadok; ha Sadok a c'hanaz Akim; hag Akim a c'hanaz Eliud.

15. Hag Eliud a c'hanaz Eléazar; hag Eléazar a c'hanaz Matan; ha Matan a c'hanaz Jakob.

16. Ha Jakob a c'hanaz Jozef pried Mari, euz a béhini eo ganet Jézuz, a c'halveur Krist.

17. Béz' éz euz éta enn-holl euz a Abraham bété David, pevarzék mabérez: hag euz a Zavid bétég ann dizougadur é Babilon, pevarzék mabérez: hag euz ann dizougadur é Babilon bétég ar C'hrist, pevarzék mabérez.

18. Hôgen ginivélez ar C'hrist a c'hoarvézaz ével-henn: Mari hé vamm ô véza dimézet gant Jozef, en em gavaz brazez dré m'é doa engéhentet a-berz ar Spéred-Santel, diagent ma oant éat kévret.

19. Ha Jozef hé fried, ô véza eunn dén gwirion, péhini na fellé kéd d'ézhan hé mézékaat, a vennaz hé lakaad er-méaz é-kûz.

20. Hôgen pa venné kément-sé, chétu eunn Eal euz ann Aotrou en em ziskouéaz d'ézhan dré hé gousk, ô lavarout: Jozef, mab David, n'az péz kéd a aoun ô kémérout gan-éz Mari da c'hrég: râg ar péz a zô ganed enn-hi a zeû euz ar Spéred-Santel.

21. Hag eur mab a c'hanô, hag é rôl d'ézhan ann hanô a Jézuz: râg hén eo a zicûbô hé hobl euz hô féc'héjou.

22. Hôgen kément-sé a zô bét c'hoarvézet évit sévéni ar péz a oa bét lavaret gand ann Aotrou dré chénou ar Profed, ô lavarout:

23. Chétu eur werc'hez a zeû da véza brazez, hag a c'hanô eur mab, hag é rôind d'ézhan ann hanô a Emmanuel, da lavaroud eo, Doué gan-é-omp.

24. Hôgen Jozef ô véza dibunet, a réaz ar péz en doa gourc'hémened d'ézhan Eal ann Aotrou, hag é kémeraz hé c'hrég gant-han.

25. Ha na anavéaz kéd anézhi ken na oé gwiliouded euz hé mab

kenta-ganet : hag é rôaz d'ézhan ann hanô a Jézu.

II. PENNAD.

1. JÉZUZ éta ô véza ganet é Bêtléhem Juda ; ann namzer ar roué Hérodez, chétu é teûaz Majed eûz ar saô-héol da Jérusalem.

2. Enn eul lavarout : Péléac'h éma ann hini a zô ganet da roué d'ar luzevien ? Râg gwéled hon eûz hé stérenersaô-héol, hag omp deded évid hé azeûli.

3. Hôgen pa glevaz ar roué Hérodez kément-sé, é oé enkrézet, hag holl Jérusalem gant-han.

4. Hag ô véza strollet ar pennou eûz ar véleien ha skribed ar bobl, é c'houlennaz digant-hô péléac'h é tlié béza ganet ar C'hrist.

5. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhan : é Bêtléhem Juda ; râg ével-sé eo bêt skrivet gant ar Profed :

6. Ha té Bêtléhem douar Juda, né d'oud kéd ann divéza é-touez penn-keriou Juda ; râg ac'hanod é teûi ar penn a réno va bobl a Israel.

7. Neûzé Hérodez ô véza galved ar Majed é-kûz, a c'houlennaz gant préder digant-hô é pé amzer é oa en em ziskouézed ar stéren d'ézhô.

8. Hag ô kâs anézhô da Vêléhem é lavaraz : it, ha goulennit gant préder péléac'h éma ar bugel : ha pa hô pézo hé gavet, digasit mének d'in eûz a gément-sé, évit ma'z-inn va-unan d'hé azeûli.

9. Ar ré-man goudé béza klevet ar roué, az éaz-kuit. Ha chétu ar stéren hô doa gwélet er saô-héol az éa enn hô raok, bétég ô véza er-ruet a-ûz al léac'h é péhini édo ar bugel, é choumaz éno.

10. Ha pa véljond ar stéren, é trid-jont gant eul lévénéz vrâz meûrbéd.

11. Hag ô véza éad enn ti, é kav-jond ar bugel gant Mari hé vamm, hag oc'h en em strinka d'aun douar ec'h azeûljond anézhan : hag ô véza digored hô zenzorieu é kinnigjond d'ézhan évit rôou, aour, ézans ha mirr.

12. Hag ô véza deded d'ézhô dré hô c'houk eunn ali évit na zistrô-

jent kéd é-trézég Hérodez, é tis-trôjond d'hô brô dré eunn hend all.

13. Goudé ma oand éat-kuit, chétu eunn éal eûz ann Aotrou en em ziskouézaz da Josef dré hé gousk, ena eul lavarout : Saô, ha kémer ar bugel hag hé vamm, ha tec'h enn Éjypt, ha choum éno bété ma livirinn d'id ; râk Hérodez a glaskô ar bugel évid hé lakaad da vervel.

14. Hé-man ô véza savet, a gé-méraz ar bugel hag hé vamm é-pâd ann nôz, hag en em dennaz enn Éjypt.

15. Hag é choumaz éno bété ma varvaz Hérodez, évit ma vijé sévéned ar péz en doa lavaret ann Aotrou dré c'hénou ar Profed, ével-henn : Galved em eûz va mâb eûz ann Éjypt.

16. Neûzé Hérodez ô wélout pénaoz hô doa ar Majed gréat goab anézhan, a vuanékaaz meûrbéd, hag é lékéaz laza é Bêtléhem, hag enn holl vrô trô-war-drô, ann holl vugalé a zaou vloaz ha iaouankoc'h, hervez ann amzer en doa goulennet gant préder digant ar Majed.

17. Neûzé é oé sévéned ar péz a oa bêt lavaret gant ar Profed Jérémias ével-henn :

18. Lénv a zô bêt klevet é Rama ; hag ivé klemvanou hag hirvoudou brâz : Rachel ô wêla hé mapien, hép menna béza dic'hlaç'haret, râk n'émint mui.

19. Hôgen pa oé marô Hérodez, chétu eunn éal eûz ann Aotrou en em ziskouézaz da Josef enn Éjypt dré hé gousk.

20. O lavarout : Saô, ha kémer ar bugel hag hé vamm, ha kéa é douar Israel : râg ar ré a glaské ar bugel évid hé laza a zô marô.

21. Hé-man ô véza savet, a gé-méraz ar bugel hag hé vamm, hag a zeûaz é douar Israel.

22. Hôgen pa glevaz pénaoz Arkélauz a ioa roué é Judéa é léac'h hé dâd Hérodez, en dévoé aoun ô vond di : hag ô véza béd dré hé gousk eunn ali digant Doué, en em dennaz war-drô Galiléa.

23. Hag é teûaz da joum enn eur

gêar hanvet Nazaret : évit ma vijé sévéned ar péz hô doa lavared ar Broféded : Nazaréad é vézô galvet.

III. PENNAB.

1. HOGEN enn deisiou-zé é teûaz Iann-Badézour da brézégi enn distrô eûz a Judéa,

2. O lavarout : Grit pinijen ; râk tôstaad a ra rouantélez ann énvou.

3. Râg hen-nez eo eûz a béhinién deûz komzed ar Profed Izaiaz, ô lavarout : Mouéz ann hini a lénv el léac'h distrô : aozid hend ann Aotrou : grit ma vézô eeun hé wénôdennou.

4. Hôgen Iann en doa eur zaé gréat gant bleô kanval, hag eur gouiz ler war-drô d'hé groazel : hag hé voéd a ioa kiteien-raden ha mêl gouéz.

5. Neûzé Jérusalem, ar Judéa holl, hag ann holl vrô war-drô d'ar Jourdan a zeûé d'hé gavout.

6. Hag ô véza ansavet hô féc'héjou, é badézé anézhô er Jourdan.

7. Hôgen ô wélout kalz a Farizianed hag a Saduséed ô tond d'hé vadiant, é lavaraz d'ézhô : gwenn ann aéred-viber, piou en deûz desked d'é-hoc'h tech'houd diouc'h ar vuanégez a dlé kouéza war-n-hoc'h?

8. Grid éta eur binijen frouézuz.

9. Ha na livirit kéd enn-hoc'h hoc'h-unan : Abraham lion eûz da dâd : râg hé lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Doué a hell lakaad da zével eûz ar vein-zé mipien da Abraham.

10. Râg ar vouc'hal a zô a-vréma lékéad out grisien ar gwéz. Pépgwézen éta péhini na roi kéd a frouez mât, a vézô trouc'het ha taoled enn tân.

11. Évid-oun-mé a vadez ac'hanoc'h enn dour évid hô tigas d'ar binijen ; hôgen ann hini a zeûi war va lerc'h a zô kréoc'h égéd-oun ; ha na zelléann kéd dougen hé voutou. Hén hô padézô er Spéred-Santel hag enn tân.

12. Eur c'hant a zô enn hé zourn ; hag é nétaï ervâd hé leûr : hag é c'hrounnô hé éd er zôlier ; hôgen

ar c'hôlô a zevô enn cunn tan dî-vouguz.

13. Neûzé Jézuz a zeûaz eûz a C'halliléa d'ar Jourdan da gavoud Iann, évit béza badézet gant-han.

14. Hôgen Iann na fellé kéd d'ézhan hé ôber, ô lavarout : Mé eo a dlé héza badézet gan-éz, hag é teûez d'am c'havout?

15. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhan, enn eul lavarout : Lez da ôber hréma : râg ével-sé eo é tléomp sévéni pép gwirionez. Neûzé hen lezaz da vont.

16. Hôgen Jézuz ô véza hét badézet, a zavaz râk-tâl eûz ann dour. Ha chétu ann énvou a oé digored d'ézhan : hag é wélaz Spéred Doué a ziskenné ével eur goulm, hag a zeûaz war-n'ézhan.

17. Ha chétu eur vouéz eûz ann énvou a lavaré : Hé-man eo va mât kër, é péhini em eûz lékéat va holl garantez.

IV. PENNAB.

1. NEUZÉ Jézuz a oé kaset gand ar Spéred enn distrô, évit béza temptet gand ann diaoul.

2. Ha pa en dévoé iunet daoungend dervez, ha daou-ugent nôzvez, en doé naoun goudé.

3. Hag ann tempter a dôstaaz hag a lavaraz d'ézhan : Mar d-oud mât Doué, lavar ma teûi ar vein-zé da vara.

4. Hé-man a lavaraz d'ézhan : Skrived eo : Né két gant bara hép-kén é vév ann dén, hôgen gant pép gér a zeû eûz a c'hénou Doué.

5. Neûzé ann diaoui hen kasaz er gêar zantel, hag hen lékéaz war lein ann templ,

6. Hag é lavaraz d'ézhan : Mar d-oud mât Doué, en em daol d'ann douar : râk skrived eo : Pénaoz en deûz rôed hé c'houc'hémennou d'hé éled diwar da benn, ha pénaoz é tougind ac'hanod étre hô daouarn, enn aoun dré zarvoud na stokfez da droad oud eur méan.

7. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Skrived eo ivé : Na dempti kéd ann Aotrou da Zoué.

8. Ann diaoul hen kasaz c'hoaz war eur ménéz pe'hel meürbéd : hag é tiskouézaz d'ézhan holl rouantélésiou ar béd, hag hô skéd.

9. Hag é lavaraz d'ézhan : Kément-sé holl a rôinn d'id, mar fell d'id en em deürel d'ann douar ha va azeüli.

10. Neüzé Jézuz a lavaraz d'ézhan : Kéa-kuit, Satan ; räk skrived eo : Ann Aotrou da Zoué a azeüli, ha na zervichi némét-han.

11. Neüzé ann diaoul hen loskaz : ha chétu ann éled a dôstaaz, hag a zer vichaz anézhan.

12. Hôgen pa glevaz Jézuz pénaoz é oa béd dalc'het Iann, en em dennaz é Galiléa.

13. Hag ô véza kuitéed ar géar a Nazaret, é teüaz, hag é choumaz é Kafarnaoum, kéar arvôrek, war harzou Zahulon ha Neftali.

14. Évit ma vijé sévéned ar péz a zô bét lavaret gand ar profed Izaïaz :

15. Douar Zabulon, ha douar Neftali, hend ar môr enn tu all d'ar Jourdan, Galiléa ar vroadou.

16. Ar bobl péhini a ioa azézed enn amc'houlou, en deüz gwéled eur c'houlouen vrâz : hag ar goulou a zô saved war ar ré a oa azézed é brô skeüd ar marô.

17. A neüzé é téraouaz Jézuz prézégi, ha lavarout : Grit pinijen ; räk tostaad a ra rouantéléz ann énvou.

18. Hôgen Jézuz ô kerzoud ahéd môr Galiléa, a wélaz daou vreür, Simon, a c'halveur Per, hag André hé vreür, a daolé hô roued er môr ; räk peskétérien oant :

19. Hag é lavaraz d'ézhô : Deüd war va lere'h, ha mé hô lakai da véza peskétérien tûd.

20. Hag hi räk-tâl a guitaaz hô rouédou hag az éaz war hé lere'h.

21. Hag ac'hanô ô vond a-raok, é wélaz daou vreür all, Jakez mab Zébédé, ha Iann hé vreür, péré a ioa enn eur vag gand Zébédé hô zâd oc'h aozâ hô rouédou ; hag é c'halvaz anézhô.

22. Hag hi kerkent a guitaaz hô

rouédou hag hô zâd, hag az éaz war hé lere'h.

23. Ha Jézuz az éa war-drô ann holl C'haliléa, ô kélenne enn hô sinagogou, hag ô prézégi Aviel ar rouantéléz : hag ô iac'haat kément klénved, ha kéمند droug a ioa é-touez ar bobl.

24. Hag ar vrûd anézhan az éaz dré ann holl Siria, hag é tigasend d'ézhan ann holl ré glânv, tud glac'haret gant meür a glénved, gant meür a zrouk, hag ar ré trec'het gand ann diaoul, hag ar ré loarek, hag ar ré péluzet, hag é iac'héé anézhô :

25. Hag eul lôd brâz a dûd az éaz war hé lere'h eüz a C'haliléa, eüz a Zékapoliz, eüz a Jérusalem, eüz a Judéa, hag eüz ann tu-hond d'ar Jourdan.

V. PENNAD.

1. JÉZUZ ô weloud al lôd tûdzé, a biñaz war eur ménéz, hag ô véza azézed éno, hé ziskibled a dôstaaz out-haz ;

2. Hag ô tigeri hé c'hénou é kélenne anézhô, ô lavarout :

3. Euruz ar ré a zô berr a spéred ; räk rouantéléz ann énvou a zô d'ézhô.

4. Euruz ar ré a zô habask ; räg ann douar a biaouint.

5. Euruz ar ré a lénv ; räk dic'hlaç'hared é vézint.

6. Euruz ar ré hô deüz naoun ha sêc'hed eüz ar wirionez ; räg gvalc'hed é vézint.

7. Euruz ar ré a zo trugaréruz ; räk trugarez a gavind hô-unan.

8. Euruz ar ré hô deüz eur galoun glân ; räk Doué a wélint.

9. Euruz ar ré a gâr ar péoc'h ; räk bugalé Doué é vézint hanvet.

10. Euruz ar ré a c'houzanv heskin évid ar wirionez ; räk rouantéléz ann énvou a zô d'ézhô.

11. Euruz oc'h pa zeüi ann dûd da zrouk-pédi gau-é-hoc'h, d'hoc'h heskina, ha da lavaroud é-gaou pép droug ac'hanoc'h enn abek d'in.

12. En em laouénait, ha tridit, räg hô kôbr a vézô brâz enn énvou ; räg ével-sé eo béd heskined ar

Brofeded pére a zô 'béd enn hô raok.

13. C'hoalen ann douar oc'h. Ma teù ar c'hoalen da golla hé ners, gant pétra é vézô sallet ? N'eo mui mâd néméd da véza taoled er-méaz, ha da véza mac'het gant treid ann dūd.

14. Goulou ar béd oc'h. Eur géar savet war eur ménéz na hell két béza kuzet.

15. Ha na énaqueur kéd eur c'hleùzeur, évid hé lakaad dindân ar boézel; hôgen hé lakaad a réeur war eur c'hantoler, évit ma sklerai holl dud ann ti.

16. Ra zeñi ével-sé hô koulou da luc'ha dirâg ann dūd, évit ma wélint hô mâd-ôberiou, ha ma teñind da veñli hô Tâd péhini a zô enn énvou.

17. Na vennit kéd é venn deñed évit terri al lézen, pé ar brofeded : n'ounn kéd deñed évit terri, hôgen évit peñr-ôber.

18. Râg évit gwîr bel lavarann d'é-hoc'h, abarz ma drémé nô ann énv hag ann douar, na vézô két tenned eñz al lézen, eul lizéren nâg eur rouden, ken na vézô sévénet pép-trâ.

19. Piou-bennâg éta a dorro ann distéra eñz ar c'houre'bémennouman, hag a zeskô kément-sé d'aun dūd, hen-nez a vézô galved ann di-véza é rouantélez ann énvou : hôgen ann hini a rai hag a zeskô kément-sé, hen-nez a vézô galvet brâz é rouantélez ann énvou.

20. Râg bel lavaroud a rann d'é-hoc'h : Ma né két brasoc'h hô kwirionez égéd hini ar Skribed hag ar Farizianed, n'az éot kéd é rouantélez ann énvou.

21. Kleved hoc'h eñz pénaoz eo hét lavared d'ar ré-gôz : Na lazi két; râk piou-bennâg a lazô a zellézô béza barnet.

22. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h : Pénaoz piou-bennâg a vuanékai oud hé vreñr, a zellézô béza barnet. Piou-bennâg a lavarô d'hé vreñr, Raka, a zellézô béza kélenet. Piou-bennâg a lavarô d'ézhan : Dibenn

oud, a zellézô béza taoled é tûn ann ifern.

23. Pa ginnigez éta da wéstitl d'ann aoter, ma teñez éno da gouna pénaoz en deñz da vreñr eunn dra-bennâg a-énep did :

24. Lez éno da wéstitl dirâg ann aoter, ha kée da genta d'en em unvani gand da vreñr, ha goudé pa vézi distrôet é kinnigi da wéstitl.

25. Béz a-unan râk-tâl gand da énébour é-pâd ma émoud enn hent gant-han, gand aoun na lakafé da énébour ac'hanod étre daouarn ar barnet, n'az lakafé ar barnet étre daouarn ar ministr, ha na véz lékéad er vâc'h.

26. É gwirionez hel lavarann did, Na zeñi két kuid alesi, ken na vézô distaclet gan-éz aon divéza gvennek.

27. Kleved hoc'h eñz pénaoz eo hét lavared d'ar ré-gôz : Avoultriez na ri két.

28. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h : Pénaoz piou-bennâg en dévézô selled oud eur vaouez gant c'hoantégez anézhi, hen-nez en deñz gréad avoultriez gant-hi enn hé galoun.

29. Ma teù da lagad déou da rei gwall skouér d'id, diframm-hén, ha taol-hén pell diouz-id : râk gwéll eo d'id kolla unan eñz da izili, égét gwéloud da gorf holl taoled enn ifern.

30. Ha ma teù da zourn déou da rei gwall skouér d'id, trouc'h-hén, ha taol-hén pell diouz-id : râk gwéll eo d'id kolla unan eñz da izili, égét gwéloud da gorf holl taoled eun ifern.

31. Lavared eo hét-c'hoaz : Piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hreg, a dlé rei d'ézhi eur skrid dré béhini hé c'hâs-kuit.

32. Ha mé a lavar d'é-hoc'h : Pénaoz piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hreg, néméd avoultr é vé hi, hé laka da véza avoultr : ha piou-bennâg a zimézô gand eur c'hreg a vézô kaset-kuit gand hé gwâz, a gouéz enn avoultriez.

33. Kleved hoc'h eñz ivé pénaoz eo hét lavared d'ar ré-gôz : Na dorri kéd da lé : hôgen miroud a ri al léou az pézô gréad da Zoué.

34. Ha mé a lavar d'é-hoc'h : Pénaoz na dléit toui é nép doaré é-béd, na dré ann énv, râk trôn Doué eo :

35. Na dré ann douar, râk skabel hé dreid eo : na dré Jérusalem, râk kéar ar Roué brâz eo :

36. Na doui kéd ivé dré da benn, râk na hellez kéd ôber eur vléven wenn pé eur vléven zù.

37. Hôgen ra vézô hô lavar, Ia, ia : nann, Nann ; râk kémeud a zô ouc'h-penn ar geriou-zé a zeû eûz ann drouk.

38. Kleved hoe'h eûz pénaoz eo bét lavaret : Lagad évid lagad, ha dant évid dant.

39. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h : Pénaoz na dléeur kéd énébi ouc'h ann drouk : ha maskô unan-benuâg war da vó'h zéou, trô ébén out-han.

40. Mar fell da unan-bennâg breû-taod ouz-id, évit kémeroud da zaé, laosk ivé da vantel gant-han.

41. Ha piou-bennâg a rédiô ac'hanod da ôber eul léô gant-han, gra c'hoaz gant-han diou léô all.

42. Rô da néb a c'houlenn digané, ha na bella két piou-bennâg a fell d'ézhan empresta diouz-id.

43. Kleved hoe'h eûz pénaoz eo bét lavaret : Karoud a ri da nésa, hag é kasai da énébour.

44. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h : Karid hoe'h énébourien, grit vâd d'ar ré a gasa ac'hanoc'h : ha pédid évid ar ré a beskin ac'hanoc'h, pé a lavar droug ac'hanoc'h é-gaou ;

45. Évit ma viot bugalé hô Tâd péhini a zô enn énvou ; péhini a laka da zével hé héol war ar ré-vâd ha war ar ré-zrouk, hag a laka ar glaô da gouéza war ar ré-léal ha war ar ré-zisléal.

46. Râk mar kirid ar ré hô kêr, pé 'gôbr hô pézô-hu ? hag ar Publikaned na réont kéd ével-sé ?

47. Ha ma na livirid deiz-mâd néméd d'hô preûdeur, pétrâ a rit-hu ouc'h-penn ? hag ar Baganed na réont kéd ével-sé ?

48. Bézid éta dinam, ével ma'z eo dinam hô Tâd péhini a zô enn énv.

VI. PENNAD.

1. LIKID évez na raac'h hô mât-ôberiou dirâg ann dâd, évit ma viot gwélet gant-hô : anéz n'hô pézô kéd a c'hôbr digand hô Tâd, péhini a zô enn énvou.

2. Pa réz éta ann aluzen, na laka kéd da zeni ar c'horn-boud enn da raok, é-c'hîz ma ra âr bilpouzed er sinagogou hag er ruou : évit béza meûlet gand aun dâd. Hé lavaroud a rann d'é hoc'h, hô gôbr hô deûz bét.

3. Hôgen pa ri ann aluzen, grâ na vézô kéd da zourn kleiz ar péz a râ da zourn déou :

4. Évit ma vézô da aluzen enn amc'houlou, ha ma zistôlô d'id da Zâd, péhini a wél enn amc'houlou.

5. Ha pa bédit, na vézit kéd ével pilpouzed, péré a gâr pidi enn hô sâ er sinagogou, hag é kornou ar uou, évit ma vézint gwélet gand ann dâd : hé lavaroud a rann d'é hoc'h, hô gôbr hô deûz bét.

6. Hôgen té, pa bédi, kêa enn da gambr, hag ô véza serred ann ôr, péd da Dâd enn amc'houlou : ha da Dâd péhiui a wél enn amc'houlou, a rô d'id da c'hôbr.

7. Pa bébod éta, na gomzit két kalz, ével ma ra ar Baganed, péré a gréd pénaoz eo dré aun niver eûz hô c'honsiou é tléont béza sélaouet.

8. Na rit két éta ével d'hô ; râg hô Tâd a oar pétrâ hoc'h eûz ézomm, abarz m'hoc'h eûz hé gouleuned digant-han.

9. Ével-benn éta é pédot : Hon Tâd, péhini a zô enn énvou ; da hanô bétet meûlet.

10. Da rouantélez deûed d'é-omp. Da ioul bétet gréat, war ann douar, ével enn énv.

11. Rô dé-omb hiriô hor bara pemdéziek.

12. Ha distaol d'é-omp hon dléou, ével ma tistaolomp d'hon dléourien.

13. Ha n'hol laosk kéd da gouéza é gwall-ioul ; hôgen hor mir diouc'h drouk. Ével-sé bétet gréat

14. Râk mar distaolid d'ann dâd hô féc'hédou : hô Tâd péhini a zô

enn énv a zistaolô ivé d'é-hoc'h hô kwallou.

15. Hôgen ma na zistaolit kéd d'ann dūd, hô Tād na zistaolô kêt ken-nébeūd d'é-hoc'h hô péchédou.

16. Pa iunit, na vézit kéd asre-c'huz, ével ar bilpouzed; rāk dis-lébéri a réond hô dremmou, évid diskouéza d'ann dūd pénaoz é iunont. Hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, hô gôbr hô deūz bêt.

17. Hôgen té, pa innez, laka louzou c'houlés-vād ond da benn, ha gwalc'h da zremm.

18. Gand aoun na ziskouézfz d'ann dūd pénaoz é iunez, hôgen d'az Tād péhini a zô enn amehoulou: ha da Zād, péhini a wél enn amehoulou, a asroïo d'id.

19. Na zastumit kéd a denzorion d'é-hoc'h enn douar, é péléac'h ind diframmet gand ar merkl ha gand ar bréved, hag é péléac'h al laéroun hô dizouar hag hô laer.

20. Hôgen dastumid d'é-hoc'h tenzorion enn énv, é péléac'h n'int diframmet na gand ar merkl, na gand ar bréved, hag é péléac'h al laéroun n'hô dizouaront na n'hô laéront kêt.

21. Rāk el léac'h ma éma da denzor, éno ivé éma da c'haloun.

22. Da lagad a zô kleūzeur da c'horf. Mar d-eo eeun da lagad, da gorf holl a vézô lugernuz.

23. Hôgen m'ar d-eo drouk da lagad, da gorf holl a vézô téval. Mar d-eo éta tévalien ar goulou a zô ennod, péger braz é vézô-hi ann dévalien hé-unan?

24. Dén é-béd na hell servicha daou Aotrou: rāk pé é kasaô unan, hag é karô égilé; pé é skoaziô unan, hag é faô égilé. Na hellit kêt servicha Doué ha Mammon.

25. Rāk-sé é lavaraon d'é-hoc'h: N'en em nec'hit kéd eūz ar péz a zebrot, nāg eūz ar péz a wiskod war hô korf. Hāg ar vuez né d-eo kêt gwelloc'h égéd ar boéd, hag ar c'horf gwelloc'h égéd ann difad?

26. Sellid ouc'h laboused ann énv. Na badont kêt, na védont kêt, ha na zastimont nétrā er soliérou; hag

hô Tād péhini a zô enn énv a voet anézhô. Ha n'oc'h-hu kêt kalz muioc'h égét-hô?

7. Ha piou ac'hanoc'h gand hé holl bréder a hellé kreski hé vent eūz a eunn ilinad hép-kén?

28. Pérāg ivé oc'h-hu nec'het gand hô tifad? Évésait pénaoz é kresk lili ar mesiou: na lahouront, na na nézont kêt.

29. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h pénaoz Saluon hé-unan é-kreiz hé holl c'hloar né kêt bêt gwisked ével unan anézhô.

30. Mar gwisk éta Doué é-c'his-sé eul louzaouen eūz ar mesiou, péhini a zô hiriô, hag a vézô war-c'hoaz taoled er fourn, gant péger braz préder n'hô kwiskô-hén kêt, tād a nébeūd a feiz?

31. N'en em nec'hit kéd éta, ô lavaront: Pétrā a zebrimp-ni, pé pétrā a évimp-ni, pé gant pétrā en em wiskimp-ni?

32. Ann dudou holl a enklask kément-sé. Hôgen hô Tād a oar pé naoz hoc'h eūz ézomm eūz ann holl draou-zé.

33. Klaskit 'ta da-genta rouantélez Doué, hag hé wirionez: hag ann holl draou-zé a vézô rôed d'é-hoc'h ouc'h-penn.

34. Rāk-sé na vézit kêt nec'het gand ann antrônôz; rāk ann antrônôz en em brédériô anézhān hé-unan. Da bép dervez é bast hé zrouk.

VII. PENNAD.

1. Na varnit kêt, évit na viot kêt barnet.

2. Rāk diouc'h m'hô pézô barnet, é vioc'h barnet: ha diouc'h m'hô pézô mentet, é vioc'h mentet:

3. Pérāg é wélez-té eur blouzen é lagad da vreūr, ha na wélez-té kéd eunn treūst enn da hini?

4. Pé pénaoz é lévéréz-té d'as preūr: Va lez da denna eur blouzen eūz da lagad, té péhini éc'h eūz eunn treūst enn da hini?

5. Pilpouz, tenn da-genta ann treūst eūz da lagad, ha neūzé é wéli pénaoz é héli tenna ar blouzen eūz a lagad da vreūr.

6. Na rôit kéd ann traou santel d'ar chās, ha na daolit kéd ar perle dirâg ar môc'h ; gand aoun n'hô flastrend dindân hô zreid, ha na zistrojend ouz-hoc'h évid hô tiskolpa.

7. Goulennit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h : klaskit, hag é kéfot : stokit, hag é vézô digored d'é hoc'h.

8. Râk néb a c'houlenn, a véz rôed d'ézhan : néb a glask, a gâv : ha da néb a stok é vézô digoret.

9. Nag éz eûz hini ac'hanoc'h, ma c'houlennfé hé vâb bara digant-han, a rôjé d'ézhan eur méan ?

1. Pé ma c'houlennfé eur pésk, hag eunn aer a rôie-hén d'ézhan ?

11. Mar gouzoc'h éta, ha c'houi drouk, rei traou mâd d'hô pugalé : gant péger braz préder hô Tâd péhini a zô enn énvou na rôie-hén két traou mâd d'ar ré a c'houlennu digant han ?

12. Grid éta d'ann dûd ar péz a garraoc'h a racad d'é-hoc'h. Râg éno éma al lézen hag ar Broféded.

13. Id dré ann ôr enk, râk lédan eo ann ôr, hag ec'hon eo ann hênd a gâs d'ar gollidigez, ha kalz a dû a drémen dré éno.

14. Nâg eo enk ann ôr, nâg eo striz ann hênd a gâs d'ar vuez : nâg éz eûz nébeud a dûd hag a drémen dré éno !

1. En em virid oud ar fals Broféded, péré a zeû d'hô kavout gôlôet gant krec'bin dêved ; ha péré né d'int enn diabars némét bleizi skrapuz.

16. Hô anaoud a réod dioud hô frouez. Ha kutufa a helleur rezin war spern, pé fiez war zréz ?

17. Evel-sé pép gwézen vâd a rô frouez mâd : ha pép gwézen fall a rô frouez fall.

18. Eur wézen vâd na hell két rei frouez fall : hag eur wézen fall na hell két rei frouez mâd.

1. Pép gwézen ha na rô kéd a frouez mâd, a vézô trouc'het, ha taoled enn tân.

20. Hô anaoud a réod éta dioud hô frouez.

21. Kémend hini a lavar d'in : Aotrou, Aotrou n'az ai kéd é rouantélez

ann énvou : hôgen ann hini a ra iouva Zâd, péhini a zô enn énvou, hen nez a iélô é rouantélez ann énvou.

22. Meûr a hini a lavarô d'in enn deiz-zé : Aotrou, Aotrou, ha n'hon eûz-ni kéd diouganed enn da hanô ? Ha n'hon eûz-ni két kaset-kuid ann diaouled enn da hanô ? Ha n'hon eûz-ni két gréat kalz a vuzudou enn da hanô ?

23. Ha neûzé é livirinn d'ézhô : Biskoaz n'em eûz hoc'h anavezet : tec'hid diouz-in, tûd disléal.

24. Piou-bennâg éta a glev ar geriou-mañ d'in, hag a ra diout-hô, a vézô hévelébékéed oud eunn dén fûr, péhini en deûz saved hé di war ar méan.

25. Hag ar glaô a zô kouézet, hag ar steriou a zô dic'hlanet, hag ann avel en deûz c'houézet, hag en em vountet war ann ti-zé, ha n'eo két kouézet, dré ma'z oa saved war ar méan.

26. Hôgen piou-bennâg a glev ar geriou-mañ in, ha na ra kéd diout-hô, a vézô hével oud eunn dén foll, péhini en deûz saved hé di war ann treaz :

27. Hag ar glaô a zô kouézet, hag ar steriou a zô dic'hlanet, hag ann avel en deûz c'houézet, hag en em vountet war ann ti-zé, hag eo béd diskaret, ha brâz eo béd hé zismant.

28. ha pa en dévoé Jézuz peûr-lavared ar geriou-zé, ann dûd a ioa souézet gand hé gélen.

29. Râk hô deski a réa ével ann hini en deûz ar galloud ; ha n'hon gréa kéd ével ar Skribed hag ar Farizianed.

VIII. PENNAD.

1. Hôgen pa oé diskenned eûz ar ménéz, eul lôd brâz a dûd az éaz war hé lerc'h :

2. Ha chétu eul lovr ô tond'éno, a azeûlé anézhaz, ô lavarout : Aotrou, mar fell d'id, va faréa a hellez.

3. Ha Jézuz oc'h astenna hé zourn, a stokaz out-han, ô lavarout : Felloud a ra d'in. Ra vézi paré.

4. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Laka évez na liviri ann dra-man da zén : hôgen kéa : en em ziskouéz d'ar belek, ha kinnig d'ézhan ar gwésti, a zô bêt gourc'hémennet gant Moizez, évit ma vézô ann dra-man testéni d'ézhô.

5. Hôgen pa 'z éaz Jézuz é Kafarnaom, eur C'hanténer a zeûaz d'hé gavout, oc'h hé bédî,

6. Hag ô lavarout : Aotrou, va faotr a zô kouezet klân gand ar paralizi, hag eo enkrézet meûrbéd.

7. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mond a rinn, hag é paréion anézhan.

8. Hag ar C'hanténer a respountaz d'ézhan, ô lavarout : Aotrou, na zellézann kéd é teûfez em zi : hôgen lavar eur gêr hép-hén, ha va faotr a vézô iac'héet.

9. Râg mé a zô eunn dén lékéad dindân béli, hag em eûz soudarded dindân-oun, hag é lavarann a unan : Kéa, hag éz a, ha da cunn all : Deûz, hag é teû ; ha d'am paotr : Gra ann dra-man, hag é ra.

10. Hôgen pa glevaz Jézuz kément-sé é oé souézet, hag é lavaraz d'ar ré a ioa war hé lerc'h : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, n'em eûz két kavet eur feiz ker braz enn Israel.

11. Ével-sé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é teûiô meûr a hini eûz ar saô-heol hag eûz ar c'hüs-heol, hag é vézint lékéat gand Abraham, Izaak, ha Jakob é rouantélez ann énvou :

12. Hôgen bugalé ar rouantélez a vézô taoted enn dévalien a-ziavéaz. Éno é vézô gwélvan ha skriñdent.

13. Ha Jézuz a lavaraz d'ar C'hanténer : Kéa, ha bétet gréad d'id ével mâ ec'h enz krédet. Hag hé baotr a iac'haaz war ann heur.

14. Ha pa zeûaz Jézuz da di Per, é wélaz hé vamm-gaer gourvézet, hag hi klân gand ann dersienn :

15. Hag é stokaz ouc'h hé dourn, hag aon dersienn az éaz-kuid diout-hi : hag hi a zavaz, hag a zerviché anézho.

16. Hôgen diouc'h ar pardaez, é oé digased d'ézhan meûr a zén trec'het gand ann diaoulou, hag é kasé-kuid dré hé c'hér ar spérédou ; hag é iac'héaz ar ré holl a ioa klân :

17. Évit ma vijé sévéned ar péz a oa bêt lavaret gand ar profed Izaïaz : Kéméred en deûz hé-unan hor gwanderiou, ha douged en deûz hor c'hlenvédou.

18. Hôgen Jézuz ô wélout kalz a dûd war hé drô, a c'houre'hémennaz mond eun tu all eûz al lagen.

19. Hag eur Skrib ô tôstaat, a lavaraz d'ézhan : va Mestr, mond a rinn war da lerc'h, é pé léach-bennâg ma'z î.

20. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Al lern hô deûz toullou, ha laboused ann énv hô deûz neisiou ; hôgen Mâb ano dén n'en deûz léac'h é-béd évid harpa hé benn.

21. Eunn all eûz hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Aotrou, kavmâd éz ajenn da-genta da liéna va zâd.

22. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h, ha lez ar ré-varô da liéna hô ré-varô.

23. Hag ô véza-lién piñed enn eur vag, hé ziskibled az éaz war hé lerc'h :

24. Ha chétu eur stourm brâz a zavaz war ar môr, enn hévélep doaré ma oa ar vâg gôlôed a goummou ; hag hén kouskoudé a gouské.

25. Hag hé ziskibled a dôstaaz out-han, hag é tihunjond anézhan, ô lavarout : Aotrou, savété ac'hanomp, mond a réomp da golla.

26. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Pérâg oc'h-hu aounik, tûd a nébeûd a feiz ? Neûzé é savaz hag é c'houre'hémennaz d'ann avélou ha d'ar môr, hag eur sioulded brâz a oé gréat.

27. É-gwirionez ann dûd-zé a oé souézet, ô lavarout : Piou eo hé-man, ouc'h péhini é sent ann avélou hag ar môr ?

28. Ha pa oé deûed enn tû all d'al lagen é brô ar Jérazéned, daou zén trec'het gand ann diaou-

lou, père a zeûé eûz ar hésiou, ha kenn diboeil na grêde den tréménoud dré ann hent-zé, a ziam-brougaz anézhan :

29. Ha chétu é krijont, ô lavarout : Jézuz, mab Doué, pétrâ a zô étre té ha ni ? Ha deûd oud-dé aman évid hon enkrézi kent ann amzer ?

30. Hôgen béz' éz oa tôt diouc'h éno eur vanden vrâz a vòc'h père a ioa ô peûri.

31. Hôgen ann diaoulou a bédé anézhan, ô lavarout : Mar kasez ac'hanomp kuid ac'hann, kâs ac'hannomb er vanden vòc'h.

32. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Iit. Hag hi ô véza ead er-mêaz az éaz er môc'h, ha chétu éz éaz ann holl vanden vòc'h d'en em deûrel gant frouden er môr : hag é varvjond enn doureier.

33. Hôgen ar vésaerien a dé-c'haz : hag ô véza deûd é kéar, é tanéveljont kément-sé, hag ar péz a oa c'harvézed d'ar ré a oa trec'het gand ann diaoulou.

34. Ha chétu holl dud kéar a ziarbennaz Jézuz : hag ô véza hé wélet, é pédjond anézhan da bellaad diouc'h hô brô.

IX. PENNAD.

1. HAG ô piña enn eur vag, é treûzaz al lagen, hag é teûaz enn hé géar hé-unan.

2. Ha chétu é tigaschond d'ézhan eur paralitik, gourvézet war eur gwélé. Ha Jézuz ô weloud hô feiz, a lavaraz d'ar paralitik : Va mab, kémer fisians, da béc'hédou a zô distaoled d'id.

3. Ha chétu eur ré eûz ar Skribed a lavaraz enn-hô hô-unan : A-énep Doué hag al lézen é komz hé-man.

4. Ha pa wélaz Jézuz hô ménou, é lavaraz d'ézhô : Pérâg é vennit-ha droug enn hô kalounou ?

5. Péhini eo ann esa, lavarout : Da béc'hédou a zô distaoled d'id ; pé lavarout : Saô ha balé ?

6. Hôgen évit ma wiot pénaoz Mab ann den en deûz ar galloud war ann douar da zisteûrel ar bé-

c'hédou, neûzé é lavaraz d'ar paralitik : Saô, kémer da wélé, ha kée d'az ti.

7. Hag é savaz, hag éz éaz d'hé di.

8. Ann dûd-zé ô welout-sé hô devoé aoun, hag é veûljond Doué, péhini en deûz rôd eunn hévélep^g galloud d'ann dûd.

9. Ha pa 'z éa-kuid ac'hanô Jézuz, é wélaz eunn den azézed é ti ar gwiriou, hanvet Mazé. Hag é lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h. Hag hén a zavaz hag az éaz war hé lerc'h.

10. Ha pa édo Jézuz ouc'h taol enn ti, chétu kalz a Bublikaned hag a béc'herien en em lékéaz ouc'h taol gant Jézuz hag hé ziskibled.

11. Ha pa wélaz kément-sé ar Farizianed, é léverjond d'hé ziskibled : Pérâg é tebr-hén hô mestr gand ar Bublikaned ha gand ar béc'herien ?

12. Ha pa glevaz Jézuz kément-sé, é lavaraz : Né kéd ar ré-iac'h hô deûz ézomm a louzaouer, ar ré-glânv eo.

13. It 'ta, ha deskit pétrâ eo da lavarout : Gwell eo gan-én trugarez égét azenlidigez. Râk n'ounn kéd deûd évit gervel ar ré-wirion, hôgen évit gervel ar béc'herien.

14. Neûzé diskibled Iann a dôstaaz out-han, ô lavarout : Pérâk ni, hag ar Farizianed é iunomp-ni aliez ; ha na iunont kéd da ziskibled ?

15. Ha Jezuz a lavaraz d'ézhô : Bugalé ar pried hag hi a hell en em c'hlac'hari é-pâd ma éma ar pried gant-hô ? Hôgen dont a râi deisioù é père é vézô lamed digant-hô ar pried ; ha neûzé é iunint.

16. Den ivé na laka eur pensel nevez oud diñad kôz ; râk diframma a rajé lôd eûz ann diñad, hag ar rog a vijé gwâz.

17. Ha na lékéur két gwîn nevez é listri kôz ; râk anéz al listri a dorr, ar gwîn a réd, hag al listri a zô kollet. Hôgen lakaad a récur ar gwîn nevez é listri nevez, hag é mireur ann eil hag égilé.

18. Pa lavaré kément-sé d'ézhô, chétu eur penn-dén a dôstaaz out-

han, hag a azetlê anézhan, ô lavarout : Aotrou, va merc'h a zô marô bréman : kôgen deûez, laka da zourn war-n-êzhi, hag é vevô.

19. Ha Jézuz a zavaz, hag az éaz war hé lerc'h gand hé ziskibled.

20. Ha chétu eur c'hrég, péhini a ioa klân gand ann diwad daou-zek vloaz a ioa, a dôstaaz out-han a-ziadré, hag a zournataz penn-pil hé zaé-hén.

21. Râg hi a lavaré enn-hi hé-unan : ma tournatann hép-kén hé zaé, é vézinn iac'héet.

22. Hôgen Jézuz ô véza distrôet, hag ô wéloud anézhi, a lavaraz : Va merc'h, az péz fisians, da feiz en deûz da iac'héet. Hag ar c'hrég a oé iac'héet râk-tâl :

23. Ha pa oé deûed Jézuz é ti ar penn-dén, ha pa wélaz ar zutellerien hag eul lôd tûd oc'h ôber trouz, é lavaraz :

24. It-kuît : râg ar plac'h-iaouank né két marô, hôgen kousked eo. Hag é réant-goab anézhan.

25. Ha pa oé kaset-kuid al lôd tûd-zé, éz éaz éharz, hag é ké-méraz hé dourn d'ézhi. Hagar plac'h-iaouank a zavaz.

26. Hag ar vrûd eûz a gément-sé az éaz dré ann holl vrô-zé.

27. Ha pa 'z éa-kuid ac'hanô Jézuz, daou zén dall az éaz war hé lerc'h, enn eul lénva, hag enn eul lavarout : Mâb David, az péz truez ouz-omp.

28. Hôgen pa oé deûed enn ti, ann dud zall a dôstaaz out-han. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a gréd é helfenn ôber kément-sé d'é-hoc'h ? Hi a lavaraz d'ézhan : Ia, Aotrou.

29. Neûzé é lékéaz hé zourn oud hô daou-lagad, enn eul lavarout : Bézet gréad d'é-hoc'h hervez hô feiz.

30. Hag hô daou-lagad a oé di-goret : Ha Jézuz a c'hourc'hémennaz out-hô, ô lavarout : Diwallit na oufê dén ann dra-zé.

31. Hôgen hi ô véza éad er-méaz a rôaz da anaoud hé hanô-mâd dré ann holl vrô-zé.

32. Hôgen pa oé éat-kuld ar ré-man, chétu é oé digased d'ézhan eunn dén-mûd, trec'het gand ann diaoul.

33. Ha goudé ma oé taolet er-méaz ann diaoul, ann dén-mûd a gomzaz, hag ann dudou a oé souézet, hag é lavarent : Biskoaz n'eûz bêt gwélet kément all enn Israel.

34. Hôgen ar Farizianed a lavaré : Gant penn ann diaoulou é kâs-kuid ann diaoulou.

35. Ha Jézuz az éa trô-var-drô er c'heriou hag er bourc'hioù, ô teski enn hô sinagogou, hag ô prézégi Avel ar rouantelezh, hag ô iac'haad ann holl wanderiou, hag ann holl c'hlenvédou.

36. Hôgen pa wélaz ann holl dud-zé, en doé truez out-hô : dré ma oant enkrézet, ha gourvézet ével dénved hép mesaer.

37. Neûzé é lavaraz d'hé ziskibled : Brâz eo ar médérez, hôgen dibaod eo ann ôberourien.

38. Pédid éta ann Aotrou eûz ar médérez, évit ma kasô ôberourien enn hé védérez.

X. PENNAD.

1. HA goudé m'en doé galved hé zaouzek diskibl, é rôaz d'ézhô galloud war ar spérédou dic'hlan, évid hô c'hâs-kuît, ha iac'haad ann holl wanderiou, hag ann holl c'hlenvédou.

2. Hôgen chétu hanvou ann daou-zég Abostol : Ar c'henta, Simon, a c'halveur Per, hag André hé vreûr;

3. Jakez mâb Zébédé, ha Iann hé vreûr, Filip, ha Bertelé, Tomaz, ha Mazé ar publikan, Jakez mâb Alfé, ha Tadé;

4. Simon ar C'hananéad, ha Iuzaz Iskariot, péhini hen gwerzaz.

5. Jézuz a gasaz ann daouzek dén-zé; hag a c'hourc'hémennaz d'ézhô, ô lavarout : Na 'z éot kéd é-trézég ar Baianed, ha na 'z éot kéd é keriou ar Samaritaned.

6. Hôgen it kentoc'h é-trézég dénved Israel, péré a ia da goll.

7. Hôgen it ha prézégit, ô la-

varout : Pénaoz é tōsta rouantélez ann énvou.

8. Iac'haid ar ré-glân, dazor-c'hid ar ré-varô, pareid ar ré-lovr, kasit-kuid ann diaoulou : évit nétrâ hoc'h eûz bêt, rôid évit nétrâ.

9. Na bïaonit nag aour, nag arc'hant, na moneiz enn hoc'h ilc'hier.

10. Na gasit kéd a ézef enn hent, na diou zaé, na boutou, na bâz : râg ann ôbérer a zellez hé voéd.

11. Hôgen é pé kéar-bennâg, é pé bourc'h-bennâg ma 'z éot, goulennit piou a zô dellézek enn-hi ; ha choumid éno bété ina 'z éot-kuit eûz ar vrô.

12. Ha pa 'z éod enn ti, stouid dira-z-han, ô lavarout : Ra vèzô ar péoc'h enn ti-man !

13. Ha mar d-eo dellézuz ann ti-zé, hô péoc'h a zeûi war-n-ézhân : hôgen ma né d-eo kéd dellézuz, hô péoc'h a zistrôio d'éhoc'h.

14. Ha pa vèzô unan-bennâg ha n'hô tigémérô kêt, ha na zé-laouô kéd hô keriou : pa 'z éot-kuid eûz ann ti-zé, pé eûz ar géar-zé, hejid ar poultr eûz hô treid.

15. E-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h : Douar ar Sodomidi hag ar Gomorridi a vèzô digéméret gant mui a habaskded, é deiz ar varn, égéd ar géar-zé.

16. Chéu é kasann ac'hanoc'h ével déaved é-kreiz ar bleizi. Bézid éta poellek ével aéred, hag ceun ével koulmed.

17. Hôgen diwallid ouc'h ann dûd. Râg hô tigas a raind enn hô strolladou, hag é skourjézind ac'hanoc'h enn hô sinagogou.

18. Ha kased é viod dirâg ar rénerien hag ar ronéed enn abek d'in, é testéni d'ézhô, ha d'ar brôadou.

19. Hôgen pa viot kased dira-z-hô, n'en em likit kéd é poan pénaoz na pétrâ a lévérot : râk rôed é vèzô d'éhoc'h war ann heur pétrâ a lévérot.

20. Râk né kêt c'houi eo a lavar, hôgen Spéred hô Tâd, Péhini a lavar enn hoc'h.

21. Hôgen ar breûr a rôl liê vreûr

d'ar marô, hag ann tâd hé vâb : hag ar vugalé a zispac'hô oud hô zâd hag oud hô mamm, hag hô lakaind da vervel.

22. Hag é viot kaséet gand ann holl enn abek d'in : hôgen néb a gendalc'hô bétég ann divéz, hennez a vèzô salvet.

23. Hôgen pa heskinind ac'hanoc'h enn eur géar, tec'hid enn eunn all. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, n'hô pézô kêt peûr-c'hréat keriou Israel, na zeûi Mâf ann dén.

24. Ann diskibl né kéd uc'héloc'h égéd ar mcstr, nâg ar mével uc'héloc'h égéd hé aotrou.

25. A-walc'h eo d'ann diskibl béza ével hé vestr, ha d'ar mével béza ével hé aotrou. Mar hô deûz galvet penn aunn tiégez Belzéub ; kent-sé ha na raint kéd ivé hé vellou ?

26. N'hô pézet kêt 'ta a aoun ra-z-hô. Râk n'eûz nétrâ a c'hôlôet, ha na vèzô dizôlôet ; ha nétrâ a guzet na vèzô gwézet.

27. Livirid er goulou ar péz a lavarann d'éhoc'h enn amc'houlou : ha prézégit war ann tôennou ar péz a glevid enn hô skouarn.

28. Ha n'hô pézet kéd a aoun râg ar ré a lâz ar c'horf, ha na hell kêt laza ann éné : hôgen hô pézet kent aoun râg ann hini a hell kolla hag ann éné hag ar c'horf enn ifern.

29. Ha na werzeur kéd daou c'holvan eur gweonek : hag unan anézhô na gouéz kêt d'ann douar héb ioul hô tâd ?

30. Hôgen bleô hô penn a zô nivéred holl.

31. N'hô pézet kêt 'ta a aoun : muioc'h é talit égét kalz a c'holvaned.

32. Piou-bennâg éta a ansavô ac'hanoun dirâg ann dûd, é ansavinn ivé anézhân dirâk va Zâd, péhini a zô enn énvou.

33. Hôgen piou-bennâg a zinac'hô ac'hanoun dirâg ann dûd, é tinac'hinn ivé anézhân dirâk va Zâd, péhini a zô enn énvou.

34. Na vennit kéd é venn deûed da gâs ar péoc'h war ann douar :

n'ounn kéd deùd da gâs ar péoc'h , hôgen da gâs ar c'hilézé.

55. Râk deùd ounn da ranna ann dén diouc'h hé dâd , hag ar verc'h diouc'h hé mamm , hag ar werc'h-kaer diouc'h hé mamm-gaer.

56. Ha mévellou ann dén a vézô hé énébournien.

57. Néb a gâr hé zâd pé hé vamm dreist-oun , né kéd dellézeg ac'hanoun : ha néb a gâr hé vâb pé hé verc'h dreist-oun , né kéd dellézeg ac'hanonn.

58. Ha nép na gémer kéd hé groaz , ha na heñt kéd ac'hanoun , né kéd dellézeg ac'hanoun.

59. Néb a vir hé vuez hé c'hollô : ha néb en dévézô kolled hé vuez enn abek d'in , hé c'harô.

60. Néb a zigémer ac'hanoc'h , a zigémer ac'hanoun : ha néb a zigémer ac'hanoun , a zigémer ann hini en deùz va digaset.

61. Néb a zigémer eur profed enn hanô eur profed , en dévézô gôbr eur profed : ha néb a zigémer eunn dén gwirion enn hanô eunn dén gwirion , en dévézô gôbr eunn dén gwirion.

62. Ha piou-bennâg en dévézô rôed da éva eur wérennad zour hép-kén da unan eñz ar ré zistéra eñz ar ré-man , enn hanô va diskibl : é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , na gollô kéd bé c'hôbr.

XI. PENNAD.

1. HA pa en doé rôet Jézuz ar c'hourc'hémennou-zé d'hé ziskibled , éz éaz ac'hanô da zeski ha da brézégi enn hô c'heriou.

2. Hôgen pa glevaz Iann enn hé vac'h ôberiou ar C'brist , é kasaz daou eñz hé ziskibled ,

3. Da lavaroud d'ézhan : Ha té eo ann hini a dlé dont , pé é tléompni gortoz eunn all?

4. HA Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : It ha danévellid da Iann ar péz hoc'h eñz klevet , ha gwélet.

5. Ar ré-zall a wél , ar ré-gamm a valé , ar ré-lovr a zô skarzet , ar ré-vouzar a glev , ar ré-varô a zâv

da véô , ann Avel a zô prézéged d'ar ré-haour.

6. Hag euz eo ann hinipéhini na gémerô kéd a wall-skouër diouz-in.

7. Pa oa éad ar ré-man kuit , Jézuz a zéraouaz komza oud ar bobl diwar-benn Iann : Pétrâ oc'h-hu éad da wéloud enn distrô ? Eur gorsen hejet gand ann avel ?

8. Hôgen pétrâ oc'h-hu éad da wélont ? Eunn dén gwisket gant boukder ? Chétu ar ré a zo gwisket gant bonker a choum é tiez ar rouéed ,

9. Hôgen pétrâ oc'h-hu éad da wélout ? Eur profed ? Ia , a lavarann d'é-hoc'h , ha mui égéd eur profed.

10. Râg hen-nez eo diwar-benn péhini eo skrivet : Chétu é kasann va éal enn da raok , péhini a aozô da heñd abarz ma teùl.

11. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , é-touez bugalé merc'hed n'euz két hét ganet brasoc'h égét Iann Badézour : hôgen ann hini a zô ar bihana é rouantelez ann énvou , a zô brasoc'h égét-han.

12. Hôgen eñz a zeiziou Iann Badézour bété vréma , rouantelez ann énvou a zô hét kémered dré ners , hag ann dûd-téar eo a skrap anézhann.

13. Râk bété Iann , ann holl Broféded hag al lézen hô deùz diougant.

14. Ha mar fell d'é-hoc'h lakaad enn hô skiant , lién eo Eliaz péhini a dlé dont.

15. Ra zélaouô hen-nez , pélini en deùz diskouarn da zélaoui.

16. Hôgen , ouc'h pétrâ é hévé-lébékainn-mé ar bobl-man ? Héñvel eo ouc'h bugalé azézed er marc'hal-lac'h , pérc a gri d'hô c'henseurd ,

17. Hag a lavar d'ézhô : Kaned hon eñz d'é-hoc'h , ha n'hoc'h eñz kéd danset : léñved hon eñz , la n'hoc'h eñz két kanvaouet.

18. Râk Iann a zô deñet hép na debr na na év , hag é lévéront : Ann Diaoul a zô enn-han.

19. Deñed eo Mâb ann dén péhini a zebr hag a ev , hag é lévéront : Chétu eunn dén leñtek , hag eunn éver gwîn , miñoun d'ar Buhlikaned ha d'ar béc'herien. Hag

ar furnez a oé diskleriet gand hé vipien.

20. Neûzé é téraouaz ôber tamallou d'ar c'heriou, é péré en doa gréat kalz a vuzudou, ô véza n'hô doa két gréat pinijen.

21. Gwâz d'id Korozaïn, gwâz d'id Betsaida; râk ma vijé gréat é Tir hag é Sidon ar vuzudou a zô bêt gréad enn-hoc'h, peil zô hô divijé gréat pinijen er sac'h-reün hag el ludu.

22. Râk-sé é lavarann d'é-hoc'h: Kentoc'h é vézô distaoled da Dir ha da Zidon, é deiz ar varn, égéd d'é-hoc'h.

23. Ha té, Kafarnaom, ha sével a ri-dé bêtég enn énv? Diskenni a ri bêtég enn ifern: râk ma vijé bêt gréat é Sodom ar vuzudou a zô bêt gréad enn da greiz, choumed é vijent martézé bété vréma.

24. Râk-sé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é vézô kentoc'h distaoled da zouar Sodom, é deiz ar varn, égéd d'é-hoc'h.

25. Enn amzer-zé Jézuz a lavaraz: Da veüli a rann, va Zâd, Aotrou ann énv hag ann douar, dré ma éc'h eûz kuzed ann traou-zé oud ar ré-für, oud ar ré-boellek, ha dré ma éc'h eûz hô diskleried d'ar ré-vihan.

26. Ia, va Zâd: râk ma eo héted ann dra-zé d'id.

27. Pép trâ a zô bêt lékéad étre va daouarn gant va Zâd. Ha dén na anavez ar Mâb néméd ann Tâd: ha dén na anavez ann tâd néméd ar Mâb, hag ann hini da béhini é vézô fellet gand ar Mâb hé ziskleria.

28. Deûd d'am c'havout, c'houi holl péré a zô skuized ha bec'hiet, ha mé hô tiboaniô.

29. Kémérit va iéô war-n-hoc'h, ha deskit gan-én pénaoz ounn habask, ha vuel a galoun: hag é kafot ar paouez eûz hoc'h énéou.

30. Râk va iéô a zô kûn, ha va béac'h a zô skân.

XII. PENNAD.

1. ENN amzer-zé Jézuz a dréméné dré eur park éd é deiz ar

sabbat: hôgen hé zisbiblel péré hô doa naoun en em lékéaz da gutuâ tamoezennou ha d'hô dibri.

2. Hôgen ar Farizianed pa weljont kément-sé, a lavaraz d'ézhan: Chétu da ziskiblel a ra ar péz a zô berzet é deisiou ar sabbat.

3. Hag hén a lavaraz d'ézhô: Ha n'hoc'h eûs-hu két lennet pétrâ a réaz David, pa en dévoé naoun, hag ar ré a ioa gant-han?

4. Pénaoz éz éaz é ti Doué, hag é tebraz baraou ar c'hennig, péré na oa aotréed hô dibri na d'ézhan, na d'ar ré a ioa gant-han, hôgen d'ar véleien hép-kén?

5. Pé n'hoc'h eûs-hu két lenned el lézen, pénaoz é deisiou ar sabbat ar véleien a dorr ar sabbat enn templ, hag ind dinam?

6. Hôgen lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz éz eûz ama unan hag a zô brasoc'h égéd ann templ.

7. Hôgen ma oufac'h pétrâ eo ann dra-man: Ann trugarez a fell d'in, ha né kéd al lazerez, n'hô pijé két barnet tûd diantek.

8. Râk Mâb aon dén a zô ann Aotrou eûz ar sabbat hé-unan.

9. Hag ô véza éat-kuid ac'hanô, é teûaz enn hô sinagog.

10. Ha chétu é oa éno eunn dén péhini en doa eunn dourn dizec'h'et. Hag é c'houlenjond digmahan, mar d-oa mâd rei ar iéc'hed é deisiou ar sabbat; évit ma tamaljend anézhân.

11. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô: Pé zén ac'hanoc'h, mar en défé eunn danvad, hag a vé koézed ennu eur poull é deiz ar sabbat, na zeûfé kéd d'hé denna ha d'hé zével?

12. Pégémend eo gwelloc'h eunn dén égéd eunn danvad? Dré-zé é helleur ôber-vâd é deisiou ar sabbat.

13. Neûzé é lavaraz d'ann dén: Astenn da zourn. Hag hén hé astennaz, hag é teûaz iac'h ével égilé.

14. Hôgen ar Farizianed ô véza éat-kuit, en em guzuliaz enn hé énep, évit gouzout pénaoz hen koljont.

15. Hôgen Jézuz ô c'houzout kément-sé en em dennaz ac'hanô:

ha kalz a dūd ō véza éat war hé lerc'h, hô iac'héaz holl.

16. Hag é c'houre'hémennaz d'ézhō na vrudjent két kément-sé.

17. Évit ma vijé sévénet ar péz a zō hét lavaret ével-henn gand ar Profed Izaïaz :

18. Chétu va bugel em eûz diennet, va muia-karet, é péhini em eûz lékéat va holl garantez. La-kaad a rinn va spéred war-n-ézhān, hag é embannō ar varn d'ar broadou.

19. Na zaélū két, na c'harmō két, ha dén na glevō hé vouéz er ruou.

20. Na dorrō kéd ar gorsen diskaret, ha na vougō kéd ar boulc'hen a zivōged, kén n'en dévézō lékéad ar varn da drec'hī.

21. Hag ar broadou a chédō enn hé hanō.

22. Neûzé é oé digased d'ézhan eunn dén trec'het gand ann diaoul, dall ha mùd, hag é iac'héaz anézhān, enn hévélep doaré ma komzaz, ha ma wélaz.

23. Hag ann holl dūd a oé souezet brāz, hag é lavarent : Ha n'eo kéd hé-man māb David ?

24. Hōgen ar Farizianed pa glevjont kément-sé a lavaraz : Hé-man na gās-kuīd ann diaoulou néméd dré Véelzéub penn ann diaoulou.

25. Hōgen Jézuz oc'h anaoud hô mennosiou, a lavaraz d'ézhō : Pép rouantélez kévrennet out-hī hé-unan, a vézō dismantret : ha pép kéar, pé pép tī a vézō kévrennet out-hān hé-unan, na joumō kéd enn hé zā.

26. Ha ma teû Satan da gās Satan kuit, eo kévrennet out-hān hé-unan : pénaoz éta é choumō hé rouantélez enn hé zā ?

27. Ha mar kasann-kuīd ann diaoulou dré Véelzéub, dré biou hô c'hās-kuīd hô pugalé ? Rak-sé é vézind hô-unan hô parnerien.

28. Hōgen mar kasann-kuīd ann diaoulou dré Spéred Doué, rouantélez Doué a zō éta deûet bétég enn-hoc'h.

29. Pé pénaoz é hell unan-bennāg mond é tī eunn dén kré,

ha preiza hé listri, néméd da genta en défé éréed ann dén kré ? Ha neûzé é preizō hé dī.

30. Nép n'éma két gan-én, a zō a-énep d'in : ha nép na zastum két gan-én, a skiñ.

31. Rāk-sé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz pép péc'hed ha pép lé-douet a vézō distaoled d'ann dūd ; hōgen pép lé-douet oud ar Spéred-glān na vézō kéd distaolet.

32. Ha piou-bennāg en dévézō komzed a-énep Māb ann dén, é vézō distaoled d'ézhan : hōgen piou-bennāg en dévézō komzed a-énep ar Spéred-glān, na vézō distaolet d'ézhan nag er béd-man, nag er béd da zont.

33. Pé livirit éz eo mād ar wézen, ha mād hé frouez : pé livirit éz eo fall ar wézen, ha fall hé frouez : rāg ar wézen a anavézeur dioud lé frouez.

34. Gwenn ann aéred-viber, pénaoz é hellit-bu lavarout traou mād, ha c'houi tūd fall ? Rāk diouc'h leûnder ar galoun é komz ar génou.

35. Eunn dén mād a denn traou mād eûz a eunn tenzor mād : hag eunn dén droug a denn traou droug eûz a eunn tenzor drouk.

36. Hōgen hel lavaroud a rann d'é-hoc'h ; pénaoz ann dūd a vézō kréd eûz a gément gér didalvez hô dévézō lavaret.

37. Rāk diouc'h da c'hériou é vézi didamallet, ha diouc'h da c'hériou é vézi tamallet.

38. Neûzé eur ré-bennāg eûz ar Skribed hag eûz az Farizianed a respountaz d'ézhan, ō lavarout : Mestr, nī hor hé c'hoand da wéloud eur burzud gréat gan-éz.

39. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhō : Ar wenn drouk hag avoultr-zé a c'houlenn eur burzud, ha na vézō rôed d'ézhi burzud é-béd, némét burzud ar Profed Jonaz.

40. Rāg ével ma oé Jonaz tri dervez ha teir nōzvez é kōv ar mōr-varc'h, ével-sé é vézō Māb ann dén tri dervez ha teir nōzvez é kaloun ann douar.

41. Tūd Niniva a zavō é deiz ar

varn gand ar wenn-zé, hag é tamallind anézhi; dré ma hô deûz great pinijen goudé prézégen Jonaz : ha chétu amañ mui éget Jonaz.

42. Rouanez ar c'hresteiz a zavô é deiz ar varn gand ar wenn-zé, hag é tamallô anézhi : dré ma co deûz eûz a haizou ann douar da zélaoui furnez Salomon : ha c'hétu amañ mui éget Salomon.

43. Hôgen pa guita eunn dén ar Spéere d louz, é valé dré lec'hliou seac'h, ô klaskout ann arzaô, ha n'hé c'hâv két.

44. Neûzé é lavar : Distrei a riun d'am zi eûz a beléac'h ounn deûet. Hag ô tond di é kâv anézhan goullô, skubet ha kempennet.

45. Neûzé éz â, hag é kémer gant-han seiz spéred all gwasoc'h éget-han, hag ô vond enn ti-zé é choumond éno : hag ar stad nevez eûz ann dén-ké a zeû gwasoc'h éged ar c'henta. Evel-sé é, c'hoarvezô d'ar wenn fall-zé.

46. Pa gomzé c'hoaz oud ann engroez, chétu hé vamm hag hé vreûdeûr a iua er-méaz, hag a c'houlenné komza out-han.

47. Hôgen unan-bennâg a lavaraz d'ézhan : Chétu da vamm ha da vreûdeûr a zô er-méaz hag a glask ac'hanod.

48. Hag hén ô respounta da néb a gomzé out-han, a lavaraz : Piou eo va mamm, ha piou eo va breûdeûr ?

49. Hag oc'h a-tenna hé zourn war hé ziskibled, é lavaraz : Chétu va mimm, ha va breûdeûr.

50. Râk piou-bennâg a ra ioul va Zâd péhini a zô-enn énvou, hen-nez a zô va breûr, va c'hoar, ha va mimm.

XIII. PENNAD.

1. Eunn deiz-zé Jézuz ô véza éad er-méaz eûz ann ti, a azézaz é-larz ar môr.

2. Hag eul lôd brâz a dâd en em zastumaz war hé dro; enn hévélep doaré ma biñaz war eur vag ha ma azézaz éno; hag ann holl engroez a jomaz war ann aot :

3. Hag é lavaraz d'ézhô kalz traou dré barabolennou ô komza ével-henn : Chétu ann hader a zô éad er-méaz da hada.

4. Hag é-pâd ma hadé, lôd eûz ann hâd a gouézaz a-héd ann hent, ha laboused ann énv a zeûaz hag hé zebraz.

5. Lôd all a gouézaz enn eul léac'h meinek, é peléac'h né oa két kalz a zouar : hag é savaz kerkent, dré né oa kéd a zounder douar.

6. Hôgen pa zavaz ann héol é oé losket : hag ô véza n'en doa kéd a c'hrisien, é sec'haz.

7. Lôd all a gouézaz é-touez ann drein : hag ann drein a greskaz, hag a vougaz anézhan.

8. Lôd all a gouézaz é douar mât : hag é rôaz fronez, lôd kant kémen-d all, lôd tri-ngent, lôd trégont.

9. Ra zélaouô néb en deûz diskouarn da glevout.

10. Hag hé ziskibled ô tôstaad a lavaraz d'ézhan : Pérâg é komze-té out-hô dré barabolennou ?

11. Hag hén a respountaz d'ézhô, ô lavarout : Dré ma 'z eo rôed d'é-hoc'h da anaout traou-kuzet rouantélez ann énvou : hôgen né d-co két rôed d'ézhô.

12. Râk piou-bennâg en deûz, é vezô rôed d'ézhan, hag é founnô : hôgen piou-bennâg n'en deûz két, é vezô lamed digant-han kémen-d en deûz.

13. Dré-zé é komzann out-hô dré barabolennou; râg ô wélout na wélont két, hag ô klevout na glevont két, ha na boellont két.

14. Ha diogan Izaïaz a zô sévéned eun-hô, pa lavar : Sélaoui a réot gand hô tiskouarn ha na glevot-két : selloud a réot gand hô taou-lagad, ha na wélot két.

15. Râk kaloun ar bobl-man a zô pounnéret, hag hô diskouarn a zô deût pounner-gleô, hag hô daou-lagad hô deûz serret : gand aoun na zeûjé hô daou-lagad da wélout, hô diskouarn da glevout, hô c'haloun da boella, na gemjend a vuez, ha na zeûjenn d'hô iac'haat.

16. Hôgen hô taou-lagad-hu a zô euruz dre ma welont, hag hô tis-kouarn dre ma klevont.

17. Râg é gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, penaoz kalz a Brofeded hag a dud-gwirion hô deûz hétet gwéloud ar péz a wêlit, ha n'hô deûz két gwelet; ha klevoud ar péz a glevit, ha n'hô deûz két klevet.

18. Klevit 'ta c'houi parabolen ann hader.

19. Piou-bennâg a glev gér ar rouantelez, ha na boell két, é teû ann drouk, hag é skrâp ar péz a zô béd hadet enn hé galoun; hen-nez eo a zô béd haded a-héd ann hent.

20. Hôgen ann hini a zô béd haded enn eul léac'h meinek, hen-nez eo ann hini péhini a zelaou ar gér, hag hen digémer kerkent gant laouénidigez;

21. Hôgen n'en deûz kéd a c'hri-sien enn-han hé-unan: ha né maé néméd évid cunn amzer: ha pa zeû eunn enkrez pé eunn heskin-bennâg enn abek d'ar gér, kerkent é kémer gwall skouér.

22. Ann hini a zô béd haded é-tonnez ann drein, hen-nez eo ann hini péhini a zelaou ar gér ha préder ar béd-man: ha touellérez ar madou a voug ar gér, hag hen laka da véza difrouez.

23. Hôgen ann hini a zô béd haded é douar mād, hen-nez eo ann hini péhini a zelaou ar gér, hag a boell, hag a zigas frouez, hag a rô lōd kant kéمند all, lōd tri-ugent, lōd tregont.

24. Eur Barabolen all a ginnigaz d'ézhô, enn eul lavarout: Rouantelez ann énvou a zô hénvel oud eunn dén péhini en deûz hadet hād mād enn hé bark.

25. Hôgen é-pād é oa kousked ann dūd, é teûaz hé énébour, péhini a hadaz draok é-touez ar gwiniz, hag az éaz-kuît.

26. Hôgen pa oé kresket ar iéot, ha deûed é frouez, neûzé en em ziskouézaz ivé ann draok.

27. Hôgen mévellou ar penn-ti az éaz d'hé gavout, hag a lavaraz

d'ézhan: Aotrou, ha n'éc'h eûsté kéd hadet hād mād enn da bark? Penaoz éta éz eûz draok enn-han?

28. Hag hén a lavaraz d'ézhô: Eunn dén hag a zô énébour d'in eo en deûz gread ann dra-zé. Hôgen hé vévellou a lavaraz d'ézhan: Ha té a fell d'id éz ajemp d'hé gutufa?

29. Hag hén a lavaraz: Nann; gand aoun ô kutufa ann draok, na zic'hrisienfac'h ar gwiniz gant-han.

30. List-hô hô-daou da griski bétég ar médérez, hag enn amzer ar médérez é livirinn d'ar védérien: Kutufid da genta ann draok hag ércit-hén a hordennou évid hô zeû; hôgen dastumid ar gwiniz emsôlier.

31. Eur Barabolen all a ginnigaz d'ézhô enn eul lavarout: Rouant élez ann énvou a zô hénvel oud eur c'hreunen sézô, péhini a gémer eunn dén hag a hād anézhi enn hé bark.

32. Hé-man a zô évit-gwir ar bihana eûz ann holl hadou: hôgen pa eo kresket, éz eo brasoc'h éged ann holl louzou, hag é teû da véza eur wézen, enn hévélep doaré ma teû laboused ann énv, ha ma neisient enn hé skourrou.

33. Eur Barabolen all a lavaraz d'ézhô: Rouantelez ann énvou a zô hénvel oud ar goell a gémer eur vaouez évid hé guza é tri feûr bleûd, bété ma teûi holl da c'hoi.

34. Jézuz a lavaraz kément-sé d'ar bobl gant parabolenou: ha na gomzé kéd ont-han hép parabolen.

35. Évit ma vijé sévénet ar péz a oa bét diouganet gand ar profed ô lavarout: Digeri a rinn va génou gant parabolenou; diskleria a rinn traou kuzet abapé ma eo kroued ar béd.

36. Neûzé Jézuz, ô véza kaset-kuît ar bobl, a zeûaz enn ti: hag hé ziskibled ô tōstaad out-han a lavaraz: Displég d'é-omp parabolen draog ar park.

37. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô: Néb a hād ann hād mād, eo Mād ann dén.

38. Hôgen ar park, eo ar béd. Ann hâd mât, eo bugalé ar rouantélez. Hag ann draok, eo ar vugalé drouk.

39. Hôgen ann énébour en deûz hé hadet, eo ann diaoul : ar mérérez, eo ann divez eûz ar béd ; hag ar védérieu, eo ann éled.

40. Evel éta ma kutufeur ann draok, ha ma devez anézhan enn tân, ével-sé é c'hoarvézô é divez ar béd.

41. Mâb ann dén a gasô hé éled, père a lakai er-méaz eûz hé rouantélez ann holl wall-skouériou, hag ar ré a ra drouk :

42. Hag é kasind anézho enn eur fourn dân. Enô é vézô gwélvan, ha skriñ dent.

43. Neûzé ann dûd gwirion a lugernô ével ann héol é rouantélez hô Zâd. Ra zélaouô néb en deûz diskouarn da glevout.

44. Rouantélez ann énvou a zô hénel oud eunn tenzor kuzed enn eur park : hag ann dén a gâv anézhan, hen kûz, ha gand al lévénz en deûz, éz a da werza ké-mend en deûz hag é préu ar park-zé.

45. Rouantélez ann énvou a zô c'hoaz hénel oud eur marc'hadour, péhini a glask perlez mât.

46. Hôgen goudé m'en doé kavet eur berlézen talvouduz, éz éaz da werza ké-mend en doa, hag hé frénaz.

47. Rouantélez ann énvou a zô c'hoaz hénel oud eur zeñlen taolled er môr, hag a zastum pésked a bép rumm.

48. Ha pa eo leûn, é teneur anézhi war ann aod, ha goudé béza azézet, é lékéur ar ré vâd enn eul léstr, hag é taoleur ar ré fall er-méaz.

49. Evel-sé é c'hoarvézô enn divez eûz ar béd : ann éled a zeûi, hag a rannô ar ré zroug eûz a zouez ar ré c'blân.

50. Hag é kasind anézho enn eur fourn dân. Enô é vézô gwélvan, ha skriñ dent.

51. Ha poellet mât eo kément-

ma gan-é-oe'h ? Hag é leverjond d'ézhan : Ia, Aotrou.

52. Hag hén a lavaraz d'ézho : Dré-zé kément Skrib a zô gwiziek er péz a zell ouc'h rouantélez ann énvou, a zô hénel oud eur penn-ti, péhini a denn eûz hé denzor traou nevez ha traou kôz.

53. Ha goudé m'en doé Jézuz peûr-lavared ar parabolennou-zé, éz éaz-kuid ac'hanô.

54. Hag ô véza deûed enn hé vrô, é teské anézho enn hô sinagogou, enn hévélep doaré ma oant souézet, ha ma lavarent : A bé-léac'h eo deûed da hé-man ar furrez-zé, ha ké-mend a c'halloud ?

55. Ha né d-ef-hén két mâb eur c'halvez ? Ha na c'halvez ké hé vamm Mari, hag hé vreûdeur Jakez, ha Jozef, ha Simon, ha Judaz ?

56. Hag hé c'hoarézed, ha n'é-mind-hi ké holl eunn hon touez ? A bé-léac'h éta é teû ann holl draou-zé gand hé-man ?

57. Hag é kavet tamall ennan. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézho : Eur Profed né d-eo ké hé hanô-mât, néméd enn hé vrô, hag enn hé di.

58. Ha na réaz ké éno kalz a vuzudou, enn abek d'hô digrédoni.

XIV. PENNAD.

1. ENN amzer-zé Hérodez ann tétrark a glevaz hanô eûz ar péz a réa Jézuz ;

2. Hag a lavaraz d'hé wazed : Iann Badézour eo hen-nez : distroed eo a varô da véô, ha dré-zé eo é ra ké-mend a vuzudou.

3. Râg Hérodez en doa lékéat kémerout Iann, hag hé staga : hag é réaz hé lakaad er vâc'h dré 'a abeg da Hérodiaz grég hé vreûr.

4. Râk Iann a lavaré d'ézhan : Né kéd aotréed d'îd hé c'haout.

5. Hag en doa c'hoant d'hé lakaad da vervel ; hôgen aoun en doa râg ar bobl, dré ma'z oa ké-méret gant-hô évid eur profed.

6. Hôgen da zeiz ganédigez Hé-
rodez, merc'h Hérodiaz a zansaz
dirâg ann dūd, hag é plijaz da Hé-
rodez.

7. Évit-sé é rôaz hé c'hér d'ézhi
gant lé pénaoz é rôjé d'ézhi kémeñd
a c'houlénjé digant-han.

8. Hag hi, goudé béza hét ké-
lenned a-raog gand hé mamm, Rō
d'in bréma, émé-z-hi, penn Iann
Badézour enn eunn disk.

9. Hag ar roué a oé glac'haret
gant kément-sé : koulskoudé dré
'n abek d'hé lé, ha d'ar ré a ioa
azézet gant-han ouc'h taol, é c'hour-
c'hémennaz hé rei d'ézhi.

10. Hag é kasaz da zibenna Iann
er vac'h.

11. Hag hé benn a oé digased
enn eunn disk, ha rôed d'ar pla-
c'h-iaouank, péhini hé gasaz d'hé
mamm.

12. Hag hé ziskibled a zeñaz,
hag a géméraz hé gorf. Hag é
lieujond anézhan, hag éz éjond da
lavarout kément-sé da Jézuz.

13. Pa glevaz Jézuz kément-sé,
é tee'haz ac'hanō enn eur vag,
hag en deñnaz a dū enn eul léac'h
distrō : ha pa glevaz ar bobl ann
dra-zé, é heñliáz anézhan wardroad
eñz ar c'heriou.

14. Ha pa 'z éa-kuit Jézuz, é
wélaz eul lōd brâz a dūd, hag en
doé truez out-hō, hag é iac'héaz
hō c'hanvourien.

15. Hôgen ar pardaez ô véza
deñt, hé ziskibled a zeñaz d'hé
gavout, hag a lavaraz d'ézhan :
al léac'h-man a zō distrō, hag ann
heur a ia é-biou. Kas-kuid ar bobl,
évit ma 'z aint er bourc'hiau, ha
ma préñint hoéd évit-hō.

16. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhō :
Né két réd éz ajend di ; rôit c'houi
da zibri d'ézhō.

17. Lavarout a réjond d'ézhan :
N'hon eñz aman némét pemp tors
vara, ha daou bésk.

18. Hag hén a lavaraz d'ézhō :
Digasit-hō aman d'in.

19. Ha goudé béza gourc'hémén-
ned d'ar bobl azéza war ar géot,
é kéméraz ar bemp dors vara, hag

ann daou bésk ; hag ô véza saved
hé zaoulagad étrézeñ ann éñv, é
binoigaz anézhō, hō zorraz, hag
é rôaz ann torsiou bara d'hé ziski-
bled, pére hō rôaz d'ar bobl.

20. Hag é tebjond holl, hag hō
doé a-walc'h. Hag é kaschont gant-
hō daouzek paner leñn gand ann
tammou a oa choumed enn hō
dilerc'h.

21. Hôgen eñz ar ré a zebraz éz
oa ann niver eñz a bemp mil dén,
néméd ar gragez hag ar vugalé.

22. Ha kerkent Jézuz a rédiáz
hé ziskibled da biññ er vâg, ha
da vond enn hé raog enn tu all
d'al lagen, é-pâd ma kasché-kuid ar
bobl.

23. Ha goudé béza kaset-kuid ar
bobl, é piñaz war eur ménez hé-
unan évit pédi. Hôgen ar pardaez
ô véza deñt, édo éññ hé-unan.

24. Hôgen ar vâg a ioa hejet
gant ar c'hoummou é kreiz ar môr :
râg ann avel a ioa éñep.

25. Hôgen d'ar pévaré dihun eñz
ann nôz, é teñaz d'hō c'havout ô
kerzoud war ar môr.

26. Ha pa wéljond anézhan ô
kerzoud war ar môr, é saouzan-
jond, hag é léverjont : Eunn teñz
eo. Hag é c'harmchont gand aoun.

27. Ha kerkent Jézuz a gomzaz
out-hō, enn eul lavarout : Hō pé-
zet fisians ; mé eo, n'hō pézet ké-
d a aoun.

28. Hôgen Per a respountaz d'é-
zhan ô lavarout : Aotrou, mar de-
eo té, kémeñn d'in mond d'az ka-
vout war ann doureier.

29. Hag hén a lavaraz : Deñz.
Ha Per ô tiskenna eñz ar vâg, a
gerzé war ann dour évit mond da
gavout Jézuz.

30. Hôgen pa wélaz eunn avel
gré, en doé aoun : hag ével ma
téraoué gwélédi, é c'harmaz ô la-
varout : Aotrou, savéta ac'hanoun.

31. Ha râk-tâl Jézuz oc'h astenna
hé zourn, a grogaz enn-han, hag a
lavaraz d'ézhan : Dén a nébeññ a
feiz, pérâg éc'h eñz-té diskrédet ?

32. Ha pa oent piñed er vâg,
ann avel a baouéaz.

33. Hôgen ar ré a ioa er vâg a dôstaaz, hag a azeûlaz anézhaz, ô lavarout : Évit-gwir Mâb Doué oud.

34. Ha goudé m'hô doa treûzed al lagen, é teûjont é douar Jénésar.

35. Ha pa zeûaz tûd al léac'h-zé d'hé anaout, é kaschont dré ann holl vrô, hag é tigaschond d'ézhan ann holl dûd klân.

36. Hag é pédent anézhaz d'hô lézel da steki hép-kén out penn-pil hé zaé. Ha kéمند hini a stokaz out-haz, a oé iac'héct.

XV. PENNAD.

1. NEUZÉ Skribed ha Farizianed a zeûaz d'hé gavoud eûz a Jérusalem, hag a lavaraz d'ézhan :

2. Pérâk da ziskibled a drémehi dreist kéمندadurézou a-c'hénou ar ré-gôz ? Râk na walc'hont kéd hô daouarn pa zebront bara.

3. Hôgen hén a respountaz d'ézhô ô lavarout : Pérâk c'houi é tréménit-hu dreist gourc'hémenn Doué évid hô kéمندadurézou a-c'hénou ? Râk Doué en deûz lavaret :

4. Énor da dâd ha da vamm ; hag ivé : Piou-bennâg a zrouk-pédô gand hé dâd pé gand hé vamm a dlé béza lékéad d'ar marô.

5. Hôgen c'houi a lavar : Piou-bennâg en dévézô lavared d'hé dâd, pé d'hé vamm, Pép rô a zeûi ac'hanoun, ra vézô talvoudek d'id.

6. Ha na énorô kéd hé dâd pé hé vamm : hag ével-sé hoc'h eûz lékéad da véza didalvez gourc'hémenn Doué évid hô kéمندadurézou a-c'hénou.

7. Pilpouzed, diouganet m'ad en deûz diwar hô penn Izaiaz, ô lavarout :

8. Ar hobl-zé a énor ac'hanoun a-c'hénou : hôgen hô c'haloun a zô pell diouz-in.

9. Hôgen enn-aner eo éc'h énoront ac'hanoun, ô teski lézennou ha gourc'hémennou ann dûd.

10. Hag ô véza strolled ar hobl war-drô d'ézhan, é lavaraz d'ézhô : Klevit, ha poellit.

11. Né kéd ar péz a ia er gé-nou a zaotr ann dén : hôgen ar péz a zeû er-méaz eûz hé c'hénou eo a zaotr ann dén.

12. Neûzé hé ziskibled a dôstaaz out-haz, hag a lavaraz d'ézhan : Ha té a oar pénaoz ar Farizianed ô klevond ar péz éc'h euz lavaret hô deûz kaved abek.

13. Ilag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Kément planten ha na vézô két két plantet gant va Zâd péhini a zô enn énv, a vézô dic'hrisiennet.

14. List-hô : tûd zall int hag a gâs tûd zall. Hôgen mar teû eunn dén dall da gâs eunn dén dall, é kouézond hô daou er poull.

15. Hôgen Per a respountaz d'ézhan ô lavarout : Displég d'é-omp ar barabolen-zé.

16. Ha Jézuz a lavaraz : Ha béz'émoc'h-hu c'hoaz hép poell ?

17. Ha na boellit-hu két, pénaôz kéمند a 'z a er génou, a ziskenn er c'hôf, hag a véz taoled é léac'h distrô ?

18. Hôgen ar péz a ia eûz ar génou, a zeû eûz ar galoun ; hag ann dra-zé eo a zaotr ann dén :

19. Râg eûz ar galoun eo é teû ar gwall vénosiou, al lazérésiou, ann avoultriésiou, ar gadélésiou, al laéronsiou, ar fals testénious, ann touadellou.

20. Ann traou-zé eo a zaotr ann dén. Hôgen debri héb béza gwall-c'hed hé zaouarn na zaotr kéd ann dén.

21. Ha Jézuz ô véza éad ac'hanô, en em dennaz étrézé Tir ha Sidon.

22. Chétu eur c'hrég eûz a Ganaan hag a zeûé eûz ar vrô-zé en em lékéaz da c'harmi, ha da lavarout d'ézhan : Aotrou, Mâb David, az péz tuez ouz-in : va merc'h a zô gwall enkrézet gand ann diaoul.

23. Hôgen na lavaraz kéd eur gér d'ézhi. Hag hé Ziskibled ô tôtead out-haz hé bédé enn eul lavarout : Kâs-hi-kuît ; râk garmi a ra war hon lerc'h.

24. Ilag hén a respountaz hag

a lavaraz : N'ounn bét kaset néméd étrézég ann dénved kollet eûz a di Israel.

25. Hôgen hi a zeûaz, hag a azeûlaz anézhaz, ô lavarout : Aotrou, kennerz ac'hanoun.

26. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Né két mād kémérout bara ar vugalé, hag hé rei d'ar c'hounn.

27. Hag hi a lavaraz : Gwir eo, Aotrou : hôgen ar c'hounn bilhan a zebr ar bruzun a gouéz eûz a daol hô mistri.

28. Neûzé Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Grég, da feiz a zô brâz : ra vézô gréad d'id ével ma c'hoantéez. Hag hé merc'h a oé iac'héet war ann heur.

29. Ha Jézuz ô véza éad ac'hanô, a zeûaz a-héd môr Galiléa : hag ô véza piñet war eur ménéz, éc'h azézaz enô.

30. Hag é tôstaaz out-han eul lod brâz a dūd, péré hô doa gant-hô muded, dalled, kammed, tūd wân, ha kalz ré all : hag é lékéjond anézhô oud hé dreid, hag hén hô iac'héaz.

31. Enn hévélep doaré ma oé souézed ann dūd pa wéljond ar vuded ô komza, ar c'hammed ô kertzout, ann dalled ô wélout : hag é veûlent Doué Israel.

32. Hôgen Jézuz ô véza galvet hé ziskibled a lavaraz : Truez em eûz oud ar bobl-zé, rāk tri déz zô é choumont gan-én, ha n'hô deûz nétrā da zibri : ha na fell kéd d'in hô c'hâs-kuit war-iñ, gand aoun na fatent enn hent.

33. Ifag hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Pénaoz é hellimp-ni kavoud el léac'h distrō-man awalc'h a vara évit gwalc'ha kéمند a dūd ?

34. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Péd bara boc'h-eûs-bu ? Hag hi a lavaraz : Seiz, hag eunn nébeûd peskedigou.

35. Hag hén a c'hourc'hémennaz d'ar bobl azéza war ann douar.

36. Hag ô kémérout ar seiz bara, hag ar pesked, goudé béza

gréad hé drugarez, é torraz anézhô, hô rôaz d'hé ziskibled, hag hé ziskibled hô rôaz d'ar bobl.

37. Hag é tebjond holl, hag hô doé awalc'h. Hag é kaschont seiz kést leûn gand ann tamniou a ioa choumed enn hô dilerc'h.

38. Hôgen eûz ar ré hô doa debret éz oa pevar mil dén, hép niveri ar vugaligou hag ar gragez.

39. Ha goudé béza kaset-kuit ar bobl, Jézuz a biñaz enn eur vag, hag é teûaz war harzou Majédan.

XVI. PENNAD.

1. Ha neûzé ar Farizianed hag ar Saduséed a dôstaaz out-han évid hé dempti : pédi a réjond anézhaz da ziskouéza d'ézhô eunn arwézbennâg enn énv.

2. Hôgen hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Pa eo deûed ann abardaez é livirit : Kaer é vézô ann amzer, rāk ann oabl a zô rûz.

3. Ha diouc'h ar beuré : Arné a vézô hiriô, rāk ann oabl a zô ténval ha dem-rûz.

4. Gouzoud a rid éta anaoud doaré ann oabl : hôgen na hellit kéd anaoud arwésiou ann amzériu ? Ar wenn droug hag avoultr-man a glask eunn arwéz ; ha na vézô rôed d'ézhi néméd arwéz ar profed Jonaz. Hag ô véza hô lézet, éz éaz-kuit.

5. Ha pa oé deûed hé ziskibled enn tñ all d'al lagen, hô doa ankounac'héet kās bara gant-hô.

6. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Likid évez, hag en em zivallid out goell ar Farizianed hag ar Saduséed.

7. Hôgen hi a venné hag a lavaré enn-hô hô-unan : Dré n'hon eûz két kéméred a vara eo.

8. Hôgen Jézuz oc'h anaout kément-sé, a lavaraz : Tūd a nébeûd a feiz, pérâg é vennit-hu étré-z-hoc'h dré n'hoc'h eûz két kéméred a vara ?

9. Ha na boellit-hu két, ha na gounit-hu két pénaoz pemp bara a zô bét a-walc'h évit pemp mil dén, ha péd panérad hoc'h eûz kaset gan-e-hoc'h ?

10. Ha pénaoz seiz bara a zô bet a-walc'h évit pevar mil dén, ha péd késtad hoc'h eûz kaset gan-é-hoc'h?

11. Pérâg na boellit-hu két, pénaoz n'ann eûz két komzed a vara d'é-hoc'h, pa'm eûz lavaret : En em zivallid out goell ar Farizianed hag ar Saduséed?

12. Neûzé é poeljont pénaoz n'en doa két lavaret en em zivalloud out goell ar bara, hôgen out kréden ar Farizianed hag ar Saduséed.

13. Hôgen Jézuz a zeûaz war-drô Kézaréa-Filip : hag é komzé oud hé ziskibled, ô lavarout : Pétrâ a lavar ann dûd ef-hén Mâb ann dén?

14. Hag hi a lavaraz : Lôd a lavar eo Iann Badézour, lôd all Éliaz, ha lôd all Jérémias, pé unan eûz ar broféded.

15. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi, piou é livirit-hu ounn-mé?

16. Simon Per a respountaz hag a lavaraz : Té eo ar C'hrist, Mâb ann Doué béô.

17. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhan, hag a lavaraz : Gwenvidig oud, Simon Mâb Iann : râk né kéd ar c'hik hag ar gwad hô deûz disrévelled ann dra-man d'id, hôgen va Zâd, péhini a zô enn énvou.

18. Ha mé a lavar d'id, pénaoz oud Per, ha war ar méaa-zé é savinn va iliz, ha dôriou ann ifern na drec'hint kéd anézhi.

19. Ilag é rôinn d'id alc'houé-siou rouantélez ann énvou; ha kément-bennag a éréi war ann douar, a vézô ivé éréed enn énvou : ha kément-bennag a ziérei war ann douar, a vézô ivé diéréed enn énvou.

20. Neûzé é c'houre'hémennaz dhé ziskibled na lavarjend da zén pénaoz é oa hén Jézuz-Krist.

21. A-neûzé é téraouaz Jézuz dis-kouéza d'hé ziskibled pénaoz é oa réd d'ézhan mond da Jérusalem, ha gouzanvi kalz a berz ann Hénauou-red, hag ar Skribed, hag ar pen-nou eûz ar véleien, béza lazet, ha distrei da véô ann trédé deiz.

22. Ha Per oc'h hé géméroud a dû, a zéraouaz hé grôza ô lavarout : Aotrou, Doué ra virô! Na c'hoarvézô két kément-sé gan-éz.

23. Ilag hén a zistrôaz hag a lavaraz da Ber : Pella diouz-in, Satan, gwall-skouér oud d'in, ô véza na gavez két mâd ar péz a zeû digand Doué, hôgen ar péz a zeû digand ann dûd.

24. Neûzé Jézuz a lavaraz d'hé ziskibled : Mar fell da unan-bennag dont war va lerc'h, ra rai dilez anézhan hé-unan, ha ra zougo hé groaz, ha ra heûliô ac'hanoun.

25. Râk piou-bennag a fellô d'ézhan savétei hé vuez, hé c'hollô : ha piou-bennag a gollô hé vuez enn abek d'in, hé c'havô.

26. Râk pé dâl d'ann dén gou-nid ar béd holl, ha kolla hé éné? Pé pétrâ a rôi ann dén enn eskemm évid hé éné?

27. Râk Mâb ann dén a zeûi é gloar hé Dâd gand hé Éled : ha neûzé é tistaulô da bép-unan her-vez hé ôbériou.

28. É-gwirionez he lavarann d'é-hoc'h, béz' éz eûz liniennou é-touez ar ré a zô aman, ha na c'hou-zanvint kéd ar marô, kén n'hô dé-vézô gwélet Mâb ann dén ô tond enn hé rouantélez.

XVII. PENNAD.

1. IIA c'houéac'h dervez goude Jézuz a géméraz gant-han Per, ha Jakez, ha Iann hé vreûr, hag hô c'hasaz a dû war eur menez uc'hel.

2. Ilag é kemmaz a zoaré diraz-hô. Hê zremm a luc'haz ével ann héol : hag hé zitad a zeûaz gwenn ével ann erc'h.

3. Ila chétu é wéljont Moizez hag Éliaz péré a gomzé gant-han.

4. Hôgen Per a lavaraz da Jézuz : Aotrou, mâd é vé d'é-omp choum aman : mar fell d'id, é raimb aman trê zelt, unan évid-od, unan évit Moizez, hag unan évid Éliaz.

5. Pa gomzé c'hoaz, chétu eur

goabren c'houlaouek a dévalaaz anézhô. Ha chétu eur vouéz a zeûaz eûz ar goabren, hag a lavaraz : Héman eo va Mâb kér, é péhini em eûz lékéat va holl garantez : sêlaouit-hén.

6. Hag ann diskibled ô véza klevet kément-sé en em daolaz war hô génou, hag hô dévoé aoun vrâz.

7. Ha Jézuz a dôstaaz, hag a stokaz out-hô; hag é lavaraz d'ézhô : Savit, ha n'hô pézet kéd a aoun.

8. Hôgen pa zafchond hô daoulagad, na wêljont mui némét Jézuz.

9. Ha pa ziskenjond eûz ar ménéz, Jézuz a réaz d'ézhô ar gourc'hémenn-man, ô lavarout : Na livirid da zén ar péz boc'h eûz gwélet, kén na vézô savet Mâb ann dén eûz a douez ar ré-varô.

10. Hag hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Pérâg éta é lavar ar Skribed pénaoz Eliaz a dlé dond a-raok?

11. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ia, Eliaz a dlé dont, hag é lakai pép trà er stâd kenta.

12. Hôgen hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz Eliaz a zô deûet ahars bréma, ha n'hô deûz kéd hé anavézet, hôgen gréad hô deûz enn hé c'hénver ével m'hô deûz karet ôber. Evel-sé eo é gwall-gasint Mâb ann dén.

13. Neûzé hé ziskibled a boellaz pénaoz eûz a Iann Badézour oa en doa komzed out-hô.

14. Ha pa oé deûed étrézég ar bobl, é tostaaz out-han eunn dén péhini en em daolaz d'ann daoulin dira-z-han ô lavarout : Aotrou, as péz truez out va mâb, péhini a zô loarek, ha gwall enkrézet : râg aliez é kouéz enu tân, hag aliez enn dour.

15. Hé zigaset em eûz d'az diskibled, ha n'hô deûz két gelled hé iac'haat.

16. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Gwenn diskredik ha falakr, pé vété keit é vézinn-mé gané-hoc'h? Pé vété keit é c'houzan-

vinn-mé ac'hanoc'h? Digasid ar bugel aman d'in.

17. Ha Jézuz a c'hourdrouzaz ann diaoul, hag éz éaz er-méaz anézhân, hag ar bugel a oé iac'héet war ann heur.

18. Neûzé ann diskibled a zeûaz da gavout Jézuz a dû, hag é leverjond d'ézhan : Pérâg n'hon eûzni két gelled hé c'hâs-kuit?

19. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Dré ann abek d'hô tigrédoni. Râg é gwirionez bel lavarann d'é-hoc'h, mar hô pé feiz ével eur greûnen zezô, é lavarfac'h, d'ar menez-zé : Kéa ac'hann di, hag éz ajé, ha nétrâ na vijé dic'halluz évid-hoc'h.

20. Hôgen ar wenn-zé na véz kaset-kuit némét gand ar bédén, ha gand ar iûa.

21. Hôgen pa oend distrôed é Galiléa, Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mâb ann dén a dlé béza lékéad étre daouarn ann dûd.

22. Hag é lazind anézhân, hag ann trédé deiz é savô a varô da véô. Hag en em c'hlac'hari a rêjont meûrbéd.

23. Ha pa oend deûd é Kafarnaom, ar ré a zavé ar gwiriou a dôstaaz out Per, hag a lavaraz d'ézhan : Hô mestr ha na baé-hén kéd ar gwiriou?

24. Hag hén a lavaraz : Ia. Ha pa oé éad enn ti, Jézuz a ziarbennaz anézhân ô lavarout : Pérâ a vennez-dé, Simon? Digant piou é kémer rouéed ann douar ar gwiriou pé ann tellou? Digand hô bugalé hô-unan, pé digand ann diavésidi?

25. Hag hén a lavaraz : Digand ann diavésidi. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ar vugalé 'ta a zô kûid d'hô faéa.

26. Hôgen évit na rôimp kéd a wall skouér d'ézhô, kéa d'ar môr, ha taol eunn higen; hag ar c'henta pésk a vézô saved eûz ann dour, kémer-hén : hag ô tigeri hé c'hénou, é kavi eur péz-arc'hant; kémer-hén, ha rô-hén d'ézhô évidoun, hag évid-oud.

XVIII. PENNAD.

1. ENN heur-zé ann diskibled a dôstaaz ouc'h Jézuz, hag a lavaraz : Piou, war da vénoz, eo ar brasa é rouantélez ann énvou ?

2. Ha Jézuz a c'halvaz eur bugel bihan, hag hen lékéaz enn hô c'breiz.

3. Hag é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz ma na zistrôit két, ha ma na zeûit két hével out bugalé bihan, n'az éot kéd é rouantélez ann énvou.

. Piou-bennâg éta en em izé-lai ével ar bugel-zé, ben-nez eo a vézô ar brasa é rouantélez ann énvou.

5. Ha piou-bennâg a zigémer em hanô eur bugel bihan ével-sé, am zigémer-mé.

6. Hôgen piou-bennâg a rôi gwall skouér da unan eûz ar vugaligou-zé pré a gréd enn-oun, gwelloc'h é vé d'ézhan é vé staget ouc'h hé gouzoug eur méan milin, hag é vé taoled é gwéled ar môr.

7. Gwa d'ar béd dré ann abek d'ar gwall skouériou. Râk réd eo é teûfé gwall skouériou : hôgen koulskoude gwa d'ann dén eûz a béhini é teu ar gwall skouér.

8. Hôgen ma rô da zourn, pé da droad gwall skouér d'id, trouc'h-hén, ha taol-hén pell diouz-id. Gwell eo d'id mond er vuez mouñpé gamm, égét kaoud da zaou zourn pé da zaou droad ha béza taolet enn tân peûr-baduz.

9. Ha ma rô da lagad gwall skouér d'id, diframm-hén, ha taol-hén pell diouz-id. Gwell eo d'id mond er vuez born, égét kaoud da zaou-lagad ha béza taolet é tân ann ifern.

10. Likid évez na zispriac'h nikun eûz ar vugaligou-man : râk hel lavaroud a raon d'é-hoc'h, pénaoz hô éled enn énvou a wél bépréd dremm va Zâd, péhini a zô enn énvou.

21. Râk Mâb ann dén a zô deûed da zavétei ar péz a ioa kollet.

12. Pétrâ a vennit-hu ? Mar en

défé eunn dén kant danvad, hag é teûfé unan anézho da véza dianket, ha na lesché kéd ann naonték ha pevar-ugent all war ar ménésiou, évit mond da glask ann hini a vé dianket ?

13. Ha ma c'hoarvez é kavché anézhan : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é laouéna mui diwar-benn hé-man égéd diwar-benn ann naonték ha pevar-ugent ha na oant két béd dianket.

14. Evel-sé hô Tâd, péhini a zô enn énvou na fell kéd d'ézhan é vé kolled unan eûz ar vugaligou-man.

15. Hôgen mar en deûz péc'hed da vreür enn da énep, kéa, ha tamall anézhan étre té hag hén hé-unan. Mar selaou ac'hanod, ez pézô gounézed da vreür.

16. Hôgen ma na zélaou kéd ac'hanod, kémer c'hoaz gan-ez eunn dén pé zaou, évit ma vézô krétéet pép gér dré c'hénou daou pé dri zést.

17. Ha ma na zélaou kéd anézho, lavar d'ann Iliz. Hôgen ma na zélaou kéd ann Iliz, bétet évid-od ével eur Pagan hag eur Publi-kan.

18. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, kément-bennâg a éréot war ann douar, a vézô ivé éréed enn énv : ha kément-bennâg a zieréot war ann douar, a vézô ivé diéréed enn énv.

19. Lavaroud a raon c'hoaz d'é-hoc'h, pénaoz mar en em laka daou ac'hanoc'h kévret war ann douar, pétrâ-bennâg ma c'houlennint é vé-zô rôed d'ézho gant va Zâd, péhini a zô enn énvou.

20. Râk el léac'h ma 'z eûz daou pé tri dén strolled em hanô, en em gavann éno enn hô c'breiz.

21. Neûzé Per a dôstaaz out-han, hag a lavaraz : Aotrou, pét gwéach é tistalinn d'am breür pa en dévézô péc'het em énep ? Bété seiz gwéach ?

22. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Na lavarann kéd d'id bété seiz gwéach ; hôgen bété dék ha tri-ugent gwéach seiz gwéach.

23. Dré-zé rouantélez ann évon a zô hévélébékéed oud eunn dén roué, péhini a fellaz d'ézhan lakaad hé d'ud da zaskori kount d'ézhan.

24. Ha pa en dévoé déraouet ôber hé gount, é oé kased d'ézhan unan péhini a dlié d'ézhan dék mil talant.

25. Hôgen ével n'en doa két péadrâ da zisteûrel, hé aotrou a rôaz urs d'hé werza hén, hé c'hrég, hé vugalé, ha kémeud en doa, évit paéa hé zlé.

26. Hôgen ann dén-zé oc'h en em strinka d'hé dreid, a bédé ané-zhan, ô lavarout : Rô amzer d'in hag é tistaolinn d'id va holl zlé.

27. Hôgen aotrou ar gwâz-zé en doé truez out-han, hen laoskaz da vont, hag a zistaolaz d'ézhan hé zlé.

28. Hôgen ar gwâz-zé ô véza éat-kuit, a gavaz unan eûz hé gen-vreûdeûr, péhini a dlié d'ézhan kant diner : hag ô kregi enn-han é tagé ané-zhan, ô lavarout : Distaol ar péz a dléez d'in.

29. Hag hé gen-vreûr, oc'h en em strinka d'hé dreid, a bédé ané-zhan, ô lavarout : Rô amzer d'in, hag é tistaolinn d'id va holl zlé.

30. Hôgen hén na fellaz kéd d'hé-zhan : hag éz éaz-kuit, hag é réaz hé lakaad er vac'h, bété ma tistaoljé d'ézhan ar péz a dlié.

31. Hé gen-vreûdeûr ô wéloud ar péz en doa gréat, a oé glac'haret brâz : hag é teûjond da zanévella d'hô aotrou kémeud a ioa c'hoar-vézet.

32. Neûzé hé aotrou a c'halvaz ané-zhan, hag a lavaraz d'ézhan : Dén drouk, distaoléd em eûz d'id kémeud a dliez d'in, dré ma éc'h eûz va fédet.

33. Ha na dliez-dé két kaout truez oud da gen-vreûr, ével ma em eûz bét truez ouz-id ?

34. Hag hé aotrou ô vuanékaat a réaz hé enkrézi, kén na baéaz kémeud a dlié.

35. Ével-sé é rai d'é-hoc'h va Zâd péhini a zô enn énv, ma na zistaolpép-hini ac'hanoc'h d'hé vreûr hé wallou a greiz kaloun.

XIX. PENNAD.

1. Ha pa en dévoé Jézuz peûr-lavared ar prézégennou-zé, éz éaz-kuid eûz a C'haliléa, hag é teûaz war harzou Judéa, enn tû all d'ar Jourdan.

2. Ha kalz a bobl az éaz war hé lerc'h, hag é iac'héaz anézhô éno.

3. Ha Farizianed a zeûaz d'hé gavoud évid hé dempti, hag é l'éverjond d'ézhan : Hag aotréed eo da eunn ozac'h kuitaat hé c'hrég dré eunn abek bennâg ?

4. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ha n'hoc'h eûs-hu két lennet pénaoz ann hini en deûz gréad ann dén adaleg ann derou, en deûz hô gréat par ha parez ? Hag en deûz lavaret :

5. Dré-zé ann ozac'h a zilézo hé dâd hag hé vamm, hag en em stagô oud hé c'hrég ; hag é vézint d'au enn eur c'hik hép-kén.

6. Ével-sé né d'int mui daou, hôgen eur c'hik hép-kén. Arahad eo éta d'aun dén ranna ar péz a zô bét frammet gand Doué.

7. Hi a lavaraz d'ézhan : Pérâg éta Moizez en deûs-hén goure'hé-mennet rei d'ar c'hrég eur skid-rann, hag hé c'hâs-kuit ?

8. Hén a lavaraz d'ézhô : Moizez ô wélout kaléder hô kalonou a gavaz-mâd é kasac'h-kuid hô kragez ; hôgen enn derou ann dra-zé né oa kéd ével-sé.

9. Râk hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hrég, néméd avoultir é vé hi, hag a zimézô gand eunn all, a gouézô enn avoultiriez : ha néb a zimézô gand eur c'hrég kazet-kuit gand eunn all, a gouézô ivé enn avoultiriez.

10. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Mar d-eo ével-sé doaré eunn ozac'h gand hé c'hrég, né két talvouduz dimizi.

11. Hén a lavaraz d'ézhô : Ann holl na boell két kémeud-sé, hôgen ar ré hép-kén da béré eo bét rôed hé boella.

12. Râk bez' éz eûz spazeien ,
péré a zô ganed ével-sé a gôv hô
mam : spazeien zô , péré a zô bêt
spazet gan' ann dad : spazien zô ,
péré hô deûz en em spazed hô-
unan enn abek da rouantélez ann
énvou. Nêb a hell poella , ra boellô
kément-man.

13. Neûzé é oê kased d'ézhan bu-
galigou , évit ma lakajé hé zaouarn
war-n-ézhô , ha ma pédjé évit-hô.
Hôgen hé ziskibled a grôzé anézhô.

14. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô :
List ar vugaligou-zé , ha na virit kéd
out-hô na zeûjend d'ann c'havout ;
râk rouantélez ann énvou a zô évid
ar ré a zô hénvel out-hô.

15. Ha goudé béza astenned hé
zaouarn war-n-ézhô , éz éaz-kuid
ac'hanô.

16. Ha chétu eunn dén a zeûz ,
hag a lavaraz d'ézhan : Aotrou Mâd ,
pétra a dléann-mé da ôber a vâd
évit kaoud ar vuez peur-baduz ?

17. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pé-
râg am galvez-té mâd ? Doué hép-
kén a zô mâd. Hôgen mar fell d'id
mond er vuez , mîr ar c'hourc'hé-
mennou.

18. Péré , émé-z-ban ? Ha Jézuz
a lavaraz d'ézhan : Na lâzi lét :
na avoultri két : na lâzi két : na
zougi kéd a fals testéni.

19. Énor da dad ha da vamm , ha
kâr da nesa ével-d-oud da-unan.

20. Ann dén-iaouank a lavaraz d'é-
zhan : Mired em eûz ann holl draou-
zé adalek va iaouankiz , a bétrâ
em eûz-mé c'hoaz ézomm ?

21. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mar
fell d'id béza klôk , kêa , gwerz
kémendéc'h eûz , ha rô-hênd'ar béo-
rien , hag ez pézô eunn tenzor enn
éuv : ha deûz , hag heñt ac'hanoun.

22. Hôgen pa glevaz ann dén-
iaouank ar geriou-zé , éz éaz-kuit
gwall c'hlaç'haret : râk madou brâz
en doa.

23. Hôgen Jézuz a lavaraz d'hé
ziskibled : É-gwirionez hel lavarann
d'é-hoc'h , pénaoz co diez da eunn
dén pinvidik mond é rouantélez
ann énvou.

24. Hel lavaroud a rann c'hoaz

d'é-hoc'h : Esoc'h eo da eur c'han-
val tréménoud dré graouen eunn
nadoz , égéd da eunn dén pinvi-
dik mond é rouantélez ann énvou.

25. Hé ziskibled ô klevout-sé ,
a oê souézet brâz hag a lavaraz :
Piou éta a hellô béza salvet ?

26. Hôgen Jézuz ô selloud out-
hô , a lavaraz d'ézhô : Ann dra-zé
a zô dic'halluz d'ann dad ; hôgen
pép trâ zô galluz da Zoué.

27. Neûzé Per a respountaz hag a
lavaraz d'ézhan : Chétu ni hon eûz
da heñliet ; pétrâ 'ta a vézô évid-
omp ?

28. Hôgen Jézuz a lavaraz d'é-
zhô : É-gwirionez hel lavarann d'é-
hoc'h , pénaoz c'houi péré a zô deûd
war va lerc'h , pa zeûi ann eil-c'hini-
vélez , ha pa vézô azézet Mâb ann
dén war gador hé veûrdez , é viod
ivé azézet war zaouzek kador , hag
é parnot ann daouzek brôad Israel.

29. Ha piou-bennâg a zilézô hé
di , pé hé vreudeûr , pé hé c'hoar-
rézed , pé hé dad , pé hé vamm ,
pé hé c'hreg , pé hé vugalé , pé hé
barkou , enn abek d'am hanô , en
dévézô kant évid unan , hag é piaouô
ar vuez peur-laduz.

30. Hôgen kalz eûz ar ré-genta
a vézô ar ré-zivéza , ha kalz eûz
ar ré-zivéza a vézô ar ré-genta.

XX. PENNAD.

1. ROUANTÉLEZ ann énvou a
zô hénvel oud eunn dén penn-tié-
gez , péhini az éaz er-méaz beûré
mâd évit kâs gôpraerien enn hé
winien.

2. Hag ô véza gréat marc'had
gand hé c'hôpraerien eûz a eunn
diner diouc'h ann dervez , é kasaz
anézhô enn hé winien.

3. Hag ô véza éad er-méaz war-
dro ann drédê beur , é vélaz ré
all péré a ioa dibréder war al leûr-
ger.

4. Hag ô lavaraz d'ézhô : Id ivé
c'houi em gwinien , hag é rôinn
d'é-hoc'h ar péz a vézô reiz.

5. Hag hi az éaz di. Hôgen mond
a réaz adaric er-méaz é-trô ar

e'houec'ved hag ann naved heur ; hag é réaz enn hévélep doaré.

6. Hôgen é - trô ann unoek'ved heur éz éaz er-méaz , hag é kavaz ré all péré a choumé dibréder , hag é lavaraz d'ézhô : Pérâg é choumit-hu azé dibréder héd ann deiz ?

7. Hag hi a lavaraz : Dré n'en deuz dén é-léd hor c'héméréd é go'br. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Id ivé c'houi em gwinien.

8. Hôgen pa oe deñed ar par-daez , mestr ar winien a lavaraz d'hé véter : Galv ar c'hôpraerien , ha rô d'ézhô hô go'br , ô téraoui gand ar ré-zivéza bétég ar ré-genta.

9. Ar ré 'ta péré a ioa deñed é-trô ann unnék'ved heur , hô doé péb a ziner.

10. Hôgen pa zeñaz ar ré-genta , é venjont pénaoz é vijé rôed d'ézhô ouc'h penn : hôgen péb a ziuer n'hô doé kén.

11. Hag ô kémerout kément-sé , é krôsmôlent oud ar penn-tiegez.

12. O lavarout : Ar ré-zivéza-zé n'hô deuz labouret néméd héd eunn heur , hag éc'h euz hô lékéat kévatal d'é-omp , ni péré hon euz douget poéz ann deiz hag ar grouez.

13. Hag hén ô respounta oud unan anézhô , a lavaraz : Va mi-noun , na raun kéd a c'haon ouz-id ; ha n'éc'h euz-dé két gréat marc'had gap-én évid eunn diner ?

14. Kémer ar péz a zô d'id , ha kéa-kuit : hôgen mé a fell d'in rei d'ann divéza-man kémend ha d'id.

15. Ha na hellann-mé kéd ôber ar péz a garann ? Pérâg da lagad-dé ef-hén drouk , dré ma ounn-mé mâd ?

16. Evel-sé ar ré-zivéza a vézô ar ré-genta , hag ar ré-genta ar ré-zivéza : râk kalz a vézô galvet , hôgen nébeñd a vézô dilennet.

17. Ha Jézuz ô véza éad da Jérusalem , a géméraz a dà hé zaouzek diskibl , hag a lavaraz d'ézhô :

18. Chétu éz éomp da Jérusalem , ha Mâb ann dén a vézô lékéad étre daouarn Prinsed ar véleien , hag ar Skribed , péré hé varnô d'ar marô.

19. Hag é lakaind anézhann étre daouarn ar Jentiled évid ôber goab anézhann , évid hé skourjéza , hag évid hé staga ouc'h ar groaz ; hag ann trédé deiz é savô a varô da véô.

20. Neñzé mamm bugalé Zébédé a dôstaaz out-han gand hé mipien , oc'h hé azeñli ha gand doaré da c'houlenni eunn dra-bennâg digant-han.

21. Hag hén a lavaraz d'ézhi : Pétrâ a fell d'id ? Hag hi a lavaraz d'ézhan : Lavar ma vézô azézed ann daou vab-man d'in , unan war da zourn déou , egilé war da zourn kleiz , enn da rouantelez.

22. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Na ouzoc'h két pétrâ a c'houlennit. Ha c'houi a hell éva ar c'halir a dléann da éva ? Hi a lavaraz : Ni a hell.

23. Hén a lavaraz d'ézhô : Éva a rôed évit-gwir va c'balir : hôgen azéza war va zourn déou pé war va zourn kleiz , né két mé a dlé rei ann dra-zé d'é-hoc'h , hôgen d'ar ré évit péré eo aozet gant va Zâd.

24. Ha pa glevaz ann dég all , é buanékajond oud ann daou vreur.

25. Hôgen Jézuz hô c'halvaz étrézég enn-han , hag a lavaraz : Gouzoud a rit pénaoz pennou ann dudou a aotrouni anézhô : ha pénaoz ar ré vrasa a ziskouéz hô béli waru-ézhô.

26. Na vézô kéd ével-sé étre-z-hoc'h : hôgen piou-hennâg a fellô d'ézhan béza brasoc'h étre-z-oc'h , ra vézô gwâz d'é-hoc'h.

27. Ha piou-bennâg a fellô d'ézhan béza ar c'henta ac'hanoc'h , ra vézô sklâf d'é-hoc'h.

28. É-c'hiz n'eo kéd deñet Mâb ann dén évit béza servichet , hôgen évit servicha , hag évit rei hé vuez évid dasprénadurez kalz a dûd.

29. Ha paz' éjont-kuid euz a Jérîko , éz éaz kalz a dûd war hé lerc'h.

30. Ha chétu daou zall péré a ioa azézed war ann hent a glevaz pénaoz é tréméné Jézuz : hag en

em lékéjond da c'harmi, ô lavarout : Aotrou, Mâb David, az péz truez ouz omp.

31. Hôgen ar bobl a grôzé anézhô évid hô lakaad da devel. Hag hi a c'harmé kréoc'h, ô lavarout : Aotrou, Mâb David, az péz truez ouz-omp.

32. Ha Jézuz a arzaaz, hô c'halvaz, hag a lavaraz d'ézhô : Pétrâ a fell d'é-hoc'h é rajenn évid-hoc'h ?

33. Hag é leverjond d'ézhan : Aotrou, digor hon daou-lagad d'é-omp.

34. Ha Jézuz ô kaoût truez out-hô, a lékéaz hé zourn war hô daou-lagad. Ha râk-tâl é weljont, hag éz éjont war hé lerc'h.

XXI. PENNAD.

1. HA pa dôstajend out Jérusalem, ha pa oand deded da Vêfajé, tôte da vénez Olived, neûzé Jézuz a gasaz daou ziskibl.

2. O lavaroud d'ézhô : Id d'ar vourc'h a zô râg-énep d'é-hoc'h, ha kerkent é k'fot eunn azénez stâg, hag eunn azen bihan gant-hi : distagit-hi, ha digasit-hi d'in.

3. Ha ma lavar eur ré eunn drabennâg d'é-hoc'h, livirit pénaoz ann Aotrou en deûz ézomm anézhô ; ha râk-tâl hô laoskô da vont.

4. Hôgen kément-sé holl a zô c'hoarvézet, évit ma vijé sévénet geriou ar Profed péhini en deûz lavaret :

5. Livirit da verc'h Sion : Chétu da Roué kûn a zeû d'az kavout, azézet war eunn azénez, ha war azen bihan ann lini a zô diodan ar iéô.

6. Hôgen ann diskibled az éaz, hag a réaz ével m'en doa gourc'hémenned d'ézhô.

7. Hag é tigaschond ann azénez, hag ann azen bihan : hag é lékéjond hô diad war-n'ézhô ; hag é réjond d'ézhan azéza war-n'ézhi.

8. Hôgen eul lôd brâz a dûd a skînaz hô diad war ann hent ; lôd all a drouc'hé skourrou gwéz, hag hô skîné war ann hent.

9. Hag ar bobl, ken ar ré a ioa a-raok, ken ar ré a ioa adré, a c'harmé, ô lavarout : Hosanna da Vâb David : henniget ra vézô ann hini a zeû enn hanô ann Aotrou : Hosanna enn uc'hêla eûz ann én-vou.

10. Ha pa oé éat é Jérusalem, holl dud kéar a oé stralilet, hag é lavarent : Piou eo bé-man ?

11. Hôgen ar ré a ioa gant-ban a lavaré : Profed Jézuz eo eûz a Nazaret é Galiléa.

12. Ha Jézuz az éaz é templ Doné, hag é kasaz er-méaz ar ré holl a werzé pé a bréné enn templ ; hag é tiskaraz taoliou ar varc'hadourien arc'hant, ha kadoriou ar varc'hadourien koulmed.

13. Hag é lavaraz d'ézhô : Skrivet eo : Va zi a vézô galvet ti ar bédén : hôgen c'houi hoc'h eûz gréad anézhan eur c'héô laéroun.

14. Hag é teñaz tûd zall ha tûd kamm d'hé c'havoud enn templ, hag é iac'héaz anézhô.

15. Hôgen pa wélaz Prinzed ar véleien hag ar Skribed ar vurzudou a réa, hag ar vugalé péré a c'harmé enn templ, hag a lavaré : Hosanna da Vâb David ; é savaz droug eunn-hô.

16. Hag é leverjond d'ézhan : Ha klevoud a réz-té ar péz a lavar ar ré-man ? Ia, émé Jézuz d'ézhô, hôgen ha n'hoc'h eûs-hu két lennet biskoaz, pénaoz eûz a c'hénou ar vugalé hag eûz ar ré a zô oud ar ar vronn é tenneur ar gwella meûleûdi ?

17. Hag ô véza hô lézed éno, éz éaz er-méaz eûz a géar, é Bétania ; hag é choumaz éno.

18. D'ar beûré pa zistrôé é kéar, en doé naoun.

19. Hag ô wéloud eur wézenfiez war ann hent, é tôteaz out-hi ; ha na gavaz nétrâ enn-hi né-méd deliou hép-kén, hag é lavaraz d'ézhi : Ra zeûi bikenn frouez é-béd ac'hanod, ha râk-tâl ar wézenfiez a grinaz.

20. Ha pa wélaz ann diskibled ann dra-zé, é oent souézet, hag é

léverjont : Pénaoz ef-hi bet krinet rak-tâl ar wézen-fiez ?

21. Hôgen Jézuz a respountaz , hag a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , mar hô pe feiz , ha ma na vec'h kéd enn arvar , né ket diwar-benn ar wézen-fiez hép-kén é rajac'h ével-sé , hôgen ivé ma lavarac'h d'ar ménéz-man , kéa alessé , hag en em daol er môr , kément-sé a vijé gréat.

22. Ha pétrâ-bennâg a c'houlennot gant feiz er bédén , é vézô rôed d'é-hoc'h.

23. Ha pa oé deñed enn templ , Prinsed ar véleien , hag Hénnaoured ar bobl a dôstaaz out-ban pa édo ô kentelia , hag é léverjont : Gant pé c'haloud é réz-té kément-sé ? Ha pïou en deñz rôed d'id ar galloud-zé ?

24. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eur gêr a c'houlenninn ivé digan-é-hoc'h : mar hé livirî d'in , é livirinn ivé d'é-hoc'h gant pé c'haloud é rann kément-sé.

25. Badez Iann a beléac'h é teñé ? Pé eñz ann énv , pé eñz ann dûd ? Hôgen hi a venné enn-hô hô-unan , hag a lavaré :

26. Ma lévéromp , eñz ann énv , é lavarô d'é-omp : Pérâg éta n'hoc'h eñs-hu két krédet d'ézhan ? Ha ma lévéromp , eñz ann dûd , é tléomp kaoud-aoun râg ar bobl ; râg ann holl a géméré Iann évid eur profed.

27. Hag hi a respountaz , hag a lavaraz da Jézuz : Na ouzomp két. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Ha mé na livirinn kéd d'é-hoc'h gant pé c'haloud é rann kément-sé.

28. Hôgen pétrâ a vennit-hu ? Eunn dén en doa daou vab , hag ô voad étrézég ar c'henta , é lavaraz : Va mâb , kéa hiriô da laboura em gwinién.

29. Hag hén a respountaz , hag a lavaraz : N'az inn két. Hôgen goudé , ô kaout keñz , éz éaz.

30. Dond a réaz ivé étrézég égilé , hag é lavaraz d'ézhan eunn hével dra. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Éz ann , aotrou , ha na'z éaz két.

31. Péhini anézhô hô daou en deñz gréad ioul hé dâd ? Hi a lavaraz d'ézhan : Ar c'henta. Jézuz a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , pénaoz ar Bublikaned hag ar gisti hô tiaraogô é rouantélez Doué.

32. Râk Iann a zô deñed étrézég enn-hoc'h enn hend eñz ar wirionez , ha n'hoc'h eñz két krédet d'ézhan : hôgen ar Bublikaned hag ar gisti hô deñz krédet d'ézhan : ha c'houi goudé béza gwélet kément-sé n'hoc'h eñz két béd a geñz , ha n'hoc'h eñz két krédet d'ézhan.

33. Sélaout eur barabolen all : Béz' éz oa eunn dén penn-tî , péhini a blantaz eur winien , hag a geleñhaz anéhi gand eur c'harz , hag a gleñzaz enn-hi évid ôber eur waskel , hag a zavaz eunn tour , hag hé rôaz é gôbr da labourerien , hag éz éaz enn eur vrô bell.

34. Hôgen pa dôstaé amzer ar frouézou , é kasaz hé vévellou étrézég al labourerien , évid dastumi frouézou hé winien.

35. Hag al labourerien , ô véza kroget er vévellou , a gannaz unan , a lazaz égilé , hag a labéaz eunn all.

36. Kâz a réaz adarré mévellou all kalz muioe'h égéd a-raok , hag é réjond d'ézhô eunn hével dra.

37. Eñn-divéz é kasaz d'ézhô hé vâb hé-unan , ô lavarout : Douja a raint va mâb.

38. Hôgen al labourerien pa wéljond ar mâb , a lavaraz étré-z-hô : Hé-man eo ann her , deñit , lazomp-hén , hag hor bézô hé zigwéz.

39. Hag ô véza kroged enn-han , é taoljond anézhan enn tu all d'ar winien , hag hen lazjont.

40. Pa zeñt éta aotrou ar winién , pétrâ a rai-hén d'al labourerien ?

41. Lavaroud a réjond d'ézhan : Ann dûd drouk-zé a gollô enn eunn doaré reñzeùdik ; hag é roi hé winien é gôbr da labourerien all , péré a roi d'ézhan hé frouézou enn hô amzer.

42. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha

n'hoë'h eüs-hu két biskoaz lennet er Skrituriou : Ar méan hô deüz distaolet ann ôbérourien-tiez a zô hét lékéad é penn ar c'horn ? Gand ann Aotrou eo hét gréat kément-sé, hag cunn dra eo hag a zô souéüz d'hon daou-lagad.

43. Dré-zé é lavarann d'e-hoe'h, pénaoz rouantélez Doué a vézô rôed da eur bobl péhini hel lakai da rei frouez.

44. Ha piou-bennâg a gouézô war ar méan-zé, a vézô torret; ha war biou-bennâg é kouézô-hén, hen-nez a vézô brévet.

45. Ha pa glevaz Prinsed ar véleien hag ar Farizianed hé barabolennoù, éc'h anavézchont pénaoz é komzé anézho.

46. C'hoant hô doa da gregi enn-han, hôgen aoun hô doa râg ar bobl; räk hé géméroud a réant ével eur profed.

XXII. PENNAD.

1. Ha Jézuz ô komza c'hoaz gant parabolennoù, a lavaraz d'ézhô :

2. Rouantélez ann énnou a zô hénvel oud eur roué, péhini a réaz eüerüd hé vâb;

3. Hag é kasaz hé vévellou da c'hervel ar ré a ioa hét pédet d'ann eüerüd, ha na fellé kéd d'ézhô dont.

4. Käs a réaz adarré mévellou all, ô lavarout : Livirid d'ar ré a zô pédet : Chetu va lein em eüz aozet; lazed em eüz va éjéned ha kémeñd em boa lékéad da larda; daré eo pép-trâ : deüid d'ann eüerüd.

5. Hôgen hi na zalé'haz stâd é-béd eüz a gément-sé; hag éz éjont, unan d'hé di war ar méaz, hag eunn all d'hé werzidigez :

6. Hag ar ré all a grogaz enn hé vévellou, ha goudé béza hô gwall-gaset a lazaz anézho.

7. Hôgen ar Roué ô véza klevet kément-sé, a zavaz droug enn-han : hag ô véza kased hé arméou, é gwastaz al lazerien-zé, hag é loskaz hô c'héur.

8. Neüzé é lavaraz d'hé vévellou : Ann eüerüd évit-gwir a zô daré, hôgen ar ré a oa hét pédet n'int két béd dellézek.

9. Id éta er groaz-henehou, ha galvid d'aun eüerüd kémeñd hini a géfot.

10. Hag ar vévellou ô véza éad dré ann henehou, a zastumaz kémeñd a gavchond a düd, müd ha fall; ha sâl ann eüerüd a oé leün a düd ouc'h taol.

11. Hôgen ar roué az éaz di évit gwélout ar ré a ioa ouc'h taol, hag é wélaz éñô eunn dén péhini n'en doa két gwisket ar zaé eüerüd.

12. Hag é lavaraz d'ézhan : Va miñoun, pénaoz oud-dé deüed aman hép kaoud ar zaé eüerüd ? Hag hén a choumaz müd.

13. Neüzé ar roué a lavaraz d'hé düd : Éréid hé zaouarn hag hé dreid, ha taolit-hé enn dévalien a ziavéaz : éñô é vézô gwélvan, ha skriñ dent.

14. Räk kalz a zô galvet, hôgen nébeüd a zô dilennet.

15. Neüzé ar Farizianed ô véza éat-kuit, en em guzuliaz évid hé géméroud enn hé gomsiou.

16. Hag é kaschond d'ézhan hô diskiblel gand ann Hérodianed, pére a lavaraz : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz ond gwirion, ha pénaoz é teskez hend Doué er wirionez, ha pénaoz n'éc'h eüz azaouez é-béd évid dén : räk na zellez kéd ouc'h ann dén é-touez ann düd :

17. Lavar éta d'e-omp pétrâ a venne; ha ni a dlé rei ar gwir da Gézar, pé na dléomp két ?

18. Hôgen Jézuz oc'h anaoud hô drougiez, a lavaraz : Pérâg é temptit-hu ac'hanoun, pilpouez ?

19. Diskouézid d'in ar péz-are'hant a rôeur évid ar gwir. Hag hi a zigasaz d'ézhan eunn diner.

20. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Eüz a biou eo ann hévéledigez-man hag ar skrid-man ?

21. Hi a lavaraz d'ézhan : Eüz a Gézar. Neüzé é lavaraz d'ézhô :

Distaolet éta da Gézar ar péz a zô da Gézar, ha da Zoué ar péz a zô da Zoué.

22. Ha pa glevchont kément-sé é oent souézet brâz, hag ô véza hé lézet éz éjont-kuit.

23. Enn deiz-zé ar Saduséed, père a lavar na zavô kéd ann dūd a varô da véô, a zeñz d'hé gavout : hag é réjond eur goulenn out-han,

24. O lavarout : Mestr, Moizez en deñz lavaret : Mar marv unan-bennâg héb bugel, ra zimézô hé vreñr d'hé c'hreg, évid digas hād d'hé vreñr.

25. Béz' éz oa seiz breñr gané-omp : hag ar c'henta, goudé béza béd dimézed da eur c'hreg, a varvaz : hag ô véza n'en doa kéd a hād, é lezaz hé c'hreg d'hé vreñr.

26. Enn hévélep doaré é c'hoar-vézaz d'ann eil, d'ann treñe, bétég ar seizved.

27. Enn-divéz holl ar c'hreg a varvaz ivé.

28. Hôgen pa zavô ann dūd eñz a varô da véô, eñz a béhini eñz ar seiz-zé é vézô grég? Râg hi holl hô deñz béd anézhi.

29. Hôgen Jézus a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Fazia a rit, ô véza oa anavezit két ar Skrituriou, na galloud Doué.

30. Râk pa zavô ann dūd eñz a varô da véô, ar wazed n'hô dévézô kéd a c'hragez, nag ar gragez a wazed : Hôgen héz' é vézind ével éled Doué enn énv.

31. Hôgen diwar-benn ann adsav eñz ar ré varô, ha n'hoc'h eñz-hu két lennet ar péz a zô hét lavaret gand Doué d'é-hoc'h ével-benn :

32. Mé eo Doué Abraham, ha Doué Izaak, ha Doué Jakob? Doué né kéd Doué ar ré-varô, hôgen Doué ar ré-véô.

33. Ha pa glevaz ar bobl kément-man, é oent souézed eñz hé gélen.

34. Hôgen ar Farizianed ô véza klevet pénaoz en doa lékéad da dével ar Saduséed, en em strollaz.

35. Hag unan anézhô, péhini a ioa eunn dén gwiziek el lézen, a

réaz ar goulenn-man out-han, évid hé dempti :

36. Mestr, péhini eo ar brasa gourc'hémenn eñz al lézen?

37. Jézus a lavaraz d'ézhan : Karoud a ri ann Aotrou da Zoué a greiz da c'haloun, hag a greiz da ené, hag a greiz da spéred.

38. Hen-nez eo ar brasa, hag ar c'henta gourc'hémenn.

39. Hôgen ann eil a zô hénel oud égilé : Karoud a ri da nesa, ével-d-oud da-unan.

40. Al lézen holl, hag ar Bro-féded a zô dalc'het enn daou c'houre'hémenn-zé.

41. Hôgen ar Farizianed ô véza strollé, Jézus a réaz ar goulenn-man d'ézhô,

42. O lavarout : Pétrâ a vennit-hu eñz ar C'hrist? Eñz a biou ef-hén mab? Hag hi a lavaraz : Eñz a Zavid.

43. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pénaoz éta David é c'halv-hén anézhann enn hé spéred hé Aotrou, ô lavarout :

44. Ann Aotrou en deñz lavared d'ann Aotrou : Azez war va dourn déou, bété ma likiann da énébournien da skabel d'az treid?

45. Margalv éta David anézhann hé Aotrou, pénaoz ef-hén hé vab?

46. Ha dén na hellaz respounta eur gér d'ézhan : hag abaoé ann deiz-zé dén na grédaz mui ôber goulenn é-béd d'ézhan.

XXIII. PENNAD.

1. NEUZÉ Jézus a gomzaz oud ar bobl, hag oud hé ziskibled,

2. O lavarout : Ar Skribed hag ar Farizianed a zô azézet war gador Moizez ;

3. Mirid éta, ha grit kément a livirind d'é-hoc'h : hôgen na rit kéd dioue'h hô ôberiou ; râk li a lavar, ha na ra két.

4. Râk éréa a réont hec'hiou poanner, ha dic'houzanvuz, hag hô lakaad a réont war ziskoaz ann dūd : ha na fell kéd d'ézhô hô finva gand hô biz.

5. Hôgen hô holl ôberiou a réont évit béza gwélet gand ann dūd : rak brasoc'h eo hô farch, ha kaéroc'h hô fenn-pit.

6. Karoud a réont ar gwelêou kenta er banvésiou, hag ar c'hardoriou kenta er sinagogou,

7. Hag ar stouou er marc'hal-lec'h, ha béza galvet Mestr gand ann dūd.

8. Hôgen c'houi, na vézit két galvet Mestr : rak n'hoc'h euz néméd eur Mestr hép-kén, ha c'houi holl a zô breùdeür.

9. Ha na c'halvid dèn é-béd hô Tâd war ann douar : rak n'hoc'h euz néméd eunn Tâd péhini a zô enn énvou.

10. Ha na vézit két galvet mistri : rak n'hoc'h euz néméd eur Mestr, péhini eo ar C'rist.

11. Ar brasa ac'hanoc'h, a vézô hô servicher.

12. Pâk piou-bennâg en em ne'helai a vézô izelêet : ha piou-bennâgen em izelai a vézô ne'héléet.

13. Hôgen gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma serrit rouantélez ann énvou d'ann dūd : rak n'az it kéd ébarz hoc'unan, ha na list kéd da vond ébarz ar ré hô deüz c'hoand da vont.

14. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma lounkit tiez ann intanvézed, gand hô pédennou hir : dré-zé hô pézô eur varn garvoc'h.

15. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma rid ann drô euz ar môr hag euz ann douar, évid ôber eunn diskibl : ha pa eo gréad diskibl gan-é-hoc'h, hen likid da vâb d'ann ifern diou wéach nuioc'h égéd-hoc'h.

16. Gwa c'houi, rénerien zall, péré a lavar : Piou-bennâg a douô dré ann templ, n'eo nétrâ ; hôgen piou-bennâg a douô dré aour ann templ, hen-nez a dlé dere'hel d'hé c'hér.

17. Tûd diskiant ha dall ; Râk péhini eo ar brasa, pé ann aour, pé ann templ péhini a zantéla ann aour ?

18. Ha piou-bennâg, émé c'houi, a donô dré ann aoter, n'eo nétrâ ; hôgen piou-bennâg a douô dré ar rô, péhini a zô war-n-ézh. hen-nez a dlé dere'hel d'hé c'hér.

19. Tûd zall : Râk péhini eo ar brasa, pé ar rô, pé ann aoter péhini a zantéla ar rô ?

20. Piou-bennâg éta a dou dré ann aoter, a dou dré-z-hi, ha dré gemend a zô war-n-ézh.

21. Ha piou-bennâg a dou dré ann templ, a dou dré-z-han, ha dré ann hini a chom enn-han.

22. Ha néb a dou dré ann énv, a dou dré drôn Doué, ha dré ann hini a zô azézet war-n-ézh.

23. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, c'houi péré a baé ann déog war ar vent, ha war ann auet, ha war ar c'houmin, hag hoc'h euz dilézet ar péz a zô goellusoc'h el lézen, ar varn, ann trugarez, hag ar feiz. Rêd é oa séveni ann traou-zé, hép lézel ar ré all da ôber.

24. Rénerien zall, péré a zil eur fubnen ; hag a lounk eur c'hanval.

25. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma nétaît enn diavéaz euz ar c'hôp hag euz ar plâd : hag enn diabarz oc'h leün a laéronsi hag a lousdoni.

26. Farizian dall, néta da-genta ann diabarz euz ar c'hôp hag euz ar plâd, évit ma vézô ivé néat ann diavéaz.

27. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma z-oc'h hénel out bésiou gwennet, péré a ziavéaz en em ziskouéz kaer d'ann dūd, hôgen péré enn diabarz a zô leün a eskern tûd-varô, hag a beb breinadurez.

28. Ével-sé c'houi enn diavéaz en em ziskouéz gwirion d'ann dūd ; hôgen enn diabarz oc'h leün a bilpouzérez, hag a zisléalded.

29. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, c'houi péré a zâv bésiou d'ar broféded, hag a ginkl bésiou ann dud gwirion.

30. Ilag é livirit : Ma vernb bet enn amzer hon tadou, na vijewp

két bét hô eil évit skufa gwâd ar brofêded.

31. Evel-sé en em rôid da dèst d'é-hoc'h hoc'h-unan, pénaoz oc'h bugalé ar ré hô deûz lazet ar brofêded.

32. Ha c'houi deûd da leûnia gonvor hô tadou.

33. Aêred, gwenn ann aêred-viber, penaoz é tec'hot-hu dioue'h barn ann iferu?

34. Dré-zé chétu mé a gasô d'é-hoc'h profêded, ha tûd-fir, ha skribed, ha c'houi a lazô léd, hag a lakai léd oue'h ar groaz, hag a skour-jézô léd enn hô sinagogou, hag é heskinod anézhô a gear é kéar.

35. Évit ma teûi war-n-hoc'h ann holl wâd dinam a zô bét skufet war ann douar, adalek gwâd Abel ar glân bété gwâd Zakariaz, mâb Barakiaz, péhini hoc'h eûz lazet étre ann templ hag ann aoter.

36. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, kément-sé holl a c'hoarvezô gand ar weun-ma.

37. Jérusalem, Jérusalem, té péhini a lâz ar brofêded, hag a labez ar re a zô kased d'id, péd gwéach em eûz mennet stolla da vugalé, é-c'hiz ma stroll ar iâr hé évnédigou dindân hé diou-askel, ha né két felled d'id?

38. Chémn hô ti a vézô lézed d'é-hoc'h dibentet.

39. Râk hel lavaroud a ronn d'é-hoc'h, n'am gwélot mui pelloc'h, kén na lévêrot : Benniget ra vézô ann hini a zeû enn hanô ann Aotrou.

XXIV. PENNAD.

1. JÉZUZ az éaz er-méaz eûz ann templ. Hag hé ziskibled a dôstaaz out-han, évid diskouéza d'ézhan tiez-brâz ann templ.

2. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : Ha gwéloud a rit-hu ann dra-zé holl? É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, na joumô kéd aman méan war véan; dismantret holl é vézint.

3. Ha pa édo azézet war Menez Olived, hé ziskibled a dôstaaz out-han é-kûz, ô lavarout : Lavar d'é-

omp, peûr é c'hoarvezô kément-sé? Ha pé arwéz a vézô eûz da zonédigez, hag eûz a zivez ar béd.

4. Ha Jézuz a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Likid évez na zeûfé dén d'hô touella.

5. Râk kalz a zeûi em hanô, ô lavarout : Mé eo ar C'hrist; hag é touellint meûr a hini.

6. Ha c'houi a glevô ar vrézéliou, ha brûd ar vrézéliou. Likid évez na véac'h enkrezet; râk réd eo é teûfé ann traou-zé; hôgen né vézô két c'hoaz ann divez.

7. Râk sével a rai pobl out pobl, ha rouantélez out rouantélez; ha béz' é vézô bosennou, ha naou-uegézou, ha krénou-douar é meûr a léac'h.

8. Hôgen kément-sé holl n'eo né-méd ann derou enz ar gloasiou.

9. Neûzé é rôind ac'hanoc'h d'ann heskinou, é lazind ac'hanoc'h : hag é viot kaséet gand ann holl dudou dré ann abek d'am hanô.

10. Ha neûzé kalz a dûd a rôï gwall skouér, hag en em werzô; hag en em gasaad a raïnd ann eil égilé.

11. Ha meûr a fals-profêded a zavô, péré a douellô kalz a dûd.

12. Hag ével ma vézô brâz ann direisted, karantez meûr a hini a iénaï.

13. Hôgen néb a gendalc'hô bétég ann divez, hen-nez a vézô salvet.

14. Hag ann Aviel-man eûz ar rouantélez a vézô prézéget dré ar béd holl, é testéni d'ann holl dudou : ha neûzé é teûi ann divez.

15. Pa wélod éta pénaoz heûz ann dismantret, diouganet gand ar profed Daniel, a vézô el léac'h santel : ra hoellô néb a lenno.

16. Neûzé ar ré a vézô é Judéa, éant war ar ménésiou.

17. Hag ann hini a vézô war ann dôen, na ziskennet két évit kémeroud eunn dra eûz hé di.

18. Hag ann hini a vézô er park, na zistrôet két évit kémeroud hé zaé.

19. Hôgen gwâ ar c'hrazez vraz hag ar magérezed enn deisiou-zé;

20. Pédid éta évit na zeññ kéd
hó tec'h er goan, nag é deiz ar
sabbat.

21. Râk neûzé é vézô enn en-
krez brâz, é-c'hiz na vézô kêt bêt
adalek derou ar bêt bêté neûzé,
ha na vézô bilenn.

22. Ha ma na vé kêt bêt di-
verréed ann deision-zé, na vijé kêt
salvet ann holl gik : hôgen enn
abek d'ar ré zilennet é vézô diver-
réed ann deision-zé.

23. Neûzé ma lavar d'é-hoc'h
eur ré-bennâg : Chétu éma ar C'hrist
aman, pé ahont ; na grédit kêt.

24. Râk sével a rai fals-kristed,
ha fals-proféded : hag é rôint ar-
wésiou brâz ha burzudou, enn hé-
vélep doaré ma touellint zô-kén,
mar d-co galluz, ar ré-zilennet.

25. Chétu em eûz diouganed d'é-
hoc'h.

26. Ma lavareur éta d'é-hoc'h :
Chétu éma el leac'h distrô, n'az
ît kéd er-méaz ; chétu éma é gwé-
led ann ti, na grédit kêt.

27. Râk é-c'hiz ma teû eul lu-
c'heden eûz ar Sâv-héol, ha ma
hé gwéleur er C'hûs-héol : ével-sé
é vézô donédigez Mâb ann dén.

28. É pé léac'h-bennâg ma vézô
eur c'horf, éno en em strollô ann
éred.

29. Hôgen râk-tâl goudé enkrez
ann deision-zé, ann héol a dévalai,
hag al loar na rôl kéd hé goulou,
hag ar stered a gouézô eûz ann
érv, ha nersou ann érvou a vézô
kéflusket.

30. Ha neûzé é vézô gwélet ar-
wéz Mâb ann dén enn érv : ha
neûzé é keinô ann holl boblou eûz
ann douar : hag é wélint Mâb ann
dén ô tond war goabrou ann érv
gand eunn ners hag eur veûrdez
vrâz.

31. Hag é kasô hé éled, péré a
lakai da zenl hô c'hornou-boud,
gand eunn trouz-brâz, hag a zas-
tumô ar ré-zilennet gant-han eûz
ar bever avel, adaleg eur penn
eûz ann érv bêtég ar penn all.

32. Hôgen deskid eur barabolen
diwar-benn eur wézen-fiez : Pa eo

téner hé skourrou ha pa zâv hó
deliou, é ouzoc'h pénaoz eo tóst
ann hanv.

33. Ével-sé ivé c'houi pa wélot
kément-sé holl, gwézit pénaoz éma
tóst, hag oud ann ôr.

34. É-gwirionez hel lavarann d'é-
hoc'h, pénaoz na dréménô kéd ar
wenn-man, kén na vézô sévénet ké-
ment-sé.

35. Ann érv hag ann douar az
ai é biou. hôgen va geriou na dré-
ménint kêt.

36. Hôgen dén na oar ann deiz
nag ann heur, nag éled ann érv-
vou ; va Zâd hép-kén hó anavez.

37. Hag é-c'hiz ma eo c'harvé-
zed é deision Noé, ével-sé é c'hoar-
vézô da zonédigez Mâb ann dén.

38. Râg é-c'hiz d'ann deision a-
barz al livaden ann dâd a zebré hag
a évé, a zimézé hag a réa dimizio,
bêtég ann deiz m'az eaz Noé enn
arc'h,

39. Ha na anavéze'bond al livaden
kén na zeññ ha na gasaz ann holl
gant-hi : ével-sé ivé é c'hoarvézô
da zonédigez Mâb ann dén.

40. Neûzé é vézô daou enn eur
park : unan a vézô kémiéret, égilé
a vézô lézet.

41. Diou a vézô ô vala enn eur
vilin : unan a vézô kémiéret, ében
a vézô lézet.

42. Choumid dihun éta, râk na
ouzoc'h kéd da bé heur é tlé dond
hoc'h Aotrou.

43. Hôgen gwézit pénaoz ma oufé
ar penn-tiégez pé da heur é tléfé
dond al laer, é choumfé dihun
hép-mâr, ha na lezfé kêt toulla hé
di.

44. Dré-zé bézid éta reiz hoc'h-
unan : râk Mâb ann dén a zeññ
d'ann heur ha na ouzoc'h kêt.

45. Piou eo ar mével léal ha
poellek, péhini a zô bêt lékéat gand
bé aotrou dreist hé holl dâd, évit
rei d'ézhô boéd enn amzer ?

46. Euruz ar mével-zé, pa zeññ
hé aotrou, mar béz kavet gant-han
oc'h ôher ével-sé.

47. É-gwirionez hel lavarann d'é-

hoc'h, war hé holl vadou hel lakai da benn.

48. Hôgen mar d-eo droug ar mével-zé, ha ma lavar enn hé galoun : Va aotrou a zaléo da zont :

49. Ha ma teû da skei gand hé gen-vévellou, ha da zibri, ha da éva gant mezvierien.

50. Aotrou ar mével-zé a zeûi d'ann deiz na c'hortozô két, ha d'ann heur na wézô két.

51. Hag é rannô anézhan, hag é lakai eur gévren anézhan gand ar bilpouzed. Enô é vezô gwélvan ha skriû dent.

XXV. PENNAD.

1. NEUZÉ rouantélez ann énrou a vézô hénnel oud dég gwer-c'hez, péré ô véza kémered hô c'hleûzeuriou, az éaz da ziambrunga ar briédou.

2. Pemp anézhô a ioa diboell, ha pemp a ioa fûr.

3. Ar ré ziboell a géméraz hô c'hleûzeuriou, ha na géméraz kéd a éol gant-hô.

4. Ar ré fûr a géméraz éol enn hô listri gand hô c'hleûzeuriou.

5. Hôgen ével ma taléé ar pried da zont, é vôrédjont holl hag é kouskjont.

6. Hag é-trô ann hanter-nôz é oé klevet eur garm : Chétu ar pried a zeû, id d'hé ambrunga.

7. Neuzé ann holl werc'hézed-zé a zavaz, hag a aozaz hô c'hleûzeuriou.

8. Hôgen ar ré ziboell a lavaraz d'ar ré fûr : Rôid d'é-omp eûz hoc'h éol; rak hor c'hleûzeuriou a zô daré da vouga.

9. Ar ré fûr a respountaz hag a lavaraz : Gand aoun n'hor bé kéd a-walc'h évid-omp hag évid-hoc'h, id évid ar gwella da gavoud ar ré a werz, ha prénid évid-hoc'h.

10. Hôgen é-pâd m'az éend da bréna, é teûaz ar pried : hag ar ré a ioa daré az éaz gant-haz d'ann eûreûd, hag é oé serred ann ôr.

11. Enn-divez ar gwerc'hézed all a zeûaz ivé, hag a lavaraz : Aotrou, Aotrou, digor d'é-omp.

12. Hôgen hénn a respountaz hag a lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, n'hoc'h anvézann két.

13. Choumid dihun éta, iâk na ouzoc'h nag ann deiz nag ann heur.

14. Râk hénnel eo oud eunn dén péhini az éa enn eur vrô beil, hag a c'halmaz hé véveliôu, hag a rôaz hé vadou d'ézhô.

15. Ila goudé béza rôet pemp talant da unan, daou da eunn all, unan da eunn all da bép-hini hervez hé c'halloud, éz éaz enn hent râk-tâl.

16. Hôgen ann hini en doa béi pemp talant, az éaz, hag hô lékéaz é marc'hadourez, hag a c'houléazaz pemp taland all.

17. Enn hévélep doaré, ann hini en doa két daou dalant, a c'houléazaz daou all.

18. Hôgen ann hini en doa két unan, az éaz da ôber eunn toull enn douar, hag a guzaz arc'hant hé aotrou.

19. Goudé kalz a amzer é teûaz aotrou ar vévellou-zé, hag é réaz hô c'hount d'ézhô.

20. Hag ann hini en doa két pemp talant a zeûaz, hag a zigasaz d'ézhan pemp taland all, ô lavarout : Aotrou, pemp talant éc'h eûz rôed d'in, chétu pemp taland all em eûz gounézet ouc'h-penn.

21. Hé aotrou a lavaraz d'ézhan : Braô, mével m'ad ha léal; dré m'az oud két léal war nébeûd a drâ, é likinn ac'hanod da benn da galz traou : kéa é laouénidigez da aotrou.

22. Ann hini en doa két daou dalant, a zeûaz ivé, hag a lavaraz : Aotrou, daou dalant éc'h eûz rôed d'in, chétu daou daland all em eûz gounézet.

23. Hé aotrou a lavaraz d'ézhan : Braô, mével m'ad ha léal; dré m'az oud két léal war nébeûd a drâ, é likinn ac'hanod da benn da galz traou : kéa é laouénidigez da aotrou.

24. Hôgen ann hini n'en doa két néméd eunn talant a zeûaz ivé, hag a lavaraz : Aotrou, gouzoud a rann pénaoz oud eunn dén didruez, pénaoz é védez el léac'h é péhini

n'éc'h eñz kéd hadet, pénaoz é tastumez el léac'h é péhini n'éc'h euz két skiñet.

25. Ha gand aoun ra-z-od ounn éat, hag em eñz kuzet da dalant enn douar : chétu é rôann d'id ar péz a zô d'id.

26. Hôgen hé aotrou a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mével fall ha diek, té a wié pénaoz é védann el léac'h é péhini n'em eñz kéd hadet, ha pénaoz é tastumann el léac'h é péhini n'em eñz két skiñet :

27. Réd é oa d'id éta lakaat va arc'hant étre daouarn ar varc'hadourien-arc'hant, ha pa vijenn deuet em bijé tennet va arc'hant gant kampi.

28. Tennid éta hé daland digant-han, ha rôit-hén d'ann hini en deùz dék talant.

29. Râk da néb en deùz é vézô rôet, hag é founnô : hôgen da néb n'en deùz két, é vézô lamed digant-han, ar péz zô-kén en deùz doaré da gaout.

30. Ha taolid ar mével didalvoudek-zé enn dévalien a ziavéaz : éno é vézô gwélvan, ha skriñ dent.

31. Hôgen pa zeûi Mâb ann dén ean hé veürdez, ha gant-han ann holl éled, neûzé éc'h azézô war drôn hé veürdez.

32. Hag ann holl boblou a vézô strolled dira-z-han, hag é rannô ann eil diouc'h égilé, é-c'hiz ma rann ar paotr ann dénved diouc'h ar gevr.

33. Hag é lakai ann dénved a zéou d'ézhan, hag ar gevr a gleiz.

34. Neûzé ar Roué a lavarô d'ar ré a vézô a zéou d'ézhan : Deûet, tûd benniget gant va Zâd, piaouid ar rouantélez a zô bêt aozed d'éc'hoc'h abaoé krouidigez ar béd.

35. Râk naoun am eñz bêt, ha c'houi hoc'h eñz rôed da zibri d'in : sec'hed am eñz bêt, ha c'houi hoc'h eñz rôed da éva d'in : didi é oann, ha c'houi hoc'h eñz va digéméret.

36. Noaz é oann, ha c'houi hoc'h eñz va gôlôet : klân é oann, ha c'houi a zô deûed d'am gwélout :

er vâc'h é oann, ha c'houi a zô deûed d'am c'havout.

37. Neûzé ann dud c'hlân a respountô hag a lavarô d'ézhan : Aotrou, peür hon eñz-ni da wélet ô kaout naoun, hag hon eñz rôed da zibri d'id, pé ô kaout sec'hed, hag hon eñz rôed da éva d'id ?

38. Ha peür hon eñz-ni da wélet didi hag hon eñz da zigéméret ; pé noaz, hag hon eñz da c'hôlôet ?

39. Ha peür hon eñz-ni da wélet klân pé er vâc'h, hag omp deûed d'az kavout ?

40. Hag ar Roué a respountô hag a lavarô d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'éc'hoc'h, bêt wéach hoc'h eñz gréat ké rent-sé é-kénver unan eñz ar ré zistéra eñz va breûdeür, hoc'h eñz hé c'hread d'in.

41. Neûzé é lavarô d'ar ré a vézô a gleiz d'ézhan : Tec'hid diouz-in, tûd milliget, id enn tân peür-baduz, a zô béd aozed évid ann diaoul, hag hé éled.

42. Râk naoun am eñz bêt, ha n'hoc'h eñz két rôed da zibri d'in : sec'hed am eñz bêt, ha n'hoc'h eñz két rôed da éva d'in.

43. Didi é oann, ha n'hoc'h eñz két va digéméret : noaz é oann, ha n'hoc'h eñz két va gôlôet : klân ounn bêt, hag er vâc'h, ha n'hoc'h kéd deûed d'am gwélout.

44. Neûzé bi a respountô hag a lavarô d'ézhan ? Aotrou, peür hon eñz-ni da wélet ô kaout naoun pé zec'hed, didi pé dizitad, klân pé er vâc'h, ha n'hon eñz kéd da skoaziet ?

45. Neûzé hén a respountô hag a lavarô d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'éc'hoc'h, pénaoz kément gwéach ha n'hoc'h eñz két gréat kément-sé é-kénver unan eñz ar ré zistéra eñz ar ré-man, n'hoc'h eñz kéd hé c'hreat em c'hénver.

46. Hag ar ré-man az ai enn enkreuz peür-baduz, hag ar ré c'hlân er vuez peür-baduz.

XXVI. PENNAD.

1. HA goudé m'en doé Jézuz peür-lavared ann holl c'hériou-zé, é lavaraz d'hé ziskibled :

2. Gouzoud a rit pénaoz é vézô gréad ar Pask da benn daou zervez, ha Mâb ann dén a vézô gwerzet évit béza staged ouc'h ar groaz.

3. Neûzé pennou ar véleien, hag bénaoured ar bobl en em strollaz é léz ar bélek-brâz, a c'halved Kaifaz :

4. Hag en em guzuliont évit gouzout pénaoz kémerout Jézuz gand ijin, hag hé lakaad d'ar marô.

5. Hôgen hi a lavaré : Na réomp két kément-sé é deiz eur gouél, gand aoun na zafché dispac'h é touez ar bobl.

6. Hôgen pa édo Jézuz é Bétania é-ti Simon al lovr.

7. É teûaz d'hé gavoud eur vaouez péhini é doa eul léstr leûn a louzou c'houés-vâd, ha talvouduz brâz, hag a skufaz war bé benn é pâd édo gourvézet.

8. Hôgen ann diskibled pa vél-jont kément-sé, a zavaz droug enn-hô, hag é léverjont : Da bétrâ ar c'holl-zé?

9. Râg galled é divijé gwerza kér ann dra-zé, ha rei ann arc'hant d'ar béorien.

10. Hôgen Jézuz ô c'houzoud ann dra-zé, a lavaraz d'ézhô : Pérâg é c'hlac'harit-hu ar c'hrég-zé? Râk eunn dra vâd é deûz gréad cin c'hénver.

11. Râk péorien hô pézô bépréd gan-é-hoc'h : hôgen u'hô pézô két bépréd ac'hanouu.

12. Ha pa é deûz-hi skufet al louzou c'houés-vâd-zé war va c'horf, é deûz hé c'hréat évit va liéna.

13. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é pé léac'h-bennâg er béd holl ma vézô prézéged ann Aviel-man, é vézô lavared enn hé meûleûdi ar péz é deûz gréat.

14. Neûzé unan eûz ann daouzé, péhini a ioa hanvet Iuzaz Iskariot, az éaz da gavout pennou ar véleien :

15. Hag é lavaraz d'ézhô : Pétrâ a rôot-hu d'in, ha mé ben lakai étre hô taouarn? Hag hi a réaz marc'had gant-han eûz a drégont péz arc'hant.

16. Hag a neûzé é klaské ann drô d'hé lakaad étre hô daouarn.

17. Hôgen d'ann deiz kenta eûz a c'houél ar bara hép goell. ann diskibled a zedaz da gavout Jézuz, hag a lavaraz d'ézhan : É pé léac'h é tell d'id é aozemp d'id ar Pask da zibri?

18. Ha Jézuz a lavaraz : Id da géar da gavoud hen-ha-hen, ha livinid d'ézhan : Ar mestr en deûz lavaret : Va anzer a zô tôte; enn da di é rionn ar Pask gant va diskibled.

19. Hag ann diskibled a réaz ével m'c'n doagourc'hémennet Jézuz d'ézhô, hag é aozjond ar Pask.

20. Pa oé deûed éta ar pardaez, en em lékéaz ouc'h taol gand hé zaouzé, diskibl.

21. Ha pa édo ar ré-man ô tibri é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz unan ac'hanoc'h ann gwerzô.

22. Hag ô véza glac'harct brâz, é téraoujond holl da lavaroud d'ézhan : Ha mé eo Aotrou?

23. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Ann hini a laka hé zourn gan-én er plâd, hen-nez eo ann gwerzô.

24. Mâb ann dén évit-gwir a ia ével ma eo skrivet diwar hé benn : hôgen gwâ ann dén gant péhini é vézô gwerzet Mâb ann dén : gwell é vé d'ann dén-zé na vé két lét ganet.

25. Hôgen Iuzaz, péhini a werzaz anézhann, a respountaz hag a lavaraz : Ha mé eo, Mestr? Hag hén a lavaraz : Lavared éc'h eûz.

26. Ha pa édont ô koania, Jézuz a géméraz bara, hag bé vinnigaz, hag hé dorraz, hag hé rôaz d'ézhô ziskibled, ô lavarout : Kémérit, ha debrit : ann dra-man eo va c'horf.

27. Hag ô kémeroud ar c'halir é trugarékéaz, hag hé rôaz d'ézhô ô lavarout : Évit holl eûz a hé-man.

28. Râg hé-man eo va gwâd eûz ann testament névez, péhini a vézô skufet évit meûr a hini évid ann distol eûz ar béc'héjou.

29. Hôgen lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz na évinn mui eûz ar frouez-zé eûz ar winien, bétég ann deiz-zé é péhini éc'h évinn

anézhaz a nevez é rouantélez va Zâd.

30. Ha goudé béza kanet eunn himn, éz éjont war Ménez Olived.

31. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : Eunn darvoud a wall-skouér é vézinn évid-hoc'h holl enn nôz-man. Râk skried eo : Skei a rinn gand ar mesaer, ha déved ann tropel a vézô skñet.

32. Hôgen goudé ma vézinn savet a varô da véô, é tiaraogiunn ac'ha-noc'h é Galiléa.

33. Ha Per a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ha pa vijez eunn darvoud a wall-skouér évid ann holl, na vézi bikenn eur wal-skouér évid-oun.

34. Jézuz a lavaraz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id pénaoz enn nôz-man, abarz ma kanô ar c'h tek, em dinac'hi teir gwéach.

35. Per a lavaraz d'ézhan : Ha pa vé réd d'in mervel gan-éz, n'az dinac'hinn két. Hag ann holl ziskibled a lavaraz ével-t-han.

36. Neûzé Jézuz a zeûaz gant-hô enn eul léac'h a c'halved Jetsémani, hag é lavaraz d'hé ziskibled : Azéid aman, endra ma'z inn da bidî a-hont.

37. Hag é kéméraz Per, ha daou vab Zébédé, hag é téraouaz tristaat hag en em c'hlac'hari.

38. Neûzé é lavaraz d'ézhô : Trist eo va éné bétôg ar marô : choumid aman, ha béfit gan-én.

39. Hag ô vond eunn nébeût pelloc'h, en em strinkaz war hé c'hénou d'ann douar, hag é pédaz, ô lavarout : Va Zâd, mar d-eo galluz, ra'z ai ar c'halir-zé é-biou d'in ; hôgen koulskoudé na vézet két gréat hervez va ioul, hôgen hervez da hini.

40. Hag é teûaz da gavoud hé ziskibled. péré a gavaz kousket, hag é lavaraz da Ber : Pétrâ ba n'hoc'h eûz két gellet beta eunn heur gan-én ?

41. Befit, ha pédit évit na viot két temptet. Râg ar spéréd a zô téar, hôgen ar c'hig a zô gwân.

42. Mond a réaz adarré eunn cil

gwéach, hag é pédaz, ô lavarout : Va Zâd, ma na hell ar c'halir-zé mond é-biou d'in hép ma évann anézhaz, ra vézô gréad da ioul.

43. Hag é teûaz adarré, hag hô c'havaz kousket : râg hô daou-lagad a ioa bec'hiet gand ar mörkou-k.

44. Hag ô véza hô kuitet, éz éaz adarre, hag é pédaz évid ann trédé gwéach, ô lavarout ann hévélep geriou.

45. Neûzé é teûaz da gavoud hé ziskibled, hag é lavaraz d'ézhô : Kouskit bréma hag arzaôit : chétu é tôsta ann heur é péhini Mab ann dén a vézô lékéad étre daouarn ar bec'herien.

46. Savid, ha déomp : chétu é tôsta ann hini a dî va gwerza.

47. Komza a réa c'hoaz, ha chétu Iuzaz unan eûz ann daouzek a zeûaz, ha gant-han eul lôd brâz a dût gant klézeier ha bisier, péré a ioa kaset gant pennou ar véleien, hag hénoured ar bobl.

48. Hôgen aunn hini a verزاز anézhaz, en doa rôed d'ézhô eunn arouéz, ô lavarout : Aunn hini a bokinn d'ézhan, hen-nez eo, dal-c'hit-hén.

49. Ha râk-tâl é tôstaaz ouc'h Jézuz, hag é lavaraz : Béz iac'h, Mestr. Hag é pokaz d'ézhan.

50. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Va miñoun, da bétrâ oud-dé deûet ? Neûzé é tôstajont, é lékéjont hô daouarn war Jézuz, hag é talc'hjont anézhaz.

51. Ha chétu unan eûz ar ré a ioa gant Jézuz, a astennaz hé zourn, a dennaz hé glézé, a skôaz gant mével prins ar véleien hag a drouc'haz hé skouarn d'ézhan.

52. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhan : Laka da glézé enn hé léac'h : râk piou-bennâg a gémérô ar c'blézé, a varvô gand ar c'blézé.

53. Ha menna a réz, pénaoz na hellenn két pidi va Zâd, ha pénaoz na gasfé kéd d'in râk-tâl ouc'h-penn daouzek vanden éled ?

54. Pénaoz éta é vézô-hi sévéned ar Skriturion, pa eo réd é vé ével-sé ?

55. Enn heur-zé Jézuz a lavaraz

d'ar vanden-zé : Deûd oc'h gant klêzeier ha gant bisier évit kregi enn-oun, ével enn eullaer : bemdéz é oann azézet enn hô touez o teski enn templ, ha n'hoc'h eûz két va c'héméret.

56. Hôgen kément-sé a zô c'hoarvézet, évit ma vijé sévénet ar péz a zô hét skrivet gand ar broféded. Neûzé ann diskibled holl, ô véza hé lézet, a dec'haz-kuit.

57. Ha p'hô dévoué ar ré-man kémeret Jézuz, é kaschond anézhan da di Kaifaz prins ar véleien, é péleac'h é oa strollet ar Skribed hag ann Hénaoured.

58. Hôgen Per a heûliat anézhan a-bell, bété léz prins ar véleien. Hag ô véza éad ébarz, éc'h azézaz é-touez ar révellou, évit gwélout ann divez.

59. Koulskoudé Prinsed ar véleien, hag an holl alierien a glaské eunn desténi faoz a-énep Jézuz, évitma hen rôjend d'ar marô :

60. Ha na kavchont két, pétrâ-bennâg ma teûaz kalz a fals-destou. Hôgen eun-divez é teûaz daou fals-dest,

61. Péré a lavaraz : Hé-man en deûz lavaret : Mé a hell dismantra templ Doué, hag hé zével a-nevez a-benn tri déz.

62. Ha Prins ar véleien ô sével enn hé zâ, a lavaraz d'ézhan : Ha na respountez nétrâ d'ar péz a desténiout enn da énep ?

63. Hôgen Jézuz a davé. Ha Prins ar véleien a lavaraz d'ézhan : Da bidi a rann enn hanô ann Doué béô, da lavaroud d'é-omp mar d-oud ar C'hrist Mâb Doué.

64. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hé lavared éc'h eûz. Hôgen lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz é wélot gand ann amzer Mâb ann dén azézed a zéou da c'haloud Doué, hag ô tont war c'hoabrou ann énv.

65. Neûzé Prins ar véleien a rogaz hé zifad, hag a lavaraz : Touet en deûz ; da bétrâ hon eûz-ni mui ézomm a destou ? Chétu bréina hoc'h eûz hé glevéd ô toui :

66. Pétrâ a vennit-hu ? Hag hi a respountaz hag a lavaraz : Ar marô a dalvez.

67. Neûzé é skôpchont oul hé zremm, hag é rôjont taoliou-dourn d'ézhan, ha ré all a garvanataz anézhan,

68. O lavarout : Diougan d'é-omp, Krist, piou en ann hini en deûz skôet gan-éz ?

69. Hôgen Per a ioa azézed er-méaz eûz al léz : hag é tōstaaz out-han eur vatez, péhini a lavaraz d'ézhan : Té a ioa ivé gant Jézuz a C'hailéa.

70. Hag hén hen nac'haz dirâg ann holl, ô lavarout : Na ouzonn két pétrâ a l'évérez.

71. Ha pa dréméné dré ann ôr, eur vatez all ben gwélaz, hag a lavaraz d'ar ré a ioa éno : Hé-man a ioa ivé gant Jézuz a Nazaret.

72. Hag é nac'haz adarré enn eur doui hag ô lavarout : Na anavézann kéd ann dén-zé.

73. Ha nébeût goudé ar ré a ioa éno a dōstaaz, hag a lavaraz da Ber : Évit-gwir té a zô eûz ar ré-zé : râk diouc'h da lavar hen anavézeur.

74. Neûzé é téraouaz drouk-pédi ha toui pénaoz na anavézé kéd ann dén-zé. Ha râk-tâl ar c'hiteg a ganaz.

75. Ha Per en doé-koun eûz a c'hér Jézuz pa lavaraz d'ézhan : Abarz ma c'hanô ar c'hitek, ez pézô va dinac'het teir gwéach. Hag ô véza éad er-méaz, é wélaz gant c'houervder.

XXVII. PENNAD.

1. HOGEN pa oé deûed ar beûré, holl brinsed ar véleien hag holl hé-naoured ar bobl en em guzuliaz a-énep Jézuz, évid hé lakaad d'ar marô.

2. Hag ô véza hé éréet, é kaschond anézhan, hag ben l'ékéjond étre daouarn Pons-Pilat, mérer ar vrô.

3. Neûzé Iuzaz, péhini en doa hé werzet, ô wélout pénaoz é oa

barnet, é savaz keñz enn-hañ, hag é kasaz ann trégont péz arc'hant da brinsed ar véleien ha d'ann hénauored,

4. O lavarout : Péc'het em eûz ô werza ar gwâd dinam. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pé vern d'é-omp-ni ? Ann dra-zé a zell ouz-id.

5. Ha goudé béza taoled ann arc'hant enn templ, éz eaz-kuit, hag en em grougaz.

6. Hôgen prinsed ar véleien ô véza kéméred ann arc'hant, a lavaraz : Na hellomp két hé lakaad enn tenzor, dré m'az eo gwerz ar gwâd.

7. Hag ô véza en em guzulier, é prénjont park eur pôder, évit bésia ann diavésidi.

8. Dré-zé é c'halveur c'hoaz hi-riô ar park-zé Haseldama da lavarout eo, park ar gwâd.

9. Neûzé é oé sévénet geriou ar profed Jérémias pa en deûz lavaret : Hag é kémérjont trégont péz arc'hant da werz ann hini a zô bêt gwerzet, eûz a béhini hô doa gréad ar marc'had gant bugalé Isral :

10. Hag hô rôjond évit park eur pôder, ével ma en deûz merket ann Aotrou d'in.

11. Hôgen Jezuz a ioa enn hé zâ dirag merer ar vrô, hag ar mérer a réaz ar gouleñn-man out-hañ, ô lavarout : Ha té eo Roué ar luzevien ? Jezuz a lavaraz d'ézhan : Hé lavarout a réz.

12. Hag ô véza tamallet gant prinsed ar véleien, ha gand ann hénauored, na respountaz nétrâ.

13. Neûzé Pilat a lavaraz d'ézhan : Ha na gleavez-té két pégemend a desténiaou a lavar ann dûd-zé enn da énep ?

14. Ha na respountaz kéd eur gér d'ézhan, enn hévélep doaré ma oé souézet meûrbed er mérer.

15. Hôgen ar mérer en doa ar boaz da leûskel d'ar bobl enn eunn deiz goél-brâz ann hini eûz ar brizou-nerien a venné d'ézhô.

16. Ha neûzé éz oa eur prizou-

nier brudet brâz, a c'halved Barabbaz.

17. Hôgen Pilat ô véza hô strollet a lavaraz d'ézhô : Péhini a vennit-hu a laoskinn d'é-hoc'h, Barabbaz, pé Jezuz, a c'halveur Krist ?

18. Râg gouzond a réa penaoz dré érez oa hô doa hé werzet.

19. Hôgen é-pad edo war hé gador a varnédigez, hé c'hiég a gasaz eur ré da lavarout d'ézhan : Na vézet nétrâ étre ann dén dinam-zé ha té. Râk gwall heskinet ounn béd hiriô gand eur wélédigez enn abek d'ézhan.

20. Hôgen Prinsed ar véleien, hag ann Hénauored a aliaz ar bobl da c'houlenni Barabbaz, ha da lakaat Jezuz da golla hê vuez.

21. Mérer ar vrô a lavaraz éta d'ézhô : Péhini anézhô hô daou a vennit-hu a laoskfenn d'é-hoc'h ? Hag hi a lavaraz : Barabbaz.

22. Pilat a lavaraz d'ézhô : Pétrâ a rinn éta eûz a Jezuz, a zô galvet Krist ?

23. Holl é léverjont : Ra vézô staget ouc'h ar groaz. Ar mérer a lavaraz d'ézhô : Pé droug éta en deûs-bén gréat ? Hag hi a c'harmé kréoc'h, ô lavarout : Ra vézô staget ouc'h ar groaz.

24. Pilat ô wélout pénaoz na c'hounézé nétrâ, hôgen é kreské ann dispac'h, a geméraz dour, hag a walc'haz hé zaouarn dirag ar bobl, ô lavarout : Didamall ounn eûz a wâd ann dén dinam-zé : war-n-hoc'h é kouézô.

25. Hag ann holl bobl a respountaz hag a lavaraz : Ra gouézô hé wâd war-n-omp-ni, ha war hor bugalé.

26. Neûzé é laoskaz d'ézhô Barabbaz : ha goudé béza lékéat skourjeza Jezuz, é lékéaz anézhann étre hô daouarn évit béza staget ouc'h ar groaz.

27. Neûzé soudarded ar mérer ô véza kaset Jezuz é léz ar varn, é stroljont war hé drô ann holl vrezélidi :

28. Hag hi ô véza hé ziwisket, a lékéaz war hé drô eur vantel tané

29. Hag ô véza gwéet eur gurunen gant spern, é lékéjond anézhî war hé benn, gand eur gorsen enn hé zourn déou. Hag ô pléga ar gliu dira-z-han, é reant goab anézhân, ô lavarout : Dématid, roué ar Iuzevien.

30. Hag ô véza skoped out-han, é kémerjond ar gorsen hag é skôjont gant-han war hé benn.

31. Ha goudé béza gréat goab anézhân, é tenjond ar vantel diwar-n-ézhân, hag ô véza hé wisket gand hé zifad hé-unan, é kaschond anézhân évid hé lakaad oud ar groaz.

32. Hôgen pa'z éand er-méaz é karchout eunn dén eûz a Ziren, haüvet Simon; hag é rédijsont anézhân da zougen hé groaz.

33. Hag é teûjond enn eul léac'h galvet Golgota, da lavaroud eo, Kalvar.

34. Hag é rôjond d'ézhân da éva gwîn ha béstl mesket gant-han. Ha p'en doé tanvéet, na fellaz kéd d'ézhân éva.

35. Hôgen goudé m'hô doé hé staged ouc'h ar groaz, é ranjond hé zifad étre-z-hô, oc'h hô deûrel d'ar sort; évit ma vijé sévenet ar pèz a zô bét lavaret gand ar Profed ével-henn : Rannet hô deûz va difad étre-z-hô, hag hô deûz taolret va zaé d'ar sort.

36. Hag ô véza azézet é tirvalend anézhân.

37. Hag é lékéjont a-ziouc'h d'hé benn eur skrid war béhini é oa ann abeg eûz hé varnédigez : HÉ-MAN EO ROUÉ AR IUZEVIE.

38. Neûzé é oé lékéad oud ar groaz gant-han daou laer; unan war ann dourn déou, hag eunn all war ann dourn kleiz.

39. Hôgen ar ré a dréméné a zrouk-péde gant-han enn eur heja hô fennaou,

40. Hag ô lavarout : Té péhini a zismañtr templ Doué, hag ber sâv a nevez a-benn tri deiz; en em zavété da-unan. Mar d-oud Mâb Doué, diskenn eûz ar groaz.

41. Prinsed ar véicien, ar Skribed

hag ann Hénadured a réa ivé goab anézhân, ô lavarout :

42. Ar ré all en deûz savétéet, ha na hell kéd en em zavétei hé-unan. Mar-d-eo roué Israel, diskennet bréma eûz ar groaz, ha nî a grédô enn-han.

43. Fisioud a ra é Doué; ra zeûi éta bréma d'hé zieûbi, mar kâr : râk lavared en deûz : Mâb Doué ounn.

44. Al laéroun a ioa staged oud ar groaz gant-han, a réa d'ézhân ann hévélep réhechou.

45. Hôgen adaleg ar c'houec'hved heur bétég ann naved, é oé gôlôed ann douar holl a dévalien.

46. Hag é-trô ann naved heur é c'harmaz Jézuz gand eur vouéz gré, ô lavarout : Eli, Eli, lamma sabaktani? da lavaroud eo : Va Doué, va Doué, pérâg ec'h eûz-dé va dilézet?

47. Hôgen hiniennou péré a ioa choumed enô, hag a gievé anézhân, a lavaraz : Eliâz a c'halv hé-man.

48. Ha râk-tâl unan anézhô a ré-daz, hag ô véza kéméred eur spoué, hé leûniaz a win-cgr, hé lékéaz é peun eur gorsen, hag hé rôaz d'ézhân da éva.

49. Hôgen ar ré all a lavaré : List da ôber, gwéolomp mar teûi Eliâz d'hé zieûbi.

50. Neûzé Jézuz ô c'harmi adarré gand eur vouéz gré, a rôaz hé spéred.

51. Ha chétu gwél ann templ a rogaz é diou gévren, adaleg al lein bétég ar gwéled; hag ann douar a grénaz; hag ar vein a frataz.

52. Hag ar hésiou a zigoraz; ha kalz a gorfioù sent, péré a ioa kousket, a zavaz eûz a varô da véô.

53. Hag ô vond er-méaz eûz hô hésiou, goudé ma oa saved-hén, é teûjond er géar zantel, hag en em ziskouéjond da galz a dûd.

54. Hôgen ar C'hanténer, hag ar ré a ioa gant-han, ô virout Jézuz, pa véljond ar c'hrén-douar ha ké-mend a ioa c'hoarvézet, a oé spountet brâz, hag a lavaraz : Hé-man évit-gwir a ioa Mâb Doué.

55. Béz' éz oa ivé enô kalz a

verched a zellé a bell, pére hô doa heñliet Jézuz adaleg Galiléa, oc'h hé zervicha :

56. E-touez pére é oa Mari Madalen, ha Mari mamm Jakez ha Jozef, ha mamm mapien Zebédé.

57. Hôgen war ar pardaez, é teôaz cunn den pinvidig eûz a Arimatéa, hanvet Jozef, péhini a ioa ivé diskibl da Jézuz.

58. He-maz az éaz da gavout Pilat, hag a c'houlennaz digant-haz korf Jézuz. Neûzé Pilat a c'hourc'hémennaz rei ar c'horf.

59. Ha Jozef ô véza kémeured ar c'horf, hé c'hôldaz gand eul lienen c'hlan.

60. Hag é lékéaz anézhan enn hé véza nevez hé-unan, péhini en doa lékéad da doulla er roc'h. Ha goudé béza ruled eur méan brâz oc'h dôr ar béz, éz éaz-kuit.

61. Hôgen Mari Madalen, hag ar Mari all a ioa azézed enô é-kichen ar béz.

62. Hag antronôz, péhini a ioa ann deiz goudé ar gousper, Brinsed ar véleien hag ar Farizianed en em strollaz hag az éaz da gavout Pilat.

63. Hag é léverjond d'ézhan : Aotrou, deûed eo da goun d'é-omp pénaoz ann toueller-zé en deûz lavaret, hag héz c'hoaz béô : Goudé tri deiz é savinn a varô da véô.

64. Gourec'hémenn eia ma vézô mired ar béz bétég ann trédé deiz ; gand aoun na deûfé hé ziskibled d'he léta, ha da lavaroud d'ar bobl : Saved eo a varô da véô ; hag ar fazi diveza a vézô gwâz égéd ar c'henta.

65. Pilat a lavaraz d'ézhô : Gwarded hoc'h eûz, id, ha mirit-hén evel ma kerrot.

66. Mond a réjond éta kuit, hag évit miroud ar béz é stageljont ar méan, hag é lékéjont gwarded war hé drô.

XXVIII. PENNAD.

1. HOGEN da bardacz ar sabbat, pa luc'hé ar c'henta deiz eûz ar sabbad all, é teûaz Mari Mada-

len, hag ar Mari all évit gwéloud ar béz.

2. Ha chétu é c'hoarvézaz eur c'hren-douar brâz ; râg cunn Eal eûz ann Aotrou a ziskennaz eûz ann êhv, hag a zeûaz da ruûa ar méan : hag é azéaz war-n-êzhan.

5. He zremm a ioa lugernuz evel eul luc'heden : hag hé zaé a ioa gwenn evel ann erc'h.

4. Hôgen ké warded a oé taget gand eur spount brâz, hag é teûjond evel tud-varô.

5. Hag ann Eal a respountaz hag a lavaraz d'ar gragez : Na spountit két, c'hoûi : râg gouzoud a rann pénaoz é klaskit Jézuz péhini a zô bêt lékéad oc'h ar groaz.

6. N'ema kéd aman : râk saved eo a varô da véô, hervez m'en doa lavaret. Deûit, ha gwelit al léac'h é péhini é oa bêt lékéat ann Aotrou.

7. Hag it râk-tâl, ha livirid d'he ziskibled pénaoz eo saved a varô da véô : ha chétu é tiaraog ac'hanoc'h é Galiléa : enô hen gwéloc'h. Chétu em eûz hé lavared d'é-hoc'h araok.

8. Hag éz éjont râk-tâl er-méaz eûz ar béz gant spount ha laouénidigez viûz, hag é rédjont da ziskleria kement-man d'ann diskibled.

9. Ha chétu Jézuz az éaz d'hô diambonga, ô lavarout : Dématéoc'h. Hag hi a dôstaaz, hag oc'h en em deûrel d'he dreid, ec'h azeûljond anézhan.

10. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : Na spountit két. It, ha livirid d'am breâdeur mond é Galiléa ; enô eo é wélinid ac'hanouo.

11. Pa oé éat-kuit ar ré-man, chétu lôd eûz ar warded a zeûaz é kéar, hag a ziskleriaz da Brinsed ar véleien kémeud a ioa c'hoarvézet.

12. Hag ar ré-man ô véza en em strollet gand ann Hénaoured, ha goudé béza en em guzuliét, a rôaz kalz a arc'hand d'ar soudarded,

13. O lavarout : Livirit pénaoz eo deûed hé ziskibled é-pâd ann

nôz, hag hô deûz bé laérét, é-
keit ma oac'h kousket.

14. Ha mar teû mérer ar vrô da
glevont kément-man, nî a gen-dre-
c'hô anézhan, hag a zavétéô ac'ha-
noc'h.

15. Hag hi, ô véza kémeréd ann
arc'hant, a réaz ével ma oa hét la-
vared d'ézhô. Hag ar gér-zé a oé
brudet, hag a Eâd c'hoaz liriô é-
tonez ar Iuzevien.

16. Hôgen ann unnék diskibl az
éaz é Galiléa war ar ménez, war
béhini en doa Jézuz goure'hémén-
net d'ézhô en em gavont.

17. Ha pa her gwéljont, éc'h
azeuljond anézhan. Hôgen Lôd a
arvaré.

18. Ha Jézuz a dôstaaz ont-hô,
hag a lavaraz d'ézhô : Holl-c'hal-
loud a zô bet rôed d'in enn éav
ha war ann douar.

19. Id éta, ha kélenit ann holl
boblon, ha badézit-hô enn hanô
ann Tâd, hag ar Mâb, hag ar Spé-
reü-Santel :

20. Ha deskid d'ézhô miroont ké-
mead em eûz goure'hémenned d'é-
hoc'h. Ha chétu émounn gan-é-hoc'h
bemdez, betég ann divez eûz ar béd.

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT VARK.

I. PENNAD.

1. DEROU Aviel Jézuz-Krist, mab Doué.

2. Evel m'az eo skrivez gand ar profed Izaïaz : Chéto é kasaun va éal dirag da zremm, péhini a aozô ann héad enn da raok.

3. Mouéz ann hini a lév el léac'h distrô : Aozid hend ann Aotrou, grit ma vézô ceun hé wé-dennou.

4. Iann a ioa el léac'h distrô ô badézi, hag ô prézégi badisiant ar binijen évid distaol ar béc'héjou.

5. Hag holl vrô Judéa, hag holl dud Jérusalem a zeûe d'hé gavout, hag é oant badézet gant-han é ster ar Jourdan, goadé béza an-savet hô féc'héjou.

6. Ha Iann a ioa gwisket gant bleô kanval, gand cur gouriz ler war-drô d'hé groazel, hag é tebré kileien-raden ha mél gouéz. Hag é prézégé, ô lavarout :

7. Eunn all a zeû war va lerc'h hag a zô kréoc'h égéd-oun : ha na zellézann két, ô stoui dira-z-han, diérea liamm hé voutou.

8. Mé em eûz hô padézet enn dour ; hôgen hén hô padézô er Spéred-Santel.

9. Hag é c'hoarvézaz enn deisiou-zé pénaoz é teûaz Jézuz eûz a Nazaret é Galiléa, hag é oé badézet gand Iann er Jourdan.

10. Ha räk-tâl ô sével eûz ann dour, é wélaz ann énvou digor, hag ar Spéred é doaré eur goulm ô tiskenni, hag ô choum war-n'ézhaz.

11. Hag eur vouéz a oé klevéd enn énvou : Té eo va Mab kér ; enn-od em eûz lékéat va c'harantez.

12. Räk-tâl ar Spéred hen boun-taz el léac'h distrô.

13. Hag é choumaz el léac'h distrô daou-ugend dervez, ha daou-

ugent-nôzvez : hag é oé temp'et gand Satan : édo é-touez al loé-ned, hag ann éled a zerviché anézhaz.

14. Hôgen pa oé lékéat Iann er vâc'h, Jézuz a zeûaz é Galiléa, hag a brezégaz Aviel rouantélez Doué,

15. O lavarout : Pa eo sévéned ann amzer, ha pa dôsta rouantélez Doué, grit pinijen, ha krédid enn Aviel.

16. Hag ô kerzoud a-héd môr Galiléa, é wélaz Simon, hag André hé vreür, péré a daolê hô rouédou er môr (räk peskétérien oant),

17. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Deûd war va lerc'h, ha mé hô lakai da véza peskétérien tûd.

18. Hag hi räk-tâl ô véza kuitéd hô rouédou, az éaz war hé lerc'h.

19. Hag ô véza éad eunn né-beût pellôc'h, é wélaz Jakez mab Zébédé, ha Iann hé vreür, péré a aozê hô rouédou enn eur vag :

20. Ha räk-tâl é c'halvaz anézhô. Hag ô véza lézed hô zâd er vâg gand hé c'hôpraerien, éz éjont war hé lerc'h.

21. Hag éz éjont é Kafarnaom : ha kerkent Jézuz ô vézâ éad er sinagog da zeiz ar sabbat, é teské anézhô.

22. Hag é oant souézet gand hé gélén : räg hô deski a réa ével ann hini en deûz ar galloud, ha n'her gréa kéd ével ar Skribed.

23. Béz' éz oa enn ho sinagog eunn dén trec'het gand ar spéred louz, péhini a griaz,

24. O lavarout : Pétrâ a zô étré té ha nî, Jézuz a Nazaret ? Ha deûed oud-dé évid hor c'holla ? Gouzoud a rann piou oud, Sant Doué.

25. Ha Jézuz a c'hoardrouzaz anézhaz, ô lavarout : Tâv, ha léa er-mêaz eûz ann dén-zé.

26. Hag ar spéred louz goudé béza hé ziroget , a laoskaz eur c'hri brâz hag az éaz-kuid diout-han.

27. Souézet brâz é oend holl , enn hévélep doaré ma lavarent étré-z-hô : Pétrâ eo ann dra-man ? Pétrâ eo ar gréden nevez-zé ? Râk gant bêli é c'houre'hémenn d'ar spéredou louz hô-unan , hag é sentond out-han.

28. Hag ar vrûd anézhan a rédzaz kerkeut enn holl vrô war-drô da C'haliléa.

29. Ha goudé béza éad er-méaz eûz ar sinagog , éz éjond é ti Simon hag André , gant Jakez ha Iann.

30. Hôgen mamm-gaer Simon a ioa war hé gwélé klânv gand ann darsien : ha râk-tâl é kounjont out-han diwar hé fenn.

31. Hag hén ô tôstaat , a rôaz hé zourn d'ézhi hag hé savaz : ha râk-tâl ann darsien az éaz-kuid diout-hi , hag é serviché anézho.

32. Hôgen diouc'h ar pardaez , pa oé kuzed ann héol , é kaschond d'ézhan ann holl dud-klânv , hag ar ré a ioa trec'het gand ann diaoul :

33. Hag holl dud kéar a ioa das-tumed dirâg ann ôr.

34. Hag é iac'héaz kalz a dûd péré hô doa meur a glénved , hag é kasas-kuit kalz a ziaoulou , ha na aotréé kéd d'ézho komza eûz a gément-man , dré ma anavézend anézhan.

35. Hag antrônôz ô véza savet beuré mäd , éz éaz enn eul léac'h distrô , hag éno é pédé.

36. Ha Simon , hag ar ré a ioa gant-han az éaz war hé lerc'h.

37. Ha p'hô doé hé gavet , é léverjond d'ézhan : Ann holl a glask ac'hanod.

38. Hag hén a lavaraz d'ézho : Déomp d'ann tôte-houe'hiou , ha d'ann tôsta keriou , évit ma prézéginn eun-hô : râk da gément-sé eo ounn deñet.

39. Hag é prézégé enn hô sinagogou , hag er Galiléa holl , hag é kasé-kuid ann diaoulou.

40. Dond a réaz d'hé gavoud

eunn dén lovr , péhini oc'h hé bidi , hag ô pléga hé c'hlin , a lavaraz d'ézhan : Mar fell d'id , é hellez va c'harza.

41. Hôgen Jézuz ô kaout truez out-han , a astennaz hé zourn , hag ô steki out-han a lavaraz d'ézhan : Fellôud a ra d'in : Béz karz.

42. Ha pa en doé komzet , râk-tâl éz éaz al loventez diout-han , hag é oé karz.

43. Ha Jézuz a gasaz anézhan kuit rak-tâl , goudé béza difennet out-han komza ,

44. O lavaroud d'ézhan : Gwél na livirikément-man da zén : hôgen kéa , en em ziskouéz da brins ar véleien , ha kinnig évid da garzerez ar péz a zô goure'hémennet gant Moizez da desténi d'ézho.

45. Hôgen hé-man ô véza eat-kuit a zérouaz komza ha diskléri hé barédigez , enn hévélep doaré na hellé mui Jézuz mond é kéar dirâg ann holl ; hôgen hén a choume er-méaz é lec'hiou distrô , hag a hép tû é teñed d'hé gavout.

II. PENNAD.

1. HA néheut goudé é tistôaz da Gafarnaom.

2. Ha kerkeut ha ma oé klevet pénaoz édo enn ti , en em strollaz kalz a dûd , enn hévélep doaré m'az ca anézho enn tû all d'ann ôr ; hag hén a brézégé d'ézho ar gér.

3. Hag é oé kased d'ézhan eur paralitik , péhini a donget gant pevar dén.

4. Hag ével na hellent kéd hé ziskouéza da Jézuz dré ann abek d'ann engroéz , é tistôjond ann ti é péhini édo , hag ô véza hé douillet , é tiskenjond ar gwélé war béhini é oa koused ar paralitik.

5. Hôgen Jézuz ô weloud hô feiz , a lavaraz d'ar paralitik : Va mäh , da hec'hédou a zô distaoled d'id.

6. Hôgen eur ré eûz ar Skribed a ioa azézed éno , hag a yenné enn hô c'halounou :

Pétrâ a fell d'ann dén-zé da lavarout ? A-énepe Doué hag al lézen

é komz : Piou a hell distefrel ar béc'hédou , néméd Doué hép-kén ?

8. Jézuz ô véza anavezet rāk-tāl dré hé spéréd ar péz a vennend enn-hô hô-unan , a lavaraz d'êzhô : Pérâg é vennit-hu kément-sé enn hô kalonnou ?

9. Péhini eo ann esa , lavarout d'ar paralitik : Da béc'hédou a zô distaoled did , pé lavarout : Saô , kémer da wélé , ha halé ?

10. Hôgen évit ma wiot pénaoz Mâb ann dén en deûz ar galloud war ann douar da zisteufrel ar béc'hédou (é lavaraz d'ar paralitik) ,

11. É lavarann d'id : Saô , kémer da wélé , ha kēa d'az ti.

12. Hag hén a zavaz rāk-tāl : hag ô véza kémered hé wélé , éz éaz-kuit dirâg ann holl , enn hévélep doaré ma oé souézet brâz ann holl , ha ma veûljond Doué , ô lavarout : Biskoaz n'hon eûz gwélet kéمند all.

13. Hag ô vézâ éad er-méaz adarré war-zû ar môr , ann holl bobl a zeûé d'hé gavout , hag é kélenne anézhô.

14. Ha pa'z éa-ébiou , é wélaz Lévi mâb Alfé péhini a ioa azézet é ti ar gwiriou , hag é lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h. Hag hén a zavaz hag az éaz war hé lerc'h.

15. Hag é c'hoarvezaz , pa édo ouc'h taol é ti ann dén-zé , pénaoz kalz a Bublikaned hag a béc'herien en em lékéaz ivé ouc'h taol gant Jézuz , ha gand hé ziskibled ; rāk kalz a ioa anézhô war hé lerc'h.

16. Ar Skribed hag ar Farisianed ô wélout pénaoz é tebié gand ar Bublikaned ha gand ar béc'herien , a lavaraz d'hé ziskibled : Pérâg é tebr hag éc'h év hô Mestr gand ar Bublikaned ha gand ar béc'herien.

17. Jézuz ô véza klevet kément-sé , a lavaraz d'êzhô : Nē kéd ar ré iac'h hô deûz ézomm a louzaouer , ar ré glânv eo. Rāk n'ouon két debet évit gervel ar ré wirion , hôgen évit gervel ar béc'herien.

18. Ha diskibled Iann hag ar

Farizianed a iunné : hag é tefjont , hag é léverjond d'ézhan : Pérâk diskibled Iann hag ar Farizianed a iunnont-hi , ha na iunnont két da ziskibled-dé ?

19. Ha Jézuz a lavaraz d'êzhô : Bugalé ar pried hag hi a hell iuni é-pâd ma éma ar pried gand-hô ? Na hellont két iuni é-pâd ma éma ar pried gand-hô.

20. Hôgen dond a rai deisiou é pére é vézô lamet ar pried digant-hô ; hag enn amzer-zé é iunint.

21. Dén na c'hrî eur pensel mézer nevez oud eur zaé gôz : anéz ar pensel nevez a ziframjé ar méser kôz , hag ar rôg a vijé gwâz.

22. Ha dén na laka gwin nevez é listri kôz : anéz ar gwin a dorfé al listri , ar gwin a rédjé , hag al listri a vé kollet : hôgen réd eo lakaad ar gwin nevez é listri nevez.

23. C'hoarvezoud a réaz c'hoaz pénaoz pa dréméné ann Aotrou dré eur park éd é deiz ar sabbat , hé ziskibled enn eur gerzout a zéraouaz kutufat tamoézennou.

24. Hôgen ar Farizianed a lavaraz d'ézhan : Pérâg é ra ar ré-zé ar péz a zô berzet é deisiou ar sabbat ?

25. Hag hén a lavaraz d'êzhô : Ha n'hoc'h éas-hu két biskoaz lennet ar péz a réaz David , pa en doé ézomm , ha pa en doé naoun hén hag ar ré a ioa gand-han ?

26. Pénaoz éz éaz é ti Doué , enn amzer Abiatar prins ar véleien , hag é tebraz baraou ar c'hénig , pére na oa aotréed hô dibri néméd d'ar véleien hép-kén , hag é rôaz lûd d'ar ré a ioa gand-han ?

27. Lavaroud a réaz c'hoaz d'êzhô : Ar sabbat a zô gréad évid ann dén , ha né kéd ann dén a zô gréad évid ar sabbat.

28. Dré-zé Mâb ann dén a zô ann Aotrou eûz ar sabbat hé-unan.

III. PENNAD.

1. Ha Jézuz az éaz adarré er sinagog ; hag éno éz oa eunn dén péhini en doa euno dourn dizec'het.

2. Hag éc'h évésaent out-han, da welout ma hé iac'hajé da zeiz ar sabbat, évit ma tamajend ané-zhan.

3. Hag é lavaraz d'ann dén péhini en doa eunn dourn dizec'het : Saô é kreiz.

4. Hag é lavaraz d'ézhô : Ha berzed eo da zeiz ar sabbat ôber ar mäd, pé ann drouk ? Savétei ar vuez, pé hé lémel ? Hôgen hi a davaz.

5. Hag ô selloud out-hô gant buanégez, hag ô véza glac'haret eüz a zallentez hô c'haloun, é lavaraz d'ann dén-zé : Astenn da zourn. Hag hén hé astennaz, hag é teñaz iac'h.

6. Hôgen ar Farizianed ô véza éat-kuit, en em guzuliaz gand ann Hérodianed pénaoz hen koljent.

7. Hôgen Jézuz en em dennaz gand hé ziskibled étrezég ar môr : hag eul lôd brâz a düd eüz a C'halea hag eüz a Judéa az éaz war hé lere'h.

8. Hag eüz a Jérusalem, hag eüz a Iduméa, hag eüz a enn tu all d'ar Jourdao ; hag eüz ar vrôiou war drô da Dir ha da Zidon, eul lôd brâz a düd, ô klevout ar péz a réa, a zeüz d'hé gavout.

9. Hag é lavaraz d'hé ziskibled derc'hel daré d'ézhan eur vag, enn abek d'ann engroéz, gand aoun na vije gwasket gant-hô.

10. Räk kalz a iac'hée, enn hévélep doaré ma en em daolé war-n'ézhan évit geillout steki out-han, kéمند hini en doa eur goulî-bennäg.

11. Hag ar spérédou louz, pa her gwélent, a stoné-dira-z-han, hag a grié, ô lavarout :

12. Té eo Mâb Doué. Hôgen hén a c'houre'hémennaz stard out-hô na zisklerjent kéd ané-zhan.

13. Hag hén ô véza piñet war eur menez a c'halvaz davet-han ar ré ma-fellaz d'ézhan : hag é teñjond d'hé gavout.

14. Daouzég a hanvaz anézhô évit héza gant han, hag évid hô c'häs da brézégi.

15. Hag é róaz d'ézhô ar galloud da iac'haad ar ré glänv, ha da gäs-kuid ann diaoulou.

16. Simou, da béhini é róaz ann hanô a Ber :

17. Ha Jakez Mâb Zébédé, ha Iann breür Jakez ; péré a hanvaz Boanergez, da lavaroud eo, Mi-pien ar gorun :

18. Hag André, ha Filip, ha Bertélé, ha Mazé, ha Tomaz, ha Jakez mab Alfé, ha Tadé, ha Simon ar C'hananéad :

19. Ha Iuzaz Iskariot, péhini hen gwerzaz.

20. Hag é teñjond enn ti, hag ar bobl en em strollaz a nevez, enn hévélep doaré na hellent lét dibri bara.

21. Ha pa glevaz hé düd kément-sé, éz éjond évit kregi enn-han : räk lavaroud a réant pénaoz é oa kolled hé skiant gant-han.

22. Hag ar Skribed, péré a ioa deüed eüz a Jérusalem, a lavaré pénaoz é oa tree'het gant Béelzebub, ha pénaoz é kasé-kuid ann diaoulou gant penn ann diaoulou.

23. Hag ô véza strolled anézhô, é lavaraz d'ézhô gant parabolen : Pénaoz é hell Satan käs Satan kuit ?

24. Mar béz eur rouantélez dizunvan enn-hi hé-unan, na hell kéd ar rouantelez-zé choum enn hé sä.

25. Ha mar béz eunn ti dizunvan enn-han hé-unan, na hell kéd ann ti-zé choum enn hé zä.

26. Ha mar teñ Satan da zispac'ha out-han hé-unan, dizunvancd eo, ha na hell lét choum enn hé zä, hôgen ann divéz a gäv.

27. Dén na hell mond é ti ann dén kré ha preiza hé listri, néméd da genta en défé éréed ann dén kré, ha neüzé é preizô hé di.

28. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz pép péc'hed ha pép lé-donet hô dévézô gréat mipien ann düd a vézô distaoled d'ézhô.

29. Hôgen piou-bennäg en dévézô komzed a-eneb ar Spéréd-glän, na vézô bikeun distaoled d'ézhan, hôgen kabluז é vézô eüz a eur gwall peür-baduz.

30. Dré ma lavarend : Éma ar spéred louz gant-han.

51. Koulskoude hé vamm hag hé vreudeür a zeñaz : hag ô véza choumed er-méaz é kaschond d'hé c'her-vel.

52. Ar bobl a ioa azézet war drô d'ézhan : hag é leverjond d'ézhan : Chétu da vamm ha da vreudeür a zô er-méaz hag a glask ac'ha-nod.

53. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Piou eo va mamm, ha piou eo va breudeür ?

54. Hag ô selloud oud ar ré a ioa azézet war-drô d'ézhan, é lavaraz : Chétu va mamm ha va breudeür.

55. Rak piou-bennâg a ra ioul Doué, hen-nez a zô va breür, va c'hoar ha va mamm.

IV. PENNAD.

1. HAG é téraouaz adarré ké- Jenna é-harz ar môr : hag eul lôd brâz a död en em zastumaz war hé drô, enn hévélep doaré ma biñaz war eur vâg ha ma azézaz a-ziouc'h ar môr; hag ann holl bobl a ioa war ann douar é aot ar môr.

2. Hag hén a zeské d'ézhô kalz a draou gant parabolennou, hag é lavaré d'ézhô enn hé zeskadurez :

5. Selout : Chétu ann bader az éaz da haula.

4. Hag é-pâd é hadé, lôd eñz ann bâd a gouézaz a-héd ann hent, ha laboused ann énv a zeñaz, hag hé zebraz.

5. Lôd all a gouézaz enn eul léac'h meinek é péleac'h n'en doé két kalz a zonar : hag é savaz kerkent dré né oa két kalz a zounder douar :

6. Ha pa oé saved ann héol, é lôskaz : hag ô véza n'en doa két a 'chrisien, é sec'haz.

7. Ha lôd all a gouézaz é-touez ann drein, hag ann drein a zavaz, hag a vougaz anézhan, ha na rôaz két a frouez.

8. Ha lôd all a gouézaz é douar mäd : hag a rôaz frouez péhini a zavaz, hag a greskaz, hag a rôaz

unan trégont, unan tri-ugent, unan kant kéمند all.

9. Hag é lavaré : Ra zélaouô néb en deüz diskouarn da glevout.

10. Ha pa édo hé-unan, ann daouzég a ioa gant-han a c'houlen-naz digant-han pétrâ é oa ar bara-bolen-zé.

11. Hag é lavaraz d'ézhô : Rôed eo d'é-hoc'h da anaout traou kuzet rouantéiez Doué : hôgen d'ar ré a zô er-méaz, pép trâ a c'hoarvez gant parabolennou.

12. Évit pa wélint é wélint, hana wélint két, hag ô klevout é klevint, ha na boellint két : gand aoun na zeñfent da gemma a vuez, ha na vé distaoled d'ézhô hô féc'hédou.

13. Hag é lavaraz d'ézhô : Ha na boellint-hu két ar barabolen-zé ? Pénaoz éta é poellot-hu ann holl barabolennou ?

14. Néb a häd, a häd ar gér.

15. Hôgen ar ré a zô a-héd ann hent, eo ar ré é pére eo hét hadet ar gér. ha pa hô deüz hé glevet, kerkent é teñ Satan, hag é launn ar gér a ioa béd hadet enn hô c'halounou.

16. Ével-sé ar ré a zô béd hadet é lec'hoù meinek, eo ar ré pére a glev ar gér, hag a gémer anézhan räk-täl gant laouénidigez :

17. Hag ô véza n'hô deüz két a 'chrisien enn-hô hô-unan, n'émint néméd évid eunn amzer : ha pa zeü eunn enkreiz pé eunn heskin-bennâg enn abek d'ar gér, kerkent é kémeront gwall skouër.

18. Hag ar ré a zô béd hadet é-touez ann dréz, eo ar ré a zélaou ar gér ;

19. Ha préderiou ar béd-man, touëllérez ar madoù, liag ann holl droug-oberiou ô véza éad enn-ban, a voug ar gér, hag hel laka da véza difrouez.

20. Hag ar ré a zô béd hadet é douar mäd, eo ar ré a zélaou ar gér, a gémer anézhan hag hel laka da zigas frouez, lôd trégont, lôd tri-ugent, lôd kant kéمند all.

21. Lavaroud a réaz ivé d'ézhô : Ha kémeroud a réeur eur c'hleñzeur

évid hé lakaad dindân ar boézel, pé dindân ar gwélé? Ha né kéd évid hé lakaad war eur c'hantoler?

22. Râk n'eûz nétrâ a guzet, ha na dlé béza diskleriet : ha na réeur nétrâ évit béza gôlôet, hôgen évit béza gwélet gaud ann holl.

23. Mar en deûz eur ré diskouarn da glevout, ra glevô.

24. Hag é lavaraz e'hoaz d'ézhô : Likid évez oud ar péz a glevit. Diouc'h ar vent gant péhini hô pézô mentet, é vioc'h mentet hoc'h-unan, hag é vézô rôed d'é-hoc'h ouc'h-penn.

25. Râk da nêb en deûz, é vézô rôet ; ha da nêb n'en deûz kêt, é vézô lamed digant-han ar péz zô-kén en deûz.

26. Hag é lavaraz ivé : Rouantélez Doué a zô henvel oud ar péz a e'hoarvez pa en deûz eunn dén taoled hâd enn douar.

27. Pé é kousk, pé é sâv enn nôz hag enn deiz, ann hâd a hegin, hag a grusk hép ma oar-hén pénaoz.

28. Râg ann douar a zoug frouez anézhann hé-unan ; da genta ar géot, goudé ann tamoézen, ha goudé ann éd leûn enn tamoézen.

29. Ha pa eo daré ar frouez, é léléeur râk-tâl ar fals enn-han, dré ma eo deüed ar médérez.

30. Hag é lavaraz adarré : Ouc'h pétrâ éc'h l'évélébékaimp-ni rouantélez Doué? Pé barabolen é tiskoué-zimp-ni anézhi?

31. Hénel eo oud eur c'hreñnen sezô, péhini pa eo hadet enn douar, a zô ar bihana eûz ann holl hadou eûz ann douar :

32. Ha pa eo hadet, é sâv hag é teû brasoc'h égéd ann holl louzou, hag é ra skourrou brâz, enn hévélep doaré ma hell laboused ann énv choum dindân hé skêud.

33. Evel-sé é komzé out-hô gant kalz a barabolennou, diouc'h ma hellent poella.

34. Hôgen na gomzé kéd out-hô hép parabolen : ha pa né oa néméd hé ziskibled é tisklerié pép trâ d'ar ré-man.

35. Enn dervez-zé, pa oé deüed

ar pardaez, é lavaraz d'ézhô : Tréménomp enn tû all d'ann dour.

36. Hag ô véza kaset-kuid ar bobl, é léléjond anézhann enn eur vag : ha bagou all a ioa gant-han.

37. Hag é savaz eur stourm brâz a avel, hag ar goummou a gouézé er vâg, enn hévélep doaré ma oa leûn a zour.

38. Koulskoudé Jézuz a ioa diadré ar vâg, hag é kouské war eur penn-wélé : dihuna a réjond anézhann, hag é léverjond d'ézhann : Mestr, ha n'éc'h eûz-té kéd a bréder, oc'h hor gwéloud ô vond da golla?

39. Hag ô véza savet é c'hoardrouzaz ann avel, hag é lavaraz d'ar môr : Taô, sioula. Hag ann avel a davaz ; hag é c'hoarvézaz eur sioulded brâz.

40. Hag é lavaraz d'ézhô : Pé-râg oc'h-hu aounik? Ha n'hoc'h eûz-hu kéd a feiz? Hag hi hô doé eur spout brâz, hag é lavarend ann eil d'égié : Piou, war hô ménô, eo hé-man, ouc'h péhini é sent ann avel hag ar môr?

V. PENNAD.

1. HAG ô véza treûzed ar môr, é teûjond é brô ar Jérazened.

2. Ha Jézuz ô véza diskenned eûz ar vâg, é teûaz râk-tâl d'hé gavout eunn dén touellet gand ann diaoul, hag a zeûé eûz ar hésiou,

3. É péléac'h é choumé, ha dén na hellé hé éréa, gant chadennou zô-kén :

4. Râg évit-han da véza béd aliez éréct gant chadennou ha gand hualou, é torrê hé chadennou, é tiffammé hé hualou, ha dén na hellé hé zonva.

5. Hag aliez é choumé enn nôz hag enn deiz er hésiou ha war ar ménésiou ô c'harmi hag oc'h en em vlounsa gant mein.

6. Hôgen pa wélaz Jézuz a bell, é rédzaz hag é azeûlaz anézhann :

7. Hag ô kria gand eur vouéz gré, é lavaraz : Pétrâ a zô étré té ha mé, Jézuz mâb Doué uc'hel meûrbéd? Da bidi a rann dré ann

hanô a Zoué, na enkrez kéd ac'hanoun.

8. Hag hén a lavaraz d'ézhan : Spéred louz, kéa er-méaz eûz ann dén-zé.

9. Hag é c'houlennaz digant-han : Pé hanô éc'h eûz ? Hag hén a lavaraz : Léon eo va hanô, råk kalz omp.

10. Hag é pédé kaer anézhan n'her c'hasché kéd er-méaz eûz ar vrô.

11. Hôgen béz' éz oa enô eur vanden vrâz a vôt'h ô peûri a-héd ar ménéz.

12. Hag ann diaoulou a bédé anézhan, ô lavarout : Kâs ac'hanomp er môc'h évit m'az aimp enn-hô.

13. Ha Jézuz a aotréaz råk-tâl kément-sé d'ézhô. Hag ar spéredou louz ô vont-kuît az eaz er môc'h : hag ann holl vanden, eûz a béré éz oa daou vil, en em daolaz gant frouden er môr, hag é oent beûzed er môr.

14. Hôgen ar ré a vesé anézhô a dec'haz, hag a zanévellaz kément-sé é kéar bag er parkou. Ha kalz tûd az éaz er-méaz da wêlout pétrâ a ioa c'hoarvézet.

15. Hag ô véza deûed étrézé Jézuz, é wêljond ann hini a ioa bêt trec'het gand ann diaoul, péhini a ioa azézet, gwisket, hag enn hé skiant vâd, hag hi a oé spoutet.

16. Ar ré hô doa gwélet a zanévellaz d'ézhô kéمند a ioa c'hoarvézet gand ann hini a oa trec'het gand ann diaoul, ha gand ar môc'h.

17. Hag é téraoujond hé bidî da vond er-méaz eûz a harz hô brô.

18. Pa biné er vâg, ann hini a oa bêt trec'het gand ann diaoul, a bédaz anézhan m'hen lezhé da vont gant-han.

19. Hôgen Jézuz na aotréaz kéd d'ézhan, hag é lavaraz d'ézhan : Kéa d'az ti da gavoud da dûd, ha grâ ménék d'ézhô eûz a gément en deûz gréad ann Aotrou d'id, hag eûz hé drugarez enn da c'hén-ver.

20. Hag hé-man az éaz-kuît, hag a zéraouaz embanna é Dékapoliz

kémend en doa gréat Jézuz enn hé c'hén-ver : hag ann holl a oé souézet brâz.

21. Jézuz ô véza adarré tréméned enn tuall d'ann dour, råk tût édô d'ar môr, eul lod brâz a bobl en em zastumaz war hé drô.

22. Hag é teûaz eur penn-dén eûz ar sinagog hanvet Iairuz ; ha pa wélaz Jézuz, en em strinkaz d'hé dreid.

23. Hag é pédé anézhan stard, ô lavarout : Daré eo va merc'h da vervel, deûz, laka da zourn warn-ézhî, hag é vézô paré, hag é vévô.

24. Jézuz az éaz gant-han, hag eur bobl brâz az éaz war hé lerc'h, hag a vae'hé anézhan.

25. Hag eur vaouez, péhini a ioa klân gand ann diwad daouzéek vloaz a ioa ;

26. Ha péhini é doa gouzanvet kalz a boan étré daouarn al louzaouerien : ha péhini é doa dispiñet hé holl vadou, héb béza gounezet nétrâ, hôgen ô véza en em gavet gwâz-oc'h-wâz ;

27. O véza klevet komza eûz a Jézuz, a zeûaz a-ziadré é-touez ar bobl, hag a zournataz hé zaé.

28. Rag hi a lavaré : Mar gellaun hép-kén dournata hé zaé, é vézinn paré.

29. Ha råk-tâl mammen hé gwâd a oé dizec'het : hag éc'h anavézaz enn hé c'horf pénaoz é oa paré hé goulî.

30. Ha kerkent Jézuz oc'h anaoud enn-han hé-unan ar galloud a ioa éad er-méaz anézhan, ô véza en em drôed oud ar bobl, a lavaraz : Piou en deûz stoked ouz-in ?

31. Hag hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Ann engroez a wélez ô vae'ha ac'hanod, hag é lévéréz : Piou en deûz stoked ouz-in ?

32. Hag é sellé war-drô d'ézhan évit gwêlout ann hini é doa gréat kément-sé.

33. Hôgen ar vaouez péhini a wié ar péz a ioa c'hoarvézed enn-hi, a oé spoutet hag en em lékéaz da gréna, hag az'éaz hag en em strinkaz

d'hé dreid ; hag é lavaraz d'ézhan ann holl wirionez.

34. Hôgen hén a lavaraz d'ézhi : Va merc'h, da feiz en deûz da iac'héet : kéa é péoc'h, ha béz paré eûz da c'houli.

35. Pa gomzé c'hoaz, é teûaz tûd eûz a di penn-dén ar sinagog, péré a lavaraz d'ézhan : Marô eo da verc'h ; pérâg é hégez-té c'hoaz ann Aotrou ?

36. Hôgen Jézuz ô klevoud ar péz a lavarent, a lavaraz da benn-dén ar sinagog : N'az péz kéd a aoun : kréd hép-kén.

37. Ha na aotréaz da zén mond war hé lerc'h, néméd da Ber, ha da Jakez, ha da Iann breûr Jakez.

38. Hag ô véza éad é ti penn-dén ar sinagog, é wélaz safar, lûd ô lénva, lûd ô kria kré.

39. Ha pa oé éad enn ti, é lavaraz d'ézhô : Pérâg é safarit-hu, hag é lénvit-hu ? Nê két marô ar plac'h-iaouank, hôgen kousked eo.

40. Hag é réant-goab anézhan. Hôgen hén, goudé béza lékéad ann holl er-méaz, a géméraz ann tâd hag ar vamm eûz ar plac'h-iaouank, hag ar ré en doa kaset gant-han, hag éz éaz el léac'h ma édo kousked ar plac'h-iaouank.

41. Hag ô kéméroud dourn ar plac'h-iaouank, é lavaraz d'ézhi : *Tatita kumi*, da lavaroud eo : Plac'h-iaouank (hé lavaroud a rann d'id), saô.

42. Ha râk-tâl é savaz ar plac'h-iaouank, hag é baléaz : râk daou-zék vloaz é doa. Hag é oent souézet meûrbéd.

43. Ha Jézuz a c'hourc'hémennaz stard d'ézhô na lavar fend ann dra-zé da zén : hag é lavaraz rei da zibri d'ézhi.

VI. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza éad ac'hanô, az éaz enn hé vrô hé-unan : hag hé ziskibled az éaz war hé lerc'h.

2. Ha deiz ar sabbat ô véza deûet, é téraouaz kélenna er sinagog : kalz eûz ar ré hen sélaoué a oa souézet brâz eûz hé gélennadurez, hag a lavaré : A béléac'h eo deûed da

hé-man kément-sé ? Pétrâ eo ar furnez a zô bét rôed d'ézhan, hag ar vurzudou a zô gréat gand hé zaouarn.

3. Ha né d-ef-hén kéd eur méchérour, mâb Mari, breûr Jakez, ha Jozef, ha Judaz, ha Simon ? Hag hé c'hoarézed, ha n'émind-hi kéd aman gan-é-omp ? Hag é kavent tamall enn-han.

4. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : Eur profed né d-eo kéd héb hanô-mâd néméd enn hé vrô, hag enn hé di, hag é-touez hé dûd.

5. Ha na hellaz ôber éno burzud é-béd, néméd ma paréaz eunn niver bihan a dûd klanv oc'h astenna hé zaouarn war-n'ézhô.

6. Hag hén a oa souézet gand hô diskrédoni ; hag éz éa da gélenna dré ar bourc'hiou trô-war-drô.

7. Hag é c'halvaz ann daouzek : hag é téraouaz hô c'hâs daou-hadaou, hag é rôaz d'ézhô galloud war ar spérédou louz.

8. Hag é c'hourc'hémennaz d'ézhô na gaschent nétrâ enn hent, nag ézef, na bara, nag arc'hant enn hô ialc'h, hôgen eur vaz hép-kén ;

9. Hag arc'henna boutou, ha na gémérjent kéd diou zaé.

10. Hag é lavaraz d'ézhô : É pé ti-bennâg ma 'z éot, choumid enu-han bété ma 'z éot-kuid ac'hanô :

11. Ha mar éz eûz unan-bennâg ha na zigémérô két, pé na zé-laouô kéd ac'hanoc'h, pa 'z éot-kuid ac'hanô, hejid ar poultr eûz hô treid é testéni enn hô énep.

12. Hag ô véza éat-kuit, é pré-zégjond d'ann dûd ma rajent pinijen :

13. Kalz a ziaoulou a gaschent kuit ; kalz a dûd klanv a frotjont gand éol, hag é iac'héjond anézhô.

14. Ar roué Hérodez a glevaz méneg eûz a gément-sé (râg hanô Jézuz a oa anavézet brâz), hag é lavaraz : Iann Badézour eo a zô saved a varô da véô : ha dré-zé eo é ra kéمند a vurzudou.

15. Ré all a lavaré : Éliáz eo ;

Lòd all a lavaré : Profed eo ével unan eûz ar Broféded.

16. Hérodez ô klevout kément-sé a lavaraz : Iann da béhini em eûz lékéat trouc'ha hé benn, a zô saved a varô da véô.

17. Râg Hérodez en doa kaset tûd da gémérout Iann, ha d'hé lakaad er vâc'h, dré ann abek da Hérodiaz grég d'hé vreûr Filip gant péhini é oa dimézet.

18. Râk Iann en doa lavared da Hérodez : Né kéd aotréd d'id kaond da c'hreg grék da vreûr.

19. Hôgen Hérodiaz a glaské ann darvoud d'hé golla : c'hoant é doa d'hé lakaad da vervel, ha na hellé két.

20. Râg Hérodez ô c'houzout pénaoz é oa eunn dén gwirion ha santel, en doa aoun ra-z-han : prédériuz é oa enn hé c'hénver, kalz a réa diouc'h hé vénô, ha dâ é oa gant-han hé glevout.

21. Hôgen eunn dervez aotréuz ô véza deûet, Hérodez évit deiz hé c'hanédigez a réaz eur goan évid ar brinsed, ar vrézelidi, hag ar pennou-kéar eûz a C'haliléa.

22. Ha merc'h Hérodiaz ô véza éad enô, a zansaz, hag a blijaz da Hérodez, ha d'ar ré a ioa ouc'h-taol gant-han. Ar roué a lavaraz d'ar plac'h-iaouank : Goulenn digan-én ar péz a giri, hag her rôinn d'id.

23. Hag é touaz d'ézhi : Rei a rionn d'id kémend a c'houlenni, ha pa vé ann hanter eûz a rouantelez.

24. Hag ô véza éad er-méaz, é lavaraz-hi d'hé mamm : Pétrâ a c'houlenninn-mé ? Hag hou-man a lavaraz : Penn Iann Badézour.

25. Hag hi ô véza deûet râk-tâl da gavoud ar roué, a réaz hé goulenn, ô lavarout : Mé a ioul é rôjez d'in râk-tâl eun eunn disk penn Iann Badézour.

26. Ar roué a oé glac'haret gant kément-sé. Koulskondé dré 'n abek d'hé lé, hag ivé d'ar ré a ioa azézet gant-han ouc'h taol, na fellaz kéd

d'ézhan dinac'ha d'ézhi ar péz a c'houlenné.

27. Hag ô véza kased eunn da-réder, é c'houc'hémennaz d'ézhan digas penn Iann war eunn disk. Hag hé-man az éaz er vâc'h hag a drouc'haz hé benn d'ézhan.

28. Hag é tigasaz ar penn war eunn disk ; hag é rôaz anézhan d'ar plac'h-iaouank, hag hou-man hé rôaz d'hé mamm.

29. Hé ziskibled ô véza klevet kément-sé, a zeûaz hag a géméraz hé gorf, hag é lékéjond anézhan enn eur béz.

30. Hag ann Éhestel ô véza en em zastuned war-drô da Jézuz, a zanévellaz d'ézhan kémend hô doa gréat, ha kéمند hô doa desket.

31. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Deûid a-dû enn eul léac'h distrô, hag arzaôit eunn nébeût. Râk kalz a dûd a iéa hag a zeûé ; ha na gavent kéd ann amzer da zibri.

32. Hag ô véza piñed enn eur vag, éz éjond a-dû enn eul léac'h distrô.

33. Hôgen ar bobl a wélaz anézhô ô vont-kuit, ha kalz ré all a glevaz méneg eûz a gément-sé, hag é rédjont enô war-droad eûz ann holl gerioa, hag é tiaraogjond anézhô.

34. Ha pa 'z éa-kuit Jézuz é wélaz eul lòd brâz a dûd : hag en doé truez out-hô, dré ma oant ével dénved hép mesaer. Hag é téraouaz deski kalz a draou d'ézhô.

35. Ha pa oa deûed da véza divérad, hé ziskibled a zeûaz d'hé gavout, hag a lavaraz d'ézhan : Al léac'h-man a zô distrô, ha divérad eo :

36. Kâs-hô-kuit, évit ma 'z aint er c'heriou hag er bourc'hiou di-war-drô, da bréna péadrâ da zibri.

37. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Rôit c'honi da zibri d'ézhô. Hag é léverjond d'ézhan : Ha mond a raimp-ni da bréna évit daou c'hant diner a vara, évit rei d'ézhô da zibri ?

38. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Péd bara hoc'h eûs-hu ? Id, ha

gwélit. Ha p'hô doé gwélet, é léverjont : Pemp, ha daou bésk.

39. Hag é c'houre'hémennaz d'ézhô ma lakajend ann holl da azéza a vandenou war ar géot glâz.

40. Hag éc'h azéjont a vandenou, l'ôd a gant, l'ôd a hanterkant dén.

41. Ha Jézuz ô véza kémered ar penib bara, hag ann daou bésk, a zavaz hé zaoulagad étrézég ann énv, hag a vinnigaz anézhô : ha goudé béza torred ar baraou, é roaz anézhô d'hé ziskibled, évit m'hô rôjend d'ar bobl : hag é rannaz ann daou bésk étre-z-hô holl.

42. Hag é tebjond holl, hag hô doé a-walc'h.

43. Hag é kaschont gant-hô daou-zék paner leün gant ann dilere'h eüz ar bara hag eüz ar pésked.

44. Hôgen eüz ar ré hô doa debret éz oa pemp mil dén.

45. Ha kerkent Jézuz a rédiar hé ziskibled da biña er vâg, évit m'az ajend enn hé raok enn tu all d'al lagen étrézék Betsaida, é-pâd ma kasché-kuid ar bobl.

46. Ha pa en doé hô c'haset-kuit, éz éaz war eur ménéz évit pidi.

47. Ha pa oé deüed ar par-daez, ar vâg a ioa é-kreiz ar môr, hag hén a ioa hé-unan war ann couar.

48. Ha pa wélaz anézhô ô kaout béac'h ô roénvia (râg ann avel a ioa énep d'ézhô), war-drô ar pé-varé diluo eüz ann nôz é teüaz é-trézég hi ô kerzoud war ar môr : ha c'hoant en doa d'hô diaraogi.

49. Hôgen hi pa wéljond anézhaz ô kerzout war ar môr, é venjont pénaoz é oa eunn teüz, hag en em lék'jont da c'harmi.

50. Râg holl é wéljond anézhaz, hag hô doé spount brâz. Hôgen kerkent é komzaz out-hô, enn eul lavarout : Hô pézet fisians, mé eo, na spountit két.

51. Hag é piñaz gant-hô er vâg, hag ann avel a baouézaz, Ha ke-

ment-sé a souézas c'hoaz muioc'h anézhô.

52. Râk n'hô doa két gréad a évez out burzud ar baraou, keon dall é oa hô c'haloun.

53. Ha goudé béza treüzed al lagen, é teüjond é douar Jénézaret, hag é touarjond éno.

54. Ha pa oend éad er-méaz, eüz ar vâg, tûd ar vrô a anavézaz anézhaz.

55. Hag ô véza réded dré ann holl vrô, é téraoujond digas war hô gwéléou ar ré-glanv diwar-drô, el léac'h ma klevent é oa Jézuz.

56. Hag é pé léac'h-bennâg m'z éa, pé er bourc'hioù, pé er c'herriou, pé er gwikou, é lék'ant ann dud-klaou war al leür-ger, hag é pédent anézhaz da aotrea ma heljont hép-kén steki out penn-pil hé zaé : ha kémend hini a stoké out-haz a ioa iac'huet.

VII. PENNAD.

1. NEUZÉ ar Farizianed ha l'ôd eüz ar Skribed, péré a zeüé a Jérusalem az éaz d'hé gavout.

2. Ha pa wéljont l'ôd eüz hé ziskibled péré a zebred bara, gand daouarn dic'hlan, da lavaroud eo, héb béza hô gwalc'het, é tamaljond anézhô.

3. Râg ar Farizianed, hag ann holl luzevien na zebront két, héb béza alies gwalc'het hô daouarn, évit mirout kémenadurézou a-c'hénou ar ré-gôz.

4. Ha pa zeüed eüz ar marc'had, na zebront két, héb béza en em walc'het. Kalz traou all a zô péré a déond da virout, diouc'h ar c'hémenadurézou a-c'hénou : gwalc'hi ar c'hôpou, ar pôdou, al listri arm hag ar gwéléou.

5. Hag ar Farizianed, hag ar Skribed a lavaraz d'ézhaz : Pérâk da ziskibled na vront-hi két kémenaduréz a-c'hénou ar ré-gôz? Pérâg é tebront-hi bara héb beza gwalc'het hô daouarn?

6. Hôgen hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Diouganet m'ad en deüz Izaiaz diwar hô penn, pil-

pouzed, diouc'h ma eo skrivet : Ar bobl-man a enor ac'hanoun a-c'hénou, hôgen hô c'haloun a zô pell iouz-in.

7. Hôgen enn-anc'her eo ec'h enoront ac'hanoun ô teskilézennou ha goure'hémennou ann dâd.

8. Râg ô lézel goure'hémenn Doué, é mirit kéménadurez a-c'hénou ann dâd, ô walc'hi al listri arm, hag ar c'hôpou, hag oc'h ôber kalz traou all hénvel ouc'h ar ré-man.

9. Hag é lavaraz c'hoaz d'ézhô : Tûd vâd oc'h pa dorrit goure'hémenn Doué, évit mirout hô kéménadurez hoc'h-unan.

10. Râk Moizez en deûz lavaret : Enor da dâd ha va vamm. Hag ivé : Piou-bennâg a zrouk-pédô gand hé dâd, pé gand hé vamm, a dlé béza lékéad d'ar marô.

11. Hôgen c'houi a lavar : Ma lavar eunn den d'hé dâd pé d'hé vamm, Korban, da lavaroud eo, pép rô a zeûi ac'hanoun, ra vézô talvoudek d'id :

12. Ha na aotréit kéd d'ézhan ôber muioe'h évid hé dâd pé hé vamm,

13. O lakaad da véza didalvez goure'hémenn Doué dré hô kéménadurez a-c'hénou, péhini hoc'h eûz gréat hoc'h-unan : ha kalz traou all hénvel ouc'h ar ré-man a rit c'hoaz.

14. Hag ô c'hervel adarré ar bobl, é lavaraz d'ézhô : Va c'hlevid holl, ha poellit.

15. Nétra a-ziavéaz a gémend a ia é korf ann den na hell hé zaotra ; hôgen ar péz a zeû er-méaz eûz ann den, eo a zaotr ann den.

16. Mar en deûz eur ré diskouarn da zélaoui, ra zélaouô.

17. Goudé m'en doé kuitéet ar bobl, ha ma oé deñed enn ti, hé ziskibled a c'houlennaz digant-han pétra a verké ar barabolen-zé.

18. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pénaoz ha c'houi a zô ivé hép poell ? Na ouzoc'h két pénaoz kément trâ eûz a ziavéaz az a é korf aunn den na zaotr kéd anézhan :

19. Râg ann dra-zé na ia kéd enn hé galoun, hôgen enn hé gôv, a bé.

léac'h é kouéz el léac'h distrô, goudé béza karzet ar boéd holl ?

20. Hôgen, émé-z-han, ar péz a zeû eûz ann den eo a zaotr ann den.

21. Râg eûz a ziabarz kaloun ann dâd eo é teû ar gwall vénosiou, ann avoultriésiou, ar gadelésiou, al lazérésiou,

22. Al laéronsou, ar hizoni, ann droagiézou, ann touellérez, al lousdoniou, ann drouk-lagad, ann touadellou, ar balc'hder, ann diboell.

23. Ann holl wallou zé a zeû eûz ann diabarz, hag a zaotr ann den.

24. Hag ô vont-kuid ac'hanô éz éaz Jézuz war harzou Tîr ha Sidon : hag ô véza éad enn eunn ti, é fellé d'ézhan na vijé gwézet kément-sé gand den, ha na hellaz két béza kuzet :

25. Râg eur c'hrég péhini é doa hé merc'h enkrézet gand ar spéred louz, ô véza éad enn eunn ti, é fellé d'ézhan na vijé gwézet kément-sé gand den, ha na hellaz két béza kuzet :

26. Hôgen ar c'hrég-zé a ioa Paganéz, hag eûz a vrô ar Sirofé-nisidi. Hag é pédé anézhan da gâs ann diaoul er-méaz eûz a gorf hé merc'h.

27. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi : Lez da genta ar vugalé d'en em walc'ha : râk né két mâd kémerout bara ar vugalé, hag hé deûrel d'ar c'hounn.

28. Hôgen hi a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Gwir eo, Aotrou : hôgen ar c'hounn bihan a zebr dindân ann daol bruzunou bara ar vugalé.

29. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi : Dré ann abek d'ar gér-zé, kéa, éad eo ann diaoul er-méaz eûz da verc'h.

30. Ha pa oé éad ent hé zî, é kavaz hé merc'h kousket war hé gwélé, hag ann diaoul éat-kuit.

31. Hag ô k itaad harzou Tîr, é teûaz adarré dré Zidon étrézék môr Galiléa, ô tréménoud dré greiz harzou Dékapoliz.

32. Hag é oé kased d'ézhan eunn den bouzar ha mûd, oc'h hé bidî da lakaad hé zourn war-n'ézhan.

33. Hag ô tenna anézhann eûz a greiz ann engroez a-dù, é lékéaz hé viziad enn bé ziskouarn : hag ô véza tulet, é stokaz oud hé déod :

34. Hag ô selloud ouc'h ann énv, éc'h huanadaz, hag é lavaraz d'é-zhan : Efféta, da lavaroud eo, digorit.

35. Ha râk-tâl hé ziskouarn a oé digor, ha stagel hé déod a oé dié-réet, hag é komzaz fréaz.

36. Hag é tilennaz out-hô na lavarjend ann dra-man da zén. Hô-gen seûl-vui ma tifenné out-hô, seûl-vui é vrudent anézhann :

37. Hag ô véza souézet brâz, é lavarent : Gréat mât eo pép trà gant-han; lakaad a râ ar ré vouzar da glevout, hag ar ré vùd da gomza.

VIII. PENNAD.

1. ENN deisiou-zé ô véza ma oa c'hoaz kalz a bobl, ha n'hô doa kéd a béadrâ da zibri, Jézuz a c'halvaz hé ziskibled hag a lavaraz d'é-zhô :

2. Truez em eûz oud ar bobl-zé; râk trî déz zô é choumont gan-én, ha n'hô deûz nétrâ da zibri;

3. Ha mar kasann anézhô d'hô zî war iun, é fatint enn hent : râk lôd a zô deûd a bell.

4. Hag hé ziskibled a lavaraz d'é-zhan : Pénaoz é k'femp-ni el léac'h-distrô-man a-walc'h a vara évid hô gwalc'ha?

5. Hag hén a c'houlennaz digant-hô : Péd bara hoc'h eûs-hu? Hag hi a lavaraz : Seiz.

6. Ha Jézuz a c'houre'hémennaz d'ar bobl azéza war ann douar. Hag ô kémérout ar seiz bara, é réaz hé drugarez, hô zorraz, hag hô rôaz d'hé ziskibled évid hô lakaad dirâg ar bobl; hag ar ré-man hô lékéaz dirâg ar bobl.

7. Béz' hô doa ivé eunn nébeût peskédigou : hô binniga a réaz, hag é c'houre'hémennaz hô rei d'ézhô.

8. Hag é tebjont, hag hô doé a-walc'h, hag é kaschont seiz kést leûn gand ann taumou a ioa chou-môd enn hô dilerc'h.

9. Hôgen eûz ar ré hô doa debret éz oa war-drô pevar mil dén : ha Jézuz hô c'hasaz-huit.

10. Ha râk-tâ ô piña enn eur vag gand hé ziskibled, é teûaz é brô Dalmanuta.

11. Hag ar Farizianed a zeûaz d'hé gavout, hag é téraoujont rendaeâ gant-han; hag é c'houlenn digant-han évid hé dempti, da ziskouéza d'ézhô eunn aronéz beunâg enn énv.

12. Hag hén oc'h huanadi a greiz hé galoun, a lavaraz : Pérâg ann d'hd-zé a c'houlenn-hi eunn arouéz? É-gwirionez hé lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na vézô két rôed a arouéz d'ann d'hd-zé.

13. Hag ô véza hô lézet, é piñaz adarré enn eur vag, hag é tréménaz enn tu all d'al lagen.

14. Hôgen ann diskibled bô doa ankounac'héet kémérout bara : ha n'hô doa néméd eur bara hép-kén er vag.

15. Ha Jézuz a réaz ar c'hélenma d'ézhô, ô lavarout : Likid évez, hag en em zivallid out goell ar Farizianed, hag out Hérodez.

16. Hag hi a venné hag a lavaré enn-hô hô-unan : Dré n'hon eûz két kéméred a vara eo.

17. Hôgen Jézuz oc'h anaout kément-sé, a lavaraz d'ézhô : Pérâg é vennit-hu étre-z-hoc'h dré n'hoc'h eûz kéd a vara? Ha na anavézit-hu, ha na hoellit-hu nétrâ? Hag éma c'hoazhô kaloun enn dallentez?

18. Ha daoulagad hoc'h eûs-hu hép gwélout? Ha diskouarn hoc'h eûs-hu hép klevout? Ha kolled eo ann évor gan-é-hoc'h?

19. Pa dorriz pemp bara évit pemp mil dén; pét panerâd d'lerc'hiou hoc'h eûs-hu kaset gan-é-hoc'h? Daouzég, émé-z-hô.

20. Ha pa dorriz ar seiz bara évit pevar mil dén; pét késtad dilerc'hiou hoc'h eûs-hu kaset gan-é-hoc'h? Seiz, émé-z-hô.

21. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pénaoz éta na boellit-hu kéd ar péz a lavarann d'é-hoc'h?

22. Hag ô véza deûet é Ect-

saida, é oé kased d'ézhan eunn den dall, hag é pédjond anézhan da steki out-han.

25. Hag ô véza kéméred dourn ann den dall, é ka-az anézhan er-méaz euz ar voure'h : hag ô véza tufet war hé zaoulagad, é savaz hé zaouarn war-n'ézhan, hag é c'houlennaz digant-han ma wélé eunn dra-bennag.

24. Hag hé-man a zellaz hag a lavaraz : Gweloud a rann tud hénvel ont gwézh hag a valé.

25. Neûzé Jézuz a lékéaz eur wéach all hé zaouarn war zaoulagad ann den-zé ; hag é téraouaz gwelout, hag é oé paré, enn hévélep doare ma wélaz splann pép trâ.

26. Neûzé é kasaz anézhan d'hé di, ô lavarout : Kea d'az ti : ha ma 'z éz er voure'h, na lavar ann dra-man da zén.

27. Ha Jézuz az éaz ac'hanô gand hé ziskibled, hag é teûaz er c'heriou war-drô Kézarea-Philip : hag é-pâd é kerzent é komzé oud hé ziskibled, ô lavarout : Piou a lavar ann dud ounn-mé ?

28. Hag hi a responentaz hag a lavaraz d'ézhan : Léd a lavar oud Iann Badézour, léd all Éliáz, ha léd all pénaoz oud hénvel oue'h unan euz ar Brofédéd.

29. Hôgen c'houi, émé-z-han, piou é livirit-hu ounn-mé ? Per a responentaz hag a lavaraz d'ézhan : Té eo ar C'hris.

30. Hag hén a zifennaz out-hô na lavarrend ann dra-man da zén.

31. Neûzé é téraouaz diskleria d'ézhô pénaoz é oa réd da Vâb aon den g'uzarvi kalz, ha béza distalet gand aon Hénnaoured, gand Pennou ar véleien hagand ar Skribed, ha béza lavet, ha distrei da véô goudé tri deiz.

32. Hag hén a lavaré kément-sé gand komsiou sp'ann. Hôgen Per oue'h hé géméroud a dû, a zérouaz hé grôza.

33. Hag hén ô tistrei, hag ô sellond oud hé ziskibled, a c'hourdrouzaz Per, ô lavarout : Pella diouz-in, Satan ; râk na vlazez két

ar péz a zeû digand Doué, hôgen hép-kén ar péz a zeû digand ann dud.

34. Hag ô véza galvet ar bobl gand hé ziskibled, é lavaraz d'ézhô : Mar fell da unan-bennag dont war va tere'h, ra rai dilez anézhan hé-unan : ha ra géméro hé groaz, ha ra heûliô ac'hanoun.

35. Râk piou-bennag a fellô d'ézhan savétei hé vuez hé c'hollô : ha piou-bennag a gollô hé vuez enn abek d'in ha d'ann Aviel, a zavétéô anéhi.

36. Râk pétrâ a dalfé da eunn den gounid ar béd holl, ha kolla hé éné ?

37. Pé pétrâ a roi ann den enn eskemm évid hé éné ?

38. Hôgen piou-bennag é-touez ar wenn avoultr ha péc'her-man en dévézô méz ac'hanoun hag euz va geriou ; Mab ann den pa zeû gand ann éled santel é gloar hé dâd, en dévézô ivé méz anézhan.

39. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz éz euz biniennou é-touez ar ré a zô aman, ha na varvint két, kén n'hô dévézô gwelet rouantelez Doué ô tond eun hé galloud.

IX. PENNAD.

1. Ha c'houéac'h dervez goudé, Jézuz a géméraz gant-han Per, Jakez ha Iann, hag hô c'hasaz a dû war eur ménéz uc'hel, hag é kemmaz a zoaré dira-z-hô.

2. Hé zildad a zeûaz da véza lugernuz, ha ker gwenn hag ann ere'h, ha ker kann ha na helle bikenn eur c'houmer war ann douar hô lakaad enn hévélep doaré.

3. Hag é wéljont Éliáz ha Moizez, péré a gomzé gant Jézuz.

4. Ha Per a lavataz da Jézuz : Mestr, émomp m'ad aman : gréomp tri zelt, unan évid-Od, unan évit Moizez, hag unan évid Éliáz.

5. Na ouie pétrâ a lavaré ; râk spountet brâz oant.

6. Ha chéta eur goabren a dévalaaz anézhô : hag eur vouéz a zeûaz

eñz ar goabren, hag a lavaraz : Hé-man eo va mab kër, sêlaout-hén.

7. Ha kerKent ô sellout war-drô d'ézhô, na wêljont mui dên, né-mét Jézuz a oa chonmet hé-unan gant-hô.

8. Ha pa ziskenjond eûz ar ménec, é c'houre'hémennaz d'ézhô na lavarjend da zén ar péz hô doa gwélet ; kén na vijé savet Mâb ann dên eûz a douez ar ré-varô.

9. Ar gér-zé a virjond étre-z-hô, hag é c'houlennent ann eil d'égilé pétra é oa da lavarout : Kén na vijé savet eûz a douez ar ré-varô.

10. Hag hi a réaz ar goulenn-man digant-han : Pérâg éta é lavar ar Farizianed hag ar Skribed, pénaoz eo réd é teûfê Eliâz a-raok ?

11. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Eliâz a dlé doud a-raok, hag é lakai pép trà er stâd kenta : kalz é vézô disprizet, enn hévélep doaré ma eo skrivet diwar-benn Mab ann dên.

12. Hôgen hel lavaroud a rann d'é- oc'h pénaoz Eliâz a zô deûet (ha gréad hô deûz enn hé c'hénver é-c'biz ma eo fellet gant-hô) diouc'h ma eo skrivet diwar hé benn.

13. Ha pa zeûd da gaoud hé ziskibled all, é wêlaz eul lôd brâz a dâd war hô zro, ha Skribed péré a strivé ent-hô.

14. Ha rak-tâl ann holl bobl ô véza gwélet Jézuz, a oé souézet ha spountet, hag ô tirédek é stoujond dira-z-han.

15. Hag hén a c'houlennaz digant-hô : Diwar benn pétra é stivit-hu étre-z-hoc'h ?

16. Hag unan e'z a douez ar bobl a respountaz, hag a lavaraz : Mestr, digased enn eûz d'id va mab, péhini a zô trec'het gand eur spéréd mûd :

17. Hag é pé léac'h-hennâg ma krog enn-han, é taol anézhan oud ann douar, hag hé-man a éon, a laka hé zend da skrîna, hag a zirec'h. Lavared em eûz d'az diskibled hé gâs-kuit, ha n'hô deûz két gellet.

18. Hag hén a respountaz, hag

a lavaraz d'ézhô : Gwenn diskredik, pé vété keit é vézinn-mé gan-é-hoc'h ? Pé vété keit é c'houzan-vinn-mé ac'hanoc'h ? Digasit-hén d'in.

19. Hag hen kaschond d'ézhan. Ha pa wêlaz Jézuz, ar spéréd a hejaz anézhan, hé daolaz oud ann douar, hag hén en em ruté oc'h éoni.

20. Ha Jézuz a c'houlennaz oud hé dâd : Pégid amzer a zô abaoé ma c'hoarvez kément sé gant-han ? Hag hén a lavaraz : A-vihanik.

21. Hag ar spéréd a daol aliez anézhan enn tân, hag enn dour, évid hé lakaad da vervel. Hôgen mar gellez eunn dra-bennâg, ken-nerz ac'hanomp, hag az péz tuez ouz-omp.

22. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mar gellez kridi, pép trà a zô galluz da néb a gréd.

23. Ha rak-tâl tâd ar bugel, enn eur c'harmi, hag enn eur wêla, a lavaraz : Kridi a rann, Aotrou : ken-nerz ac'hanoun em digrédoni.

24. Ha Jézuz ô wêlout pénaoz ar bobl a zirédé enn eunn taol brâz, a c'houardrouzaz arspéréd louz, ô lavaroud d'ézhan : Spéréd bouzar ha mûd, mé eo hen gourc'hémenn d'id, kéa er-méaz eûz ar bugel-zé : ha na zistrô mui enn-han.

25. Hag ar spéréd enn eur c'harmi, ha gondé béza hé hejet kaer, az éaz er-méaz eûz ar bugel, hag hé-man a zeûd ével eunn dên marô ; enn hévélep doaré ma lavaré kalz a dâd pénaoz é oa marô.

26. Hôgen Jézuz ô véza kémered hé zourn, a loc'haz anézhan, hag é savaz enn hé zâ.

27. Ha pa oé éat Jézuz enn ti, hé ziskibled a c'houlennaz digant-han a dû : Pérâg n'hon eûz-ni két gellet hé c'hâs-huit ?

28. Hag é lavaraz d'ézhô : Ar wenn-zé na hell béza kazet-huit, né-mét gand ar bédén, ha gand ar iun.

29. Goudé béza éad ac'hanô éz

d'jond a dreñz da C'haliléa : ha na fellé kët d'ézhan é vijé gwézet gand dién.

50. Hôgen kélenne a réa hé zisk d , hag é lavaré d'ézhô : M'ô ann dén a vézô lékéad étre daouarn ann d'ôd : hag é lazind anézhan , hag ann trédé deiz é avô a varô da véô.

51. Hôgen hi na vient kët pétrâ a fellé d'ézhan da lavarout , ha na grédent kët goulenn digant-han.

52. Hag é teñjond da Gafarnaom. Ha pa oand éad enn ti , Jézuz a c'houlennaz digant-hô : Diwar-benn pétrâ é strivac'h-hu é-pâd ann hent ?

53. Hôgen hi a davé ; râk strived hô doa étre-z-hô é-pâd ann hent , évit gouzout péhini anézhô é oa ar brasa.

54. Hag hén a azézaz , hag a c'halvaz ann daouzek , hag a lavaraz d'ézhô : Mar fell da eur ré béza ar c'henta , é vézô ann divéza holl , ha mével ann holl.

55. Neüzé é kémeraz eur bugel , hag é lékéaz anézhan enn hô c'hreiz : ha goudé héza hé vriatet , é lavaraz d'ézhô :

56. Piou-bennâg a zigémer em hanô eur bugel bihan ével hé-man , em zigémer-mé : ha piou-bennâg a zigémer ac'hanoun , né kët mé a zigémer , hôgen ann hini en deüz va c'haset.

57. Neüzé Iann a lavaraz d'ézhan : Mestr , gwéled hon eüz eunn dén péhini a gasé-kuit ann dioulou enn da hanô pétrâ-bennâg n'éma kët war hon lerc'h , hag hon eüz mired out-han.

58. Hôgen Jézuz a lavaraz : Na virit kéd out-han : rak n'eüz dén a gémend en défé gréad eur burzud em hanô , a hellé kerkent diouk-komiza ac'hanoun.

59. Nép né kët a-énep d'é-hoc'h , a zô évid-hoc'h.

40. Piou-bennâg en dévézô rôed da éva d'é-hoc'h eur wérennad zour em hanô : dré m'az oc'h d'ar C'mist , é-gwirionez hel lavarann

d'é-hoc'h , na gollô kéd hé c'hôbr.

41. Ha piou-bennâg en dévézô rôet gwall skouér da unan eüz ar vugaligou-zé père a gréd enn-oun : gwelloc'h é vé d'ézhan é vé staged ouc'h hé gouzoug eur méan milin , hag é vé taoléd er môr.

42. Ha ma rô da zourn gwall skouér d'id , troue'h-hen : gwell eo d'id mont moñ er vuez , égét kaout da zaou zourn ha mond enn ifern , enn tân peür-baduz :

43. É péleac'h hô prérv na varv kët , hag ann tân na voug kët.

44. Ha ma rô da droad gwall skouér d'id , troue'h-hén : gwell eo d'id mont kamm er vuez peür-baduz , égét kaout da zaou droad ha mond enn ifern , enn tân peür-baduz :

45. É péleac'h hô prérv na varv kët , hag ann tân na voug kët.

46. Ha ma rô da lagad gwall skouér d'id , diframm-hén : gwell eo d'id mont born é rouantélez Doué , égét kaout da zaou lagad ha mond eun ifern :

47. É péleac'h hô prérv na varv kët , hag ann tân na voug kët.

48. Râk pép dén a vézô sallet gand ann tân , ha péb anéval a vézô sallet gand ar c'hoalen.

49. Ar c'hoalen a zô mäd : hôgen ma teñ ar c'hoalen da véza dizall , gant pétrâ é sallot-hu anézhan ? Hô pézet c'hoalen enn-hoc'h , hag hô pézet ar péoc'h étre-z-hoc'h.

X. PENNAD.

1. HA Jézuz ô vont-kuit ac'hanô a zeüz war harzou Judéa , enn tù all d'ar Jourdan : hag ar bobl en em strollaz adarré war hé drô ; ha diouc'h hé voaz , é kélennez adarré anézhô.

2. Hag ar Farizianed a dôstaaz out-han , hag a c'houlennaz digant-han , évid hé dempti , ma oa aotréd da eunn ozac'h kuitaat hé c'hreg.

3. Hag hén a respountaz d'ézhô : Pétrâ en deüz gourc'hémennet d'é-hoc'h Moizez ?

4. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Moizez en deüz aotréd kâs-kuid

hé c'h rég, goudé béza rôed d'ézhi eur skrid-rann.

5. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : O wélon! kaléder hô kaloun eo en deûz Moizez skrivet ar gouc'hémenn-zé évid-hoc'h.

6. Râk er penn kenta eûz ar béd, Doué a réaz ann dén pâr ha parez.

7. Dré-zé ann ozac'h a zilezô hé dâd hag hé vamm, hag eu em stagô oud hé c'h rég,

8. Hag é vézind daou enn eur c'hik hép-kén. Ével-sé né d'int mui daou, hôgen eur c'hik hép-kén.

9. Arabad eo éta d'ann dén ranna ar péz a zô bét frammet gand Doué.

10. Ha pa oand enn ti, hé ziskibled a réaz adarré goulennoù d'ézhan diwar-benn ann hévélep trâ.

11. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Piou-bennâg a gasô-luïd hé c'h rég, hag a zimézô gand eunn all, a gouézô enn avoultriez enn hé c'hén-ver.

12. Ha mar kas eur c'h rég hé ozac'h kuit, ha mar timez gand eunn all, é kouéz hi enn avoultriez.

13. Neûzé é oé kaset d'ézhan bugalé bihan évit ma lakajé hé zaouarn war-n'ézhô. Hôgen hé ziskibled a grôzé enn eunn doaré dichek ar ré hô c'hasé.

14. Pa wélaz Jézuz kément-sé, é savaz droug enn-han, hag é lavaraz d'ézhô : List ar vugaligou da zond d'am e'havout, ha na virit kéd out-hô : râk rouantélez Doué a zô évid ar ré a zô hénvel out-hô.

15. É-gwirionez hel lavarañ d'éhoc'h : Piou-bennâg na zigémérô kêt rouantélez Doué ével eur bugel bihan, n'az ai kéd ébarz.

16. Ha goudé béza hô briatet, é lékéaz hé zaouarn war-n'ézhô, hag hô binnigaz.

17. Hag ével ma oa éad er-méaz évit mond enn hent, chétu eunn dén a zirédaz, en em daolaz war l'hé zaoulin dira-z-han, hag a c'houennaz digant-han : Mestr mât, pétrâ a dléann-mé da ôber évit kaoud ar vuez peñr-baduz?

18. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan :

Pérâg am galvez-té mât? Doué hép-kén a zô mât.

19. Anaoud a réz ar c'houre'hémennou : Na avoultri kêt : Na lazi kêt : Na laéri kêt : Na zougi kéd a falz testéni : Na ri gaou ouc'h dén. Énor da dâd ha da vamm.

20. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, mired em eûz ann holl draou-zé adalek va iaouankiz.

21. Hôgen Jézuz ô véza selled out-han, hen karaz, hag a lavaraz d'ézhan : Eunn dra éc'h eûz c'hoaz da ôber; kéd, gwerz ké-mend éc'h eûz, ha rô-hén d'ar béorien, hag ez pézô eunn tezor enn euv : ha deûz war va lere'h.

22. Hé-man glac'haret ô klevout kément-sé, az éaz-kuit gwall drist : râk madou brâz en doa.

23. Ha Jézuz ô sellout war hé drô, a lavaraz d'hé ziskibled : Pégen diez eo da eunn dén pinvidik, mond é rouantélez Doué!

24. Hôgen ann diskibled a oé souézet ô klevout kément-sé. Hôgen Jézuz a lavaraz c'hoaz : Va bugaligou, pégen diez eo d'ar ré a laka hô fisians er madou, mond é rouantélez Doué.

25. Ésoe'h eo da eur c'havall tréménoud dré graouen eunn nadoz, égéd da eunn dén pinvidik mond é rouantélez Doué.

26. Ar ré-man a oé c'hoaz souézet brasoe'h, hag é lavarend ann eil d'égilé : Piou éta a hell béza salvé?

27. Hôgen Jézuz ô sellout out-hô, a lavaraz : Kément-sé a zô dic'halloz d'ann dñd, ha né kéd dic'halluz da Zoué; râk pép trâ a zô galluz da Zoué.

28. Neûzé Per a lavaraz d'ézhan : Chétu ni hon eûz dilézet pép trâ, hag hon eûz da heñliet.

29. Jézuz a' respountaz, hag a lavaraz : É-gwirionez hel lavarañ d'éhoc'h, pénaoz n'eûz dén a gemend a zilezô hé di, pé hé vécudeur, pé hé c'hoarézed, pé hé dâd, pé hé vamm, pé hé vipien, pé hé bar-kou, enn abek d'in, ha d'ann aviel,

30. Ha n'en dévêzô, a vréman hag enn amzer-man, kant-kémeud all a diez, a vreñdeür, a c'hoarézec'h, a vammou, a vipien, a barkou, hag ivé keskinou, hag enn amzer da zont ar vuez peür-baduz.

31. Hôgen kalz eûz ar ré-genta a vézô ar ré-zivéza, ha kalz eûz ar ré-zivéza a vézô ar ré-genta.

32. Pa édont enn hent évit mond da Jérusalem; Jézuz a valéc enn hô raok, hag é oant souézet brâz; hag éz éant gant spoant war hé lere'h. Hag ô kéméroud adarré a dû ann daouzek, é téraouraz lavaroud d'ézhô ar péz a dlié c'hoarvezout gant-han.

33. Chétu éz éomp da Jérusalem, ha Mâb ann dén a vézô lékéad etré douarn Prinsed ar véléien, hag ar Skribed, hag ann Hénaou-red, péré hé varnô d'ar marô, hag a lakai anézhan étre daouarn ar Jentiled.

34. Hag é raint goab anézhan, hag é skôpint-war-n'ézhan, hag é skourjézin anézhan, hag é lazind anézhan: hag ann trédé deiz é savô a varô da veô.

35. Neûzé Jakez ha Iann, mipien Zébédé a zeûaz d'hé gavout, hag a lavaraz d'ézhan: Mestr, nî a garfé é rafez évid'omp ar péz a c'houlennimp digan'éz.

36. Hag hén a lavaraz d'ézhô: Pétrâ a fell d'é-hoc'h é rajenn évid-hoc'h?

37. Hag hi a lavaraz d'ézhan: Aotré d'é-omp ma vézimp azézet, unan war da zourn deou, égilé war da zourn kleiz, enn da rouanté-lez.

38. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô: Na ouzoc'h két pétrâ a c'houlennit. Ha c'houi ha hell éva ar c'halir a dléann da éva, ha béza badézet gand ar vadisiant gant péhini é tléann béza badézet?

39. Hag hi a lavaraz d'ézhan: Nî a hell. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô: Éva a réot évit-gwir ar c'halir a dléann da éva; ha badézet é viot gand ar vadisiant gant péhini é tléann béza badézet:

40. Hôgen é-kénver béza azézet war va zourn deou pé war va zourn kleiz, né két mé a dlé rei ann drazé d'é-hoc'h, hôgen d'ar ré évit péré eo bét aozet.

41. Ha pa glevaz kément-man ann dég all, é savaz droug enn-hô out Jakez ha Iann.

42. Hôgen Jézuz ô véza hô galvet, a lavaraz d'ézhô: Gouzoud a rit pénaoz pennou ann dudon a aetrouni anézhô; ha pénaoz hô frinsed a ziskouéz hô béli war-n'ézhô.

43. Hôgen na dlé két béza ével-sé étre-z-hoc'h: râg ann hini a fellô d'ézhan béza brasoc'h, a vézô gwâz d'é-hoc'h:

44. Hag ann hini a fellô d'ézhan béza ar c'henta ac'hanoc'h, a vézô mével ann holl.

45. Râk Mâb ann dén hé-unan né két deûet évit béza serviebet, hôgen évit servicha, hag évit rei hé vuez évit dasprenadurez kalz a dûd.

46. Neûzé é teûjond da Jérîkô, ha pa'z éaz-kuid eûz a Jérîkô, gand hé ziskibled, ha kalz a dûd war hé lere'h, eunn dén dall hanvet Bartimé, mâb da Dimé, péhini a ioa azézet war ann hent évit goulenn ann aluzen,

47. O véza klevet pénaoz é oa Jézuz a Nazaret, en em lékéaz da c'harmi, ha da lavarout: Jézuz, mâb David, az péz truez ouz-in.

48. Ha meür a hini a grôzé anézhan évid hé lakaad da dével. Hôgen hén a c'harmé c'hoaz kréoc'h, ô lavarout: Mâb David, az péz truez ouz-in.

49. Ha Jézuz ô véza arzaouet a c'houre'hémennaz hé c'hervel. Hag é c'halvjond ann dén dall, ô lavarout d'ézhan: Kalounéka: saô, da c'hervel a râ.

50. Hag hé-man ô véza taoled hé zaé, a zilammaz hag a zeûaz da gavout Jézuz.

51. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan: Pétrâ a fell d'id é rajenn évid-od? Hag ann dén dall a lavaraz d'ézhan: Aotrou, grâ ma wélinn.

52. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan: Kéa, da fciz en deûz da zavétéct:

ha räk-täl é wélaz, hag éz éaz war-lerc'h Jézuz enn hent.

XI. PENNAD.

1. Ha pa döstajend out Jérusalem hag out Bétani, war-drô Ménez Olivéd, Jézuz a gasaz daou eñz hé ziskibled,

2. Hag é lavaraz d'ézhô : Id d'ar vourc'h a zô râg énep d'é-hoc'h, ha kerkent ha ma viod éad enn-hi, é kéfet eunn azen iaouank stâg, war béhini u'eo c'hoaz piñed dén : distagit-hén, ha digasit-hén d'in.

3. Ha ma lavar eur ré d'é-hoc'h : Pérâg é rit-hu ann dra-zé ? Livirit pénaoz ann Aotrou en deñz ézomm anézhaz : ha räk-täl é lézô hé gës aman.

4. Hag ô vont-kuit é kalc'hont eunn azen iaouank stâg é-täl eunn ôr er-méaz enn eur c'hroas-lent : hag é tistag'hond anézhaz.

5. Hag linieouou eñz ar ré a ioa éno a lavaraz d'ézhô : Pérâg é tistagit-hu ann azen iaouank-zé ?

6. Ar ré-man a lavaraz ével m'en doa gourc'hémennet Jézuz d'ézhô, hag hô léz'hont d'hé c'hâs gant-hô.

7. Hag é tigas'hond ann azen iaouank da Jézuz ; hag é lékéjond hô difad war-n'ézhan, ha Jézuz a biñaz war-n'ézhan.

8. Hôgen eul lôd brâz a dûd a skiñaz ivé hô difad war ann hent : ha lôd all a drouc'hé skourrou gwéz, hag hô skiñé war ann hent.

9. Ha ken ar ré a ioa a-raok, ken ar ré a ioa adréz, a grié, ô lavarout : Hosanna ;

10. Benniget ra vézô ann hini a zeñ enn lanô ann Aotrou : Benniget ra vézô rouantelez hon tad David péhini a zô tôte : Hosanna enn uc'héla eñz ann énvou.

11. Hag ô véza éad é Jérusalem éz éaz d'ann templ : hag ô véza sellad out pép-trâ, ével ma oa divézad, éz éaz da Vétani gand ann daouzeg abostol.

12. Hag antrônôz pa zistrôent eñz a Vétani, en doé naoun.

13. Hag ô wéloud a bell eur wé-

zen-fiez gôloed a zelion, é teñaz da wélout ma na galc'hé kéd eunn dra-bennâg enn-hi : ha pa oc tôte d'ézhi na gavaz nétrâ néméd de-liou hép-ken : räk né oa kéd amzer ar fiez.

14. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ar wézen-fiez : Ra zebrô bikenn dén frouez ac'hanod ! Hag hé ziskibled a glevaz kément-sé.

15. Hag é tistrojond da Jérusalem. Ha p'az éaz enn templ, é kasaz er-méaz ar ré a werzé pé a bréné eunn templ : hag é tiskaraz taoliou ar varc'hadourien ac'hañt, ha kadoriou ar varc'hadourien koulmed.

16. Ha na aotréé két é trémenjé dén gant listri dré ann templ.

17. Hag é kélenne anézhô, ô lavarout : Ha n'ef-hén lét skrivet : Va zi a vézô galveti ar bédén évid ann holl dudon : Hôgen c'houi hoc'h eñz gread anézhaz eur c'héô laéroun.

18. Prinsed ar véleien hag ar Skribed ô véza klevit kément-se, a glaské ann darvoud d'hé golla : hôgen aoun hô doa ra-z-hañ, râg ann holl bobl a ioa souézet brâz gand hé gélen.

19. Ha war ar pardaez, éz éaz er-méaz eñz a géar.

20. Antrônôz beñré é wéljond enn eur dréménout ar wézen-fiez pélini a ioa deñet séac'h adaleg ar c'hrisiou.

21. Ha Per ô kaout koun eñz ar péz en doa lavaret Jézuz, a lavaraz d'ézhan : Mestr, chétu ar wézen-fiez gant péhini ec'h eñz drouk-pédet, a zô dizc'het.

22. Ha Jézuz a respoutaz hag a lavaraz d'ézhô : Hô pézet feiz é Doué.

23. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz piou-bennâg a lavarô d'ar ménez-zé : Saô alessé, hag en em daol er môr ; ha kément-sé héb arvari enn hé galoun, hôgen ô kridi pénaoz kémend a lavarô a c'hoarvézô, é wélô anézhaz ô c'hoarvézont.

24. Dré-zé hel lavarann d'é-hoc'h :

pétra-hennâg a c'houlennot er héden, krédit pénaoz é vézò rôed d'é-hoc'h, hag é teñi d'é-hoc'h.

25. Ha p'az éot da bidi, mar en deûz eur ré gréat eunn drouk-bennâg d'é-hoc'h, distaolit-hén : évit ma vézò distaoted d'é-hoc'h hô pé-c'hédou gand hô Tâd péhini a zò enn énvou.

26. Ma na zistaolit két d'ar ré all, hô Tâd péhini a zò enn énvou na zistòlò két ken-nébeud d'é-hoc'h hô pé-c'hédou.

27. Distrei a réjont c'hoaz da Jérusalem. Ha pa édo Jézuz ô valéa enn templ, Prinsed ar véleien, ar Skribed hag ann Hénaoured a zeûaz d'hé gavout,

28. Hag a lavaraz d'ézhan : Gant pé challoud é réz-té kément-sé ? Ha pion en deûz rôed d'id ar galoud d'hé ôber ?

29. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eur gér a c'houlenninn ivé digan-é-hoc'h ; livirit-hén d'in, hag é livirinn d'é-hoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

30. Badez Iann a béleac'h é teûé, pé eûz ann énv, pé eûz ann dûd ? Respountid d'in.

31. Hôgen hi a venné enn-hô hô-unan, ô lavarout : Ma lévéromp eûz ann énv, é lavarô : Pérâg éta n'hoc'h eûs-hu két kréded d'ézhan ?

32. Ma lévéromp eûz ann dûd, é tléomp kaoud aonn râg ar bobl ; râg ann holl a géméré Iann évid eur gwir profed.

33. Hag hi a respountaz hag a lavaraz da Jézuz : Na ouzomp két. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha mé na livirinn két d'é-hoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

XII. PENNAD.

1. HA Jézuz a zénaouaz komza d'ézhô gant parabolennou : Eunn dén, émé-z-han, a blantaz eur winien, hag a gele'hiaz anézhi gand eur c'harz, hag a gleñnaz enn-hi eur waskel, hag a zavaz eunn tour, hag hé rôaz é ferm da labourerien, hag éz éaz enn eur vro bell.

2. Pa oa deûed ann amzer, é kasaz eur mével étrézég al labourerien, évit kémerout digant-hô frouez hé winien.

3. Ar ré-man a grogaz enn-han. a gannaz an zhan hag hé c'hasaz-huit hép rei nêtrâ d'ézhan.

4. Eur mével all a gasaz d'ézhô, hag hi a réaz goulou enn hé benn, hag a réaz d'ézhan meûr a zismégans.

5. Eunn all a gasaz c'hoaz d'ézhô, hag é lazjond anézhan. Kalz ré all a gasaz c'hoaz, hag hi a gannaz lôd, hag a lazaz lôd all.

6. Enn divez ô véza en doa eur map penn-her péhini a garé dreist-penn, é kasaz c'hoaz anézhan d'ézhô, ô lavarout : Douja a raint va mab.

7. Hôgen al labourerien a lavaraz étre-z-hô : Ilé-man eo ann her : deûit, lazomp-hén hag hé zigwéz a vézò d'é-omp.

8. Hag ô véza kroged enn-han, hel lazjont, hag é taoljond anézhan enn tu all d'ar winien.

9. Pétrâ éta a rai aotrou ar winien ? Dond a rai hag é kollô al labourerien, hag é rôl hé winien da labourerien all.

10. Ha n'hoc'h eûs-hu két lennet ann dra-man er Skritur : Ar méan hô deûz distaolet ar saverien-tiez a zò bét lekéad é penn ar c'horn :

11. Gand ann Aotrou eo bét gréat kément-sé, hag eunn dra eo hag a zô souéuz d'hon daoulagad.

12. Hag ar ré-man a glaské ann tû da gregi enn-han, râg anaoud a réjont pénaoz é komzé anézhô er barabolen-zé ; hôgen aoun hô doa râg ar bobl. Hag ô véza hé lézet éz éjont-kuit.

13. Hag é kaschond d'ézhan hiniennou eûz ar Farizianed hag eûz ann Hérodianed, évid hé géméroud enn hé gomsiou.

14. Ar ré-man a zeûaz hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz oud gwirion, ha pénaoz n'éc'h eûz azaouez é-béd évid dén : râk na zellez két oud dremm ann dûd, hôgen deski a réz hend Doué er wirionez. Ha

réd eo rei ar gwir da Gézar , pé n'eo két réd ?

15. Hôgen Jézuz péhini a anavezé hô zouellérez , a lavaraz d'ézhô : Pérâg é templit-hu ac'hanoun ? Digasid d'in eunn diner ma vélinn.

16. Hag hi a zigasaz unan d'ézhan. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Eûz a biou eo ano hévéledigez-man , hag ar skrid-man ? Hag hi a lavaraz d'ézhan : Eûz a Gézar.

17. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Distalid éta da Gézar ar péz a zô da Gézar , ha da Zoué ar péz a zô da Zoué. Ar ré-man a oé souézet brâz oc'h hé glevout.

18. Neûzé ar Saduséed , péré a lavar na zavô kéd ann dûd a varô da véô , a zeûaz d'hé gavout : hag é réjont eur gouleunn out-han , ô lavarout :

19. Mestr , Moizez en deûz skrivet d'é-omp , pénaoz mar marv eunn dén , ha ma lez hé c'hrég héb bugalé , é tlé dimézi hé vreûr da c'hrég hé-man , évit ma tigasô hâd d'hé vreûr.

20. Hôgen seiz breûr é oant : hag ar c'henta a géméraz eur c'hrég , hag a varvaz héb béza lézed a hâd.

21. Ann eil a géméraz anézhi da c'hrég , hag a varvaz : ha na lézaz két ken-nébeûd a hâd. Ilag ann trédé enn hévélep doaré.

22. Evel-sé ar seiz breûr a géméraz anézhi : ha na lézchont kéd a hâd. Eun-divez-holl ar c'hrég a varvaz ivé.

23. Hôgen pa zavô ann dûd eûz a varô da véô , eûz a bélini eûz ar ré-man é vézô-hi grég ? Râg hô seiz int hét dimézet d'ézhi.

24. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ha na wélt-hu két pénaoz é faziit , ô véza na anavezit két ar Skrituriou , na galloud Doué ?

25. Râk pa zavô ann dûd eûz a varô da véô , ar wazed n'hô dévézô kéd a c'hragez , nag ar gragez a wazed , hôgen héz' é wéziad ével éled Doué enn énv.

26. Hôgen diwar-benn aan adsav

eûz ar ré varô , ha n'hoc'h eûs-hu két lennet é levr Moizez , ar péz a lavaraz Doué d'ézhan er vóden : Mé eo Doué Abraham , ha Doué Izaak ha Doué Jakob ?

27. Né kéd Doué ar ré varô , hôgen Doué ar ré véô. Dré-zé é faziit kalz.

28. Neûzé unan eûz ar Skribed , péhini eo doa hô c'hlevet ô striva , pa wélaz penaoz Jézuz en doa respountet ervâd d'ar Saduséed , a dôstaaz out-han , hag a c'houlennaz digant-han péhini é oa ar c'henta eûz ann holl c'houre'hémennou.

29. Ha Jézuz a respountaz d'ézhan : Chétu ar c'henta eûz ann holl c'houre'hémennou ; Kleô , Israel , ann Aotrou da Zoué , eo eunn Doué hép-kéo :

30. Karoud a ri ann Actrou da Zoué a greiz da c'haloup , hag a greiz da spéred , hag a greiz da ners. Hen-nez eo ar c'henta gourc'hémenn.

31. Hôgen ann eil a zô hénrel out-han : Karoud a ri da nesa ével-d-oud da-unan. N'eûz goure'hémenn all é-béd brasoc'h égéd ar ré-man.

32. Hag ar Skrib a lavaraz d'ézhan : Mâd , Mestr , gwir eo ar péz ec'h eûz lavaret , pénaoz éz eûz eunn Doué , ha n'en deûz né-méd eunn Doué hép-kén :

33. Ha pénaoz karoud anézhan a gréiz hé galoun , a greiz he spéred , a greiz hé éné , hag a greiz hé ners ; ha karoud hé nesa ével-t-han hé-unan , a zô mui égéd ann holl loéned-dosket , hag ann holl azeûldigézou.

34. Hôgen Jézuz ô wélout pénaoz en doa respountet gant furnez , a lavaraz d'ézhan : N'ond két pell eûz a rouantelez Doué. Hag a neûzé dén na grédaz mui ôber gouleunn é-béd d'ézhan.

35. Ha Jézuz ô kelenna enn templ , a c'houlennaz : Pérâg é lavar ar Skribed pénaoz ar C'hist a zô mâb da Zavid ,

36. Pa en deûz David hé-unan lavaret dré ar Spéret Santel : Aan

Aotrou en deûz lavared d'am Aotrou : Azez war va dourn déou , bété ma likiinn da énébourien da skabel d'az treid.

57. Mar galv éta David hé-man anézhan ? é Aotrou , pénaoz ef-hén hé vâb ? Hag eul lîd brâz a bobl a zélaoue anezhan a ioul vâd.

58. Hag é lavaré d'ézhô enn hé gélen : Diwallid ouc'h ar Skribed , péré a fell d'ézhô kerzout gant saéou-lôstek , ha kaout stouou er marc'hallec'h ,

59. Ha béza azézet er c'hadorion kenta er sinagogou , ha béza gouvézet war ar gwelêou kenta er banvêiou :

40. Péré a zismantr tiez ann intanvêzed , war zigarez ma réont pédennou hîr. Ar ré-zé hô dévézô eur varnédigez wasoc'h.

41. Ha Jézuz ô véza azézet dirâg ar c'hêf , a zellé é pé douaré é taolê ar bobl arc'hant er c'hêf. Ha kalz a dûd povidik a dâle kalz.

42. Dond a réaz ivé eunn intanvez paour , péhini a lékéaz daou lézik a dâle eul liard.

43. Ha Jézuz ô c'hervel hé zislibled , a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , pénaoz ann intanvez paour-zé é deûz rôet muioe'h égéd ar ré all holl péré hô deûz lékéad er c'hêf.

44. Râg ar ré-zé hô deûz lékéat eûz ar pez a lounnê d'ézhô : hôgen bou-maz é deûz lékéat eûz hé dienez kémeud e doa , hag hé holl buézégez.

XIII. PENNAD.

1. HA p'az éa Jézuz er-méaz eûz ann templ , unan eûz lé zislibled a lavaraz d'ezhan : Mestr , sell pébez meû , ha pébez tiez.

2. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ezhan : Gweloud a réz-té ann holl diez brâz zé ? Na joumô két méan war véan ; dismantret holl é véint.

3. Ha pa édo azézet war Menez Olivéd , dirâg ann templ , Per , ha Jakez , ha Iann , hag Andréaz a réaz a dû ar goulenn-man digant-han :

4. Lavar d'é-omp , peûr é c'hoarvézô kémeud-sé ? Ha pé arvéz a vézô , pa zinésai ann holl diaou-zé ?

5. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Likid évez na zeufé dén d'hô touella :

6. Râk kalz a zeû em hanô , ô lavarout : Mé eo ar C'hrist : hag é touellint meûr a hini.

7. Hôgen pa glevot komza eûz a vrézeliou , hag eûz a vrûd brézeliou , na spountit két : râk réd eo é teûfê kémeud-sé ; hôgen na vézô két c'hoaz ann divez.

8. Râk sével a rai poblout pobl , ha rouantélez out rouantélez ; ha béz' é vézô krenou douar é meûra léac'h , ha naounégézou. Ann derou é vézint eûz ar gloasioù.

9. Hôgen likid évez ouz-hoc'h hoc'h-man. Râk kâs a raint ac'hannoc'h enn hô strolladon , hag é viot skourjézet enn hô sinagogou : Kased é viot dirâg ar rénerien laz ar rouéed enn abek d'in , é testéni d'ézhô.

10. Réd eo ivé é vé da genta prézéged ann Aviel dré ar béd holl.

11. Ha pa viot kased dira-z-hô , na vézit kéd é poan pénaoz é kom-sot : râk rôed é vézô d'é-hoc'h war ann heur pétrâ a lévérot. Râk né két c'houi a gomzô , hôgen ar Spéred-Santel.

12. Hôgen ar breûr a roi hé vreûr d'ar marô , hag aun tâd hé vâb : hag ar vugalé a zispac'hô oud hô zâd hag oud hô mamam , hag hô lakaint da vervel.

13. Ha c'houi a vézô kasét gand ann holl eunn abek d'am hanô. Hôgen néb a gen-dalc'hô bêtég ann divez , hen-nez a vézô salvé.

14. Hôgen pa wélot pénaoz heûz ann dismantr a vézô el léac'h é péhini na dlé két béza : ra boellô néb a lenn ; neûzé ar ré a vézô é Judéa , éant war ar ménésiou :

15. Hag ann hini a vézô war ann dôen , na ziskennet két , évit kémeud round eunn dra eûz hé di :

16. Hag ann hini a vézô er park , na zistroet két évit kémeud rô zâé.

17. Hôgen gwa ar gragez vrazez hag ar mag'érezed enn deisiou-zé.

18. Pédid éta évit na c'hoarvézô két kément-sé é-pâd ar goaz.

19. Râg enkreuz ann deisiou-zé a vézô ker braz, na vézô két két gwélet ann hévélep, abaoé derou ar béd krouet gand Doué bété neûzé, ha na vézô bikenn.

20. Ha ma na vé két két diverréet gand ann Aotrou ann deisiou-zé, na vijé két salved eunn dén : hôgen enn abek d'ar ré zilennet, en deûz diverréed ann deisiou-zé.

21. Ha neûzé ma lavar d'é-hoc'h eur ré-bennâg : Chétu éma ar C'hrist aman, pé ahont, na grédit két.

22. Râk sével a rai fals-kristed ha fals-profédéd : hag é roint arvésiou ha burzudou, évit touella, mar deo galluz, ar ré-zilennet hô-unan.

23. Ha c'houi likid évez : chétu em eûz diouganet pép trâ d'é-hoc'h.

24. Hôgen goudé enkreuz ann deisiou-zé, ann héol a dévalai, hag al loar na roi két hé goulou :

25. Hag ar stéred a gouézô eûz ann énv, ha nerson ann énvou a vézô kéflusket.

26. Ha neûzé é vézô gwélet Mâb ann dén ô tout war ar goabrou gand eunn ners, hag eur veûrdez vrâz.

27. Hag é kasô hé éled, péré a zastumô ar ré-zilennet gant-han eûz ar bevar arvel, adalek penn ann douar bété penn ann énv.

28. Hôgen deskid eur barabolen diwar-benn eur wézen-fiez. Pa eo ténér hé skourrou, ha pa eo savet hé deliou, é ouzoc'h pénaoz eo tûst ann hanv :

29. Ével-sé ivé c'houi pa wélot kément-sé holl, gwézit pénaoz éma tûst, hag oud ann ôr.

30. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na dréménô két ar wenn-man, kén na vézô sévénét kément-sé.

31. Ann énv hag ann douar az ai é-biou, hôgen va geriou na dréménint két.

32. Hôgen dén na oar ann deiz-zé nag ann heur, nag Éled ann

énv, nag ar Mâb, hôgen ann Tûd hép-kén.

33. Likid évez, choumid dihun, ha pédit, râk na ouzoc'h két peûr é teûi ann amzer-zé.

34. Béz' é vézô é vel eunn dén, péhini ô véza éad enn hent a lez hé di, hag a rô da bép-hini eûz hé vévellou al labour en deûz da ôber, hag a c'houe'hémenn da néb a zô oud ann ôr choum dihun.

35. Choumid dihun éta, (râk na ouzoc'h két peûr é teûi mestr ann ti ; da bardaez, pé da hanter-nôz, pé da gân ar c'hitek, pé d'ar beûré),

36. Gand aoun na zeûfé enn-cunn-taol, ha n'hô kafehé kousket.

37. Hôgen ar péz a lavarann d'é-hoc'h, a lavarann da bép unan : Choumid dihun.

XIV. PENNAD.

1. HOGEN édo ar Pask ha gouél ar bara dic'hoel da benn daou zervez : ha Priased ar véleien, hag ar Skribed a glaské ann doaré da gémérout Jézuz dré ijin, ha d'hé lakaad d'ar marô.

2. Hag é lavarent : Na réomp két kément-sé é deiz eur gouél, gand aoun na zafché dispac'h é-touez ar bobl.

3. Hôgen pa édo Jézuz é Bétnia é ti Simon al lovr, ha pa édo ouc'h taol, é teûaz eur vaouez péhini é doa eul léstr leûn a louzou c'houés-vâd, a c'halved nardi, hag ô véza torret al léstr, é taolaz al louzou war hé benn.

4. Hôgen biniennou a zavaz droug enn-hô, hag a lavaré étre-z-hô : Da bétrâ kolla al louzou-zé ?

5. Râg galled é divijé gwerza al louzou-zé ouc'h-penn tri c'hant dinér, ha rei ann arc'hant d'ar béorien. Hag é soroc'hent out-hi.

6. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : List ar c'hreg-zé : pérâg é c'hla-c'harit-hu anézhi ? Eunn dra vâd é deûz gréad em c'hénver.

7. Râk péorien hoc'h eûz hépréd gan-é-hoc'h ; ha pa girit, é hellit ôber vâd d'ézhô ? Hôgen n'hô pézô két pébréd ac'hanoun.

8. Gréad é deûz ar péz é deûz gellet : skuted é deûz al louzou-zé war va c'horf évid hé liéna a zia-raok.

9. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : É pé léac'h-bennâg er béd holl ma vézô prézeged ann Aviel-man, é vézô lavared enn hé meù-leudi ar péz é deûz gréat.

10. É eûzé Iuzaz Iskariot unan eûz ann daouzek, az éaz da gavout Prinsed ar véleien, évid hé werza d'é-zhò.

11. Ar ré-man a laouénaz pa glefchont kément-sé ; hag é léverjond rei arc'hand d'ézhan. Hag a neûzé é klaské ann darvoud mäd évid hé lakaad étre hò daouarn.

12. Hôgen d'ann deiz kenta eûz a c'houél ar bara lép goell, enn amzer ma réad ar Pask, hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : É péléac'h é fell d'id éz ajemp évid aoza d'id ar péz a zô réd évid dibri ar Pask ?

13. Hag hén a gasaz daou eûz hé ziskibled, hag é lavaraz d'ézhò : Id da géar : hag é kéfot dira-z-hoc'h eunn dén péhini a zoug'eur pôdaz zour : id war hé lere'h :

14. Hag é pé léac'h-bennâg m'az ai, livirid da vestr ann ti : Ar mestr a c'houlenn digan-éz : Péléac'h éma ar gambr é péhini é hellinn dibri ar Pask gant va diskibled ?

15. Hag hén a ziskouézô d'é-hoc'h eur gambr uc'hel, brâz hag an-nézet : hag éno éc'h aozod ar Pask d'é-omp.

16. Hag hé ziskibled az éaz, hag a zeûaz é kéar : hag é kafehont ar péz en doa lavaret, hag éc'h aojond ar Pask.

17. Hôgen pa oé deñed ar par-daez, é teûaz gaud ann daouzek.

18. Ha pa édond ouc'h taol ô tibri, é lavaraz Jézuz d'ézhò : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz unan ac'hanoc'h, hag a zebr gan-én, a werzô ac'hanoun.

19. Hag hi a oé glac'haret brâz, hag é téraoujont lavaroud d'ézhan ann eil goudé égilé : Ha mé co ?

20. Hag hén a lavaraz d'ézhò :

Unan eûz ann daouzek eo, péhini a laka hé zourn gan-én er pläd.

21. Mäb ann dén évit-gwir a ia ével ma eo skried diwar hé benn : hôgen gwa ann dén gant péhini é vezô gwerzet Mäb ann dén ; gweil é vé d'ann dén-zé na vé két bét ganet.

22. Ha pa édont c'hoaz ô tibri, Jézuz a géméraz bara ; hag ô véza hé vinniget, hé dorraz, hag hé rôaz d'ézhò, ô lavarout : Kémérit ; ann dra-man eo va c'horf.

23. Hag ô véza kéméred ar c'halic, é trugarékéaz hag hé rôaz d'ézhò ; hag holl éc'h évjond eûz ané-zhan.

24. Hag é lavaraz d'ézhò : Hé-man eo va gwäd eûz ann testamant nevez : péhini a vézô skufet évit meûr a hini.

25. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na évinn mui eûz ar ar frouez-zé eûz ar winien, bétég ann deiz-zé é péhini éc'h évinn ané-zhan a nevez é rouantélez Doué.

26. Ha goudé héza kanet eunn himn, éz éjont war Ménez Olived.

27. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhò : Eunn darvoud a wall-skouér é vézinn évid-hoc'h holl enn nôz-man ; rak skried eo : Skei a rinn gand ar mesaer, hag ann dénved a vézô skinet.

28. Hôgen goudé ma vézinn savet a varô da véô, é tiaraoginn ac'hanoc'h é Galiléa.

29. Ha Per a lavaraz d'ézhan : Ha pa vijez eunn darvoud a wall-skouér évid ann holl, na vézi bikenn eur wall-skouér évid-oun.

30. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id, pénaoz té da-unan enn nôz-man, abarz m'en dévézô diou véach kanet ar c'hitek, em dinac'hi teir gwéach.

31. Hôgen hén a lavaré kréoc'h c'hoaz : Ha pa vé réd d'inn mervel gan-éz, n'az dinac'hinn két. Hag ar ré all holl a lavaraz ével-t-han.

32. Neûzé é teûjond enn eul léac'h a c'halved Jetsémani. Ha Jézuz

a lavaraz d'hé ziskibled : Azéid aman endra ma pédiun.

33. Hag é kéméraz gant-han Per, ha Jakez, ha Iann : hag é téraouaz kaoud aoun, ha béza glac'haret.

34. Hag é lavaraz d'ézhô : Trist eo va éné bétég ar marô : choumid aman, ha befit.

35. Hag ô vond eunn nébeut pelloc'h, en em strinkaz war hé c'hénou d'ann douar ; hag é pédaz m'az ajé, mar d-oa galluz, ann heur-zé é-bion d'ézhan.

36. Hag é lavaraz : Abba, va Zâd, pép trâ a zô galluz d'id, pella diouz-in ar c'halir-zé ; koulskoudé na vézet két gréat hervez va ioul, hôgen hervez da hini.

37. Hag hén a zeñaz, hag a gavaz hé ziskibled kousket. Hag é lavaraz da Ber : Simon, ha kousked ond ? Ha n'éc'h eûz két gellet belia eunn heur ?

38. Befit, ha pédit évit na viot két temptet. Râg ar spéréd a zô téar, hôgen ar c'hig a zô gwân.

39. Mond a réaz adarré, hag é pédaz ô lavarout ann hévélep geriou.

40. Hag ô véza distroët, hô c'havaz c'hoaz kousket (rag hô daoulagad a ioa bec'hiet), ha na wient pétrâ da lavarout d'ézhan.

41. Hag é teñaz évid ann trédé gwéach ; hag é lavaraz d'ézhô : Kouskit bréma hag arzaôit. A-walc'h eo : deñed eo ann heur ; chétu Mâb ann dén a ia da véza lékéad étre daouarn ar béc'herien.

42. Savit, ha déomp. Chétu éma tóst ann hini a dlé va gverza.

43. Komza a réa c'hoaz, ha chétu Iuzaz Iskariot unan eûz ann daouzek a zeñaz, ha gant-han eul lod brâz a dâd gant klézeier ha bisier, péré a ioa kaset gant Pennou ar véleien, gand ar Skribed, ha gand ann Hénaoured.

44. Hôgen ann hini a werzaz anézhann en doa rôed d'ézhô eunn arwéz, ô lavarout : Ann hini a bokin d'ézhan, hennez eo, dalc'hit-hén mäd.

45. Ha râk-tâl é tóstaaaz ouc'h

Jézuz, hag é lavaraz : Béz iac'h, Mestr ; hag é pokaz d'ézhan.

46. Hag ar ré-man a lékéaz hô daouarn war-n'ézhan, hag a zalc'haz anézhann.

47. Hôgen unan eûz ar ré a ioa gant Jézuz, a dennaz hé glézé, a skôaz gant mével Prins ar véleien, hag a drouc'haz hé skouarn d'ézhan.

48. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Deñed oc'h gant klézeier ha gant bisier évit kregi enn-oun, é-c'hiz ma venn eul laer.

49. Bemdé é oann enn hô touez ô teski enn templ, ha n'hoc'h eûz két va c'héméret. Hôgen réd eo ma vijé sévéned ar Skriturion.

50. Neûzé hé ziskibled ô véza hé lézet holl, a dec'haz-kuit.

51. Hôgen béz' éz oa eunn dén-iaouank péhini a heñté anézhann, gôlôet bép-kén gand eul liéne war hé gorf noaz : hag é krogjond enn-hann.

52. Hôgen hén ô véza laosket hé liéne, a dec'haz-kuit enn noaz eûz hô daouarn.

53. Hag ar ré-man a gasaz Jézuz da di Prins ar véleien, é péleac'h é oa strollet ann holl Véleien, hag ar Skribed, hag ann Hénaoured.

54. Hôgen Per a heñlaz anézhann a-bell, bétég é léz Prins ar véleien : hag éc'h azéaz é-touez ar vévellou, hag é tommé.

55. Koulskoudé Prinzed ar véleien, hag ann holl Alicrien a glaské eunn desténi a-énep Jézuz, évid hé lakaad d'ar marô ; ha na gavent két.

56. Râk kalz a zougé fals-desténi enn hé énep ; hôgen ann testéniou-zé na oant két hévélep étréz-hô.

57. Hiniennou a zavaz neûzé, hag a zougaz eur fals-desténi enn hé énep, ô lavarout :

58. Hé glevéd hon eûz ô lavarout : Mé a zismantrô ann templ-zé péhini a zô gréat gand daouarn ann dâd, ha é savion eunn all a-benn tri déz, péhini na vézô két gréat gand daouarn ann dâd.

59. Hag hô zesténiou né oant két hévélep.

60. Neûzé Prins ar véleien ô sêvel enn hô c'hreiz, a lavaraz da Jézuz : Ha na respountez nêtrâ d'ar péz a desténiont enn da énep ?

61. Hôgen Jézuz a davé, ha na respountaz nêtrâ. Ar Bélek-brâz a réaz c'hoaz ar goulenn-ma digant-han : Ha té eo ar C'hrist, Mâb ann Doué benniget ?

62. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mé eo ; ha c'houi a vélo Mâb ann dén azézet a zéou da c'halloud Doué, hag ô tont war c'hoabrou ann énv.

63. Neûzé Prins ar véleien a rogaz hé zifad hag a lavaraz : Da bêtâ hon eûz mui ézomm a destou ?

64. Hé gleved hoc'h eûz ô toui : pétrâ a veunit-hu ? Hag holl é léverjont pénaoz é talié ar marô.

65. Hag hiniennou a zéraouaz skôpa out-han ; hag ô véza hé vouchet, é karvanatent anézhan, ô lavarout : Diougan ; hag ar vévellou a rôe javédadou d'ézhan.

66. Hôgen Per a ioa er-méaz er pors, hag é teûaz éno unan eûz a vitisien ar Bélek-brâz :

67. Péhini ô véza gwélet Per ô tommâ, goudé béza sellé out-han, a lavaraz d'ézhan : Té a ioa ivé gant Jézuz a Nazaret.

68. Hôgen hén hen nac'haz, ô lavarout : Na anavézann kéd anézhan, ha na ouzonn két pétrâ a lévérez. Hag éz éaz er méaz er pors, hag ar c'hiéck a ganaz.

69. Eur vatez ô véza c'hoaz gwélet anézhan, a zéraouaz lavarout d'ar ré a ioa éno : Hé-man a zô eûz ann dūd-zé.

70. Hag hén a nac'haz adarré : ha nébeût goudé ar ré a ioa éno a lavaraz adarré da Ber : Évit-gwir té a zô eûz ar ré-zé ; rāk eûz a C'haliléa oud ivé.

71. Neûzé é téraouaz drouk-pédi, ha toui, ô lavarout : Na anavézann két ann dén-zé eûz a béhini é komzit d'in.

72. Ha rāk-tâl ar c'hiéck a ganaz eunn eil gwéach. Ha Per en doé-koun eûz a c'hér Jézuz pa lavaraz d'ézhan : Aharz m'en dévézô karnet diou wéach ar c'hiéck, ez pézô

va dinac'héteir gwéach. Hag héz en em lékéaz da wéla.

XV. PENNAD.

1. HA kerkent ha ma oé deûet ar beûré, Prinsed ar véleien, gand ann Hénaoured, hag ar Skribed, hag ann holl Alierien en em guzuliaz : hag ô véza éréet Jézuz, é kaschond anézhan, hag hen lékéjont étre daouarn Pilat.

2. Ha Pilat a réaz ar goulenn-man out-han : Ha té eo roué ar Iuzevien ? hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ilé lavaroud a réz.

3. Prinsed ar véleien a damallé d'ézhan kals traou.

4. Hôgen Pilat a lavaraz c'hoaz d'ézhan : Ha na respountez nêtrâ ? Gwél pégémend a draou a damallont d'id.

5. Hôgen Jézuz na respountaz mui nêtrâ ; enn hévélep doaré ma oé souézet brâz Pilat.

6. Hé-man en doa ar boaz enn eunn deiz goél-brâz da leûskel d'ar bobl ann hini eûz ar brizounierien a venné d'ézhô.

7. Hôgen béz' éz oa unan a c'halved Barabbaz, péhini a oa bêt éréet gand dispac'herien all, dré m'en doa lazé eur ré enn eunn dispac'h.

8. Ha pa oé piñet ar bobl éno, é téraoujont pidi Pilat da ôber d'ézhô é-c'hiiz m'en doa ar boaz da ôber.

9. Ha Pilat a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a fell d'éhoc'h é laoskfenn roué ar Iuzevien ?

10. Rāk gouzoud a réa pénaoz dré érez oa é oa bêt lékéat étre hé zaouarn gand Prinsed ar véleien.

11. Hôgen ar véleien a gentraoué ar bobl, évit ma c'houlennfent ma vé laosket kentoc'h d'ézhô Barabbaz.

12. Ha Pilat a respountaz, hag a lavaraz c'hoaz d'ézhô : Pétrâ éta a fell d'éhoc'h é rajenn eûz a roué ar Iuzevien ?

13. Hag hê a griaz adarré : Stâg-hén ouc'h ar groaz.

14. Hôgen Pilat a lavaraz d'ézhô :

Pé zroug éta en deñs-hén gréat ?
Hag hi a grié kréoc'h : Stâg-hén
ouc'h ar groaz.

15. Ha Pilat péhini a fellé d'é-
zhan héta d'ar bobl, a laoskaz d'é-
zhô Barabbaz, ha goudé béza lékéat
skourjéza Jézuz, é lékéaz anézhan
étré hô daouarn évit béza staget
ouc'h ar groaz.

16. Neüzé ar soudarded a gasaz
anézhan é léz ar varn, hag a strol-
laz war hé drô ann holl vrézélidi.

17. Hag ô véza lékéat war hé
gein eur vantel tané, é lekéjont
war bé benn eur gurunen spern
gwéet.

18. Hag é téraoujont pléga hô
glin dira-z-han, ô lavarout : Dé-
natid, roué ar Iuzevien.

19. Hag hi a skôé war hé benn
gant eur gorsen, hag é skôpent
out-han, hag ô taouliua, éc'h azeü-
lent anézhan.

20. Ha goudé béza gréat goab
anézhan, é tonjond ar vantel tané
diwar-n'ézhan, hag ô véza hé wis-
ket gant hé zifad hé-unan, é kas-
chond anézhan évid hé lakaad oud
ar groaz.

21. Hag ô véza kavet eunn dén
eñz a Ziren hanvet Simon, tâd
Aleksandr ha Rufuz, péhini a dré-
méné dré enô, ô tond eñz hé va-
ner, é rédijsont anézhan da zou-
gen kroaz Jézuz.

22. Hag é kaschond anézhan enn
eul léac'h hanvet Golgota, da la-
varoud eo, léac'h ar C'halvar.

23. Hag é rôjond d'ézhan da éva
gwîn gant mirr mesket gant-han;
ha na évaz kéd anézhan.

24. Ha goudé m'hô doa hé sta-
ged ouc'h ar groaz, é ranjond hé
zifad, hag hô lékéjond d'ann dar-
voud, évit gouzout pé lôd a zi-
gouésché da bép hini.

25. Édo ann trédé heur; pa oé
staget ouc'h ar groaz.

26. Hag é oé skrivet out-hi ann
abek eñz lé varnédigez ével-benn :
ROUÉ AR IUZEVIEN.

27. Neüzé é oé lékéad oud ar
groaz gant-han daou laer, unan war

ann dourn déou, hag eunn all war
ann dourn kleiz.

28. Hag ével-sé é oé sévénet ar
skritur, pa lavar : Gand ann dûd
fall eo bét nivéret.

29. Hag ar ré a dréméné a zrouk-
pédé gant-han, enn eur heja hô
fennou, hag ô lavarout : Té pé-
hini a zismantr templ Doué, hag
hen sav a nevez a-benn tri deiz,

30. En em zavété da-unan, ha
diskenn eñz ar groaz.

31. Prinsed ar véleien hag ar
Skribed a réa ivé goab anézhan,
hag a lavaré étre-z-hô : Ar ré all
en deñz savétéet, ha na bell kéd
en em zavétei hé-unan.

32. Diskennet bréma eñz ar groaz
ar C'hrist, Roué Israel, évit ma
wélimp ha ma krédimp. Ar ré a
ioa staget out péb a groaz gant-
han, a gunuc'hé ivé anézhan.

33. Hôgen adaleg ar c'houc'hved
heur bétég ann naved, é oé gôlôed
ann douar holl a dévalien.

34. Ha d'ann naved heur, Jézuz
a c'harmaiz gant eur vouéz gré, ô
lavarout : *Éloi, Éloi, lamma sa-
baktani?* da lavaroud eo, va Doué,
pérâg éc'h eñz-dé va dilézet?

35. Hag hiniennou eñz ar ré a ioa
énô hag a glevé anézhan, a lavaré :
Chéto é c'halv Éliaz.

36. Hôgen unan anézho a rédaiz,
hag ô véza leüniet eur spoué gant
gwîn egr, hé lékéaz é penn eur gor-
sen, hag hé rôaz d'ézhan da éva,
ô lavarout : List, gwéolomp mar
teñi Éliaz d'hé denna alesé.

37. Neüzé Jézuz ô c'harmaiz gant
eur vouéz gré, a rôaz hé spéréd.

38. Ha gwél ann templ a rogaz
é diou gévren, adaleg al lein bétég
ar gwéled.

39. Hôgen ar C'hanténer a ioa
énô dira-z-han, ô wélout pénaoz
é oa marô ô c'harmaiz ével-sé, a la-
varaz : Ann dén-man évit-gwir a
ioa Mâb Doué.

40. Béz' éz oa ivé enô merc'hed
péré a zellé a bell : é touez péré
é oa Mari Madalen, ha Mari mamm
Jakez ar iaouanka ha Jozef, ha Sa-
lomé ;

41. Péré hô doa heñliet Jézuz pa édo é Galiléa, oc'h hé zervicha ; ha kalz ré all péré a ioa piñet gant-hañ é Jérusalem.

42. Hôgen arpardaez ô véza deñt (râg ar gousper é oa, pé ann deiz kent ar sabbat),

43. Jozef a Arimatéa, péhini a ioa eunn dén a hanô-mâd hag eñz a bennou kêar, ha péhini a ioa é gortoz eñz a rouantelezh Doué, az éaz gand berder da gavout Pilat hag a c'houlennaz korf Jézuz.

44. Pilat a oé souézet brâz ô klevout pénaoz é oa marô ker buan. Hag ô véza digémennet ar C'han-ténet, é c'houlennaz digant-hañ mar d-oa marô kerkent.

45. Ha pa en doé klevet gand ar Chanténer pénaoz é oa marô, é rôaz ar c'horf da Jozef.

46. Ha Jozef ô véza prénet eul liénn, a ziskennaz Jézuz eñz ar groaz hag a lékéaz al liénn war-drô d'ézhan, hag a lékéaz anézhan enn eur béz, péhini a ioa bét toulet enn eur roc'h ; hag é rufaz eur méan brâz oc'h dôr ar béz.

47. Hôgen Mari Madalen, ha Mari mamam Jozef a zellé péléac'h é oa lékéat.

XVI. PENNAD.

1. HA pa oé tréménét deiz ar sabbat, Mari Madalen, ha Mari mamam Jakez, ha Salomé a brénaz louzou c'houés-vâd évit ma teñjend d'hé lakaad oc'h hé gorf.

2. Hag ar c'henta deiz eñz ar zizun é teñjont d'ar béz beñré mâd ha d'ar sav-héol.

3. Hag é lavarent ann eil d'é-bén : Pïoa a rufô d'é-omp ar méan a zô é dôr ar béz ?

4. (Ha pa zeljont é weljont pénaoz é oa tenned ar méan) râg gwall vraz é oa.

5. Hag ô véza éad er béz é weljont eunn dén iaouank a ioa azézet enn tu déou, gwisket é gwenn ; hag hô doé aoun.

6. Hôgen hé-man a lavaraz d'ézhô : N'hô pézet kéd a aoun : c'houi a glask Jézuz a Nazaret, péhini a

ioa bét lékéad oc'h ar groaz ; saved eo a varô da véô ; n'éma kéd aman ; chétu al léac'h é péhini hô dea hé lékéet.

7. Id éta, ha livirid d'é ziskibled, ha da Ber, pénaoz é tiaraogô ac'hanoc'h é Galiléa : Énô hen gwéloc'h, é-c'hiz m'en deñz lavared d'é-hoc'h.

8. Hôgen hi a dec'haz hag az éaz er-méaz eñz ar béz : râg ar c'hren hag ar spount a ioa krogged enn-hô ; ha na léverjont nétrâ da zén, ker spountet oant.

9. Jézuz éta ô véza savet da véô da veñré ar c'henta deiz eñz ar zizun, en em ziskouézaz da genta da Vari Madalen, eñz a péhini en doa kaset-kuit seiz diaoul.

10. Hag hi az éaz da lavarout kément-sé d'ar ré a oa bét gant-hañ, ha na réa neñze német lenva hag en em c'hlac'hari.

11. Hôgen ar ré-man pa glefchond anézhi ô lavarout é oa beô Jézuz, ha pénaoz é doa-hi gwéled anézhan, na grédjont kéd d'ézhi.

12. Goudé-zé en em ziskouézaz enn eunn doaré all da zaou anézhô péré az éa enn eunn ti war ar méaz :

13. Ar ré-man az éaz d'hé lavarout d'ar ré all ; ha na grédjont kéd d'ézhô ken-nébeñt.

14. Enn-divez en em ziskouézaz d'ann unnék pa édont oc'h taol : hag é rébechaz d'ézhô hô digrédoni hag hô c'haléder a galoun, ô véza n'hô doa két krédet d'ar ré hô doa gwélet pénaoz é oa savet a varô da véô.

15. Hag é lavaraz d'ézhô ; Id dré ar béd holl, ha prézégid ann Aviel d'ann holl grouadurien.

16. Néb a grédô, hag a vézô badezet, a vézô salvé : hôgen néb na grédô két, a vézô barnet.

17. Hôgen ann arwésiou-man a heñliô ar ré a grédô : ein hanô é kasint-kuid ann diaoulou ; iézou nevez a gomziñt :

18. Ann aéred a gémérin ; ha mar évont eunn dra-bennâg a varvel, na rai kéd a zrouk d'ézhô :

astenna a raind hô d'ouarn war
ar ré glanv, hag ar ré-man a vézô
iac'héet.

19. Goudé m'en doé ann Aotrou
Jéuz lavaret kément-sé d'ézhô, é
piñaz eno énv, é péleac'h éma azé-
zet enn tu déou da Zoué.

20. Hag hi az éaz-kuid ac'hanô
hag a brezégaz dre-holl, ann Aotrou
ô ken-ôber gant-hô hag ô sé-
véni d'hé c'hér gand ann arvésiou
a heülié anézhan.

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT LUKAZ.

I. PENNAD.

1. KALZ a dūd ô véza arnodet lakaad é reiz ann traou a zô bêt sévénet gan-é-omp :

2. Hervez ma hô deūz hô dané-velled d'é-omp , ar ré hô deūz hô gwélet adalek ar penn-kenta , hag a zô bêt sévénerien ar gêr :

3. Menned em eūz , l'éofil , va miñoun kêr , pénaoz pa em eūz heñliet ann boll draou-zé adalek ar peun-kenta , é tlienn hô skriva d'id dioud hô reiz.

4. Évit ma anavézi ar wirionez eūz ar p'z a zô bêt desket d'id.

5. Béz' é oé , é amzer Hérodez , roué Judéa , eur bélek hanvet Zakariaz , eūz a wenn Abia , péhini en doa évit grég eur vaonez eūz a wenn Aaron , hanvet Élizabet.

6. Gwirion é oant hô-daou dirak Doué , ha kerzoud a réant é gour-c'hémennou hag é lézennou ann Aotrou gand dinamded.

7. Ha n'hô doa kéd a vâb , dré ma'z oa eur zec'hen Élizabet , ha ma'z oand hô daou hir-hoalek.

8. Hôgen Zakariaz a réa hé garg a vélek dirak Doué é reiz hé dūd.

9. Hag é c'hoarvézaz pénaoz , diouc'h boaz ar véleien , é oa kouézed ann darvoud d'ézhan mond é diabarz templ Doué , évit ken-niga ann ézans.

10. Hag ann holl engroez eūz ar hobl a ioa er-méaz ô pidi é-pâd ma édod ô kenniga ann ézans.

11. Hôgen eunn Éal eūz ann Aotrou eu em ziskouézaz d'ézhan , hag a joumaz enn hé zâ enn tu deou eūz a aoter ann ézans.

12. Zakariaz oe'h hé wélout a oé saouzanet brâz , hag é krogaz eor spout brâz enn-han.

13. Hôgen ann Éal a lavaraz d'ézhan : N'az péz kéd a aoun , Zakariaz , râk da bédén a zô bêt sêlaouet : hag Élizabet da c'hreg a

c'hanô d'id eur mâb , péhini a c'halvi lann.

14. Ann dra-zé az kargô a l'événez hag a estlamin , ha kalz a dūd en em laouénai eūz hé c'hanédigez.

15. Râk brâz é vèzô dirâg ann Aotrou : ha na évô na gwîn na bier ; hag é vèzô leūn eūz ar Spéred-Santel a-dalek kôv hé vamm.

16. Kalz eūz a vugalé Israel a zistroi ouc'h ann Aotrou hô Doué.

17. Hag é valéô eñn hé raok é spéred hag é ners Éliaz : évit ma unvanô kalounou ann tadou gant kalounou ar vipien , ha ma tîga-ô ar ré ziskrédik da furnez ar ré wirion , évid aoza d'ann Aotrou eur boll dinam.

18. Zakariaz a lavaraz d'ann Éal : A bêtâ é wéziun-mé kément-sé ? Râk kôz ounn , ha va c'hreg a zô hir-hoalek.

19. Hag ann Éal a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mé eo Gabriel , péhini a zô dirâk Doué : ha kased ounn da gomza ouz-id , ha da zigas d'id ar c'belou-man.

20. Ha chétu é vèzi dilavar , ha na helli két komza , bétég ann deiz é péhini é c'hoarvézô kément-sé , dré n'éc'h eūz két krédet d'am geriou , péré a wévinô enn hô amzer.

21. Koulskoudé ar bobl a ioa ô c'hortozi Zakariaz , hag a ioa souézet oe'h hé wéloud ô choum ker pell enn templ.

22. Hôgen pa oé deūed er-méaz na hellé két komza out-bô ; hag éc'h anavézechont pénaoz en doa béd eur wélédigez enn templ. Hag hén a réa dispac'hiou dira-z-hô , hag é choumaz mūd.

23. Ha goudé ma oé peūr-c'hreat deisiou hé garg , é tistroaz d'hé di.

24. Hôgen nèbeūt goudé Élizabet hé c'hreg a engéhentaz , hag en em guzaz é-pâd pemp miz , ô lavarout :

25. Ann Aotrou en deūz gréat kément-man d'in enn deisiou-man ,

é péré en deñz sellad ouz-in évit
va zenna eñz ann dismégans é
péhini édonna dirâg ann dâd.

26. Hôgen er c'houec'hved miz,
ann Éal Gabriel a oé kaset gand
Doué enn eur géar eñz a C'haliléa,
hanvet Nazaret,

27. Da eur were'hez péhini a
ioa dimézet gand eur gwaz eñz
a di David, hanvet Jozef : hag ar
were'hez-zé a ioa hanvet Mari.

28. Hag ann Éal ô véza éat
el léac'h ma édo-hi, é lavaraz
d'ézhi : Dématid, leñn a c'hrâs :
Éma ann Aotrou gan-éz : Benniged
oud é-touez ann holl c'hragez.

29. Hôgen hi pa glevaz kément-
sé, a oé saouzanet gand ar gerion-
zé, hag é menné pétrâ é oa ar
salud-zé.

30. Hag ann Éal a lavaraz d'ézhi :
N'az péz kéd a aoun, Mari, rak
kaved éc'h eñz trugarez dirâk Doué.

31. Té a engéhentô enn da
c'hôf, hag é c'hani eur mab, hag
é roi d'ézhan ann hanô a JÉZUZ.

32. Hé-man a vézô brâz, hag a
vézô galvet Mâb ann Uc'héla ; hag
ann Aotrou Doué a roi d'ézhan trôn
hé dâd David : hag é rénô war di
Jakob da-vikenn.

33. Hag hé rén n'en dévézô
kéd a zivez.

34. Hôgen Mari a lavaraz d'ann
Éal : Pénaoz é c'hoarvé ô kément-
sé, pa né anavézana gwâz é-béd ?

35. Hag ann Éal a respountaz
hag a lavaraz d'ézhi : Ar Spéred-
Santel a zeñi enn-od, ha ners ann
Uc'héla a c'hôlôï ac'hanod eñz hé
skeud. Dré-zé ar péz Santel a vézô
ganet gan-éz, a vézô galvet Mâb
Doué.

36. Ha chétu Élizabet da génit-
erv, é deñz ivé engéhentet eur
mab enn hé c'hôzni, hag hé-man
eo ar c'houec'hved miz d'ann hini
a zô galvet sec'henn :

37. Râk n'eñz nétrâ die'halluz
da Zoué.

38. Neñzé Mari a lavaraz d'éz-
han : Chétu matez ann Aotrou ;
ra vézô gréad d'in hervez da c'hér.
Hag ann Éal a bellaaz diout-hi.

39. Hôgen enn deisiou-zé Mari
a zavaz hag az éaz buan étrézég ar
vénésiou, enn eur géar eñz a Juda :

40. Hag éz éaz é ti Zakariaz,
hag é lavaraz dématid da Elizabet.

41. Hag é c'hoarvézaz pénaoz
pa glevaz Élizabet mouéz Mari a
lavaré dématid d'ézhi, hé bugel
a dridaz enn hé c'hôv : Élizabet
a oé leñniet gant ar Spéred-Santel :

42. Hag é c'harmaz gand eur
vouéz gré, ô lavarout : Benniged
oud é-touez ann holl c'hragez, ha
benniged eo ar frouez eñz da gôv.

43. Hag a beléac'h é teñ kément-
man d'in, ma teñ mamm va Aotrou
étrézég enn-oun ?

44. Rak kenta ma éc'h eñz la-
vared d'in dématid, va bugel en
deñz tridet gant lévénez em c'hôv.

45. Ha gwenvidik oud pa éc'h
eñz krédet ; Râk sévéned eo ké-
mend a zô bêt lavared d'id eñz
a berz ann Aotrou.

46. Ha Mari a lavaraz : Va éné
a veñ ann Aotrou ;

47. Ha va spéred a drid gant
lévénez é Doué va Zalver.

48. Dré m'en deñz sellad out
vueldet hé vatez : ha chétu dré zé
é véziñ galvet gwenvidik gand ann
holl dudou.

49. Râg gréad en deñz traou brâz
enn-oun, héñ péhini a zô gallou-
dek, hag a zô santel hé hanô.

50. Hag hé drugarez en em zis-
kouéz a oad é oad war ar ré a zouj
anézhan.

51. Diskouézed en deñz ners hé
vréac'h : skiñed en deñz ar ré a
ioa bale'h é mennoz hô c'haloun.

52. Diskared en deñz ar ré vrâz
diwar hô zrôn, hag ar ré vihan en
deñz uc'héléet.

53. Ar ré naounek en deñz leñ-
nied a vadou : hag ar ré binvidik
en deñz kaset-kuñt goullô.

54. Kéméred en deñz Israel hé
baotr, oc'h énvori hé drugarez.

55. É-c'hiz m'en deñz lavared
d'hon tadou, da Abraham, ha d'hé
wenn da vikenn.

56. Hôgen Mari a joumaz gant-hi

war-drô tri miz, hag a zistroaz d'hé zi.

57. Neûzé é c'hoarvezaz ann amzer é péhini É l zabet a dlié génel, hag é c'hanaz eur mab.

58. Hé amézeien hag hé c'hérent a glevaz pénaoz en doa ann Aotrou diskouezet hé drugarez eon hé c'hénver, hag é laouénajont gant-hi.

59. Hag ô véza deüet ann eizved dervéz évit trô-drouc'ha ar bugel, é c'halvend anézhan Zakariaz, péhini é oa hanô hé dad.

60. Hôgen hé vamm a respountaz hag a lavaraz : Nann ; rak Iann é vézo galvet.

61. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhi : N'eûz dén é-touez da gérent a zô galved eûz ann hanô-zé.

62. Hag é c'houlénjoud digand ann täd gand dispac'hioù, a bé hanô é fellé d'ézhan é vijé galvet.

63. Hag ô véza goulennet eunn daolennik, é skrivaz war-n'ézhi ar gériou-man : Iann eo hé hanô. Hag ann holl a oé souézet brâz.

64. Ha râk-tâl hé c'hénou a zigoraz, hé déod a zistagaz, hag é komzaz ô veüli Doué.

65. Ann amézeien holl a oé spountet brâz : hag ar vrûd eûz a gément-sé a oé douget bêtég ar vrôiou ménésiek eûz a Judéa.

66. Ha kémend hini a glevaz ar gerioù-zé hô lékéaz enn hé galoun, ô lavarout : Pétrâ a vennezté é vézô ar bugel-zé ? Râk dourn ann Aotrou a ioa gant-han.

67. Ha Zakariaz a oé leünié gand ar Spéred-Santel : hag é tiouganaz, ô lavarout :

68. Benniget ra vézô ann Aotrou Doué Israel : dré ma co deüed da wélout ha da zaspréna hé bobl.

69. Ha dré ma en deûz savet eur Salver galloudek d'é-omp, é ti David hé vével.

70. E-c'hiz ma en deûz komzet dré c'hénou hé Broféded santel, adalek derou ar béd.

71. O lavarout pénaoz é tieûbché ac'hanomp eûz a bon énébourien, hag é tenjé ac'hanomp eûz a zaouarn ar ré a gasaé ac'hanomp.

72. Évid diskouéza hé drugarez é kénver hon tadou, hag évid envori hé gévrédigez santel ;

73. Hervez al lé en deûz gréad da Abraham, pénaoz hé rôjé d'é-omp :

74. Évit, goudé béza bét fen-ned eûz a zaouarn hon énébourien, é teûjemp d'hé servicha heb aoun,

75. Er santélez hag er wirionez dira-z-han, enn deisioù holl eûz hor buéz.

76. Ha té, bugel, galved é vézi profed ann Uc'héla : râk kerzoud a ri dirâk dremm ann Aotrou évid aza hé hent,

77. Évit rei d'hé bobl gwiziégez ar silvidigez, da walc'h hó féc'héjou ;

78. Dré garantez trugarez hon Doué, gant péhini co deüed eûz ann néac'h d'hor gwélout :

79. Évit skleria ar ré péré a zô azézet enn dévalien, hag é skeûd ar marô : hag évit réna hon treid é hend ar péoc'h.

80. Hôgen ar bugel a greké, hag hé spéred a grévaé : hag é choumaz el léac'h distro bêtég ann deiz é péhini é tlié en em ziskouéza da vobl Israel.

II. PENNAD.

1. HOGEN enn deisioù-zé é oé embannet eur gourc'hémenn eûz a bers Kézar Aogustuz, évit ma vijé nivéred ar béd holl.

2. Ann nivéridigez genta-zé a oé gréat pa édo Kirioùz mérer é Siria.

3. Hag ann holl az éa évit rei hanô pép hini, enn hé géar hé-unan.

4. Jozef az éaz ivé eûz a géar Nazaret é Galiléa, é Judéa da géar David, a c'halveur Bétléhem ; dré m'az oa eûz a di hag eûz a wenn David,

5. Évit rei hé hanô gant Mari hé c'hrég péhini a ioa brazez.

6. Hôgen pa édont éod é c'hoarvezaz pénaoz ann amzer é péhini é tlié hou-man gwilioudi a oé leünié.

7. Hag é c'hanaz hé mab kenta-ganet, hag ô véza hé vaturet, é lékéaz anézhan enn eul laouer ; rak né oa kéd eul léac'h évit-hô enn cunn hostaléri.

8. Hôgen béz' é oa war-drô éno méserien péré a velé, ô viroud hô loéned é-pad ann nôz.

9. Ha chétu euna Éal eûz ann Aotrou en em ziskouézaz d'ézhô, war hô zrô, hag hô doé eur spount brâz.

10. Hag ann Éal a lavaraz d'ézhô : N'hô pézet kéd a aoun ; rak chétu é tiouganann d'é-hoc'h eur c'helou hag a vézô eul lévénéz vrâz évid ann holl bobl.

11. Râg ganed eo hiriô d'é-hoc'h eur Salver, é kéar David, pébini eo ar C'hrist hag ann Aotrou.

12. Hag hou-man é vézô ann arwéz d'é-hoc'h : Kavoud a réot eur bugel maûret ha lékéat enn eul laouer.

13. Ha kerkenet en em unanaz gand ann Éal eul lôd brâz eûz a armé ann énv, péré a veûlé Doué, hag a lavaré :

14. Gloar da Zoué enn uc'héla eûz ann énvou, ha péoc'h war ann douar d'ann dûd a ioul vâd.

15. Ha goudé ma oé distrôed ann Éled enn énv, ar véserien a lavaraz ann eil d'égilé : Déomp bété Bétléhem, ha gwéolomp pétrâ a zô c'hoarvézet, hag ar péz en deûz diskleried d'é-omp ann Aotrou.

16. Hag é teûjont buan : hag é kafehont Mari ha Jozef, hag ar bugel kousked el laouer.

17. Ha pa hen gwéljont, éc'h anavézehont ar péz a ioa bét lavaret d'ézhô diwar-benn ar bugel-zé.

18. Ha kéمند hini hé c'hlevaz a oé souézet brâz eûz ar péz a oa bét lavaret d'ézhô gand ar véserien.

19. Hôgen Mari a viré ann holl c'hériou-zé, ô tistréménoud anézhô enn hé c'haloun.

20. Hag ar véserien a zistrôaz oc'h énorî hag ô veûli Doué eûz a gément trâ hô doa klevet ha gwélet, hervez ma oa bét lavared d'ézhô.

21. Ha pa oé deûed ann eizved

dervez é péhini é tlié ar bugel béza trô-drouc'het, é oé hanvet JÉZUZ, hanô en doa diouganet ann Éal abars ma oa engehentet é kôv hé vamm.

22. Ha goudé ma oé sévénet deisiou ar c'harzérez, hervez lézen Moïsez, é tougjond anézhan da Jérusalem, évid hé ginniga d'ann Aotrou,

23. Hervez ma eo skrivet é lézen ann Aotrou : Pép paotr kenta-ganet a dlé béza kinniged da Zoué ;

24. Hag évit rei é azeûlidigez, hervez ma eo lavaret é lézen ann Aotrou, eur ré durzunelled, pé diou goulmîk.

25. Hôgen béz' éz oa é Jérusalem cunn dén gwirion hag a zoujans Doué, Siméon, péhini a c'hédé dic'hlac'har Israel : hag ar Spéred-Santel a ioa enn-han.

26. Disrévellet é oa bét d'ézhaz gand ar Spéred-Santel na weljé kéd ar marô, kén n'en divijé gwélet da genta Krist ann Aotrou.

27. Hag é teûaz enn templ, kaset gand ar Spéred. Ha pa oé kased ar mab Jézuz enn templ gand hé dûd, évit ma vijé gréad d'ézhan hervez boaz al lézen ;

28. Ilén a geméraz anézhan étre hé zivree'h, a veûlaz Doué, hag a lavaraz :

29. Tenn bréma, Aotrou, é péoc'h da zervicher eûz ar béd, hervez da c'hér.

30. Pa hô deûz gwélet va daou-lagad da zilvidigez,

31. A zô bét aozet gan-éz dirâg ann holl boblou.

32. Ével ar goulou a dlé goulou a vrôadou, hag ével gloar da bobl ;

33. Ann tâd hag ar vamm eûz a Jézuz a oé souézet brâz eûz ar péz a glevent lavaroud diwar hé benn.

34. Ha Siméon a vennigaz anézhô, hag a lavaraz da Vari hé vamm : Chétu eo lékéad hé-man évid ar c'holl hag ann dazorc'hidigez eûz a veûr a hini é Israel ; hag évit béza enn arouéz da énébiez ann dûd.

35. Ha da éné da-unan a vézô treûzet gant eur c'hlézé. Évit ma vézô diskleriet ar ménosiou kuzet é kaloun meûr a hini.

36. Béz' éz oa ivé eur brofêdez hanvet Anna, merc'h da Fanuel, eûz a vreûriez Azer, péhini a ioa hir-hoalet, ha né d-oa bévet gant hé gwâz némét seiz bloaz, hag hi gwerc'hez pa oé dimézet.

37. Intañvez é oa neûzé, hag é doa pevar bloaz ha pevar-ugent; hag é choumé bépréd enn templ, ô servicha Doué dré ar pédennou nôz-deiz.

38. Hag hou-man ô véza en em gaved éno enn heur-zé, a veûlaz ivé ann Aotrou, hag a gomzaz diwar-benn Jézuz, da gémeûd hini a c'hortozé dasprénadurez Israel.

39. Ha goudé m'hô doé sévénet kémeûd a ioa gourc'hémennet gant lézen ann Aotrou, é tistrôjont é Galiléa, da Nazaret hô c'héar.

40. Hôgen ar bugel a greské, hag a grévaé leûn a furnez : ha trugarez Doué a ioa enn-han.

41. Hé dût a iéa bep ploaz da Jérusalem, da c'houél Bask.

42. Ha pa en doé Jézuz daouzékl vloaz, éz éjond da Jérusalem, diou'h hô boaz, da zeiz ar gouél.

43. Goudé ma oé tréménet deisiou ar gouél, pa zistrôent, ar bugel Jézuz a ioa choumé é Jérusalem, hag hé dût na anavézchont két kément-sé.

44. Hak ô venna pénaoz édo enn hô zouez, é valéjont héd eunn dervez : hag é klaskchont anezhan é-touez hô zûd hag ar ré eûz hô anaoudegez.

45. Hag ô véza na gafchont két anezhan, é tistrôjond da Jérusalem évid hé glaskout.

46. Ha tri dervez goudé é kafchond anezhan enn templ azézet é-kreiz ann doktoréd, ô sélaoui, hag ô kélenna anézho.

47. Hôgen ar ré a zélaoué anezhan a ioa souézet brâz eûz hé furnez hag eûz hé respouchou.

48. Hag hé dût ô vélout kément-sé a oé souézet brâz : hag hé

vaimm a lavaraz d'ézhan : Va mab, pérâg éc'h eûs-té gréat kément-sé d'é-omp ? Chétu da dâd ha mé a glaské ac'hanod gant glac'har.

49. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pérâg é klaskac'h-hu ac'hanoun : ha na viac'h-hu két pénaoz eo réd d'in en em rei d'ar péz a zell ouc'h va Zâl ?

50. Hôgen hi na boellent két ar gér a lavaré d'ézhô.

51. Hag hén az éaz-kuit gant-hô, hag a zeûaz da Nazaret; hag é toujé d'ézhô. Hag hé vaimm a viré ann holl c'hériou-zé enn hé c'haloun.

52. Ha Jézuz a greské é furnez, é oad, hag é neûz-vâd dirâk Doué ha dirâg ann dût.

III. PENNAD.

1. ER pemzékved bloaz eûz a im-palaerded Tibériuz Kézar, pa édo Pons-Pilat mérer é Judéa, Hérodez tétrark é Galiléa, Filip hé vreûr é Ituréa hag é brô Trakonitiz, ha Lisaniás é Abiléne,

2. Pa édo Annaz ha Kaifaz Prin-sed ar vélcien, ann Aotrou a lé-kéaz Iann, mab Zakariáz da gle-voud hé c'hér el léac'h distrô.

3. Hag é teûaz enn holl vrô war-drô d'ar Jourdan, ô prézégi badi-siant ar binijen évid distol ar bé-c'héjou,

4. Ével ma eo skrivet é Levr la-varion ar Profed Izaiaz : Mouéz ann hini a lév el léac'h distrô : Aozid hend ann Aotrou : grit ma vézô eeun hé wénodennou :

5. Pép traonien a vézô leûniét : ha pép ménéz ha krec'hien a vézô izéléet : ann henchou gwâr a vézô eeunet, hag ar ré dorgennek a vézô kompézet ;

6. Ha pép lig a wêlô silvidigez Doué.

7. Hôgen Iann a lavaré d'al lôd tûd a zeûé évit béza badézet gant-han : Gwenn ann aéred-viber, Piou en deûz desket d'é-hoc'h tec'houd diouc'h ar vuanégez a dlé kouéza war-n-hoc'h ?

8. Grid éta eur binijen frouézuz, ha na zéraouit kéd da lavarout : Abraham hon eûz da dâd. Râk lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Doué a hell lakaad da zével eûz ar vein-zé mipien da Abraham.

9. Râg ar voue'hal a zô a-vréma out gristen ar gwéz. Pêp gwézen éta ha na roiô kéd a frouez mäd, a vezô trouc'het ha taoled enn tân.

10. Hag ar bobl a c'houlenné digant-han : Pétrâ éta a dléomp-ni da ôber ?

11. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Néb en deûz diou zaé, ra roi unan da néb n'en deûz kéd unan; ha néb en deûz boéd, ra rai enn hévélep trâ.

12. Dond a réaz ivé Publikaned évit béza badézet, hag é léverjond d'ézhan ? Mestr, pétrâ a dléomp-ni da ôber ?

13. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Na rit nêtrâ enn tù all d'ar péz a zô kêt gourc'hémennet d'é-hoc'h.

14. Ar vrézélidi a c'houlennaz ivé digant-han : Ha ni, pétrâ a dléomp-ni da ôber ? Hag hén a lavaraz d'ézhô : Na vac'hid dén, ha na damallid dén é-gaou : ha na c'houlennit kêt enn tù all d'hô kôbr.

15. Hôgen ar bobl a gouné, ha pép-hini anézhô a gréde enn-hân hé-unan pénaoz Iann a bellé béza ar Christ :

16. Iann a respountaz, hag a lavaraz d'ann holl : Mé hô padez enn dour : hôgen dond a rai eunn all kréoc'h égéd-oun, ha na zellé-zann kêt diéréa liamm hé voutou : hen-nez hô padézô er Spéred-Santel, hag enn tân.

17. Eur c'hant a zô enn hé zourn, hag é pétaï hé leûr : hag é c'hroun-nô hé éd er zolier : hôgen ar c'hôlô a zevô enn eunn tan divouguz.

18. Kalz traou all a lavaré d'ar bobl ô prézégi d'ézhan.

19. Hôgen Hérodez ann tétrark pa oé tamallet gant-han diwar-benn Hérodiaz grég hé vreûr, ha diwar-benn ann holl zrougou all en doa gréat Hérodez,

20. Ha goudé hé holl wallou ; é réaz c'hoaz lakaad Iann er vac'h.

21. Hôgen pa oé badézet ann holl bobl, ha pa oé ivé badézet Jézuz, hag é-päd ma réa hé bédén, ann énv a zigoraz :

22. Hag ar Spéred-Santel a zis-kennaz war-n'ézhan ô kémérout eur c'horf hénvel oud hini eur goulm : ha chétu eur vouéz eûz ann énv a lavaraz : Té co va Mâb kër ; ennod em eûz lékéat va c'harantez.

23. Ha Jézuz hé-unan en doa war-drô trégont vloaz pa zéraouaz prézégi, hag hén, war a gréded, *mâb* Jozef, péhini a oé *mâb* da Héli, péhini a oé *mâb* da Vatât,

24. Péhini a oé *mâb* da Lévi, péhini a oé *mâb* da Velki, péhini a oé *mâb* da Janna, péhini a oé *mâb* da Jozef,

25. Péhini a oé *mâb* da Vatatiâz, péhini a oé *mâb* da Amos, péhini a oé *mâb* da Nahum, péhini a oé *mâb* da Hesli, péhini a oé *mâb* da Naggé,

26. Péhini a oé *mâb* da Vahat, péhini a oé *mâb* da Vatatiâz, péhini a oé *mâb* da Sémei, péhini a oé *mâb* da Jozef, péhini a oé *mâb* da Juda,

27. Péhini a oé *mâb* da Joanna, péhini a oé *mâb* da Résa, péhini a oé *mâb* da Zorobabel, péhini a oé *mâb* da Salatiel, péhini a oé *mâb* da Néri,

28. Péhini a oé *mâb* da Velki, péhini a oé *mâb* da Addi, péhini a oé *mâb* da Gosan, péhini a oé *mâb* da Elmadan, péhini a oé *mâb* da Her.

29. Péhini a oé *mâb* da Jézuz, péhini a oé *mâb* da Eliézer, péhini a oé *mâb* da Jorim, péhini a oé *mâb* da Vatât, péhini a oé *mâb* da Lévi.

30. Péhini a oé *mâb* da Siméon, péhini a oé *mâb* da Juda, péhini a oé *mâb* da Jozef, péhini a oé *mâb* da Jona, péhini a oé *mâb* da Eliakim,

31. Péhini a oé *mâb* da Véléa, péhini a oé *mâb* da Venna, péhini a oé *mâb* da Vatata, péhini a oé

mâb da Natan , péhini a oé *mâb* da Zavid ,

52. Péhini a oé *mâb* da Jesé , péhini a oé *mâb* da Obed , péhini a oé *mâb* da Vooz , péhini a oé *mâb* da Salmon , péhini a oé *mâb* da Naason ,

53. Péhini a oé *mâb* da Amina-dab , péhini a oé *mâb* da Aram , péhini a oé *mâb* da Esron , péhini a oé *mâb* da Farez , péhini a oé *mâb* da Juda ,

54. Péhini a oé *mâb* da Jakob , péhini a oé *mâb* da Izaak , péhini a oé *mâb* da Abraham , péhini a oé *mâb* da Daré , péhini a oé *mâb* da Nakor ,

55. Péhini a oé *mâb* da Saruk , péhini a oé *mâb* da Ragau , péhini a oé *mâb* da Faleg , péhini a oé *mâb* da Héber , péhini a oé *mâb* da Salé ,

56. Péhini a oé *mâb* da Gainan , péhini a oé *mâb* da Arfaksad , péhini a oé *mâb* da Sem , péhini a oé *mâb* da Noé , péhini a oé *mâb* da Lamek ,

57. Péhini a oé *mâb* da Vatusalé , péhini a oé *mâb* da Énok , péhini a oé *mâb* da Jared , péhini a oé *mâb* da Valaléel , péhini a oé *mâb* da Gainan ,

58. Péhini a oé *mâb* da Énos , péhini a oé *mâb* da Set , péhini a oé *mâb* da Adam , péhini a oé *Krouet* gand Doué.

IV. PENNAD.

1. HOGEN Jézuz ô véza leün eüz ar Spéred-Santel , a zistrôaz eüz ar Jourdan , hag a oé kaset gand ar Spéred el léac'h distrô.

2. Daou-ugent dervez é choumaz enô , hag e oé temptet gand ann diaoul. Ha na zebraz nétrâ é-pâd ann deüsiou-zé : ha pa oant trémennet en doé naoun.

3. Neuzé ann diaoul a lavaraz d'ézhan : Mar d-oud Mâb Doué , lavar d'ar méan-man ma teüi da vara.

4. Ha Jézuz a respountaz d'ézhan : Skrived eo : Né két gant

bara hép-kén é vev ann dén , hôgen gant pép gér eüz a Zoué.

5. Hag ann diaoul hen kasaz war eur ménez uc'hel , hag a ziskouézaz d'ézhan enn eunn taol ann holl rouantélésiou eüz ar béd ;

6. Hag é lavaraz d'ézhan : Rei a rinn d'id ann holl c'halloud-zé , ha gloar ar rouantélésiou-zé : râk rôed eo béd d'in ; hag hé rei a rann da néb a garann.

7. Mar fell d'id éta va azeüli , kément-sé a vèzô d'id.

8. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Skrived eo : Ann Aotrou da Zoué a azeüli , ha na zervichi némét-han.

9. Ha neüzé é kasaz anézhan da Jérusalem , hag hen lékéaz war lein ann templ , hag é lavaraz d'ézhan : Mar d-oud Mâb Doué , en em daol ac'hann d'ann douar ;

10. Râk-skrived eo pénaoz en deüz Doué goure'hémennet d'hé Éled ma virind ac'hanod ,

11. Ha pénaoz é tougint ac'hanod étre hô daouarn , enn aoun na stokfez da droad oud eur méan.

12. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Skrived eo : Na dempti kéd ann Aotrou da Zoué.

13. Hag ann diaoul ô véza gréat hé holl demptasionou , a guitaaz anézhan évid eunn amzer.

14. Neüzé Jézuz a zistrôaz da G'haliléa dré ners ar Spéred , hag ar vrûd anézhan a rédaz dré ar vrô holl.

15. Hag hén a gélenne enn hô sinagogou , hag ann holl a réa stâd anézhan.

16. Hag é teüaz da Nazaret , é péléac'h é oa bét maget , hag éz éaz hervez hé voaz da zeiz ar sabbat er sinagog , hag é savaz évit lenna.

17. Levr ar profed Isaïaz a oé rôed d'ézhan ; hag ô véza hé zigoret , é kavaz al léac'h é péhini é oa skrivet :

18. Spéred ann Aotrou a zô war-n-oun : dré-zé en deüz va éôliet , ha va e'haset da brézégi ann aviel d'ar béorien , ha da iac'haat ar ré a zô mantret hô e'haloun ;

19. Da ziougani d'ar sklaved hô diéréadur, ha d'ar ré zall ann distrô eûz ar gwiled, da gâs diéré ar ré a zô brévet, ha da ziougani bloavezh trugaréuz ann Aotiou, hag ann dervez eûz ar gôbr.

20. Ha goudé béza serred al levr, é rôaz anézhann d'ar bélek, hag éc'h azézaz. Ha pép dén er sinagog a zellé piz out-han.

21. Hag é téraouaz lavaroud d'ézhô : Ilirio eo eo sévénet ar skritur hoc'h eûz klevet bréma.

22. Hag ann holl a zougé testéni d'ézhan, hag a oa souézet brâz eûz ar geriou dudiz a zeûe eûz hé c'hénou, hag a lavaré : Ha n'ef-hén kéd hen-nez mab Jozef ?

23. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Hép-mâr é lévérot d'in ann iéz-man : Louzaouer, en em iac'ha da-unan : grâ aman enn da vrô kéمند ha m'hon eûz klevet éc'h eûz gréat é Kafarnaom.

24. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann dé-hoc'h, pénaoz dén né d-co kéméret évid profed enn hé vrô hé-unan.

25. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz éz oa kalz a intanvézed é Israel é amzer Éliáz, pa oé serret ann énv é-pâd tri bloaz ha c'houéac'h miz, ha pa c'hoaryézaz enn naounégez vrâz dré ann douar holl :

26. Hag Éliáz na oé kaset é-ti hini anézhô ; hogen é-ti eunn intanvez eûz a Sarepta é Sidon.

27. Béz' éz oa ivé kalz a lovreien é Israel é amzer ar profed Élizéuz : hag hini anézhô na oé karzet, némét Naaman ar Siriad.

28. Hag ar ré holl a ioa er sinagog, ô klevout kément-sé a zavaz droug enn-hô.

29. Hag é savchont, hag é lékéjont anézhann er-méaz eûz hô c'héar : hag é kaschont anézhann bété lein ar menez war béhini é oa savet hô c'héar, évid hé stlapa d'ann traoun.

30. Hôgen hén a dréménaz enn hô c'heiz, hag az éaz-kuit.

31. Hag é tiskennaz é Kafarnaom,

kéar eûz a C'haliléa, é péléac'h é kéleunné anézhô da zeiz ar sabbat.

32. Hag hi a ioa souézet brâz gand bé gélen, rag hé lavar a ioa galloudek.

33. Béz' éz oa er sinagog cunn dén trec'het gand ar spéréd louz, péhini a griaz kré,

34. O lavarout : Hol lez ; pétrâ a zô étré té ha ni, Jézuz a Nazaret ? Ha deûed oud-dé évid hor cholla ? Gouzoud a rann piou oud, Sant Doué.

35. Ha Jézuz a c'hourdrouzaz anézhann, ô lavarout : Tâv, ha kéa er-méaz eûz ann dén-zé. Ha pa en doé ann diaoul hé daoliet d'ann douar é-kreiz ann holl, éz éaz er-méaz diout-han, héb béza gréat drouk d'ézhan.

36. Kémend hini a ioa éno a oé spouetet brâz ; hag é komzent ann eil gand égilé, ô lavarout : Pétrâ eo ar gomz-zé, pa c'houre'hémenn gant galloud ha ners d'ar spérédou louz, ar ré-man a ia-kuit ?

37. Hag ar vrûd anézhann a rédé dré ann holl vrô.

38. Neûé Jézuz ô véza éad er-méaz eûz ar Sinagog, az éaz é ti Simon : hôgen mamm-gaer Simon a ioa klânv gand eunn darsien vrâz, hag é pédjont anézhann évit-hi.

39. Hag hén ô véza énn hé zâ énn hé c'hichen, a c'houre'hémennaz d'ann darsien ; hag ann darsien az éaz-kuid diout-hi. Hag hi a zavaz rak-tâl hag a zervichaz anézhô.

40. Hôgen pa oé kuzed ann héol, kéمند hini en doa tâd klân gant meûr a glénved, hô c'hasé d'ézhan. Hag hén ô lakaad hé zaouarn war-n'ézhô holl, a iac'hée anézhô.

41. Ann diaoulou az éa-kuit eûz a veûi a hini énn eur griâ hag énn eul lavarout : Té eo Mab Doué. Hôgen hén a c'hourdrouzé anézhô, hag a viré out-hô na lavarrent pénaoz é oa hén ar C'hrist.

42. Pa oé deûed ann deiz, éz éaz énn eul léac'h distrô, hag ar bobl hénn klaské, hag a zeûaz bétég énn-han : hag é talc'hehont anézhann, gand aoun na dec'hehé diout-hô.

43. Hag hén a lavaraz d'ézhò : Rêd eo ivé ma brézégiñ er c'heriou all aviel rouantelezh Doué : râg évit kément-sé eo ouñn bét kaset.

44. Hag é préségé é sinagogou Galiléa.

V. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza war aot lagen Jenézaret, en em gavaz moustret gand ann engroez eûz ar bobl a dôstée out-han évit klevout gér Doué.

2. Diou vag a wélaz péré a ioa choumed war aod al lago, é-pâd ma édo diskennet ar beskéterien anézhò, ha ma gwalc'hent hô rouédou.

3. Piñ a réaz enn unan eûz ar bagou-zé, péhini a ioa da Zimon, hag é pédaz anézhann ma bellajé eunn nébeûd eûz ann douar. Hag ô véza azézet é kélenne ar bobl diwâr ar vâg.

4. Hôgen pa baouézaz da gomza, é lavaraz da Zimon : Kâs ac'hannomp enn dour dou : ha taolid hô rouédou évit kémeroud eunn dra.

5. Ha Simon a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, labouret hon eûz héd ann nôz, ha n'hon eûz kemeret netra : hôgen war da c'her é taolinn va roued.

6. Ha p'hô doe gréat ével-sé, é pakchont kémenta bésked, ma torré hô roued.

7. Hag é réjont dispac'hion d'hô c'hen-beskéterien, péré a ioa enn eur vag all, évit ma teûjent, ha ma skoazient anézhò. Dond a réjont, hag é leûnjont ann diou vag, enn hévélep doaré ma oant daré da wéledi.

8. Simon Per ô véza gwélet kément-sé, en em strinkaz da zaoulin Jézuz, hag a lavaraz : Aotrou, pella diouzin, râg eur pécher ouñn.

9. Râg eur spount brâz a oa kroget enn-han, hag er ré holl a ioa gant-han, ô wéloud al lôd pésked hô doa paket.

10. Jakez ha Iann, mipien Zébédé, péré a ioa ken-vreûdeur da Zimon, a oé ivé saouzanet brâz.

Ha Jézuz a lavaraz da Zimon : N'az péz kéd a aoun : a vréma é vézi paker tûd.

11. Hag ô véza digaset ar bagou d'ann douar, goudé béza kuitéed holl, éz éjont war hé lerc'h.

12. Ha pa édo Jézuz enn eur géar, chétu eunn dén gôldet a loventez ô véza hé wélet, en em strinkaz war hé c'hénou d'ann douar, hag a bédaz anézhann, ô lavarout : Aotrou, mar fell d'id é hellez va c'harza.

13. Ha Jézuz a astennaz hé zour a hag a stokaz out-han enn eul lavarout : Falloud a ra d'in : Béz karz. Hâ râk-tûl éz éaz al loventez diout-han.

14. Hag hén a c'houre'hémennaz d'ézhan na lavarjé da zép : Hôgen, kâ; en em ziskouéz d'ar bélek, ha kinnig évid da skarzercz ar péz a zô bét gourc'hémennet gant Moizez da desténi d'ézhò.

15. Hôgen ar vrûd anézhann a rédê mui-oc'h-vui, hag eul lôd braz a dîd a zeûé évid hé glevout, hag évit béza iac'héet eûz hô c'hénvédou.

16. Hag hén en em denné enn distrô, hag a bédé.

17. Eunn dervez pa édo azézet ô kélenne, ha ma oa azézet eun hé gichen Farizianed ha doktored al lézen, péré a oa deûet eûz ann holl c'heriou eûz a C'haliléa, eûz a Judéa, hag eûz a Jérusalem, galloud ann Aotrou a zeûaz évid hô iac'haat.

18. Ha chétu gwazed péré a zougé war eur gwélé eunn dén paralitik, a glaské ann drô da vouel enn ti, ha d'hé lakaad dira-z-han.

19. Hag ô véza na gavent két dré beléac'h hé lakaad enn ti, dré ann abek d'ann engroez, é piñjont war ann dôen, hag é tiskenjont anézhann dré ann teûleunnou é kreiz al léac'h dirâk Jézuz.

20. Pa wélaz hô feiz, é lavaraz : Dén, da béc'hédou a zô distaoled d'id.

21. Hag ar Skribed hag ar Farizianed a zéraouaz lavaroud enn-hô

hō-unan : Piou eo hé-mañ, pêhini a gomz a-ñep Doué hag al lézen ? Piou a hell disteurel ar béc'hédou, néméd Doué hép-kén ?

22. Hôgen Jézuz oc'h anaout ar pèz a venneit enn-hô hô-unan, a lavaraz d'ézhô : Pétrâ a vennit-hu enn hô kalounou ?

23. Pêhini eo ann esa, lavarout : Da béc'hédou a zô distaoled d'id ; pé lavarout : Saô, ha balé ?

24. Hôgen évit ma wiot pénaoz Mâb ann dén en deûz ar galloud war ann douar da zisteurel ar béc'hédou ; hé lavaroud a rann d'id, éné-z-lan d'ar paralitik , Saô , kemer da wélé, ha kèa d'az ti.

25. Hag ô sével râk-tâl dira-z-hô, é kéméraz ar gwélé war béhini é oa gourvézet, hag éz éaz d'hé di, enn eur veñli Doué.

26. Souézet brâz é oé ann holl, hag é veñljond Doué. Hag ô véza leûn a spount é léverjont : Traou burzuduz hon eûz gwelkt biriô.

27. Ha goudé-zé Jézuz az éaz-kuit, hag é wélaz eur Publikan hanvet Lévi, pêhini a ioa azézet é ti ar gwiriou, hag é lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h.

28. Hag hén ô kuitaat pép trâ, a zavaz hag az éaz war hé lerc'h.

29. Lévi a réaz d'ézhan eur banvez vrâz enn hé di : ha gant-hô éz oa ivé ouc'h taol eul lod brâz a Publikaned hag a ré all.

30. Ar Farizianed hag ar Skribed a hiboudaz ô welout kément-sé, hag a lavaraz da ziskibled Jézuz : Pérâg é tebrit-hu hag éc'h évit-hu gant Publikaned ha gant péc'herien ?

31. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Né kéd ar ré iac'h hô deûz ézomm a louzaouer, ar ré glanv eo.

32. N'ounn kéd deûet évit gervel ar ré wirion, hôgen évit gervel ar béc'herien d'ar binijen.

33. Neûzé hi a lavaraz d'ézhan : Pérâk diskibled Iann, hag ar Farizianed a réont-hi aliez iunou ha pédennou, ha da ré a zebr hag a év ?

34. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a hell lakaad da iuvi bugalé

ar pried, é-pâd ma éma ar pried gant-hô ?

35. Hôgen dond a rai deisiou é péré é vèzô lamet ar pried digant-hô, ha neûzé é iunint.

36. Hag hén a réaz ann hénwélé-digez-mañ d'ézhô : Dén na laka eur pensel mézer nevez oud eur zaé gôz : anéz ar mézer nevez a rog hé-unan ; râg eur pensel nevez na zéré kéd oud eur zaé gôz.

37. Ha dén na laka gwîn nevez é listri kôz : anéz ar gwîn a dorfe al listri ; ar gwîn hé-unan a rédjé, hag al listri a vé kollet.

38. Hôgen réd eo lakaad ar gwîn nevez é listri nevez, hag ann eil hag égilé a vèzô miret.

39. Ha dén pa év gwîn kôz, na c'houlenn gwîn nevez ; râk lavaroud a rà : Gwell eo ann hini kôz.

VI. PENNAD.

1. C'HOARVÉZOUD a réaz, pénaoz pa dréméné Jézuz dré eur park éd, enn eil dervez eûz ar c'henta sabbat, hé ziskibled a gutulaz tamoezennou, ha goudé bëza hô friket enn hô daouarn, é tebhont anézhô.

2. Hôgen biniennou eûz ar Farizianed a lavaraz d'ézhô : Pérâg é rit-hu ar pèz a zô berzet é deisiou ar sabbat ?

3. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha n'hoc'h eûs-hu két lennet pétrâ a réaz David, pa en devoé naoun, hén hag ar ré a ioa gant-han ?

4. Pénaoz éz éaz é ti Doué, é kéméraz baraou ar c'hénig, é telhraz hag é rôaz d'ar ré a ioa gant-han, pétrâ-bennâg n'eo aotrét hô dibri néméd d'ar véleien hép-kén ?

5. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhô : Mâb ann dén a zô ann aotrou eûz ar sabbat hé-unan.

6. C'hoarvézoud a réaz c'hoaz, da zeiz eur salhat all, pénaoz éz éaz er Sinagog évit kélenna. Hôgen béz' éz oa éno eunn dén pêhini en doa hé zourn deou dizéc'het.

7. Ar Skribed hag ar Farizianed a évéséc out-han, évit gwélout ma

hé iac'hajé da zeiz ar sabbat, évit ma kav'ent abek d'hé damallout.

8. Hôgen hé'n a wié hô ménosiou; hag é lavaraz d'ann dén péhini en doa cunn dourn dizé'het : Saô, ha choum azé é-kreiz. Hag hé-man a zavaz hag a joumaz enn hé zâ.

9. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mé hé c'houlenn digan-é-hoc'h, ha berzed eo da zeiz ar sabbat ôber ar mât, pé ann drouk ; savétei ar vuez, pé hé lémel ?

10. Hag ô véza sellet out-hô holl, é lavaraz d'ann dén-zé : Astenn da zourn. Hag hé'n hé astennaz, hag hé zourn a oé paré.

11. Hôgen hi a zavaz cunn drouk brâz enn-hô, hag é komzent étre-z-hô, évit gouzout pétrâ a rajend eûz a Jézuz.

12. Eunn amzer-zé Jézuz az éaz war eur ménéz évit pidi; hag é tréménaz ann nôz ô pidi Doué.

13. Ha pa oé deûd ann deiz, é c'halvaz hé ziskibled, hag é tilennaz daouzég anézhô, pété a hanvaz A bostoled :

14. Simon, péhini a hanvaz Per, hag André hé vreur, Jakez ha Iann, Filip ha Bertélé,

15. Mazé ha Tomaz, Jakez mât Alfé ha Simon lés-hanvet Zélotez,

16. Judaz *treûr* Jakez, ha Iuzaz Iskariot, péhini hen gwerzaz.

17. Hag ô véza diskennet gant-hô, é choumaz enn eul léac'h war ar méaz, ha gant-han hé holl ziskibled, hag eul lôd brâz a dût eûz ar Judéa holl, eûz a Jérusalem, hag eûz a vrô môrek Tir ha Sidon,

18. Péré a ioa deûet évid hé gle-vout, hag évit béza iac'héet eûz hô c'hlénvédou. Ar ré a ioa trec'het gand ar spérédou louz, a bareé.

19. Hag ann holl bobl a glaské da steki out-han; râk dond a réa ané-zhan eunn ners péhini a baréc anézhô holl.

20. Hag hé'n ô véza savet hé zaou-lagad war hé ziskibled, a lavaraz : Euruz oc'h, c'houi péré a zô paour, râk rouantélez Doué a zô d'é-hoc'h.

21. Euruz oc'h, c'houi péré hoc'h eûz naoun bréma, râg gwalc'het é

viot. Euruz oc'h, c'houi péré a ~~h~~nv bréma, râk c'hoarzin a réot.

22. Euruz é viot pa zeûi ann dût d'hô kasaat, d'hô pellaat, d'ho mé-zékaat, da zistedrel hoc'h banô é-c'hiz drouk ena abek da Vâb ann dén.

23. En em laouénait, ha tridit enn deiz-zé; râk hô kôbr a vézô brâz enn énv. Râg ével-sé eo hô deûz gréad hô zadou é-kénver ar Broféded.

24. Hôgen gwa c'houi tûd pinvidik, dré ma hoc'h eûz hô tizoan.

25. Gwa c'houi péré a zô gwalc'het; râk naoun hô pézô. Gwa c'houi péré a c'hoarz bréma; râk c'houi a geinô hag a wêlô.

26. Gwa c'houi pa zeûi ann dût d'hô meûli : râg ével-sé eo hô deûz gréad hô zadou é-kénver ar fals-Broféded.

27. Hôgen c'houi péré a zélaou ac'hanoun, é lavarann d'é-hoc'h : Karid hoc'h énébourien, grit vâd d'ar ré a gasa ac'hanoc'h.

28. Livirit vâd eûz ar ré a lavar droug ac'hanoc'h; pédit évid ar ré a damall ac'hanoc'h é-gaou.

29. Ma skô unan-bennâg war da vôt'h zéou, trô ébén out-han. Ha mar kémer eur ré da vantel digan-éz, laosk ivé gant-han da zaé.

30. Rô da gémend hini a c'houlennô digan-éz : ha na asgoulenn két da néb en deûz kéméret da drâ.

31. Grid d'ann dût ar péz a gar-rac'h a raend d'é-hoc'h.

32. Mar kirit ar ré hô kêr; pé trugarez a dléur d'é-hoc'h? Râg ar béc'herien a gêr ivé ar ré hô kêr.

33. Ha mar grit vâd d'ar ré a ra vâd d'é-hoc'h; pé trugarez a dléur d'é-hoc'h? Râg ar béc'herien a ra ann hévélep trâ.

34. Ha mar rôid da eur ré kémend ha ma c'hortozit digant-han; pé trugarez a dléur d'é-hoc'h? Râg ar béc'herien a rô ivé d'ar béc'herien, évid digémérout kémend all.

35. Hôgen koulskoudé karid hoc'h énébourien : grit vâd, ha prestit, hép gortozî nétrâ : hag hô kôbr a vézô brâz; hag é viot bugalé ann Uc'héla, péhini a zô trugaréuz

é-kénver ar ré zizanaoudek hag ar ré zrouk.

36. Bérid éta trugaréruz, ével ma z-eo trugaréruz hô Tâd.

37. Na varnit két, ha na viot két barnet : na damallit két, ha na viot két tamallet. Distaolit, hag é vézô distaoléd d'é-hoc'h.

38. Rôit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h : rôed é vézô enn hoc'h askré eur gonvor mâd, ha stard, hag hejet, hag a fennô dreist. Râk diouc'h ar vent gant péhini hô pézô mentet, é vioc'h mentet hoc'h-unau.

39. Lavaroud a réaz ivé d'ézhô ann hévelébédigez-man : Euno dén-dall hag hén a hell kâs eunn dén-dall ? Ha na gwéziñt-hi kéd hô-daou er poull ?

40. Ann diskibl né kéd uc'héloc'h égéd ar mestr : hôgen péb-unan a zô a-zoaré, mar d-eo hénvel oud hé vestr.

41. Pérâg é wélez-té eur blouzen é lagad da vreür, ha na wélez-té kéd eunn treüst a zô enn da hini ?

42. Pé pénaoz é hellez-té lavaroud d'as preür : Va breür, va lez da denna eur blouzen eûz da lagad, pa na wélez két eunn treüst enn da lagad da-unan ? Pilpouz, tenn da-genta ann treüst eûz da lagad, ha neûzé é wéli pénaoz tenna ar blouzen eûz a lagad da vreür.

43. Râg ar wézen a rô frouez fall, né két mâd ; hag ar wézen a rô frouez mâd, né két fall.

44. Râk pép gwézen a anavézeur dioud hé frouez. Na gutu'eur kéd a fiez war ar spern, nag a rezin war ann dréz.

45. Eunn dén mâd a denn traou mâd eûz a denzor mâd hé galoun ; hag eunn dén fall a denn traou fall eûz hé denzor fall. Râk diouc'h leûnder ar galoun é komz ar génou.

46. Hôgen pérâg é c'halvit-hu ac'hanoun, Aotrou, Aotrou, ha na rit-hu kéd ar péz a lavarann ?

47. Kémend hini a zeû d'am c'havout, a zélaou va geriou, hag

a ra diout-hô, éz ann da ziskouéza d'é-hoc'h out pétrâ eo hénvel :

48. Hénvel eo oud eunn dén péhini a zâv eunn ti, a doull doun, hag a laka ann diazez war ar méan : eunn dic'hilann dour a zô deûet, eur ster a zô deûed d'en em vounta war ann ti-zé, ha n'é deûz két gellet hé ziskara, râk diazézed é oa war ar méan.

49. Hôgen ann hini a zélaou, ha na ra két, a zô hénvel oud eunn dén péhini a zâv hé di war ann douar hép diazez : eur ster a zô deûed d'en em vounta war ann ti, ha râk-tâl eo béd diskaret ; ha brâz eo bét dismantr ann ti-zé.

VII. PENNAD.

1. PA en doé Jézuz peür-lavarret ar geriou-zé dirâg ar bobl a zélaoué anézhan, éz éaz da Gafarnaom.

2. Paotr eur C'hanténer a ioa gwall glanv, ha d'aré da vervel ; hag hén a garé kalz hé baotr.

3. Hag ô véza klevet komza eûz a Jézuz, é kasaz d'ézhan Hénauou-red Iuzevien, évid hé bidî da zond, ha da haréa hé baotr.

4. Ar ré-man pa oend deûet dirâk Jézuz, a bédé stard anézhan, ô lavarout : Dellézoud a ra ma aotréfez ann dia-zé d'ézhan ;

5. Râk karoud a ra hor brôiz, hag eur sinagog en deûz saved d'éomp.

6. Jézuz éta az éaz gant-hô. Ha pa né oa mui pell eûz ann ti, ar C'hanténer a gasaz eûz hé viñouned étrézég enn-han, da lavaroud d'ézhan : Aotrou, na gémer két ké-mend a hoan ; râk na zellézann kéd é teûfez em zi.

7. Dré-zé eo n'ounn kéd en em gavet dellézek va-unan da zond d'az kavout ; hôgen lavar eur gér, ha va faotr a vézô iac'héet.

8. Râk mé a zô eunn dén lékéad dindân béli, hag em eûz soudarded dindân-oun : hag é lavarann da unan : kéa, hag éz a ; ha da eunn all : deûz, hag é teû ; ha d'am paotr : gra ann dra-man, hag é ra.

9. Pa glevaz Jézuz kément-sé é oé souézet; hag ô véza distrôed oud ar bobl a ioa war hé lerc'h, é lavaraz : E-gwirionez bel lavarann d'é-hoc'h, n'em eûz két kavet eur feiz ker braz enn Israel.

10. Hag ar ré a oa bét kaset, ô véza distrôed d'ar géar, a gavaz iac'h ar paotr a oa klanv.

11. Hag antrônôz éz éa enn eur géar hanvet Naim, ha gant-han hé ziskibled, hag eul lôd brâz a bobl.

12. Hôgen pa dôstée ouc'h dêr kêar, chétu é touged eunn dén marô, péhini a oa mab-penn-her d'hé vamm : hag hou-man a oa intañvez : hag eul lôd brâz a dûd eûz a géar a oa gant-hi.

13. Ann Aotrou pa wélaz anézhi, en doé truez out-hi, hag a lavaraz d'ézhi : Na wél két.

14. Hag hén a dôstaaz hag a lékéaz hé zourn war ann arched (ar ré hé dougé a arzaôaz) hag é lavaraz : Dén-iaouank, mé hel lavar d'id, saô.

15. Hag ann dén marô a zavaz enn hé goañzez, hag a zérouaz komza. Ha Jézuz hé rôaz d'hé vamm.

16. Hôgen ar ré holl a oa éno é krogaz spount enn-hô; hag é veûlent Doué, ô lavarout : Eur profed brâz a zô savet enn hon touez, ha Doué a zô deûed da wéloud hé bobl.

17. Ar vrûd eûz a gément-sé a rédaz dré ar Judéa holl, ha dré ann holl vrô war-drô.

18. Diskibled Iann a zanévellaz ann holl draou-zé d'ézhan.

19. Ha Iann a c'halvaz daou eûz hé ziskibled, hag hô c'hasaz da Jézuz évit lavaroud d'ézhan : Ha té eo ann hini a dlé dont, pé é tléomp-ni gortoz eunn all ?

20. Ar ré-man ô véza deûed da gavout Jézuz, a lavaraz d'ézhan : Iann Badézour en deûz hor c'haset évit goulenni digan-éz mar d-eo te ann hini a dlé dont, pé mar tléomp gortoz eunn all ?

21. (Hôgen enn heur-zé Jézuz a iac'héaz kalz a dûd eûz a glénvéglou, eûz a c'houlou hag eûz a zrouk

spérédou; hag é rôaz ar gwéled da veûr a zén-dall.)

22. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Id, ha livirid da Iann ar péz hoc'h eûz klevet ha gwélet : Pénaoz ar ré-zall a wél, ar ré-gamm a valé, ar ré-lovr a zô skarzet, ar ré-vouzar a glev, ar ré-varô a zâv da véô, ann Aviel a zô prézéged d'ar ré-baour;

23. Ha pénaoz eo euz ann hini nagémérô kéd a wall-skouér diouzin.

24. Ha pa oé éat-kuit kannaded Iann, é térouaz komza d'ar bobl diwar-benn Iann : Pétrâ oc'h-hu éad da wéloud enn distrô ? Eur gorsen hejet gand ann avel ?

25. Hôgen pétrâ oc'h-hu éad da wélout ? Eunn dén gwisket gant boukder ? Chétu ar ré a zô gwisket gant boukder a choum é tiez ar rouéed.

26. Hôgen pétrâ oc'h-hu éad da wélout ? Eur Profed ? Ia, a lavarann d'é-hoc'h, ha mui égéd eur Profed.

27. Hen-nez eo diwar-benn péhini eo skrivet : Chétu é kasann va éal enn da raok, péhini a aozô da hend abarz ma teûi.

28. Râg, hé lavaroud a rann d'é-hoc'h : E-touez bugalé méréhed n'eûz dén brasoc'h Profed éget Iann Badézour. Hôgen ann hini a zô ar bihana é rouantélez Doué, a zô bra soc'h éget-han.

29. Ann holl bobl hag ar Biblikaned ô véza hé glevet, a zidamallaz Doué, dré ma oant bét badézet gant badisiann Iann.

30. Hôgen ar Farizianed ha Doktored al lézen a zisprijaz ratoz Doué war-n'ézhô hô-unan, ô véza né oant két badézet gant-han.

31. Neûzé ann Aotrou a lavaraz : Ouc'h pétrâ éta é hévélebékainumé ann dûd eûz ann amzer-man ? Hag ouc'h piou int hénvel ?

32. Hénvel int ouc'h bugalé azézed er marc'hallac'h, péré a gonz ann eil d'égilé, hag a lavar : Kaned hon eûz d'é-hoc'h gant sutelou, ha n'hoc'h eûz kéd danset :

lénvet hon eûz, ha n'hoc'h eûz két gwélet.

33. Râk Iann Badézoura zô deñet, hép dibri bara, nag éva gwîn, hag é livirit : Ann Diaoul a zô enn-han.

34. Deñed eo Mâb ann dén péhini a zebr hag a év, hag é livirit : Chétu eunn dén lonték, hag eunn éver gwîn, miñoun d'ar Bublikaned ha d'ar béc'herien.

35. Hag ar furnez a zô béd sklériet gand hé boll vipien.

36. Hôgen eur Farizian a bédaz Jézuz da zibri gant-han. Ha Jézuz ô véza éad é ti ar Farizian, en em lékéaz ouc'h taol.

37. Ha chétu eur vaouez eûz a géar, ô véza klevet pénaoz édo ouc'h taol é ti ar Farizian, a zeûaz gand eul léstr leûn a louzou c'houés-vâd :

38. Hag hoc'h en em zerc'hel adré d'ézhan hag ouc'h hé dreid, é téraouaz doura'hé dreid gand hé daélou, hag é séc'hé anézhô gant bleô hé fenn, hag ô poki d'ézhô, é taolé al louzou c'houés-vâd war-n'ézhô.

39. Hôgen ar Farizian en doa hé bédet, ô wélout kément-sé, a lavaraz enn-han hé-unan : Ma wijé héman eur profed, é wijé évit-gwir piou ha pétrâ eo ar vaouez a stok out-han, ha pénaoz eo eur béc'hérez.

40. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Simon, eunn dra em eûz da lavaroud d'id. Hag hén a respountaz : Mestr, lavar.

41. Eur c'hredour en doa daou zléour : unan anézhô a dlié d'ézhan pemp kant diner, hag égilé hanter-kant.

42. O véza n'hô doa két péadrâ da zisteûrel d'ézhan, é asrôaz hô dlé d'ézhô hô daou. Péhini éta anézhô a garaz anézhan ar muia ?

43. Simon a respountaz hag a lavaraz : Mé a gréd eo aon hini da béhini en deûz asrôed ar muia. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Barnet mäd éc'h eûz.

44. Hag ô trei oud ar vaouez, é lavaraz da Zimon : Ha té a wél ar vaouez-zé ? Deûd ounn enn da di, ha n'éc'h eûz két rôed a zour d'in

évit gwalc'hi va zreid : hôgen houman é deûz douret va zreid gand hé daérou, ha sec'hét gand hé bleô.

45. N'éc'h eûz két rôed eur pok d'in : hôgen hi aba ma eo deñed enn ti, n'é deûz paouezet da boki d'am zreid.

46. N'éc'h eûz két skulet a éol war va feun : hôgen hi é deûz skulet louzou c'houés-vâd war va zreid.

47. Dré-zé é lavarann d'id, pénaoz é vézô distaoled d'ézhi kalz a béc'hédou, enn-ahék ma é deûz karet kalz. Hôgen ann hini da béhini é tistaoleur nébeûtoc'h, a gâr nébeûtoc'h.

48. Hag hén a lavaraz d'ézhi : Da béc'hédou a zô distaoled d'id.

49. Hag ar ré a ioa ouc'h taol gant-han, a zérouaz lavaroud enn-hô hô-unan : Pion eo hé-man, péhini a zistaol ar béc'hédou hô-unan ?

50. Ha Jézuz a lavaraz d'ar vaouez : Da feiz en deûz da zavétéet : kéa é péoc'h.

VIII. PENNAD.

1. NÉBEUD amzer goudé, Jézuz az éaz dré ar c'heriou hag ar bourc'hiou ô prézégi hag ô tiskleria Aviel rouantélez Doué : hag ann daouezég a ioa gant-han.

2. Béz'éz oa ivé eur vaouez-bennâg, pére a ioa bét dieûbet eûz ann drouk-spérédou, ha iac'hét eûz hô c'hlénvédou : Mari, a c'halveur Madalen, a béhini é oa deûet seiz diaoul,

3. Janned, grég Chusa, mérer Hérodez, Suzanna ha kalz ré all, pére a rôé d'ézhan lôd eûz hô madou.

4. Hôgen ével ma en em zastumé kalz a dûd war hé drô, ha ma teûend d'hé gavoud eûz ar c'heriou, é lavaraz d'ézhô enn eur barabolen :

5. Ann hader a zô éat da hada hé had : hag é-pâd é hadé, lôd eûz ann bâd a gouézaz a-héd ann bent, hag a oé mac'hét gand ann treid, ha laboused ann énv hé zebraz.

6. Lôd all a gouézaz war ar vein :

hag ô véza savet é sec'haz, dré n'en doa kéd a c'hlebor.

7. Lód all a gouézaz é-touez drein, hag ann drein ô véza savet a vougaz anézhan.

8. Ha lód all a gouézaz é donar mäd, hag ô véza savet en deüz rôet frouez kant évid unan. O lavarout kément-man, é kriaz : Ra zélaouô néh en deüz diskouarn da glevout.

9. Hôgen hé ziskibled a c'hou-lennaz digant-han pétrâ é oa ar baraholen-zé.

10. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Rôed eo d'é-hoc'h da anaout traou kuzet rouantelezh Doué ; hôgen d'ar ré all n'int rôet néméd é parabolennoù ; évit pa wélint na wélint kêt, ha pa glevint na boellint kêt.

11. Chétu éta pétrâ a lavar ar baraholen-zé : Ann häd eo gér Doué.

12. Ann hini a gouéz a-héd ann hent, eo ar ré a glev ar gér, ha neüzé é teü ann diaoul, hag é tenn ar gér eüz hô c'haloun, gand aoun na grédent ha na vent salvet.

13. Ann hini a gouéz war ar vein, eo ar ré péré goudé béza klevet ar gér, hen kémer gant laouénidigez : hôgen ar ré-zé n'hô deüz kéd a c'brisien, räk na grédont néméd évid eunn amzer, hag enn amzer ann demptidigez en em dennont a dü.

14. Ar péz a gouéz é-touez ann drein, eo ar ré péré hô deüz klevet ; hôgen ar prédériou, ar madou hag ar plijaduriou eüz ar vuez a voug anézhô, ha na zougont kéd a frouez.

15. Ar péz a gouéz enn douar mäd, eo ar ré péré ô véza klevet ar gér gand eur galoun väd ha c'houék, a vir anézhan, hag a zoug frouez gand habaskded.

16. N'eüz dén, goudé béza énaouet eur c'hleüzeur, a gémend a zeñjé d'hé c'huza dindân eul léstr, pé d'hé lakaad dindân eur gwélé : hôgen hé lakaad a réeur war eur c'hantoler, évit ma vézô gwelad ar goulou gand ar ré a zeü enn ti.

17. Räk n'eüz nétrâ a guzet, ha na dlé béza diskleriet : ha nétrâ a

c'hôloët, ha na dlé béza anavézet ha gwélet gand ann holl.

18. Likid évez éta pénaoz é sé-laouit ; räk da néb en deüz, é vézô rôet : ha da nép n'en deüz kêt, é vézô lamed digant-han, ar péz zókén a gréd d'ézhan en deüz.

19. Hôgen hé vamin hag hé vreñdeür a zeüaz d'hé gavout, ha na bel-lent kêt mont bétég-hén enn abek d'ann engroez.

20. Hag é oé lavared d'ézhan : Da vamm ha da vreñdeür a zô er-méaz hag a fell d'ézhô da wélout.

21. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Va mamm ha va breñdeür eo ar ré péré a zélaou gér Doué, hag a ra diout-han.

22. Hôgen eunn deiz é piñaz enn eur vag gand hé ziskibled, hag é lavaraz d'ézhô : Déomp enn tû all d'al lagen. Hag éz éjont.

23. Hag é-päd ma oand er vâg, é kouské ; hag eur stourm brâz a avel a gouézaz war al lagen, hag ar vâg a oa leün, ha daré é oant da golla.

24. Hôgeu tōstaad a réjond out-han, hag é tihunjond anézhan, ô lavarout : Mestr, mond a réomp da golla. Ha Jézuz a zavaz, hag a c'houerdrouzaz ann avel hag ar c'hoummou dour, hag ar stourm a baouézaz : hag é c'hoarvézaz eur sioulded brâz.

25. Neüzé é lavaraz d'ézhô : Pé-léac'h éma hô feiz ? Hag hi spountet ha souézet brâz a lavaré ann eil d'égilé : Piou, war hô ménô, eo hé-man, péhini a c'houc'hémenn d'ann avel ha d'ar môr, hag ouc'h péhini é sentont ?

26. Neüzé éz éjont étrézé brô ar Jérazened, a zô a-énep Galiléa.

27. Ha pa oé diskennet Jézuz d'ann douar, é teüaz eunn dén d'hé gavout, péhini a oa touellet gand ann diaoul pell amzer a ioa, péhini na wiské kéd a zifad, ha na choumé kéd enn euon ti, hôgen er bésiou.

28. Hé-man, kerkent ha ma wélaz Jézuz, en em strinkaz d'hé dreid ; hag ô kria gand eur vouéz gré, é lavaraz : Pétrâ a zô étré té ha mé,

Jézuz Mâb Doné Uc'hel meürbed ? Mé az péd, na enkreiz kéd ac'hanoun.

29. Râg gourc'hémenni a réa d'ar spéréd louz mond-er-méaz eûz ann dén-zé. Pell a ioa é késluské anézhan, hag évit-han da véza chadennet hag hualet, é torrê é éréou, hag aun diaoul hen bounté enn distrô.

30. Hôgen Jézuz a réaz ar goulenenn-man d'ézhan : Pé hanô éc'h eûz ? Hag hén a lavaraz : Léon ; râk meür a ziaoul a oa éad enn-han.

31. Hag ar ré-man a bédé anézhan n'hô c'hasché kéd er poull-doun.

32. Hôgen béz' éz oa éno eur vanden vrâz a vâc'h ô peûri war ar ménéz : hag hi a bédé anézhan m'hô lesché da vond er môc'h, hag hô lezaz da vont.

33. Ann diaoulou éta az éaz-kuîd eûz ann dén, hag az éaz er môc'h ; hag ann holl vanden en em daolaz gant frouden el lagen, hag é oent beûzet.

34. Ar ré a vesé ô véza gwélet ar péz a oa c'hoarvézet, a dec'haz, hag a zanévellaz kément-sé é kéar hag er bourc'hion.

35. Hag é teûjond er-méaz da wélout pétrâ a oa c'hoarvézet, hag é teûjond da gavout Jézuz. Hag hi a gavaz ann hini a ioa bét laosket gand ann diaoulou, péhini a ioa azézet oud treid Jézuz, hag hén gwisket hag enn hé skiant-vâd ; hag é oent spountet.

36. Ar ré hô doa a gwélet a zanévellaz d'éz-hô pénaoz é oa bét paréet ann hini a oa trec'het gand ann diaoulou.

37. Hag holl dud brô ar Jérazéncé a bédaz anézhan ma pellajé diout-hô ; râg eur spount brâz a ioa kroged enn-hô. Hag hén ô véza piñed er vâg az éaz-kuît.

38. Hag ann dén eûz a béhini é oa éad ann diaoulou, a bédé anézhan m'hen lesché da vont gant-han. Hôgen Jézuz her c'hasaz-kuît, ô lavarout :

39. Distrô d'az ti, ha danével kément en deûz gréat Doué d'id, Hag

hén az éaz dré ann holl géar, hag a embannaz kément en doa Jézuz gréad enn hé géver.

40. Hôgen pa zistrôaz Jézuz, eul lôd brâz a dud a zeñaz d'hé zigémérou ; râg ann holl a c'hortozé anézhan.

41. Ha chétu é teñaz eunn dén, hanvet Jairuz, ha péhini a ioa eur peun-dén er sinagog : hag hén en em daolaz out treid Jézuz, ô pidi anézhan da vond enn hé di.

42. Dré m'en doa eur verc'h daouzek vloaz pé war-drô, péhini a ioa daré da vervel. A pa'z éa gant-han, en em gavaz mac'het gand ann engroez.

43. Eur vaouez péhini a ioa klân gand ann diwad daouzek vloaz a ioa, ha péhini é doa dispñet hé holl vadougand al louzaouerien, héb béza paréet gand hini anézhô,

44. A dôstaaz out-han a-ziadré, hag a zournataz penn-pil hé zaé : ha râk-tâl hé gwâd a éanaz da rédek.

45. Jézuz a lavaraz : Piou eo en deûz stoked ouz-in ? Hôgen ann holl ô lavarout pénaoz né oa kéd hi, Per hag ar ré a ioa gant-han a lavaraz : Mestr, ann engroez a vâc'h hag a skuiz ac'hanod, hag é lérerez : Piou en deûz stoked ouz-in ?

46. Ha Jézuz a lavaraz : Unan-bennâg en deûz stoked ouz-in ; râg anavézed em eûz pénaoz eunn ners a zô éad ac'hanoun.

47. Hôgen ar vaouez ô wélout pénaoz na hellé kéd en em guza, a zeñaz enn eur gréna, en em daolaz d'hé dreid, hag a ziskleriaz dirâg ann holl bobl pérâg é doa stoked out-han, ha pénaoz é oa bét iac'héet râk-tâl.

48. Hag hén a lavaraz d'ézhi : Va merc'h, da feiz en deûz da iac'héet : kéa é péoc'h.

49. Pa gomzé c'hoaz, é teñaz eur ré hag a lavaraz da benn-dén ar sinagog : Marô eo da verc'h ; na hég két pelloc'h ann Aotrou.

50. Hôgen Jézuz ô véza klaved ar gér-zé a lavaraz da dâd ar plac'h-iaouank : N'az péz kéd a aoun ;

kréd hép-kén, hag hi a vézô iac'h.

51. Ha pa oé deüed enn ti, na aotréaz da zén mont gant-han, némié da Ber, ha da Jakez, ha da Iann, ha da dâd ha da vamm ar plac'h-iaouank.

52. Hôgen ann holl a lénvé hag a geiné. Hag hén a lavaraz : Na lénvit két, nê két marô ar plac'h-iaouank, hôgen kousked co.

53. Hag hi a réa goab anézhan, ô véza ma wient é oa marô.

54. Hôgen Jézuz ô kregi enn hé dourn a griaz, hag a lavaraz : Plac'h-iaouank, saô.

55. Hag hé éné a zistrôaz, hag é savaz râk-tâl. Hag hén a c'hour-c'hémennaz rei da zibri d'ézhi.

56. Ilé zûd a oé souézet brâz, hag hén a c'hourc'hémennaz d'ézhô na lavarjend da zén ar péz a oa c'hoarvézet.

IX. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza galvet ann daouzeg Abostol, a rôaz d'ézhô ann ners hag ar galloud war ann holl ziaoulou, hag ar galloud da iac'haat ann holl glénvédou.

2. Hag é kasaz anézho da brézege rouantéloz Doué, ha da iac'haad ar ré glanv.

3. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Na zougît nétrâ enn hent, na bâz, na sac'h, na bara, nag arc'hant; ha na gémérit kéd diou zaé.

4. Hag é pé ti-bennâg m'az éot, choumid éno, ha n'az it két kûd ac'hanô.

5. Ha mar éz eûz unan-bennâg ha na zigémérô kéd ac'hanoc'h, p'az éot-kuit eûz hô c'héar, bejit ar pouler eûz hô treid é testéni enn hô énep.

6. Hôgen ô véza éad-er-méaz, éz éand dré ar c'heriou, ô prézege ano Avel hag ô iac'haad ar ré glanv dré-hôl.

7. Hôgen Hérodez ann tétrark a glevaz kémeud a réa Jézuz, hag ec'h arvaré, dré ma lavaré lod,

8. Pénaoz Iann a oa saved a varô da véô : ha lôd all, pénaoz Éliáz a oa en em ziskouézet : ha

lôd all, pénaoz unan eûz ar Bro-fédec kôz a oa saved a varô da véô.

9. Neüzé Hérodez a lavaraz : Lékéad em eûz trouc'ha hé benn da Iann : Hôgen piou eo hé-man, diwar benn péhini é klevann lavarout kémeud all ? Hag hén a glaské ann tû d'hé wélout.

10. Ann Ébestel ô véza distrôet, a zauévellaz da Jézuz kémeud hô doa gréat, ha Jézuz ô véza hô c'héméret gant-han, en em dennaz enn eul léac'h distrô, tôte da géar Betsaida.

11. Pa glevaz ar bobl kémeut-sé, éz éaz war hé lerc'h, hag hén ô véza hô digéméret, a gomzé d'ézhô eûz a rouantélezh Doué, hag a haréé ar ré hô doa ézomm da véza paréet.

12. Hôgen ann deiz a izéléé : hag ann daouzeg abostol ô véza deüed d'hé gavout a lavaraz d'ézhan : Kaskuid ar bobl, évit ma'z aint er bourc'hioù hag er c'heriou diwar-drô da glaskout péadrâ da zibri; Rag enn eul léac'h distrô émomb aman.

13. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Rôit c'houi da zibri d'ézhô. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pemb bara ha daou bésk n'hon eûz kén; né-mét mond a rajemp da bréna bouéd évit kémeut-sé a dûd.

14. Hôgen war-drôpemp wil dén a ioa anézho. Hag hén a lavaraz d'hé ziskibled : Likit-hô da azéza a vandennou, daou-ugent ha daou-ugent.

15. Hag hi a réaz ével-sé, hag a lékéaz ann holl da azéza.

16. Hôgen Jézuz ô véza kémeut ar pemb bara, hag ann daou bésk, azavaz hé zaou agad étrézég ann énv, hag a vinnigaz anézho : hag é torraz ar baraou, hag é rôaz anézho d'hé ziskibled, évid hô lakaad dirâg ar bobl.

17. Hag é tebjond holl, hag hô doé a-walc'h. Hag é kaschont gant-hô daouzek paner leûn gand ann dilerc'h.

18. Eunn dervez, pa édo ô pidi hé-unan, ha pa édo gant-han hé ziskibled, é c'houlennaz digant-hô : Piou a lavar ann dûd ounn-mé ?

19. Hag hi a respountaz hag a lavaraz : Lôd a lavar pénaoz oud Iann Badézour ; lôd all Éliáz ; lôd all eur Profed kôz saved a varô da véô.

20. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi, piou a livirit-hu ounn-mé ? Simon Per a respountaz hag a lavaraz : Krist Doué oud.

21. Hag hén a zifennaz out-hô na lavarred ann dra-man da zén ;

22. Hag é lavaraz : Réd eo da Vâh ann dén gouzanvi kalz, ha béza distaolet gand ann Hénaoured, gand Pennou ar véleien ha gand ar Skribed, ha béza lazet, ha distrei da véô ann trédé deiz.

23. Hôgen hén a lavaraz d'ann holl : Mar fell da unan-benoâg dond war va lerc'h, ra rai dilez anézhan hé-unan, ra zougô hé groaz bem-déz, ha ra heñhio ac'hanoun.

24. Râk piou-bennâg a fellô d'ézhan savétei hé vuez, hé c'hollô : ha piou-beonnâg a gollô hé vuez enn abek d'in, a zavétei anézhi.

25. Ha pé dâl d'ann dén gounid ar béd holl, hag en em golla hé-unan, oc'h ôber hé c'haon hé-unan ?

26. Râk piou-beunnâg en dévézô méz ac'hanoun, hag eûz va geriou, Mâb ann dén en dévézô ivé méz anézhan, pa zeûi enn hé c'hloar, hag é gloar hé Dâd hag ann Eled santel.

27. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h pénaoz éz eûz hinieñnou é-touez ar ré a zô aman, ha na c'houzanvint kéd ar marô, kén n'hô dévézô gwélet rouantelez Doné.

28. War-drô eiz dervez goudé m'en doé lavared ar gerion-zé d'ézhô, é kémeraz gant-han Per, ha Jakez, ha Iann, hag é piñaz war eur ménéz évit pidi.

29. Hag ével ma oa ô pidi, hé zremm a gemmaz a zoaré : hé zifad a zeûaz gwenn ha lugernuz.

30. Ha chétu daou zén a gomzé gant-han. Moizez hag Éliáz oant.

31. Leûn é oant a veûrdez ; hag é komzent gant-han eûz hé drémenvan, péhini a dlié béza sévénét é Jérusalem.

32. Hôgen Per hag ar ré a ioa gant-han hô doa cur c'hoant-kouked brâz. Ha pa ziunjont é wéljont hé veûrdez, hag ann daou zén a ioa enn hô zâ gant-han.

33. Ha pa'z éaz ar ré-man kuid diouc'h Jézuz, Per a lavaraz d'ézhan : Mestr, ervâd émomb aman ; gréomp tri zelt, unan évid-Od, unan évit Moizez, hag unan évid Éliáz ; râk na wié pétrâ a lavaré.

34. Pa lavaré kément-sé, é teûaz eur goabren, hag a dévalaaz anézho : hag é oent spountet oc'h hô gwéloud ô vond er goabren.

35. Hag eur vonéz a zeûaz eûz ar goabren, hag a lavaré : Hé-man eo va Mâb kér, sélaouit-hén.

36. É-pâd ma klefchont ar vouéz-zé, Jézuz en em gavaz hé-unan. Ar ré-man a davaz, ha né léverjont da zén, enn amzer-zé, ar péz hô doa gwélet.

37. Antronôz, pa ziskennent eûz ar nienez, eul lôd brâz a dûd a ziarbennaz anézho.

38. Ha chétu eunn dén a griaz eûz a greiz ann engroez : Mestr, sell ouc'h va mâb, mé az péd, râk n'em eûz némét-han :

39. Ha chétu ar spéred a grôg enn-han, ha râk-tâl hen laka da c'harmi, é râc'h anézhan, hag hen taol d'aon douar, oc'h hé lakaad da éoni, hag a-véac'h é laosk anézhan goudé béza hé ziskolpet.

40. Péded em eûz da ziskibled d'hé c'hâs-kuit, ha n'hô deûz lét gellet.

41. Neûzé Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Gwenn diskredik ha fallakr, pé vété keit é vézinn-mé gan-é-hoc'h, hag é c'houzanvion-mé ac'hanoc'h ? Digas aman da vâb.

42. Ha pa dôstée, ar spéred a va-c'haaz anézhan, hag hen taolaz d'ann douar.

43. Ha Jézuz ô véza gourdrouzet ar spéred louz, a iac'héaz ar bugel, hag hé rôaz d'hé Dâd.

44. Souézet hrâz é oend holl eûz a veûrdez Doué : ha p'hô gwélaz holl souézet gant kément en doa gréat, é lavaraz d'hé ziskibled : Li-

kit c'houi ar geriou-man enn hô kalounou; Mâb ann dén a dlé béza laosket étre daouarn ann dñd.

45. Hôgen hi na vient két pétra é oa ar gér-zé; ha kuzed é oa béd d'ézhô évit na boeljent két anézhàn : ha na grédent két ôber goulenn é-béd digant-han diwar-benn kément-sé.

46. Hôgen sével a réaz enn-hô ar ménoz da c'houzout péhini é oa ar braza anézhô.

47. Hôgen Jézuz ô welout ménosion hô c'haloun, a géméraz eur bugel, hag a lékeaz anézhàn eno hé gichen,

48. Hag a lavaraz d'ézhô : Piou-bennâg a zigémer ar bugel-man em hanô, am zigémer-mé : ha piou-bennâg a zigémer ac'hanoun, a zigémer ann lûni en deûz va c'haset; Râg ann hini a zô ar bihana ac'hanoc'h holl, hen-nez eo ar brasa.

49. Neûzé Iann a lavaraz d'ézhàn : Mestr, gwéled hon eûz eunn dén péhini a gasé-kuid ann diaoulou enn da hanô, hag hon eûz mired out-han, dré ann abek na heûlié két ac'hanomp.

50. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhàn : Na virit két out-han, ràk nép né két a-énep d'é-hoc'h, a zô évid-hoc'h.

51. Hôgen pa dôstée ann amzer é péhini é tlié béza tenned eûz ar béd, é lékéaz enn hé vénez mond da Jérusalem.

52. Hag é kasaz tñd enn hé raok da lavaroud é teñe : ar ré-man az éaz é kèar ar Samaritaned, évid aoza pep trâ évid hé zigémérout.

53. Hôgen tñd kèar na fellaz két d'ézhô hé zigémérout, dré m'en doa ar ménoz da vont da Jérusalem.

54. Hé ziskibled Jakez ha Iann ô welout kément-sé, a lavaraz d'ézhàn : Aotrou, mar kèrez é livrimp da dàn ann énv diskenni war-n'ézhô, hag hô devi?

55. Ha Jézuz ô véza distrôed out-hô, a grôzaz anézhô, ô lavarout : Na ouzoc'h két eûz a béspered oc'h.

56. Mâb ann dén né két deñed évit kolla ann énéou, hôgen évid

hô savétei. Hag éz éjont enn eur vourc'h all.

57. Hôgen pa édont enn hent, chétu eunn dén a lavaraz d'ézhàn : Mond a rina war da lerc'h, é pé léac'h-bennâg ma'z i.

58. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhàn : Al lern hô deûz toullou, ha laboused ann énv hô deûz neisioù; hôgen Mâb ann dén n'en deûz léac'h é-béd évid harpa hé benn.

59. Da eunn all é lavaraz : Deûz war va lerc'h. Hôgen hé-man a lavaraz d'ézhàn : Aotrou, kâv-mâd éz ajenn da genta da liéna va zâd.

60. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhàn : Lez ar ré-varô da liéna hô ré-varô : hôgen tñ, kèa da brézégi rouanté-lez Doué.

61. Eunn all a lavaraz d'ézhàn : Aotrou, mond a rinn war da lerc'h; hôgen kâv-mâd é reiseñno ar péz a zô em zi.

62. Jézuz a lavaraz d'ézhàn : Néh a laka hé zourn war ann arar, hag a zell war hé lerc'h, né két mâd évit rouantélezez Doué.

X. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ ann Aotrou a zilennaz daouzek ha tri-ugend all; hag é kasaz anézhô daou-ha-daou enn hé raok, enn holl geriou hag enn holl lec'hioù, é péré é tlié mont.

2. Hag é lavaraz d'ézhô : Brâz eo ar médérez, hôgen dibaod eo ann ôhérourien. Pédid éta aunn Aotrou eûz ar médérez, évit ma kasô ôhérourien enn hé védérez.

3. It : chétu é kasann ac'hanoc'h é-c'huiz ein é-touez ar bleizi.

4. Na zougite na sac'h, nag ézef, na boutou, ha na livirid dématid da zén enn hent.

5. É pé ti-bennâg m'az éot, livirite da genta : Ra vézô ar péoc'h enn ti-man :

6. Ha mar deûz éno eur mab a béoc'h, hô péoc'h az ai war-n'ézhàn : ha ma né deûz két, é tistrôio war-n-hoc'h.

7. Choumid enn hévélep ti, ô tibri hag oc'h éva eûz ar péz a vézô

enn-hañ : râg ann ôberer a zellez hé voëd. Na dréménit két a zi é ti.

8. Hag é pé kéar-bennâg m'az éot, ha ma viot digéméret, dibrit ar péz a vézô digaset d'é-hoc'h.

9. Iac'hait ar ré-glanv a vézô éno, ha livirid d'ézhô : Rouantélez Doué a zô deñet tôte d'é-hoc'h.

10. Hôgen m'az id enn eur géar, é péhini na viot kéd digéméret, id dré ar ruou, ha livirit :

11. Heja a réomp ouz-hoc'h ar poultr zô-kén eûz hô kéar, péhini a zô staged oud hon troic : koulskoudé gwézit pénaoz é tôte rouantélez Doué.

12. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, Sodom a vézô digéméret gant mui a habaskded enn deiz-zé, égéd ar géar-zé.

13. Gwâz d'id, Korozaïm, gwâz d'id Betsaida ; râk ma vijé gréat é Tir hag é Sidon ar vurzudou a zô bêt gréad enn-hoc'h, pell-zô hô divijé gréat pinijen er sac'h-reñn hag el ludu.

14. Dré-zé é vézô distaolet kentoc'h da Dir ha da Zidon, é deiz ar varn, égéd d'é-hoc'h :

15. Ha té, Kafarnaom, péhini a zô bêt savet bétég ann énv, bétég enn ifern é vézi diskaret.

16. Néb a zélaou ac'hanoc'h, a zélaou ac'hanoun : ha néb a zispriz ac'hanoc'h, a zispriz ac'hanoun. Hôgen néb a zispriz ac'hanoun, a zispriz ann hini en deûz va c'haset.

17. Hôgen ann daouzek ha triugent a zistrôaz gant laouénidigez, ô lavarout : Aotrou, ann diaoulou hô-unan a zouj d'é-omp enn da hanô.

18. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Satan a wélenñ ô kouéza eûz ann énv é-c'hiz eul kuc'héden.

19. Chétu em eûz rôed d'é-hoc'h ar galloud da vac'ha ann aéred hag ar gruged, hag boll ners ann énébour : ha nétrâ na hellô hô kwalla.

20. Koulskoudé na laouénait két dré ma zouj d'é-hoc'h ar spérédou ; hôgen laouénait dré m'az eo skrivet hoc'h hanôiou enn énvou.

21. Enn heur-zé Jézuz a laoué-

naaz gand ar Spéred-Santel, hag a lavaraz : Da drugarékaad a rann, va Zâd, Aotrou ann én : hag ann douar, dré ma éc'h eûz kuzed ann traou-zé oud ar ré-für, hag oud ar ré-hocleek, ha dré ma éc'h eûz hô diskleriet d'ar ré-viban. Ia, va Zâd, dré ma eo hétet ann dra-zé d'id.

22. Pép trâ a zô bêt lékéad étré va daouarn gant va Zâd. Ha dén na oar pétrâ eo ar Mâb, néméd ann Tâd ; ha dén na oar pétrâ eo ann Tâd, néméd ar Mâb, hag ann hini da béhini é vézô fellet gand ar Mâb hé ziskleria.

23. Hag ô tistrei oud hé ziskibled, é lavaraz : Euruz ann daoulagad a wél ar péz a wélit.

24. Râk hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz kalz a broféded hag a rouéed hô deûz hétet gwéloud ar péz a wélit, ha n'hô deûz két gwélet : ha klevoud ar péz a glevit, ha n'hô deûz két klevet.

25. Ha chétu eunn dén gwiziek el lézen a zavaz hag a lavaraz d'ézhan évid hé dempti : Mestr, pétrâ a dléann-mé da ôber évit piaoua ar vuez hîr-baduz ?

26. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pétrâ a zô skrivet el lézen ? Pétrâ a lennit-hu enn-hi ?

27. Hé-man a respountaz hag a lavaraz : Karoud a ri ann Aotrou da Zoué a greiz da c'haloun, a greiz da éné, a greiz da ners, hag a greiz da spéred, ha da nésa ével-d-oud da-unan.

28. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Respountet éc'h eûz ervâd : gra kément-sé hag é vévi.

29. Hôgen hé-man, péhini a fellé d'ézhan en em zizamalloud hé-unan, a lavaraz da Jézuz : Ha piou eo va nésa ?

30. Hôgen Jézuz a gomzaz, hag a lavaraz : Eunn dén a ziskenné eûz a Jérusalem da Jériko, hag a gouézaz é-touez laéroun, pére a ziwiaskaz anézhan, ha goudé héza hé c'hôlôed a c'houlou, éz éjont-kuit hag é leschont anézhan hanter varv.

31. Neûzé é c'hoarvezaz pénaoz é tiskennaz eur Bélek dré ann hent-sé : hag ô véza gwélet anézhan, éz éaz é-biou.

32. Eul Lévit, ô véza ivé tréménédré ann hent-sé, a wélaz anézhan, hag az éaz é-biou.

33. Hôgen eur Samariad, ô vond enn hé hent, a dréménaz dré éno, ha pa wélaz anézhan, en doe truez out-ban.

34. Tôstaad a réaz out-ban, hag é lienennaz hé c'houlou, goudé béza skulet enn-hô éol ha gwîn : lakaad a réaz anézhan war hé varc'h lé-unan, kâs a réaz anézhan enn eunn hostaléri, hag é prédériaz anézhan.

35. Hag antrônôz é tennaz daou ziner, é rôaz anézho d'ann hostiz, hag é lavaraz d'ézhan : Az péz prédér eûz a hé-man : ha pétrâ-bennâg a rôï ouc'h-penn, é tistaolinn d'id, pa zistrôïun.

36. Péhini eûz ann tri-zé, war da venô, eo béd ann nêsa d'ann hini a zô bét kouézet é-touez al laeroun ?

37. Hag hén a lavaraz : Ann hini en deûz bét truez out-ban. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Kéa, ha grâ ével-t-ban.

38. Hôgen pa oant enn hent, Jézuz az éaz enn eur voure'h : hag eur vaouez hanvet Marta, a zigéméraz anézhan enn hé zi.

39. Hou-man é doa eur c'hoar hanvet Mari, péhini a ioa azézet ouc'h treid ann Aotrou, hag a zélaoué hé lavar.

40. Hôgen Marta a ioa prédériet brâz, oc'h aoza pép trâ : hi a arzaôaz, hag a lavaraz : Aotrou, ha na évésacé-té két pénaoz va c'hoar an lez da zervicha van-unan ? Lavar éta d'ézhi doud d'am skoazia.

41. Hag ann Aotrou a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Marta, Marta, disfréuz brâz oud, ha saouzanet en em gavez gand ar péz ec'h eûz da ober.

42. Hôgen eunn dra hép-kén a zô rêd.

43. Mari é deûz dilennet ar gwella lôden, ha na vézô két lamet digant-hi.

XI. PENNAD.

1. EUNN deiz, pa édo Jézuz enn eul léac'h ô pidi, goudé m'eu doé éhanet, unan eûz hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Aotrou, desk d'é-omp da bidi, ével ma en deûz desket lann d'hé ziskibled.

2. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pa bédot, livirit : Tâd, da hanô bétet meûlet. Da rouantelez deûed d'é-omp.

3. Rô d'é-omb hiriô hor bara pemdeziek.

4. Ha distaol d'é-omp hor péc'hédou, ével ma tistaolomp d'ar ré holl péré a dlé d'é-omp. Ha n'hôl laosk kéd da gouéza é gwall-ioul.

5. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhô : Péhini ac'hanoc'h mar en défé eur miñoun, ha m'az ajé d'hé gaout da hanter-nôz, hag a lavarjé d'ézhan : Va miñoun, rô d'in évid eunn amzer teir dors vara ;

6. Râg eur miñoun d'in a zô deûed eûz ann hent d'am c'havout, ha n'em eûz nétrâ da lakaad dirazhan.

7. Ha ma lavar ann dén-zé eûz hé di d'ézhan : Na heskin kéd ac'hanoun : serred eo va dôr ; va bugalé a zô kousket em gwélé ; na hellann két sêvel évit rei d'id ar péz a c'houlennéz.

8. Ha ma kendalc'h da skei : bel lavaroud a rann d'é-hoc'h ; ma na zâv kéd évit rei d'ézhan dré ann abek ma eo miñoun d'ézhan ; hôgen dré ann abek d'hé heskin é savô, hag é rôïô d'ézhan kéمند ha ma en dévézô ézomm.

9. Ha mé a lavar d'é-hoc'h : Goulennit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h : klaskit, hag é kéfot : stokit, hag é vézô digored d'é-hoc'h.

10. Râk néb a c'houlenn, é véz rôed d'ézhan : ha néb a glask a gâv : ha da néb a stok é vézô digoret.

11. Hôgen péhini eo anntâd lac'ha-
noe'h, péhini a rôjé d'hé vâb eur
méan, pa c'houlenn bara, pé eunn
aer, pa c'houlenn pèsked ?

12. Pé a rôjé d'ézhan eur grug,
pa c'houlenn eur vi ?

13. Mar gouzoc'h éta, ha c'houi
drouk, rei traou mād d'hô pugalé,
gant péger braz préder hô tâd pé-
hini a zô eunn énv na rôl-hén két
eur spéred mād d'ar ré a c'houlenn-
nō digant-han ?

14. Hag hén a gasaz-kuit eunn
diaoul péhini a ioa mūd. Ha pa en
doé kaset-kuid ann diaoul, ann dén
mūd a gomzaz, hag ann holl hobl
a oé souézet braz.

15. Hôgen lōd anézho a lavaraz :
Dré Véelzebub, penn ann diaoulou,
eo é kās-kuit ann diaoulou.

16. Lōd all évid hē dempti, a
c'houlennaz digant-han eunn arouéz
enn énv.

17. Hôgen Jézuz oc'h anaoud hô
ménosiou, a lavaraz d'ézho : Pép
rouantelez dizunvan ont-hi hé-unan,
a vézō dismantret, ha pép ti di-
zunvan out-han hé-unan, a vézō dis-
karet.

18. Mar d-eo éta Satan dizunvan
out-han hé-unan, pénaoz é choumō
hé rouantelez enn hé zâ ? Rāk c'houi
a lavar pénaoz eo dré Véelzebub
é kasann-kuit ann diaoulou.

19. Mar kasann-kuit ann diaoul-
lou dré Véelzebub, dré biou hô
c'hās-kuit, hô pugalé ? Rāk-sé é vé-
zind hô-unan hô parnerien.

20. Hôgen mar kasann-kuit ann
diaoulou dré vîz Doué, rouantelez
Doué a zô éta deüet bétég enn-
hoc'h.

21. Pa éma ann dén kré armet
évid diwalloud hé di, kémeñd en
deüz a zô é péoc'h.

22. Hôgen mar teñ eur ré kréoc'h
égét-han, ha péhini a drec'hō ané-
zhan, hé-man a gasō gant-han hé
holl armou, é péré é fisié, hag a
zarnaouō hé ziwisk.

23. Nép n'éma két gan-én, a zô
a-éñep d'in ; ha nép na zastum két
gan-én, a skiñ.

24. Pa eo éat ar spéred louz cr-

méaz eüz a ennn dén, é valé dré
al lec'hioù séac'h, ô klaskoud ar
péoc'h : hag ô véza n'hé c'hâv két,
é lavar : Distrei a rinn d'am zi a
béléac'h ounn deüet.

25. Ha pa zeñ é kâv anézhan sku-
bet ha kempennet.

26. Neüzé éz â, hag é kémer gant-
han seiz spéred all gwasoc'h égét-
han, hag ô vond enn ti é chou-
mond éno : hag ar stâd divéza eüz
ann dén-zé a zô gwasoc'h égéd ar
stâd kenta.

27. Hôgen pa lavaré kément-sé,
eur vaouez ô sével hé mouéz eüz
a greiz ar bobl, a lavaraz d'ézhan :
Euruz ar c'hôv en deüz da zouget,
hag ann divronn éc'h eüz sunet.

28. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi :
Pé kentoc'h, euruz ar ré a zélaou
gér Doué, lag a vîr anézhan.

29. Hôgen ô véza ma tirédé ar
hobl war hé drō, é téraouaz lava-
rout : Ar wenn-man a zô eur wenn
drouk : eunn arwéz a c'houlenn,
ha na vézō rôed d'ézhi néméd ar-
wéz ar profed Jonaz.

30. Rāk ével ma oé Jonaz eunn
arwéz évid ann Ninivéd, ével-sé
é vézō Mâb ann dén eunn arwéz
évid ar wenn-man.

31. Rouanez ar C'hresteiz a zavō
é deiz ar varn gand ar wenn-man,
hag é tamallō anézhi ; dré ma eo
deüed eüz a harzou ann douar da
zélaoui furnez Salomon : ha chétu
aman mui égét Salomon.

32. Tùd Niniva a zavō é deiz ar
varn gand ar wenn-man, hag é ta-
mallint anézhi ; dré ma hô deüz gréat
pinijen gondé prézégén Jonaz : ha
chétu aman mui égét Jonaz.

33. Dén na épaou eur c'bleüzeur,
évid hé lakaad enn eul léac'h kuzet,
pé dindan ar boézel : hôgen hé la-
kaad a récur war eur c'hantoler,
évit ma sklerai ar ré a zeüi ébarz.

34. Da lagad a zô kleüzeur da
c'horf. Mar d-eo ceun da lagad,
da gorf holl a vézō lugernnuz : hô-
gen mar d-eo drouk, da gorf a vézō
téval.

35. Diwall éta na vé tévalien ar
goulou a zô enn-oud.

36. Mar d-co éta da gorf holl lugernaz, hép kévren déval é-béd, lugernuz é vézô holl, bag é sklerai ac'hanod, é-c'hiz eur c'hleûzeur lufruz.

37. Ha pa gomzé, eur Farizian a bédaz anézhan da leina enn hé di. Hag hé'n ô véza éad ébarz, en em lékéaz ouc'h taol.

38. Hôgen ar Farizian a zéraouaz lavaroud enn-han hé-unan : Pérak na walc'h kéd hé zaouarn abarz leina ?

39. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : C'houi, Farizianed, a néta ann diavéaz eûz ar c'hôp hag eûz ar plâd : hôgen ann diabarz ac'hanoc'h a zô leûn a laéronsi hag a zrongiez.

40. Tûd dihoell, ann hini en deûz gréad ann diavéaz, ha n'en deûs-hén két gréad ivé ann diabarz ?

41. Hôgen rôid ann aluzen diwar ar péz a hellid da ziouéri ; ha chétu pép trà a vézô glân d'é-hoc'h.

42. Hôgen gwa c'houi, Farizianed, péré a baé ann déog war ar vent, war ar rû, ha war ann holl louzou, ha péré a drémen dreist ar varn hag ar garantez a Zoué. Ann traou-zé a zô red hô ôber, hép lézel ar ré all da ôber.

43. Gwa c'houi, Farizianed, péré a gâr ar c'hadoriou kenta er sinagogou, hag ar stouou er marc'hal-lec'h.

44. Gwa c'houi, péré a zô ével bésiou ha na véleur két, ha war béré é valé ann dûd, héb hô anaout.

45. Neûzé unan eûz a Zoktored al lézen a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, ô komza ével-sé, é tirogez ivé ac'hanomp.

46. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gwa ivé c'houi, Doktored al lézen, dré ma kargid ann dûd a ve-c'hion ha na hellout kéd da zougen, ha c'houi na finvfac'h kéd anezhô gand hô piz.

47. Gwa c'houi, péré a zâv bésiou d'ar Brofédéd ; hag hô tadou hô deûz hô lazet.

48. Évit-gwir é rôid da anaout pénaoz é kavim-mâd ar péz hô deûz

gréad hô tadou : râg hi hô deûz hô lazet, ha c'houi hoc'h eûz savet bésiou d'ézhô.

49. Dré-zé furnez Doué é deûz lavaret : Kâs a rinn d'ézhô Profédéd hag Abostoled, hag é lazzint lûd, hag éc'h heskinint lûd all.

50. Évit ma vézô goulennet digand ar wenn-man gwâd ann holl Brofédéd, a zô skulet adalek derou ar béd,

51. Adalek gwâd Abel bété gwâd Zakariaz, péhini a zô bét lazet étré ann aoter hag ann templ. Ia, hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, kément-sé a vézô goulennet digand ar wenn-man.

52. Gwa choui, Doktored al lézen, dré ma hoc'h eûz kémeret al-c'houéz ar wiziégez, ha n'oc'h kéd éad enn-hi, hag hoc'h eûz diarbennet ar ré a fellé d'ézhô mond ébarz.

53. Hôgen pa gomzé ével-sé d'ézhô, ar Farizianed ha Doktored al lézen a zéraouaz hé enkrézi stard, hag hé skuiza gand holl draou a c'houlennent digand-han.

54. Oc'h aza lindagou d'ézhan, hag ô klaskout tenna eunn dra eûz hé c'hénou, évit tamalloud anézhan.

XII. PENNAD.

1. HOGEN ô véza ma en em zastumaz kalz a dûd, enn liévelép doaré ma valéent ann eil war égilé, é téraouaz Jézuz lavaroud d'hé ziskibled : En em zivallid out goell ar Farizianed, péhini eo ann ipokrizi.

2. Hôgen n'eûz nétrâ a c'hôlôet ha na vézô dizôlôet, ha nétrâ a guzet ha na vézô gwézet.

3. Râg ar péz hoc'h eûz lavared enn amc'houlou, a vézô lavared er goulou : hag ar péz hoc'h eûz lavared er skouarn er gamprou, a vézô prézéget war ann tôennou.

4. Lavaroud a rann éta d'é-hoc'h, va miñouned : N'hô pézet kéd a aoun râg ar ré a lâz ar c'horf, ha péré goudé-zé n'hô deûz mui nétrâ da ôber.

5. Hôgen mé a ziskouézô d'é-hoc'h rak piou é tléit kaoud aoun : hô pézed aoun râg ann hini péhini, goudé béza hô lazet, a hell hô teûrel enn ifern. Ia, hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, hô pézed aoun râg hen-nez.

6. Ha na verzeur két pemp golvan daou wennek; hag unan anézhô na gouéz két é ankounac'h dirâk Doué ?

7. Hôgen bleô hô penn a zô ni-vered holl. N'hô pézet két 'ta a aoun : muïoc'h é talit égét kalz a c'holvaned.

8. Hôgen hel lavaroud a rann d'é-hoc'h : Piou-bennâg a ansavô achannoun dirâg ann dûd, Mâb ann dén a ansavô anézhann dirâg Eled Doué.

9. Hapiou-bennâg a zinac'hô ac'hannoun dirâg aun dûd, é tinac'hinn anézhann dirâg Eled Doué.

10. Ha piou-bennâg en dévézô komzed a-ênep Mâb ann dén, é vézô distaôled d'ézhan : hôgen piou-bennâg en dévézô komzed oud ar Spéred-Glân, na vézô kéd distaôled d'ézhan.

11. Hôgen pa viot kased dirâg ar sinagogou, ha dirâg ar pennou-brô hag ar ré-vrâz, n'en em likit kéd é poan pénaoz na pétrâ a lévêrot.

12. Râg ar Spéred-Santel a zesko d'é-hoc'h enn heur-zé ar péz a dléod da lavarout.

13. Neûzé eur ré eûz ar bobl a lavaraz d'ézhan : Aotrou, lavar d'am breûr ma rannô gan-én ann digouéz.

14. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Dén, piou en deûz va lékéad da varner pé da ranner war-n-hoc'h ?

15. Goudé é lavaraz d'ézho : Gwelit hag en em virit out pép pizoni : râg é pé paodder-bennâg ma véz eunn dén, hé vuez na zalch kéd oud ar péz en deûz.

16. Neûzé é tanévellaz d'ézho ar barabolen-man, ô lavarout : Douar eunn dén pinvidik en doa rôet kalz a frouez :

17. Hag é venné enn-han hé-uan, ô lavarout : Pétrâ a rinn-

mé, ô véza n'em eûz léac'h é-béd é péhini é likiinn va frouézou ?

18. Hag hén a lavaraz : Chétu pétrâ a rinn ; va soliéroù a ziskarinn, hag é savinn soliéroù brasoc'h, hag é tastuminn éno va boll frouézou ha va holl vadou ;

19. Hag é livirinn d'am éné : Va éné, kalz a vadou éc'h eûz a dû évit meûr a vloaz : arzaô, debr, év, ha gra banvez.

20. Hôgen Doué a lavaraz d'ézhan : Den diboc'h, enn nôz-man é vézô goulenned da éné digan-éz ; da biou é vézô ar péz éc'h eûz dastumet ?

21. Kément-sé a c'hoarvez da néb a zastum madou évit-han ha péhini né d-eo két pinvidik dirâk Doué.

22. Hag hén a lavaraz d'hé ziskibled : Dré-zé é lavarann d'é-hoc'h : Na vézit két nec'het évid ho puez pétrâ a zebrot, nag évid hô korf pétrâ a wiskot.

23. Ar vuez a zô gwelloc'h égéd ar boéd, hag ar c'horf gwelloc'h égéd ann difad.

24. Sellid ouc'h ar brini ; na hadout két ; na védont két ; n'hô deûz na kaô na solier ; ha koulskoudé Doué a voet anézhô. Pégément n'oc'h-hu két gwelloc'h égét-hô ?

25. Hôgen piou ac'hanoc'h gand hé holl bréder a helfé kreski hé vent eûz a eunn ilinad hép-kén ?

26. Ma na hellid éta ôber eunn dra zister, pérâg oc'h-hu nec'het gand ar ré all ?

27. Sellid ouc'h al lili ha pénaoz é kreskont : na labouront, ha na nézont két. Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Salomon é kreiz hé holl c'hloar né oa két gwisket ével unan anézhô.

28. Mar gwisk éta Doué é-c'hîs-sé eul louzaouen péhini a zô er park hiriô hag a vézô taôlet war-c'hoaz er foun ; gant péger braz préder n'hô kwiskô-hén két, tûd a nébeûd a seiz ?

29. Ha c'houi na glaskit két pétrâ a zebrot, na pétrâ a évot ; ha na vézit két figuz.

30. Râg ann dudou holl a enklask kément-sé. Hôgen hô tâd a oar pénaoz hoc'h eûz ézomm eûz ann holl draou-zé.

31. Klaskit 'ta da genta rouantelez Doué hag hé wirionez, hag ann holl draou-zé a vézô rôed d'ehoc'h ouc'h-penn.

32. N'hô pézet kéd a aoun, tropel bihan, râk hêtet en deûz hô tâd rei d'é-hoc'h hé rouantelez.

33. Gwerzit kémentd hoc'h eûz, ha rôit-hén d'ar béorien. Grid évid hoc'h sierigou pére na gôsaint két; grid eunn tenzor eunn énv, péhini na vézô kéd diframmet; eûz a béhini na dôstai kéd al laéroun, ha péhioi na vézô két kriñet gand ar bréved.

34. Râg el léac'h ma éma hô tenzor, énd ivé é vézô hô kaloun.

35. Ra vézô gourizet hô kroazel, ha d'ugid eunn hô taouarn kleûzeuriou béô;

36. Ha bézid hénvel oud ar ré a c'hortoz hô Aotrou pa zistroi eûz ann eûreûd; évit, pa zeûi, ha pa stôkoud ann ôi, ma tigorind d'ézhan râk tâl.

37. Euruz ar vévellou-zé, pére a vézô kaved dihun pa zeûi ann Aotrou: é-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz en em c'hourizô, ha pénaoz, goundé béza hô lékéad ouc'h taol, é tréménô, hag é servichô anézho.

38. Ha mar teû d'ann eil dihun, ha mar teû d'ann trédé dihun, ha mar hô c'hâv ével-sé, euruz eo ar vévellou-zé.

39. Hôgen gwézit pénaoz ma oufé ar penn-tiegez pé da heur é tléfé doud al laer, é choumfé dihun hépmâr, ha na lezfé két toulla hé di.

40. Ha c'houi bézid ivé reiz; râk Mâb ann dên a zeûi d'ann heur ha na ouzoc'h két.

41. Hôgen Per a lavaraz d'ézhan: Aotrou, ha d'é-omp-ni eo é lévérez ar baraholen-zé, pé d'ann holl?

42. Ilag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan: Piou eo, war da vénô, ann darnaouer léal ha poellek, péhini a zô bét lékéat gand hé Aotrou dreist

hé holl dâd, évit ma roi d'ézho enn amzer eur boézellad gwiniz?

43. Euruz ar mével-zé, pa zeûi hé Aotrou, mar béz kavet gant-han oc'h ôber ével-sé.

44. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz war hé holl vadou hel lakai da benn.

45. Ma lavar ar mével-zé enn-han hé-unan: Va Aotrou a zalé da zont; ha ma téraou skei gand hé vévellou ha gand hé vitisien, ha dibri, hag éva, ha mezvi:

46. Aotrou ar mével-zé a zeûi d'ann deiz na c'hortozô ket, ha d'ann heur na vézô két; hag é rannô anézhan, hag é lakai eur gévren anézhan gand ann dâd d'léal.

47. Ar mével péhini a anavez ioul hé Aotrou, ha n'en dévézô két gréat hervez hé ioul, a vézô kan-net kaer:

48. Hôgen ann hini péhini n'en dévézô kéd anavézet hé ioul, hag a zellez gwanérez, hen-néz a vézô gwanet eunn nébeût. Kalz é vézô goulennet digand ann hini da béhini é vézô rôet kalz, ha muioe'h c'hoaz a vézô goulennet digand ann hini da béhini é vézô rôet muioe'h.

49. Dôed eunn da deûrel ann tân war ann douar; ha pétrâ a c'hoantaann-mé némét ma teûfé da énaoui?

50. Badézet é tléann béza: ha pégément eo mall gan-én é vé sévénét kément-sé?

51. Ha c'houi a venn é venn deûed da gâs ar péoc'h war ann douar? Nann, a livirinn d'éhoc'h, hôgen deûed eunn da gâs ar rann.

52. Râk mar béz pemp dên eunn ti, é vézint dizunvanet, tri ouc'h daou, ha daou ouc'h tri.

53. Ann tâd ouc'h hé vâb, hag ar mâb ouc'h hé dâd; ar vamm ouc'h hé mere'h, hag ar vere'h ouc'h hé mamm ar vamm-gaer, ouc'h hé mere'hkaer, hag ar vere'h-kaer oud hé mamm-gaer.

54. Lavaroud a réa ivé d'ar bobl: Pa wélit eur goabren ô sével eûz ar c'hus-héol, é livirit râk-tâl: Doud a râi glaô; hag é teû.

55. Ha pa c'houéz avel ar c'hres-teiz, é livirit : Tomm é vézô ; hag é teû da véza tomm.

56. Pilpouzed, anaoud a ou-zoc'h doaréou ann énv hag ann douar ; hôgen pénaoz na anavézit-hu két ann amzer-man ;

57. Pénaoz na anavézit-hu két diouc'h ar péz a c'hoarvez gan-é-hoc'h ar péz a zô gwirion ?

58. Hôgen p'azéz gand da éné-bour dirâg ar penn-brô, laka évez d'en em ziedûi anézhan, gand aoun na lakajé ac'hanod étre daouarn ar barner, n'az lakajé ar barner étre daouarn ar ministr, hag ar ministr er vâc'h.

59. Hel lavaroud a rann d'id ; na zeûi két kuid alese, kén n'az pézô distaoled ann divéza gwennek.

XIII. PENNAD.

1. ENN hévéleb amzer é teûaz biennou da lavaroud da Jézuz diwar-benn ar Galiléed, gwâd péré en doa mesket Pilat gand hô sakrifisou.

2. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a venn pénaoz ar Chaliléed-zé a zô ar brasa péc'herien eûz ann holl C'haliléed, dré ma hô deûz gouzanvet kément-sé ?

3. Nann, a lavarann d'é-hoc'h ; hôgen ma na rit pinijen, é varvod holl ével-t-hô.

4. Ha c'houi a gréd ivé pénaoz ann triouec'h dén war béré eo kouezet tour Siloé, ha gand péhini int bét lazet, a ioa brasoc'h dléou-rien da Zoué égéd ann holl dud a choumé é Jérusalem ?

5. Nann, a lavarann d'é-hoc'h ; hôgen ma na rit pinijen, é varvod holl ével-t-hô.

6. Lavaroud a réaz ivé ar hara-bolen-man : Eunn dén en doa eur wézen fiez plantet enn hé winien, hag é teûaz da glask frouez enn-hi, ha na gavaz két.

7. Hôgen lavaroud a réaz da labourer hé winien : Chétu tri b'oaz zô aba ma teûann da glask frouez er wézen fiez-man, ha na gavann

két : trouc'h-hi 'ta ; râk pérâg ivé é talc'h ann douar ?

8. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Aotrou, lez-hi c'hoaz eur bloaz, évit ma toullinn war-drô, ha ma likiinn teil.

9. Ha martézé é tougô frouez : anéz pelloc'h é trouc'hi anézhi.

10. Hôgen Jézuz a gélenne er sinagog da zeiz ar sabbat.

11. Ha chétu é teûaz eur vaouez, péhini a ioa enkrézet gand eur spé-red hag a lékéa anézhi da véza klân triouec'h bloaz a ioa, hag hi a ica kroummet, enn hévelep doaré na hellé hêt selloud a-ûz d'ézhi.

12. Jézuz ô véza hé gwélet, hé galvaz, hag a lavaraz d'ézhi : Maouez, dicûbed oud eûz da c'hléaved.

13. Hag é lékéaz hé zaouarn war-n'ézhi ; hag hi a oé ecunet râk-tâl, hag a veûlaz Doué.

14. Hôgen eur penn-sinagog péhini a ioa droug enn-han ô véza ma iac'hée Jézuz é deiz ar sabbat, a lavaraz d'ar bobl : C'houéac'h dervez zô é péré é tléeur laboura, deûid éta enn deisioù-zé évit héza iac'héet, ha na zeûit két é deiz ar sabbat.

15. Neûzé ann Aotrou a respountaz hag a lavaraz : Pilpouzed, ha na zistag két pép hini ac'hanoc'h é deiz ar sabbat hé éjenn pé hé azen, évid hé denna eûz ar c'hraou hag hé gâs d'ann dour ?

16. Ha né oa két réd ivé, é deiz ar sabbat, dieûbi bou-man, péhini a zô merc'h da Abraham, ha péhini a ioa enkrézet gant Satan triouec'h bloaz a ioa ?

17. Ha pa lavaraz kément-sé, hé holl énébourien a rusiaz : hag ann holl bobl en em laouénaé oc'h hé wéloud oc'h ôber kément da draou meûleûdaz.

18. Lavaroud a réaz c'hoaz : Ouc'h pétrâ eo hénvel rouantelez Doué, pé ouc'h pétrâ éc'h hefélebékaïnn-mé anézhi ?

19. Hénvel eo oud eur c'hreûnen sézô a gémer eunn dén hag a laka enn hé liors. Kreski a ra, hag é teû

Ha véza eur vézen vrâz ; ha laboused ann énv a arzaô war hé skourrou.

20. Lavaroud a réaz c'hoaz : Oue'h petrà éc'h hévelébékainn rouanté-lez Doué ?

21. Hénvel eo oud ar goell a gémer eur vaouez évid hé guza é tri feür bleüd, bété ma teüi holl da c'hôi.

22. Ha Jézuz az éa dré ar c'heriou, dré ar bourc'hioü enn eur géleüna, hag enn eur dôstaad ouc'h Jérusalem.

23. Hôgen unan-bennâg a lavaraz d'ézhan : Aotrou, ha nébeüd a hini a vézô salvet ? Hag hén a lavaraz d'ézhô :

24. Strivid évit mond dré ann ôr enk ; râg hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, kalz a düd a glaskô mond ébarz, ha na hellint két.

25. Hôgen pa vézô éad ar penn-ti ébarz, ha pa en dévézô serred ann ôr, é choumod er-méaz, hag é téraouot skei war ann ôr, ô lavarout : Aotrou, digor d'é-omp ; hag hén a respountô hag a lavarô d'é-hoc'h : Na ouzonn két a bé-léac'h oc'h.

26. Neüzé é téraouot lavarout : Debret hag évet hon eüz dira-z-od ha té éc'h eüz kélenet enn hon, marc'halet'hioü.

27. Hag hén a lavarô d'é-hoc'h : Na ouzonn két a bé-léac'h oc'h : tec'hid diouz-in, tûd disléal.

28. Énô é vézô gwélvan ha skriüdent ; pa wélot Abraham, hag Izaak, ha Jakob, hag ann holl Broféded é rouanté-lez Doué, ha c'houi kased er-méaz.

29. Dond arai lûd eüz ar Saôh-éol, hag eüz ar C'hüs-héol, hag eüz ann Hanter-nôz, hag eüz ar C'hresteiz, péré a azézô é rouanté-lez Doué.

30. Hag ar ré-zivéza a vézô ar ré-genta har ar ré-genta a vézô ar ré-zivéza.

31. Enn deiz-zé é teüaz d'hé gavout hiniennou eüz ar Farizianed, ô lavaroud d'ézhan : Kéa-kuît, ha kerz ac'hann ; râg Hérodez a fell d'ézhan da laza.

32. Hag hén a lavaraz d'ézhô : It, ba livirid d'al louarn-zé ; Chétu é kasann-kuît ann diaoulou, hag é rôann ar iéc'hed d'ar ré-glanv hiriô ha war-c'hoaz, hag ann trédé deiz é vézin n kased-da-benn.

33. Koulskoudé rêd eo d'in kerzoud hiriô ha war-c'hoaz hag an-trônôz ; râg eur Profed na dlé két béza lékêad d'ar marô er-méaz eüz a Jérusalem.

34. Jérusalem, Jérusalem, té pélini a tâz ar Broféded, hag a labbez ar ré a zô kased d'id, péd gwéach em eüz-mé mennet strolla da vugalé, é-c'hiz na stroll eü labous hé neiz dindân hé ziu-askel, ha né két felled d'id ?

35. Chétu hô ti a vézô lézed d'é-hoc'h dihentet. Râk hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz n'am gwélot mui, kén na zeüot da lavarout : Benniget ra vézô ann hini a zeü enn hanô ann Aotrou.

XIV. PENNAD.

1. JÉZUZ enn eunn deiz sabbat az éaz é ti eur Penn-dén eüz ar Farizianed, évid dibri bara, hag hi a arvesté anézhan.

2. Ha chétu eunn dén klanv gand ar c'hoenv a ioa dira-z-han.

3. Neüzé Jézus agomzaz'oud Dok-tored al lézen, hag oud ar Farizianed, hag a lavaraz d'ézhô : Hag aotréed eo iac'haad ar ré-glanv é deiz ar sabbat ?

4. Hag hi a davaz. Hôgen hén ô véza kroged é doarn ann dén-zé, a iac'héaz anézhan, hag hen c'hasaz-kuît.

5. Goudé é lavaraz d'ézhô : Pélini ac'hanoc'h mar bé kouézet hé azen pé hé éjenn er puns, na den-jé két anézhan râk-tâl da zeiz ar sabbat zô-kén ?

6. Ha na hellent respounta né-trâ ouc'h kément-sé.

7. Neüzé ô lakaad évez pénaoz ar ré a ioa péded da zibri a zilenné al lec'hioü kenta ouc'h taol, é tanévellaz ar barabolen-man d'ézhô, ô lavarout :

8. Pa vézi péded da eunn eüz

reñd, n'en em laka kët el léac'h kenta ouc'h taol, gand aoun n'en em gaché é-touez ar ré bédet eunn dén a vrasoc'h stàd égéd-od;

9. Ha na zeüfé ann hini en deüz pédet ann eil hag égilé, ha na lavarfé d'id : Rô al léac'h-zé da héman; n'az afez neüzé enn eur rusia el léac'h divéza.

10. Hôgen pa vézi pédet, kéa, hag en em laka el léac'h divéza, évit, pa zeüi ann hini en deüz da bédet, ma lavarô d'id : Va miñoun, piñ uc'héloc'h. Neüzé é vézi meulet gand ar ré a vézô ouc'h taol gan-éz :

11. Râk piou-bennâg en em uc'hélai a vézô izéléet; ha piou-bennâg en em izélai a vézô uc'héléet.

12. Lavaroud a réaz ivé d'ann hini en doa hé bédet : Pa réz eul lein, pé eur goan, na béd na da viñouned, na da vreñdeür, na da gérent, na da amézeien pinvidik; gand aoun na bédchent ivé ac'hanod, ha na zistalchend d'id ar péz hô deüz bêt.

13. Hôgen pa réz banvez, péd ar béorien, ar ré-vac'hañ, ar ré-gamm, hag ar ré zall.

14. Hag euruz é vézi, dré n'hô deüz kët péadrâ da zisteürel d'id; râk distaoled é vézô d'id da adsav ar ré-wirion.

15. Unan eüz ar ré a ioa ouc'h taol, ô véza klevet kément-sé, a lavaraz d'ézhan : Euruz eo ann hini a zehr bara é rouantélez Doué.

16. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Eunn dén a réaz eur goan vrâz, hag a bédaz kalz a dûd.

17. Ha da bréd ar goan é kasaz hé vével da lavaroud d'ar ré a ioa bêt pédet da zont, râk daré é oa pép trâ.

18. Hôgen ann holl a zéraouaz en em zigarézi, hag ar c'henja a lavaraz d'ézhan : Préned em eüz eur c'henkiz, ha réd eo d'in mond d'hé wélout : da bidi a rann, didamall ac'hanoun.

19. Eunn all a lavaraz : Préned em eüz pemp géô éjenned, hag

éz ann d'hô arnodi : da bidi a rann, didamall ac'hanoun.

20. Eunn all a lavaraz : Eur vaouez em eüz kémeret, hag ével-sé na hellann kët mont.

21. Hag ar mével ô véza distrôet a zanévellaz kément-man d'hé vestr. Neüzé ar penn-ti a zavaz droug ennhan, hag a lavaraz d'hé vével : Kéa râk-tâl er marc'halec'hiou, hag é ruiou kéar; ha digas aman ar ré-baour, hag ar ré-vac'hañ, hag ar ré-zall, hag ar ré-gamm.

22. Hag ar mével a lavaraz d'ézhan : Aotrou, ar péz éc'h eüz gourc'hémenned a zô gréat, ha léac'h éz eüz c'hoaz.

23. Hag ann Aotrou a lavaraz d'hé vével : Kéa dré ann henchou, hag a-héd ar girsier, ha laka ann dûd da zond-ébarz dré rédi, évit ma vézô leün va zi.

24. Hôgen lavaroud a rann d'éhoc'h pénaoz hini eüz ar wazed-zé péré a zô galvet, na danvai va c'hoan.

25. Eul lôd brâz a dûd az éa gant Jézuz : hag hén ô tistrei a lavaraz d'ézhô :

26. Mar teü eur ré d'am c'havout, ha na gasa kéd hé dâd, hag hé vamm, hag hé c'hrég, hag hé vugalé, hag hé vreñdeür, hag hé c'hoarézed, hag ivé hé vuez hé-unan, na hell kët béza dikibl d'in.

27. Ha piou-bennâg na zoug kéd hé groaz, ha na heü kéd ac'hanoun, na hell kët béza diskibl d'in.

28. Râk piou ac'hanoc'h, mar en défé c'hoant da zével eunn toür, na niverfé da genta war hé c'horrégez ann dispiñ a vézô réd da ôber, évit gouzout mar en dévézô péadrâ da beür-ôber;

29. Gand aoun, goudé m'en dévézô taoled ann diazez, ha n'en dévézô kët gellet peür-ôber, na deüfé ar ré holl a wêlô kément-sé da ôber-goab anézhan,

30. O lavarout : Ann dén-man en doa déraouet sével eunn tour, ha n'en deüz kët gellet hé beür-ôber.

31. Pé piou eo ar roué péhini ô

vond enn hent évid ôher brézel oud eur roué all, na goun da genta enn hé c'horrégez, mar gell kerzout gant dék mil dén, a-éneb eur ré a zeù d'hé ziarbenna gand ugent mil dén?

32. Anéz, ha pa vé c'hoaz pell, é kâs kannaded, hag é c'houlenn ar péoc'h.

33. Evel-sé piou-bennâg ac'hanoc'h ha na zilez két kémend en deûz, ina liell két béza diskibl d'in.

34. Ar c'hoalen a zô mād. Hôgen mar teù ar c'hoalen da véza dizall, gant pétrâ é vézô bilien-net?

35. N'eo mui mād nag évid ann douar, nag évid ann teil; hôgen hé deûrel a r eur cr-méaz. Ra zé-laouô néb en deûz diskouarn da zé-laoui.

XV. PENNAD.

1. HOGEN ar Bublikaned hag ar béc'herien a dôstée out-han; évid hé glevout;

2. Hag ar Farizianed, hag ar Skribed a grôzé, ô lavarout : Pérâg ann dén-zé a zigémer-hén péc'herien, hag a zehr gant-hô?

3. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô ar barabolen-man :

4. Péhini ac'hanoc'h, mar en défé kant danvad, ha ma teûfé da goll unan anézhô; na lesché két ann naonték ha pevar-ugend all el léac'h-distrô, évit mond da glask ann hini a ioa dianket, beté m'en défé hé gavet?

5. Ha goudé m'en deûz hé gavet, é laka anézhân laouen brâz war hé ziskouaz;

6. Hag ô tond d'ar géar, é stroll hé viñouned hag hé amézcién, hag é lavar d'ézhô : En em laouénait gan-én, râk kaved em eûz ann danvad em boa kollet.

7. Lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz é vézô ivé muioc'h a laouénidigez enn énv évid eur péc'her péhini a ra pinijen, égéd évit naonték ha pevar-ugend dén gwirion, péré n'hô deûz két ézomm a binijen.

8. Pé Piou eo ar vaouez, mar é

défé dék péz-arc'hant, ha m kolfé unan anézhô, ha na énaoufé két ar c'bleûzeur, ha na skubfé két ann ti, évid hé glask gant préder, beté ma é défé hé gavet?

9. Ha goudé ma é deûz hé gavet, é stroll hé miñounézed hag hé amézégézed, ô lavarout : En em laouéait gan-én, râk kaved em eûz ar péz-arc'hant em boa kollet.

10. Evel-sé hell lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é vézô laouénidigez é-touez ann Éled, pa zeûi eur péc'her hép-kén da ôher pinijen.

11. C'hoaz é lavaraz : Eunn dén en doa daou yab :

12. Hag ar iaouanka anézhô a lavaraz d'hé dâd : Va zâd, rô d'in al lôden zanvez a zigouéz d'in. Hag hén a rannaz hé zanvez gant-hô.

13. Hag eunn nébeûd dervésiou goudé, ar mab iaouanka, ô véza das-tumet kémend en doa, en em lékéaz enn hent évit mond étrézég eur vrô hell meûrbéd, hag éno é tispinaz hé zanvez ô véza gant gadélez.

14. Ha pa en doé dispiñet kémend en doa, é c'hoarvézaz eunn naounégez vrâz er vrô-zé, hag é teûaz da ézommékaat.

15. Kuid éz éaz éta, hag en em lakaad a réaz é gopr gand eunn dén eûz ar vrô. Hag hé-man hen kasaz enn eunn ti d'ézhan war ar méaz, évit mesa ar môt'h.

16. C'hoantéed en divijé leûña hé gôf gand ar c'hlosou a zebéré ar môt'h : ha dén na rôc d'ézhan.

17. Hôgen ô véza distrôed d'ézhan hé uoan, é lavaraz : A béd goprâer zô é ti va zâd hag en deûz bara é leiz, ha mé a varv aman gand ann naoun?

18. Sével a rinn, hag éz inn étrézé va zad, hag é livirinn d'ézhan : Va zâd, péc'hed em eûz a éneb ann énv hag enn da énep;

19. N'ounn két talvoudék pelloc'h da véza galred da vâb : va zigémer ével unan eûz da c'hôpraerien.

20. Hag é savaz, hag é teûaz étrézég hé dâd. Hôgen pa édo c'hoaz pell, hé dâd hen gwélaz, hag en

doé treuz out-han; hag ô tirédek é lammaz d'hé c'houzouk, hag é pokaz d'ézhan.

21. Hag hé vâb a lavaraz d'ézhan: Va zâd, péc'hed em eûz a éneb aon énv hag enn da énep; n'ounn két talvoudek pelloc'h da véza galved da vâb.

22. Hôgen ann tâd a lavaraz d'hé vévellou: Digasit buan hé zaé genta, ha gwiskit-hi d'ézhan, ha likid eur walen ouc'h hé vîz, ha boutou enn hé dreid:

23. Digasid ivé al leûe lard, ha lazit-hén; debromp ha gréomb banvez.

24. Râg ar mâb-man d'in a ioa marô, hag eo asbévet: dianked oa, hag eo askavet. Hag en em lakaad a réjond de ôber banvez.

25. Hôgen hé vap hêna a ioa er park: ha pa zistrôaz ha pa dôstaaz ouc'h ann ti, é klevaz ar c'hân hag ar c'horol:

26. Hag é c'halvaz unan eûz ar vévellou, hag é c'boulennaz pétrâ é oa kément-sé.

27. Hag hé man a lavaraz d'ézhan: Da vreûr a zô deûet, ha da dâd en deûz lazad al leûe lard, ô véza ma 'z eo distrôet iac'h.

28. War gément-sé é savaz droug enn-han ha na fellé kéd d'ézhan mond-ébarz. Hôgen hé dâd ô véza éad'er-méaz, en em lékéaz d'hé bidi.

29. Hag hé-man a respountaz, hag a lavaraz d'hé dâd: Chétu meûr a vloaz zô aba émounn dindân da c'houc'hémennou, ha biskoaz n'ounn tréménét dreist hini anézho: ha biskoaz n'éec'h eûz rôed eur c'havrik d'in, évid ôber banvez gant va miñouned.

30. Hôgen kerkent ha ma eo deûed ar mâb-man d'id, péhini en deûz debret hé zanvez gant gisti, éc'h eûz lazad évit-han al leûe lard.

31. Hag ann tâd a lavaraz d'ézhan: Va mâb, té a zô bépréd gant, ha kément em eûz a zô d'id:

32. Hôgen réd é oa ôber banvez hag en em laouénast, râg ar breûr-man d'id a ioa marô, hag eo

asbévet: dianked é oa hag eo askavet.

XVI. PENNAD.

1. JÉZUZ a lavaraz ivé d'hé ziskibled: Eunn dén pinvidik en doa eur mérer: hag hé-man a oé tamalled dira-z-han da véza trézet hé vadou.

2. Hag hén a c'halvaz anézhan, hag a lavaraz d'ézhan? Pétrâ a glevann-mé diwar da benn? Daskor kount d'in eûz da vérérez; râg hiviziken na helli mui méra va madou.

3. Hôgen ar mérer a lavaraz enn-han hé-unan: Pétrâ a rinn-mé, pa lamu va aotrou mérérez hé vadou digan-én? Na helfenn két laboura aon douar, ha rusia a rafenn ô korka.

4. Gouzoud a rann pétrâ a rinn, évit, pa vézô lamet ar mérérez digan-én, ma tigémérind ac'hanoun enn hô ziez.

5. O véza éta galvet kément hini a dlié d'hé aotrou, e lavaraz d'ar c'henta: Pégémend a dléez-té d'am aotrou?

6. Hag hén a lavaraz: Kant barazik éol. Hag hén a lavaraz d'ézhan: Kémer da zléad, azez azé, ha skriv hanter-kant.

7. Da eunn all é lavaraz: Ha té, pégément é tleez-té? Hag hé-man a lavaraz: Kant feûr gwiniz. Hag hén a lavaraz d'ézhan: Kémer da skrid, ha skriv pevar-ugent.

8. Hag ann Aotrou a veûlaz ar mérer disléal-zé, dré m'en doa méret gant furoez: râk bugalé ar béd-man a zô furoc'h enn hô gwenn égét bugalé ar goulou.

9. Ha mé a lavar d'é-hoc'h: Grit miñouned d'é-hoc'h gand ar madou disléal, évit, pa zeûod da gouéza, ma tigémérind ac'hanoc'h enn tel-tou hir-baduz.

10. Néb a zô léal enn traon dister, a zô léal enn traon brâz: ha néb a zô disléal enn traou dister, a zô disléal enn traou brâz.

11. Ma n'hoc'h két bét éta léal

er madou disléal, pion a fisiô enn-hoc'h ar madou gwirion ?

12. Ha ma n'hoc'h két két léal er madou a-ziavéaz, piou a roi d'ê-hoc'h ar péz a zô d'ê-hoc'h ?

13. Dén é-hed na hell servicha daou aotrou : râk pé é kasaô unan, hag é karô égilé ; pé en em stagô oud unan, hag é faéo égilé. Na hellit két servicha Doué hag ann diaoul.

14. Hôgen ar Farizianed, pére a ioa tûd-piz, a glevé kément-sé, hag a réa goab anézhan.

15. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Évid-hoc'h-hu en em ziskouézit gwirion dirâg ann dûd ; Doué a anavez hô kalonou : râg ar péz a zô uc'hel war ménoz ann dûd a zô eunn dra argaruz dirâk Doué.

16. Al lézen hag ar Broféded a zô két kété lann : adaleg ann amzer-zé rouantélez Doué a zô két prézeget ; ha pép hini a laka hé shiv évit mond em-hi.

17. Kentoc'h é tréménô ann énv hag ann douar, égét na vézô tenet eul lizéren éz al Lézen.

18. Piou-bennôg a gâs-kuid hé c'hrég, hag a gémer eunn all, a gouéz eun avoultriez : ha piou-bennôg a zimez gand eur c'hrég kaset-kuit gand hé ozac'h, a gouéz enn avoultriez.

19. Béz' éz oa eunn dén-pinvidik, péhini a ioa gwisket a vouk hag a lien moan : hag é réa banvez bemdez gant mizou brâz.

20. Béz' éz oa ivé eunn dén-paour hanvet Lazar, péhini a ioa gourvézet ouc'h hé zôr, gôlôed a c'houliou,

21. Péhini en défé két c'hoant d'en em walc'ha gand ar bruzun a gouéz diwar daul ann dén-pinvidik, ha dén na rôé d'ézhan : hôgen ar châs a zeué, hag a lipé hé c'houliou.

22. Hôgen c'hoarvézoud a réaz pénaoz é varvaz ann dén-paour, hag é oé douget gand ann Eled é askré Abraham. Ann dén-pinvidig a varvaz ivé, hag é oé liénet enn ilern.

23. Hôgen pa édo enn enkreiz ; é savaz hé zaou-lagad, hag é wélaz Abraham a-bell, ha Lazar enn hé askré.

24. Hag hén enn eur c'harmia lavaraz : Tâd Abraham, az péz truez onz-in ; kâs Lazar, évit ma lakai penn hé viz enn dour, ha ma freskai va zéôd ; râg gwall enkrézed ounn er flamm-man.

25. Hag Abraham a lavaraz d'ézhan : Va mab, az péz koun pénaoz éc'h eûz két da vadou enn da vuez, ha pénaoz Lazar n'en deûz két némét poanion : hôgen bréman hén a vézô dizoaniet, ha té a vézô enkrézet.

26. Hag é kément-sé holl, éz eûz eur poull brâz étre ni ha c'honi : enn hévélep doaré na hellé hini mond ac'hann étrézég enn-hoc'h, na dond aman a-les-sé.

27. Hag ann dén-pinvidik a lavaraz d'ézhan : Va zâd, da bidî a rann d'hé c'hâs da di va zâd ;

28. Râg pemb breûr em eûz : évit ma testeniô kément-man d'ézhô, gand aoun na zeûfend ivé hô-unan el léac'h enkrézet-man.

29. Hag Abraham a lavaraz d'ézhan : Moizez hag ar Broféded hô deûz, sélaouent anézho.

30. Nann, émé-z-han, tâd Abraham ; hôgen mar d-a unan eûz ar ré-varô d'hô c'havout, é raint pinijen.

31. Abraham a lavaraz d'ézhan : Ma na zélaouont na Moizez nag ar Broféded : na grédiat két ken nébeût, ha pa zafé unan eûz a douez ar ré-varô.

XVII. PENNAD.

1. HA Jézuz a lavaraz d'hé ziskibled : Réd co é teûfé gwall skouériou : hôgen gwa d'aun hini eûz a béhini é teûont.

2. Gwelloc'h é vé d'ézhan é vé staged ouc'h hé gouzoug eur méau milin, hag é vé taoled er môr, égét ma rôfé gwall skouér da unan eûz ar vugaligou-man.

3. Likid évez ouz-hoc'h. Mar en deûz péched da vreûr enn da énep,

tamall anézhan : ha ma en deûz keûz, distaol d'ézhan.

4. Ha mar péc'h enn da énep seiz gwéach enn deiz, ha mar tistrô seiz gwéach enn deiz d'az kavout, enn eul lavarout : Keûz em eûz ; distaol d'ézhan.

5. Hag ann Éhestel a lavaraz d'ann Aotrou : Kresk hor feiz-ni.

6. Hôgen ann Aotrou a lavaraz : Ma hô pè feiz ével eur greûnen zézô, hag é lavarfae'h d'ar wézen-vouar-zé : En em zie'brisenn, ha kée d'en em blanta er mór ; senti a rajé ouz-hoc'h.

7. Piou ac'hanoc'h ma en deûz eur mêvel oc'h ara pé ô vesa, a lavarfé d'ézhan pa eo distrô eûz ar park : Kée râk-tâl, hag en em laka ouc'h taol ;

8. Ha na lavarfé két kentoc'h d'ézhan : Aoz koan d'in, en em c'hou-riz, ha servich achannou, bété ma em hézô debret hag évet ; ha goudé-zé é tebri hag ec'h évi ?

9. Ha n'en dévezô kéd a drugarez d'ar mêvel-zé, mar gra kément ha m'en deûz gourc'hémennet d'ézhan ?

10. Na grédann két. Ével-sé c'houi ivé, p'hô pézô gréat kémead ha ma zô gourc'hémennet d'é-hoc'h, livrit : Méveliou didalvez omp : kémead hor boa da ôber, hon eûz gréat.

11. Eunn deiz pa 'z éa da Jérusalem, é tréméné Jézuz dré greiz Samari hag ar Galiléa.

12. Ha pa 'z éa ébarz eur voure'h, é oé diarbennet gant dék dén lovr, péré en em zaléhé a bell ;

15. Hag ô sével hô mouéz, a lavaré : Mestr, az péz tritez ouz-omp.

14. Pa wélaz anézho, é lavaraz : Id, hag en em ziskouézid d'ar véleien. Ha pa 'z éjont é oent iac'héet.

15. Hôgen unan anézho, ô wélout pénaoz é oa paréet, a zistrôaz war hé c'hiz, hag a veûlaz Doué gand eur vouéz gré ;

16. Hag en em daolaz oud hé dreid, oc'h hé drugarékaat : hag ké-man a ioa eur Samaritan.

17. Neûzé Jézuz a lavaraz : Ha né deo két bét iac'héet ann deg holl ? Péléac'h éma ann naô all ?

18. N'eûz két bét kaved hini a gément a vé distrôet, hag en défé meûlet Doué, néméd ann diavé-siad-man.

19. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Saô, ha kée, da feiz en deûz da iac'héet.

20. Ar Parizianed ô véza goulenned digant-han peûr é teijé rouantelez Doué, é respountaz d'ézho ô lavarout : Rouantelez Doué na zeûi két enn eunn doaré arwéruz.

21. Ha na vézô két lavaret : Éma aman, pé éma azé. Râk ebetu éma rouantelez Doué enn hô kreiz.

22. Neûzé é lavaraz d'hé ziskibled : Dond a rai eunn amzer é péhini hô pézô c'hoant da wéloud unan eûz a zeisioù Mâb ann dén, ha n'hen gwélot két.

25. Hag hi a lavarô d'é-hoc'h : Éma aman, pé éma ahont. N'az it kéd di, ha na heûfit kéd anézho.

24. Râg é-c'hiz ma teû eul luc'heden da lugerni eûz a eur penn d'ar penn all eûz ann énv ; ével-sé é teûi Mâb ann dén enn hé zeiz.

25. Hôgen araok neûzé eo réd d'ézhan gouzanvi kalz ha béza distaol gand ar wenn-man.

26. Hag é-c'hiz ma eo c'hoarvézet é deisioù Noé, ével-sé é c'hoarvézô da zeisioù Mâb ann dén.

27. Ann dâd a zebré hag a évé : dimizi a réant hag é réant dimizioù bétég ann deiz m'az éaz Noé enn arc'h : hag al livaden a zeûaz, hag a gasaz ann holl gant-hi.

28. Hag é-c'hiz ma c'hoarvézaz ivé é deisioù Lot : ann dâd a zebré hag a évé, a bréné hag a werzé, a blanté hag a zavé tiez :

29. Hôgen enn deiz m'az éaz Lot er-méaz eûz a Zodoma, é glaôiaz tân ha soufr eûz ann énv, hag a gasaz ann holl gant-hô.

50. Ével-sé é c'hoarvézô ivé pa en em ziskouézô Mâb ann dén.

51. Enn heur-zé, néb a vézô war hé dôen, hag hé listri enn ti, na

ziskeonet két évid hô c'hémérout ; ha néb a vézô er park na zistrôet kéd ivé war hé giz.

52. Hô pézet koun eûz a c'hreg Lot.

53. Piou-bennâg a fellô d'ézhan savetei hé vuez, hé c'hollô : ha piou-bennâg hé c'hollô a zavétéô ané-zhi.

54. Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz enn nôz-zé, eûz a zaou a vézô enn eur gwélé, unan a vézô kéméret, hag égilé a vézô lézet :

55. Eûz a ziou a vézô ô vala ké-vret, unan a vézô kéméret, hag ébén a vézô lézet. Eûz a zaou a vézô enn eur park, unan a vézô kéméret, hag égilé a vézô lézet.

56. Hag hi a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : E péleac'h, Aotrou ?

57. Hag bér a lavaraz d'ézhô : E péleac'h-bennâg ma vézô ar c'hoif, éno en em strollô ann éred.

XVIII. PENNAD.

1. LAVAROUND a réaz ivé ar barabolen-man d'ézhô, évid diskouéza pénaoz eo réd pidi bépréd, hag héb éhana,

2. O lavarout : Béz' éz oa eur Barner enn eur géar, ha na zoujé kéd Doné, ha n'ea doa aoun é-béd râg ann dûd ;

3. Béz' éz oa ivé eunn intanvez er géar-zé, hag a zeûaz d'lié gavout, ô lavarout : Kastiz va énébour.

4. Hag é-pâd pell-amzer na fellaz kéd d'ézhan hé ôber. Hôgen goudé zé é lavaraz enn-han hé-unan : Pétrâ-bennâg na zoujann kéd Doué, ha n'em eûz aoun é-béd râg ann dâd,

5. Koulskoudé, ô véza ma teû ann intanvez-zé da heskina ac'hanoun, é kastizinn hé énébour, gand aoun na zeûfé enn-divez da vézé-kaad ac'hanoun.

6. Neûzé ann Aotrou a lavaraz : Klevit pétrâ a lavar ar barner disleal.

7. Hôgen ha Doué na gastizô két énébourien hé zent, péré a lénv

out-han nôz-deiz, hag habaskded en dévézô enn hô c'hénver ?

8. Hel lavaroud a rann d'é hoc'h pénaoz é kastizô hép-dalé hô éné-lourien. Hôgen pa zeûi Mâb ann dén, ha c'honi a vepn pénaoz é kavô feiz war ann douar ?

9. Lavaroud a réaz ivé ar barabolen-man da hiniennou, péré a fisié enn-hô hô-unan é-c'hiz tûd gwirion, hag a réa faé eûz ar ré all :

10. Daou zén a biñaz enn templ évit pidi : unan a ioa Farizian, hag égilé Publikan.

11. Ar Farizian oc'h en em zerc'hel enn hé zâ, a bédé ével-benn enn-han hé-unan : Va Doué, da drugarékaad a rann ô véza n'ounn kéd ével ar ré all eûz ann dûd, péré a zô laéroun, disléal, hag avoultreien : na zô-kén ével ar Publikan-man.

12. Diou weach ar zizun é iunann : ann déog a rôann war gémend em eûz.

13. Hag ar Publikan oc'h en em zerc'hel a bell, na grédé két sével hé zaou-lagad étrézég ann énv : hag é skôé war boull hé galoun, ô lavarout : Va Doué, az péz truez ouz-inn-mé péc'her.

14. Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz hé-man a zistrôid diskarg d'lié di, hag égilé na rai két : râk piou-bennâg en em uc'héla a vézô izéléet : ha pion-bennâg en em izéla a vézô uc'héléet.

15. Neûzé é oé kased d'ézhan bugaligou, évit ma lakajé hé zaouarn war-n'ézhô. Hôgen hé ziskibled pa wéljond anézhô en em lékéaz d'hô c'hrôza enn eunn doaré dichek.

16. Ha Jézuz a c'halvaz anézhô war-drô d'ézhan, hag a lavaraz d'hé ziskibled : List ar vugaligou da zond d'am c'havout, ha na virit kéd out-hô ; râk rouantélez Doué a zô évid ar ré a zô hénvel out-hô.

17. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h ; piou-bennâg na zigémérô két rouantélez Doué ével eur bugel biban, n'az ai kéd ébarz.

18. Ha chétu eur prins a zeñaz hag a lavaraz d'ézhan : Aotrou mäd, oc'h öber péträ em bëzö-mé ar vuez peür-baduz ?

19. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Péräg am galvez-té mäd ? Doué hép-kén a zö mäd.

20. Ar c'hourc'hémennou a ana-vézez : Na lazi két : Na avoultri két : Na laéri két : Na zougi két a fals testéni : Euor da däd ha da vamm.

21. Hag hén a lavaraz : Mired em eüz kément-sé adalek va iaouankiz.

22. Jézuz ö véza hé glevet , a lavaraz d'ézhan : Eunn dra ec'h eüz c'hoaz da öber : gwerz kément ec'h eüz , ha rô-hén d'ar béorien , hag ez Pérez eunn tenzor enn éuv : ha deüz , hag heul ac'hanoun.

23. Hé-man pa glevaz kément-sé a oé glac'haret bräz ; räk pinvidik bräz é oa.

24. Högen Jézuz pa hen gwélaz deüet trist , a lavaraz : Pégen diez eo da eunn dén pinvidik mond é rouantélez Doué !

25. Räg esoc'h eo da cür c'han-val treménoud dré graouen eunn nadoz , égéd da eunn dén pinvidik mond é rouantélez Doué.

26. Hag ar ré a zélaoué ané-zhan a lavaraz : Piou éta a hellö béza salvet ?

27. Hag hén a lavaraz d'ézhö : Ar Pérez a zö dic'balluz d'ann däd , a zö galluz da Zoué.

28. Högen Per a lavaraz d'ézhan : Évid-omp-ni hon eüz dilézet pépträ , hag hon eüz da heüleit.

29. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhö : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h pénaoz dén na zilézö hé di , pé hé däd hag hé vamm , pé hé vreü-deür , pé hé c'hrég , pé hé vugalé , évit rouantélez Doué ,

30. Ha n'en dévézö enn amzer-man kalz oc'h-penn , hag enn amzer da zont ar vuez peür-baduz.

31. Neüzé Jézuz a geméraz gant-han ann daouzék , hag a lavaraz d'ézhö : Chétu éz éomp da Jérusalem , ha kément a zö hét skri-

vet gand ar 'Brofeded diwar-benn Mäh ann dén a vézö sévenet.

32. Räk lékéat é vézö étre daouarn ar Jentiled , Pérez a räi goab ané-zhan , a skourjékö ané-zhan hag a sköpö out-han :

33. Ha goudé béza hé skour-jézet , é lazind ané-zhan , hag ann trédé deiz é savö a varö da véö.

34. Hag hi na boellé néträ eüz a gément-sé ; al lavar-zé a oa kuzet d'ézhö , ha na wient két péträ a fellé d'ézhan da lavarout.

35. Ha pa édo töst eüz a Jériko , eunn dén dall a ioa azézet war ann hent , hag a c'houlenné ann aluzen.

36. Ha pa glevaz ar bobl ö tréménout , é c'houlennaz péträ é oa kément-sé.

37. Hag hi ja lavaraz d'ézhan pénaoz é tréméné Jézuz a Nazaret.

38. Hag hén en em lékéaz da c'harmi , ö lavarout : Jézuz , mäh David , az Pérez truez ouz-in.

39. Hag ar ré a iea a-raok a grözé ané-zhan évid hé lakaad da dével. Högen hén a c'harmé c'hoaz kréoc'h , ö lavarout : Mäh David , az Pérez truez ouz-in.

40. Högen Jézuz ö véza arzaonet , a c'hourc'hémennaz he gás d'ézhan. Ha pa döstaaz , é c'houlennaz digant-han :

41. Péträ a fell d'id é rajenn évid-od ? Hag ann dén dall a lavaraz d'ézhan : Aotrou , gra ma wélinn.

42. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gwél , da feiz ep deüz da zavétéet.

43. Ha räk-täl é wélaz , hag ec'h heülié Jézuz ö veüli Doué. Hag ann holl bobl ö wélout kément-sé a veülaz Doué.

XIX. PENNAD.

1. JÉZUZ ö véza éat é Jériko a dréméné dré géar.

2. Ha chétu eunn dén hanvet Zakéuz péhini a ioa da benn d'ar Bqblikaned , hag a ioa pinvidik ,

3. En doa c'hoant da wélout Jézuz ha d'hé anaout : ha na hellé két , dré ann abek d'ann engroc , räg gwall viban é oa.

4. En em lakaad a réaz da rédek hag é piñaz war eur wézen zikomor évid hé wélout : rák dré éno é tlié tréménout.

5. Ha pa zeñaz Jézuz el léac'h-zé, é savaz hé zaou-lagad hag é wélaz anézhan ; hag é lavaraz d'ézhan : Zakéuz, diskeenn rák-tál ; rák réd eo d'in hiriò mond da choum enn da di.

6. Hag héna ziskennaz rák-tál, hag a zigéméraz Jézuz gant laouénidigez.

7. Ha pa wélaz ann holl kément-sé, é soroc'hent, ô lavarout : E-ti eur péc'hier eo éad da choum.

8. Hôgen Zakéuz, oc'h en em zerc'hel dirág ann Aotrou, a lavaraz d'ézhan : Chétu, Aotrou, é rôann ann hanter eñz va madou d'ar béorien : ha mar em eñz gréat gaou oc'h unan-bennâg, é tistao-linn d'ézhan péder gwéach kémeñd all.

9. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ar zilvidigez a zô bet rôed hiriò d'ann li-man ; dré m'az eo ivé hé-man mab da Abraham.

10. Rák Mab ann dén a zô deñet évit klaskout hag évit savéteï ar péz a ioa kollet.

11. O véza ma silaoué ann dùd-zé kément-sé gant striv, é lavaraz c'hoaz eur barabolen, dré m'az oa tóst da Jérusalem, ha ma ven-ment pénaoz rouantélez Doué en em ziskouézeché abars némeñr.

12. Lavaroud a réaz 'ta d'ézhô : Eunn dén nobl az éaz enn eur vro hell évit kémerout eur rouantélez évit-han, hag évit dont-kuit goudé.

13. Hag ô véza galvet hé zék mével, é rôaz d'ézhô dék péz arc'hant, hag é lavaraz d'ézhô : Likid ann arc'hant - zé da c'hounid, kén na zistrôinn.

14. Hôgen tûd hé vro a gasaé anézhan ; hag é kaschont kannaded war hé lerc'h, évit lavaroud d'ézhan : Na fell kéd d'é-omp é vé hé-man hor roué.

15. Hag é tristrôaz goudé béza digéméret hé rouantélez : hag é c'hour-c'hémennaz gervel ar vévellou da

béré en doa rôed hé arc'hant, évit gouzout pégément en doa gou-nézet pép-hini.

16. Hôgen ar c'henta a zeñaz hag a lavaraz : Aotrou, da béz arc'hant en deñz gounézeñ dég all.

17. Hag hé aotrou a lavaraz d'ézhan : Braô, mével mab, dré m'az oud bet léal war nébeñd a dra, ez pézô galloud war zék léar.

18. Eunn all a zeñaz hag a lavaraz : Aotrou, da béz arc'hant en deñz gounézet pomb all.

19. Hag ann Aotrou a lavaraz da hé-man : Ha té, ez pézô galloud war bemp léar.

20. Eunn all a zeñaz hag a lavaraz : Aotrou, chétu da béz arc'hant, em eñz lékéad enn eunn tamm lien.

21. Rák aoun em eñz bet raz-od, dré m'az oud eunn dén garô : kémeroud a réz ar péz n'éc'h eñz lét rôet, médi a réz el léac'h é péhini n'éc'h eñz kéd hadet.

22. Hé Aotrou a lavaraz d'ézhan : Dré da c'hénou da-unan, é var-nann ac'hanod, mével fall : té a wié pénaoz ounn eunn dén garô, pénaoz é kémeraun ar péz n'em eñz két rôet, ha pénaoz é védann el léac'h é péhini n'em eñz kéd hadet :

23. Pérâg éta n'éc'h eñs-té két lékéat va arc'hant war daol ar werz, évit, pa zistrôjeun, ma hé denjenn gant kampi ?

24. Hag é lavaraz d'ar ré a ioa éno : Tennit digant-han ar péz arc'hant en deñz, ha rôit-hén d'ann hini en deñz dék péz arc'hant.

25. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, dék péz arc'hant en deñz.

26. Hôgen, émé-z-han, mé a lavar d'é-hoc'h pénaoz da géméñd en deñz é vézô rôet, hag é founno : hôgen da nép n'en deñz két, é vézô lamet digant-han kémeñd en deñz.

27. É-kénver va énébourien pére né két fellet d'ézhô é vijenn da roué d'ézhô, digasit-hô aman, ha lazit-hô dira-z-oun.

28. Hag ô véza lavaret kément-sé,

é piñaz da Jérusalem, ô vond a-raog ar ré all.

29. Ha pa dôstajend out Bétfajé hag out Bétania, war ar menez a c'halveur Olived, é kasaz daou eûz hé ziskibled,

30. Hag é lavaraz d'ézhô : Id d'ar vourc'h a zô râg-énep d'é-hoc'h, ha pa viod éad enn-hi, é kéfot eunn azen iaouank stâg, war béhini n'eo c'hoaz piñed dén; distagit-hén ha digasit-hén d'in.

31. Ha ma lavar eur ré d'é-hoc'h : Pérâg é tistagit-hu hen-nez ? Livirid d'ézhan : Dré ma en deûz ann Aotrou ézomm anézhan.

32. Ar ré a gasé az éaz éta, hag a gavaz ann azen iaouank é-c'hiz m'en doa lavared d'ézhô.

33. Hôgen pa zistagent ann azen, hé herc'henned a lavaraz d'ézhô : Pérâg é tistagit-hu ann azen iaouank-zé ?

34. Hag hi a lavaraz : Dré m'en deûz ann Aotrou ézomm anézhan.

35. Hag é tigasc'hond anézhan da Jézuz. Ha goudé béza taolet hô difad war ann azen, é lékéjont Jézuz war-n'ézhan.

36. Ha dré m'az éa, é skiñé ann dâd hô difad war ann hent.

37. Hôgen pa dôstée eûz a ziskenn menez Olived, ann holl ziskibled laouen brâz a zérouaz meûli Doué a bouéz-penn eûz ann holl vuzudou hô doa gwélet,

38. O lavarout : Benniget ra vézô ar roué a zeû enn hanô ann Aotrou : péoc'h enn énv, ha gloar enn uc'héla euz ann énvou.

39. Neûzé hiniennou eûz ar Farizianed péré a ioa é-touez ar bobl, a lavaraz d'ézhan : Mestr, krôz da ziskibled.

40. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz ma tâv ar ré-man, ar vein hô-unan a c'charmô.

41. Ha pa dôstée, ha pa vélaz kêar, é lénvaz war-n'ézhi, ô lavarout :

42. Ma anavézchez enn deiz-man ar péz a hell digas ar péoc'h d'id :

hôgen bréma kément-sé a zô kuzed d'as daou-lagad.

43. Râk doud a rai eunn amzer war-n-od, é péhini da énébourien a rai kleûsiou war-drô d'id, hag a strôbô ac'hanod, hag a strizô ac'hanod a bep tù :

44. Da ziskara'a raïnd d'ann douar, té hag ar vugalé a zô enn-od, ha na lézint két méan war véan ; ô véza n'éc'h eûz kéd anavézet ann amzer eûz da véladen.

45. Hag ô véza éad enn templ, é térouaz kâs-kuit ar ré a werzé hag ar ré a bréné,

46. O lavaroud d'ézhô : Skrivéd eo : Va zi a zô ti ar bédén. Ha c'houi hoc'h eûz gréad anézhan eur c'héô laéroun.

47. Ha bemdez é kélenne em templ. Hôgen Prinsed ar véleien, ar Skribed, ha Pennou ar bobl a glaské ann darvoud d'hé golla.

48. Ha na gavent nétrâ da ôber enn hé énep ; râg ann bobl bobl a ioa souézet brâz oc'h hé glevout.

XX. PENNAD.

1. UNAN eûz ann deisiou-zé, pa édo ô kélenna ar bobl enn templ, hag ô prézégi ann aviel, Prinsed ar véleien, ar Skribed hag ann Hénaoured en em strollaz,

2. Hag a lavaraz d'ézhan : Lavar d'é-omp gant pé c'halloud é réz kément-sé, pé piou en deûz rôed d'id ar galloud-zé ?

3. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eur gér a c'houlenninn ivé digan-é-hoc'h. Respountid d'in :

4. Badez Iann, hag hén a zeûé eûz ann énv, pé eûz ann dâd ?

5. Hag hi a venné enn-hô hô-unan, ô lavarout : Ma lévéromp eûz ann énv, é lavarô : Pérâg éta n'hoc'h'éûs-hu két kréded d'ézhan ?

6. Hôgen ma lévéromp eûz ann dâd, ann holl bobl a labézô ac'hanomp ; râk kridi a réont évit-gwir pénaoz Iann a ioa eur Profed.

7. Hag hi a respountaz pénaoz na wient kéd a beléac'h é teûé.

8. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha mé na livirinn kéd d'é-hoc'h gant pé c'balloud é rann kément-sé.

9. Neûzé é téraouaz lavaroud d'ar bobl ar barabolen-man : Eunn dén a blantz eur winien, hag a rôaz anézhi é gôbr da labourerien, hag az éaz enn eur vrô bell évit pell amzer.

10. Pa oé deûed ann amzer, é kasaz eur mével étrézég al labourerien, évit ma rôjend d'ézhan frouez hé winien. Hôgen ar ré-man goudé béza hé gannet, hé c'hasaz-kuit hép rei nétra d'ézhan.

11. Eur mével all a gasaz d'ézhô. Hôgen hi, goudé béza ivé hé gannet, ha gréad d'ézhan meür a zismégans, hé c'hasaz-kuit hép rei nétra d'ézhan.

12. Eunn trédé a gasaz : Hag hi, goudé béza hé c'houliet lé c'hasaz ivé kuit.

13. Hôgen Aotrou ar winien a lavaraz : Pétrâ a rinn-mé ? Kâs a rinn va Mâb kér d'ézhô : martézé, pa hen gwélin, é toujind anézhan.

14. Hôgen al labourerien pa wéljond anézhan, a vennaz enn-hô hô-unan ; ô lavaront : Hé-man eo ann her, lazomp-hén, hag hé zigwéz a vézô d'é-omp.

15. Hag ô véza hé daolet enn tñ all d'ar winien, é lazjond anézhan. Pétrâ eûz a raï d'ézhô Aotrou ar winien ?

16. Dond a raï, hag é kollô al labourerien-zé, hag é roi hé winien da labourerien all. Prinsed ar véleien ô véza klevet kément-sé, a lavaraz d'ézhan : Doué ra virô.

17. Hôgen Jézuz ô selloud out-hô a lavaraz d'ézhô : Pétrâ éta eo ann dra-man a zô skrivet : Ar méan a zô bét distaolet gand ar ré a zavé ann tñ, a zô deûed da véza ar méan kenta eûz ar c'horn.

18. Piou-bennâg a gouézô war ar méan-zé a vézô brévet ; hag ann hini war behini é kouézô a vézô friket.

19. Prinsed ar véleien hag ar Skribed hô doé c'hoant da gregi ennhan enn heur-zé ; râg anavézéd hô

doa pénaoz en doa danévettel ar barabolen-zé enn hô énep : Hôgen aoun hô doa râg ar bobl.

20. Hag ô lakaad évez out-han, é kasehond d'ézhan tûd péré a aozaz spiou d'ézhan, a géméraz doaré tûd gwirion, évid hé géméroud enn hé gonsiou, évid hé lakaat goudé étre daouarn ar penn-kéar, ha mérer ar vrô.

21. Hag é réjond eur goulenn d'ézhan, ô lavaront : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz é komzez hag é teskez gant gwirionez, ha pénaoz n'éc'h eûz azaouez é-béd évid dén, hôgen é teskez hend Doué er wirionez :

22. Ha réd eo d'é-omp rei ar gwir da Gézar, pé n'eo két réd ?

23. Hôgen Jézuz péhini a wélé hô zouellérez, a lavaraz d'ézhô : Pérâg é temptit-hu ac'hanoun ?

24. Diskouézid d'in eunn diné : Eûz a biou en deûz ann hévéle digez hag ar skrid ? Hag hi a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Eûz a Gézar.

25. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Distaoled da Gézar ar péz a zô da Gézar, ha da Zoué ar péz a zô da Zoué.

26. Ma na heljont két tamalloud hé lavar dirâg ar bobl : hag ô véza souézet brâz oc'h hé glevout, é tavchont.

27. Neûzé hiniennou eûz ar Sadedé péré a nac'h é savché ann dûd a varô da véô, a zeñaz d'hé gavout, hag a réaz eur goulenn out-han,

28. O lavaront : Mestr, Moizez en deûz skried d'é-omp, pénaoz mar marv eunn dén, ha ma na lez kéd a vugalé, é tlé dimézi hé vreür da c'hrég hé-man, évit ma tigasô hâd d'hé vreür.

29. Hôgen seiz breür a ioa : hag ar c'henta a géméraz eur c'hrég, hag a varvaz héb bugalé.

30. Ann eil a ziméaz gant-hi, hag a varvaz hép mâb.

31. Ann trédé a ziméaz gant-hi, hag ar ré all goudé, hag ar seiz holl a varvaz hép lézel hâd.

52. Enn-divez-holl ar c'hrég a varvaz ivé

53. Pa zavô éta ann dūd eūz a varō da véō, eūz a pélini eūz ar ré-man é vézō-hi grég? Râg hô seiz int béd dimézet d'ézhi.

54. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhō : Bugalé ar béd-man a gémer gragez, hag ar gragez a gémer gwazed:

55. Hôgen ar ré a vézō kavet dellézeg eūz ar béd all. pa zeūi ann dazore'hidigez, n'liō dévézō kéd a c'hragez, nag ar gragez a wazed.

56. Râk na hellint mui mervel : hénvel é vézind ouc'h ann Éled, hag ô véza mipien ann dazore'hidigez, é véziut mipien da Zoué.

57. Hôgen é-kénver dazore'hidigez ar ré-varō, Moizez hen diskouéz hé-unan er vōden, pa c'halv ann Aotrou Doué Abraham, ha Doué Izaak, ha Doué Jakob.

58. Râk Doué, né kéd Doué ar ré-varō, hôgen Doué ar ré-véō : râg ann holl a zō béd dira-z-han.

59. Hôgen hiniennou eūz ar Skribed a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, lavaret mād éc'h eūz.

40. Ha na grédehont mui ôber goulenn é-béd out-han.

41. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhō : Pérâg é lévèreur pénaoz eo ar C'rist mād da Zavid?

42. Pa eo gwir pénaoz David hé-unan a lavar é levr ar Salmon : Ann Aotrou en deūz lavared d'ann Aotrou : Azez war va dourn déou,

43. Bété ma likiinn da énébournien da skabel d'az treid.

44. Mar galv éta David hé-unan anézhaz hé Aotrou, pénaoz ef-hén hé vâh?

45. Neūzé é-pād ma sélaoué ann hoil bobl, é lavaraz d'hé ziskibled :

46. Diwallid ouc'h ar Skribed, péré a fell d'ézhō kerzout gant saéou lôstek ; a gâr kaout stouou er marc'hallec'h, béza azézed er c'hadoriou kenta er sinagogou, ha béza gourvézed war ar gwéléou kenta er hanvéision ;

47. Péré a zismantr tiez ann in-anvézed, war zigarez ma réont pé-

dennou hir. Ar ré-zé hô dévézō eur varnédigez wasoc'h.

XXI. PENNAD.

1. EUR véac'h Jézuz a zellé ouc'h ar ré binvidik péré a daolé hô aluzennou er c'héf.

2. Gwéloud a réaz ivé eunn intanvez baour pélini a lékéaz daou bézig arc'hant enn-han.

3. Hag é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz ann intanvez baour-zé, é deūz lékéat muioc'h égéd ar ré all.

4. Râg ar ré-zé holl hô deūz gréat rôou da Zoué diwar ar péz a lounné d'ézhō : hôgen hou-man é deūz rôed eūz hé diénezh kémeud é dou évid hé buézégez.

5. O véza ma lavaré hiniennou d'ézhan pénaoz ann templ a oa savet gant mein kaer, ha kinklet gant rôou pinvidik, é lavaraz d'ézhō :

6. Dond a rai eunn amzer é pélini kémeud a véliit aman a vézō dismantret, ha na joumō ket méan war véan.

7. Neūzé é réjond ar goulennoman digant-han : Mestr, peñr é c'hoarvézō kément-sé, ha pé arwéz a vézō, pa zinéai ann traou-zé?

8. Ha Jézuz a lavaraz : Likid évez na deūfê dén d'hô touella ; râk kalz a zeūi em hanō, ô lavarout : Mé eo ar C'rist ; hag ann amzer a zō tōst : u'az it két 'ta var hô lere'h.

9. Hôgen pa glevot komza eūz a vrézelioù, hag eūz a zispac'hiou, na spoantit két. Réd eo é teūfê kément-sé da genta, hôgen na vézō két kerkent ann divez.

10. Neūzé é lavaraz d'ézhō : Sével a rai pobl out pobl, ha rouantelezh out rouantelezh.

11. Ha béz' é vézō é meñr a léac'h krénou douar, ha bosennou. ha naounégézou, hag é vézō gwélet enn énv traou spountuz hag arwésiou direiz.

12. Hôgen a-raog ann holl draou-zé é krogind enn-hoc'h, hag éc'h beskinint ac'hanoc'h, é kasint ac'hanoc'h enn hô sinagogou hag er ba-

c'hiou, ha dirâg ar rouéed hag ar rénerien, enn abek d'am hanô :

13. Hag ann dra-zé a dalvézô d'é-hoc'h da desténi.

14. Likid éta enu hô kalounou pénaoz na dléot két kouna araok é pé doaré é respountot.

15. Râk rei a rinn va-unan d'é-hoc'h eur génou hag eur furnez out péhini hoc'h holl énébourien na hellint két ôber penn, ha na hellint kéd da zislavarout.

16. Hôgen c'houi a vézô gwerzet gand hô tûd, gand hô preûdeûr, gand hô kérent, gand hô miñouned, ha lûd ac'hanoc'h a vézô kased d'ar marô :

17. Ha c'houi a vézô kaséet gand ann holl enn abek d'am hanô :

18. Koulskoudé na vézô két kollet eur vléven eûz hô penn.

19. Enn hoc'h habaskded é piaouot hoc'h énéou.

20. Hôgen pa vélot eunn armé ô kelc'hia Jérusalem, gwézit neûzé pénaoz eo tûst hé dismantr.

21. Neûzé ar ré a vézô é Judéa, éant war ar ménésiou : ar ré a vézô é kreiz ar vrô, r'az aint-kuit : hag ar ré a vézô war hé drô, n'az aint kéd enn-hi :

22. Râk neûzé é vézô deisiou ar venjans, évit ma vézô sévénet kéمند a zô skrivet.

23. Hôgen gwa ar c'hragez vrazez hag ar magérézed enn deisiou zé. Râk brâz é vézô ar gwask war ann douar, ha brâz ar vuanégez a goué-zô war ar hobl-zé.

24. Dindân ar c'hilézé é vézint lazet : hag é vézint kased da sklaved enn holl vroïou ; ha Jérusalem a vézô faéet gand ar hoblou, bété ma vézô leûniéet amzer ann dudou.

25. Arwésiou a vézô enn héol, el loar hag er stéréd ; hag enn douar é vézô eunn enkreiz brâz é-touez ann dudou, gand ann trouz a rai ar môr, hag hé goummou.

26. Ann dûd a zizec'hô gand ar spount, é gortoz eûz ar péz a dlé c'hoarvézout gand ar béd holl. Râk nersou ann énvou a vézô kéflusket :

27. Ha neûzé é vélint Mâb ann

dén ô tond war eur goabren gand eur galloud hag eur véurdez vraz.

28. Hôgen pa zéraoui dont kément-sé, savid hô taou-lagad ha sellid a ziouc'h d'é-hoc'h ; râg hô tasprénidigez a zô tûst.

29. Hag hén a lavaraz d'ézhô ann bévélébédigez-man : Sellid ouc'h ar wézen fiez, hag oud ar gwéz all :

30. Hôgen pa rôond hô frouez, é ouzoc'h pénaoz é tûsta ann hanv.

31. Evel-sé ivé c'houi pa vélot kément-sé ô c'hoarvézout, gwézit pénaoz eo tûst rouantélez Doué.

32. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na dréménô kéd ar wenn-man, kén na vézô sévénet kément-sé.

33. Ann énv hag ann douar a dréménô ; hôgen va geriou na dréménint két.

34. Likid éta évez ouz-hoc'h, gand aoun na zeûfé hô kalounou da bounnéraat, gand al lontégez hag ar véz-venti, ha gant préderiou ar vuez-man ; ha na zeûfé ann deiz-zé enn eunn-taol évid hô souéza :

35. Râk dond a rai ével eur roued da strôba kéمند hini a zô war aun douar holl.

36. Choumid dibun éta, ha pédit bépréd, évit ma viot kavet dellézek da dec'houd diouc'h ann holl draou-zé péré a dlé c'hoarvézout, ha da zével dirâk Mâb ann dén.

37. Hôgen é-pâd ann deiz é kélenné Jézuz enn templ ; ha pa zeûé ann nôz éz éa er-méaz hag en em denné war eur ménéz hanvet Olivéd.

38. Hag ann holl bobl az éa beûré mâd enn templ évid hé zélaoui.

XXII. PENNAD.

1. HOGEN tûstaad a réa gouél ar bara dic'hoell, a hanveur ar Pask :

2. Ha Prinsed ar véleien hag ar Skried a glaské ann doaré da lakaaat Jézuz d'ar marô, râg aoun hô doa râg ar bobl.

3. Hôgen Satan az éaz é Iuzaz,

les-hanvet Iskariot, unan euz ann daouzek.

4. Hag hé-man az éaz, hag a lavaraz da Brinsed ar veleien ha da Bennou ar vrô é pé doaré hen lakajé étre hô daouarn.

5. Hag ar ré-man a oé laouen brâz, hag a réaz marc'had évit rei ar'hand d'ézhan.

6. Hag hén a rôaz hé c'hér, hag a glaské eunn darvoud déréad évid hé lakaad étre hô daouarn hép gouzoud d'ar bobl.

7. Koulskoudé deiz gouel ar bara dic'hoell a zeûaz, é péhini é oa réd laza ar Pask.

8. Ha Jézuz a gasaz Per ha Iann, ô lavarout : Id da aoza d'é-omp ar Pask, évit ma tebrimp anézhan.

9. Hag hi a lavaraz d'ézhan : É péléac'h é fell d'id éz ajemp d'hé aoza ?

10. Hag hén a lavaraz d'ézhô : P'az éod é kêar, é kefot dira-z-hoc'h eunn dén péhini a zougô eur pôdad zour : id war hé lerc'h enn ti m'az ai enn-han.

11. Hag é léverrot da benn tiégez ann ti : Ar Mestr a c'houlenn digand'éz : Péléac'h éma ar gambr é péhini é tebrinn ar Pask gant va diskibled ?

12. Hag hén a ziskouézô d'é-hoc'h eur gambr uc'hel, brâz hag annézet : éno éc'h aozot pép-trâ.

13. Mond a réjont 'ta, hag é kasehont ar péz en doa lavaret, hag éc'h aojont ar Pask.

14. Pa oé deùed ann heur, en em lékéaz ouc'h taol, hag ann daouég Abostol gant-han.

15. Hag é lavaraz d'ézhô : C'hoant-têet stard em eûz dibri ar Pask-man gan-é-hoc'h abars ma c'houzanvinn.

16. Râg hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz na zebrinn mui eûz anézhan, kén na vézô sévénet é rouantélez Doué.

17. Hag ô véza kéméred ar c'hôp, é trugarékéaz, hag é lavaraz : Kémérit, ha rannit étre-z-hoc'h ;

18. Râg hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz na évinn mui eûz

a frouez ar winien, kén na zehi rouantélez Doué.

19. Hag ô véza kéméret bara, é trugarékéaz, é torraz anézhan, hag hé rôaz d'ézhô, ô lavarout : Ann dra-man eo va c'horf, péhini a zô rôed évid-hoc'h : grit kément-man é koun ae'hanoun.

20. Kéméroud a réaz ivé ar c'halir, goudé koan, ô lavarout : Ar c'halir-man a zô ann testamant nevez em gwâd, péhini a vézô skufet évit-hoc'h.

21. Koulskoudé chétu dourn ann hini a dlé va gwerza a zô gau-én war ann daol.

22. É-kénver Mâb ann dén, mond a ra ével ma eo merket ; hôgen gwa ann dén-zé gant péhini é vézô gwerzet.

23. Hag é témoujont klask enn hô zouez péhini a dlié ôber kément-sé.

24. Hôgen sével a réaz striv étre-z-hô évit gouzout péhini anézho a dlié béza kéméred évid ar brasa.

25. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : Rouéed ar boblou a aotrouni anézho : hag ar ré hô deûz ar véli war-n-ézhô, a zô galvet mâd-ôhérourien.

26. Hôgen na vézô kéd ével-sé étre-z-hoc'h : râk néb a zô ar brasa étre-z-hoc'h, a dlé béza ar bihana ; hag ann hini a rén, ével ann hini a zervich.

27. Râk péhini eo ar brasa, pé ann hini a zô ouc'h taol, pé ann hini a zervic'h ? Ha n'eo kéd ann hini a zô ouc'h taol ? Hôgen mé a zô enn hô touez é-c'hiz ann hini a zervich.

28. Hôgen c'houi eo ar ré a zô choumet stard gan-én em temptasionou :

29. Ha mé a aoz d'é-hoc'h ar rouantélez, é-c'hiz ma en deûz va Zâd hé azzed d'in,

30. Évit ma tebrot ha m'ac'h évot out va zaol em rouantélez-mé : ha m'ac'h azézet war drônou évit barna ann daouzek vreûriéz eûz a Israel.

31. Ann Aotrou a lavaraz c'hoaz :

Simon, Simon, chéto Satan en Deûz hô koulconet évit krouéria é-c'hiz gwinoiz :

52. Hôgen mé em eûz péded évid-od, évit na fallai kéd da feiz : ha té pa vézi eur wéach distrôet, kréva da vreûdeûr.

53. Per a lavaraz d'ézhan : Aotrou, daré ounn da vont gan-ez hag er vâc'h ha d'ar marô.

54. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hel lavaroud a rann d'id, Per, ar c'hitek na ganô kéd hiniô, n'az pézô nac'het teir gwéach d'am anaout. Lavaroud a réaz ivé d'ézhô :

55. Pa em eûz hô kaset hep sâc'h, héb ézef hag héb boutou, hag eunn dra-bennôg hoc'h eûz-hu diouéret ?

56. Hag hi a lavaraz : Nétrâ. Neuzé é lavaraz d'ézhô : Hôgen bréma, néb en drûz eur sac'h hag eunn ézef, kéméret-hô : ha néb n'en deûz két, gwerzet hé zaé, ha prénet eur c'héléz.

57. Râg hel lavaroud a rann d'éhoc'h pénaoz eo réd c'hoaz é vé sévénet enn-oun a péz a zô skri- vet : Râg é-touez ann dûd fallagr eo bét lékéat. Râg ar péz a zô bét lavaret diwar va fenn a zô war ann divéz.

58. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, rhéto aman daou glézé. Hag hén a lavaraz d'ézhô : A-walc'h eo.

59. Hag ô véza éad er-méaz, éz éaz, hervez hé voaz, war vénez Olived. Hé ziskibled az éaz war hé lerc'h.

40. Ha pa oé arruet el léac'h-zé, é lavaraz d'ézhô : Pédit, gand aoun na zeûfac'h é gwall-ioul.

41. Hag ô pellaad diout-hô war héd eunn taol méan, en em strînkaz war ann daoulin hag é pédaz,

42. O lavarout : Va Zâd, mar fell d'id, pella ar c'halir-zé diouzin : Koulskoudé na vézet két gréat hervez va ioul, hôgen hervez da hini.

43. Neuzé eunn Eal a zeûaz eûz ann énv évid hé grévaat. Hag ô véza kouézet enn enkou, é pédé c'hoaz startoc'h.

44. Hag é teûaz d'ézhan eur

c'houézen é-c'hiz béradou gwâd a zirédé bêtég ann douar.

45. Ha pa oé saved eûz hé bédén, é teûaz é-trézég hé ziskibled, péré a gavaz kousket dré ma oant trist.

46. Hag é laoraz d'ézhô : Pérâg é kouskit-hu ? Savit ha pédit, gand aoun na zeûfac'h é gwall-ioul.

47. Komza a réa c'hoaz, ha chéto é teûaz eul lôd brâz a dûd : hag unan eûz ano daouzék péhini a c'halvet Iuzaz a ziaraogé anézhô : hag é tostaaz ouc'h Jézuz évit poki d'ézhan

48. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Iuzaz, gand eur pok é werzez 'ta Mâb ann dén ?

49. Hôgen ar ré a ioa war drô d'ézhan, ô wélout pétrâ a oa daré da c'hoarvezout, a lavaraz d'ézhan : Aotrou, ha skei a raimp-ni gand ar c'héléz ?

50. Hag unan anézhô a skôaz gand unan eûz a vérellou ar bélek-brâz, hag a drouc'haz é skouarn zéou d'ézhan.

51. Hôgen Jézuz a lavaraz : List bété vréma. Hag ô véza lékéad hé zourn war skouarn ann dén-zé, é paréaz anézhân.

52. Neuzé é lavaraz d'ar ré a oa deûed évit kregi enn-hân, da Brinsed ar véleien, da Bennou ann templ ha d'ar Sénatored : deûed oc'h gant klézeier ha gant bisier ével da géméroud eul laer.

53. Évid-oun da véza bemdez ganéhoc'h enn templ, n'hoc'h eûz két lékéat hô taouarn war-n-oun : hôgen hou-man eo hoc'h heur, ha galloud ann dévalien.

54. Hôgen goudé béza kroged enn-hân, é kaschont anézhân da di ar Belék-brâz : ha Per a heûlié anézhân a bell.

55. Ann dûd-zé ô véza gréat tân é kreiz ar pors, a ioa azézet war-drô d'ézhan, ha Per a ioa enn hô zouez.

56. Eur vatez péhini hé wélaz azézet out sklerijen ann tân, a zellaz pîz out-hân, hag a lavaraz : Hé-man a ioa ivé gant-hân.

57. Hôgen hén a nac'haz anézhân,

ô lavarout : Maouez, na anavé-
zann kéd anézhan.

58. Ha nébeùt goudé eunn all ô
wéloud anézhan a lavaraz : Ha té
a zô ivé eûz ar ré-zé. Hôgen Per
a lavaraz : O dén, n'ounn két.

59. Ha war-drô eunn heur goudé
eunn all a doué, ô lavarout : Évit-
gwir hé-man a ioa ivé gant-han;
rag eûz a C'haliléa eo ivé.

60. Ha Per a lavaraz : Dén, na
ouzonu két pétrâ a l'évérez. Ha râk-
tâl, ha pa gomzé c'hoaz, ar c'hî-
tek a ganaz.

61. Hag ann Aotrou ô tistrei a
zeilaz ouc'h Per. Ha Per en doé
koun eûz a c'hér ann Aotrou, pa la-
varé : Abarz ma kanô ar c'hîtek,
ez pézô va diua'het teir gwéach :

62. Ha Per ô véza éad er-méaz
a wélaz gant c'houc'vder.

63. Hôgen ar ré a zalc'hé Jézuz,
a réa goab anézhan, hag a skôé
gant-han.

64. Hag ô véza hé vouchet, é
skôent war hé zremm, hag é la-
varend d'ézhan : Diougan pion en
deûz skôet gan-éz?

65. Ha kalz kunuc'hennou all a
lavarend d'ézhan.

66. Ha pa oé deûz ann deiz,
Hénanured ar bobl, ha Prinsed ar
véleien hag ar Skribed en em strol-
laz, hag a gasaz anézhan eun hô
léz, hag a lavaraz d'ézhan : Mar
d'oud ar C'hrist, lavar d'é-omp.

67. Hag hén a lavaraz d'ézhô :
Ma lavarann d'é-hoc'h éz ounn, na
grédot kéd ac'hanoun.

68. Ha ma rann goulenn é-béd-
d'é-hoc'h, na responnatot kéd d'in,
ha n'em lauskot két.

69. Hôgen pelloc'h Mâb ann dén
a vézô azezet enn tu déou da c'hal-
loud Doué.

70. Neûzé ann holl a lavaraz d'é-
zhan : Té a zô éta Mâb Doué? Hag
hén a lavaraz : Hé lavaroud a rit;
béz' éz ounn.

71. Hag hi a lavaraz : Pétrâ hon
eûz-ni ézomm a dést? Ha n'hon eûz-
ni két klevet kément-sé hon-unan
eûz hé c'hénou?

XXIII. PENNAD.

1. HAG ann holl d'ôd-zé ô véza
savet, a gasaz Jézuz dirâk Pilat.

2. Hôgen hi a zéraouaz hé da-
mallout, ô lavarout : Kaved hon
eûz hé-man ô touella hon brôiz,
ô virout na baéet ar gwiriou da Gé-
zar, hag ô lavarout pénaoz é oa Roué
hag ar C'hrist.

3. Ha Pilat a réaz ar goulenn-
man digant-han : Ha té eo Roué
ar Iuzevien? Hag hén a respoun-
taz hag a lavaraz : Hé lavaroud a
réz.

4. Neûzé Pilat a lavaraz da Brin-
sed ar véleien ha d'ar bobl : Na
gavann gwall é-béd enn dén-zé.

5. Hôgen hi a gendalc'hé stard,
ô lavarout : Lakaad a ra ar bobl da
zispac'ha, ô kélenna dré ann holl
Judéa, ô téraoui adaleg ar Galiléa
bétég aman.

6. Pilat ô klevout komza eûz a
C'haliléa, a c'houlennaz ma oa ann
dén-zé Galiléad.

7. Ha kerkent ha ma klevaz pé-
naoz é oa eûz a zalc'h Hérodez,
é kasaz anézhan da Hérodez, pé-
hini a ioa ivé é Jérusalem enn dei-
sion-zé.

8. Laouen brâz é oé Hérodez ô
wélout Jézuz : râk pell a ioa en
doa c'hoant d'hé wélout, ô véza
m'en doa klevet kalz traou diwar
hé benn, hag é c'hortozé gwélout
eur burzud-bennâg diout-han.

9. Meûr a c'houlenn a réaz 'ta
d'ézhan. Hôgen Jézuz na respoun-
taz nétrâ d'ézhan.

10. Hôgen Prinsed ar véleien hag
ar Skribed a jouné éno, hag a
damallé anézhan gant frouden.

11. Koulskoudé Hérodez, gand
hé arme a zisprizé anézhan : hag
évid ôber goab anézhan é lékéaz
d'ézhan eur zaé wenn, hag hé
gasaz adarré da Bilat.

12. Hag enn deiz-zé Hérodez ha
Pilat a zeûaz da véza miñouned;
rag a-raok é oant énébourien.

13. Hôgen Pilat ô véza strollet
Prinsed ar véleien, Pennou ar vrô,
hag ar bobl,

14. A lavaraz d'ézhô : Digased hoc'h eûz ann dén-zé d'in é-chiz ma en défé lékéad ar bobl da zispac'h ; ha chétu mé goudé béza gréat goulennou digan-han dira-z-hôc'h , na gavann abek é-béd enn dén-zé , eûz a gémend a damallid d'ézhan.

15. Hérodez ken-nébeût : râg hô kased em eûz dira-z-han , ha chétu n'en deûz kaved enn-han nétrâ a gémend a zellézé ar marô.

16. Mond a rann éta d'hé gâskuit , goudé ma vézô béd kastizet.

17. Hôgen réd é oa d'ézhan leûskel unan d'ézhô é deiz ar goél.

18. Ann holl bobl a griaz kévret , ô lavarout : Kâs hé-man kuit , ha laosk d'é-omp Barabbaz.

19. Hen-nez a oa bét lékéad er prizoun enn abek da eunn dispac'h a ioa bét é kéar , hag évit béza lazet eunn dén.

20. Hôgen Pilat a gomzaz c'hoaz out-hô , gand ar c'hoant en doa da leûskel Jézuz.

21. Hag hi a griaz kré , ô lavarout : Stâg-hén , stâg-hén ouc'h ar groaz.

22. Hag hén a lavaraz d'ézhô évid ann trédé gwéach : Pé zroug éta en deûs-hén gréat ? Na gavann nétrâ enn-han a gémend a zellez ar marô : lakaad a rinn éta hé gastiza , hag é laoskinn anézhan.

23. Hôgen bi a c'houlenné hébédhan ha gant kriou kré ma vijé staged ouc'h ar groaz : hag hô c'hriou a oé treac'h.

24. Ha Pilat a varnaz ôber é-c'hiz ma c'houlennent.

25. Leûskel a réaz éta d'ézhô ann hini a c'houlennent , péhini a oa bét lékéad er prizoun dré ann abek m'en doa lazet ha ma oa en em zispac'het ; hag é tiléaz Jézuz enn hô ioul.

26. Pa gaschont anézhan , é kémerchont eunn dén eûz a Ziren , hanvet Simon , péhini a zeûé eûz hé vaner : hag é lékéjond anézhan da zougen ar groaz war lerc'h Jézuz.

27. Dond a réa war hé lerc'h eul lôd brâz a bobl , hag a verc'hed ,

péré a geiné hag a wélé diwar hé benn.

28. Hôgen Jézuz , ô véza distroet out-hô , a lavaraz : Merc'hed Jérusalem , na vélit két diwar va fenn , hôgen gwélit diwar hô penn hoc'h-unan , ha diwar benn hô pugalé.

29. Râk chétu é teûi eunn amzer , é péhini é vézô lavaret : Eruz ar ré vréc'hañ , hag ar c'hôvou n'hô deûz két ganet , hag ann divron n'hô deûz két maget.

30. Neûzé é téraouint lavarout d'ar ménésiou : Konézit war-n-omp ; ha d'ar c'hrec'hennou : Goloit ac'ha-nomp.

31. Râk margréont ével-sé d'ar c'hoad glâz , pétrâ a raind-hi d'ar c'hoad séac'h ?

32. Kâs a réad ivé gant-han daou zén all , péré a ioa daou waller , évid hô lakaad da vervel.

33. Ha pa oc'nd deûed el léac'h hanvet Kalvar , é stagchont Jézuz oud ar groaz ; hag ann daou laer , unan a zéou , hag égilé a gleiz.

34. Hôgen Jézuz a lavaraz : Va Zâd , distaol d'ézhô ; râk na ouzont két pétrâ a réont. Neûzé é ranjond hé zifad étré-z-hô oc'h hô deûrel d'ar sort.

35. Hag ar bobl en em zalc'hé éno , hag a zellé out-han ; hag ar Sénatored kerkouls hag hi , a réa goab anézhan , ô lavarout : Ar ré all en deûz savétéet , r'en em zavétaï hé-unan , mar d-eo ar C'hrist , ann dilennet gand Doué.

36. Ar zoudarded hô-unan a réa goab anézhan , a dôstée out-han , hag a ginnigé d'ézhan gwîn-egr ,

37. O lavarout : Mar d-oud roué ar Iuzévien , en em zavétéet.

38. Lékéad é oé a ziouc'h hé benn eur skrid , gant lizérennou Grégach , ha Latin , hag Hébrach : Hé-man eo roué ar Iuzévien.

39. Hôgen unan eûz al laéroun a oa staged oud ar groaz gant-han , a gomzé out-han , ô lavarout : Mar d-oud ar C'hrist , en em zavété da-unan , ha ni gan-éz.

40. Hôgen égilé ô krôza anézhan , a lavaraz : Ha té na zoujez-té

kéd Doué, ô véza ma oud barnet d'ann hévélep poan ?

41. Ha ni a zô barnet gant gwir; rak dioue'h hon ôberiou eo bet gréad d'é-omp : hôgen hé-man n'en deûz gréat droug é-béd.

42. Hag é lavaraz da Jézuz : Aotrou, az péz koun ac'hanoun, pa vézi éad enn da rouantélez.

43. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id, hiriô é vézi gan-én er baradoz.

44. Edoneûzé war-drô arc'houec'h-ved heur, ha betég ann naved heur é oé gôloed ann douar holl a dévalien.

45. Ann héol a dévalaaz; ha gwél ann templ a rogaz dré greiz.

46. Ha Jézuz ô c'harmoni gand eur vouéz gré, a lavaraz : Va Zâd, étre da zaouarn é lakaann va éné. Hag ô lavarout kément-sé, é varvaz.

47. Hôgen ar C'hanténer ô vélout pétrâ a oa c'hoarvézet, a véulaz Doué, ô lavarout : Évit-gwir ann dén-zé a ioa eunn dén gwirion.

48. Hag ann holl dud péré a ioa éno, hag a wélé kément-sé, az éa-kuît ô skei war boull hô c'haloun.

49. Hôgen ar ré holl a anavézé anézhann, hag ar merc'hed a oa deûed war hé lerc'h eûz a C'haliléa, a zellé a bell.

50. Ha c'héту eunn dén hanvet Jozef, péhini a oa Dékurion, dén mâd ha gwirion,

51. Péhini n'en doa kéd aotrét nag ali nag ôberiou ar ré all, péhini a oa eûz a Arimatéa, kéar eûz a Judéa, péhini a c'hortozé ivé rouantélez Doué;

52. Ilen-nez az éaz da gavout Pilat, hag a c'houlennaz korf Jézuz.

53. Hag ô véza hé ziskennet d'ann douar, é lékéaz eul lienen war hé drô, hag é lékéaz anézhann enn eur béz a oa. bet toulled er roc'h, é péhini né oa bet c'hoaz lékéad dén é-béd.

54. Ann deiz-zé a oa ar gousper, hag ar sabbat a oa nés.

55. Hôgen ar merc'hed péré a

oa deûed da heûl Jézuz adaleg Galiléa, az éaz war-lerc'h, a zellaz oud ar béz, ha pénaoz é oa bet lékéad ar c'horf ébarz :

56. Hag ô véza distrôet ac'hanô éc'h aozchont louzou-c'houés-vâd ha tréatou : hag éc'h éhanjont da zeiz ar sabbat hervez ar gourc'hémenn.

XXIV. PENNAD.

1. HOGEN ar c'henta deiz eûz ar zizun é teûjond d'ar béz beûré mâd, hag é tougchont al louzou-c'houés-vâd hô doa aozet :

2. Hag é kavchont é oa bet rufet ar méan a zirâg ar béz.

3. Hag ô véza-hi éad ébarz, na gavchont két korf ann Aotrou Jézuz.

4. Ha pa édont saouzanet gant kément-sé, chétu daou zén en em ziskouézaz d'ézhô gant saéou lugernuz.

5. Hag ével m'hô doa-bf aoun, ha ma soublent hô fennou war zû ann douar, ar ré-man a lavaraz d'ézhô : Pérâg é klaskit-hu ann hini a zô béô é-touez ar ré-varô ?

6. N'éma kéd aman, hôgen saved eo a varô da véô : énvoriz é pé zoaré en deûz komzed ouz-hoc'h, pa édo c'hoaz é Galitéa,

7. O lavarout : Rêd eo da Vâb ann dén béza lékéad étre daouarn ar bec'herien, béza staged ouc'h ar groaz, hag ann trédé deiz sével a varô da véô.

8. Hag éc'h énvorchont komsiou Jézuz.

9. Hag ô véza distrôed eûz ar béz é tisklerchont kément-sé d'ann unnég *abostol*, ha d'ar ré all holl.

10. Ar ré a lavaraz ann dra-zé d'ann Ebestel a oa Mari Madalen, Janned, ha Mari mamm Jakez, hag ar ré all péré a oa gant-hô.

11. Hag ar geriou-zé a oé kéméret gant-hô évit sorc'hennou : ha na grédchont kéd d'ézhô.

12. Hôgen Per a zavaz hag a ré-daz d'ar béz : hag ô véza soublet na wélaz néméd al liénennou a oa

cboumed éno, hag éz éaz-kuit, souézet brâz enn-han hé-unan euz ar péz a oa c'hoarvézet.

13. Ha chéту enn deiz-zé, daou anézhô az éa enn eur vourc'h hanvet Emmauz, war-héd tri-ugent stad dioc'h Jérusalem.

14. Hag hi a gomzé étré-z-hô euz a gémend a ioa c'hoarvézet.

15. Ha pa gomzent, ha ma brézégent kévret, Jézuz hé-unan a dôstaaz out-hô, hag a gerzaz gant-hô :

16. Hôgen hô daou-lagad a oa dalc'het, evit na heljent kéd hé anaout.

17. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pétrâ a livirit-hu étré-z-hoc'h enn eur gerzout, ha pérâg oc'h-hu trist ?

18. Hag unan anézhô hanvet Kléofaz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ha té hép-kén eo ann divésiad é Jérusalem ha na oufé kéd ar péz a zo c'hoarvézed enn-hi enn deisiou-man ?

19. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pétrâ ? Hag é léverchont : Diwar-beon Jézuz a Nazaret, péhini a oé eur Profed, galloudek enn hé obériou hag enn hé lavarieu, dirâk Doué ha dirâg ann holl bobl :

20. Ha pénaoz Prinsed ar véleien hag hor Prinsed hô deûz hé varned d'ar marô, hag hé staged ouc'h ar groaz.

21. Hôgen nî a c'hortozé péna z é tasprénjé Israel : ha koulskoudé kément-sé holl, chéту ann trédé deiz ma eo c'hoarvézet kément-sé.

22. Hôgen merc'hed péré a oa gan-é-omp hô deûz souézet brâz ac'hanomp : éad ind d'ar béz a-raog ann deiz,

23. Ha n'hô deûz két kaved hé gorf; hag ind deûed da lavarout pénaoz hô deûz gwélet Éled, péré hô deûz lavared d'ézhô é oa béo.

24. Hag hiniennoou ac'hanomp a zo éad d'ar béz : hag hô deûz kavet pép-trâ ével m'hô doa lavared ar merc'hed; hôgen hén n'hô deûz kéd hé gavet.

25. Hag hén a lavaraz d'ézhô : O tûd dibocll, péré a zo dick a

galoun évit kridi ar péz hô deûz lavaret ar Broféded !

26. Ha né oa két réd é c'houzanvehé kément-sé ar C'hrist, ha m'az ajé ével-sé enn hé c'hloar ?

27. Hag ô téraoui dré Voizez, ha goudé dré ann holl Broféded, é tisklerié d'ézhô enn holl Skrituriou, kément a oa bét lavared diwar hé beon hé-unan.

28. Ha pa dôstajent oud ar vourc'h é péhini éz éant, hén a réaz neûz da vont pelloc'h.

29. Hôgen hi a viraz out-han na d-ajé, ô lavarout : Choum gan-é-omp, râk divézad eo, hag izéléet brâz eo ann deiz : hag éz éaz enn ti gant-hô.

30. Neûzé pa édo ouc'h taol gant-hô, é kémeraz bara, hag é ber-nigaz anézhân, hé dorraz hag hé rôaz d'ézhô.

31. Hô daou-lagad a zigoraz, hag éc'h anavézchont anézhân : hag hén a steûziaz a zirâg hô daou-lagad.

32. Neûzé é léverjond ann eil d'égilé : Hec'haloun ha né oa-hi két birvidik enn-omp, pa gomzé ouz-omp enn hent, ha pa zisklerié d'é-omp ar Skrituriou ?

33. Hag ô véza savet war ann heur, é tistrôjond da Jérusalem : hag é kavchont ann unnék péré a oa strollet, har ar ré a ioa gant-hô :

34. Hag a lavaré : Évit-gwir da-zorc'hed eo ann Aotrou, hag eo en em ziskouézet da Zimon.

35. Ar ré-man a zanévellaz ivé ar péz a oa c'hoarvézet gant-hô enn hent; ha pénaoz hô doa hé anavézet pa dorré ar bara.

36. Hôgen pa lavarent kément-sé, Jézuz en em ziskouézaz "enn hô c'hreiz, hag a lavaraz d'ézhô : Ra vézô ar péoc'h gan-é-hoc'h; mé eo, n'hô pézet kéd a aoun.

37. Hôgen hi a oé saouzanet ha spountet, hag a grédé pénaoz é wé-lent eur spéréd.

38. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Pérâg oc'h-hu saouzanet, ha pérâg

é sâv kémend a vénosiou enn hô kalounou ?

39. Sellid ouc'h va daouarn , hag ouc'h va dreid , hag é wélod eo mé : dournatit ha gwélit ; eur spéred n'en deûz kéd a gik nag a eskero , é-c'hiz ma wélit em eûz.

40. Ha goudé béza lavaret kément-sé , é tiskouézaz d'ézhô hé zaouarn hag hé dreid.

41. Hôgen ô véza na grédent két c'hoaz , gand al laouénidigez hag ar souez trâz hô doa , é lavaraz : Ha béz' hoc'h eûs-hu aman eunn dra-bennâg da zibri ?

42. Hag hi a rôaz d'ézhan eunn tamm pésk rôstet , hag eunn diren-vél.

43. Ha goudé béza debret diraz-hô , é kéméraz ann dilerc'h hag hé rôaz d'ézhô :

44. Hag é lavaraz d'ézhô : Ché-tu pétrâ em eûz lavared d'é-hoc'h pa édounn c'hoaz gan-é-hoc'h , pènaoz é oa réd ma vijé sévenet kémend a zô bét skrivet é lézen Moizez , gand ar Broféded , hag er Salmou.

45. Neûzé é tigoraz hô spéred évit ma poelchent ar Skrituriou.

46. Hag é lavaraz d'ézhô : Ével-sé é oa skrivet , hag ével-sé é oa réd é c'houzanvché ar C'hrist , hag é savché a varô da véô ann trédé deiz ;

47. Ha ma vijé prézéget enn hé hanô ar binijen hag ann distol eûz ar béc'héjou é-touéz ann holl hoblou , ô téraoui dré Jérusalem.

48. Hôgen c'houi a zô tést eûz a gément-man.

49. Ha mé a gasô enn-hoc'h ann hini a zô bét diouganed d'é-hoc'h a berz va Zâd : hôgen c'houi choumid é kéar , kén ua viot gwisket gand ann ners eûz ann néac'h.

50. Neûzé é kasaz anézhô er-méaz é-trézé Bétania ; hag ô véza saved hé zaouarn , é bennigaz anézhô :

51. Ha pa vennigé anézhô , é pellaaz diout-hô , hag é piñaz enn énv.

52. Hag hi goudé béza hé azeûlet , a zistrôaz da Jérusalem laouen brâz.

53. Ha bépréd édont enn templ ô veûli hag ô trugarékaat Doué. Amen.

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT IANN.

I. PENNAD.

1. ER penn-kenta édo ar Gér, hag ar Gér a ioa gand Doué, hag ar Gér a ioa Doué.

2. Hé-man a ioa er penn-kenta gand Doué.

3. Kément trâ a zô bet gréat gant-han : ha nêtrâ eûz a gémeûd a zô bet gréat, n'eo bet gréat hép-z-han.

4. Enn-han édo ar vuez, hag ar vuez a oa goulou ann dûd :

5. Hag ar goulou a luc'h enn dévalien, hag ann dévalien né deûz kéd hé boellet.

6. Bêz' é oé cunn dén kaset gand Doué, péhini a oa hanvet Iann.

7. Hé-man a zeûaz da dést, da rei testéni d'ar goulou, évit ma krédhé ann holl dré-z-han.

8. Né kéd hén a oa ar goulou ; hôgen *deûd é oa* évit rei testéni d'ar goulou.

9. Hen-hont a oa ar gwir c'houlou, péhini a sklera kémeûd dén a zeû er béd-man.

10. Er béd édo, hag ar béd a zô bet gréat gant-han, hag ar béd n'en deûz kéd hé anavézet.

11. Enn hé drâ co deûet, hag hé dûd n'hô deûz két hé zigéméret.

12. Hôgen da gémeûd hini en deûz hé zigéméret, en deûz rôed ar galloud da véza gréat bugalé Doué, d'ar ré a gréd enn hé banô :

13. Péré n'int két ganet eûz ar gwâd, nag eûz a ioul ar c'hik, nag eûz a ioul ann dén, hôgen euz a Zoué.

14. Hag ar Gér a zô bet gréat kik, hag eo bet ô choum enn hon touez : ha gwélet hon eûz hé c'hloar, gloar é-c'hiz eûz a Vâp penn-her ann Tâd, leûn a drugarez hag a wirionez.

15. Iann a zô testéni anézhan hé-unan, hag é kri, ô lavarout :

Hé-man eo ann hini diwar-benn péhini em eûz lavared d'é-hoc'h : Ann hini a dlé dont war va lerc'h a zô bet lékéat em raok, râg em raog é oa.

16. Hag holl hon eûz digéméret eûz héleûnder, ha drugarez évit drugarez.

17. Râg al lézen a zô bet rôet gant Moizez, hôgen ann drugarez hag ar wirionez a zô bet gréat gant Jézuz-Krist.

18. Dén n'en deûz biskoaz gwélet Doué : ar Mâp penn-her, péhini a zô é askré ann Tâd en deûz hép-kén komzed anézhan.

19. Chéta ann desténi a rôaz Iann, pa oé kased d'ézhan béleien ha lévited gant Iuzevien Jérusalem évid ôber ar goulenn-maz digant-han : Piou oud ?

20. Hag éc'h ansavaz, ha na nac'haz két : hag éc'h ansavaz : Né két mé eo ar C'hrist.

21. Hag hî a c'houlennaz digant-han : Piou 'ta ? Hag Éliaz oud-dé ? Hag hén a lavaraz : N'ounn két. Ha Profed oud-dé ? Hag hén a respountaz : Naon :

22. Lavaroud a réjond éta d'ézhan : Piou oud, évit ma respountimp d'ar ré hô deûz hor c'haset ? Pétrâ a lévérez ac'hanod da-unan ?

23. Hag hén a lavaraz : Mé eo mouéz ano hini a lénv é léac'h distrô : gûit ma vézô ecnn hend ann Aotrou, ével ma en deûz lavaret ar Profed Izaiaz.

24. Hôgen ar ré a oa bet kased d'ézhan a oa Farizianed.

25. Eur goulenn all a réjond d'ézhan, ô lavarout : Pérâg éta é vadezez-té, ma n'oud nag ar C'hrist, nag Éliaz, nag eur Profed ?

26. Iann a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Mé a vadez enn dour : hôgen hêz' éz eûz unan enn hô touez, ha na anavézit két :

27. Hen-nez eo a dlé dont war

va lerc'h, hag a zô bet lékéad em raok : ha na zelléann két diérea liamm hé voutou.

28. Kément-man a c'hoarvézaz é Bétania enn tû all d'ar Jourdan, é péleac'h é badézé laun.

29. Antrônôz Iann a wélaz Jézuz péhini a zeûe d'hé gavout, hag é lavaraz : Chétu Oan Doué, chétu ann hini a lam péc'hédou ar bed.

30. Hen-nez eo, diwar-benn péhini em eûz bet lavaret : Dond a ra war va lerc'h eunn den, péhini a zô bet lékéad em raok; râg em raog é oa.

31. Ha mé na anavézenn kéd ané-zhan; hôgen deûed ounn da vadézi enn dour, évid hé rei da anaout enn Israel.

32. Ha Iann a rôaz ann desténiman, ô lavarout : Gwéled em eûz ar Spéred ô tiskenni eûz ann énv é doaré eur goulm, hag eo choumet war-n-ézhann.

33. Ha mé na anavézenn kéd ané-zhan; hôgen ann hini en deûz va c'hased da vadézi enn dour, en deûz lavarad d'in : Ann hini war béhini é wéli ar Spéred ô tiskenni, hag ô choum war-n-ézhann, hen-nez eo a vadez er Spéred-Santel.

34. Ha mé em eûz gwélet; hag em eûz rôet testéni pénaoz eo hé-man Mâb Doué.

35. Antrônôz Iann a oa c'hoaz éno, gand daou eûz hé ziskibled;

36. Hag ô sellout ouc'h Jézuz péhini a valéé, é lavaraz : Chétu Oan Doué.

37. Ann daou ziskibl-zé ô véza hé glevet ô komza ével-sé, az éaz war lerc'h Jézuz.

38. Jézuz ô véza trôed hé henn, hag ô wélout pénaoz é teûez war hé lerc'h, a lavaraz d'ézhô : Pétrâ a glaskit-hu? Ar ré-man a lavaraz d'ézhann : Rabbi (da lavaroud eo, Mestr), péleac'h é choumez?

39. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Deûit ha gwékit. Dond a réjont hag é choumjoint gant-hann ann deiz-zé; râk war-drô ann dékved heur é oa.

40. André breûr Simon-Per a oa unân eûz ann daou hô doa klevet

Iann, hag a oa éat war lerc'h Jézuz.

41. Hé-man a gavaz da genta hé vreûr Simon, hag a lavaraz d'ézhann : Kaved hon eûz ar Mési (da lavaroud eo ar C'hrist).

42. Hag é kasaz anézhann da Jézuz. Hôgen Jézuz ô véza selled out-hann, a lavaraz d'ézhann : Té eo Simon mâb Jona : Kéfaz é vézi hanvet, da lavaroud eo Méan.

43. Antrônôz Jézuz a fellaz d'ézhann mond da C'haliléa, hag a gavaz Filip. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhann : Deûz war va lerc'h.

44. Hôgen Filip a oa eûz a Vetsaïda, kéar André ha Per.

45. Ha Filip ô véza kavet Natanael, a lavaraz d'ézhann : Kaved hon eûz ann hini diwar-benn péhini hô deûz skrivet Moizez hag ar Brôfeded; kaved hon eûz Jézuz a Nazaret mâb Jozef.

46. Ha Natanael a lavaraz d'ézhann : Hag eûz a Nazaret é hell dond eunn dra-bennâg a vad? Filip a lavaraz d'ézhann : Deûz ha gwél.

47. Jézuz ô wélout Natanael ô tond d'hé gavout, a lavaraz anézhann : Chétu eur gwir Israélit, é péhini n'eûz kéd a drôidel.

48. Natanael a lavaraz d'ézhann : A béléac'h éc'h anavézez-té ac'hannoun? Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhann : Abars ma en deûz Filip da c'halvet, em eûz da wélet, pa édot dindân ar wézen-fiez.

49. Natanael a respountaz hag a lavaraz d'ézhann : Mestr, Mâb Doué out, Roué Israel out.

50. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhann : Dré ma-em eûz lavared d'id em boa da vélet dindân ar wézen-fiez, é krédez : brasoc'h traou a wéli égéd ar ré-man.

51. Hag hén a lavaraz d'ézhann : É gwirionez hel lavarano d'éhoc'h, pénaoz é wélot ann énv digor, hag Éled Doué ô piña hag ô tiskenni war Mâb ann den.

II. PENNAD.

1. TRI deiz goudé é oé gréad eunn eûreûd é Kana é Galiléa : ha mamm Jézuz a oa éno.

2. Jézuz a oé ivé pédet da vond d'ann cûrcûd gand hé ziskibled.

3. Hag ô véza n'hô doa kéd a win, mamm Jézuz a lavaraz d'ézhan : N'hô deûz kéd a win.

4. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi : Maonez : pétrâ a zô étré té ha mé ? Nè kët c'hoaz dedet va heur ?

5. Hé vamm a lavaraz d'ar zervicherien : Grit kémead a lavarô d'é-hoc'h.

6. Hôgen béz' é oa éno c'houéac'h pôd-dour mein évit ar skarzérez a réa ar Iuzevien, ha pép-hini anézhô a zalc'hé daou pé dri gouvor.

7. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Kargid ar pôdon a zour. Hag hi hô c'har-gaz bété ar barr.

8. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : Tennit brema, ha kasid d'ar c'henta mével. Hag é kaschont.

9. Hôgen kerkent ha ma en doé ar c'henta mével tawréet ann dour a oa deûed da win, ô véza na wié kéd a beléac'h é teûé, hôgen ar mévellou pére hô doa tenned ann dour a wié, a c'halvaz ar pried,

10. Hag a lavaraz d'ézhan : Pép dén a rô da-genta ar gwin mäd : ha pa hô deûz ann düd évet kalz, é rô d'ézhô neûzé ann distéra : hôgen té ec'h eûz miret ar gwin mäd bété vréma.

11. Hen-nez a oé ar c'henta eûz a vuzudou Jézuz, a réaz é Kana eûz a C'haliléa : hag ével-sé é rôaz da anaout hé c'hloar, hag hé ziskibled a gredaz enn-han.

12. Goudé-zé é tiskennaz da Gafarnaom. gand hé vamm, hé vreûdeür hag hé ziskibled ; ha na joumchont kéd éno némeür a zeisioù.

13. Ha Pask ar Iuzevien a oa tôte, ha Jézuz a biñaz da Jérusalem.

14. Hag é kavaz enn templ tîd pére a werzé éjenned, déaved ha koulmed, ha marc'hadourien arc'hant azézet éno.

15. Goudé béza gréad eur skourjez gand kerdin voan, é kasaz anézhô holl eûz ann templ, gand ann dénved, hag ann éjenned ; hag é tao-laz d'ann-douar arc'hant ar varc'ha-

dourien arc'hant, hag é tiskaraz hô zaolion,

16. Hag é lavaraz d'ar ré a werzé koulmed : Tennid ann dra-zé ac'hann, ha na rit kët eûz a di va Zäd eunn ti a werzidigez.

17. Hôgen hé ziskibled hô doé koun pénaoz eo bêt skrivet : Ann oaz eûz da di a wast ac'hanoun.

18. Neûzé ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : Dré hé arouéz é tiskouézi d'é-omp é helfez ôber kément-sé ?

19. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Dismantrid ann templ-mañ, hag é savion anézhann a-nevez a-benn tri deiz.

20. Hag ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : C'houéac'h bloaz ha daou-ugent eur bêt ô sével ann templ-zé, ha té a zavô anézhann a-benn tri deiz ?

21. Hôgen hén a gomzé eûz a dempl hé gorf.

22. Ha pa oé saved a varô da véô, hé ziskibled hô doé koun pénaoz en doa lavared ann dra-zé, hag é krédchont er Skritur, hag er gér en doa lavaret Jézuz.

23. Hag é-päd ma égo é Jérusalem da c'houél Bask, kalz a düd a grédaz enn hé hanô, ô vélout ar vuzudou a réa.

24. Hôgen Jézuz na ésié kéd enn-hô, rag hô anaout a réa holl,

25. Ha n'en doa kéd a ézomm é teûjé dén da rei testeni d'ézhan diwar-benn eunn dén, rag hén a wié pétrâ a ioa enn dén.

III. PENNAD.

1. Hôgen béz' éz oa eunn dén é touez ar Farizianed, hanvet Nikodémuz, péhini a ioa Prins ar Iuzevien.

2. Hé-mañ a zeñaz enn nôz da gavout Jézuz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz oud deûed a berz Doué da gélenner d'é-omp : räk dén na hell ôber ar vuzudou a réz, néméd Doué a vé gant-han.

3. Jézuz é respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Égwirionez hel lavarann d'id, pénaoz dén na hell

gwélout rouantelezh Doué, ma n'eo kêt ganet a-nevez.

4. Nikodémuz a lavaraz d'ézhan : Pénaoz ec'h hell béza ganet eunn den, hag hén kôz? Hag hén a hell mond eur véach é kôv hé vamm, ha béza ganet eunn eil gwéach?

5. Jézuz a respountaz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id, pénaoz ma na véz ganet eunn den a-nevez enn dour hag er Spéred-Santel, na hell kêt mond é rouantelezh Doué.

6. Ar péz a zô ganet eûz ar c'hik, a zô kik : hag ar péz a zô ganet eûz ar spéred, a zô spéred.

7. Na vézez kêt souézet em bé lavared d'id, pénaoz eo réd d'id béza ganet eunn eil gwéach.

8. Ar Spéred a c'houéz el léne'h ma kêr : hag é klevéz hé vouéz ; hôgen na ouzoud kéd a béleac'h é teû, na péleac'h éz â : ével-sé é c'hoarvez gant kéمند hiui a zô ganet eûz ar spéred.

9. Nikodémuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Pénaoz ec'h hell c'hoarvézout kéمند-sé?

10. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Pétrâ, té a zô mestr enn Israel, ha na ouzoud kêt kéمند-sé?

11. É-gwirionez hel lavarann d'id, pénaoz é lévéromp ar péz a ouzomp, ha pénaoz é rôomp testéni eûz ar péz hon eûz gwélet, ha koulskoudé na zigémérit kêt hon testéni.

12. Ma na grédit kéd d'in pa gomzann d'é-hoc'h eûz a draou ann douar, pénaoz é krédot-hu d'in ma komzann d'é-hoc'h eûz a draou ann énv?

13. Dén n'eo piñed enn énv, néméd ann hini a zô diskenned eûz ann énv, Mâb ann dén péhini a zô enn énv.

14. Hag ével m'en deûz Moizez saved eunn aer enn distro, ével-sé eo réd é vé savet Mâb ann dén :

15. É it na varvô kêt, kéمند hini a gréd enn-han, hôgen m'en dévézô ar vuez peûr-baduz

16. Râk Doué en deûz karet kéمند ar béd, ma en deûz rôed hé

Vâb penn-her : évit na varvô kêt kéمند hini a gréd enn-han, hôgen m'en dévézô ar vuez peûr-baduz.

17. Râk Doué n'en deûz kêt kased hé Vâb er béd, évit barna ar béd, hôgen évit ma vézô salvet ar béd gant-han.

18. Néb a gréd enn-han, né kêt barnet : hôgen néb na gréd kêt, a zô barnet a-vréma : ô véza na gréd kéd é hanô Mâb penn-her Doué.

19. Hôgen c'héti a béleac'h é teû ar varnédigez-zé : dré ma eo deûed ar goulou er béd, hag eo bêt gwell gand ann dûd ann dévalien égéd ar goulou : râg hô ôberiou a zô fall.

20. Râk piou-bennâg a ra drouk, a gasa ar goulou, ha na zeû kéd ouc'h ar goulou, évit na vézô kêt diskleriet é ôberiou.

21. Hôgen piou-bennâg a ra diouc'h ar wirionez, a zeû ouc'h ar goulou, évit ma vézô gwélet hé ôberiou ; râg é Doué int bêt gréat.

22. Goudé-zé é teûaz Jézuz, gand hé ziskibled, é douar Judéa ; chom a réa éno gant-hô, hag é padézé.

23. Iann a vadézé ivé é Aennon têt da Zalim ; râg éno éz oa kalz a zoureier, ha kalz a zeû hag a oa badézet.

24. Neûzé Iann né oa kêt bêt c'hoaz lékéad er vâc'h.

25. Hôgen eur striv a zavaz étre diskibled Iann hag ar Iuzevien diwar-benn ar Skarzidigez.

26. Hag é teûjont da gavout Iann, hag é léverjont d'ézhan : Mestr, ann hini a ioa gan-éz enn tu all d'ar Jourdan, ha da béhini ec'h eûz rôet testéni, a vadéz bréma, hag ann holl a zâ d'hé gavout.

27. Iann a respountaz hag a lavaraz : Dén na he'l digémérout nétrâ, oémét rôed é vé bêt d'ézhan eûz ann énv.

28. C'houi hoc'h-unan a zô testéni d'in pénaoz em eûz lavared d'é-hoc'h : Né kêt mé eo ar C'rist ; hôgen kased ouan bêt enn hé raok.

29. Néb en deûz eur c'hirég, a

zô ozac'h : hôgen miñoun ann oza'ch, pêhini a zô enn hé zà, hag a zélaou anézhaz, a zô laouen brâz pa glev mouéz ann ozac'h. Leün eo éta va lèvenez.

30. Réd eo éta d'ézhaz kreski, ha d'in bihanaat.

31. Néb a zô deüed eüz ann néac'h, a zô dreist ann holl. Néb a zô eüz ann douar, a zô eüz ann douar, hag hé lavar a zalc'h eüz ann douar. Néb a zeü eüz ann énv, a zô dreist ann holl.

32. Testénia a ra ar péz en deüz gwélet ha klevet : ha dén na zigémer hé desténi.

33. Néb en deüz digéméret hé desténi, en deüz diskouézet pénaoz é oa Doué gwirion.

34. Râg ann lüni en deüz kaset Doué, a lavar komsiou Doué : ha Doué na rô kéd d'ézhaz hé spéred dré gemm.

35. Ann Tâd a gâr ar Mâb : hag en deüz lékeat pép-tra étre hé zaouarn.

36. Néb a gréd er Mâb, en deüz ar vuez peür-baduz : hôgen néb na gréd kéd er Mâb, na wêlô kéd ar vuez peür-baduz ; hôgen buanégez Doué a joumô war-n'ézhaz.

IV. PENNAD.

1. JÉZUZ éta ô véza klevet pénaoz ar Farizianed a wié é réa muioc'h a ziskibled égét Iann, hag é padézé muioc'h a dûd égét-han.

2. Pétrâ-bennâg na vadézé két Jézuz, hôgen hé ziskibled hép-lén),

3. Az éaz-kuïd eüz ar Judéa, hag a zistrôaz é Galiléa.

4. Râk réd é oa d'ézhaz tréménoud dré ar Samari.

5. Dond a réaz 'ta enn eur géar eüz a Samari, hanvet Sikar, tîst d'ann digwéz a rôaz Jakob d'é vâb Jozef.

6. Hôgen éno éz oa feunteun Jakob. Ha Jézuz ô véza skuiz eüz ann hent, a azézaz war ar feunteun-zé. War-drô ar c'houec'hved heur édo.

7. Dond a réaz eur vaouez eüz a Zamari évit tenna dour, ha Jé.

zuz a lavaraz d'ézhi : Rô da éva d'in

8. (Râg é ziskibled a oa éad é kéar évit préna boéd).

9. Hôgen ar vaouez-zé eüz a Zamari a lavaraz d'ézhaz : Pénaoz té pa oud eüz a Judéa, é c'houlennéz-té da éva digan-én, ha mé eüz a Zamari? Râg ar Iuzevien na vourront két gand ar Samaried.

10. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Ma anavézchez rô Doué, ha piou eo ann bini a lavar d'id : Rô da éva d'in, martézé ez pé da-unan goulenned da éva digant-han, hag en défê rôed d'id dour béd.

11. Ar vaouez a lavaraz d'ézhaz : Aotrou, n'éc'h eüz két péadrâ da denna dour, hag ar puns a zô doun : a beléac'h éta ez pé dour béd?

12. Ha brasoc'h oud égét hon tad Jakob, pêhini en deüz rôed d'éomp ar puns-man, ha pêhini en deüz évet dour anézhaz, kerkoulz hag lé vugalé, hag hé loéned?

13. Jézuz a respountaz, hag a lavaraz d'ézhi : Piou-bennâg a év eüz ann dour-man, en dévézô c'hoaz sec'hed : hôgen piou-bennâg a évô eüz ann dour a rôinn d'ézhaz, n'en dévézô bikenn a zec'hed :

14. Hôgen ann dour a rôinn d'ézhaz, a zeüi eon-han ar vammen eüz a eunn dour a zilammô bétég er vuez peür-baduz.

15. Ar vaouez a lavaraz d'ézhaz : Aotrou, rô d'in eüz ann dour-zé, évit n'am bézô kéd a zec'hed, ha na zeüinn kéd aman da denna dour.

16. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Kéa, galv da ozac'h, ha deüz aman.

17. Ar vaouez a respountaz hag a lavaraz d'ézhaz : N'em eüz kéd a ozac'h. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Lavaret mäd éc'h eüz : N'em eüz kéd a ozac'h :

18. Râk pemb ozac'h éc'h eüz bét, hag ann hini éc'h eüz bréma né kéd da ozac'h : lavaret mäd éc'h eüz.

19. Ar vaouez a lavaraz d'ézhaz : Aotrou, gwéloud a rann pénaoz oud eur Profed.

20. Hon tadou hô deûz azeûlet war ar ménéz-man, ha c'houi a lavar pénaoz é Jérusalem éma al léac'h e péhini eo réd azeûli.

21. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Maouez, kréd d'in, dond a ra ann heur, é péhini na azeûlot mui ann Tâd, na war ar ménéz-zé, nag é Jérusalem.

22. C'houi a azeûl ar péz na anavezit két : nî a azeûl ar péz a anavezomp ; râg ar zilvidigez a zeû eûz ar Iuzevien.

23. Hôgen dond a ra ann heur, ha deûed eo, é péhini ar gwir azeûlerien a azeûl ann Tâd é spéréd hag é gwirionez. Râg ann dûd-zé eo a glask ann Tâd évid hé azeûli.

24. Doué a zô spéréd, réd eo d'ar ré a azeûl anézhann, hé azeûli é spéréd hag é gwirionez.

25. Ar vaouez a lavaraz d'ézhan : Gouzoud a rann pénaoz é tlé dond ar Mési (da lavaroud eo ar C'hrist) ; pa vézô deûed éta, é tiskleriô d'éomp pép trà.

26. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Mé eo péhini a gomz gan-éz.

27. Ha neûzé é teñaz hé ziskibled, hag é oant souézet ô véza ma komzé oud eur vaouez. Hôgen dén na lavaraz d'ézhan : Pétrâ a glaskez, pé pérâg é komzez oud hou-man ?

28. Hôgen ar vaouez a lézaz hé fôd dour, hag az éaz é kéar, hag a lavaraz d'ann dûd ac'hanô :

29. Deûit ha gwélid eunn dén, péhini en deûz lavared d'in ké-mend em eûz gréat : ha né kéd hén ar C'hrist ?

30. Mond a réjond éta er-méaz eûz a géar, hag éz éjond d'hé gavout.

31. Koulskoudé hé ziskibled a dôstaaz out-han, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, debr.

32. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : Eur boéd em eûz da zibri ha na anavezit két.

33. Neûzé ann diskibled a lavaraz ann eil d'égilé : Hag unan-

bennâg en défé kased da zibri d'ézhan ?

34. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Va boéd eo ôber ioul ann hini en deûz va c'haset, évit ma peûr-c'hriñn hé ôber.

35. Ha na livirit-hu két c'houi, pénaoz da henn pevar miz é teûi ar médérez ? Chétu mé a lavar d'éhoc'h : Savid hô taou-lagad, ha selid oud ar mésiou, gwenn ind évid ar médérez.

36. Ha néb a véd a zigémer ar gôbr, hag a zastum frouez évid ar vuez peûr-baduz : évit ma en em laouénai néb a hâd kerkoulz ha néb a véd.

37. Râg é kément-man eo gwir ar géar a lavar : pénaoz unan a hâd, hag eunn all a véd.

38. Hô kased em eûz da védi ar péz n'hoc'h eûz két labouret : ré all hô deûz labouret, ha c'houi a zô éad enn hô labour-hî.

39. Kalz eûz a Zamaritaned ar géar-zé a grédaz enn-han, dré ann abek d'ar géar-man é doa lavared ar vaouez-zé : Lavared en deûz d'in ké-mend em eûz gréat.

40. Ar Zamaritaned éta ô véza deûed d'hé gavout, a bédaz anézhann da choum éno. Hag hén a joumaz éno daou zervez.

41. Ila kalz muioc'h a grédaz enn-han dré ann abek d'hé brézek.

42. Hag é lavarend d'ar vaouez-zé : N'eo mui évid ar péz oc'h eûz lavaret é krédomb bréma ; râg hé glevet hon eûz hon-unan, hag é ouzomp pénaoz eo évit-gwir Salver ar béd.

43. Daou zervez goudé éz éaz-kuid ac'hanô ; hag éz éaz é Galiléa.

44. Râk Jézuz a lavaré hé-unan, pénaoz eur Profed a zô héb hanô-mâd enn hé vrô hé-unan.

45. O véza éta deûed é Galiléa, ar C'haliléaded hen digéméraz ervâd, dré m'hô doa gwélet ar péz en doa gréat é Jérusalem é deiz ar goél ; râg é deiz ar goél éz éjond di.

46. Jézuz a zeûaz éta a - nevez da Gana é Galiléa, é péléac'h en

doa grêat gwîñ gâñd dour. Hag êñô ez oa eur Prîns pêhini en doa eur mah klân é Kafarnaom.

47. Hé-man ô véza klevet pé-naoz Jézuz a oa deñed eñz a Judéa é Galiléa, az éaz d'hé gavout, hag a bédaz anézhan da ziskenni d'hé di, évit iac'haad hé vâb; rak daré é oa da vervel.

48. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ma na wélit arwésiou ha burzudou, na grédit két.

49. Hag ar Prîns a lavaraz d'ézhan : Aotrou, disken abarz ma vézô marô va mab.

50. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Kêa, da vâb a zô béô. Ann dén-man a grédaz er gêr en doa lavaret Jézuz d'ézhan, hag az éaz-kuit.

51. Hôgen pa édo hé-man enn hent, hé vévellou a ziarbennaz anézhan, hag a lavaraz d'ézhan : da vâb a sô béô.

52. Hag hén ô véza goulenned digant-hô da bé heur é oa en em gavet gwelloc'h, é leverjont d'ézhan : Déac'h d'ar seizved heur ann dersienn é deñz hé lézet.

53. Ann tâd a anavézaz pénaoz é oa enn heur-zé en doa Jézuz lavared d'ézhan : Da vâb a zô béô; hag é krédaz hén hag hé holl dñd.

54. Hen-nez a oé ann eil varzud a réaz Jézuz pa zeñaz a Judéa é Galiléa.

V. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ goél ar Iuzevien ô véza deñet, Jézuz a biñaz da Jérusalem.

2. Hôgen hén éz oa é Jérusalem pinsin ann dénved, pêhini é iéz Hébré a zô hanvet Betsaida, hag en doa peñp pondalez;

3. E péré é oa gourvézet eul lôd brâz a dñd klân, a dñd zall, a dñd gamm, a dñd dizec'het, péré a c'hoñozé ma vé kéflusket ann dour.

4. Râg Êal an Aotrou a ziskenné a-amzer-é-amzer er pinsin; hag ann dour a oa kéflusket. Ha piou-bennâg a ziskenné da-genta er pinsin, goudé ma oa hét kéflusket ann dour,

a iac'héé, daoust pé glénved en doa.

5. Hôgen béz' é oa êñô eunn dén pêhini a oa klânv eiz vioaz ha trégont a ioa.

6. Pa wélaz Jézuz hé-man gourvézet, hag ô véza ma anavézé pé-naoz é oa klânv pell amzer a ioa, é lavaraz d'ézhan : Ha té a fell d'id béza iac'h ?

7. Ann dén klânv a respountaz d'ézhan : Aotrou, n'em eñz dén évit va lakaad er pinsin, goudé ma eo hét kéflusket ann dour : hag é-pâd émounn ô vont, eunn all a ziskenn em raok.

8. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Saô, kémer da wélé, ha kerz.

9. Hag ann dén-zé a zeñaz iac'h râk-tâl : hag é kémérâz hé wélé, hag ékerzaz. Hôgen ann dervez-zé a ioa deiz ar sabbat.

10. Ar Iuzevien a lavaraz éta d'ann hini a oa hét iac'héet : Ar sabbat eo, né kéd aotréed d'id dougen da wélé.

11. Hag hén a respountaz d'ézhô : Ann hini en deñz va iac'héet, en deñz lavared d'in : Kémer da wélé, ha kerz.

12. Hag hi a c'houlennaz digant-han : Piou eo ann dén-zé pêhini en deñz lavared d'id : Kémer da wélé, ha kerz ?

13. Hôgen ann hini a oa hét iac'héet, na wlé két piou é oa. Râk Jézuz a oa en em dennet eñz a engroez ar bobl a ioa êñô :

14. Goudé, Jézuz a gavaz anézhan enn templ, hag a lavaraz d'ézhan : Chétu oud deñet iac'h : na bec'h mui hiviziken, gand aoun na c'hoarvézeché gwasoc'h gan-éz.

15. Ann dén-zé az éaz da gavoud ar Iuzevien, hag a lavaraz d'ézhô pénaoz é oa Jézuz en doa hé iac'héet.

16. Dré-zé eo é teñé ar Iuzevien da heskina Jézuz ô véza m'en doa grêat kément-sé deiz ar sabbat.

17. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhô : Va Zâd en deñz labourer beté vréma, ha mé a labour ivé.

18. Évit-sé éta ar Iuzevien a glaské c'hoaz mui ann douré d'el

laza ; rāk nann hep-mui-kēn é torrē ar sabbat , hōgen lavaroud a réa pénaoz Doué a oa hé Dād , oc'h en em ōber kēvatal da Zoué. Jézuz éta a respountaz hag a lavaraz d'ēzhō :

19. E-gwirionez hel lavarann d'ē-hoc'h : Ar Māb na hell ōber nētrā anēzhan hé-unan , ha na ra nēméd ar péz a wél hé Dād oc'h ōber ; rāk kēmēnd a rā ann Tād , ar Māb a ra ivé ével-t-han.

20. Rāg ann Tād a gār ar Māb , hag é tiskouéz d'ēzhan kēmēnd a rā : hag é tiskouézō d'ēzhan ōberiou brasoc'h égéd ar ré-man , enn hé-velep doaré ma viot souézet brāz hoc'h-unan.

21. Rāg ével ma teñ ann Tād da zazorc'h ar ré-varō , ha da rei d'ēzhō ar vuez , ével-sé ar Māb a rô ar vuez da néb a gār.

22. Hōgen ann Tād na varn dén é béd : rāk péb barnédigez en deñz rôed d'ar Māb.

23. Évit ma teñi ann holl da énor ar Māb , ével ma énoront ann Tād. Nép na énor kéd ar Māb , na énor kéd ann Tād péhini en deñz hé gaset.

24. E-gwirionez hel lavarann d'ē-hoc'h , pénaoz piou-bennāg a zelaou va gér , hag a gréd enn hini en deñz va c'haset , en deñz ar vuez peñr-baduz , ha na zeñ kéd er varn , hōgen tréménoud a ra eñz ar marō d'ar vuez.

25. E-gwirionez hel lavarann d'ē-hoc'h , pénaoz é teñ ann heur , hag eo deñet , é péhini ar ré-varō a glev mouéz Māb Doué : hag ar ré a glevō a vévō.

26. Rāg é-c'hiz ma en deñz ann Tād ar vuez enn-han hé-unan , rôed en deñz ivé d'ar Māb ar galloud da gaoud ar vuez enn-han hé-unan :

27. Hag en deñz rôed d'ēzhan ar galloud da varna , ô véza ma eo Māb ann dén.

28. Na vézit két souézet eñz a gément-man ; rāk dond a ra ann heur é péhini ar ré holl a zō er bésiou a glevō mouéz Māb Doué :

29. Hag ar ré hō dévézō gréat

mād a zavō évit mond er vuez ; hōgen ar ré hō dévézō gréat fall , évit béza barnet.

30. Na hellann-mé ōber nētrā ac'hanoun va-unan. Diouc'h ma kle-vann , é varnann : ha va barn a zō gwirion ; rāk na glaskann két va ioul , hōgen ioul ann hini en deñz va c'haset.

31. Ma rôann testéni ac'hanoun va-unan , va zesténi né két gwir.

32. Béz' éz eñz eunn all hag a rô testéni ac'hanoun : ha gouzoud a rann pénaoz eo gwir ann desténi a rô ac'hanoun.

33. Kased hoc'h eñz étrézég-Iann ; hag hēn en deñz rôet testéni d'ar wirionez.

34. Évid-oun-mé né kéd eñz a eunn dén é kémérann testéni : hōgen ann dra-man a lavarann évit ma viot salvet.

35. Hēn a ioa eur c'hleñzeur les-kidid ha lugernuz. Hōgen fellet eo béd d'ē-hoc'h en em laouēnaad évid eunn amzer oud hé c'houlou.

36. Hōgen mé am eñz eunn testéni brasoc'h égéd hini Iann. Rāg ann ōberiou en deñz rôet va Zād ar galloud d'in da beñr-ōber ; ann ōberiou a rann , a rô ann desténi ac'hanoun , pénaoz eunn kaset gaset va Zād :

37. Ha va Zād péhini en deñz va c'haset , en deñz hé-unan rôet testéni ac'hanoun : ha c'houi n'hoc'h eñz hiskoaz kleved hé vouéz , na gwéled hé zremm.

38. Hag hé c'hér na jouñ kéd enn-hoc'h ; rāk na grédit kéd enn hini en deñz va c'haset.

39. C'houitid er Skriturioù , pa vennit pénaoz é kéfet enn-hō ar vuez peñr-baduz : hag hi eo a rô testéni ac'hanoun.

40. Ha na fell kéd d'ē-hoc'h dond d'am c'havout évit kaoud ar vuez.

41. Na gémérann két va skéd eñz ann dūd.

42. Hōgen hoc'h anavézet em eñz : ô véza n'hoc'h eñz kéd enn-hoc'h karantez Doué.

43. É hanō va Zād eunn deñet , ha n'hoc'h eñz két va zigéméret : mar

teû eunn all enn hé hanô hé-unan, é tigémérot anézhan.

44. Pénaoz éc'h hellit-hu kridi, c'houi pére a zigémer ar skéd a zeû eûz ann eil d'égilé, ha na glask két ar skéd a zeû eûz a Zoué hép-kén.

45. Na vennit két pénaoz eo mé a damallô ac'hanoc'h dirak va Zâd : Moizez eo é péhini éma hô kortoz a damall ac'hanoc'h.

46. Râk ma krédac'h é Moizez, é krédac'h ivé martézé enn-oun ; râk skrived en deûz diwar va fenn.

47. Hôgen ma na grédit két ar péz en deûz skrivet, pénaoz é krédot-hu ar péz a lavarann d'é-hoc'h ?

VI. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ Jézuz az éaz enn tu all da vôr Galiléa, é péléac'h éma lagen Tibériad :

2. Hag eul lôd brâz a dûd a heñlié anézhan, ô véza m'hô doa gwélet ar vuzudou en doa gréat war ar ré glanv.

3. Jézuz a biñaz éta war eur ménéz ; hag éc'h azéaz éno gand lé ziskibled.

4. Hôgen tôte é oa ar Pask, péhini a zô goél ar Iuzevien.

5. Jézuz éta ô véza savet hé zaoulagad, hag ô wélout pénaoz eul lôd brâz a dûd a zeû d'hé gavout, a lavaraz da Filip : A béléac'h é pré-nimp-ni bara évit ma tebrô ann holl dûd-zé ?

6. Hôgen kément-man a lavaré évid hé dempti ; râg héna a vié pétrâ en doa da ôber.

7. Filip a respountaz d'ézhan : Na vé ké d a-walc'h gand daou c'hant diner a vara évit rei eunn tammik da bep-hini.

8. Uan eûz hé ziskibled, André, breür Simon-Per, a lavaraz d'ézhan :

9. Béz' éz eûz eur bugel péhini en deûz pemp tors heiz, ha daou bésk ; hôgen pétrâ eo ann dra-zé évit ké-mend a dûd ?

10. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Grid d'ann dûd azéza. Hôgen kalz a c'héot a ioa éno. Hag éc'h azé-zaz war-drô pemp mil dén.

11. Jézuz éta a géméraz ar baraou : ha goudé béza trugaréket, é rannaz anézbo étre ar ré a ioa azézet. Rei a réaz ivé eûz ar pésked kément ha ma fellaz d'ézbo.

12. Goudé m'hô doé a-walc'h, é lavaraz d'hé ziskibled : Dastumid ann tammou a zô choumet a zilerc'h, évit na vézint két kollet.

13. Hô dastumi a réjond éta hag é leûnchont daouzek paner gand ann tammou eûz ar pemb bara heiz, a oa choumet a zilerc'h ar ré hô doa debret.

14. Ann dûd-zé éta pa wéljont ar burzud en doa gréat Jézuz, a lavaraz : Hen-nez eo évit-gwir ar Profed a dlé dond er béd.

15. Hôgen Jézuz ô c'houzout pénaoz é tlient dond da grapa enn-ban évid hé lakaad da Roué, a dec'haz adarré war ar ménéz hé-unan.

16. Hôgen pa oé deûed ar par-daez, hé ziskibled a ziskennaz é-trezég ar môr.

17. Ha pa oent piñet enn cur vag, éz éjont enn tù all d'ar môr é Kafarnaom. Ha daré é oa ann nôz, ha Jézuz né oa két c'hoaz deûet d'hô c'havout.

18. Koulskoudé ar môr a zavé, ô véza ma c'houzé ké ann avel.

19. Hôgen goudé m'hô doé roé-viet war-héd pemp stad war-n-urgent pé trégont stad, é wéljont Jézuz ô kerzoud war ar môr, hag ô tôstaad ouc'h ar vâg ; hag hô doé spount.

20. Hôgen bèn a lavaraz d'ézhô : Mé eo, na spountit két.

21. Hag é fellaz d'ézbo hé gémérot er vâg : ha râk-tâl ar vâg en em gavaz oud ann douar é péhini éz éant.

22. Antrônôz, ar bobl péhini a ioa enn tù all d'ar môr, a wélaz pénaoz né oa béd éno néméd eur vag, pénaoz né oa ké éat Jézuz er vâg gand hé ziskibled, hôgen pénaoz ann diskibled a oa éad hô-unan :

23. (Râk deûed é oa bagou all eûz a Dibériad, tôte d'al léac'h é péhini Jézuz, goudé béza trugaré-

kéet ann Aotrou, en doa rôet bara da zibri d'ézhô) :

24. Pa wélaz éta ar bobl pénaoz Jézuz na oa kéd enô, nag hé ziskibled ken-nébeùt, é piñchont war ar bagou-zé, hag é teñjond da Gafarnaom évit klaskout Jézuz.

25. Ha pa hù doé hé gavet enn tu all d'ar môr, é téverjond d'ézhan : Mestr, peür oud-dé deüed aman ?

26. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : va c'hlaskoud a rit, ha né kéd évit béza gwélet burzudou, hôgen évit béza debret bara, hag évit béza bét a-walc'h anézhan.

27. Labourit, nann évid ar boéd a ia da goll, hôgen évid ann hini a bâd bétég er vuez peür-baduz, a rôl d'é-hoc'h Mâb ann dén. Râg hé-man eo en deûz arouezed Doué ann Tâd.

28. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pétrâ a rañmp-ni évid ôber ôberiou Doué ?

29. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Hé-man eo ôber Doué, ma krédot eun hini en deûz kaset.

30. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pé arouez a réz-té, évit pa hé gwélimp ma krédimp d'id ? Pétrâ a réz-té ?

31. Hon tadou bô deûz debret ar mann enn distrô, hervez ma eo skrivet : Rôed en deûz d'ézhô da zibri bara ann énv.

32. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Moizez n'en deûz két rôed d'é-hoc'h bara ann énv, hôgen va Zâd eo a rô d'é-hoc'h ar gwir vara eûz ann énv.

33. Râk bara Doué eo ar bara a zô diskennet eûz ann énv, hag a rô ar vuez d'ar béd.

34. Hôgen hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, rô d'é-omp bépréd ar barazé.

35. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mé a zô ar bara a vuez : néb a zeû d'am c'havout n'en dévézô kéd a

naoun ; ha néb a gréd enn-oun n'en dévézô bikenn a zec'hed.

36. Hôgen hel lavaret em eûz d'é-hoc'h, va gwélet hoc'h eûz, ha n'hoc'h eûz két krédet enn-oun.

37. Ar ré holl a rô va Zâd d'in, a zeû d'am c'havout : ha na dao-linn két er-méaz ann hini a zeû d'am c'havout ;

38. Râk Diskennet ounn eûz ann énv, nann évid ôber va ioul, hôgen évid ôber ioul ann hini en deûz va c'haset.

39. Hôgen hou-man eo ioul va Zâd péhini en deûz va c'haset ; pénaoz na gollinn hini eûz ar ré en deûz rôed d'in, hôgen ma tazorc'hinn anézho enn deiz divéza.

40. Hôgen hou-man eo ioul va Zâd péhini en deûz va c'haset ; pénaoz piou-bennâg a wél ar Mâb, hag a gréd enn-han, en dévézô ar vuez peür-baduz, hag é tazorc'hinn anézhan enn deiz divéza.

41. Ar Iuzevien a voudé out-han, ô véza m'en doa lavaret : Mé a zô ar bara buézek a zô diskennet eûz ann énv.

42. Hag é lavarent : Ha né kéd hé-man Jézuz mâb Jozef, eûz a béhini éc'h anavézomb ann tâd hag ar vamm ? Pénaoz éta é lavar-hén eo diskennet eûz ann énv ?

43. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Na voudit két étre-z-hoc'h :

44. Dén é-béd na hell dond d'am c'havout, néméd didennet é vé gant va Zâd péhini en deûz va c'haset : ha mé a zazorc'hô anézhan enn deiz divéza.

45. Ha skrived eo er Broféded : Hag é vézind holl desket gand Doué. Piou-bennâg en deûz klevet ann Tâd hag en deûz desket, a zeû d'am c'havout.

46. Né kéd en défé dén gwélet ann Tâd, néméd ann hini a zeû eûz a Zoué : hen-nez en deûz gwélet ann Tâd.

47. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Néb a gréd enn-oun, en deûz ar vuez peür-baduz.

48. Mé a zô ar bara a vuez.

49. Hô tadou hô deûz debret ar mann enn distrô, hag int marô.

50. Hôgen hé-man eo ar bara a zô diskenned eûz ann énv; évit na varvô két néb en deûz debret eûz anézhan.

51. Mé a zô ar bara buézek a zô diskennet eûz ann énv.

52. Mar tebr eur ré eûz ar barazé, é vevô da vikenn : hag ar bara a rôinn, eo va c'hik a rôinn évit buez ann dûd.

53. Koulskoudé ar Iuzevien a strivé étré-z-hô, ô lavarout : Pénaoz éc'h hell hen-nez rei d'é-omp lié c'hik da zibri ?

54. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez é gwirionez, hel lavarann d'é-hoc'h : Ma na zebrit két kik Mâb ann dén, ha ma na évit kéd hé wâd, n'hô pézô kéd ar vuez enn-hoc'h.

55. Néb a zebr va c'hik, hag a év va gwâd, en deûz ar vuez peûr-baduz, ha mé hen dazorc'hô enn deiz divéza.

56. Râk va c'hik a zô eur gwir voéd, ha va gwâd a zô eur gwir vraoued.

57. Néb a zebr va c'hik, hag a év va gwâd, a choum enn-oun, ha mé enn-han.

58. Éc'hiz ma eo béô va Zâd, péhini en deûz va c'haset, hag ounn béô dré va Zâd ; ével-sé néb a zebrô ac'hanoun a vevô dré-z-oun.

59. Hen-nez eo ar bara a zô diskennet eûz ann énv. Né kéd ével ar mann hô deûz debret hô tadou, hag hi a zô marô koulskoudé. Néb a zebr ar bara-man, a vevô da vikenn.

60. Ann traou-zé a lavaraz pa gélenne er sinagog é Kafarnaom.

61. Hôgen kalz eûz hé ziskibled, ô klevoud ann dra-zé, a lavaraz : Garô eo ar geriou-zé, ha piou a hell hô sêlaoui ?

62. Hôgen Jézuz. péhini a wié enn-han hé-unan pénaoz hé ziskibled a voudé diwar-benn kément-sé, a lavaraz d'ézhô : Gwall-skouér a gémerid eûz a gément-sé ?

63. Ha mar gwélit Mâb ann dén ô piña el léac'h ma édo kent ?

64. Ar Spéred eo a rô ar vuez : ar c'hik na hell nétrâ : ar geriou em eûz lavared d'é-hoc'h a zô spéred ha buez.

65. Hôgen béz' éz eûz hinien-nou enn hô tenez ha na grédont két ; râk Jézuz a wié adaleg ar penn-kenta pére a ioa ha na grédent két, ha piou é oa ann hini a dlié bé werza.

66. Hag é lavaraz : Dré-zé eo em eûz lavared d'é-hoc'h pénaoz dén na hell dond d'am c'havout, ma n'eo rôed d'ézhan dont gant va Zâd.

67. A neûzé kalz eûz hé ziskibled en em dennaz a-dré ; ha n'az éant mui d'hé heûl.

68. Ha Jézuz a lavaraz d'ann daouzek : Ha c'houi, ha na fell kéd d'é-hoc'h ivé mont-koit ?

69. Simon Per a respoontaz d'ézhan : Aotrou, étrézé piou éz ajemp ? Té éc'h eûz geriou ar vuez peûr-baduz.

70. Ha nî a gréd hag a anavez pénaoz ond ar C'hrist Mâb Doué.

71. Ha Jézuz a respoontaz d'ézhan : Ha né két mé eo em eûz hô tilennet hô taouzek ; ha koulskoudé unan ac'hanoc'h a zô eunn diaoul ?

72. Kément-man a lavaré diwar-benn Iuzaz Iskariot mâb Simon ; râg hen-nez eo a dlié hé werza, évit-han da véza unan eûz ann daouzek.

VII. PENNAD.

1. HOGEN abaoé neûzé Jézuz a gerzé é Galiléa ; râk na fellé kéd d'ézhan kerzoud er Judéa, dré ma klaské ar Iuzevien ann doaré d'hé laza.

2. Tôt é oa goél ar Iuzevien, han-vet Goél ann Teltou.

3. Hé vreûdeûr a lavaraz éta d'ézhan : Kéa ac'hann, ha kéa er Judéa, évit ma wêlô ivé da ziskibled ar péz a réz.

4. Râk dén na labour é-kûz, ma fell d'ézhan béza anavezet gant ann

hell : pa réz kément-sé, en em rô da anaoud d'ar béd holl

5. Râg hé vreudeur na'grédent kéd enn-han.

6. Jézuz éta a lavaraz d'ézhô : Né ket c'hoaz deñet va amzer; hôgen hoc'h amzer-c'houi a zô he-pred daré.

7. Ar béd na hell kéd hô kasaat : hôgen va c'hasaat a ra ; dré ma rôann testéni diwar hé benn , pénaoz eo fall hé ôberiou.

8. Id c'houi d'ar goél-man ; évid-oun-mé né d'ann kéd d'ar goél-man ; rak va amzer né kéd deñet c'hoaz.

9. Goudé béza lavaret kément-sé , é choumaz é Galiléa.

10. Hôgen pa oé ead-hé vreudrùr kuit , éz éaz ivé d'ar goél , nann enn eunn doaré anat , hôgen é-c'hliz é-kûz.

11. Râg ar Iuzevien a glaské ané-zhan é-pâd ar goél , hag a lavaré : Péléac'h éina hen-nez ?

12. Hag eur houd brâz a ioa diwar hé benn é-touez ar bobl. Râklôd a lavaré : Eunn dén mäd eo. Hôgen ré all a lavaré : Nann , hôgen touella a ra ar bobl.

13. Koulskondé dén na gomzé uc'hel diwar hé benn , gand aoun râg ar Iuzevien.

14. Hôgen war-drô kreiz ar goél , Jézuz a bñaz d'ann templ , hag en em lékéaz da gélenna.

15. Hag ar Iuzevien a ioa souézet brâz , hag a lavaré : Pénaoz é oar hé-man ar Skrituriou , pa n'en deûz kéd hô desket ?

16. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Va c'helénadurez né kéd d'in , hôgen d'ann hini en deûz va c'haset.

17. Mar fell da unan-bennâg ôber ioul Doué , éc'h anavézô mar teû va gélenadurez diout-han , pé mar komzann ac'hanoun va-unan.

18. Néb a gomz anézhann hé-unan a glask hé c'hloar hé-unan : hôgen néb a glask gloar ann hini en deûz hé gaset , hen-nez a zô gwirion , ha n'eûz kéd a c'haou enn-han.

19. Ha n'en deûz két Moizez rôed

al lézen d'é-hoc'h ; hag hini ac'ha-noc'h na vir al lézen ?

20. Pérâg é likit-hu hô poell d'am laza ? Ar bobl a respountaz hag a lavaraz : Ann diaoul a zô gan-éz ; piou a laka hé boell d'az laza ?

21. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eunn ôber em eûz gréat , hag holl oc'h souézet brâz.

22. Koulskoudé Moizez en deûz rôed d'é-hoc'h ann trô-drouc'h : (né kéd é tenfé eûz a Voizez , hôgen eûz ann tadou) hag é trô-drouc'hid ann den da zeiz ar sabbat.

23. Mar tigémer eunn dén ann trô-drouc'h da zeiz ar sabbat , hép terri lézen Moizez , pérâg é sâv droug enn-hoc'h ô véza ma em eûz iac'héet eunn dén penn-da-benn é deiz ar sabbat ?

24. Na varnit kéd bervez ann doaré , hôgen dougid eur varn gwirion.

25. Neûzé hiniennou eûz a Jéruzalem a lavaraz : Ha né kéd hén-nez a glaskont évid hé laza ?

26. Ha chétu é komz dirâg ann holl , ha na lévéront nétrâ d'ézhan. Ha n'hô deûz két anavézet Pennou ar vrô pénaoz évit-gwir eo ar C'hrist ?

27. Gouzoud a réomp koulskoudé a béléac'h é teû hé-man : hôgen pa zeûi ar C'hrist , dén na wézô a béléac'h eo.

28. Hôgen Jézuz a gomzé kré enn templ , ô kélenna , hag ô lavarout : Va anaoud a rit : ha gouzoud a rit , a béléac'h ounn : lia n'ounn két deded ac'hanounn va-unan ; hôgen gwir eo ann hini en deûz va c'haset , ha na anavézit kéd anézhann.

29. Évid-oun-mé a anavez ané-zhan , râg anézhann ounn , hag hén eo en deûz va c'haset.

30. Hôgen klaskoud a réand ann tû da gregi enn-han ; ha dén na lékéé hé zourn war-a-ézhann , ô véza ne oa két c'hoaz deñed hé heur.

31. Koulskoudé kalz eûz ar bobl a grédaz enn-han , hag é lavarent : Pa zeûi ar C'hrist , hag hén a ral muioe'h a vuzudou égét na ra hé-man ?

32. Ar Farizianed a glevé ar bobl

ôlavarout kement-sé diwar hé benn : hag ar Farizianed a gasaz soudarded évit kregi enn-han.

33. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : Émoun c'hoaz gan-é-hoc'h eunn nébeùd amzer : hag éz inn da gavout ann ini en deûz va c'haset.

34. V c'hlaskoud a réot, ha n'hem c'héfol két : ha na hellit kéd dont el léac'h ma émounn.

35. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz étré-z-hô : Péléac'h éz ai, ha na hellimp kéd hé gavout ? ha mond a rai é-touez ar Jentiled a zô skinet dré holl, ha kélenne a rai ar Jentiled ?

36. Petrà eo ar gér-zé en deûz lavaret : Va c'hlaskoud a réot, ha na hellit kéd dont el léac'h ma émounn ?

37. D'ann deiz divéza, péhini é oa ar brasa eûz ar goël, Jézuz a zavaz, hag a lavaraz a-boéz-penn : Néb en deûz see'hed, deûed d'am c'havout, hag évet.

38. Néb a gréd enn-oun, hervez ma lavar ar Skritur, é rédô eûz hé gov steriou dour béo.

39. Kement-sé a lavaré eûz ar Spéred a dlé d'ont er ré a grédé enn-han ; råk né oa két c'hoaz rôed ar Spéred, ô véza né oa két c'hoaz éat Jézuz enn hé c'hloar.

40. Koulskoudé lôd eûz ar bobl, ô klevoud ar brézégou-zé, a lavaré : Évit-gwir eur Profed eo hé-man.

41. Lôd all a lavaré : Ar C'rist eo. Hôgen ré all a lavaré : Hag eûz a C'haliléa é teûi ar C'rist ?

42. Ha na lavar kéd ar Skritur, pénaoz ar C'rist a zeûi eûz a wenn David, hag eûz a géar Vétléhem é péléac'h é oa David ?

43. Ével-sé é oa dizunvaniez é-touez ar bobl diwar hé benn.

44. Hôgen lôd anézhô a fellé d'ézhô kregi enn-han : koulskoudé dén é-béd na lékéaz hé zourn war-n'ézhan.

45. Ar zoudarded a zistrôaz éta étrézég ar Véleien hag ar Farizianed. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhô : Perák n'hoc'h eûs-lu kéd hé zigaset ?

46. Ar zoudarded a respountaz : Biskoaz dén na gomzaz ével ann dén-zé.

47. Ar Farizianed a lavaraz d'ézhô : Ha n'oc'h kéd ivé touellet ?

48. Ha n'eûz kéd unan-beunâg eûz ar Brinsed, pé eûz ar Farizianed hag a grédhé enn-han :

49. Råg évid ar bobl-man, péhini na anavez kéd al lézen, miliged eo.

50. Nikodémuz, ann lini a oa éad d'hé gavout é-pâd ann nôz, hag a oa nnan eûz hé ziskibled, a lavaraz d'ézhô :

51. Hag holl lézen a varn dén, hép ma eo bét sélaouet da gentâ, hag hép ma anavézeur pétrâ en deûz gréat ?

52. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ha Galiléad oud-dé ivé ? Lenn gant préder ar Skrituriou, ha gwél pénaoz na zâv kéd a Brofed eûz a C'haliléa.

53. Ha pép-hini en em dennaz enn hé di.

VIII. PENNAD.

1. HOGEN Jézuz az éaz war Ménez Olivéd :

2. Ha da c'houlou-deiz é teûaz adaré enn templ, hag ann holl bobl a zeûaz d'hé gavout, hag ô véza azézet é kélenne anézhô.

3. Neûzé ar Skribed hag ar Farizianed a gasaz d'ézhan eur vaouez péhini a oa bét kémeret enn avoultriez ; hag ô véza hé lékéad é-kreiz,

4. E léverjond da Jézuz : Mestr, ar vaouez-man a zô bét kémeret enn avoultriez.

5. Hôgen Moizez en deûz gourc'hémennet d'é-omp el lézen labéza ann hévélep tûd-zé. Ha té, pétrâ a lévérez ?

6. Hôgen kement-man a lavarrent évid hé dempti, hag évit gelloud hé damallout. Ha Jézuz ô taou-bléga a skrivé gand hé vîz war ann douar.

7. Ével éta ma kendale'hent ôber goulennou digant-han, é savaz,

bag é lavaraz d'ézhô : Ann hini ac'hanoc'h a zô dihec'hed ra daolô ar c'henta méan out-hi.

8. Hag ô taou-bléga adarré, é skrivaz war ann douar.

9. Hôgen pa gletchont kément-sé, éz éjont-kuit ann eil goudé egilé, ar ré gôsa ô vond da genta : ha Jézuz a joumaz hé-unan, gaud ar c'hreg a ioa é-kreiz.

10. Neûzé Jézuz a zavaz, hag a lavaraz d'ézhi : Grég, péleac'h éma ar ré a damall ac'hanod ? Ha dén n'en deûs-hén da varnet ?

11. Hag hi a lavaraz : Dén, Aotrou. Hôgen Jézuz a lavaraz : Ha mé a varninn kéd ac'hanod ken néheût. kéa, ha na bee'h mui hivizikenn.

12. Hôgen Jézuz a gomzaz adarré oud ar bobl, ô lavarout : Goulou ar béd ounn ; néb a zeû war va lere'h na valé kéd enn ame'houlou, hôgen goulou ar vuez en dévézô.

13. Hôgen ar Farizianed a lavaraz d'ézhan : Té a rô testéni ac'hanod da-unan ; da desténi né két gwir.

14. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Pétrâ-bennâg ma rôann testéni ac'hanoun va-unan, va desténi a zô gwir : râg gouzoud a rann a beléac'h é teûann, ha péleac'h éz ann ; hôgen c'houi na ouzoc'h nag a beléac'h é teûann, na péleac'h éz ann.

15. C'houi a varn hervez ar c'hik ; évid-oun-mé na varnann dén ;

16. Ha ma varnann, va barn a zô gwir, râk n'ounn két va-unan ; hôgen mé, ha va Zâd péhini en deûs va c'haset.

17. Hag enn hô lézen eo skrivet, pénaoz testéni daou zén a zô gwir.

18. Mé a rô testéni ac'hanoun va-unan ; ha va Zâd péhini en deûs, va c'haset a rô ivé testéni ac'hanoun.

19. Hôgen hi a lavaraz d'ézhan : Péleac'h éma da Zâd ? Jézuz a respountaz : Na anavézit na mé na va Zâd ; m'ac'h anavézchac'h ac'hanoun, éc'h anavézchac'h ivé va Zâd.

20. Jézuz a lavaré kément-sé ô

kélenna enn templ, el léac'h m^a édo ann tenzor : ha dén na grogaz enn-han, râg hé heur né oa kéd deûet c'hoaz.

21. Jézuz a lavaraz c'hoaz d'ézhô : Mond a rann kuit, hag é klas-kod ac'hanoun, bag é varvot enn hô péc'hed. Na hellot kéd dont el léac'h m'az ann.

22. Hôgen ar Iuzevien a lavaré : Hag hén en em lazô hé-unan, pa en deûs lavaret : Na hellot kéd dont et léac'h m'az ann ?

23. Hag hén a lavaraz d'ézhô : C'houi a zô eûz a-iz ; ha mé a zô eûz a-iz. C'houi a zô eûz ar béd-man, ha mé n'ounn kéd eûz ar béd-man.

24. Lavared em eûz éta d'éhoc'h pénaoz é varvot enn hô péc'hédou : râk ma na grédit két pénaoz ounn ar péz éz ounn, é varvot enn hô péc'hed.

25. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Piou oud-dé ? Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ar penn-kenta, mé péhini a gomz ouz-hoc'h.

26. Kals a draou em eûs da lavaroud ac'hanoc'h, ha da damallout : hôgen aon hini en deûs var c'haset, a zô gwirion ; ha mé a lavar er béd ar péz em eûs klevet gant-han.

27. Ha na anavézchont két pénaoz é lavaré é oa Doué hé Dâd.

28. Jézuz a lavaraz éta d'ézhô : Pa hô pézô gorroet Mâb ann dén, neûzé éc'h anavézchot piou ounn, ba pénaoz na rann nétrâ ac'hanoun va-unan ; hôgen ma komzann ével m'en deûs va Zâd desked d'in.

29. Hag ann hini en deûs va c'haset, a zô gan-én ; ha n'en deûs két va lézet va-unan, ô véza ma rann bédred ar péz a hét d'ézhan.

30. Pa lavaraz kément-sé, kals a grédez enn-han.

31. Jézuz a lavaraz éta d'ar Iuzevien a grédé enn-han : Mar mirit va gér, é viot va gwir ziskibled ;

32. Hag éc'h anavézchot ar wirionez, hag ar wirionez hô ticùbô.

33. Hag hi a respountaz d'ézhan :

Eûz a wenn Abraham omp, ha biskoaz n'omp bêt sklaved da zén : pénaoz éta é lévêrez é véziup dieñbet ?

34. Jézuz a respountaz d'ézhò : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz piou-bennag a ra ar péc'hed, a zô sklâv d'ar péc'hed.

35. Hôgen ar sklâv na choum két bépréd enn ti, hag ar mât a choum bépréd.

36. Mar tiëb éta ar mât ac'hanoc'h, é viot dieñb évit-gwir.

37. Gouzoud a rann pénaoz oc'h mipien da Abraham : hôgen va laza a fell d'é-hoc'h, ô véza na gouéz két va lavar enn-hoc'h.

38. Évid-oun a lavar ar péz em eûz gwelet gant va Zâd : ha c'houi a ra a péz hoc'h eûz gwelet gand hô tâd.

39. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Abraham eo hon tâd. Jézuz a lavaraz d'ézhò : Mar d-oc'h mipien da Abraham, grid ar péz en deûz gréad Abraham.

40. Hôgen bréman c'houi a glask ann tù da laza ac'hanoun, mé péhini a zô eunn dén hag em eûz lavared d'é-hoc'h ar wirionez em eûz klevet gand Doué : Abraham n'en deûz két gréat kément-sé.

41. C'houi a ra ar péz en deûz gréat hô tâd. Hag hi a lavaraz d'ézhan : N'omp két ganet eûz ar c'hadélez : eunn tad n'hon eûz kén péhini eo Doué.

42. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhò : Ma vé Doué hô tâd, c'houi a garfé ac'hanoun ; râk mé a zô savet ha deñet eûz a Zoué : ha n'ounn két deñed ac'hanoun va-unan, hôgen hénn eo en deûz va c'haset.

43. Pérâk na anavézit-hu két va lavar ? O véza na hellit két sélaoui va frézegeñ.

44. Eûz a eunn tad dianv oc'h : hag é fell d'é-hoc'h ôber ioulou hô tâd. Lazer-dén eo bêt adaleg ar penn-kenta, ha né két choumet er wirionez ; râg ar wirionez n'éma két enn-han : pa lavar gaou, é

lavar ar péz 'a zô enn-han, râg gaouiad eo, ha tâd ar gevier.

45. Hôgen mé, ma lavarann ar wirionez, na grédit két d'in.

46. Piou ac'hanoc'h a damaliô ac'hanoun a béc'hed ? Ma lavarann d'é-hoc'h ar wirionez, pérâk na grédit két d'in ?

4. Néb a zô a Zoué a zélaou geriou Doué. Dré-zé eo n'hô sélaouit két, ô véza n'oc'h két a Zoué.

48. Hôgen ar Iuzevien a respountaz hag a lava az d'ézhan : Ha na lévêromp két mât, pénaoz oud eur Samariad, hag éma ann diaoul gan-éz ?

49. Jézuz a lavaraz : N'éma két ann diaoul gan-én ; hôgen mé a énor va Zâd, ha c'houi a zizénor ac'hanoun.

50. Évid-oun-mé na glaskann két va gloar : eunn all a zô hag hé c'hlask, hag am barnô.

51. É gwirionez é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Néb a virô va gér, na wélô két ar marô davikenn.

52. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : Bréma éc'h anavézomp pénaoz éma ann diaoul gan-éz. Abraham hag ar Broféded a zô marô, ha té a lavar : Néb a virô va gér, na danvai két ar marô davikenn.

53. Ha brasoc'h oud éged Abraham hon tâd, péhini a zô marô ? Ar Broféded a zô marô ivé. Pétrâ a lévêrez oud-dé ?

54. Jézuz a respountaz ; Ma en em veñlann va-unan, va medleñdi n'eo nétrâ : va Zâd eo a veñlachenoun ; ha c'houi a lavar eo hô Toué.

55. Ha na anavézit két anézhan ; hôgen mé hé anavez : ha ma lavarann pénaoz na anavézann két anézhan, é véziñ eur gaouiad ével-d-hoc'h. Hôgen hé anaoud a rann, hag é virann hé c'hér.

56. Abraham hô tâd en deûz c'hoantéet brâz gwélout va deiz : hé wélet en deûz, hag eo en em laouénéet.

57. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : N'éc'h eûz két c'hoaz

hanter-kant vloaz, hag éc'h eûz gwêled Abraham.

58. Jézuz a lavaraz d'ézho : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, abarz ma oa Abraham, edounn.

59. Neûzé é kémerchont mein évit teûrel out-han : hôgen Jézuz en em guzaz hag az éaz er méaz eûz ann templ.

IX. PENNAD.

1. HA pa dréméné Jézuz, é wê-laz eunn den péhini a oa dall abaoé ma oa ganet :

2. Hag hé ziskibled a c'houlennaz digant-han : Mestr, pé béc'hed en deûz gréad hé-man, pé hé gé-rent, évit ma eo ganet dall ?

3. Jézuz a respountaz : N'en deûz két pec'hed, nag hé gérent ken né-beût : hôgen évit ma vézô diskle-riet ôberiou Doué enn-han eo.

4. Réd eo d'in ôber ôberion ann hini en deûz va c'haset, é-pâd ma eo deiz : ann nôz a zeû, ha dén na hell ôber enn-hi.

5. É-pâd émounn er béd, ounn goulou ar béd.

6. Goudé m'en doé lavaret ké-ment-sé, é skôpaz d'ann douar, hag é réaz fank gant skôp, hag é frotaz daoulagad ann den dall gand ar fank-zé,

7. Hag é lavaraz d'ézhan : Kéa, hag en em walc'h é kibel Siloé (da lavaroud eo, Kaset). Mond a réaz 'ta; en em walc'hi a réaz, ha pa zeûaz é wêlé.

8. Amézeien hé-man, hag ar ré hô doa hé wêlet kentoc'h ô korka, a lavaré : Ha né kéd hen-nez a ioa azézet, hag a gorké ? Ré all a lavaré : Hén eo.

9. Ré all a lavaré : Né két, eunn all eo hag a zô hével out-han. Hôgen hén a lavaré : Mé eo.

10. Hôgen hi a lavaré d'ézhan : Pénaoz eo hét digoret da zaou-la-gad d'id ?

11. Hag hén a respountaz : Ann den-zé a c'halveur Jézuz, en deûz gréat fank : hag en deûz frotet va

daou-lagad, hag en Jéûz lavared d'in : Kéa da gibel Siloé, hag en em walc'h. Hag ounn éat, hag ounn en em walc'het, hag é wêlann.

12. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Péléac'h éma ? Hag hén a lavaraz : Na ouzonn két.

13. Kâs a réjond d'ar Farizianed ann hini a oa béd dall.

14. Hôgen deiz ar sabbat oa, pa en doa Jézuz gréat ar fank, hag en doa digored hé zaou-lagad d'ézhan.

15. Ar Farizianed a c'houlennaz ivé digant-han pénaoz é wêlé. Hô-gen hén a lavaraz d'ézho : Fank é deûz lékéat war va daou-lagad, en em walc'hed ounn, hag é wê-lann.

16. Hôgen lôd eûz ar Farizianed a lavaré : Hen-nez né kéd eunn den a berz Doué, pa na vir két ar sabbat. Ha ré all a lavaré : Pé-naoz eunn den pec'her a hellé ôber ar vuzudou-zé ? Ha dizunvaniez a ioa étré-z-hô.

17. Lavaroud a réjond adarré d'ann den-zall : Na té, pétrâ a lévérez eûz ann hini en deûz di-gored da zaou-lagad ? Hag hén a lavaraz : Eur Profed eo.

18. Hôgen ar Iuzevien na gré-dent két é oa béd dall, hag é wêlé bréma, ken n'hô doé galvet hé dâd hag hé vamm.

19. Hag é léverjond d'ézho : Hag hen-nez eo hô mâb, péhini a li-virit a zô ganed dall ? Pénaoz éta é wêlé bréma ?

20. Ann tâd hag ar vamm a res-pountaz hag a lavaraz : Gouzond a réomp pénaoz hé-man a zô hor mâb, ha pénaoz eo ganed dall :

21. Hôgen pénaoz é wêlé bréma, na ouzonn két : ha na ouzomp két ken-nébeût piou en deûz di-gored hé za u-lagad d'ézhan : Gou-lennit digant-han ; éma enn oad, ra gomzô anézhan hé-unan.

22. Hé gérent a gomzé ével-sé, ô véza m'hô doa aonn rag ar Iu-zevien hô doa lékéad enn hô fenn pénaoz piou-bennâg a anavézchê Jézuz évid ar Christ, a vijé ka-set-kuid eûz ar sinagog.

23. Dré-zé hé gérent a lavaraz : Oad en deûz, goulennid digant-han hé-unan.

24. Gervel a réjond éta adarré ann dén a oa hét dall, hag é le-verjond d'ézhan : Meûl Doué : gouzoud a réomp pénaoz ann dén-zé a zô eur pec'her.

25. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Mar d-eo eur pec'her, n'ouzon doa-ré : eunn dra a ouzonn, pénaoz é oann dall, ha bréman é wélan.

26. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhan : Pétrâ en deûz gréat d'id ? Pénaoz en deûz digoret da zaou-lagad d'id ?

27. Hag hén a responntaz d'ézhô : Hel lavared em eûz kéntoc'h d'é-hoc'h, hag hé glevet hoc'h eûz : pérâg é fell d'é-hoc'h hé glevoud adarré ? Ha c'houi a fell d'é-hoc'h ivé dond da véza diskibled d'ézhan ?

28. Hôgen hi a gunuc'haz ané-zhan, hag a lavaraz : Béz té diskibl d'ézhan : évid-omp-ni omp diskibled da Voizez.

29. Gouzoud a réomp pénaoz Doué en deûz komzet out Moizez : hôgen hé-man na ouzomp kéd a bé-léac'h é teû.

30. Ann dén-zé a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eunn dra soué-zuz brâz eo, pénaoz na ouzoc'h két a bé-léac'h eo, hag hén en deûz digoret va daou-lagad.

31. Gouzoud a réomp pénaoz Doué na zélaou kéd ar bec'heric'h : hôgen mar teû eur ré d'hé azeûli, ha da ôber hé ioul, é sélaouô ben-nez.

32. Né két hét klevet bété vré-man pénaoz en défé dén digored hé zaou-lagad da eunn den ganed dall.

33. Ma n'eo kéd hen-nez eunn dén a Zoué, na helfé kéd ôber kément-sé.

34. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Er pec'hed oud ganed holl, hag é kélennez ac'hanomp ? Hag é lékéjond ané-zhan er-méaz.

35. Jézuz a glevaz pénaoz hô doa

hé lékéad er-méaz ; hag ô véza kéd out-han, é lavaraz d'ézhan : Ha kridi a réz é Mâb Doué ?

36. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Piou eo, Aotrou, évit ma krédinn enn-han ?

37. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hé wélet éc'h eûz, hag ann bini a gomz ouz-id eo.

38. Hag hén a lavaraz : Aotrou, kridi a rann. Hag éc'h en em strinka d'ann douar, éc'h azeûlaz ané-zhan.

39. Ha Jézuz a lavaraz : Deûed omp er béd-man évit barna : évit ma wélo ar ré na wél két, ha ma teûio dall ar ré a wél.

40. Ha lôd eûz ar Farizianed, père a ioa gant-han, ô véza klevet kément-sé, a lavaraz d'ézhan : Ha dall omp ivé ni ?

41. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ma véac'h dall, n'hô pé kéd a bec'hed : hôgen bréma é livirit : Ni a wél. Hag hô pec'hed a choum enn-hoc'h.

X. PENNAD.

1. HEL lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz piou-bennâg n'az â kéd dré ann ôr é kraou ann dén-ved, hôgen a biñ dré eul léac'h all, a zô eul laer hag eur skarzer.

2. Hôgen ann bini a zô dré ann ôr, a zô meser ann dén-ved.

3. Da hen-nez eo é tigor ar por-sier, hag ann dén-ved a gleô hé vouéz, hag é c'halv hé zénved hé-unan dré hô hanô, hag hô laka da vond er-méaz.

4. Ha pa en deûz hô lékéad hé-unan da vond er-méaz, éz â enn hô raok : hag ann dén-ved a ia war hé lerc'h, ô véza ma anavézont hé vouéz.

5. Ha n'az éont két war lerc'h eunn diavésiad ; hôgen tec'hi a ré-ont diout-han, ô véza na anavézont két mouéz ann diavésidi.

6. Jézuz a lavaraz d'ézhô ar barabolen-zé. Hôgen hi na anavéz-chont két ar péz a lavaré d'ézhô.

7. Jézuz a lavaraz c'hoaz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lava-raun d'é-hoc'h, pénaoz eo mé eo dôr ann dén-ved.

8. Ar ré holl a zô deûet, a zô

laeroun ha skarzerien, hag ann dénved n'hô deûz kéd hô c'hlevet.

9. Mé eo ann ôr. Mar teû eur ré ébarz dré-z-oun, é vézô salvet : mond a rai ébarz, mond a rai er-méaz, hag é kavô peûri.

10. Al laer na zeû néméd évit laéra, évit laza, évit kolla. Mé a zô deûet évit ma hô dévêzô ar vuez, ha ma hô dévêzô anézhi gant mui a Founder.

11. Mé a zô ar Meser mād. Ar meser mād a rô hé vuez évid hé zénved.

12. Hôgen ar gôpraer, hag ann hini né kêt meser, ha da béhini né kéd ann dénved, pa wél ar bleiz ô tont, a ziléz ann dénved, hag a dec'h : hag ar bleiz a skarz hag a zismantr ann dénved.

13. Ar gôpraer a dec'h, ô véza ma eo gôpraer, ha na gémer kéd a bréder gand ann dénved.

14. Mé eo ar meser mād : anaoud a rano ya ré, ha va ré am anavez.

15. Ével ma anavez va Zād ac'hanoun, éc'h anavézann va Zād : hag é rôann va bucz évit va dénved.

16. Béz' em eûz c'hoaz dénved all, péré n'int kéd eûz ann dropel-mañ : hag eo réd é tigascenn anézho. Va mouéz a glevint, ha na vézô néméd eunn tropel hag eur meser.

17. Dré-zé eo é kêr va Zād ac'hanoun, ô véza ma lézann va éné, évid hé géméroud adarré.

18. Dén na gémer anézhan digan-én : hôgen mé hé rô ac'hanoun va-unan : ar galloud em eûz d'hé leûskel, hag ar galloud em eûz d'hé géméroud adarré. Ar gourc'hémeonnéz em eûz-bét digant va Zād.

19. Dizunvaniez a zavaz adarré é-tonez ar Iuzevien diwar-beun ar geriou-zé.

20. Kalz anézho a lavaré : Éma ann diaoul enn-hañ ; diskiantet eo ; pérâg é sélaouit-hu anézhan ?

21. Ré all a lavaré : Ar geriou-zé n'int kéd eûz a eunn dén é péhini é vé ann diaoul : ann diaoul hag hén a hell digeri daoulagad ar ré-zall ?

22. Hôgen ôber a réad é Jérusalem Goél al Lîd-Iliz : hag er goanv édot.

23. Ha Jézuz a valéé enn templ, é porched Salomon.

24. Hôgen ar Iuzevien en em lékéaz war hé drô, hag a lavaraz d'ézhan : Bété pégeit é tale'hi ac'hanomp enn arvar ? Mar d-oud ar C'hrist, lavar-hén d'é-ompsplann.

25. Jézuz a respountaz d'ézhô : Komza a rann ouz-hec'h, ha na grédit kéd d'in. Ann ôberiou a rann é hanô va Zād, a rô testéoi ac'hanoun :

26. Hôgen c'houi na grédit kêt, ô véza n'oc'h kéd eûz va dénved.

27. Va dénved a anavez va mouéz : hô anaoud a rann, hag é teûont war va lerc'h :

28. Ha mé a rô d'ézhô ar vuez peûr-hadnz : ha na vézint kêt kollet da-vikenn, ha dén n'hô skrapô eûz va daouarn.

29. Ar péz en deûz rôet va Zād d'in, a zô brasoc'h égét pèp trà ; ha dén na hell hé skrapa diouec'h dourin va Zād.

30. Mé ha va Zād a zô eunn hévélep trà.

31. Hôgeo ar Iuzevien a géméraz mein évid hé labéza.

32. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Meûr a ôber mād em eûz diskouézet d'éhoc'h a berz va Zād ; évit péhini eûz ann ôberiou-zé é labézit-hu ac'hanoun ?

33. Ar Iuzevien a respountaz d'ézhan : Né kéd évid eunn ôber mād é labézomp ac'hanod, évid eur gér a-énep Doué eo ; ô véza n'oud néméd eunn dén, hag en em réz Doué.

34. Jézuz a respountaz d'ézhô : Ha n'eo kêt skrivet enn hô lézen : Lavared em eûz, douéed oc'h.

35. Mar galv douéed ar ré évit piou é oa gréat geriou Doué, ha ma na hell kêt ar Skritur béza torret :

36. Pérâg é livirit-hu pénaoz é komzañ a-énep Doué, mé péhini a zô bêt santel ha kascd er kéd gant va Zād, dré ma em eûz lavaret é oann Mād Doué ?

37. Ma na rann két ôberiou va Zâd, na grêdit kéd enn-oun.

38. Hôgen ma hô grann, ma na fell kéd d'é-hoc'h kridi enn-oun, krêdit em ôberiou, évit ma anavezot, ha ma krêdot pénaoz éma va Zâd enn-oun, ha mé enn-han.

39. Neûzé é klaskhout kregi enn-han; hôgen hé en em dennaz eûz hô daouarn.

40. Ilag éz éaz adarré enn tu all d'ar Jourdan, el léac'h ma édo Iann ô vadézi da-genta : hag é choumaz éno.

41. Kalz a zeûaz d'hé gavout, hag é lavarent : Iann n'en deûz grêat burzud é-béd.

42. Hôgen kémeud en deûz lavaret Iann diwar-benn hé-man a ioa gwir. Ilag kalz a grédaz enn-han.

XI. PENNAD..

1. HOGEN béz' éz oa eunn dén klanv, hanvet Lazar, eûz a Vétania, bourc'h é péleac'h é choumé Mari ha Marta hé c'hoar.

2. (Mari a ioa houn-nez péhini a skulaz louzou c'houés-vâd war ann Aotrou, hag a zec'haz hé dreid gand hé bleô : Lazar breûr houn-nez eo a ioa klanv.)

3. He c'hoarézed a gasaz éta eur ré-bennâg da lavaroud da Jézuz : Aotrou, chétu ann hini a garez a a zô klanv.

4. Pa glevaz kément-sé é lavaraz d'ézhô : Ar c'hilenvred-zé n'az ai két bétég ar marô; hôgen évit gloar Doué eo, hag évit ma vézô meûlet Mâb Doué dré-z-han.

5. Hôgen Jézuz a garé Marta, ha Mari hé c'hoar, ha Lazar.

6. Hôgen pa en doe klevet lavarout pénaoz é oa klanv hé-man, é choumaz daou zervez c'hoaz el léac'h ma édo.

7. Ilag goudé-zé é lavaraz d'hé ziskibled : Déomp c'hoaz er Judéa.

8. Ilé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Mestr, n'eûz két pell é klaské ar Iuzevien ac'hanod évid da labéza, hag éz éz c'hoaz di ?

9. Jézuz a respountaz : Ilag n'éz eûz két daouzeg heur enn deiz ? Ma valé eunn dén enn deiz, na stok é nêtrâ, râg gweloud a râ goulou ar béd-man :

10. Hôgen ma valé enn nôz, é stok enn eunn dra, ô véza n'eûz kéd a c'houlou enn-hi.

11. Kément-sé a lavaraz, ha goudé-zé é lavaraz d'ézhô : Lazar hor miñoun a zô kousket : hôgen mond a rann d'hé zihuna.

12. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Aotrou, mar deo kousket, é vézô iac'h.

13. Hôgen Jézuz en doa komzet eûz hé varô, hag hi a grédé pénaoz en doa komzet eûz ann hûn kousk.

14. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô fréaz : Lazar a zô marô;

15. Ilag da eo gan-én, enn labek d'é-hoc'h na vevn két bét éno, évit ma krêdot. Hôgen déomp d'hé gavout.

16. Neûzé Tomaz, les-hanvet Didimuz a lavaraz d'hé gen-ziskibled : Déomp ivé nî, évit ma varvimp gant-han.

17. Jézuz éta az éaz; hag é kavaz pénaoz é oa er béz pevar dervez a ioa.

18. (Râk Bétania a ioa pell diouc'h Jérusalem é-trô pemzek stad.)

19. Kalz a Iuzevien a oa deued da welout Marta ha Mari, évid hô fréalzi diwar-benn hô breûr.

20. Marta ô véza klevet pénaoz é teûé Jézuz, az éaz d'hé ziam-brouga : hôgen Mari a joumaz azézet enn ti.

21. Neûzé Marta a lavaraz da Jézuz : Aotrou, ma vije bét aman, va breûr na vije két marô :

22. Hôgen gouzoud a rann bréma, pénaoz kément trâ a c'houlenni digand Doué, hé roi Doué d'id.

23. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Da vreûr a zazorc'hô.

24. Marta a lavaraz d'ézhan : Gouzoud a rann pénaoz é tazorc'hô enn dazorc'hidigez enn deiz divéza.

25. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Mé

eo ann dazorc'hidigez hag ar vuez : néb a gréd enn-oun, ha pa vé marô, a vévô.

26. Ha piou-bennôg a vév, hag a gréd enn-oun, na varvô kéd davikenn. Ha kridi a réz kément-sé?

27. Hag hi a lavaraz d'ézhan : fa, Aotrou, mé a gréd pénaoz oud ar C'hrist Mâb ann Doué béô, péhini a zô deüet er béd-man.

28. Goudé ma é doé lavaret kément-sé, éz éaz-kuit, hag é c'halvaz gvestad Mari hé c'hoar, ô lavarout : Ar Mestr a zô deüet, hag é c'halv ac'hanod.

29. Kerkent ha ma klevaz-hi kément-sé, é savaz hag éz éaz d'hé gavout.

30. Râk Jézuz né oa két c'hoaz deüet er vourc'h ; hôgen béz' édo el léac'h é péhini é oa bét diambrouget gant Marta.

31. Hôgen ar Iuzevien a ioa gant Mari enn ti, ha péré a fréalzé anézhi, pa wéljont pénaoz é oa savet ker buan hag éad er-méaz, az éaz war hé lerc'h, ô lavarout : Mond a ra d'ar béz, évit gwêla éno.

32. Pa oé deüet Mari el léac'h é péhini édo Jézuz, ha pa wélaz anézhan, en em daolaz d'hé dreid, hag é lavaraz d'ézhan : Aotrou, ma vije bét aman, va breür na vije két marô.

33. Hôgen Jézuz pa wélaz anézhi ô lénva, kerkoulz hag ar Iuzevien a ioa deüet gant-hi, a skrijaz, hag a zaouzanaz.

34. Hag é lavaraz : Péléac'h hoc'h eüs-hu hé lékéat ? Hag hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, deüez ha gwél.

35. Ha Jézuz en em lékéaz da wêla.

36. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz : Chétu pénaoz é karé anézhan.

37. Koulskoudé lôd eüz ar ré-man a lavaré : Ha na hellé kéd hé-man, péhini en deüz digoret hé zaou-lagad da eunn dén ganed-dall, mi-roud out-han na varvché ?

38. Hôgen Jézuz ô skrija a-nevez enn-han hé-unan, a zeüaz d'ar

béz. Eur c'héô é oa ; hag eur méan a oa bét lékéat war-n'ézhan.

39. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Lamid ar méan. Marta, c'hoar ann hini a oa marô, a lavaraz d'ézhan : Aotrou, fletia a ra dijâ, râk pevar dervez zô éma azé.

40. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Ha n'em eüz két lavared d'id, pénaoz mar krédez, é wéli gloar Doué ?

41. Tenna a réjond éta ar méan : Hôgen Jézuz ô sével hé zaou-lagad étrézég ann énv, a lavaraz : Va Zâd, da drugarékad a rann ô véza ma éc'h eüz va sêlaouct.

42. Évid-oun-mé a wié pénaoz é selaouez béprét ac'hanoun ; hôgen kément-man a lavarann evid ar bobl péhini a zô war va zô : évit ma krédint pénaoz éc'h eüz va c'haset.

43. Goudé béza lavaret kément-sé, é kriaz a-bouéz-penn : Lazar, deüz er-méaz.

44. Ha râk-tâl ann hini a oa marô a zeüaz er-méaz, gand hé dreid hag hé zaouarn éréet, hag hé zremm gôlôet gand eul liser. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Diéréit anézhan, ha list-hén da vont.

45. Neüzé kalz eüz ar Iuzevien a ioa deüed da wélout Mari ha Marta, pa wéljont ar péz en doa gréat Jézuz, a grédaz enn-han.

46. Hôgen lôd anézho az éaz da gavoud ar Farizianed, hag a lavaraz d'ézhô ar péz en doa gréat Jézuz.

47. Prinsed ar véleien hag ar Farizianed en em strollaz éta, hag é lavarent : Pétrâ a réomp ? Ann dén-zé a ra kalz a vuzudou.

48. Ma hé lézomp ével-sé, ann holl a grédô enn-han : hag ar Romaned a zeüi, hag é tismantrint hol léac'h hag hon tûd.

49. Hôgen unan anézho hanvet Kailâz, péhini a ioa Bélek-brâz er bloaz-zé, a lavaraz d'ézhô : C'houi na ouzoc'h nétrâ.

50. Ha na vennit két pénaoz eo gwelloc'h évid-hoc'h é varvché eunn dén hé-unan évid ar bobl, égét na vé kollet ann holl vréad.

51. Hôgen na lavaré kêt kément-sé anézhan hé-unan ; ô véza ma édo Belék-brâz er bloaz-zé, é tiouganaz pénaoz Jézuz a dlié mervel évid ar vrôad,

52. Ha nann hép-kén évid ar vrôad-zé, hôgen évit strolla enn eur vrôad héu-kén mipien Doué, pére a ioa skifet.

53. Adaleg ann dervez-zé éta é venchont hé lakaad da vervel.

54. Hôgen Jézuz na gerzê moi dir'g ann holl é-touez ar Iuzevien ; hag en em denna a réaz enn eur vro tôte d'ann distrô, enn eur gear hanvet Êlrem ; hag é choumaz enô gand hé ziskibled.

55. Hôgen Pask ar Iuzevien a ioa tôte ; ha kalz a dûd eûz ar vrô-zé az éaz da Jérusalem évid en em c'hлана.

56. Klaskoud a réant Jézuz, hag é lavarent ann eil d'égilé pa édont enn templ : Pétrâ a vennit-hu, ô véza n'eo kéd deûet é deiz ar goél ? Rak Prinsed ar véleien hag ar Farizianed hô doa rôed urz pénaoz ma oulé eur ré péleac'h édo, é teûfé d'hé ziskulia, évit ma hel-sent kregi enn-han.

XII. PENNAD.

1. C'HOUEAC'H dervez abarz ar Pask, Jézuz a zeûaz é Bétania, é péleac'h é oa marvet Lazar, ha saved a varô da véo.

2. Hôgen enô é oé aozed da goan d'ézhan : Ha Marta a zerviché, ha Lazar a oa unan eûz ar ré a ioa ouc'h taol gant-han.

3. Neûzé Mari a géméraz eul livr nard kré, hag a dalié kalz, hag é taolaz anézhan war dreid Jézuz, hag hô zec'haz gand hé bléô : hag ann ti a oé leûn gand al louzou c'houés vâd.

4. Neûzé unan eûz hé ziskibled, Iuzaz Iskariot péhini a dlié hé vrez-a, a lavaraz :

5. Pérâk né deûz kêt gwerzet al louzou-zé tri c'hant diner, evit rei d'ar béorien ?

6. Kément-sé a lavaré, né kéd é prédérié eûz ar béorien, hôgen

ô véza m'az oa eul laer, hag ô terc'hel ar ialc'h, é tougé ann ar-c'hant a lékéad enn-hi.

7. Hôgen Jézuz a lavaraz : List-hi da ôber, râg ann dra-man a vézô mât évit va liéna.

8. Rak beorien hoc'h eûz hépréd gan-é-hoc'h ; hôgen n'hô pézô kéd ac'hanoun hépréd gan-é-hoc'h.

9. Hôgen eul ôd brâz a Iuzevien a vézaz pénaoz édo enô ; hag é teûjont, nann hép-kén évit Jézuz, hôgen évit gwélout Lazar, péhini en doa savet a varô da véo.

10. Prinsed ar véleien a vennaz ivé laza Lazar ;

11. O véza ma pellaé kalz a Iuzevien diout-hô enn abek d'ézhan, ha ma krédent é Jézuz.

12. Hôgen antronôz eul lôd brâz a dûd pére a oa deûed ô véza klevet évid ar goél pénaoz é teûé Jézuz da Jérusalem ;

13. A gémér z skourrou palmez, hag éz éjont d'hé ziambrouga, hag é krient : Hosanna, benniget ra vézô Roué Israel, péhini a zeû é hanô ann Aotrou.

14. Ha Jézuz a gavaz eunn azénik, hag a azézaz war-n'ézhan, ével ma eo skrivet :

15. N'az pé kéd a aoun, merc'h Sion, chétu da Roué a zeû azézet war ébeûl eunn azen.

16. Hé ziskibled na anavézchont kêt kément-sé da genta : hôgen pa oé éat Jézuz eno hé c'hloar, neûzé é teûaz koun d'ézhô eûz ar péz a oa skrivet diwar hé benn, hag eûz ar péz hô doa gréat d'ézhan.

17. Al lôd tûd a ioa gant-han pa c'halvaz Lazar eûz ar béz, ha pa lékéaz anézhan da zével eûz a douez ar ré-varô, a rôé testéni d'ézhan.

18. Dré zé eo é teûaz kalz a dûd d'hé ambrouga ; ô véza m'hô doa klevet pénaoz en doa gréat ar burzud-zé.

19. Ar Farizianed a lavaraz neûzé étré-z-hô : Gwéloud a rit pénaoz n'hon eûz gounézet nétrâ ; chétu ar béd holl a ia war bé lerc'h.

20. Hôgen béz éz oa Jentiled,

é-touez ar ré a oa deuet évid azeñli é deiz ar goél ;

21. Ar ré-man az éaz da gavout Filip, péhini a ioa eñz a Vetsaida é Galilea, hag é pédechont anézhàn, ô lavarout : Aotrou, ni a garré gwelout Jézuz.

22. Filip a véaz hag hé lavaraz da André : hag André ha Filip hé lavaraz adarre da Jézuz.

23. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhô, ô lavarout : Deuet eo ann heur, ma vézô meulet Mâb ann dén.

24. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, ma na varv két ar c'hreñnen winiz a gouéz d'ann douar, é choumô hé-unan ; hôgen mar marv, é tigas kalz a frouez.

25. Néb a gâr hé vuez, hé c'hol-lô : ha néb a gasa hé vuez er béd-man, hé mîr évid ar vuez peñbaduz.

26. Mar servich eur ré ac'hanoun, ra zeñli war va lerc'h : hag el léac'h ma vézinn, éno ivé é vézô va servicher. Mar en deñz eur ré servicher ac'hanoun, va Zâd a énorô anézhàn.

27. Bréma va éné a zô enkrézet. Ha pétrâ a livirinn-mé ? Va Zâd, savété ac'hanoun eñz ann heur-man. Hôgen évit-sé eo ounn deuet enn heur-man.

28. Va Zâd, meul da hanô. Neñz é oé klevet eur vouéz eñz ann éñv : Ha meulet em eñz, ha c'hoaz é veñlinn.

29. Ar bobl a ioa éno, hag hô doa klevet, a lavaré é oa bet kurrun. Ré all a lavaré : Eunn Éal en deñz komzet out-hàn.

30. Jézuz a respountaz, hag a lavaraz : Né két enn abek d'in eo deuet ar vouéz-zé, hôgen enn abek d'é-hoc'h.

31. Bréma é vézô barnet ar béd : bréma prins ar béd-man a vézô taollet er-méaz.

32. Ha mé pa vézinn gorrôet a-ziouc'h ann douar, é tenninn pép trâ étrézég enn-oun.

33. (Kément-sé a lavaré évit merka a bé varô é tlié mevel.)

34. Ar bobl a respountaz d'ézhàn :

Ni hon eñz klevet eñz al lézen, pénaoz ar C'hrist a dlé choum davikenn : ha pénaoz é lévérez-té eo réd é vé gorrôet Mâb ann dén ? Piou eo Mâb ann dén-zé ?

35. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Éma c'hoaz ar goulou gan-e-hoc'h évid enn nebeud amzer. Kerzit é-pâd hoc'h eñz ar goulou, évit na viot két kéméret gand ann dévalien : rak néb a gerz enn dévalien, na oar két péleac'h é zâ.

36. É-pâd hoc'h eñz ar goulou, krédit er goulou, évit ma viot bugalé ar goulou. Jézuz ô véza lavaret ann dra-zé, az éaz-kuit, hag en em guzaz ra-z-hô.

37. Hôgen évit-hàn da véza gréat kémeñd a vuzudou dira-z-hô, na grédeñt két enn-hàn :

38. Évit ma vijé sévénet gér ar profed Izaïaz, pa lavaré : Aotrou, piou en deñz krédet d'hol lavar ? Ha da biou eo bet diskleriet bréac'h ann Aotrou ?

39. Dré-zé na hellent két kréidi ; Izaïaz en deñz lavaret c'hoaz :

40. Dallet en deñz hô daou-lagad, ha kaledet en deñz hô c'haloun évit na wélint két gand hô daou-lagad, na boellint két gand hô c'haloun, gand aoun na zistrôeñd ouc'h Doué, ha na iac'haenn anézhô.

41. Izaïaz en deñz lavaret kément-sé, pa en deñz gwélet hé c'bloar, ha pa en deñz komzet di-war hé benn.

42. Koulskoudé kals eñz ar Brinsed zô-kén a grédaz enn-hàn : hôgen enn abek d'ar Farizianed na ansavent két kément-sé, gand aoun na vent kaset-kuid eñz ar sinagog.

43. Rak muioe'h hô deñz karet gloar ann dñd égét gloar Doué.

44. Hôgen Jézuz a griaz, hag a lavaraz : Néb a gréd enn-oun, na grét két enn-oun, hôgen enn hini en deñz va c'haset.

45. Ha néb a wél ac'hanoun, a wél ann hini en deñz va c'laset.

46. Da c'houlou ounn deuet er béd : évit na joumô két enn dévalien kémeñd hini a gréd enn-oun.

47. Ma éz eûz unan-bennâg hag a zelaou ~~va~~ geriou, ha n'hô mir két ; na varnann két anézhan : râk n'ounn kéd deûet évit barna ar béd, hôgen évit savétei ar béd.

48. Néb a zispriç ac'hanoun, ha na zigémer két va geriou, a vézô barnet. Ar gér em eûz lavaret eo a varnô anézhan enn deiz divéza.

49. Râk né kéd ac'hanoun va-unan em eûz komzet, hôgen va Zâd pebini en deûz va c'haset eo en deûz gourc'hemennet d'in pétrâ em eûz da lavarout, ha pénaoz é tléann komza.

50. Ha gouzoud a rann pénaoz hé c'hourc'hémenn a zô ar vuez peûr-baduz. Ar péz éta a lavarann, hel lavarann hervez m'en deûz va Zâd hé lavared d'in.

XIII. PENNAD.

1. ABARZ deiz goél Pask, Jézuz ô c'houzout pénaoz é oa deûet ônn heur da dreménout eûz ar béd-man étrézég hé Dâd, ével m'en doa karet hé dûd péré a ioa er béd, é karaz anézho enn-divez.

2. Ha goude koan, ô véza m'en doa ann diaoul lékéat dija é kaloun Iuzaz mab Simon Iskariot ar c'hoant d'hé werza :

3. Jézuz ô c'houzout pénaoz en doa Doué lekéat pép trâ étre hé zaouarn, pénaoz é oa deûet eûz a Zoué, hag é tistrôé da Zoué ;

4. A zavaz diouc'h koan, hag a ziviskaz hé zifad : ha goudé béza kémered eul lienen, hel lékéaz war hé drô.

5. Gondé-zé é lékéaz dour enn eur vasin, hag é téraouaz gwalc'hî treid hé ziskibled, hag hô zec'ha gand al lienen a ioa war hé drô.

6. Dond a réaz ivé da Zimon Per. Hag hé-man a lavaraz d'ézhan : Aotrou, ha té a walc'h va zreid d'in ?

7. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Na ouzoud két bréina pétrâ a rann, hôgen gouzoud a ri pelloc'h.

8. Per a lavaraz d'ézhan : Bikenn na walc'hî va zreid d'in. Jézuz

a respountaz d'ézhan : Ma na walc'hann kéd ac'hanod, n'az pézô kéd a lôd gan-én.

9. Simon Per a lavaraz d'ézhan : Aotrou, nann hép-kén va zreid, hôgen ivé ha va daouarn, ha va fenn.

10. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Néb a zô két gwalc'het, n'en deûz mui ézomm néméd da walc'hî hé dreid, hag hén a zô glân holl. Ha c'houi a zô glân ivé ; hôgen n'oc'h kéd holl.

11. Râg gouzoud a réa piou é oa ann hini a dlié hé werza ; hag évit-sé eo en doa lavaret : N'oc'h két glân holl.

12. Pa en doé éta gwalc'het hô zreid d'ézho, é kémeraz hé zifad : hag ô véza en em lékéat c'hoaz ouc'h taol, é lavaraz d'ézho : Ha gouzoud a rit-hu pétrâ em eûz gréad d'é-hoc'h ?

13. Va gervel a rit Mestr, hag Aotrou : ha mât é livirit ; râk ha béz'éz ounn.

14. Ma em eûz éta gwalc'het hô treid, ha mé Aotrou ha Mestr, c'houi a dlé ivé gwalc'hî hô treid ann eil d'égilé.

15. Râk rôed em eûz ar skouer d'é-hoc'h, évit ma réot ével ma em eûz gréad d'é-hoc'h.

16. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Ar mével né két brasoc'h éged hé Aotrou ; hag ann Abostol né két brasoc'h éged ann hini en deûz hé gaset.

17. Mar gouzoc'h kément-sé, ha ma her grit, é viot gwenidik.

18. Na lavarann két kément-man ac'hanoc'h holl : gouzoud a rann péré em eûz dilennet ; hôgen évit ma vézô sévenet ar Skrituriou : Ann hini a zebr bara gan-én a zavô hé zeûl em énep.

19. A-vréman hel lavarann d'é-hoc'h, hag abars ma c'hoarvézô : évit pa c'hoarvézô, ma krédot pénaoz eo mé eo.

20. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h ; pénaoz néb a zigémer ann hini em eûz kaset, a zigémer ac'hanoun : ha néb a

zigémer ac'hanoun, a zigémer ann hini en deuz va c'haset.

21. Pa en doé Jézuz lavaret kément-sé, é oé enkrézet enn hé spéred : hag é lavaraz splamm : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz unan ac'hanoc'h a werzò ac'hanoun.

22. Hôgen ann diskibled a zellé ann eil ouc'h égilé, ô véza na vi-ent két eûz a biou é komzé.

23. Hôgen unan eûz hé ziskibled, péhini a ioa karet gant Jézuz, a ioa kousket war askré Jézuz.

24. Ha Simon Per a réaz eunn arouéz hag a lavaraz d'ézhan : A biou eo é komz ?

25. Ann diskibl éta péhini a ioa kousket war askré Jézuz a lavaraz d'ézhan : Aotrou, piou eo ?

26. Ha Jézuz a respountaz ; Henne-ze eo da béhini é rôion bara soubet. Ha goudé béza soubet bara, hé rôaz da Iuzaz mab Simon Iskariot.

27. Ha goudé m'en doé kéméret ar génaouad-zé, Satan az éaz enn-han. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gra râk-tâl ar péz a réz.

28. Hôgen hini eûz ar ré a ioa ouc'h taol na vié pérâg en doa lavaret kément-sé d'ézhan.

29. Râk hiniennou a venné pénaoz dré ann abek en doa Iuzaz ar iale'h, en doa lavaret Jézuz d'ézhan : Prén ar péz a zô réd d'é-omp évid ar goél : pé évit rei eunn dra-bennâg d'ar béorien.

30. Goudé m'en doé Iuzaz kéméret hé c'hénaouad, éz éaz-kuit râk-tâl ; rak nòz é oa.

31. Hôgen pa oé éat-kuit, Jézuz a lavaraz : Bréma Mâb ann dén a zô meûlet ; ha Doué a zô meûlet enn-han.

32. Mar deo Doué meûlet enn-han, Doué a veûlò ivé anézhan enn-han hé-unan : hag abarz némeûr hen meûlò.

33. Va mipicnigou, émounn c'hoaz gan-é-hoc'h évid eunn nébeûd amzer. Va c'haskoud a réot : hag ével ma em eûz lavaret d'ar Iuzevien : Na hellot két dond el léac'h m'az

ann : hel lavaroud a rann ivé d'é-hoc'h évit bréma.

34. Eur gourc'hémenn nevez a rôann d'é-hoc'h ; Évit ma en em gerrot ann eil égilé, ha ma en em gerrot ann eil égilé ével ma em eûz hô karet.

35. Dré-zé éc'h anavézò ann holl pénaoz oc'h va diskibled, ma hoc'h eûz karantez ann eil évid égilé.

36. Simon Per a lavaraz d'ézhan : Aotrou, péléac'h éz éz ? Jézuz a respountaz : Na hellez két évit bréma dont war va lerc'h el léac'h n'az ann ; hôgen dond a ri goudé war va lere'h.

37. Per a lavaraz d'ézhan : Pérâk na hellann-mé két mond a-vréma war da lerc'h ? Va buez a rôinn évid-oud.

38. Jézuz a respountaz d'ézhan : Da vuez a rôî évid-oun ? É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'id : Na ganô kéd ar c'hitek, n'az pézò va dinac'het teir gwéach.

XIV. PENNAD.

1. NA vézet két enkrézet hô kaloun. Krédi a rid é Doué, krédid ivé enn-oun.

2. É-ti va Zâd éz eûz meûr a géar. Ma né vé két, em bijé hô lavaret d'é-hoc'h ; râk mond a rann da aoza al léac'h d'é-hoc'h.

3. Ha goudé ma véziun éat-kuit, ha ma em bézò aozet al léac'h d'é-hoc'h, é teûinn adarré, hag hô kemérinn gan-én, évit el léac'h ma'z ounn é viot ivé.

4. Gouzoud a rid ervâd péléac'h éz ann, hag ann hent a ouzoc'h.

5. Tomaz a lavaraz d'ézhan : Aotrou, na ouzomp két péléac'h éz éz : ha pénaoz é hellomp-ni gouzoud ann hent ?

6. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mé eo ann hent, hag ar wirionez, hag ar vuez : dén na zeû étrézég ann Tâd néméd dré-z-oun.

7. Ma hô pé va anavézet, hô pé ivé anavézet va Zâd ; hag abarz némeûr hen anavézet, hag hé vélet hoc'h eûz.

8. Filip a lavaraz d'ézhan : Aotroun, diskouéz d'é-omp da Dâd, hag eo a-walc'h évid-omp.

9. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Keid amzer zô émounn gan-é-hoc'h, ha n'am anavezit két c'hoaz ? Filip, néb a wél ac'hanoun, a wél ivé va Zâd. Pénaoz é lévéréz-té : Diskouéz d'é-omp da Dâd ?

10. Ha na grédit-hu két pénaoz ém'ounn em Zâd, ha va Zâd enn-oun ? Ar geriou a lavarann d'é-hoc'h, né kéd ac'hanoun va-unan hô lavarann. Hôgen va Zâd péhini a chom enn-oun a ra hé-unan va éberiou.

11. Ha na grédit-hu két pénaoz ém'ounn em Zâd, ha va Zâd enn-oun ?

12. Da vîhana krédit eun abek d'ann ôberiou hô-unan. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, néb a gréd enn-oun, a rai hé-unan ann ôberiou a rann, hag é rai c'hoaz ôberiou brasoc'h ; ô véza ma'z ann étrézék va Zâd.

13. Ha pétrâ-bennâg a c'houlennot digant va Zâd em hanô, hel likiunn da vézô ; évit ma vézô meûlet ann Tâd er Mâh.

14. Mar goulennid eunn dra digan-én em hanô, her grinn.

15. Mar karit ac'hanoun, miuit va gourc'hémennou.

16. Hag é pédiñn va Zâd, hag é roi d'é-hoc'h eunn Dic'hlac'harer all, évit ma choumô gan-é-hoc'h da-vikenn ;

17. Ar Spéred a wirionez, péhini na hell két béza digéméret gand ar béd, ô véza na wél kéd anézhan, ha na anavez kéd anézhan : hôgen c'houi a anavézô anézhan, ô véza ma choumô gan-é-hoc'h, ha ma vézô enn-hoc'h.

18. N'hô lézinn két emzivaded : dond a rinn étrézég enn-hoc'h.

19. C'hoaz eunn nébeûd amzer, hag ar béd n'am gwélô mui. Hôgen c'houi a wélô ac'hanoun ; ô véza ma vévann, ha ma vévod ivé.

20. Eñn deiz-zé éc'h anavézot pénaoz ém'ounn em Zâd, ha c'houi enn-oun, ha mé enn-hoc'h.

21. Ann hini en deûz va gourc'hémennou, hag a vir anézhô, hen-nez eo a gâr ac'hanouo. Hôgen néb a gâr ac'hanoun a vézô karet gant va Zâd : ha mé a garô anézhan, hag en em ziskouézô d'ézhan va-unan.

22. Iuzaz, péhini né oa két ann Iskariot, a lavaraz d'ézhan : Pénaoz é c'hoarvézô pénaoz en em ziskouézi da-unan d'é-omp, ha n'en em ziskouézi kéd d'ar béd ?

23. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mar kêr eur ré ac'hanoun, é mirô va gér, ha va Zâd a garô anézhan ; hag é tedimp étrézég-hén, hag é choumimp enn-han.

24. Nép na gâr kéd ac'hanoun, na vir két va gér. Hag ar gér hoc'h eûz klevet né két va gér, hôgen gér va Zâd péhini en deûz va c'haset.

25. Kément-ma em eûz lavared d'é-hoc'h, é-pâd é choumenn gan-é-hoc'h.

26. Hôgen ann Dic'hlac'harer péhini eo ar Spéred Santel, hag a vézô kaset gant va Zâd em hanô, heu-nez a zeskô pép trà d'é-hoc'h, hag a zigasô koun d'é-hoc'h eûz a gément em eûz lavared d'é-hoc'h.

27. Ar péoc'h a lezann gan-é-hoc'h, va féoc'h a rôann d'é-hoc'h : n'hé rôann kéd d'é-hoc'h é-c'hiz ma hé rô ar béd. Na vézet két enkrézet hô kaloun, ha na spountet két.

28. Klevet hoc'h eûz pénaoz em eûz lavared d'é-hoc'h : Mond a rann kuit, hag é tistrôann étrézég enn-hoc'h. Mar karfac'h ac'hanoun, é laoueoalac'h, ô véza ma'z ann étrézé va Zâd ; râk va Zâd a zô brasoc'h égéd-oun.

29. Ha bréma hel lavarann d'é-hoc'h kent ma teûi ; évit pa vézô deûet, ma krédot.

30. Pelloc'h na gomziñn mui né-meûr gan-é-hoc'h ; râk prins ar béd-man a zeû, ha n'en deûz nétrâ enn-oun.

31. Hôgen évit m'ac'h anavézô ar béd pénaoz é karann va Zâd, hag é rann ar péz en deûz va Zâd

gourc'hémennet d'in. Savit, ha déb-omb ac'hann.

XV. PENNAD.

1. MÉ eo ar wir winien ; ha va Zâd eo al labourer.

2. Kément skourr ha na zougô kéd a frouez enn-oun a drouc'hô ; ha kemend hini a zoug frouez, é skarzô anézhan, évit ma tigasô mui a frouez.

3. C'houi a zô glân a-vréma, enn abek d'ar geriou em eûz lavared d'é-hoc'h.

4. Choumid enn-oun, ha mé enn-hoc'h. É-c'hiz na hell két ar skourr gwini dougen frouez anézhan hé-unan, hag héb béza stâg oud ar winien : ével-sé é c'hoarvezô enn hô kénver, ma na joumid enn-oun.

5. Mé eo a winien, ha c'houi ar skourrou : néb a choum enn-oun, ha mé eun-han, hen-nez a zoug kalz a frouez : râk hép-z-oun na hellid ôber nétrâ.

6. Ma na joum kéd eur ré enn-oun, é vezô taolet er-méaz é-c'hiz ar skourr gwini, hag é tizec'hô ; hag é tastumint anézhan, hag é taolint anézhan enn tân, hag é vezô devet.

7. Mar choumid enn-oun, ha mar choum va geriou enn-hoc'h, goulennit ar péz a gerrot, hag é vezô rôed d'é-hoc'h.

8. Gloar va Zâd eo é toukac'h kalz a frouez, hag é teûac'h da ziskible d'in.

9. É-c'hiz ma en deûz va Zâd va c'haret, em eûz ivé hô karet. Choumid em c'harantez.

10. Mâr mirit va gourc'hémennou, é choumod em c'harantez, ével ma em eûz miret gourc'hémennou va Zâd, ha ma choumann enn hé garantez.

11. Kément-sé em eûz lavared d'é-hoc'h, évit m'az ai va laouénidigez eun-hoc'h, ha ma vezô leû-niet hô laouénidigez.

12. Va gourc'hémenn eo é teû-fac'h d'eu em garout ann eil égilé, ével ma em eûz hô karet.

13. Dén na hell kaout brasoc'h karantez, égét rei lé vuez évid hé viñouned.

14. Va miñouned oc'h, mar grid ar péz em eûz gourc'hémenned d'é-hoc'h.

15. N'hô kalvinn mui mévellou ; rag ar mével na oar két pétrâ a râ hé vestr : Hôgen va miñouned am eûz hô kalvet, ô véza ma em eûz rôed da anaoud d'é-hoc'h ké-mend em eûz klevet gant va Zâd.

16. Né két c'houi hoc'h eûz va dilennet ; kôgen mé eo em eûz hô tilennet, hag em eûz hô lékéat évit ma'z éot, ha ma tougot frouez, ha ma talc'hô hô frouez ; hag évit ma rôl va Zâd d'é-hoc'h ké-mend a c'houlennod em hanô digant-han.

17. Ar péz a c'houre'hémennann d'é-hoc'h, eo ma en em gerrot ann eil égilé.

18. Mar d-oc'h kasét gand ar béd, gwézit pénaoz en deûz va c'hasét enn hô raok.

19. Ma vee'h eûz ar béd, ar béd a garfé ar péz a vijé d'ézhan : hô-gen ô véza n'oc'h kéd eûz ar béd, hag em eûz hô tilennet eûz ar béd, dré-zé ar béd a gasa ac'hanoc'h.

20. Hô pézet koun eûz ar ger-man em eûz lavared d'é-hoc'h : Ar mével né két brasoc'h égéd hé Autrou. Ma hô deûz va heskinet, éc'h heskinint ivé ac'hanoc'h : Ma hô deûz miret va gér, é mirint ivé hoc'h hini.

21. Hôgen kément-sé a raint d'é-hoc'h enn abek d'am hanô ; ô véza na anavezont két ann hini en deûz va c'haset.

22. Ma na venn kéd deûet, ha ma n'am bé két komzet out-hô, n'hô défé kéd a béc'hed ; hôgen dréma n'hô deûz kéd a zidamall eûz hô féc'hed.

23. Néb a gasa ac'hanoun, a gasa ivé va Zâd.

24. Ma n'em bé két gréat enn hô c'hreiz ôberiou ha n'en doa gréat dén all é-béd, n'hô défé kéd a béc'hed ; hôgen bréma hô deûz gwé-let, hag é kasaqt ac'hanoun, ha va Zâd ivé ;

25. Ëvit ma vézô sévénet al lavar a zô skrivet enn hô lézen : Va c'haséet hô deûz heb abek.

26. Hôgen pa zeñi ann Dic'hlae'harer, a gasinn d'é-hoc'h a bers va Zâd, ar Spéred a wirionez, péhini a zeû eûz ann Tâd; hen-nez a rôl testéni ac'hanoun.

27. Ha c'houi a rôl ivé testéni, ô véza ma énoc'h gan-én adaleg ar penn kenta.

XVI. PENNAD.

1. KÉMENT-SÉ em eûz lavared d'é-hoc'h, évit na gémerot kéd a wall skouér.

2. Hô kâs a raint kuid eûz hô sinagogou : Hôgen dond a ra ann heur, é péhini piou-bennâg a lazô ac'hanoc'h, a veunô béza gréad gant-han eunn dra hétuz da Zoué.

3. Kément-sé a raïnd d'é-hoc'h, ô véza na anavézont na va Zâd, na mé..

4. Hôgen kément-sé em eûz lavared d'é-hoc'h, évit pa vézô deûet ann heur, ma teûi koun d'é-hoc'h eûz ar péz em eûz lavared d'é-hoc'h.

5. N'am eûz két lavaret kément-sé d'é-hoc'h adaleg ar penn kenta, ô véza ma oann gan-é-hoc'h. Hôgen bréma éz ann étrézég ann hini en deûz va c'haset; ha nikun ac'hanoc'h na c'houlenn digan-én: Péléac'h éz éz?

6. Hôgen ô véza ma em eûz lavaret kément-sé d'é-hoc'h, eo leûn hô kaloun a c'hlae'har.

7. Koulskoudé ar wirionez a lavarann d'é-hoc'h : mâd eo d'é-hoc'h éz ajenn-kuit; râk ma n'az ann két-kuit, ann Dic'hlae'harer na zeûi kéd d'hô kavout : hôgen ma'z ann kuit, é kasinn anézhan d'é-hoc'h.

8. Ha pa vézô deûet, é kendrec'ho ar béd war béc'hed, war wir ha war varn.

9. War béc'hed, ô véza n'hô deûz két krédet enn-oun.

10. War wir, ô véza ma'z ann étrézé va Zâd, ha n'am gwélot mui.

11. War varn, ô véza ma eo dijâ barnet prins ar béd-man.

12. Kalz em eûz c'hoaz da lavaroud d'é-hoc'h; hôgen na hellit kéd hô dougen bréma.

13. Pa vézô deûet ar Spéred a wirionez-zé, é teskô d'é-hoc'h ar wirionez holl : râk na gomzô két anézhan hé-unan, hôgen kéمند en deûz klevet a lavarô, hag é tiouganô d'é-hoc'h ar péz a dlé c'hoarvézout.

14. Va meûli a rai, ô véza ma kémerô eûz ar péz a zô d'in, hag hen diskleriô d'é-hoc'h.

15. Kéمند en deûz va Zâd a zô d'in; dré-zé eo em eûz lavaret : O véza ma kémerô eûz ar péz a zô d'in, hag hen diskleriô d'é-hoc'h.

16. Eunn nébeût, ha n'am gwélot mui : ha c'hoaz eunn nébeût, hag em gwélot : râk mond a rann étrézé va Zâd.

17. Hôgen lôd eûz hé ziskibled a lavaraz ann eil d'égilé : Pétrâ eo ann dra-zé a lavar d'é-omp : Eunn nébeût, ha n'am gwélot mui, ha c'hoaz eunn nébeût, hag em gwélot : râk mond a rann étrézé va Zâd?

18. Lavaroud a réand éta : Pétrâ eo ann dra-zé a lavar : Eunn nébeût? Na ouzomp két pétrâ a fell d'ézhan da lavarout.

19. Hôgen Jézuz a vézaz pénaoz é fellé d'ézhô ôber eur goulenn out-han, hag é lavaraz d'ézhô : C'houi a c'houlenn étre-z-hoc'h pérâg em eûz lavaret : Eunn nébeût, ha n'am gwélot mui, ha c'hoaz eunn nébeût, hag em gwélot.

20. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é vélot hag é lénvot, hag ar béd a laouénai : tristaad a réot, hôgen hô tristidigez a vézô trôed é laouénidigez.

21. Eur vaouez pa c'hân, a zô trist, ô véza ma eo deûed hé heur; hôgen goudé ma é deûz ganet eur mab, n'é deûz mui a goun eûz hé enkrez, gand al levénez da veza lékéad eunn dén er béd.

22. Evel-sé c'houi a zô trist bré-ma : hôgen hô kwéloud a rinn c'hoaz, ha dén na lamô hô lévé-nez digan-é-hoc'h.

23. Enn deiz-zé na c'houlennot mui nétrâ digan-én. E-gwirionez, é-gwirionez hêl lavarann d'é-hoc'h, mar goulennit cunn dra-bennâg digant va Zâd em hanô, her rôl d'é-hoc'h.

24. Bété vréma n'hoc'h eûz goulennet nétrâ em hanô. Goulennit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h, hag hô lévénéz a vézô leûn.

25. E parabolennou em eûz lavaret kément-sé d'é-hoc'h. Dond n ra ann heur é péhini na gomzinn mui d'é-hoc'h é parabolennou; hôgen komza a rinn d'é-hoc'h sklêar diwar-benn va Zâd.

26. Enn deiz-zé é c'houlennot em hanô; ha na lavarann kéd d'é-hoc'h pénaoz é pédinn va Zâd évid-hoc'h.

27. Râk va Zâd hé-unan a gêr ac'hanoc'h, ô véza ma hoc'h eûz va c'haret, ha ma hoc'h eûz krédet pénaoz ounn deûed eûz a Zoué.

28. Eûz va Zâd ounn deûed, hag ounn deûed er béd; bréma é kuitaann ar béd, hag éz ann étrézé va Zâd.

29. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Chêtu bréma é komzez sklêar, ha na lévéréz parabolén é-béd.

30. Bréma é wélomp pénaoz é wézez pép trâ, ha pénaoz n'éc'h eûz kéd a ézomm é vé gréat gand dén goulennou ouz-id; dré-zé é krédomp pénaoz oud deûed a Zoué.

31. Jézuz a respountaz d'ézhô : Bréma é krédit ?

32. Chêtu é teû ann heur, ha dija eo deûet, é péhini é viot skînet pép-bini enn hé dû; hag am délézot va-unan; hôgen n'ounn két va-unan, râk va Zâd a zô gan-én.

33. Kément-sé em eûz lavared d'é-hoc'h, évit ma hô pézô ar péoc'h enn-oun. Enkrezez hô pézô er béd, hôgen hô pézet fisians, trec'het eo ar béd gan-én.

XVII. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza lavaret kément-sé, a zavaz hé, zaou-lagad étrézég ann énv, hag a lavaraz : Va Zâd, deûed eo ann heur, meûl da vâb, évit ma vézi meûlet gand da vâb :

2. Evel ma éc'h eûz rôed d'ézhan galloud war bép kik, évit ma rôl ar vuez peûr-baduz da gémend hini éc'h eûz rôed d'ézhan.

3. Hôgen ar vuez peûr-baduz eo, ma auavézind ac'hanod, hép-kén ar gwir Zoué, ha Jézuz-Krist, péhini éc'h eûz kaset.

4. Da veûlet em eûz war ann douar; peûr-c'hréad eo gan-én al labour éz poa rôed d'in da ôber.

5. Ha bréma, va Zâd, meûl ac'hanoun enn-od da-unan, eûz ar c'hloar-zé em eûz béd enn-od, abarz ma oa ar béd.

6. Rôed em eûz da anaoud da hanô, d'ann dûd éc'h eûz rôed d'in er béd. D'id é oant, hag éc'h eûz hô rôed d'in, hag hô deûz mired da c'hér.

7. Bréma é c'houzont pénaoz kéمند éc'h eûz rôed d'in a zeû ac'hanod.

8. O véza ma em eûz rôed d'ézhô ar geriou éc'h eûz rôed d'in, hag hô digéméréd hô deûz; auavézet hô deûz évit-gwir pénaoz ounn deûed ac'hanod, hag hô deûz krédet pénaoz éc'h eûz va c'haset.

9. Mé a béd évit-hô : Na bédann két évid ar béd, hôgen évid ar ré éc'h eûz rôed d'in, ô véza m'az int d'id.

10. Kéménd em eûz a zô d'id, ha kéمند éc'h eûz a zô d'in, hag ounn meûlet enn-hô.

11. Ha dija n'ounn mui er béd, hag hi a zô er béd, ha mé a zistrô étrézég enn-od. Tâd santel, mir enn da hanô ar ré éc'h eûz rôed d'in, évit ma vézind unan, ével-d-omp.

12. Pa édonn gant-hô, é virenn anézhô enn da hanô. Mired em eûz ar ré éc'h eûz rôed d'in, ha n'eûz bét kollet hini anézhô, némét mâb.

ar gollidigez, évit ma vijé sévénét ar Skritur.

13. Hôgen bréma é teûann étré-zég enn-od, hag ann dra-man a lavarann er béd, évit ma hô dévézô va lévénez enn-hô gant leûnder.

14. Da c'hér em eûz rôed d'ézhô, h g ar béd en deûz hô c'hasét, ô véza n'int két eûz ar béd, ével n'ounn két va-unan eûz ar béd.

15. N'az pédann két m'hô zenni eûz ar béd, hôgen m'hô miri a zrouk.

16. N'int két eûz ar béd, ével n'ounn két eûz ar béd va-unan.

17. Santéla anézhô er wirionez. Da c'hér eo ar wirionez.

18. Ével ma éc'h eûz va c'haset er béd, em eûz ivé hô c'haset er béd.

19. Hag en em zantéla a rann va-unan évit-hô, évit ma vézind ivé santélet er wirionez.

20. Hôgen na hédann két évit-hô hép-ken, hôgen c'hoaz évid ar ré a dlé kridi enn-oun dré hô gér.

21. Évit na vézind holl néméd unan, é-c'hiz ma émoud enn-oun, va Zâd, ha mé enn-od, ha ma vézind ivé unan enn-omp, évit ma krédô ar béd pénaoz éc'h eûz va c'haset.

22. Ha rôed em eûz d'ézhô ar c'hloar éc'h eûz rôed d'in, évit ma vézint unan, ével m'az omp unan.

23. Mé a zô enn-hô, ha té a zô enn-oun, évit ma vézint peûr-c'hreat enn unan, ha ma anavézô ar béd pénaoz éc'h eûz va c'haset, hag éc'h eûz hô c'haret, ével éc'h eûz va c'haret.

24. Va Zâd, mé a venn é teûfé el léac'h ma'z ounn ar ré éc'h eûz rôed d'in, évit ma wélinat va gloar éc'h eûz rôed d'in, ô véza ma éc'h eûz va c'haret abarz krouidigez ar béd.

25. Tâd gwirion, ar béd n'en deûz két da anavézet; hôgen mé em eûz da anavézet; hag ar ré-man hô deûz anavézet pénaoz éc'h eûz va c'haset.

26. Rôed em eûz da anaoud d'ézhô da hanô, hag é rôinn da anaout,

évit ma vézô enn-hô ar garantez éc'h eûz hét évid-oun, ha ma vézinn ivé enn-hô.

XVIII. PENNAD.

1. PA en doé Jézuz lavaret kément-sé, éz éaz gand hé ziskibled enn tû all da Froud Sedron, é péléac'h é oa eul liors, é pehini éz éaz hén hag hé ziskibled.

2. Hôgen Iuzaz péhini a werzé anézhaz, a anavézé al léac'h-zé, ô véza ma oa éad aliez Jézuz éno gand hé ziskibled.

3. Iuzaz éta ô véza kéméret gant-haz eur vanden soudardet, gand ar vévellou a oa két kaset gand ar Véleien-vrâz ha gand ar Farizianed, a zeûaz di gant léternou, gand goulou ha gand armou.

4. Hôgen Jézuz péhini a wié kément a dlé c'hoarvezout gant-haz, a ziambrougaz anézhô, hag a lavaraz d'ézhô : Piou a glaskit-hu?

5. Hag hi a respountaz d'ézhaz : Jézuz a Nazaret. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mé eo. Hôgen Iuzaz péhini en doa hé werzet, en em zal-c'hé ivé éno gant-hô.

6. Pa lavaraz d'ézhô Jézuz : Mé eo, é argilehont, hag é konézhont d'ann douar.

7. Eur wéach c'hoaz é c'houlennaz out-hô : Piou a glaskit-hu? Hag hi a lavaraz : Jézuz a Nazaret.

8. Jézuz a respountaz : Lavaret em eûz d'éhoc'h pénaoz eo mé. Mar d-eo mé éta a glaskit, list ar ré-man da vont-kuit.

9. Évit ma vijé sévénét ar gérman en doa lavaret : Eûz ar ré éc'h eûz rôed d'in, n'am eûz kollet hini.

10. Hôgen Simon Per péhini en doa eur c'hélézé, a dennaz anézhaz, a skôaz gand unan eûz a vévellou ar Bélek-brâz, hag a drouc'haz hé skouarn véou. Ann den-zé a ioa hanvet Malkuz.

11. Hôgen Jézuz a lavaraz da Ber : Laka da glézé enn hé feûr. Ha n'eo két réd é évchenn ar c'hallir en deûz rôed d'in va Zâd?

12. Ar zoudarded, hô c'habitan, hag ann d'ud kaset gand ar Iuzevien a grogaz éta é Jézuz, hag a éréaz anézhan :

13. Hag é kaschond anézhan da-genta da di Annaz, ô véza ma oa tād-kaer Kaifaz, péhini a oa Bélek-brâz er bloaz-zé.

14. Ha Kaifaz a ioa ann hini en doa rôed ann ali d'ar Iuzevien, pénaoz é oa talvouduz é varvché eunn d'én évid ar bobl.

15. Hôgen Simon Per az éa war lerc'h Jézuz, gand eunn diskibl all. Râg ann diskibl-zé a ioa anavézet gand ar Bélek-brâz, hag éz éaz gand Jézuz é ti ar Bélek-brâz.

16. Ha Per a choumaz er-méaz oud ann ôr. Neûzé ann diskibl all-zé, péhini a ioa anavézet gand ar Bélek-brâz, az éaz er-méaz, a gomzaz gand ar borsiérez, hag a lékéaz Per da vond é-barz.

17. Hôgen ar plac'h borsiérez-zé a lavaraz da Ber : Ha n'oud kéd ivé eûz a ziskibled ann d'én-zé ? Hag hén a lavaraz : N'ounn két.

18. Koulskoudé mévellou ha tûd ar Bélek-brâz a ioa enn hô sâ dirâg ar glaou (râk ién oa) hag é tountment. Ha Per a ioa ivé gant-hô, hag a dommé.

19. Neûzé ar Bélek-brâz a réaz goulennou out Jézuz diwar-benn hé ziskibled, ha diwar-benn hé gélenadurez.

20. Jézuz a respountaz d'ézhan : Dirâg ann holl em eûz komzet oud ann d'ud : kélenet em eûz b'épréd er sinagog hag eunn templ, é péléac'h en em stroll ann holl Iuzevien : ha n'em eûz lavaret nétrâ enn amc'houlou.

21. Pérâg é réz goulennou ouz-in ? Gra goulennou oud ar ré hô deûz klevet ar péz em eûz lavaret d'ézhô : chétu ar ré a oar pétrâ em eûz lavaret.

22. Hôgen pa en doé lavaret kément-sé, unan eûz a bennou-kéar a ioa éno a rôaz eur javédad da Jézuz, ô lavarout : Hag ével-sé eo é respountez d'ar Bélek-brâz ?

23. Jézuz a respountaz d'ézhan :

Mar em eûz komzet fall, rô tesséni eûz ann drouk : hôgen ma em eûz komzet mād, pérâg é skôcz gan-én ?

24. Hag Annaz a gasaz anézhan éréet da Gaifaz ar Bélek-brâz.

25. Hôgen Simon Per a ioa enn hé zâ ô tomma. Hag é léverchond d'ézhan : Ha n'oud kéd ivé eûz hé ziskibled ? Hé nac'ha a réaz-hén, ô lavarout : N'ounn két.

26. Neûzé unan eûz a vévellou ar Bélek-brâz, kâr d'ann hini en doa Per trouc'het hé skouarn d'ézhan, a lavaraz d'ézhan : Ha n'em eûz két da wélet gant-han el liors ?

27. Per hen nac'haz eur wéach all ; ha râk-tâl ar c'hiték a ganaz.

28. Neûzé é kaschont Jézuz eûz a di Kaifaz d'al léz. Hôgen édo ar beûré ; ha n'az éjont kéd el léz, évit n'en em saotrchent két, ha ma helchont dibri ar Pask.

29. Pilat a zeûaz éta d'hô c'harvout er-méaz, hag a lavaraz d'ézhô : Pé damall a rit-lu oud ann d'én-zé ?

30. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ma na vé két eur gwaller, n'hor bijé két hé zigased d'id.

31. Hôgen Pilat a lavaraz d'ézhô : Kémérit-hén hoch-unan, ha barnit-hén hervez hô lézen. Hag ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : N'é kéd aotr'éet d'é-omp laza d'én.

32. Évit ma vijé sévénet ar péz en doa lavaret Jézuz, pa en doa merket a bé varô é tlié mervel.

33. Pilat a zeûaz adarré el léz, hag ô véza galvet Jézuz, é lavaraz d'ézhan : Ha Roué ar Iuzevien oud ?

34. Jézuz a respountaz d'ézhan : Hag ac'hanod da-unan é lév'érez kément-sé, pé ma hô deûz ré all hé lavared d'id ac'hanoun ?

35. Pilat a respountaz : Ha Iuzev ounn-mé ? Da vrôiz ha pennou ar véleien hô deûz da lékéad étre va daouarn : pétrâ éc'h eûsté gréat ?

36. Jézuz a respountaz : Va Rou-

antélez né kéd eûz ar béd-man. Ma vijé va Rouantélez eûz ar béd-man, va zûd hô divijé stourmet évit na gouézhenn két étre daouarn ar Iuzevien : Hôgen évit bréma va rouantélez né kéd ac'hann.

37. Neûzé Pilat a lavaraz d'ézhan : Roué oud éta ? Ha Jézuz a respountaz : Hel lavaroud a réz pénaoz ounn Roué. Évit-sé co ounn ganet, hag ounn deded er béd, évit rei testéni d'ar wirionez : piou-bennâg a zalc'h oud ar wirionez, a zelaou va mouéz.

38. Pilat a lavaraz d'ézhan : Pétrâ eo ar wirionez ? Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, éz éaz adarre er-méaz étrézég ar Iuzevien, hag é lavaraz d'ézhô : Na gavanu kiriegez é-béd enn dén-zé.

39. Hôgen ô véza ma'z eo ar boaz ma laosklenn d'é-hoc'h eur ré da c'hoél Bask ; ha c'houi a fell d'é-hoc'h é laosklenn d'é-hoc'h Roué ar Iuzevien ?

40. Ar ré-man en em lékéaz holl da griâ, ha da lavarout : Na laosk kéd hé-man, hôgen laosk Barabbaz. Hôgen Barabbaz a ioa cûl laer.

XIX. PENNAD.

1. NEUZÉ éta Pilat a géméraz Jézuz, hag a lékéaz hé skourjéza.

2. Hag ar zoudarded goudé béza gwéet eur gurunen gant spenn, a lékéaz anézhi war hé benn : hag é lékéjont war hé gein eur vantel tané.

3. Hag é teûent étrézég enn-han, hag é lavarent : Dématid, Roué ar Iuzevien : hag é rôent karvanadou d'ézhan.

4. Pilat az éaz eur wéach c'hoaz er-méaz, hag é lavaraz d'ar Iuzevien : Chétu é kasann anézhan d'é-hoc'h er-méaz, évit ma'c'h anavé-zot pénaoz n'em eûz kavet abeg é-béd enn-han.

5. (Jézuz éta a oé kaset er-méaz, ô tongen eur gurunen spenn, hag eur zalc tané)-ha Pilat a lavaraz d'ézhô : Chétu ann dén.

6. Hôgen pa oé gwélet gand ar

véléien ha gand hô zûd, ar ré-man a griâz, ô lavarout : Stâg-hén, stâg-hén oud ar groaz. Pilat a lavaraz d'ézhô : Kémérit-hén, c'houi, ha stagit-hén oud ar groaz : râg évid-oun-mé na gavan abek é-béd enn-han.

7. Ar Iuzevien a respountaz out-han : Eul lézen hon eûz, ha diouc'h al lézen-zé é tlé mervel, ô véza ma eo en em rôet évit Mâb da Zoné.

8. Pilat éta ô véza klevet ar geriou-zé, en doé aoun vrâz.

9. Hag ô véza distrôed el léz, é lavaraz da Jézuz : A béléac'h oud-dé ? Hôgen Jézuz na rôaz respount é-béd d'ézhan.

10. Neûzé Pilat a lavaraz d'ézhan : Na gomzez kéd ouz-in ? Ha na wévez-té két pénaoz em eûz ar galloud d'az lakaad oud ar groaz, hag em eûz ivé ar galloud d'az leüs-kel da vont ?

11. Jézuz a respountaz d'ézhan : N'az pé galloud é-béd war-n-oun, ma na vé két bét rôed d'id diwar-laez. Dré-zé ann hini en deûz va gwerzet d'id, en deûz brasoc'h pé-c'hed.

12. Hag a neûzé Pilat a glaské ann doaré d'hé leüskel. Hôgen ar Iuzevien a grié, ô lavarout : Mar laoskez ann dén-zé, n'oud két miñoun da Gézar ; rak piou-bennâg en em c'hra Roué, en em laka a-énep Kézar.

13. Hôgen Pilat pa en doé klevet ar geriou-zé, a gasaz Jézuz er-méaz : hag éc'h azéaz war hé gadorn-barn, el léac'h hanvet é *Gré-gach* Litostrotos, hag é Hébrach Gabbata.

14. Antrônôz ar Pask édo, ha war-drô ar c'houec'hved heur, hag é lavaraz d'ar Iuzevien : Chétu hô Roué.

15. Hôgen hi a grié : Teon-hén, tenn-hén a-les-sé, ha laka-hén oud ar groaz. Pilat a lavaraz d'ézhô : Ha lakaad a rinn hô Roué oud ar groaz ? Prinsed ar véleien a respountaz : n'hon eûz Roué é-béd né-mét Kézar.

16. Neûzé éta é rôaz anézhan d'ézhô évit béza lékéad oud ar groaz. Evel-sé é kémerjont Jézuz hag é kaschond anézhan gant-hô.

17. Hag ô tougen hé groaz, é teûaz enn eul léac'h galvet Ménez Moal, hag a zô hanvet é Hébrach Gologota :

18. É péléac'h é lékéjont anézhan oud ar groaz, ha daou all gant-han ; unan enn eunn tu, eunn all enn tu all, ha Jézuz é-kreiz.

19. Hôgen Pilat a réaz eur skrid, hag a oé lékéat war ar groaz. Kément-man a ioa skrivet war-n-ézhaz : JÉZUZ A NAZARET, ROUE AR IUZEVIEU.

20. Kalz eûz ar Iuzevien a leunaz ar skrid-zé ; râg al léac'h é péhini é oa hét lékéat Jézuz oud ar groaz a ioa tôte da géar. Hag ar skrid a ioa é Hébrach, é Grégach hag é Latin.

21. Koulskoudé Béleien vrâz ar Iuzevien a lavaraz da Bilat : Na skriv két Roue ar Iuzevien, hôgen ma en deûz lavaret-hén : Roué ar Iuzevien eunn.

22. Pilat a respountaz : Ar péz em eûz skrivet, em eûz skrivet.

23. Hôgen ar zoudarded goudé ma hô doé hé staget oud ar groaz, a géméraz hé zifad (hag é réjont pévar léd, unan évit pép-hini eûz ar zoudarded), hag hé zaé a gémerchont ivé. Hôgen hé zaé a ioa dic'hri hag eûz a eur wéaden penn-da-henn.

24. Lavaroud a réjond éta étréz-hô : Na drouc'homp kéd anézhi, hôgen tennomp d'ann darvoud da biou é vézô. Évit ma vijé sévénet ar Skritur, pa lavar : Rannet hô deûz étréz-hô va dilad ; hag hô deûz taolet va zaé d'ar sort. Chétu pétrâ a réaz ar zoudarded.

25. Hôgen mamm Jézuz, hag hé c'hoar, Mari grék Kléofaz, ha Mari Madalen a ioa enn hô sâ é-tâl ar groaz.

26. Pa wélaz éta Jézuz hé vamm, hag enn hé zâ enn hé c'hichen ann diskibl a garé, é lavaraz d'hé vamm : Grék, chétu da vâb.

27. Neûzé é lavaraz d'ann diskibl : Chétu da vamm. Hag adalek ann heur-zé ann diskibl a géméraz anézhi da vamm.

28. Goudé-zé Jézuz ô c'houzout pénaoz é oa sévénet pép trâ, évit ma vijé sévénet ar Skritur, a lavaraz : Sec'hed em eûz.

29. Hôgen béz éz oa éno eur pôd leûn a win-egr. Hag hi ô véza lékéad eur spoué er gwîn-egr, hag ô véza lékéat sikadez war drô, é tougehont anézhi oud hé c'hénou.

30. Pa en doé éta Jézuz kémeret ar gwîn-egr, é lavaraz : Peûr-c'hread eo. Hag ô véza soublet hé benn é roaz hé spéred.

31. Hôgen ar Iuzevien, ô véza ma oa ar gousper, hag évit na ehoumje kéd ar c'horfou oud ar groaz é deiz ar sabbat, (râk deiz brâz ar sabbat é oa hen-nez) a bédaz Pilat ma lakajé terri hô divesker d'ézhô, hag hô zenna alessé.

32. Dond a réaz 'ta soudarded, pére a dorraz hô divesker d'ar c'henta, ha d'égilé péhini a oa hét staget oud ar groaz gant-han.

33. Hôgen pa oent deûet étrézé Jézuz, pa wéljont é oa dijâ marô, na dorjont ket hé zivesker d'ézhaz ;

34. Hôgen unan eûz ar zoudarded a doullaz hé gostez gand eur goaf, ha râk-tâl é tilanmaz anézhan gwâd ha dour.

35. Ha néb en deûz gwélet a zoug testéni ; hag hé desténi a zô gwic. Hag hén a oar pénaoz é lavar gwir, évit ma krédot ivé.

36. Râg ann traou-zé a zô hét gréat, évit ma vijé sévénet ar Skritur : Na dorrot hini eûz hé eskern.

37. Hag eur Skritur all a lavar c'hoaz : Gwélout a raint ann hini hô deûz toulet.

38. Goudé-zé Jozef a Arimatéa (ô véza ma oa diskibl da Jézuz é-kûz gand aoun râg ar Iuzevien) a bédaz Pilat ma helje kémeroût korf Jézuz. Ha Pilat hen aotréaz d'ézhaz. Dond a réaz 'ta, hag é kémeraz korf Jézuz.

39. Nikodémuz, ann bini a oa

éat ar c'henn gwéach da gaout Jézuz é-pad ann nôz, a zeñaz ivé gant mirr hag aloez mesket, war-drô kant lur.

40. Kémérout da réjont éta korf Jézuz, hag é lékéjont war hé drô liseriou gant lousou c'honés vâd, ével ma eo kiz ar luzevien évit liéna.

41. Béz éz oa el léac'h é péhini é oa bét lékéad oud ar groaz eul liors, hag el liors-sé eur béz nevez, é péhini né oa bét c'hoaz lékéad dén.

42. Énô éta, ô véza ma oa gousper goél ar luzevien, ha ma oa tóst ar béz, é lékéjont Jézuz.

XX. PENNAD.

1. ENN deiz kenta eûz ar sabbat, Mari Madalen a zeñaz beuré mât, ha pa oa c'hoaz térvâl, étrézég ar béz : hag é wélaz ar méan tennet diwar ar béz.

2. En em lokaad a réaz 'ta da rédek, hag é teñaz da gavout Per, hag ann diskibl all-zé a garé Jézuz, hag é lavaraz d'ézhô : Tennet hô deûz ann Aotrou eûz ar béz, ha na ouzomp két péleac'h hô deûz hé lékéat.

3. Per éta az éaz er-méaz, hag ann diskibl all-zé, hag éz éjond d'ar béz.

4. Rédek a réant kévret, hôgen ann diskibl all-zé a rédaz buanoc'h égt Per, hag a zeñaz da-genta d'ar béz.

5. Hag ô véza soublet hé benn, é wélaz al liénennou a ioa choumet éno, hôgen n'az éaz két ébarz.

6. Simon Per péhini a ioa war hé lerc'h a zeñaz ivé, hag az éaz er béz, hag a wélaz al liénennou a ioa choumet éno,

7. Hag al liéna a ioa bét war hé benn, péhini né oa két lékéat gand al liénennou all, hôgen a oa pléget enn eul léac'h a dû.

8. Neûzé ann diskibl all-zé, péhini a oa deñed da-genta d'ar béz, az éaz ivé ébarz : hag é wélaz, hag é krédaz :

9. Râk na anavézent két c'hoaz ar Skritur a lavaré, pénaoz é oa réd é savché a varô da véo.

10. Neûzé ann diskibled-zé a zistrôaz d'ar géar.

11. Hôgen Mari a choumaz er-méaz, hag a wélé. Hag enn eur wéla é soublaz hé fenn, hag é sellaz er béz :

12. Hag é wélaz daou Éal gwisket é givenn, péré a ioa azezet el léac'h ma oa bét Jézuz, unan ouc'h ar penn, hag égilé ouc'h ann treid.

13. Ar ré-man a lavaraz d'ézhi : Grék, pérâg é wélez-té ? Hag hi a lavaraz d'ézhô : O véza ma hô deûz krapet va Aotrou, ha na ouzonn két péleac'h hô deûz hé lékéat.

14. O véza lavaret kément-sé, é tistrôaz, hag é wélaz Jézuz enn hé zâ : hôgen na wéle két pénaoz é oa Jézuz.

15. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Grék, pérâg é wélez-té ? Piou a glaskez ? Hi ô kridi pénaoz é oa al liorsér, a lavaraz d'ézhan : Aotrou, mar d-eo té éc'h eûz hé c'hrapet, lavar d'in péleac'h éc'h eûz hé lékéat, hag é kémerinn anézhân.

16. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Mari. Hag hi ô tristrei a lavaraz d'ézhan : Rabboni (da lavaroud eo, Mestr).

17. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Na stok két ouz-in, râk n'ounn két c'hoaz piñet étrézé va Zâd : hôgen kée da gavout va breûdeur, ha lavar d'ézhô : Piña a rann étrézé va Zâd, hag hô Tâd, étrézé va Doué, hag hô Toué.

18. Mari Madalen a zeñaz da ziskleria d'ann diskibled pénaoz é doa gwélet ann Aotrou, ha pétrâ en doa lavared d'ézhi.

19. War ar pardaez eûz ann deiz-zé, péhini é oa ar c'henta eûz ar zizun, ann ôriou eûz al léac'h é péhini é oa strollet ann diskibled ô véza serret gand aoun râg ar luzevien, Jézuz a zeñaz, hag eo em lékéaz enn hô c'hreiz, hag a lavaraz d'ézhô : Ar péoc'h ra vézô gan-é-hoc'h.

20. Goudé m'en doé lavaret kément-sé, é tiskonéaz d'ézhô hé zaouarn hag hé gostez. Laouen brâz é oé ann diskibled, pa wéljont ann Aotrou.

21. Neûzé é lavaraz d'ézhô eur v'éach all : Ar péoc'h ra vézô gan-é-hoc'h. Ewei ma en deûz va c'haset va Z'ad, é kasann ivé ac'hanoc'h.

22. Pa en doé lavaret kément-sé, é c'houézaz war-n'ézhô, hag é lavaraz d'ézhô : Digémérid ar Spéred-Santel :

23. Ar ré da béré hô pézô distolet hô féc'hédou, é vézô distolet d'ézhô; hag ar ré da béré hô pézô hô dalc'het, é vézô dalc'het d'ézhô.

24. Tomaz unan eûz ann daou-z'k, lés-hanvet Didimuz, né oa két gant-hô pa zeûaz Jézuz.

25. Ann diskibled all a lavaraz 'ta d'ézhan : Ni hon eûz gwélet ann Aotrou. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : Ma na vélann enn hé zaouarn arouéz toullou ann tachou, ha ma na lakaann va béz é toull ann tachou, ha va dourn enn hé gostez, na grédinn két.

26. Da benn eiz téz goudé, ann diskibled a ioa adarré enn hévélep léac'h, ha Tomaz gant-hô. Jézuz a zeûaz, ann ôricu ô véza serret, hag en em léléaz enn hô c'breiz, hag é lavaraz : Ar péoc'h ra vézô gan-é-hoc'h.

27. Goudé é lavaraz da Domaz : Laka da viz amañ, ha gwél va daouarn; tôsta ivé da zourn, ha laka-hén em c'hostez : ha na véz lét diskredik, hôgen kredik.

28. Tomaz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Va Aotrou, ha va Doué.

29. Jézuz a lavaraz d'ézhan : O véza ma éc'h eûz va gwélet, Tomaz, éc'h eûz krédet : euz ar ré n'hô deûz két gwélet, hag hô deûz krédet.

30. Jézuz en deûz gréat meûr a vuzud all dirâg hé ziskibled, ha n'eo két skrivet el lev-man.

31. Hôgen kément-man a zô skrive't, évit ma krédot pénaoz Jézuz a zô ar C'hrist Mab Doué, hag ô kridi m'hô pézô ar vuez enn hé hanô.

XXI. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ Jézuz en em ziskouézaz adarré d'le ziskibled war

aot môr Tibériaz; ha chétu pénaoz en em ziskouézaz :

2. Simon Per, ha Tomaz lés-hanvet Didimuz, ha Natanael péhini a ioa eûz a Gana é Galiléa, ha mipien Zébédé, ha daou all eûz hé ziskibled a ioa kévret.

3. Simon Per a lavaraz d'ézhô : Mond a rann da béskéta. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Mond a réomb ivé gan-éz. Hag éz éjont, hag é piñjont enn eur vag : hôgen enn nôz-zé na gémerchont nêtra.

4. Pa oa deûed ar beûré, Jézuz en em ziskouézaz war ann aot : hôgen ann diskibled na anavézchont két pénaoz é oa Jézuz.

5. Jézuz éta a lavaraz d'ézhô : Bugalé, ha n'hoc'h eûs-hu nêtra da zibri? Hag hi a respountaz : Nann.

6. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Taolid ar roued enn tu déou eûz ar vâg, hag é kéfot. Hé deûrel a réjont éta, ha na hellent muî hé denna gand all lôd pésked a ioa enn-han.

7. Neûzé ann diskibl a garé Jézuz a lavaraz da Ber : Ann Aotrou eo. Simon Per pa glevaz pénaoz é oa ann Aotrou, a léléaz hé zaé (râg enn noaz édo) hag en em daolaz er môr.

8. Ann diskibled all a zeûaz er vâg (râk né oant két pell dioue'h ann douar, hôgen war héd daou c'hant ilinad hep-kén) ô sach a rouéd leûn a bésked.

9. Pa oent éta diskenned d'ann douar, é wéljont glaou béd, ha pésked war-n'ézhan, ha bara.

10. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Digasid eûz ar pésked hoc'h eûz ké-méret bréma.

11. Simon Per a biñaz, hag a dennaz ar rouéd d'ann douar, hag hén leûn a gant tri hag hanterkant pésk brâz. Ha pétra-bennâg ma ioa kément, na dorraz kéd ar roued.

12. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Deûid, ha leinû. Hag hini eûz ar ré a ioa oec'h taol na grédé goulenni digant-han : Piou oud-dé? Râg gou-

zoud a réant pénaoz é oa ann Aotrou.

13. Ha Jézuz a zeûaz, hag a géméraz bara, hag hé rôaz d'ézhô, ha pésked enn hévélep doaré.

14. Ann trédé wéach eo en em ziskouézaz Jézuz d'hé ziskibled, goudé ma oé savet a varô da véô.

15. Goudé éta m'hô doé leinet, Jézuz a lavaraz da Zimon Per : Simon mâb Iann, ha karoud a réz ac'hanoun muioch'égéd ar ré-man? Hag hén a lavaraz d'ézhan : Ia, Aotrou, gouzoud a réz pénaoz é karann ac'hanod. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pask va ein.

16. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhan : Simon mâb Iann, ha karoud a réz ac'hanoun? Ha Per a lavaraz : Ia, Aotrou, gouzoud a réz pénaoz é karann ac'hanod. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pask va ein.

17. Évid ann trédé gwéach é lavaraz d'ézhan : Simon mâb Iann, ha karoud a réz ac'hanoun? Glac'hared é oé Per, ô véza ma lavaré d'ézhan évid ann trédé gwéach : Ha karoud a réz ac'hanoun? Hag é lavaraz d'ézhan : Aotrou, té a oar pép trâ ; gouzoud a réz pénaoz é karann ac'hanod. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pask va dénved.

18. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'id ; pa oaz iaouank, té en em c'hourizé da-unan, hag éz éez el léac'h ma kérez : hôgen pa gôsai, éc'h astenni da zaouarn, hag

cunn all a gasô ac'hanod el léac'h na giri két.

19. Hôgen kément-sé a lavaraz, évit merka gant pé varô é tlié meûli Doué. Ha gouzé béza komzet ével-sé, é lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h.

20. Per ô véza trôed hé benn a wélaz ô tont war hé lerc'h ann diskibl a garé Jézuz, ha péhini épâd ar goan a oa gourvézet war hé askré, hag a lavaraz : Aotrou, piou eo ann hini a werzô ac'hanod ?

21. Hôgen Per pa en doé hé wélet, a lavaraz da Jézuz : Aotrou, pétrâ a zeûi hé-man ?

22. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ma fell d'in é choumfé bété ma teûinn, pé vern d'id ? Deûz war va lerc'h.

23. Hôgen rédek a réaz ar brûd é-touez ar vreûdeûr, pénaoz ann diskibl-zé na varvché két. Koulskoude Jézuz n'en doa két lavaret ? Na varvô két ; hôgen : Ma fell d'in é choumfé bété ma teûinn, pé vern d'id ?

24. Ann diskibl-zé eo a rô testéni eûz a gément-man, hag en deûz hé skrivet : ha gouzoud a réomp pénaoz hé desténi a zô gwirion.

25. Kalz traou all en deûz gréat Jézuz : ha ma vent skrivet gand ann holl zarvoudou, na vennann kéd é helfé ar béd hé-unan derc'hel al levriou a vé skrivet.

OBÉRIOU ANN ÉBESTEL.

I. PENNAD.

1. Em brézegen genta, ô Téofil, em eûz komzet eûz a gêment en deûz grêat ha desket Jézuz adalek ar penn kenta,

2. Bétég ann deiz, é péhini, goudé béza desket hé Ébestel gand ar Spéred-Santel, é piñaz enn Env :

3. Ha goudé hé varô é tiskouézaz d'ézhô gant kalz a arouésiou, pénaoz é oa béô, oc'h en em ziskouéza d'ézhô é-pâd daou-ugent dervez, hag ô koinza out-hô diwarbenn rouantelezh Doué.

4. Hag ô tibri gant-hô, é c'hourc'hémennaz d'ézhô n'az ajent két kuit eûz a Jérusalem, hôgen ma c'hortozhent gér ann Tâd, hoc'h eûz klevet, émé-z-han, dré va génoù :

5. Râk Iann en deûz badézet enn dour; hôgen c'houi abarz némeûr a zeisioù a vézô badézet er Spéred-Santel.

6. Neûzé ar ré a ioa strollet éno a c'houlennaz digant-han : Aotrou, hag enn amzer-zé eo é savi adarre rouantelezh Israel ?

7. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : Né két c'houi a dlé anaout ann amzeriou hag ar prédigou en deûz lékéat ann Tâd dré hé c'halloud :

8. Hôgen c'houi a zigémérô ners ar Spéred-Santel a ziskennô warn-hoc'h, hag é viot téstou d'ia é Jérusalem, hag enn holl Judéa, hag é Samaria, ha bété penn ar béd.

9. Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, é savaz diraz-hô, hag eur goabren a guzaz anézhaz ouc'h hô daou-lagad.

10. Ha pa zellent piz out-han ô vond enn Env, chétu daou zén gwisket é gwenn en em gavaz enn hô c'lichen,

11. Hag a lavaraz d'ézhô : Tûd a Chaliéa, pérâg émoc'h-hu enn hô sâ ô selloud ouc'h ann Env ?

Ar Jézuz-zé péhini oc'h hô kuitaat a zô piñet enn Env, a zeûi enn hévélep doaré ma hoc'h eûz hé wélet ô vond enn Env.

12. Neûzé é tistrôjont da Jérusalem, eûz ar menez a c'halveur Olived, pell diouc'h Jérusalem, war-drô hent eunn dervez.

13. Ha pa oend éad enn ti, é piñchond er gampr é péhini édo Per ha Iann, Jakez hag André, Filip ha Tomaz, Bertélé ha Mazé, Jakez mab Alfé, ha Simon Zélotez, ha Judaz breûr Jakez.

14. Ar ré-man a gendale'hé da bidi a-unvan gand ar gragez, ha Mari mamm Jézuz, hag hé vreûdeûr.

15. Enn deisioù-zé Per a zavaz é-kreiz ann diskibled (hôgen hf a ioa kévret war-drô c'houéac'h ugent dén), hag a lavaraz :

16. Tûd va breûdeûr, réd eo é vé sévénet ar péz en deûz diougant ar Spéred-Santel er Skritur dré c'hénou David diwar-benn Iuzaz, péhini a ioa é penn ar ré liô deûz kémeret Jézuz.

17. Enn hon touez é oa nivéret, ha galvet é oa d'ann hévélep karg ha ni.

18. Hag hé-man goudé béza prénet eur park gant gôbr hé béc'hed, a zo en em grouget hag a zô tarzet dré greiz; hag hé holl vouzellou a zô en em skiñet.

19. Ha kément-man a zô bét anavézet gand holl dud Jéruzalem; enn hévélep doaré ma eo bét hanvet ar park-zé, enn hô iéz, Haseldama, da lavaroud eo, park ar Gwâd.

20. Râk skrived eo é levr ar Salmou : Ra vézô hô c'héar dihentet, ha na vézô dén a choumô enn-hi : ha ra gemérô eunn all hé eskobdet.

21. Réd eo éta pénaoz, étré ar ré a zô bét strollet enn hon touez, é-pâd ann amzer ma eo deûet gau-

é-omp ha ma eo éat-kuit ann Aotrou Jezuz,

22. O téraoui adalek badisiant Iann bétég ann deiz é péhini eo savet digan-é-omp, e réd é ti-lennchemp unan da dést eûz hé zazorc'hidigez.

23. Hag é kémerchont daou, Jozef hanvet Barsabaz, ha lés-hanvet ar Gwirion, ha Matiaz.

24. Hag ô pidi é léverchont : Aotrou, té péhini a anavez kalonou ann dud holl, diskouéz d'é-omp péhini eûz ann daou-man éc'h eûz dilennet,

25. Évit m'az ai er garg, hag enn Abostolach é péré ma eo faziet Iuzaz, évit mond enn hé léac'h.

26. Hag é taolchont anézhô d'ar sort, hag ar sort a gwéaz war Vatiáz, hag é oé nivéret gand ann unnék Abostol.

II. PENNAD.

1. PA oa peûr-zeûet deisiou ar Pentékost, édont holl enn eunn hé-velc'p léac'h.

2. Enn-eunn-taol é teûaz eûz ann Env eunn trouz brâz, é-c'hiz da eunn avel gré, hag a leûniáz ann ti holl é péhini é oant azézet.

3. Hag é wéljont ével téoudou tân, péré en em rannaz, hag en em lékéaz war bép-hini anézhô.

4. Neûzé é oent holl leûn eûz ar Spéred-Santel, hag é téraouchont komza meûr a iéz, hervez m'hô lékéa ar Spéred-Santel da lavarout.

5. Hôgen béz' éz oa é Jérusalem Iuzevien, tûd a zoujans Doué eûz a bép brôad a zô dindân ann Env.

6. Pa zeûaz ar vrûd eûz a gément-sé, en em stroilaz eul lôd brâz anézhô, hag é oent saouzanet, ô véza ma klevchont anézhô ô komza enn hô iéz hô-unan.

7. Séhézet é oant holl, hag enn hô souez vrâz é lavarent : Ar ré-man péré a gomz, ha n'int kéd holl eûz a C'haliléa?

8. Pénaz éta é kleyomp-ni ané-

zhô ô komza é iéz ar vrô eûz a bép-hini ac'hanomp?

9. Ar Parted, ar Méded, ann Élamited, ar ré a choum er Mézopotamia, er Judéa, er Kapadosia, er Pont, hag eon Azia,

10. Er Fijia, hag er Pamfilia, enn Éjipt, hag é kévreunou al Libia, a zô tóst da Zien, hag ar ré a zeû eûz a Rom,

11. Iuzevien ivé, ha Prozélited, Kréted hag Arabed. hô c'hlevoud a réomb ô komza enn hon iézou diwar-benn ôbériou brâz Doué.

12. Séhézet é oant éta holl, hag enn hô souez vrâz é lavarent : Pétrâ eo kément-man da lavarout?

13. Hôgen ré all oc'h ôber goap a lavaré : Leûn int a win nevez.

14. Neûzé Per ô sével gand ann unnég Abostol, a zavaz hé vouéz, hag a lavaraz d'ézhô : Iuzevien, ha c'houi holl péré a choum é Jérusalem, likid évez out kément-man, ha bézit poelladuz out va gériou.

15. Râg ar ré-man n'int két mézô, ével ma krédit, ô véza n'eo c'hoaz nénnéd ann trédé heur eûz ann deiz :

16. Hôgen kément-sé eo a zô bét lavaret gand ar Profed Ioel :

17. Hag eon deisiou divéza (émé ann Aotrou), é skufinn eûz va Spéred war ann holl gik, hag hô mapien hag hô merc'hed a ziouganô : hô tûd-iaouank a wélo gwélédigé-siou, hag hô tûd-kôz a huvréô huvréou.

18. Hag enn deisiou-zé é skufinn eûz va Spéred war va mévellou, ha war va mitisien, hag é tiouganint :

19. Hag é foïnn burzudou oc'h-kréac'h enn Env, hag oc'h-traoun arvésiou war ann douar, gwâd, tân, ha moren vôged.

20. Ann héol a vézô trôet é am-c'houlou, hag al loar é gwâd, abarz ma teûi ann deiz brâz ha skédud eûz ann Aotrou.

21. Hag é vézô : piou-bennâg a c'halvô hanô ann Aotrou, a vézô salvé.

22. Tûd a Israel, klevid ar ge-

riou-mañ · Jézuz a Nazaret, a zô bet eunn den gratéet gand Doué enn-hoc'h, dré ar c'halloudou, ar vuzudou hag ano arwésiou en deûz gréat Doué dré-z-hañ enn hô kreiz, ével ma ouzoc'h :

23. Hen-nez eo a zô bet rôed d'é-hoc'h dré eur c'huzul mennet mäd hä dré räg-gwiziégez Doué, hag hoc'h eûz hé lékéat étre da-ouarn ann dud fall évid hé lakaad da vervel oud ar groaz.

24. Hen-nez eo en deûz savet Doué a varô da véô, ô véza lékéat da éhana poaniou ann ifern, räk na hellet kéd hé zerc'hel éno.

25. Räk David en deûz lavared diwar hé benn : Gwélout a réann bépréd ann Aotrou dira-z-oun ; räg enn tu déou d'in éma, gand aoun na venn kéflusket :

26. Dré-zé eo laouénéet va c'haloun, ha va zéôd en deûz tridet : hag ouc'h-penn va c'hik a éhanô er gortoz :

27. O véza na zilézi két va éné enn ifern, ha na c'houzanvi két é welfé da Zant ar vreinadurez.

28. Rôed éc'h eûz da anaoud d'in hend ar vuez ; ha va leûnia a ri a levévez gand ar gwél ac'hanod.

29. Tûd, va breûdeûr, kavimäd é komzenn d'é-hoc'h gand herder diwar-benn ann tâd-brâz David, pénaoz eo marô, eo bet liénet, ha ma éma hé véz enn hor c'hreiz hété vréma.

30. O véza éta ma oa Profed, ha ma wié pénaoz Doué en doa rôed hé c'hér gant lé é teûje ar frouez eûz hé groazel da azéza war hé gador :

31. O wéloud a-raok en deûz komzet eûz a zazorc'hidigez ar C'hrist, péhini né két bet dilézet enn ife n, hag eûz a béhini ar c'hik n'en deûz két gwélet ar vreinadurez.

32. Doué en deûz lékéat ar Jézuz-zé da zével a varô da véô, ha nî holl a zô tést eûz a gément sé.

33. Goudé éta ma eo bet savet gand dourn déou Doué, ha goude ma eo bet rôet d'ézhan ar Spéred-Santel gwestlet d'ézhan gand hé

Däd, en deûz skulet ar Spéred-zé, pélnai a wélit hag a glevit.

34. Räk David né két piñet enn Énv : hôgen lavaroud a ra hé-unan : Ann Aotrou en deûz lavarred d'am Aotrou, azez em dourn déou.

35. Bété ma likünn va énébourien da skabel d'az treid.

36. Ra wézô éta a-dra-wir holl di Israel, pénaoz Doué en deûz lékéat da Aotrou ha da Grist, ar Jézuz-zé, péhini hoc'h eûz staget oud ar groaz.

37. Pa glevchont kément-sé, é oent mantret enn hô c'hsaloun, kag é léverchont da Ber, ha d'ann Ébestel all : Tûd, va breûdeûr, pétrâ a raimp-ni ?

38. Ha Per a lavaraz d'ézhô : Grit pinijen, ha ra wézô badézet pép-hini ac'hanoc'h é hanô Jézuz-Krist, enn distol eûz hô péch'hejou ; hag é tigémérot rô ar Spéred-Santel.

39. Räg ar c'hen-wéstl a zô d'é-hoc'h, ha d'hô mipien, ha d'ar ré holl a zô pell, ikément ha ma c'halvô ann Aotrou hon Doué.

40. É meûr a c'heriou all é rôaz testéni d'ézhô, hag é erbédé anézgô, ô lavarout : Én em zavétéit diouc'h ar wenn fall-zé.

41. Ar ré éta a zigéméraz hé c'hér, a oé badézet : hag enn deiz-zé enn em unanaz oud ann diskibled war-drô tri mil éné.

42. Hôgen kenderc'hel a réant é kélénadurez ann Ébestel, é lôd ar bara torret, hag er pédennoù.

43. Hôgen ar spount a grogaz é péb éné : ha kalz a vuzudou hag a arwésiou a réa ann Ébestel é Jérusalem, hag ann heûz a oa brâz dré-holl.

44. Ar ré a grédé, a vévé kévret, ha pép trâ a ioa boutia gant-hô.

45. Gwerza a réant liô douarou hag liô madou, hag é rannent anézhô étre-z-hô holl hervez ann ézoumm en doa pép-hini.

46. Kenderc'hel a réant ivé bem-déz enn templ gand eunn unva-

niez vrâz, hag é torrent ar bara a-di-é-ti, hag é kémérent hô boéd gant levénez, ha gant eeunder a galoun.

47. O veüli Doué, ha karet gant ann holl bobl. Hôgen ann Aotrou a greské bemdez ann niver eûz ar ré a dlié béza salvé enn hévéleb Iliz.

III. PENNAD.

1. HOGEN Per ha Iann a biné d'ann templ da heur ar bédén péhini é oa ann naved heur.

2. Dougen a réad eunn dén, péhini a ioa kamm a gôv hé vamm, ha benidéz é lékéad anézhan é tal dôr ann templ, a c'halvet ann Or Gaer, évit ma c'houlénfé ann aluzen digand ar ré az éa enn templ.

3. Pa wélaz hé-man Per ha Iann, péré a ioa daré da vond enn templ, é péde anézho da rei ann aluzen d'ézhan.

4. Ha Per, kerkoulz ha Iann, oc'h arvesti ann dén-zé, a lavaraz d'ézhan : Sell ouz-omp.

5. Hag hén a zellé piz out-hô, é géd ma rôjent eunn drabennâg d'ézhan.

6. Neûzé Per a lavaraz d'ézhan : N'em eûz nag aour nag arc'hant ; hôgen ar péz em eûz a rôann d'id. É hanô Jézuz-Krist a Nazaret, saô ha balé.

7. Hag ô véza kroget enn hé zourn déou, é savaz anézhan, ha kaloun hé dreid a startaaz.

8. Hag oc'h ôber eul lamm é savaz, hag é valéaz : hag éz éaz enn templ gant-hô, ô valéa, ô lammout, hag ô veüli Doué.

9. Hag ann holl bobl a wélaz anézhan ô valéa, hag ô veüli Doué.

10. Hôgen anaoud a réant pénaoz é oa ann hini péhini a oa azézet oud ann ôr Gaer eûz ann templ évit goulenni ann aluzen : hag é oent leûn a zouez hag a estlamm gand ar péz a oa c'hoarvézet gant-han.

11. Hag ô véza ma talc'hé Per

ha Iann, ann holl bobl souézet a redaz étrézég enn-hô bétég ar pou-dalez a c'halveur Salomon.

12. Hôgen Per ô wélout kément-sé, a lavaraz d'ar bobl : Tûd a Israel, pérâg oc'h-bu souézet eûz a gément-man, pé pérâg é sellit-hu ouz-omp, é-c'hiz ma hor bé lékéat hé-man da valéa gand hon ners hag hor galloud ?

13. Doué Abraham, Doué Izaak ha Doué Jakob, Doué hon Tadou en deûz meûlet hé Vap Jézuz, péhini hoc'h eûz gwerzet, ha dina-c'bet dirâk Pilat, péhini en doa barnet hé leûskel da vont.

14. Hôgen c'houi hoc'h eûz dinac'het ann dén santel ha gwirion, hag hoc'h eûz goulennet é vé rôet d'é-hoc'h eunn dén lazé :

15. Ha penn-abek ar vnez hoc'h eûz lékéad d'ar inarô ; hôgen Doué en deûz hé zazore'het eûz a-douez ar ré-varô ; ha ni a zô tést eûz a gément-sé.

16. É feiz hé hanô eo, en deûz hé hanô startéet ann dén-zé, péhini hoc'h eûz gwélet, hag a anavezit : hag ar feiz a zeû anézhan en deûz rôet ar iéc'hed klôk-zé diraz-hoc'h holl.

17. Hôgen, va breûdeûr, gouzoud a rann pénaoz hoc'h eûz gréat kément-sé dré ziwiégez, kerkoulz ha pennou hô prô.

18. Hôgen Doué péhini en doa diouganet dré c'hénou hé holl Brofédéd pénaoz é c'houzanvché hé C'hrist, en deûz hé zévénet ével-sé.

19. Grid éta pinijen, ha distrôid ouc'h Doué, évit ma vézô lamet hô péc'hédou :

20. Pa vézô deûet amzer ar frés-kadurez dié wél ann Aotrou, hag en dévézô Doué kaset Jézuz-Krist, péhini a zô bét diouganet d'é-hoc'h,

21. Péhini a dlié béza digéméret gand ann Éav, bétég ann amzer é péhini é vézô lékéat pép trà er stad kenta, amzer hag a zô bét diouganet gand Doué adaleg ar penn-kenta dré c'hénou hé Brofédéd santel.

22. Hôgen Moizez en deûz lava-

ret : Ann Aotrou hô Toué enn deûz savet euz a greiz hô preûdeûr eur Profed, ével-d-oun : sêlaouit-hén é kément ha ma lavarò d'é-hoc'h.

23. Râk chétu pétrâ a c'hoarvézô : Kémend hini ha na zêlaouô kéd ar Profed-zé, a vézô lamet eûz a-douez ar hobl.

24. Hag ann holl Brofeded, péré hô deûz komzet, adalek Samuel, hag hé-c'houde, hô deûz diouganet ann deisiou-zé.

25. C'houi a zô mipien ar Brofeded, hag eûz ar gevredigez, en deûz gréat Doué gand bon Tadou, ô lavarout da Abraham : Hag enu da wenn é vézô benniget ann holl vrôadou eûz ann douar.

26. Évid-hoc'h eo da-genta en deûz Doué saved hé Vâb, hag en deûz hé gaset évid hô penniga, évit ma tistroi pép-hini eûz hé zrougiez.

IV. PENNAD.

1. HOGEN pa gomzent oud ar hobl, ar véleien, réner ann templ, hag ar Saduséed a zeûaz éno ;

2. Ha droug enn-hô ô véza ma kélenne ar-ré-man ar hobl, ha ma tiouganent é Jézuz dazore'hidigez ar révarô :

3. Hag é krôgechont enn-hô, hag é lékéjont anézhô er vâc'h bétég antrônôz ; râk divézad édo dijâ.

4. Hôgen kalz eûz ar ré a glevez ar brézegen-zé, a grédaz : ha niver ann dūd-zé a oé eûz a bemp mil.

5. Antrônôz Pennou ar hobl, hag ann Hénoured, hag ar Skribed en em strollaz é Jérusalem ;

6. Hag Annaz, Prins ar véleien, ha Kaifaz, ha Iann, hag Aleksandr, ha kéمند hini a ioa eûz a wenn ar véleien.

7. Hag ô véza hô lékéat enn hô c'breiz, é réjond ar goulenn-man digant-hô : Gant pé ners, pé gant pé hanô hoc'h eûs-hu gréat kément-sé ?

8. Neûzé Per leûn eûz ar Spéred-Santel, a lavaraz d'ézhô : Pennou ar hobl, ha c'houi Hénoured, sêlaouit :

9. Pa c'houlenneur biriô digan'éomp pérâg hon eûz gréat vâd da eunn dén klânv, hag é pé zoaré eo bét iac'héet,

10. Diskleria a réomp d'é-hoc'h holl, ha da holl hobl Israel, pénaoz eo dré hanô hon Aotrou Jézuz-Krist a Nazaret, péhini hoc'h eûz staget oud ar groaz, ha péhini en deûz savet Doué a varô da véô, eo bét iac'héet ann dén-zé, ha ma eo enn hé zâ dira-z-hoc'h.

11. Hen-nez eo ar méan hoc'h eûz distaolet, c'houi saverien-tiez, hag a zô deûet da henn da gorn ann tî :

12. Ha n'eûz kéd a zilvidigez dré hini all é-béd ; râg hanô all é-béd dindan ann énv n'eo bét rôed d'ann dūd, dré béhini é tlésemp béza salvet.

13. Hôgen pa wéljont stardder Per ha Iann, ô véza ma wient pénaoz é oa ar ré-man tūd diwiziek ha louad, é oent souézet brâz ; gouzoud a réand ivé pénaoz é oant bét oc'h heûlia Jézuz.

14. Koulskoudé pa wélcet enn hé zâ dira-z-hô ann hini a oa bét iac'héet, n'hô doa nétrâ da lavarout a-énep.

15. Gourc'hémenni a réjond éta d'ézhô ma'z ajent er-méaz eûz hô stroll, hag é kuzulient étré-z-hô,

16. O lavarout : Pétrâ a raïmp-ni d'ann dūd-man ? Râk eur burzud hô deûz gréat, hag a zô anavezet gand holl dud Jérusalem : anad eo, ha na hellomp kéd hé nac'ha.

17. Hôgen, évit na vézô két brudet mui é-touez ar hobl, difennomp out-hô gant gourdrouz na gomchent mui enn hanô-zé da zén é-héd.

18. Hag ô véza galved anézhô, é tifenchont out-hô na gomchent mui, na na gélenchent é hanô Jézuz.

19. Hôgen Per ha Iann a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Barnit hoc'h-unan mar d-eo déréad dirâk Doué sêlaoui ac'hanoc'h kentoc'h égét sêlaoui Doué ;

20. Râk nî na hellomp két tével war ar péz hon eûz gwélet ha kle-
vet.

21. Hôgen hi a gasaz anézhô enn eur c'hourdrouza : ha na gavent kiriégez é-béd évit hô c'hastiza enn abek d'ar bobl, ô véza ma veûlent holl Doué eûz a gément a oa c'hoar-
vêzet ;

22. Râg ann dén péhini a oa bêt iac'héet gand ar burzud-zé, en doa ouc'h-peun daou-ugent vloaz.

23. Goudé ma oent lausket, é teûjont étrézég hô zhd ; hag é ta-
néveljond d'ézhô kément ha ma oa bêt lavared d'ézhô gant prinsed ar véleien ha gand ann hénoured.

24. Paglevaz ar ré-man kément-
sé, é savchont kévret hô mouéz étrézé Doué, hag é léverchont : Aotrou, té eo éc'h eûz gréat ann énv hag ann douar, ar môr, ha kémend a zô enn-hô :

25. Té eo éc'h eûz lavaret dré ar Spéred-Santel, dré c'hénou hon tad David da zervicher : Pérâg é tispac'h ar brôadou, ha pérâg ar bobloa hô deûs-hi mennet traou gwân ?

26. Saved eo rouéed ann douar, hag ar brinsed a zô en em strol-
led a-unan a-énepe ann Aotrou, hag a-éneb hé C'hrist.

27. Râg Hérodez ha Pons-Pilat, gand ar Jentiled ha gand ar bobl a Israel, a zô évit-gwir en em strollet er géar-man a-énepe da Vâp santel Jézuz, péhini éc'h eûz éoliet,

28. Évid ôber ar péz a oa bêt reizet gand da c'halloud, ha gand da vénoz.

29. Ha bréma, Aotrou, sell ouc'h hô gourdrouzou, ha rô d'az gwa-
zed ann ners da ziskleria da c'hér gant péb herder,

30. Évit ma astenni da zourn da iac'haad ar ré-glanv, ha da ôber arouésiou ha burzudou é hanô da Vâp santel Jézuz.

31. Goudé m'hô doé gréad hô féden, al léac'h é péhini édont strollet a grénaz ; leûniet é oend holl gand ar Spéred-Santel, hag é tisklerchont gér Doué gand herder.

32. Hôgen al lôd brâzeûz ar ré a grédé n'hô doa néméd eur ga-
loun hag eunn éné : hag hini ané-
zhô na lavaré é oa d'ézhan hé-unan ar péz en doa ; hôgen kément trâ a oa boutin étré-z-hô.

33. Ann Êbestel a rôé testéni gand eunn ners vrâz eûz a zazor-
c'hidigez hon Aotrou Jézuz-Krist : hag ar c'hrâs a ioa brâz enn-hô holl.

34. Râk na ioa dén paour é-béd eno hô zouez ; ha kéمند hini en doa douarou pé tiez, a werzé ané-
zhô, hag a zigasé ann dalvoudé-
gez eûz ar péz en doa gwerzet,

35. Hag a lekéa anezhi da dreid ann Êbestel. Neûzé é rannent ann arc'hant étré pép-hini dioud hô ézomm.

36. Hôgen Jozef, les-hanvet Bar-
nabaz gand ann Êbestel, (da la-
varoud eo Mâb ar fréalzidigez),
péhini a oa Lévit, ha ginidik eûz a Sipra,

37. A werzaz parkou en doa, hag a gasaz, arc'hant ar werz da dreid ann Êbestel.

V. PENNAD.

1. NEUZÉ eunn dén hanvet Ana-
niaz, gand hé c'hrég Safira, a wer-
zaz douarou,

2. Hag a viraz enn tu diout-han lôd eûz a arc'hant gwerz ann doua-
rou, a-unan gand hé c'hrég : hag é kémérâz al lôd all, hag hen ka-
saz da dreid ann Êbestel.

3. Hôgen Per a lavaraz : Ana-
niaz, perâk Satan en deûs-hén tempt-
tet da galoun, évid da lakaad da lavaroud eur gaou d'ar Spéred-San-
tel, ha da viroud enn tu diouz-
id lôd eûz a arc'hant da zouarou ?

4. Ha na vent két choumet gan éz,
mar ez pé karet ; ha goudé béza hô gwerzet, ha né oa két c'hoaz
ann arc'hant d'id ? Pérâg éc'h eûs-
té lékéat ar ménoz zé enn da ga-
loun ? Né kéd d'ann dâd éc'h eûz
lavaret gaou, da Zoué eo.

5. Hôgen pa glevaz Ananiaz ar
geriou-zé, é kouézaz hag é varvaz.

Hag ar ré holl a glevaz kément-sé a oé spountet brâz.

6. Neûzé tûd-iaouank a zavaz, a gémérâz anézhan, hé zougaz hag hé zouaraz.

7. War-drô teir heur goudé, hé c'hrég, pêhini na wié kéd ar péz a ioa c'hoarvézet, a zeûaz.

8. Ha Per a lavaraz d'ézhi : Lavar d'in, grég, hag azé éma kément boc'h eûz gwerzet hô touarou ? Hag hi a lavaraz : Ia, kément-sé eo.

9. Neûzé Per a lavaraz d'ézhi : Pénaoz oc'h-hu en em unanet ével-sé évit templi Spéred ann Aotrou ? Chétu oud ann ôr treid ar ré hô deûz douaret da ozac'h, mond a réond ivé d'az tougen.

10. Râk-tâl é kouézaz d'hé dreid, hag é varvaz. Ann dûd-iaouang éta ô véza deûed ébarz, hé c'havaz marô, hag ô véza hé c'héméret, hé douaraz é-kichen hé fried.

11. Hag eur spount brâz a zavaz enn Iliz holl hag é-touez ar ré holl a glevaz méneg eûz a gément-man.

12. Hôgen ann Ébestel a réa kalz a arvésiou hag a vurzudou dirâg ar bobl. Hag en em strolla a réand holl a-unan é pondalez Salomon.

13. Hini eûz ar ré all na gréde en em unani gant-hô : hôgen ar bobl a veûlé kalz anézho.

14. Hôgen ann niver eûz ar ré a gréde, ken gwazed, ken merc'hed, a greské mui-oc'h-vui.

15. Enn bévélep doaré ma touget ar ré-glanv war al leûriou-ker, ha m'hô lékéad war wéléou ha war flédou, évit pa drémenfé Per, ma teûfé da-vihana hé skeûd da c'hôlei unan-bennâg anézho, ha ma vijent iac'héete ûz hô c'hlénvéjou.

16. Eunn niver brâz a dûd a ziréde ivé eûz ar c'heriou nés da Jérusalem, hag é tigasant hô zûd-klanv, hag ar ré a oa heskinet gand ar spéredou louz ; hag hô faréent holl.

17. Hôgen Priñs ar vélelen a zavaz, hag ar ré a ioa gant-han

(péré a zô eûz 'a hérézi ar Zaduséed) ô véza leûn a warizi,

18. Hag é taolchont hô daouarn war ann Ébestel, hag hô lékéjont er gen-brizoun.

19. Hôgen Éal ann Aotrou a zigoraz é-pâd ann nôz dôriou ar prizoun, hag ô véza hô c'haset er-méaz, é lavaraz :

20. Id, ha savid enn templ, ha livirid d'ar bobl ann holl c'heriou eûz ar vuez-zé.

21. Pa glevaz ar ré-man kément-sé, éz éjont enn templ beûré mäd, hag en em lékéjont da hrézégi. Koulskoudé Priñs ar véleien, hag ar ré a ioa gant-han a zeûaz, hag a strollaz ann alierien hag ann holl Hénauored eûz a bobl Israel ; hag é kaschond d'ar prizoun évid hô digas.

22. Ann oviserien ô véza deûet, a zigoraz ar prizoun, ha n'hô c'hafchont két, hag é tistrôjont, hag hé rôjont da anaout,

23. O lavarout : Kavet hon eûz ar prizoun serret gant kalz a bréder, hag ar gwarded enn hô zâ é-tâl ann ôriou : hôgen pa hon eûz digoret, n'hon eûz kavet dén ébarz.

24. Hôgen mérer ann templ ha priñsed ar véleien pa glefchont kément-sé, a oé nec'het diwar-benn ar péz a dlié da c'hoarvézout.

25. Hôgen unan-bennâg a zeûaz hag a lavaraz d'ézho : Chétu ann dûd-zé hô poa lékéad er prizoun a zô enn templ, hag a géleñn ar bobl.

26. Neûzé mérer ann templaz éaz gand hé oviserien, hag a zigasaz anézho hép rédi : râg aoun hô doa na zeûfé ar bobl d'hô labéza.

27. Pa hô doé hô digaset, é lékéjont anézho dirâg ann alierien : hag ar Bélek-trâz a réaz eur gouleñn digant-hô,

28. O lavarout : Dré hor gourc'hémennou hor boa gourc'hémennet d'é-hoc'h na gélenfac'h kéd enn hanô-zé : ha chétu hoc'h eûz leûniet Jérusalem gand hô kélé-nadurez, hag é fell d'é-hoc'h dougen war-n-emp gwäd ann dén-zé.

29. Hôgen Per hag ann Ébestel a respountaz : Réd eo kentoc'h senti ouc'h Doué égéd ouc'h ann dūd.

30. Doué hon tadou en deñz dazore'het Jézuz péhini hoc'h eñz lékéad da vervel, oc'h hé staga oud ar prenn.

31. Hen-nez eo a zô bet savet gand dourn déou Doué da Brins ha da Zalver, évit rei da Israel ar binijen, hag ann distol eñz ar béc'héjou.

32. Ha nî a zô tēstou eñz ar péz a lévėromp, hag ar Spėred-Santel ivé, péhini a zô bēt rōet gand Doué d'ar ré a zont out-han.

33. Pa glevchont kément-sé é savaz droug enn-hō, hag é venent hô lakaad da vervel.

34. Hôgen eur Farizian hanvet Gamaliel, péhini a ioa doktor eñz al lézen, hag énoRET brāz gand ar bobl holl, a zavaz é-touez ann alie-rien, hag, a c'houc'hémennaz lakaad ann Ébestel er-méaz évit berr amzer.

35. Hag é lavaraz d'ar ré-man : Tūd a Israel, likid évez oud ar péz a réod d'ann dūd-zé.

36. Rāg abarz ann deisiou-man é savaz Téodaz, péhini a lavaré é oa hén ennn dra-bennāg a vrāz. War-drō pevar c'hant dén a heñ-liaz anézhān ; hôgen lazed é oé, hag ar ré holl hô doa krédet enn-han en ein skiñāz, hag a zeñaz da gét.

37. Goudé hen-nez é savaz Judaz ar C'haliléad é amzer ann nivérérez, hag é tidennaz ar bobl war hé lerc'h : hôgen lazed é oé, hag ar ré holl hô doa hé heñliet a oé skiñet.

38. Dré-zé bréma é lavaran d'éhoc'h, tec'hid diouc'h ann dūd-zé, ha list-hō da ôber : rāk ma teñ ar c'huzul-zé, pé ann ôber-zé a berz ann dūd, é vézō kaset-da-gét :

39. Hôgen ma teñ a berz Doué, na hellot kéd hé gas-da-gét, né-méd en em lakafac'h da stourmi oud Doué hé-unan. Hag é rōjond hô grād da gément-sé.

40. Hag ô véza galvet ann Ébestel, gondé béza lékéad hô skourjéza, é tifennchont out-hō na gomzchent mui é hanō Jézuz, hag hô c'haschont-kuit.

41. Hag hî az éaz laouen eñz a zirāg ar c'huzulierien, ô véza ma oant bēt kavet dellézck da c'houzanvi ann dismégans-sé é hanō Jézuz,

42. Ha na éhanent két bemdez da gélenna ha da brézégi diwar-benn Jézuz-Krist, enn templ hag a-di-é-ti.

VI. PENNAD.

1. HOGEN enn deisiou-zé, ô véza ma kreské niver ann diskibled, é savaz gourdrouz é-touez ar Gré-sianed a-éneb ar Iuzevien, ô véza ma réant faé eñz hô intanvézed-hi ersservich pemdézick.

2. Neñzé ann daouzég Abostol ô véza strollet ann holl ziskibled, a lavaraz : Né kéd a-zoaré é kuitajemp gér Doué, évid évésaad ouc'h ann daoliou.

3. Dilennid éta, va breñdeñr, seiz dén enn hô touez eñz a cūl léalded anat, leñ eñz ar Spėred-Santel hag a furnez, hag é lakaimb anézhō d'al labour-zé.

4. Ha nî en em rōimp enn-holl d'ann-holl d'ar bėden, ha d'ar brézegen.

5. Ar gonsiou-zé a blijaz d'ézhō holl ; hag é tilennchont Stėfan, dén leñ a feiz hag eñz ar Spėred-Santel, ha Filip, ha Prokoruz, ha Nikanor, ha Timon, ha Parménaz, ha Nikolaz, diavėsiad eñz a Antiokia.

6. Hag é kaschont anézhō dirag ann Ébestel : hag enn eur bidi é lėdchont hô daouarn war-n-ézhō.

7. Ha gér Doué a greské, ha niver ann diskibled a baotté kalz é Jérusalem : kalz ivé eñz ar véleien a zenté ouc'h ar feiz.

8. Hôgen Stėfan leñ a c'hrās hag a ners, a réa burzudou hag arouésion brāz é-touez ar bobl.

9. Neñzé hinicnnou eñz ar Sina-gog, pére a oa hanvet Libertined,

hag ar Sirénéed, hag ann Aleksandrined, hag ar ré a ioa eûz a Silisia hag eûz a Azia a zavaz hag a strivé gant Stéfán.

10. Ha na bellent két énebi oud ar furnez, hag oud ar Spéred a gomzez enn-han.

11. Neûzé é c'hounézhont tûd da lavarout pénaoz hô doa hé gle-
vet ô lavarout touadellou a-énep Moïzez hag a-énep Doué.

12. Dispac'ha a réjond éta ar bobl, hag ann Hénauored, hag ar Skribed : hag oc'h en em deûrel war-n'ézhan, é krôgchont enn-han, hag her c'haschont dirâg ann alie-
rien ;

13. Hag é lékéjont testou faoz, péré a lavaraz : Ann dén-zé na baouez da gomza a-éneb al léac'h santel, hag a-éneb al lézen.

14. Râg hé glevet hon eûz ô la-
varout : Pénaoz ar Jézuz-zé a Naza-
ret a zismantrô al léac'h-man, hag
a gemmô ar gélénadurésiou a-c'hé-
nou en deûz rôet Moïzez d'é-omp.

15. Hag ar ré holl a ioa azézet
el léz ô selloud out-han, a wélaz
hé zremm ével dremm eunn Éal.

VII. PENNAD.

1. NEUZÉ ar Bélek-brâz a la-
varaz d'ézhan : Ha gwir eo ar péz
a lévéreur ?

2. Hag hén a lavaraz : Tûd va
breûdeûr, ha va zadou, klevit :
Ann Doué a c'hloar en em ziskoué-
zaz da Abraham hon tâd pa édo
er Mésopotamia, abarz ma chou-
maz é Karan,

3. Hag é lavaraz d'ézhan : Kéa
er-méaz eûz da vrô, hag eûz da
gérentiez, ha deûz enn donar a
ziskouézinn d'id.

4. Neûzé éz éaz er-méaz eûz a
zouar ar C'haldéed, hag éz éaz da
choum é Karan. Hag ac'hanô, gou-
de ma oé marô hé dâd, Doué a
zigasaz anézhann enn douar-man, é
péhini é choumit bréma.

5. Ha na rôaz d'ézhan madou é-
béd enn-han : na rôaz két zô-kén
héd eunn troad : hôgen rei a réaz
hé c'hér pénaoz her rôjé d'ézhan

enn hé gers, ha d'hé wenn hé-
c'houde, pa n'en doa c'hoaz mab
é-béd.

6. Ha Doué a lavaraz d'ézhan ;
pénaoz hé wenn a choumché enn
eunn douar a-ziavéaz, a vijé lékéad
é sklavérez, ha gwall gaset é-pâd
pévar c'hant vloaz.

7. Hôgen, émé ann Aotrou,
barna a rinn ar vrôad gant péhini é
vézint hét lékéad é sklavérez. Ha
goudé-zé é teûint er-méaz, hag é
servichint ac'hanoun el léac'h-man.

8. Hag é rôaz d'ézhan kévrédi-
gez ann trô-drouc'h : hag ével-sé
Abraham a c'hanaz Izaak, hag a
drô-drouc'has anézhann ann eizved
dervez, hag Izaak a c'hanaz Jakob ;
ha Jakob a c'hanaz ann daouzé-
k Tad-brâz.

9. Hag aon Tadou-brâz dré wa-
rizi, a werzaz Jozef enn Éjipt ;
hôgen Doué a ioa gant-han :

10. Hag é tieûbaz anézhann eûz
hé holl enkrézou : hag é rôaz
d'ézhan ar gaerded hag ar furnez
dirâk Faraon roué ann Éjipt, pé-
hini hel lékéaz da réner war ann
Éjipt, ha war hé holl di.

11. Hôgen dond a réaz eunn na-
ounégez vrâz enn holl Éjipt hag
é Kanaan, ha brâz é oé ann en-
kreiz : hag hon tadou na gavent
kéd a vouéd.

12. Pa glevaz Jakob pénaoz é oa
éd enn Éjipt, é kasaz di hon ta-
dou eur wéach genta.

13. Ha d'ann eil gwéach é oé
anavézet Jozef gand hé vreûdeûr,
ha Faraon a anavézaz hé wenn.

14. Neûzé Jozef a gasaz da ger-
c'hout Jakob hé dâd, hag hé holl
gérent ; penzé-
k dén ha tri-ugent.

15. Ha Jakob a ziskennaz enn
Éjipt, hag a varvaz éno, hag hon
tadou ivé.

16. Ha dizouget é oent é Sichem,
ha lékéad er béz a oa bét prénet
gand ac'han Abraham digant mi-
pien Hémor mab Sichem.

17. Hôgen ô véza ma tôtec am-
zer ar gwé-
stl en doa gréad Doué
da Abraham, ar bobl a greskaz,
hag a baotiaz enn Éjipt,

18. Bété ma savaz enn Éjipt eur roué all, péhini n'en doa két ana-vézet Jozef.

19. Hen-nez leûn a drôidellérez a-énep hon tûd a enkréaz hon tadou, bétég hô lakaad da deûrel er-méaz hô bugalé, évit na zeûjent kén da baotta.

20. Enn amzer-zé eo é oé ganet Moizez, péhini a oé mād dirāk Doué. E-pād tri miz é oé maget é ti hé dād.

21. Hôgen ô véza bêt lékéad er-méaz, é oé kéméret gant merc'h Faraon, péhini a vagaz anézhan ével eur mab d'ézhi.

22. Ha Moizez a oé desket é holl furnez ann Éjipsianed, hag é teûaz da véza gallouduz é geriou hag é obériou.

23. Hôgen pa oé deûed d'ann oad a zaou-ugent vloaz, é teûaz c'hoant enn hé galoun da vond da wéloud hé vreûdeûr bugalé Israel.

24. Hag ô wéloud eur ré oc'h ôber drouk da unan anézho, é tifennaz anézhan; hag ô véza skôet gand ann Éjipsian, é venjaz ann hini da béhini é oa bêt gréad drouk.

25. Hôgen hén a grédé é teûjé hé vreûdeûr da boella pénaoz oa dré hé zourn é tlié Doué hô dieûbi : hag hi na boeljont két kément-sé.

26. Antrônôz en em gavaz pa édo lûd anézho oc'h en em zaéla, hag hén a glaské lakaad ar péoc'h étre-z-hô, hag a lavaré : Tudou, breûdeûr oc'h, pérâg en em grôzit-hu ann eil égilé ?

27. Hôgen ann hini a grôzé hé nesa a bellaaz anézhan, ô lavarout : Piou en deûz da lékéad da brins ha da varner war-n-omp.

28. Ha na fell kéd d'id va laza, é-c'hiz ma éc'h eûz lazet déac'h eunn Éjipsian ?

29. Hôgen Moizez pa glevaz ar ger-zé a dec'haz kuit : hag é oé diavésiad é douar Madian, é péléac'h é c'hanaz daou vab.

30. Ha goudé ma oé tréménét daou-ugent vloaz, en em ziskouézaz d'ézhan eunn Éal é distrô ménez

Sina, é-kreiz tân eur vòden leskidik.

31. Pa wélaz Moizez kément-sé, é oé souézet brâz eûz ar péz a wélé, hag ô véza tóstéct évid arvesti, é klevaz mouéz ann Aotrou, a lavaré :

32. Me eo Doué da dadou, Doué Abraham, Doué Izaak, ha Doué Jakob. Hôgen Moizez a gréné, ha na grédé kéd arvesti.

33. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Tenn da voutou eûz da dreid; râg al léac'h é péhini émoud a zô eunn douar santel.

34. O wélout em eûz gwélet enkreiz va fobl, péhini a zô enn Éjipt; klevéd em eûz hô c'heinvanou, hag ounn diskennet évid hô dieûbi. Deûz 'ta bréman, hag é kasian ac'hanod enn Éjipt.

35. Ar Moizez, péhini hô doa dinac'het, pa léverjont : Piou en deûz da lékéad da brins ha da varner ? Hen-nez a zô bêt kaset gand Doué da brins ha da zieûber dré zourn ann Éal, a oa en em ziskouézed d'ézhan er vòden.

36. Hen-nez eo hô lékéaz da zond er-méaz, oc'h ôber burzudou hag arouésiou é douar ann Éjipt, er môr rûz, hag enn distrô é-pād daou-ugent vloaz.

37. Hen-nez eo ar Moizez-zé, péhini en deûz lavaret da vugalé Israel : Doué a lakai da zével étouez hô preûdeûr eur Profed ével-d-oun; sêlaouit-hén.

38. Hen-nez eo a oé enn Iliz enn distrô gand ann Éal, péhini a gomzé out-han é ménez Sina, ha gand hon tadou : hén eo en deûz bêt ar geriou a vuez évid hô rei d'é-omp.

39. Hon tadou na fellaz kéd d'ézho senti out-han; hôgen hé bellaad a réjont, hag é tistrôjont a galoun enn Éjipt.

40. Hag é léverjont da Aaron : Gra d'é-omp douéou hag a gerzô enn hor raok; râg ar Moizez-zé péhini en deûz hon tennet eûz a zouar ann Éjipt, na ouzomp két pétrâ eo deûed da véza.

41. Hag é réjond eul leué enn deisiou-zé, hag é kennigehont eunn anéval d'ann idol, hag en em laouénéchont é labour hô daouarn.

42. Hôgen Doué a zistrôaz diout-hô, hag hô lézaz da zervicha armé ann Énv, é-c'hiz ma eo skrivet é levr ar Brofédéd : Ti Israel, ha kenniged éc'h eûz-té d'in sakrifisou hag anévaléd enn distrô é-pâd daou-ugent vloaz ?

43. Ha c'houi hoc'h eûz kéméret telt Molok, ha stéren hô Toué Rem-fam, skeûdennou péré hoc'h eûz gréat évid hô azeûli. Dré-zé é kasinn ac'hanoc'h enn tû all da Vablon.

44. Hon tadou hô doé enn distrô telt ann desténi, ével m'en doa Doué, ô komza out Moizez, gour-c'hémennet d'ézhan hé ôber her-vez ann doaré ma en doa gwélet.

45. Hag hou tadou ô véza hé géméret, a gasaz anézhan gant-hô, dindàn rénadur Jézuz é perc'henniez ar vrôadou, péré a gasaz Doué a-ziaraog hon tadou, bété deisiou David,

46. Péhini a gavaz trugarez dirâk Doué, hag a c'houlennaz digant-han ma heljé sével eunn telt da Zoué Jakob.

47. Hôgen Salomon eo a zavaz eunn ti d'ézhan.

48. Koulskoudé ann Uc'héla na choum kéd enn templou gréat gand daouarn ann dûd, é-c'hiz ma lavar ar Proféd :

49. Ann Énv eo va c'hador, hag ann douar skabel va zreid. Pé di a zafod d'in, émé ann Aotrou ? Ha pé léac'h a helfé béza da arzaô d'in ?

50. Ha n'eo két va dourn en deûz gréat kément-sé ?

51. Pennou kalet, tûd dienwadet a galoun hag a skouarn, c'houi a éneb hépréd oud ar Spéred-Santel, hag a zâ hénnel oud hô tadou.

52. Péhini eûz ar Brofédéd n'hô deûz két heskinet hô tadou ? Lazed hô deûz ar ré a ziougané d'ézhô donédigez ann Dén Gwirion, péhini hoc'h eûz c'houi gwerzet ha lazet :

53. O véza ma eo bét rôed d'éhoc'h al lézen gand ann Éled, ha n'hoc'h eûz kéd hé miret.

54. Hôgen pa glefchont kément-sé é oé rannet hô c'halounou, hag é skriñchont hô dent out-han.

55. Koulskoudé ô véza ma oa hénn leûn eûz ar Spéred-Santel, é savaz hé zaou-lagad étrézég ann Énv, é wélaz gloar Doué, ha Jézuz péhini a ioa enn hé zâ enn tu déou da Zoué. Hag é lavaaz : Chétu é welaun ann Énvou digor, ha Mâh ann dén enn hé zâ enn tu déou da Zoué.

56. Hôgen hi en em lékéaz da gri a-boéz-penn ô stanka hô diskouarn, hag en em dôljont war-n'ézhan war-eunn-drô.

57. Hag ô véza hé zæhet erméaz eûz a géar, é labéze'hont anézhan : hag ann testou a lékéaz hé zitad out treid eunn dén-iaouank hanvet Saul.

58. Hi a labéze Stéfán, hag hénn a bédé, hag a lavaré : Aotrou Jézuz, digémer va spéred.

59. Hag ô véza en em daolet war hé zaoulin, é c'harmaz gand eur vouéz gré, ô lavaront : Aotrou, na damall két d'ézhô ar péc'hedman. Ha goudé béza lavaret kément-sé é kouskaz enn Aotrou. Hôgen Saul en doa rôed hé c'hrâd d'ar marô-zé.

VIII. PENNAD.

1. HÔGEN enn deisiou-zé é savaz eunn heskin brâz enn Iliz a ioa é Jérusalem, hag ann holl, néméd ann Ébestel, a oé skiñet dré vrô Judéa ha Samaria.

2. Koulskoudé tûd a zoujanâ Doué hô doé pridiri eûz a Stéfán, hag a réaz eur c'haon brâz d'ézhan.

3. Hôgen Saul a zismantré ann Iliz, hag ô vond enn tiez, é tenné anézhô ar gwazed hag ar mæc'hed, hag hô lékéé er prizoun.

4. Ar ré a oa skiñet a brézégé ger Doué dré ma tréménent.

5. Filip a ziskennaz da géar Samaria, hag a brézégaz éno ar C'hrist.

6. Ar boblou a zélaoué ar péz a lavaré Filip, oc'h hé glevout gand cunn hévélec'h évez, hag ô wélout ann arouésiou a réa.

7. Râg ar spérédou louz az éa er-méaz eûz a gorf meûr a hini, enn eur gria a-boéz-penn.

8. Ha kalz a baralitiked hag a gammeien a oé iac'héet.

9. Eul laouénidigez vrâz a c'hoar-vêzaz éta er géar-zé. Hôgen béz' éz oa enn hévélep kéar eunn dén hanvel Simon, péhini abars neûzé a oa bêt eur strôbineller, hag en doa toucellet pobl Samaria, ô lavarout pénaoz é oa hén eunn dra-bennâg a vrâz :

10. Ann holl, brâz ha bihan, a grédé d'ézhan, hag a lavaré : Hé-man eo ar galloud brâz eûz a Zoué.

11. Hôgen hé zélaoui a réant, ô véza m'en doa hô zoucellet pell a ioa gand hé strôbinellou.

12. Koulskoudé ô véza krédet ar péz a brézégé Filip diwar-henn rouantélez Doué, é oent badézet, gwazed ha merc'hed, é hanô Jézuz-Krist.

13. Neûzé Simon a grédaz ivé hé-unan : goudé ma oé bêt badézet, éc'h heûliaz Filip. Hag ô wélout ann arouésiou hag ar vuzudou brâz a réa, é oé souézet meûrbéd.

14. Hôgen pa glevaz ann Èbestel, péré a ioa é Jérusalem, pénaoz tûd Samaria hô doa digéméret géar Doué, é kaschont étrézég enn-hô Per ha Iann.

15. Pa oé deûed ar ré-man, é pédchont évit-hô, évit ma tigémérchent ar Spéred-Santel :

16. Râk né oa két c'hoaz diskenet war hini anézhô ; hôgen badézet é oant bêt hép-kén, é hanô ann Aotrou Jézuz.

17. Neûzé é lékéjond hô daouarn war-n-ézhô, hag é tigémerebont ar Spéred-Santel.

18. Hôgen pa wélaz Simon pénaoz ann Èbestel a roé ar Spéred-Santel oc'h astenna hô daouarn, é kennigaz arc'hant d'ézhô,

19. O lavarout : Rôid ivé d'in ar galloud-zé, ma tigémérô ar Spé-

red-Santel kéمند hini em bézô lékéat va daouarn war-n-ézhân. Hôgen Per a lavaraz d'ézhan :

20. Ra vézô kollet da arc'hant gan-éz, ô véza ma éc'h eûz men-net é helfez piaoua rô Doué gand arc'hant.

21. N'éch eûz na lôd, na kévren er brézégén-man; râk da galoun né kéd eunn dirâk Doué.

22. Gra éta pinijen eûz ann drougiez-zé ac'hanod ; ha péd Doué, évit ma tistolô d'id, mar d-eo galluz, ar ménôz-zé eûz da galoun.

23. Râg gwéloud a rann pénaoz émoud é béstl ar c'houervder, hag é éiéou ann direisted.

24. Hôgen Simon a respountaz, hag a lavaraz : Pédit c'houi ann Aotrou évid-oun, évit na zigouézô nétrâ d'in eûz ar péz hoc'h eûz lavaré.

25. Hag hî goudé béza rôet ténî d'ann Aotrou, ha goudé béza diskleriet hé c'hér, a zistrôaz da Jérusalem, enn eur brézégi ann Aviel é meûr a bann eûz a vrô ar Zamaritaned.

26. Hôgen Èal ann Aotrou a gômzaz ouc'h Filip, ô lavarout : Saô, ha kéa étrézég ar c'hresteiz, war-zû ann hent a ziskenn eûz a Jérusalem da C'haza, péhini a zô enn cul léac'h distrô.

27. Hag hén a zavaz hag az éaz. Ha chétu eunn dén eûz ann Étiopia, eur spaz, eunn dén galloudek eûz a léz Kandasez rouanez ann Étiopianed, péhini a ioa da benn war hé holl denzorïou, a oa deûed da Jérusalem évid azeûli ;

28. Hag ô tistrei é oa azézet war hó garr, hag é lenné ar Profed Izaïaz.

29. Neûzé ar Spéred a lavaraz da Filip : Difré, ha dinesa oud ar c'harr-zé.

30. Ha Filip a rédaz, hag a glevez anezhan ô lenna ar Profed Izaïaz, hag é lavaraz d'ézhan : Ha menna a réz-té é poelfez ar péz a lenne ?

31. Hag hé-man a lavaraz : Ha pénaoz é helfenn, ma na ziskouéz

dén d'in? Hag é pédaz Filip da biña, ha da azéza gant-han.

32. Hôgen al léac'h eûz ar Skritur a lenné a oa hé-man : Ec'hiz eunn danvad eo hét kaset da laza ; hag é-c'hiz eunn oau péhini a choum mûd dirâg ar c'brévier, ével-sé n'en deûz kéd digoret hé c'hénou.

33. Enn hé vuelded hé varn a zô hét lamet. Piou a zanévellô hé c'hanedigez, ô véza ma vézô lamet hé vuez diwar ann douar?

34. Hag ar spâz a respountaz hag a lavaraz da Filip : Lavar d'in, mé az péd, diwar-benn piou é lavar ar Profed kément-sé, pé diwar-benn hé-unan, pé diwar-benn eunn all-bennâg?

35. Neûz Filip ô tigeri hé c'hénou, a zérouaz dré ar Skritur-zé, hag a brézégaz d'ézhan Jézuz.

36. Ha pa'z éant enn hent, é kasc'hont dour, hag ar spâz a lavaraz : Chétu dour, pétrâ a vir na venn badézet :

37. Ha Filip a lavaraz : Mar krédez a wir galoun, é hell béza gréat. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Mé a gréd pénaoz Jézuz-Krist a zô Mâb da Zoué.

38. Hag é c'hourc'hémennaz harza ar c'harr : hag é tiskenchont hô daou enn dour, ha Filip a vadé-zaz ar Spâz.

39. Hôgen pa oent savet eûz ann dour, ar Spéred a skrapaz é Filip, hag ar Spâz n'her gwélaz mui ; hôgen mond a réaz laouen enn hé hent.

40. Koulskoudé Filip en em gavaz é Azot, hag ô tréménout é prézégé ann Aviel dré ar c'heriou, bété ma teûaz da Gézaréa.

IX. PENNAD.

1. HÔGEN Saul péhini a oa c'hoaz leûn a c'hourdrouzou, ha péhini a glaské marô diskibled ann Aotrou, az éaz da gavout ar Bélek-brâz,

2. Hag a c'houlennaz digant-han lizéri évit sinagogou Damaz : évit mar kasc'hé war ann hent-zé,

gwazed pé merc'hed, hô c'hasché stâg da Jérusalem.

3. Ha pa édo enn hent, ha ma tóstée oud Damaz, eur c'houladouen eûz ann Env a gelc'biaz anéz han enn-eunn-taol ;

4. Hag ô kouéza d'ann douar é klevaz eur vouéz a lavaré d'ézhan : Saul, Saul, pérâg éc'h heskinez-té ac'hanoun?

5. Hag hén a lavaraz : Piou oud-dé, Aotrou? Hag ann Aotrou a lavaraz : Mé eo Jézuz péhini a heskinez ; rec'huz eo gwinka oud ar garzou.

6. Hag hén ô kréna, ha spountet brâz a lavaraz : Aotrou, pétrâ a fell d'id é rajenn?

7. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Saô, ha kéa da géar, hag éno é vézô lavared d'id pétrâ éc'h eûz da ôber. Hôgen ann dûd a ioa gant-han a choumaz souézet brâz, ô véza ma klevant eur vouéz, ha na wéland dén.

8. Saul éta a zavaz diwar ann douar, ha pétrâ-bennâg ma oa digor hé zaou-lagad, na wélé bérad. Hôgen hi ô kregi enn hé zaouarn, a gasaz anézhan da Zamaz.

9. Choum a réaz éno tri dervez hép gwélout, ha na zebraz na na évaz.

10. Hôgen béz' éz oa eunn diskibl é Damaz, hanvet Ananiaz : Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan enn eur wélédigez : Ananiaz. Hag hén a lavaraz : Chétu mé, Aotrou.

11. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Saô, ha kéa er rû a hanveur ar Rû Vrâz : ha klask é ti Judaz eunn dén hanvet Saul eûz a Dars ; râg ô pidi éma.

12. (Ha Saul a wélaz eunn dén hanvet Ananiaz, péhini a zeûé enn ti, hag a lékéé hé zaouarn war-n'ézhan évit ma askasc'hé ar gwéled.)

13. Hôgen Ananiaz a respountaz : Aotrou, klevet em eûz gant meûr a hini pénaoz ann dén-zé en deûz gréat kalz a zrouk d'ar zent é Jérusalem ;

14. Ha pénaoz eo hét rôed ar

galloud d'ézhan gant Prinsed ar véleien da éréa kémeud hini a c'halvô da hanô.

15. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Kéa, râg ben-nez a zô eul léstr em eûz dilennet évid dougen va hanô dirâg ar vrôadou, ar rouéed, ha mipien Israel.

16. Rak mé a ziskouézô d'ézhan pétrà a vézô réd d'ézhan da c'houlzanvi évit va hanô.

17. Hag Ananiaz az éaz, hag ô véza éad enn tî, éc'h astennaz hé zaouarn war-n-ézhaz, hag é lavaraz : Saul va breûr, ann Aotrou Jézuz, péhini a zô en em ziskouézed d'id enn hend dré behini é teûez, en deûz va c'haset, évit ma wéli, ha ma vézi leûniet gand ar Spéred-Santel.

18. Ha râk-tâl é kouézaz eûz hé zaou-lagad é-c'hiz skant, hag é teûaz adarré ar gwéled d'ézhan : hag ô véza savet é oé badézet.

19. Hag ô véza kémeud hoéd, é teûaz ners d'ézhan. Hag é choumaz eunn dervez-bennâg gand ann diskibled a ioa é Damaz.

20. Ha râk-tâl é prézégaz er sinagogou, pénaoz Jézuz a oa Mâb Doué.

21. Hôgen ar ré holl a glevé anézhaz a oa souézet, hag a lavaré : Ha nû két ben-nez, co a heskiné é Jérusalem ar ré a c'halvé ann hanô-zé, ha péhini a zô deûed ac'hanô aman évid hô éréa hag hô c'hâs da Brinsed ar véleien ?

22. Koulskoudé Saul a zistroé é iéc'hed mui-oc'h-vui, hag é faézé Iuzevien a ioa é Damaz, ô testénia d'ézhô pénaoz Jézuz a oa ar C'hrist.

23. Hôgen pell-amzer gondé ar Iuzevien en em gazuliaz kévret évid hé lakaad da vervel.

24. Hô spiou a oé rôed da anaoud da Zaul ; râk nôz-deiz é tiivalled ann ôrion, évid hé laza.

25. Hôgen ann diskibled a géméraz anézhaz é-pâd ann nôz, hag ô véza hé lékéad enn eur gést, é tiskeuchond anézhaz a-héd ar vôger.

26. Pa oé deûed da Jérusalem, é klaskaz en em unani gand ann

diskibled ; hôgen holl hô doa aoun ra-z-haz, ô véza na grédent két é oa diskibl.

27. Hôgen Barnabaz a géméraz anézhaz, hag hé c'hasaz d'ann Ébestel : hag é tanévellaz d'ézhô en doa gwélet enn hent ann Aotrou, péhini en doa komzet out-haz, ha pénaoz en doa prézéget gand fisians é Damaz é hanô Jézuz.

28. Choum a réaz éta gant-hô, ô vond hag ô tond é Jérusalem, hag ô prézégi gand fisians é hanô ann Aotrou.

29. Komza a réa ivé oud ar Jentifed ; hag é strivé oud ar C'hristianed : hag ar ré-man a glaské ann tû d'hé laza.

30. Pa glevaz ar vreûdeûr kément-sé, hé rénehont bété Kézaréa, hag hen c'haschont da Darsa.

31. Koulskoudé ann Iliz é doa ar péoc'h dré ann holl Judéa, dré ar C'halliléa ha dré Samaria, hag é savé ô kerzout é doujans ann Aotrou, ha leûn é oa gant fréal-zidigez ar Spéred-Santel.

32. Hôgen c'hoarvézoud a réaz pénaoz Per ô tréménoud dré ann Holl *geriou*, a zeûaz da wéloud ar zent a choumé é Lidda.

33. Hag é kavaz éno eunn dén, hanvet Enéaz, péhini ô véza paralitik, a ioa gourvézet war hé wélé, eiz bloaz a ioa.

34. Ha Per a lavaraz d'ézhan : Enéaz, ann Aotrou Jézuz-Krist az iac'ha : saô, hag aoz da wélé. Ha râk-tâl é savaz.

35. Ar ré holl a choumé é Lidda hag é Sarona a wélaz anézhaz ; hag é tistrôjond oud ann Aotrou.

36. Béz' éz oa ivé é Joppé eunn diskiblez hanvet Tabita, pé Dor-kaz hervez ann drôidigez. Hou-man a oa leûn gand ar mâd-obériou hag ann aluzennou a réa.

37. Hôgen c'harvézoud a réaz pénaoz ô véza kouézet klanv enn deisiou-zé, é varvaz : ha goudé béza bet gwalc'het, é oé lékéad enn eur gambr uc'hel.

38. Hag ô véza ma oa Lidda tôte da Joppé, ann diskibled ô véza kle-

vet pénaoz Per a ioa éno, a gasaz daou zén d'ézhan, évid hé bidi da zont afflô d'hô c'héar.

39. Ha Per a zavaz hag az éaz gant-hô. Ha pa oé deüet, é kaschont anézhan er gambr uc'hel : hag ann holl intanvézed a zeñaz war hé drô enn eur wêla, hag ô tiskouéza d'ézhan ar wiskou hag ar saéou a réa Dorkaz d'ézhô.

40. Neüzé Per, ô véza kased ann holl er-méaz, en em daolaz war hé zaoulin hag a bédaz : hag ô véza trôed oud ar c'horf é lavaraz : Tabita, sâv. Hag hi a zigoraz hé daou-lagad ; hag ô véza gwélet Per, en em lékéaz enn hé c'hoanzez.

41. Neüzé é rôaz hé zourn d'ézhi, hag hé savaz ; hag ô véza galved ar zent hag ann intanvézed, hé rôaz d'ézhô béô.

42. Hôgen kément-sé a oé gwézet dré holl géar Joppé ; ha kalz a dûd a grédaz enn Aotrou.

43. Ha Per a choumaz meür a zervez é Joppé, é ti eur c'hourrézer hanvet Simon.

X. PENNAD.

1. BÉZ' éz oa eunn dén é Kézaréa, hanvet Kornéliuz, péhini a ioa Kanténer enn eur gohort galvet ann Italianez,

2. Dén dévot hag a zoujans Doué gand hé holl di, péhini a réa aluzennou brâz d'ar bobl, hag a bédé Doué bépréd.

3. Hé-man a wélaz splann enn eur wélédigez, war-drô ann naved heur eüz ann deiz, cunn Éal eüz ann Aotrou a zeñaz d'hé gavout, hag a lavaraz d'ézhan : Kornéliuz.

4. Hôgen hén ô selloud out-han, en doé aoun brâz, hag a lavaraz : Pétrâ eo, Aotrou ? Hag ann Éal a lavaraz d'ézhan : Da bédennou, ha da aluzennou a zô piñet é koun dirâk Doué.

5. Kâs éta tûd da Joppé, ha digemenn Simon, les-hanvet Per :

6. Choum a ra é ti eur c'hourrézer hanvet Simon, hag ann ti-zé a zô tîst d'ar môr : hen-nez a lavarô d'id pétrâ éc'h eüz da ôber.

7. Ha pa oé éat-kuft ann Éal a gomzé out-han, é c'halvaz daou eüz vévellou, hag eur brézéliad a zoujans Doué eüz ar ré a ioa dindân hé véli.

8. Ha goudé béza danévetlét pép trâ d'ézhô, hô c'hasaz da Joppé.

9. Antrônôz, pa oant enn hent, ha pa dôstéent ouc'h kéar, Per a biñaz er penn uc'héla eüz ann ti, war-drô ar c'houec'hved heur, évit pidi.

10. Hag ô véza m'en doa naoun, é fellaz d'ézhan dibri. Hôgen épâd ma aozent eunn dra-bennâg, é kouéaz war-n'ézhan eunn estlam a spéred :

11. Hag é wélaz ann Énv digor, hag eul léstr ô tiskenni, ével eunn dousier vrâz a-ispit dré ar pevar c'horn eüz ann Énv d'ann douar ;

12. Ha war béhini éz oa a bép seurt loéned pevar-zroadek, ha loéned-stleeh diwar ann douar, hag evned eüz ann énv.

13. Hag eur vouéz a lavaraz d'ézhan : Saô, Per, lâz ha debr.

14. Hôgen Per a lavaraz : Doué ra virô, Aotrou : râk biskoaz n'em eüz debret eüz a gément a vé louz ha dic'hlan.

15. Hag ar vouéz ô komza out-han eunn eil gwéach, a lavaraz : Na lavar kéd é vé louz ar péz a zô glanet gand Doué.

16. Kément-sé a c'hoarvézaz ahéd teir gwéach : ha neüzé al léstr a oé sachet enn Énv.

17. Hag é-pâd ma oa nec'het Per, évit gouzout pétrâ é oa da lavarout ar wélédigez en doa gwélet, chétu ar gwazed a oa bét kaset gand Kornéliuz, ô véza goulenne péléac'h é oa ti Simon, en em gavaz oud ann ôr.

18. Ha goudé béza galvet, é c'houlenchont ma né oa kéd éno é choumé Simon, les-hanvet Per.

19. Hôgen ô véza ma konné Per er wélédigez, ar Spéred a lavaraz d'ézhan : Chétu tri dén a glask ac'hanod.

20. Saô éta, diskenn, ha kéa gant-hô héb arvar é béd ; râk mé eo em eüz hô c'haset.

21. Ha Per ô véza diskennet da gavoud ann dūd-zé, a lavaraz : Mé eo ann hini a glaskit : Pétrā eo ann abek évit pébiui oc'h deñet ?

22. Hag hi a lavaraz : Kornéliuz ar C'hanténer, dén gwirion, hag a zoujans Doué, hervez ann desténi a rô d'ézhan ann holl bobl a Judéa, a zô bét kélennet gand eunn Eal santel, da zigémenna c'hanod d'hé di, ha da zélaoui da c'heriou.

23. Per éta a réaz d'ézhô dond enn ti, hag hô herberc'hiaz. Hôgen antrônôz é savaz hag éz éaz gant-hô : ha lôd eûz ar vreûdeür a Joppé az éaz kévret gant-han.

24. Antrônôz éc'h errujont é Kézaréa, é péleac'h Kornéliuz ô véza galvet hé gérent hag hé viñouned vrâz, a c'hédé anézhô.

25. Ha pa oé éat Per enn ti, Kornéliuz a ziambrougaz anézhaz, hag ô véza en em daolet d'hé dreid, éc'h azeûlaz anézhaz.

26. Hôgen Per a lékéaz anézhaz da zével, ô lavarout : Saô ; ha mé ivé n'unn néméd eunn dén.

27. Hag ô komza out-han éz éaz enn ti, hag é kavaz kalz a dūd a oa strollet éno :

28. Hag é lavaraz d'ézhô : C'houi a oar pénaoz eo eunn dra argar-zuz évid eunn dén eûz ar Judéa en em unani gand eunn diavésiad, pé mond d'hé gavout : hôgen Doué en deûz diskouézed d'in pénaoz na dlécur gervel dén louz na dic'hlan.

29. Dré-zé eunn deûd héb arvar d'az kavout, pa éc'h eûz va digémennet. Bréma é c'houlennann dré hé abek éc'h eûz va digémennet.

30. Ha Kornéliuz a lavaraz : Béz' éz eûz bréma pevar dervez, é oann ô pidi em zi enn naved heur, ha chéto eunn dén gwisket é gwenn en em ziskouéaz d'in, hag a lavaraz :

31. Kornéliuz, da bédén a zô bét klevet, ha da aluzennou a zô bét kaset da goun dirak Doué.

32. Kâs éta da Joppé, ha digémenn Simon, les-hanvet Per : choum a ra é-ti Simon ar c'hour-rézer é-tâl ar môr.

33. Kased em eûz éta iâk-tâl d'az kavout ; ha té éc'h eûz gréad eunn dra dudiuiz d'in ô tont. Chéto ni éta bréma dira-z-od, évit klevout kéمند en deûz Doué kémenet d'id da lavarout.

34. Neûzé Per a zigoraz hé c'hé-nou hag a lavaraz : É gwirionez é vélann pénaoz Doué n'en deûz kemm é béd évid dén ;

45. Hôgen pénaoz é péb brôad, piou-bennâg a zouj anézhaz, hag a ra ôbériou eunn, a zô héctuz d'ézhan.

36. Doué en deûz komzet out bagalé Israel, ô tiougan d'ézhô ar péoc'h dré Jézuz-Krist (hen-nez eo Aotrou ann holl.) :

37. C'houi a oar pétrā eo bét ar vrûd eûz a gément a zô bét c'hoar-vézet er Judéa holl, ô téraoui dré ar C'haliléa, goudé ar vadisiant en deûz prézéget Iann :

38. Pénaoz en deûz Doué lardet Jézuz a Nazaret gand ar Spéred-Santel ha gand ann ners ; ha pénaoz eo trémennet Jézuz enn eur ôber vâd hag enn eur paréa ar ré holl a ioa mac'het gand ann diaoul, ô véza ma oa Doué gant-han.

39. Ha ni a zô tétou eûz a gément en deûz gréat é brô ar Iuzevien, hag é Jérusalem ; kouls-koudé hé lazet hô deûz oc'h hé staga oud eur groaz prenn.

40. Hôgen Doué en deûz hé lékéat da zével ann trédé deiz a varô da véô, hag en deûz gréat ma eo bét gwélet splann ;

41. Nann gand ar bobl holl, hôgen gand ann tétou dilennet a-rauk gand Doué ; gan-é-omp, ni péré hon eûz debret hag évet gant-han, goudé ma eo bét savet a varô da véô.

42. Ha gourc'hémennet en deûz d'é-omp prézégi d'ar bobl, ha tés-ténia pénaoz eo hén a zô bét lékéat gand Doué da varner d'ar ré véô ha d'ar ré varô.

43. Ann holl Broféded a rô tés-téni d'ézhan, pénaoz ar ré holl a grédô enn-han, a zigémérô enu hé hanô ann distol eûz hô féc'héjou.

44. Per a lavaré c'hoaz ar geriou-zé, pa ziskennaz ar Spéred-Santel war ar ré holl a zélaoué ar gér.

45. Hag ann dud léal a oa hét trô-drouc'het, hag a oa deñed gant Per, a oé souézet brâz, ô véza ma oa ivé skulet grâs ar Spéred-Santel war ar Jentiled.

46. Râg hô c'hlevoud a réant ô lavaroud ann iézou, hag ô veñli Doué.

47. Neûzé Per a lavaraz : Ha dén a hell dinac'ha dour, évit mirout na vé badézet ar ré hô deûz digéméret ar Spéret-Santel ével-d-omp-ni ?

48. Ilag é c'houre'hémennaz hô badézi é hanô ann Aotrou Jézuz-Krist. Neûzé é pédechont anézhan da choum gant-hô eunn dervez-bennâg.

XI. PENNAD.

1. ANN Ébestel, hag ar vfeñdeur a ioa é Judéa, a glevaz pénaoz ar Jentiled hô-unan hô doa digéméret gér Doué.

2. Hôgen pa oé piñet Per é Jérusalem, ar ré a oa hét trô-drouc'het a strivé out-han,

3. O lavarout : Pérâg oud-dé éat da gavout tûd ha n'int két trô-drouc'het, ha pérâg éc'h eûz-dé debret gant-hô ?

4. Hôgen Per a zéraouaz danévella ann traou enn hô reiz, ô lavarout :

5. Édounn ô pidi é kéar Joppé, hag enn eunn estlam a spéred em eûz hét eur wélédigez é péhini em eûz gwélet eul léstr ô tiskenni ével eunn dousier vrâz a-ispil dré ar pevar c'horn eûz ann énv, hag a zeñe bétég enn-oun.

6. Hag ô véza sellet piz out-han, em eûz gwélet anévaled pevar-zroadek eûz ann douar, ha loéned c'houéz, ha loéned stléc'h, ha laboused eûz ann énv.

7. Hag em eûz klevet eur vouéz a lavaré d'in : Saô, Per, lâz, ha debr.

8. Hôgen mé a lavaraz : Doué ra virô, Aotrou ; râk biskoaz nêtrâ

a louz nag a zic'hlan n'eo éad em génoù.

9. Hag ar vouéz a gomzaz eunn eil gweach eûz ann énv, hag a lavaraz : Na lavar két é vé louz ar péz a zô glanet gand Doué.

10. Kément-sé a c'hoarvézar a-héd teir gwéach : ha pép trâ a oé tennet adarré enn énv.

11. Ha chétu tri dén péré a oa hét kaset eûz a Gézaréa étrézég enn-oun a zeûz enn ti.

12. Hôgen ar Spéred a lavaraz d'in mont gant-hô héb arvar. Ar c'houéac'h breür-man a zeûz ivé gan-én, hag éz éjomp da di ann dén.

13. Hag héz a zanévellaz pénaoz en doa gwélet eunn Éal enn hé zâ hag a lavaraz d'ézhan : Kâs da Joppé, ha digémenn Simon, les-hanvet Per,

14. Péhini a lavarô d'id geriou, dré béré é vézi salvet, té ha da holl di.

15. Ha pa em boé déraouet komza, ar Spéred-Santel a gouézaz war-n'ézhô, é-c'hiz war-n-omp enn derou.

16. Neûzé é teûz koun d'in eûz a c'hér ann Aotrou, pa lavaraz : Iann évit-gwir en deûz badézet enn dour ; hôgen c'houi a vézô kadézet er Spéred-Santel.

17. Pa en deûz éta Doué rôed d'ézhô ann hévélep grâs ha d'é-omp-ni, ni péré hon eûz krédet enn Aotrou Jézuz-Krist, pétrâ oann-mé, évit gellout énébi ouc'h Doué ?

18. Pa hô doé klevet kément-sé, é tavchont : hag é veñljont Doué, ô lavarout : Doué en deûz éta rôed ar binijen d'ar Jentiled évid ar vuez.

19. Ilôgen ar ré a oa hét skiñet gand ann heskin a oa kouézet war Stéfan, a dréménaz bétég é Fénisia, é Kipruz hag é Antiokia, ha na léverchont gér ouc'h dén, né méd ouc'h ar Iuzevien hép-kén.

20. Koulskoudé lôd eûz ar ré a ioa eûz a Gipruz hag eûz a Giren, ô véza éat é Antiokia, a gomzaz ivé oud ar C'hrésianed, ô prézégi ann Aotrou Jézuz.

21. Ha dourn ann Aotrou a ioa gant-hô : hag eunn niver brâz a grêdaz hag a drôaz oud ann Aotrou.

22. Ar brûd eûz a gément-sé ô véza deûet bétég iliz Jérusalem, é kaschont Barnabaz da Antiokia.

23. Pa oé deûed hé-man, ha pa wélaz grâs Doué, é oé laouen ; hag é erbédaz pép-hini da gender-c'hel é servich ann Aotrou gand eur galoun stard ;

24. Râg eunn dén mât é oa, ha leûn eûz ar Spéred-Santel, hag eûz a feiz. Hag eul lûd brâz a dûd en em unanaz ouc'h ann Aotrou.

25. Neûzé Barnabaz az éaz da Darsuz, évit klask Saul : ha pa en doé hé gavet, hen kasaz da Antiokia.

26. Eur bloaz krenn é choum-jont enn Iliz-zé : hag é teskhont eul lûd brâz a bobl ; enn hévélep doaré ma oé rôet da genta ann hanô a Gristenien da ziskibled Antiokia.

27. Enn deisiou-zé é teûaz Profédé eûz a Jérusalem da Antiokia :

28. Hag unan anézho, hanvet Agabus, a zavaz hag a ziougana-z dré ar Spéred, pénaoz é c'hoarvésché eunn naounégez vrâz dré ar béd holl ; hag é c'hoarvézaz dindân ann *impalaer* Klodiu.

29. Hôgen ann diskibled a géméraz ann dézô da gâs, pép-hini dioud hé c'halloud, aluzennou d'ar vreûdeûr a choumé er Judéa.

30. Hag é réjont ivé, oc'h hô c'hâs d'ann bénaoured dré zaouarn Barnabaz ha Saul.

XII. PENNAD.

1. HOGEN enn hévéleb amzer ar roué Hérodez a astennaz hé zaouarn, évid enkrézi hiniennou eûz ann Iliz.

2. Hag hén a lazaz Jakez breûr Iann gand eur c'hlézé.

3. Hag ô wélout pénaoz éc'h hétché kément-sé d'ar Iuzevien, é lékéaz ivé kregi é Per. Édo neûzé deisiou ar Bara hep goell.

4. Goudé m'en doé lékéat kregi enn-han, é kasaz anézhan er vâc'h, hag hen rôaz da viroud da béder bagad a pevar soudard pép-hini, gand ioul d'hé lakaad étre daouarn ar bobl goudé ar Pask.

5. Ével-sé é oa miret Per er vâc'h : hôgen ann Iliz a réa héb éhana pédennou da Zoué évit-han.

6. Hôgen enn nôz araog ann deiz é péhini é tlié Hérodez hé gâs d'ar marô, Per a ioa kousket étre daou zoudard, ha staget gand diou chaden : hag ar warded a ioa é-tâl ann ôr a ziwallé ar vâc'h.

7. Ha chétu Éal ann Aotrou a zavaz enn he gichen : hag ar goulou a lugernaz er vâc'h ; hag ô véza stoket out kostez Per, é fihunaz anézhan, ô lavarout : Saô buan. Hag ar chadennou a gouézaz eûz hé zaouarn.

8. Hag ann Éal a lavaraz d'ézhan : Laka da c'houriz, ha gwisk da voutou. Hag hén a réaz ével-sé. Neûzé é lavaraz d'ézhan : Taol da zaé war da drô, deûz war va lerc'h.

9. Hag hén az éaz er-méaz hag az éa war hé lerc'h ; hôgen na wé kêt é oa gwir ar péz a réa ann Éal : râk kridi a réa é wélé eur wélédigez.

10. Hôgen goudé béza tréménét gant-hô ar c'benta hag ann eil gward, é teûjont d'ann ôr houarn, a gâs da géar : hag hou-man a zigoraz anézhi hé-unan dira-z-hô. Hag ô véza éat er-méaz, éz éjont a-héd eur ru ; ha râk-tâl ann Éal az éaz-kuit diout-han.

11. Neûzé Per, ô véza distrôed d'hé-unan, a lavaraz : Bréma éc'h ouzonn ervâd pénaoz en deûz Doué kaset hé Éal, ha pénaoz en deûz va zennet eûz a zaouarn Hérodez, hag eûz ann holl c'héd eûz a bobl ar Iuzevien.

12. Ha goudé béza prédériet, é teûaz da di Mari mamm Iann, les-hanvet Mark, é péléac'h é oa kalz a dûd strollet, hag ô pidi.

13. Ha pa en doé Per stoket

war ann ôr, é teñaz eur plac'h, hanvet Rodé, évit sélaoui.

14. Hag ô véza anavézet mouéz Pér, gand al lévénez na zigoraz kéd ann ôr, hôgen dirédek a réaz hag é tiskleriaz d'ar ré a oa enn ti pénaoz é oa Per é-tâl ann ôr.

15. Hôgen ar ré-man a lavaraz d'ézhi : Diskianta a réz. Hôgen hi a desténié pénaoz é oa ével ma é doa lavaret. Hag ar ré all a lavaré : Hé Éal eo.

16. Koulskoudé Per a skoé bé-préd. Ha pa hô doe digoret, é wel-jont anézhan, hag é oent souézet brâz.

17. Hag hé-m ô véza rôed arouéz d'ézhô gand ann dourn da dével, a zanévellaz d'ézhô pénaoz en doa ann Aotroun hé dennet er-méaz eûz ar vâch, hag é lavaraz : Rôid da anaout kément-man da Jakez ha d'hé vreûdeûr. Hag ô véza éad er-méaz, éz éaz enn eul léac'h all.

18. Hôgen pa oé deûed ann deiz é oé eur reûstl brâz é-touez ar zoudarded, évit gouzout pétrâ é oa deûet Per.

19. Koulskoudé Hérodez ô véza lékéat hé glask, ha n'en doa két hé gavet, goudé béza gréat meûr a c'houlenn oud ar warded, a c'hourc'hémennaz hô c'hâs : hag ô véza diskennet eûz a Judéa da Gézaréa, é choumaz éno.

20. Hôgen droug en doa oud ann dûd eûz a Dir hag eûz a Zidon. Hag hi a zeûaz a-ioul-pép-hini d'hé gavout, ha goudé béza gounézet gand arc'hant Blastuz, péhini a oa é penn da gampr ar Roué, é c'houlenchont ar péoc'h, ô véza ma oa gant-han é oa maget hô brô.

21. Ann deiz éta ô véza merket, Hérodez a wiskaz hé zaé a Roué, a azézaz war hé drôn, hag a bré-zégenoaz anézho.

22. Hag ar bobl a c'harmé, ô lavarout : Mouéz eunn Doué eo, né kéd hini eunn dén.

23. Hôgen räk-tâl eunn Éal eûz ann Aotrou a skoaz gant-han, ô véza n'en doa két rôet meûleûdi da

Zoué : ha debret gand ar prénevéd, é varvaz.

24. Koulskoudé gér ann Aotrou a greské hag a baotté.

25. Ha Barnabaz ha Saul, goudé béza leûniet hô c'harg, a zistrôaz eûz a Jérusalem, ô kémérout gant-hô iann, les-hanvet Mark.

XIII. PENNAD.

1. BÉZ' éz oa neûzé enn Iliz a ioa enn Antiokia, proféded ha doktored, é-touez péré édo Barnabaz, ha Simon a c'halved ann Dû, ha Lusiuz eûz a Giren, ha Manahen breûr-léaz da Hérodez ann Té-trark, ha Saul.

2. Hôgen ével ma oant-hi oe'h ôber hô c'harg dirág ann Aotrou, hag ô iuni, ar Spéred-Santel a lavaraz d'ézhô : Tuid d'in Saul ha Barnabaz, évid ann ôber da béhini em eûz hô c'halvet.

3. Neûzé goudé béza iunet ha pédet, éc'h astenchont hô daouarn war-n-ézhô, hag hô c'hasc'hont-kuit.

4. Hag hi kaset gand ar Spéred-Santel az éaz da Zéléûkia, hag éno é piñchont enn eul léstr évit mond da Gipruz.

5. Ha pa oent deûed da Zalamina, é prézégchont gér Doué é sinagogou ar Iuzevien. Iann hô doa ivé gant-hô da skoazel.

6. Ha goudé m'hô doa baléed dré ann énézen holl bété Pafoz, é kasc'hont eur Iuzéô, péhini a ioa kelc'hier ha fals-proféd, hag a ioa hanvet Barjézu;

7. Hé-man a ioa gand ar pro-konsul Serjiuz-Pauluz dén fûr. Hé-man, ô véza lékéat Barnabaz ha Saul da zont, en doa c'hoant da glevout gér Doué.

8. Hôgen Élimas ar c'hele'hier (râg ével-sé eo hé hanô da lavarout) a énébé out-hô, ô klaskout distrei ar pro-konsul eûz ar feiz.

9. Neûzé Saul, péhini a zô ivé hanvet Paol, ô véza leûn eûz ar Spéred-Santel, a zellaz stard out-han,

10. Hag a lavaraz : O dén leûn a bép touellérez, hag a bép trôidél, mâb ann diaoul, énébour da bép ceunder, ha na baouézi-dé kêt da wara henchou ecun ann Aotrou ?

11. Ha bréma chétu éma dourn ann Aotrou war-n-oud. hag é vézi dall, ha na weli kêt ann héol bétég eunn amzer. Râk-tâl é kouézaz war-n-ézhân amc'houlou ha tévalien, hag ô trei a bép tù, é klas-ké eur ré da rei ann dourn d'ézhân.

12. Neûzé ar prokonsul, pa wélaz ar péz a oa c'hoarvézet, a grédaz, souézet brâz eûz a gélénadurez ann Aotrou.

13. Paol hag ar ré a oa gant-han az éaz kuit eûz a Bafoz, hag a zeûaz da Bergen é Panfilia. Hôgen Iann ô véza kuitéct anézhô, a zistrôaz da Jérusalem.

14. Hôgen bi ô treûzi Pergen, a zeûaz da Antiokia, é Pizidia; hag ô véza éat er sinagog da zeiz ar sabbat, éc'h azézechont.

15. Hôgen goudé ma oé lennet al lézen hag ar Broféded, ar pen-nou eûz ar sinagog a gasaz da lavarout d'ézhô : Tûd hor breûdeûr, mar hoc'h eûz eur gér a erbed da lavaroud d'ar bobl, komzit.

16. Paol a zavaz éta, hag ô véza rôed arouéz gand ann dourn da dével, é lavaraz : Tûd a Israel, ha c'houi péré a zouj Doué, sélaouit :

17. Doué pobl Israel en deûz dilennet hon tadou, hag en deûz uc'héléet meûrbéd ar bobl-zé é-pâd ma choumé é douar ann Éjypt, ha gand eur vréac'h uc'hel en deûz hé dennet anézhân.

18. Hag é-pâd daou-ugent vloaz amzer en deûz gouzanvet ho bué-zegez enn distrô.

19. Hag ô véza gwastetseiz brôad é douar Kanaan, é lodennaz ann douar étre-z-hô dioud ar sort,

20. War-drô pevar c'hant bloaz hag hanter-kant goudé : ha neûzé é rôaz d'ézhô barnerien, bété Samuel ar Profed.

21. Hag a neûzé é c'houlenchont

eur Roué, ha Doué a rôaz d'ézhô Saul Mâb Kis, dén eûz a vreûriez Benjamin, é-pâd daou-ugent vloaz.

22. Ha goudé béza hé dennet, é savaz David da Roué d'ézhô : hag ô rei testéni d'ézhân, é lavaraz : Ka et em eûz David mâb Jessé, dén hervez va c'haloun, pébini a zévénô va holl iouloa.

23. Eûz hé wenn eo en deûz Doué, hervez hé c'hér, savet Jézuz da Zalver da Israel.

24. Iann ô vézi prézéget, abarz hé zonédigez, ar vadistant a bini-jen da holl bobl Israel.

25. Pa en doué Iann peûr-c'hreât hé rédaden, é lavaraz : Piou a ven-nit-hu ounn-mé ? Né kêt mé co, hôgen chétu é teû eunn all war va lerc'h, ha na zellézann kêt diérea hé voutou d'ézhân.

26. Tûd hor breûdeûr, bugalé a wenn Abraham; ha c'houi enn hô zouez péré a zouj Doué, d'éhoc'h eo eo bét kaset ar gér a zilvidigez-man.

27. Râg ar ré a choumé é Jérusalem, hag hô frimsed, héb hé anaout, na laviou ar Broféded, a lenneur da bép sabbat, oc'h hô barnout hô deûz hô sévénet.

28. Ha pétrâ-bennâg na gafehont ahég é-béd a varô enn-han, é c'houlenchont out Pilat m'hen lakajé d'ar marô.

29. Ha pa oé sévénet kément ha ma oa bét skrivet diwar hé benn, é tiskenchont anézhân eûz ar prenn, hag é lékéjont anézhân er béz.

30. Hôgen Doué a zavaz anézhân ann trédé deiz eûz a-douez ar révarô : hag hén a oé gwélet é-pâd meûr a zervez gand' ar ré,

31. Péré a oa piñet gant-han eûz a Jérusalem; hag ar ré-man a zô c'hoaz bréma testou d'ézhân dirâg ar bobl.

32. Ha ni a rô da anaout d'éhoc'h ar gér a zô bét rôed d'hon tadou :

33. O véza ma en deûz Doué sévénet anézhân enn hor c'hénver-ni hô bugalé, ô tazorc'hi Jézuz, ével

ma eo skrivet enn eil Salm : Va Mâb oud , té , hiriô em eûz da engêhentet.

54. Hag ô véza ma en deûz hé zavet eûz a-douez ar ré-varô , évit na zistrôïô mui é breinadurez , en deûz lavaret ével-henn : Rei a rinn d'é-hoc'h ann diouganou santel em eûz gréad da Zavid.

55. Hag enn eul léac'h all é lavar c'hoaz : Na lézi két da Zant da wélout ar vreinadurez.

56. Râk David , goudé béza ser-vichet enn hé amzer da ioul Doué , a gouskaz : hag é oé lékéat gand hé dadou , hag é wélaz ar vreina-durez.

57. Hôgen ann hini en deûz savet Doué eûz a-douez ar ré-varô , n'en deûz két gwélet ar vreina-durez.

58. Ra vézô anat éta d'é-hoc'h , tûd hor breûdeûr , pénaoz eo dré-z-han eo diouganet d'é-hoc'h distol ar béc'héjou : ha pénaoz eûz ar ré holl ha n'hoc'h eûz két gellet béza diskarget gant lézen Moïzez ,

59. Kément a gréd enn hé-man a vezô diskarget.

40. Likid évez éta na c'hoarvéz-ché gan'é-hoc'h ar péz a zô bét lavaret gand ar Brofédéd.

41. Likid évez , tûd disprizuz , bézit souézet , ba giac'haret : râk mé a rai cunn ôber enn hô tei-siou , eunn ôber ha na grédot két , ha pa vézô danévellet d'é-hoc'h.

42. Paz éjont-kuit , é oent pédet da brézégi ann hévélep geriou d'ar sabbat war-lerc'h.

43. Ha pa oé rannet ar sinagog , meûr a hini eûz ar Iuzevien , hag eûz ann diavésidi péré a zoujé Doué az éaz war-lerc'h Paol ha Barnabaz : hag ar ré-man a erbéde anézho ma kendalc'hent é grâs Doué.

44. Ar sabbat war-lerc'h ann holl géar hôgoz en em strollaz évit sé-laoui gér Doué.

45. Hôgen ar Iuzevien ô wélout al lôd tûd-zé , a oé leûn a érez , hag éc'h énepchont gant touadel-lou oud ar péz a lavaré Paol.

46. Neûzé Paol ha Barnabaz a lavaraz stard : Réd é oa rei da anaout d'é-hoc'h d'agenta gér Doué ; hôgen pa bellaît anézhan , ha pa en em varnit hoc'h-unan ével tûd dizeliézek eûz ar vuez peûr-baduz , chétu é teôomp oud ar Jentiled.

47. Râg ével-henn en deûz ann Aotrou hé c'houre'hémenned d'é-omp : Da lékéad em eûz da c'hou-lou évid ar Jentiled , évit ma vézi hô silvidigez bété penn ann douar.

48. Ar Jentiled ô klevout kément-man en em laouénaaz hag a veû-laz gér ann Aotrou : ha kémeûd hini a ioa kent-tonket d'ar vuez peûr-baduz a grédaz.

49. Ével-sé gér Doué en em ski-naz dré ann holl vrô-zé.

50. Hôgen ar Iuzevien a gentra-ouaz ar gragez a zoujans Doué hag ar ré-genta eûz a géar , hag é lé-kéjont da zével eunn heskin a-énep Paol ha Barnabaz , hag é kaschont anézho er-méaz eûz hô brô.

51. Hag hi , goudé béza éjet ar poultr eûz hô zreid enn hô énep , a zeûaz da Ikoniom.

52. Koulskoudé ann diskibled a ioa leûn a lévénéz hag eûz ar Spé-red-Santel.

XIV. PENNAD.

1. HOGEN c'hoarvézoud a réaz é Ikoniom , pénaoz éz éjont kévret é sinagog ar Iuzevien , hag é komz-chont éno enn hévélep doaré ma krédaz eul lôd brâz a Iuzevien hag a C'hrésianed.

2. Koulskoudé ar ré eûz ar Iuzevien a choumaz diskredik a gentraouaz ar Jentiled , hag a lékéaz drouk da zével enn-hô a-énep ar vreûdeûr.

3. Choum a réjont éta éno pell-amzer , oc'h embréga gand herder é-kénver ann Aotrou , péhini a zougé testéni da c'hér bé c'hrâs , oc'h hô lakaad da ôber arwésiou ha burzuou gand hô daouarn.

4. Ével-sé holl dud kéar a oé rannet ; lôd a oé gand ar Iuzevien , ha lôd gand ann Ébestel.

5. Hôgen pa'z éa ar Jentiled hag

ar Iuzévien gand hô frinsed d'en em deûrel war-n-ézhò, évid hô c'hunuc'ha hag ô labéza,

6. Pa wêzhont kément-sé é tec'hchont étrézé Lистра ha Derbé, keriou eûz a Likaonia, hag enn holl vrô war-drô, hag é préségent éno ann Aviel.

7. Béz' éz oa é Lистра eunn dén pëluzet enn hé dreid, a ioa kamm a gôv hé vamm, ha n'en doa kerzet biskoaz.

8. Hé-man a glevaz Paul ô pré-zégi : ha Paul ô véza sellad out-han, hag ô wélout pénaoz en doa ar feiz é vijé paréet,

9. A lavaraz gand eur vouéz gré : Saô eeun war da dreid. Hag hén a réaz eul lamm, hag en em lé-kéaz da gerzout.

10. Hôgen pa wélaz ar bobl ar pèz en doa gréat Paul, é savchont hô mouéz, hag é léverchont é iéz Likaonia : Douéou hénvel ouc'h tûd a zô diskennet étrézég enn-omp.

11. Hag é c'halvent Barnabaz Jupiter, ha Paul Merkuriuz, ô véza ma oa bèn a zougé ar gér.

12. Bélek Jupiter ivé, péhini a oa tôte da géar, a zigasaz tirvi ha garlantesiou é-tâl ann ôr, hag a fellé d'ézhan azeûli gand ar bobl.

13. Ann Ébestel Barnabaz ha Paul pa glevchont kément-sé, a rogaz hô difad, hag a lammaz é-kreiz ar bobl, ô kria,

14. Hag ô lavarout : Tudou, Pé-râg é rît-hu ann dra-zé ? Tûd omp hénvel ouz-hoc'h, ha dalc'hed d'ar marô ével-d-hoc'h, hag é préségomp d'é-hoc'h évit ma tistrôot diouc'h ann traou gwân-zé étrézég ann Doué bô, péhini en deûz gréat ann énv, hag ann douar, hag ar môr, ha kément trâ a zô enn-hô :

15. Péhini enn amzeriou drémé-net en deûz lézet ann holl vrôadou da gerzout enn hô henchou.

16. Ha koulskoudé n'eo két en em lézet hé-unan hép testéni, oc'h ôber vâd, ô rei glaôiou eûz ann énv, hag amzeriou frouézuz, ha

boéd founn, hag ô leûnia hor c'ha-lonou a lévénéz.

17. Ha péirâ-bennâg ma lévé-chont, hô doé béac'h ô viroud oud ar bobl na azeûlchent anézhò.

18. Hôgen dond a réaz di Iuzévien eûz a Antiokia hag eûz a Ikoniom : hag ô véza gounézet ar bobl, é labézhont Paul, hag é kaschont anézhon er-méaz eûz a géar, ô venna pénaoz é oa marô.

19. Hôgen ann diskibled ô véza en em zastumet war-drô d'ézhan, é savaz hag éz éaz é kér; hag antrônôz éz éaz-kuit da Zerbé, gant Barnabaz.

20. Ha goudé béza préséget ann Aviel er géar-zé, ha béza kélen-net kalz a dûd, é tistrôont da Lистра, da Ikoniom, ha da Antiokia,

21. ☉ krévaat énéou ann diskibled, hag oc'h hô erbédi da gendarchel er feiz : ô véza ma eo réd d'é-omp *tréménout* dré galz a enkrézou évit mond é rouantélez Doué.

22. Ha goudé béza lékéat d'ézhô béleien é péb Iliz, gant péden-nou ha gant iunou, oc'h erbéd-chont anézhò d'ann Aotrou, é pé-hini hô doa krédet.

23. Hag ô treûzi ar Pizidia, é teûjont er Pamfilia.

24. Ha goudé béza préséget gér ann Aotrou é Perga, é tiskenchont da Attalia :

25. Hag ac'hanô é verdéechont étrézég Antiokia, a beléac'h é oant hét kaset gant grâs Doué, évid ann ôber hô doa leûniet.

26. Hôgen pa oent deûet, ha pa hô doé strollet ann Iliz, é tanével-chont kément en doa Doué gréat gant-hô, ha pénaoz en doa digoret d'ar Jentiled dôr ar feiz.

27. Hag é choumchont éno pell-amzer gand ann diskibled.

XV. PENNAD.

1. HOGEN hiniennou péré a oa diskennet eûz a Jodéa, a zeské ann dra-man d'ar vreûdeûr : Ma na vèzit trô-drouc'het hervez kiz Moizez, na hellit két béza salvet.

2. Paol ha Barnabaz ô véza éta stourmet kré enn hô énep , é oé reizet pénaoz Paol ha Barnabaz , hag hiniennou eûz ar ré all a bînehé é Jérusalem , da gavout ann Ébestel hag ar Véleien , diwar-benn kément-sé.

3. Ar ré-man goudé béza hét a brouget gand ann Iliz , a dreûzaz ar Fénisia hag ar Samaria , ô tanévella distrô ar Jentiled : hag hî a réa eul lévénez vrâz d'ann holl vreûdeür.

4. Pa oent deüed da Jérusalem , é oent digéméret gand ann Iliz ha gand ann bénaoured ; hag é rôjond da anaout ann holl draou en doa gréat Doué gant-hô.

5. Hôgen hiniennou eûz a hérézi ar Farizianed , hag a oa deüed da gridi , a zavaz , ô lavarout pénaoz é oa réd trô-drouc'ha ar Jentiled , da gourc'hémenni d'ézhô mirout lézen Moizez.

6. Ann Ébestel éta hag ann bénaoured en em strollaz évit selout-piz oud kément-sé.

7. Ha goudé béza hét en em guzuliet brâz kévret , Per a zavaz hag a lavaraz d'ézhô : Tûd va breûdeür , c'houi a oar pénaoz pell amzer zô en deûz Doué va dilennet enn hon touez , évit ma klevché dré va génou ar Jentiled gér ann Aviel , ha ma teûjent da gridi.

8. Ha Doué péhini a anavez ar c'halonou , en deûz douget testéni d'ézhô , enn eur rei d'ézhô ar Spéred-Santel , kerkouls ha d'é-omp-ni ;

9. Ha n'en deûz gréat kemm é-béd étré nî hag hî , ô glana hô c'halonou dré ar feiz.

10. Pérâg éta bréma é temptit-hu Doué , ô lakaad eur iêô war chouk ann diskibled , ha n'hô deûz két gellet bon tadou hé dougen , na nî ken-nébeût ?

11. Hôgen nî a gréd pénaoz eo dré c'hrâs ann Aotrou Jézuz-Krist é vézimp salvet , kerkouls hag hî.

12. Neûzé ar bobî holl a davaz : hag é sêlaouént Barnabaz ha Paol , péré a zanévellé d'ézhô ann arwêsiou hag ar vuzudou en doa gréat

Doué gant-hô é-touez ar Jentiled .

13. Hîa goudé m'hô doé tavet , Jakez a respountaz hag a lavaraz : Tûd va breûdeür , sêlaout ac'hanoun.

14. Simon en deûz danévellet d'éhoc'h pénaoz Doué en deûz sellet da genta oud ar Jentiled , évit kémérout enn hô zouez eur bobî enn hé hanô.

15. Ha geriou ar Brofédé a zô hénvel out kément-sé , ével ma-eo skrivet :

16. Goudé-zé é tistrôinn , hag é savinn a-nevez telt David , a zô kouézet ; hag é savinn a-nevez hé zariou , évid hé lakaad enn hé zâ :

17. Évit ma teûi ann dilec'h eûz ann dûd , hag ann holl Jentiled a vézô galvet eûz va hanô , da glas-kout ann Aotrou. Evel-sé é lavar ann Aotrou péhini en deûz gréat ann traou-zé.

18. Doué a anavez hé ôber a béb amzer.

19. Dré-zé é vennann pénaoz na dléur két enkrézi ar ré eûz a douez ar Jentiled péré a zistrôouc'h Doué :

20. Hôgen skriva d'ézhô ma tiouérint saotrou ann idolou , hag ar c'hadélez , hag ar c'hik mouget , hag ar gwâd.

21. Rag é-kénver Moizez , béz' éz eûz a béd amzer tûd é pép kéar hag a brézeg anézhan er sinagogou , é péléac'h é lenneur anézhan pép sabbat.

22. Neûzé é oé kavet m'ad gand ann Ébestel , ha gand ann bénaoured hag ann holl Iliz , dilenna tûd enn hô zouez évid hô c'hâs da Antiokia gant Paol ha Barnabaz. *Dilenna a réjont* Judaz a les-hanveur Barsabaz , ha Silaz , tûd eûz ar ré genta é-touez ar vreûdeür ;

23. Hag hî a skrivaz gant-hô ével-henn : Ann Ébestel , hag ann bénaoured , hag ar vreûdeür , d'hor breûdeür eûz a-douez ar Jentiled péré a zô é Antiokia , é Siria hag é Silisia , dématéoc'h.

24. O véza ma bon eûz klevet pénaoz hiniennou , péré a zeûé digan-é-omp , hô deûz hoc'h enkrézet gand hô geriou , hag hô deûz gwa-

net hoc'h énéou, pétrâ-bennag n'hor boa két gourc'hémennet d'ézhò :

25. Ni^hon eûz kavet mäd, goudé béza en em strollet a-unan, dilenna ha kâs d'é-hoc'h tûd gant Barnabaz ha Paol péré a garomp meür-béd ;

26. Tûd péré hô deûz rôet hô luez évid hanô hon Aotrou Jézuz-Krist.

27. Ni a gâs éta d'é-hoc'h Judaz ha Silaz, péré a lavarô d'é-hoc'h a-c'hénou ann hévélep traou.

28. Râk kavet eo bêt mäd gand ar Spéred-Santel, ha gan'é-omp-ni, na vijé két rôed a véac'h d'é-hoc'h néméd ann hini a zô rêd :

29. Diouéri ar péz a vézô bêt lazet évid ann idolou, hag ar gwäd, hag ar *c'hik* mouget, hag ar c'ha-délez ; mar en em virit dionc'h ann traou-zé, é réot mäd. Bézit iac'h.

30. Hôgen ar rê a oa bêt kaset, a ziskennaz da Antiokia ; ha goudé béza strollet ar bobl, é rôpond a lizer d'ézhò.

31. Pa hô doé lennet, hô doé laouénidigez ha dizoan.

32. Judaz ha Silaz ô véza Proféded hô-unan, a fréalzaz hag a grévaaz ar vreûdeür gant meür a brézegen.

33. Goudé ma oent choumet éno eunn nébeûd amzer, é oent kaset gand ar vreûdeür é péoc'h étrézég ar ré hô doa hô digaset.

34. Hôgen gwélout a réomp pénaoz Silaz a choumaz éno : Judaz a zistrôaz hé-unan da Jérusalem.

35. Koulskoudé Paol ha Barnabaz a choumaz é Antiokia, ô kélenna, hag ô prézégi gér ann Aotrou gant kalz ré all.

36. Hag eunn nébeûd dervésiou goudé, Paol a lavaraz da Varnabaz : Distrôomp ha d'éomp da wélout hor breûdeür dré ann holl c'heriou é péré hon eûz prézégét gér ann Aotrou, *évit gouzout* pénaoz émit.

37. Barnabaz a fellé d'ézhan kémerout gant-han Iann les-hanvet Mark.

38. Hôgen Paol a bédé anézhan

da wélout pénaoz né oa két déréat kémerout gant-hô ann hini a oa éat-kuît diout-h é Pamfilia, ha na oa kéd éat gant-hô enn hô labour.

39. Striv a zavaz éta étréz-hô, enn hévélep doaré ma en em ranchozt ann eil dionc'h égilé ; ha Barnabaz ô véza kémeret Mark gant-han az éaz dré vôr da Gîpruz.

40. Ha Paol ô véza dilennoet Silaz az éaz-kuît, goudé béza bêt laosket é grâs Doué gand ar vreûdeür.

41. Hag hén a dreñzaz ar Siria hag ar Siliisia, enn eur grévaat ann Ilizou ; hag enn eur c'hourc'hémenni d'ézhò mirout kélenadurésiou ann Ébestel, hag ann hénauored.

XVI. PENNAD.

1. HOGEN Paol a zeûaz da Zerbé, ha da Listra. Ha c'hétu é oa éno eunn diskibl hanvet Timotéuz, mäd da eur c'hrég luzevez ha péhini é doa feiz, hag eûz a eunn tad Jentil.

2. Ar vreûdeür a ioa é Listra hag é Ikoniom a zougè eunn testéni mäd diwar-benn hé-man.

3. Paol a fellaz d'ézhan é teûjé gant-han : hag ô véza hé géméret é trô-drouc'haz anézhan, enn abek d'ar luzevien péré a ioa el lec'hiouzé. Râg gouzoud a réand holl pénaoz hé däd a oa Jentil.

4. Hôgen pa'z éant dré ar c'heriou, é réant d'ann dûd mirout ar c'hourc'hémennou a oa bêt rôet gand ann Ébestel hag ann hénauored a ioa é Jérusalem.

5. Evel-sé ann Ilizou a grévée er feiz, hag a greské é niver bem-lez.

6. Hôgen goudé m'hô doé treûzet ar Frija, ha brô ar Galasia, é oé berzet out-hô gand ar Spéred-Santel na brézégchent két gér Doué enn Azia.

7. Pa oent deûed é Mizia, é poelladehont da vond er Vitinia ; hôgen Spéred Jézuz n'hô lézaz kéd da vont.

8. Goudé éta m'hô doé treûzet ar Mizia, é tiskenchond enn Troad ;

9. Ha Paol en doé ar wélédegez-mañ é-påd ann nôz : Eunn dén eûz a Vasédonia en em ziskouézaz enn hé zâ, hag a bédaz anézhan, ô lavarout : Didrémén er Masédonia, ha deûz d'hor skoazia.

10. Kerkeñt ha ma en doé gwélet ar wélédegez-zé, é klaskchomp mond er Masédonia, ô kridi ervâd pénaoz hor galvé Doué évit pré-zégi ann Aviel d'ézhô.

11. Ô véza éta en em léstret é Troad, é teñjomp râg-eeun da Zamotrasia, hag antrouôz da Néapoliz :

12. Hag ac'hanô da Filippoz, péhini eo ar genta kéar eûz ar gévren-zé eûz ar Masédonia, hag eur golonia. Choum a réjomb eunn nébeût dervésiou er géar-zé, oc'h en em guzulia.

13. Ha da zeiz ar sahat éz éjomp er-méaz eûz a géar, tîst d'ar ster, el léac'h ma wéled é oa ar bédén : hag ô véza azézet é komschomp oud ar merc'hed a ioa strollet enô.

14. Eur vaouez hanvet Lidia, péhini a werzé mouk er géar ann Tiatiréné, hag a azeûle Doué, a zélaoué ac'hanomp : hag ann Aotrou a zigoraz hé c'haloun da hoella ar pèz a lavaré Paol.

15. Ha goudé ma oé badézet, hi hag holl dâd hé zî é pédaz ac'hanomp ô lavarout : Ma vennit é venn-mé léal d'ann Aotrou, deûd d'am zî, ha choumid enn-hañ. Hag hi hor rédiâz da vont.

16. Hôgen c'hoarvézoud a réaz pénaoz pa'z éamp d'ar bédén é kijchomp oud eur plac'h péhini é doa eur spéréd a Biton, hag a zigasc eur gounid brâz d'hé mistri ô tiougan.

17. Houn-nez ô vont war lerc'h Paol, ha war hol lerc'h, a grié ô lavarout : Ann dud-zé a zô servicherien Doué uc'h meûrbéd, péré a brézeg d'é-hoc'h hent ar zilvidigez.

18. Ober a réaz kément-sé é-påd meûr a zervez. Hôgen Paol ô véza doaniet gant kément-sé, a zistrôaz, hag a lavaraz d'ar spéréd : Mé a

c'houre'hémenn d'id, é hanô Jézuz-Krist da vond er-méaz anézhi. Hag héñ az éaz-kuit râk-tâl.

19. Hôgen pa wélaz mistri ar plac'h pénaoz géd hô gounid a oa éat kuit, é krôgchont é Paol hag é Silaz, hag é kaschont anézhô d'al léz dirâk pennou kéar :

20. Hag ô véza hô lékéat dirâg ar penuou-brô, é léverchont : Ann dud-zé a reûstl hon holl géar, dré ma'z int Iuzevien ;

21. Ha deski a réont d'é-omp boasiou, ha na hellonp kéd da gé-mérout, na da ôber, pa'z omp Romaned.

22. Hag ar hobl a rédaz a-énep d'ézhô ; hag ar pennou-brô goudé béza lékéat regi hô saéou, a c'houre'hémennaz hô c'hauna gant gwial.

23. Ha goudé ma oé rôet meûr a daol d'ézhô, é kaschont anézhô er vac'h, enn eur c'houre'hémenni d'ar gward hô mirout gant évez brâz.

24. Hé-man ô véza hét rôed d'ézhan ar goure'hémenn-zé, a lékéaz anézhô er vac'h zoun, hag a waskaz hô zreid é kéfiou.

25. Hôgen war-drô hanter-nôz, Paol ha Silaz ô véza en em lékéad da bidi, a gané meûleûdiou Doué : hag ar ré a ioa er vac'h hô c'hlevé.

26. Enn-eunn-taol é c'hoarvézaz eur c'hrén-douar brâz, enn hévélep doaré ma oé stronset sôl ar vac'h. Ha râk-tâl ann holl zôriou a ziguraz, hag éréou ann holl a dorraz.

27. Hôgen gward ar vac'h ô véza dihunet, pa wélaz dôriou ar vac'h digor, a deonnaz é glézé, hag a felllaz d'ézhan en em laza hé-unan, ô kridi pénaoz ar brizounerien a ioa tec'het-kuit.

28. Hôgen Paol a griaz gant eur vouéz gré, ô lavarout : N'en em c'hra droug é-béd ; râg émomb aman holl.

29. Neûzé ar gward ô véza goulennet goulou, az éaz ébarz, hag en em strinkaz enn eur gréna da dreid Paol ha Silaz :

30. Hag ô véza hô zenret er-

méaz, é lavaraz : Aotrounez, pé-trá eo réd d'in da ober évit béza salvet ?

31. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Kréd enn Aotrou Jézuz hag é vézi salvet, té ha tûd da di.

32. Hag hi a lavaraz d'ézhan gér ann Aotrou, ha d'ar ré holl a ioa enn hé di.

33. Hag hién a géméraz anézho enn heur-zé eûz ann nôz, hag a walc'haz hô gouliou : ha kerkent é oé badézet, hén hag hé holl dûd.

34. Ha goudé m'en doé hô c'haset enn hé di, é rôaz boéd d'ézho, hag en em laouénaz gand holl dud hé di, ô véza ma krédé é Doué.

35. Ha pa oé deûet ann deiz, pennou ar vrô a gasaz hucherien da lavarout : Laka er-méaz ann dûd-zé.

36. Hôgen gward ar vâc'h a zeûaz da lavarout ann dra-man da Baol : Pennou ar vrô hô deûz kaset évit lavarout hô lakaad er-méaz : id éta er-méaz râk-tâl, ha kerzid é péoc'h.

37. Hôgen Paol a lavaraz d'ann *hucherien* : Goudé béza hor c'hannet dirâg ann holl, héb hor barna, ha ni tûd Romaned, hô deûz hor c'haset er vâc'h, ha bréma é felfé d'ézho hol lakaad er-méaz enn-disgwél ? Na c'hoarvezô két kément-sé : hôgen deûent hô-unan évid hor c'hâs-kuit.

38. Ann hucherien a zanévellaz ar geriou-man d'ar pennou-brô ; pé-ré hô doé aoun, pa glevchont pénaoz é oant Romaned.

39. Hag hi a zeûaz hag en em zidamallaz, ha goudé ma hô doé hô lékéad er-méaz eûz ar vâc'h, é pédchont anézho da vont-kuit eûz hô c'héar.

40. Hag hi goudé béza éat er-méaz eûz ar vâc'h, az éaz da di Lidia : hag ô véza gwélet ar vreûdeûr é fréalchont anézho, hag éz éjont-kuit.

XVII. PENNAD.

1. GOUDÉ m'hô doé tréménét géré Anâpôliz ha dré Apollonia, é

teûjont da Dessalonika, é péléac'h é oa eur sinagog a Iuzevien.

2. Ha Paol, hervez hé voaz, az éaz ébarz, hag é-pâd tri sabbat é komzaaz out-hô diwar-benn ar Skrituriou,

3. O tiskleria hag ô tiskouéza d'ézho pénaoz é oa bét réd ma c'houzanvché ar C'hrist, ha ma savché eûz a douez ar ré-varô : hag ar C'hrist-zé, émé-z-han, eo Jézuz-Krist a brézégann d'é-hoc'h.

4. Hag biniennou anézho a grédaz, hag en em unanaz gant Paol ha Silaz ; hag ivé eul lód brâz a Jentiled péré a zoujé Doué, ha kalz a c'hiagez a wenn uc'hel.

5. Hôgen ar Iuzevien leûn a warizi a géméraz gant-hô tûd fall eûz a douez ar ré zispléd, hag ô véza gréat eunn engroez é lékéjont reûstl dré géar : hag ô véza en em strollet war-drô ti Jazon é klaskchont ann doaré d'hô c'hâs dirâg ar bobl.

6. Hag ô véza na gavchont két anézho, é kaschont Jazon hag biniennou eûz ar vreûdeûr dirâg ar pennou-kéar, enn eur griâ : Ar ré-man eo a zô deûet, hag hô deûz lékéat reûstl dré géar,

7. Ha Jazon en deûz hô digéméret ; ar ré-man a ra holl a-énep gourc'hémennou Kézar, ô lavarout éz eûz eur roué all, a hanvont Jézuz.

8. Hag hi a zispac'haz ar bobl, hag ar pennou-kéar péré a glevé kément-sé.

9. Hôgen goudé béza digéméret kréd digant Jazon, ha digant ar ré all, hô laoschont da vont.

10. Ar vreûdeûr râk-tâl a-héd ann nôz a ambrougaz Paol ha Silaz bété Béréa : hag ar ré-man ô véza erruet éno, az éaz é sinagog ar Iuzevien.

11. Hôgen ar Iuzevi n-man a ioa sévénioc'h égéd ar ré eûz a Dessalonika, hag é tigémerchont ar gér a-ioul-vràz ; c'houilia a réant bemez ar Skrituriou, évit gwé-tout ma oa gwir kément-sé.

12. Evel-sé kalz anézho a grédaz, hag ivé é-leiz a c'hragez a-zoaré é

touez ar Jentiled, hag eunn niver brâz a-walc'h a wazed.

13. Koulskoudé pa wézas Iuzevien Tessalonika pénaoz eo doa ivé Paol prézeget gér Doué é Béréa, é teñjont ivé di évit dispac'h ar bobl ha lakaat reüsti enn hé douez.

14. KerKent ar vreüdeür a ambrougaz Paol bétég ar môr : hôgen Silaz ha Timotéuz a choumaz éno.

15. Hôgen ar ré a ambrougé Paol, a gasaz anézhan bétég Aténaz ; ha goudé m'en doé rôed d'ézhô ann urs da lavarout da Silaz ha da Dimotéuz dond affô d'hé gavout, éz éjont-kuit.

16. E-pâd ma c'hortozé Paol anézhô é Aténaz, hé spéred a oa heskinet enn-han, ô wélout ma oa rôed ar géar-zé d'ann idolatri.

17. Striva a réa 'ta er Sinagog oud ar Iuzevien hag oud ar ré a zoujé Doué, ha bemdez er marc'had, oud ar ré en em gavé éno.

18. Béz' é oé ivé eur filozof-bennâg eüz ann Épikurié hag eüz ar Stoisié pére a gomzé out-han, ha lôd a lavaré : Pétrâ a fell d'ann téodek-zé da lavarout ? Ha ré all : Hévélost a ra ma prézeg donéou nevez : ô véza ma prézég d'ézhô Jézuz, hag ann dazorc'hidigez.

19. Neüzé hi a grôgaz enn-han hag a gasaz anézhan d'ann Aréopach, ô lavarout : Ha ni a helfé gouzout pétrâ eo ar gélénadurez nevez-zé a zeskez d'é-omp ?

20. Râk traou nevez d'hon diskouarn a lévérez d'é-omp : ni a garfé éta gouzout pétrâ int.

21. (Ann Aténied, holl, hag ann diavésidi a ioa éno, na dréménent hô holl amzer, néméd ô lavarout hag ô klevout eunn dra-bennâg a nevez).

22. Paol éta ô véza savet é-kreiz ann Aréopach, a lavaraz : Tûd eüz a Aténaz, hévélost a ra d'in pénaoz oc'h dévot dreist pép-trâ.

23. Râg enn eur vond é-biou, hag ô sellout ouc'h skeüdennoù hô touéou, em eüz kavet eunn aoter, war péhini eo skrivet : D'ANN DOUÉ DIZANAF. Hen-nez eo éta

hag a azeülit héb hé anaout, hag a brézégann d'é-hoc'h.

24. Doué péhini en deüz gréat ar béd, ha kéمند a zô enn-han, ô véza ma'z eo ann Aotrou eüz ann énv hag eüz ann douar, na choum két enn templou gréat gand daouarn ann dûd.

25. Ha n'eo kéd énoret gand daouarn ann dûd, ével ma en défé ézomm eüz a unan-bennâg, pa eo hén a rô d'ann holl ar vuez, ann alan, ha pép trâ.

26. Gréat en deüz eüz a unan holl wenn ann dûd a choum war c'horré ann douar holl, ô verka réiz ann amzeriou, hag harzou hô c'heriou.

27. Évit ma klaskfent Doué, mar gellont steki out-han hag hé gavout, pétrâ-bennâg n'eo két pell eüz a bép-hini ac'hanomp.

28. Râg enn-han eo é vévomp, é finvomp, éz omp : hag ével ma lavar hiniennou eüz hô Parzed : Béz' éz omp zô-kén gwenn Doué.

29. Pa omb éta gwenn Doué, na dléomp két kridi é vé ann Douélez hénvel oud aour, oud arc'hant, pé out méan, doaréet diouc'h injin ha diouc'h ménoz ann dûd.

30. Ha Doué ô tisprizout ann amzeriou a ziwiégez-zé, a gélenne bréman d'ann dûd ha dré-holl, ma raint pinijen,

31. O véza ma en deüz roerket eunn deiz é péhini é varnô ar béd hervez ar gwîr, dré ann hini en deüz lékéat évit-sé, ô rei seiz da bép-hini, oc'h hé lakaad da zével eüz a douez ar ré-varô.

32. Hôgen pa glevchont komza eüz a zazorc'hidigez ar ré-varô, lôd a réa goab, lôd all a lavaré : Da glevoud a raimp eür wéach all war gément-sé.

33. Ével-sé Paol az éaz-kuid eüz hô zouez.

34. Koulskoudé hiniennou en em stagaz out-han, hag a grédaz : é-touez pére é oé Dénez ann Aréopajiad, hag eur c'hrég hanvet Damariz, ha ré all gant-hô.

XVIII. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ, Paol ô véza éat-kuid eûz a Aténaz, a zeûaz da Gorint.

2. Hag ô véza kavet eur Iuzêo hanvet Akouila, ginidik eûz a Bont, péhini a oa deûet, né oa két pell, eûz ann Itali, gant Prissilla hé c'hrég (râg ann Impalaer Klôdiuz en doa goure'hémennet d'ann holl Iuzevien mond er-méaz eûz a Rom) az éaz d'hô c'havout.

3. Hag ô véza ma oant eûz ann hévélec'p micher (râk teltoù a réant), é choumé enn hô zî, hag é labouré gant-hô.

4. Ha pép deiz sabhat é strivé er sinagog; hag ô-lakaad enn hé brézégennou hanô ann Aotrou Jézuz, é lékea ar Iuzevien hag ar C'hresianed da gridi.

5. Hôgen pa zeûaz Silaz ha Timotéuz eûz ar Masédonia, Paol a brézégaz gant mui a pers, hag a desténiaz d'ar Iuzevien pénaoz Jézuz a oa ar C'hrist.

6. Ar Iuzevien oc'h énébi out-han gant léou-douet, hén a hejaz hé zifad, hag a lavaraz d'ézhô : Ra vézô hô kwâd war hô penn : évid-oun-mé a zô dinam, hag avréman éz ann étrézég ar Jentiled.

7. Hag ô véza éat-kuit alcsé, éz éaz é-ti eunn dén hanvet Tituz Justuz, péhini a zoujé Doué; hag hé di a ioa é-larz ar sinagog.

8. Krispuz penn eur sinagog a grédaz enn Aotrou gand holl dût hé di : ha kalz a Gorintied, ô véza klevet, a grédaz hag a oé badézet.

9. Neûzé ann Aotrou a lavaraz da Baol é gwélédigez é-pâd ann nôz : N'az pé kéd a aoun, hôgen komz, ha na dâv két.

10. Râk mé a zô gan-éz, ha dén na hellô ôber droug d'id; râg eur hobl brâz em eûz er géar-man.

11. Choum a réaz 'ta éno eur bloaz ha c'houéac'h miz, ô kélenna géar Doué enn hô-zouez.

12. Hôgen pa édo Gallion da benn-brô enn Akaia, ar Iuzevien

a zavaz out Paol a-ioul-pép-hini ? hag é kaschont anézhan d'hé léz ?

13. O lavarout : Hé-man a al¹ ann dût da azeûli Doué a-énep al lézen.

14. Hag ével ma téraoné Paol digeri hé c'hénou, Gallion a lavaraz d'ar Iuzevien : Ma vijé ménék eûz a eunn dra disgwir-bennâg, pé eûz a eur gwall-ôber, Iuzevien, mé hô tivallé gant reiz.

15. Hôgen ma éz eûz ménék eûz a c'hér, eûz a hanvou, hag eûz hô lézen, é wélot ann dra-zé hoc'h-unan : Na fell kéd d'in béza Barner é kément-sé.

16. Hag hén hô c'hasaz-kuid eûz hé léz.

17. Hag hi holl ô véza krôget é Sosténez penn eur sinagog, a skoé gant-han dirâg al léz, ha Gallion na réa vâ eûz a gément-sé.

18. Koulskoudé Paol goudé béza c'hoaz choumet éno kalz dervésiou, a gimiadaz ar vreûdeür, hag az éaz dré vôr d'ar Siria, gant Prissilla hag Akouila; hag é réaz touza hé benn é Kenkréa, enn abek da eur gwésti en doa gréat.

19. Hag é teûaz da Éfézuz, hag é lézaz anézho éno. Hôgen hén ô véza éat er sinagog, a strivaz oud ar Iuzevien.

20. Ar ré-man a bédaz anézhan da choum pelloc'h amzer gant-hô, ha na aotréaz két.

21. Hag é kimiadaz anézho, ô lavarout : Dond a rinn adarré d'hô kwélout, mar d-co ioul Doué : hag éz éaz-kuit eûz a Éfézuz.

22. Ha goudé béza douaret é Kézaréa, é piñaz hag é lavaraz dématéoc'h d'ann Iliz, hag é tis-kennaz da Antiochia.

23. Ha goudé béza choumed éno eunn nébeûd amzer, éz éaz-kuit, hag é treûzaz dré reiz brô ar Galasia, hag ar Frijia, ô krévaad ann holl ziskibled.

24. Hôgen eur Iuzêo hanvet Apollo, ginidik eûz a Aleksandria, dén élarv ha galloudek er Skrituriou, a zeûaz da Éfézuz.

25. Hé-man a ioa gwiziek é hent

ann Aotrou. Komza a réa gant tomder a spéred, hag é kélenne gant préder ar péz a zellé ouc'h Jézuz, ha na anavezé koulskoudé némét badisiant lann.

26. Déraoui a réaz éta komza gand herder er sinagog. Pa glevaz kément-man Prisilla hag Akouila, é tigémerchont anézhan, hag é tiskouézchont skleroc'h d'ézhan hent ann Aotrou.

27. Ha pa fellaz d'ézhan mond enn Akaia, ar vrehdeur goudé beza hé alic, a skrivaz d'ann diskibled évit ma hen digémerchent. Ha pa oé deuet di, é ken-nerzaz kalz ar ré a grédé.

28. Râk kendrec'hi a réa gant ners ar Iuzevien, ô tiskouéza d'ézhô dié ar Skrituriou pénaoz Jézuz a oa ar C'hrist.

XIX. PENNAD.

1. HOGEN pa édo Apollo é Korint, é c'hoarvezaz pénaoz Paul, ô véza treuzet ar broiou oc'hel, a zeûaz da Éfézuz, hag a gavaz éud eul lôd diskibled :

2. Hag é lavaraz d'ézhô : Ha digéméret hoc'h eûs-hu ar Spéred-Santel abaoé ma hoc'h eûz krédet ? Hag hi a lavaraz d'ézhan : N'hon eûz két klevet zô-kén ez oa eur Spéred-Santel.

3. Hag hén a lavaraz d'ézhô : É pétra éta oc'h-hu bét badézet ? Hag hi a lavaraz : É badez lann.

4. Neuzé Paul a lavaraz d'ézhô : Iann en deûz badézet gant badisiant ar binijen, hag en deûz lavarred d'ar bôhl pénaoz é tlient kridi enn hini a zeûé war hé lerc'h, da lavaroud eo é Jézuz.

5. O véza klevet kément-sé, é oent badézet é hano ann Aotrou Jézuz.

6. Ha pa en doé Paul astennet hé zaouarn war-n-ézhô, ar Spéred-Santel a ziskennaz war-n-ézhô, hag é komzent é meur a iéz, hag é tiouganent.

7. Béz' é oa anézhô war-drô daouzek dén.

8. Hag hén az éaz er sinagog, é péléac'h é komzaz gand herder é-pâd tri miz, ô striva hag oc'h alia diwar-benn rouantélez Doué.

9. Hôgen ô véza ma oa lôd hag en em galédé, ha na grédé két, hag a lavaré droug eûz a hent ann Aotrou, dirâg ann holl bôhl, hén en em dennaz, hag a rannaz hé ziskibled eûz hô zouez ; hag é strivé bemdez é skôl eunn dén hanvet Tiran.

10. Kément-sé a réaz é-pâd daou vloaz. Hag ével-sé ar ré holl a choumé enn Azia, ken ar Iuzevien, ken ar C'hresianed, a glevaz gér ann Aotrou.

11. Ha Doué a réa burzudou brâz meûrbéd dré zaouarn Paul.

12. Enn hévélep doaré ma lékéad war ar ré-glanz al liennennou hag ar gourizou hô doa stoket oud hé gort, ar ré-man a oa paré eûz hô c'hlénvédou, hag ann drouk-spérédou az éa er-méaz.

13. Hôgen hiniennou eûz ann Ekzorsisted Iuzevien péré a redé dré ar vroïou a arnodaz gervel hanô ann Aotrou Jézuz war ar ré é péré é oa drouk-spérédou, ô lavarout : Mé lô kâs-kuit dré Jézuz péhini a brézeg Paul.

14. Sciz mab Séva, Iuzéô ha Prius ar véicien, eo a réa kément-sé.

15. Hôgen ann drouk-spéred a lavaraz d'ézhô : Anacud a rann Jézuz, ha gouzoud a rann piou eo Paul ; hôgen c'houi, piou oc'h-lu ?

16. Hag eunn dén é péhini é oa eunn diaoul drouk brâz a lammaz war zaou anézhô, hag ô véza tréac'h d'ézhô, é gwal-gasaz anézhô, enn hévélep doaré ma tec'heont enn noaz ha gouliet eûz ann ti-zé.

17. Kément-sé a oé anavezet gant kément Iuzéô ha kément Gresian a choumé é Éfézuz : ar spount a grôgaz enn-hô holl, hag é veûlchont hanô ann Aotrou Jézuz.

18. Ha kalz eûz ar ré a grédé a zeûé, a govésée hag a zisklerié hô éberiou.

19. Kalz ivé anézhô péré hô doa

heñliet ar skianchou dibaot, a zigasaz hô levriou, hag hô devaz dirâg ann holl : ha pa oé prizet ann dalvoudégez anézhô, é oé kavet é talient hanter-kant mil péz arc'hant.

20. Evel-sé gér Doué a greské kalz, hag a zeñe da grévaat.

21. Goudé-zé Paol a lékéaz enn lé spéréd, goudé béza treûzet ar Masédonia hag ann Akaia, mond da Jérusalem, ô lavarout : Goudé ma vézinn bét enô, eo réd ivé d'in gwélout Rom.

22. Hag ô véza kaset er Masédonia daou eûz ar ré a zerviché gant-han, Timotéuz hag Érastuz, é choumaz c'hoaz hén eunn nébeud amzer enn Azia.

23. Hôgen enn amzer-zé é c'hoarvézaz é hend ann Aotrou eunn dispac'h ha né oa két bilhan.

24. Râg eunn orféber hanvet Démétriu, péhini a réa templou *bisitan* arc'hant eûz a Ziana, a lékéa da c'hounid kalz ar ré eûz ar micher-zé :

25. O véza hô strollet, ha ré all péré a réa eunn hévélep labour, é lavaraz d'ézhô : Tudou, c'houi a oar pénaoz eo eûz al labour-zé é teû hor gounid :

26. Ha koulskoudé é wélit hag é klevit pénaoz ar Paol-zé gand hé lavariou, en deûz distrôet eul lôd brâz a dûd, nann hép-kén é Éfézuz. hôgen ivé hôgoz dré ann holl Azia, ô lavarout pénaoz n'éo két douéon ar ré zô gréat gand daouarn ann dûd.

27. Hag hor micher hép-kén na vézô két gwall-vrudet, hôgen templ Diana-veur a zeñi da nêtrâ, hag hé meûrdez péhini a zô azeûlet enn holl Azia hag er béd holl, a zeñi da gét.

28. Pa glevchont kément-sé é savaz eunn drouk brâz enn-hô, hag en em lékéjont da griâ ha da lavarout : Brâz eo Diana a Éfézuz.

29. Hag argéar holl a oé leûn a zireiz; hag en em doulchont enn eur rumm brâz war ann téatr, hag é krêgchont é Gaiuz hag é Aristar-

kuz eûz a Vasédonia péré a oa deñet gand Paol.

30. Paol a fellé d'ézhan en em ziskouéza d'ar bobl, hôgen ann dis-kiblez a viraz out-han.

31. Hiniennou ivé eûz a brinsed ann Azia, péré a ioa miñouned d'ézhan a gasaz d'bé bidî na d-ajé két d'ann téatr.

32. Hôgen lôd a grié enn eunn doaré, ha lôd all enn eunn doaré all; râg ann engroez a ioa kemmesket enn Iliz : ha kalz anézhô na wient két pérâg é oant strollet.

33. Neûz Aleksander a oé tennet er-méaz euz ann engroez, ha boun-tet gand ar Iuzevien. Hag Aleksander ô véza goulennet gand ann dourn ma tavchent, a fellé d'ézhan en em zidamallout dirâg ar bobl.

34. Hôgen pa anavézchont pénaoz é oa-hén eur Iuzéô, ann holl enn eur vouéz, é-pâd diou heur, a griâz : Brâz eo Diana a Éfézuz.

35. Neûz skrivañer *kéar* ô véza hô féoc'héet, a lavaraz d'ézhô : Tûd a Éfézuz, piou eo ann dên ha na oar két pénaoz ar géar a Éfézuz a azeûl Diana ar vrâz, merc'h da Jupiter?

36. Pa na helleur két éta dislavarout kément-sé, eo réd é choumfac'h é péoc'h, ha na rafac'h nêtrâ hép gwir abek.

37. Râg ann dûd-zé hoc'h eûz digaset aman n'int na diboure'herien templou, na toucrien a-éneb hô touéez.

38. Ma en deûz Démétriu, hag ar ré a labour gant-han eunn tamall-bennâg da ôber a-éneb eur ré, al léz a zalcheur; barnerien a zô; r'en em zamallint ann eil égilé.

39. Ma hoc'h eûz eunn dra-bennâg all da c'houlenni, é hellô béza barnet enn eur stroll hervez ar reiz.

40. Râg é tâl émomp da véza tamallet evel dispac'herien évid ar péz a zô c'hoarvézet hiriô, pa na hellomp két rei abek é-béd évid didamallout ann dispac'h-man. Hag ô véza lavaret kément-sé, é kasaz-kuit ar stroll tûd.

XX. PENNAD.

1. HOGEN pa oé éhanet ann dispac'h, Paol a c'halvaz ann dis-kibled, ha goudé béza hô alic, é kimiadaz anézhô, hag en em lé-kéaz enn hent évit mond er Ma-sédonia.

2. Ha goudé béza hét é meur a léac'h eûz ar vro-zé, ha goudé béza alic ar bobl é meur a bré-zégen, é teûaz é Grés.

3. Pa oé choumet éno tri miz, ô véza m'hô doa ar Iuzevien aozet spiou d'ézhan war ann hent a dlié ôber évit mond dré vôr er Siria, é kéméraz ann dèzô da zistrei dré ar Vasédonia.

4. Gant-han éz éaz Sopater m'ha Pirruz eûz a Véréa, Aristarkuz ha Sékonduz eûz a Dessalonika, ha Gaiuz eûz a Zerbé, ha Timotéuz; ha Tikikuz ha Trofimuz eûz ann Azia.

5. Ar ré man ô véza éat a-raok, a c'hortozaz ac'hanomp é Troad.

6. Évid-omp-ni, goudé deisiou ar bara dic'hoell, é piuehomp enn eul léstr é Filippoz, hag é teûjomp d'hô c'havoud é Troad é pemp dervez.

7. D'ann deiz kenta eûz ar zizun pa oa strollet ann diskibled évit terri ar bara, Paol péhini a dlié mont-kuit antrônôz a strivé gant-hô, hag a gasaz hé brézégen hétég hanter-nôz.

8. Kalz a gleûzeûriou a ioa er gambr uc'hel é péhini é oamp strollet.

9. Hag ô véza ma oa hirr pré-zégen Paol, eunn dén-iaouank han-vet Eûtikuz péhini a oa azézet war eur prénestr a gouskaz, hag ô véza kousket-mik é kouézaz eûz ann trédé kembot d'ann traon, hag é oé sa-vet marô ac'hanô.

10. Hôgen Paol ô véza disken-net, en em astennaz war-n'ézhan; hag ô véza hé vriatéet é lavaraz: N'en em c'hlac'harit két, éma hé éné enn-han.

11. Goudé, ô véza piñet adatre,

ha goudé béza torret ar bara, ha debret, é komzaz c'hoaz out-hô hétég goulou-deiz, hag éz éaz-kuit.

12. Hag hi a zigasaz ann dén-ia-ouank béô, hag é oent dizoaniet bráz.

13. Évid-omp-ni a biñaz enn eul léstr, hag éz éjomp ével-sé hétég Asson, é péléac'h é tliemp kémé-rout Paol: rag ével-sé eu doa reizet ann traou, pénaoz é rajé ann hent war droad.

14. Pa en doé tizet ac'hanomp é Asson, éz éjomp kévret hag é teûjomp da Vitiléné.

15. Hag ac'hanô ô vond dré vôr, é teûjomp antrônôz dirak Kioz; hag ann deiz all é touarehomp é Samoz, hag antrônôz é teûjomp da Vilet.

16. Rak Paol en doa lékéad enn hé benn tréménout é-biou Éfézuz, gand aoun na zaléfé enn Azia. Hasta a réa, évid en em gavout, mar boa galluz, é Jérusalem é deiz ar Pentékost.

17. Hôgen eûz a Vilet é kasaz da Éfézuz, évit gervel hénoured ann Iliz.

18. Ha pa oent deñet d'hé c'havout, ha ma oent kévret, é lava-ras d'ézhô: C'houi a oar pénaoz, adaleg ann deiz kenta ma ounn deñet enn Azia, ma ounn en em rénet enn hô kénver a béb amzer;

19. Pénaoz em eûz servichet ann Aotrou gant pép vuelled, é-kreiz ann daérou, hag ann enkrézou a zô c'hoarvézet d'in gant spiou ar Iuzevien;

20. Pénaoz n'em eûz kuzet nétrâ ouz-hoc'h a gément a hellé béza talvouduz, hag em eûz zô-kén hé brézéget d'é-hoc'h ô kélenna ac'hanoc'h dirag ann holl, hag enn tiez.

21. O testénia d'ar Iuzevien, kerkouls ha d'ar Jentiled ar bini-jen é-kénver Doué, hag ar feiz é-kénver hon Aotrou Jéuz-Krist.

22. Ha hréma chétu mé ô véza éréet gant ar spéréd, éz ann da Jérusalem, hép ma ouzonn pétrá a c'hoarvézô gan-én éno;

23. Német ma tiougan d'in ar Spéréd-Santel é pép kéar ma'z ann,

pénaoz chañennou hag enkrézou a c'hortoz ac'hanoun e Jérusalem.

24. Hôgen n'ouna két spountet gant kement-sé; ha na rann stâd e-béd eûz va buez, gant m'az iun e penn va ergerz, ha ma *seuñinn* ar garg em eûz digéméret digant ann Aotrou Jézuz, évit prezégi Aviel grâs Doué.

25. Ha bréma chétu e ouzonn pénaoz na wêlot mui va dremm, c'houi holl e-tonéz péré ounn tréménét ô prezégi rouantélezh Doué.

26. Dré-zé e tiskleriann d'e hoch hiriô, pénaoz ounn glân eûz a wâd pép-hini ac'hanoc'h.

27. Râk n'em eûz két gréat vâd da rei da anaout d'e-hoc'h holl ali Doué.

28. Likid évez ouz-hoc'h hoc'h-unan, hag oud ann holl dropel war béhini en deûz ar Spéred-Santel hô lékéad da eskep, évit réna Iliz Doué, en deûz prénet gand hé wâd.

29. Râk mé a oar pénaoz, pa vézion éat-kuit, e teûi enn hô touez bleizi skrapuz, péré n'hô dévézô azaouez e-béd évid ann tropel.

30. Hag eûz hô kreiz hoc'h-unan e savô tûd péré a brézégô traou fall, évit tenna ann diskibled war hô lerc'h.

31. Râk-sé befit, hag hô pézet koun pénaoz e-pâd tri bloaz n'em eûz échanet na nôz na deiz da gélennoa gand daérou pép-hini ac'hanoc'h.

32. Ha bréma e-c'h erbédann ac'hanoc'h da Zoué, da c'hér hé c'hrâs, d'aon hini a hell peûr-zéval, ha rei digwéz e-kreiz hé holl zent.

33. N'em eûz c'hoantéet digant dên nag aour, nag arc'hant, na difad :

34. Ha c'houi a oar hoc'h-unan pénaoz ann daouarn-man hô deûz va bastet eûz a gément em boa ézomm, hag ivé ar ré a ioa gan-én.

35. Diskouézet em eûz d'e-hoc'h pép-trâ, ha pénaoz eo rêd ken-nerza ar ré wân dré hé labour, ha kaout koun évez ar geriou man en deûz lava et ann Aotrou Jézuz hé-unan : Muioe'h a zudi zô ô rei égéd ô tigémérout.

36. Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, en em daolaz war hé zaoulin hag e pédaz gant-hô holl.

37. Eurgwêlvan vrâz a zougheont holl : hag ô lammout da c'houzouk Paol, e pokent d'ézhan,

38. Glac'haret brâz ô véza m'en doa lavared d'ézhô pénaoz na welchent mui hé zremm. Hag ec'h ambrougheont anézhan bétég al lêstr.

XXI. PENNAD.

1. GOUDE ma oamb eñ em rannet diout-hô, ha ma oamb éad el lêstr, e teûjomb râg-eeun da Goos, hag antrônôz da Rodez, hag ac'hanô da Batara.

2. Hag ô véza kavet eul lêstr hag az éa da Fénisé, e piñchomp eunhan, hag e verdééchomp.

3. Hôgen pa wêlchomp Kipruz, hé lézchomp enn dourn kleiz, hag ô véza éat er Siria, e touarchomp e Tiruz : râg éno eo e tlient diskarga al lêstr.

4. O véza kavet diskibled éno, e choumehomp gant-hô seiz dervez; hag ar re-man a lavaré da Baol dre ar Spéred na d-ajé da Jérusalem.

5. Goudé ma oé tréménét ar seiz dervez-zé éz éjomp-kuit, hag e teûjond holl gand hô gragez hag hô bugalé da ambrouga ac'hanomp bétég er méaz a géar : hag ô véza daoulinet war ann aot, e pédchomp.

6. Ha goudé béza kiniadet ann eil égilé, nî a biñaz el lêstr, hag hî a zistrôaz d'ar géar.

7. Eûz a Diruz e teûjomp da Ptolémaiz, e péléac'h e oé penn d'hor merdeadurez : ha goudé béza lavaret dématéoc'h d'ar vreûdeûr, e choumehomp eunn dervez gant-hô.

8. Antrônôz ô véza éat-kuit, e teûjomp da Gézaréa. Hag ô véza éat da di Filip ann Aviéler, péhini a ioa unan eûz ar seiz, e choumchomp enn hé di.

9. Ilé-man en doa péder merc'h gwre'hézed hag a ziougané.

10. Hag ével ma choumehomb éno eunn dervez-bennâg, e teûaz

eñz a Judéa eur Profed hanvet Agabuz.

11. Hé-man ô véza deñet d'hor gwélout, a géméraz gouriz Paol, hag oc'h éréa hé dreid hag hé zaouarn, é lavaraz : Ar Spéred-Santel a lavar ann dra-man : Ann dén da biou eo ar gouriz-man a vézô éréet ével-henn é Jérusalem gand ar Iuzevien, ha lékeat gant-hô étre daouara ar Jentiled.

12. Pa glevchomp kément-sé, ni, hag ar ré eñz al léac'h-zé, é pédechomp anézhan na d-ajé kéd da Jérusalem.

13. Hôgen Paol a respountaz, hag a lavaraz : Pétrâ a rit-hu ô véla ével-sé, hag ô c'halac'hari va c'haloun ? Râk mé a zô daré, nann hép-kén da véza éréet, hôgen ivé da vervel é Jérusalem, évid hanô ann Aotrou Jézuz.

14. Ha pa welchomp na hellempe kéd hé gendrec'h, éc'h éhanchomp, ô lavarout : Ra vézô gréad ioul ann Aotrou.

15. Pa oé tréménét ann deisiou-zé, en em gempenchomp, hag éz éjomp da Jérusalem.

16. Hiniennaou eñz a ziskibled Kézaréa a zeñaz ive gan-é-omp, hag é kaschont gant-hô eunn diskibl kôz hanvet Mnason, ginidik eñz a Giproz, é ti péhini é tliemp loja.

17. Pa arrujomp é Jérusalem, ar vreñdeñr a zigéméraz ac'hanomp gant lévénéz.

18. Hag antrônôz Paol a zeñaz gan-é-omp da wélout Jakez, é ti pion é oa en em strollet ann holl hénauored.

19. Goude m'en doé lavaret déma-téoc'h d'ézhô, é tanévellaz dré ar munud, kément trâ en doa gréad Doué, dré hé hantérouez é-kénver ar Jentiled.

20. Pa glevchont kément-sé, é veñchont Doué ; hag é léverchont d'ézhan : Gwélout a réz, va breñr, péd mil zô é-touez ar Iuzevien péré hô deñz krédet ; ha koulskoudé int oazuz holl évid al lézen.

21. Hôgen klevet hô deñz pénaoz é teskez d'ar Iuzevien a zô é-touez

ar Jentiled en em ranna diouc'h Moizez, ô lavarout na dléont két trô-drouc'ha hô bugalé ; na kerzout iervez al lézen.

22. Pétrâ éta eo réd da ôber ? Réd eo hô strolla holl ; râk klevoud a raint pénaoz oud deñet.

23. Grâ éta ar péz a livirimp d'id : Béz' hon eñz aman pevar dén péré hô deñz gréat eur gwésti.

24. Kémer ar ré-man gan-éz, hag en em c'hlanagant-hô : paé ar mizou évit-hô évit ma touzint hô fen-nou, ha ma wézô ann holl pénaoz n'eo két gwir ar péz a zô bét lava-red ac'hanod, hôgen pénaoz é mirez bépréd al lézen.

25. É-kénver ar Jentiled péré hô deñz krédet, hon eñz skrivet d'ézhô pénaoz hor boa barnet ma tlient diouéri ann idolou, ar sakri-fisou, ar gwâd, ar c'hik mouget, hag ar c'badélez.

26. Neuzé Paol, ô véza kémeret ann dūd-zé, hag ô véza en em c'hlanet gant-hô, az éaz enn templ ann deiz war-lerc'h, enn eur rei da anaout ann deisiou eñz ar peñr-c'hlanérez, bété ma vijé kenniget ar rô évit pép-hini anézhô.

27. Hôgen pa oé tréménét ar seiz dervez, Iuzevien ann Azia ô véza hé wélet enn templ, a zispac'haz ann holl bobl, hag en em daolaz war-n'ézhan, ô kria :

28. Tūd a Israel, ken-nerzid ac'hanomp : chétu ann hinia brézeg dré-holl a-énep ar bobl-man, a-énep al lézen, hag a-énep al léac'h-man ; ha péhini zô-kén en deñz saotret al léac'h santel-man.

29. Râg hi hô doa gwélet Tro-simuz eñz a Éfézuz é kéar gant-han, hag é krédent pénaoz Paol en doa hé gaset enn templ.

30. Hag ar géar holl a oé dispac'het, hag eunn engroez brâz a bobl en em zastumaz. Hag ô véza krôget é Paol, hé dennchont er-méaz eñz ann templ, hag é serchont ann ôriou râk-tâl.

31. Ével ma klaskent hé laza, é tedaz ar brūd da Gabitan ar gward,

pénaoz ar géar boll a Jérusalem a ioa dispac'het.

32. Hé-man a géméraz rāk-tāl gant-han soudarded ha kanténerien, hag a rédaz étrézég enn-hô. Ar ré-man pa wéljont ar C'habitan hag hé zoudarded, a éhanaz da skei gant Paol.

33. Neûzé ar C'habitan ô tōstaat a grōgaz enn-han, hag a c'houre'hé-mennaz hé éréa gānd diou chaden : ha neûzé é c'houlennaz piou é oa, ha pétrā en doa gréat.

34. Hōgen enn engroez lōd a grié enn eunn doaré, ha lōd all enn eunn doaré all. Hag ô véza na belled két anaoud ar wirionez enn abek d'ar reûstl, é c'houre'hé-mennaz hé gās d'ar c'hastel.

35. Ha pa oé deûed d'ann déré-siou, é oé réd d'ar zoudarded hé zougen, enn abek da frouden ar bobl.

36. Rāg eul lōd brāz a boblaz éa war-lerc'h, enn eur gria : Tann-hén.

37. Ha pa oa daré Paol da vond er c'hastel, é lavaraz d'ar C'habitan : Hag aotrét eo d'in lavaroud eunn dra d'id ? Hag hé-man a lavaraz : Ha té a oar ar grégach ?

38. Ha n'oud-dé két ann Éjipsian-zé péhini abarz ann deisiou-man en deûz lékéat reûstl da zével, ha kaset enn distrō gant-han pevar mil ribler ?

39. Ha Paol a lavaraz d'ézhan : Iuzé ounn évit gwir, ginidik eûz a Darsuz é Silisia, bourc'hiz eûz ar géar-zé péhini n'eo kéd dizanaf. Da bidī a rann éta da aotrēa ma komzinn oud ar bobl.

40. Ha pa en doé aotrét kément-sé ar C'habitan, Paol enn hé zā war ann dérésiou, a réaz arouéz gand ann dourn d'ar bobl, hag eunn tav brāz ô véza c'hoarvézet, é komzaz out-hô é iéz Hébré, ô lavarout :

XXII. PENNAD.

1. TUDOU, va breûdeûr, ha va zadou, sêlaouit bréza va diskarg.

2. Pa glevchont pénaoz é komzé out-hô é iéz Hébré, é virchont c'hoaz eur sioulded brasoc'h.

3. Hag é lavaraz : Iuzé ounn, ginidik eûz a Darsuz é Silisia. Diorroet ounn hét er géar-zé é treid Gamaliel, ha kélenet dioue'h gwir lézen hon tadou, ha leûn a oaz évid al lézen, ével ma'z oc'h c'hoaz holl hiriō :

4. Mā eo em eûz heskinet bétég ar marô ar ré eûz ar gréden-zé, oc'h hô éréa hag oc'h hô lakaad er prizoun, gwazed ha mere'hed,

5. Ével ma eo da dést d'in Prins ar véleicu, hag ann holl hénauored eûz a béré é kémeriz lizéri, pa'z éann da gavout ar vreûdeûr eûz a Zamaz, évid hô éréa hag hô c'hās da Jérusalem évit béza kastizet.

6. Hōgen c'hoarvézoud a réaz pénaoz, pa oann enn hent, ha pa dôsténn eûz a Zamaz é kreiz ann deiz, eur c'houlaouen vrāz a zeûaz enn-eunn-taol eûz ann énv hag a gele'hiaz ac'hanoun ;

7. Hag ô véza kouézed d'ann douar, é kleviz eur vouéz a lavaraz d'in : Saul, Saul, pérāg éc'h heskinez-té ac'hanoun ?

8. Ha mé a respountaz : Piou oud-dé, Aotrou ? Hag hén a lavaraz d'in : Mé eo Jéruz eûz a Nazaret péhini a heskinez.

9. Ar ré a ioa gan-én a wélaz ivé ar goulou, hōgen na glevchont két mouéz ann hini a gomzé ouz-in.

10. Neûzé é liviriz : Aotrou, pétrā a rinn-mé ? Hag ann Aotrou a lavaraz d'in : Saô, ha léa da Zamaz, hag éno é vézō lavared d'id pétrā éc'h eûz da ôber.

11. Hag ével na wélenn mui dré ann abek d'al lugern eûz ar goulou-zé, ar ré a ioa gan-én a grōgaz em daouarn, hag a gasaz ac'hanoun da Zamaz.

12. Béz' éz oa éno eunn dén hanvet Ananias, dén hervez al lézen, da béhini ann holl Iuzevien a choumé éno a rôé eunn desténi vād.

13. Dond a réaz d'am c'havout, hag ô tōstaad ouz-in é lavaraz d'in :

Va breñr Saul, gwél. Ha mé eñn hévéleñ heur a wélaz anézhan.

14. Hag hén a lavaraz : Doué hon tadou en deñz da gand-dileñret évid anaoud hé ioul, évit gwélout ar wirionez, hag évit klevout ar vouéz eñz hé c'hénaou ;

15. Râk té a vèzô tèt d'ézhan dirâg ann holl dñd, eñz ar péz ez pézô gwélet ha klevet.

16. Ha bréma pérâg é taléez-té ? Saô, ha kémer ar vadisiñt, ha gwalc'h da héc'hédou, ô c'hervel hanñ ann Aotrou.

17. O véza distrôed da Jérusalem, pa oann ô pidi eñn templ, é c'hoarvezaz d'in eunn estlamm a spéréd,

18. Hag é wéliz anézhan ô lavarout d'in : Hast, ha kéa er-méaz eñz a Jérusalem ; râk na zigémérint két ann desténi a rôï ac'hannoun.

19. Ha mé a lavaraz : Aotrou, hñ a oar pénaoz eo mé a lékéa er vac'h, hag a lékéa skourjéza er sinagogou ar ré a grédé enn-oud ;

20. Ha pénaoz pa skuled gwäd Stéfán da dést, édounn éno, hag é c'hratéenn hé varô, hag é vireñn ditad ar ré a lazé anézhan.

21. Hag hén a lavaraz d'in : Kéa-kuit ; râk da gâs a rinn pell étrézég ar Jentiled.

22. Ar Iuzevien hô doa hé zélaouet hétég ar gér-zé, hôgen sével a réjont hô mouéz ô lavarout : Tenn-hén ével-sé diwar ann douar ; rak né két reiz é vérvhé.

23. Hag ével ma krient, ha ma taolent hô ditad, ha ma stlapent poultr enn éar,

24. Ar C'habitana c'hourc'hémennaz hé gâs d'ar c'hastel, hé skourjéza hag hé enkrézi, évid hé lakaad da lavarout pérâg é krient ével-sé out-han.

25. Hôgen pa hô doa hé éréet gant eul lereñ, Paol a lavaraz da eur C'hanténer a ioa eñn hé gichen : Hag aotréd eo d'é-hoc'h skourjéza eunn dén eñz a Rom, hag héb béza hé varnet ?

26. Ar C'hanténer ô véza klevet

kément-sé az éaz da gavout ar C'habitan, hag a lavaraz d'ézhan : Pétrâ éz ft-hu da ôber ? Râg aon dén-zé a zô bourc'hiz eñz a Rom.

27. Neüzé ar C'habitan a zeñaz da gavout Paol. hag a lavaraz d'ézhan : Lavar d'in ha té a zô bourc'hiz eñz a Rom ? Hag hén a lavaraz : Ia.

28. Hag ar C'habitan a respountaz : Kalz a arc'hant em eñz rôet évid ar vourc'hizégez-zé. Ha Paol a lavaraz : Ha mé a zô ganet Roman.

29. Râk-tâl éta ar ré a dlié hé skourjéza az éaz-kuit. Hag ar C'habitan en doé aoun, pa wéaz pénaoz Paol a ioa bourc'hiz eñz a Rom, ha pénaoz en doa lékéad hé éréa.

30. Hôgen antrônôz ô véza m'enn doa c'hoant da c'houzout évit-gwir pérâg ar Iuzevien a damallé anézhan, é lékéaz hé ziéréa ; hag ô véza gourc'hémennet d'ar véleien ha d'ann holl alierien en em stolla, é tigémennaz Paol, hag é lékéaz anézhan dira-z-hô.

XXIII. PENNAD.

1. PAOL ô sellout stard oud ann alierien, a lavaraz : Tûd, va breñdeür, hétég hiriô em eñz servichet Doué gant koustians vâd.

2. Hôgen Ananiaz Prins ar véleien a c'hourc'hémennaz d'ar ré a ioa tôte d'ézhan skei war hé c'hénaou.

3. Neüzé Paol a lavaraz d'ézhan : Doué a skôi gan-éz da-unan, môger gweonet. Râg azézet oud aman évit va barnout hervez al lézen, hag a-éneñ al lézen é c'hourc'hémennet skei gan-én.

4. Hag ar ré a ioa éno a lavaraz d'ézhan : Ha drouk-pidi a réz gant Bélek-brâz Doué ?

5. Ha Paol a lavaraz : Na wienn két, va breñdeür, pénaoz é oa ar Bélek-brâz ; râk skrived eo : Na zrouk-pédi két gant Prins da bobl.

6. Hôgen Paol ô c'houzout pénaoz lôd a ioa Sadduséd, ha lôd all Farizianed, en em lékéaz da gria er stroll : Tudou, va breñdeür,

Farizian ounn ha mab Farizian : enn obek d'ar géd eûz a zazorc'hidigez ar ré-varô eo é barneur ac'hanoun.

7. Ha pa en doé lavaret kément-sé é c'hoarvézaz dizunvaniez étré ar Farizianed hag ar Sadduséed , hag ar stroll en em rannaz.

8. Râg ar Sadduséed a lavar pénaoz n'éz eûz na Dazorc'hidigez , nag Eal , na Spéred : hôgen ar Farisianed a ansav ann eil hag égilé.

9. Eunn trouz brâz a zavaz neûzé. Hag hiniennou eûz ar Farizianed en em lékéaz da striva ô lavarout : Na gavomp kéd a zroug enn dén-zé. Ha na hell kéd eur Spéred , pé eunn Eal beza komzed out-han ?

10. Hag ô véza ma kreské ar reûstl , ar C'habitan , gand aoun na vé Paul dispennet gant-hô , a c'houre'hémennaz lakaat soudarded da zont , évid hé denna eûz hô c'hreiz , hag hé gâs d'ar c'hastel.

11. Hôgen enu nôz war-lerc'h ann Aotrou oc'h en em ziskouéza d'ézhan , a lavaraz d'ézhan : Bez kalounek ; râk ével ma éc'h eûz douget testéni ac'hanoun é Jérusalem , ével-sé eo réd ivé é tougfez testéni ac'hanoun é Rom.

12. Pa oé deûed ann deiz , eur Iuzô-bennâg en em unvanaz , hag a réaz lé étré-z-hô pénaoz na zebrecht na na évehent , kén n'hô divijé lazet Paul.

13. Ouc'h-penn daou-ugent dén éoant , péré hô doa gréat al lé-zé.

14. Hag éz éjont da gavout Prin-sed ar véleien hag ann hénauored , hag é léverchont d'ézhô : Gréad hon eûz lé na danvimp nêtrâ , kén n'hor bézô lazet Paul.

15. Pédid éta c'houi ar C'habitan eûz a berz ann alierien , d'hé zigas d'é-hoc'h , ével évid anaout gwelloc'h hé c'brâ. Ha ni abarz ma tóstai , a vézô dare d'hé laza.

16. Hôgen mab c'hoar Paul ô véza klevet mének eûz al lé-zé , a zeûaz d'ar c'hastel , hag hé rôaz da c'houzout da Baol.

17. Neûzé Paul a c'halvaz unan eûz ar C'hanténerien , hag a lavaraz d'ézhan : Kâs ann dén-iaouank-

man d'ar C'habitan , râg eunn dra-bennâg en deûz da ziskleria d'ézhan.

18. Ar C'hanténer a géméraz ann dén-iaouank , hag a gasaz anézhan d'ar C'habitan , hag a lavaraz : Paul ar prizounier en deûz va fédet da zigas d'id ann dén-iaouank-man , péhini en deûz eunn drâ-bennâg da lavarout d'id.

19. Ar C'habitan ô kregi enn hé zourn , en em dennaz a dû gant-han , hag a réaz ar goulenn-man out-han : Pétrâ éc'h eûs-dé da ziskleria d'in ?

20. Hag héna a lavaraz : Ar Iuzevien a zô en em glevet évit pidi ac'hanod da gâs Paul war-c'hoaz da stroll ann alierien , ével pa hô défé c'hoant da anaout gwelloc'h ar péz a zell out-han.

21. Hôgen na aotré kéd d'ézhô hô goulenn ; râk ouc'h-penn daou-ugent dén anézhô hô deûz aozet spion d'ézhan , hag hô deûz gréat lé na zebrecht , na na évehent , kén n'hô dévézô hé lazet : ha t réma int daré , ô c'héda ma aotréi d'ézhô hô goulenn.

22. Ar C'habitan éta a gasaz-kuit ann dén-iaouank , ô c'hour-c'hémenni d'ézhan na lavarché da zén pénaoz en doa rôed ann alizé d'ézhan.

23. Ilag ô véza galvet daou Ganténer , é lavaraz d'ézhô : Dalc'hit kempenn adaleg ann trédé heur eûz ann nôz , daou c'hant soudard , dék marc'hek ha tri-ugent , ha daou c'hant goafer , évit mont bété Kézaréa.

24. Kempennid ivé kézek , évit lakaat Paul war-n'ézhô , hag hé gâs hép gwall da Félks ar mérer.

25. Râg aoun en doé na zeûfé ar Iuzevien da gregi enn-han , ha d'hé laza , ha goudé-zé na vijé hén tamallet é-c'hiz ma en défé kémeret archant évit sé.

26. Skriva a réaz ivé eul lizer enn doaré-man : Klôdiuz Lisiaz d'ar mérer mād meûrbéd Félks , deiz-mād.

27. Ar Iuzevien hô doa kémeret

ann dén-zé hag a oa daré d'hé laza, pa ounn deñet gant soudarded, hag em eûz hé dennet ac'hanô, ô véza anavézet pénaoz é oa Roman.

28. Ha gand ar c'hoant da c'houlzout pé wall a damallent d'ézhan, em eûz hé gaset d'hô stroll.

29. Kavet em eûz pénaoz na damallent d'ézhan némét traou a zell oud hô lézen; hôgen n'em eûz kavet gwall é-béd enn-han a gément a vé dellézek eûz ar marô pé eûz ar prizoun.

30. Hag ô véza ma eo hét gréat ménék d'in eûz ar spiou hô doa aozed d'ézhan, em eûz hé gased d'id; lavaret em eûz ivé d'hé damallerien dont da lavaroud dira-z-od ar péz a ouzont enn hé éncp. Kénavézô.

31. Ar zoudarded éta hervez ann urs a oa hét rôéd d'ézhô, a geméraz Paul, hag hé gasaz é-pâd ann nôz da Antipatriz.

32. Hag Antrônôz ô véza hé lézet gand ar vare'heien é tristrô-jont d'ar c'hastel.

33. Ar ré-man ô véza deñed da Gézará, a rôaz al lizer d'ar mérer, hag a gasaz Paul dira-z-han.

4. Ar mérer ô véza lennet al lizer, a c'houlennaz a bé brovins édo Paul; ha pa vézaz pénaoz é oa eûz a Zilisia,

35. Da zélaoui a rinn, émé-zhan, pa vézô deñet da damallerien. Hag é c'houre'hémeonaz hé virout é léz Hérodez.

XXIV. PENNAD.

1. PEMP dervez goudé, Ananias, Prins ar véleien, gant lod eûz ann hénauored, ha gand eur priézege hanvet Tertulluz, a ziskennaz di évit tamallout Paul dirag ar mérer.

2. Ha Paul ô véza hét galvet, Tertulluz a zérouaz hé damallout, ô lavarout: O véza ma eo dié dé bon eûz eur péoc'h brâz, ha ma eo hét gréat meür a wellaen gand da gent-préder;

3. Hé anaout a réomp bépréd

hag é pép léac'h, Féliks mād meür-béd, gant pép trugarez.

4. Hôgen na zaléinn kéd ac'hanod pelloc'h, hag ez pédaun da zélaoui hor berr gomsiou gand da vadélez a-vépréd.

5. Kaved hon eûz ann dén-zé péhini a zô eur vosen, péhini en deñz lékéat ann dizunvaniez er béd holl é-touez ann holl Iuzevien, ha péhini a zô da benn da zekt dispac'huz ann Nazaréened;

6. Péhini ivé en deñz klasket saotra ann templ; ha goudé béza kréged enn-han, hor boa c'hoant d'hé varnout hervez hol lézen.

7. Hôgen ar mérer Lisiaz a zô deñet, hag en deñz hé dennet eûz a greiz hon daouarn gant kalz a ners,

8. O rei urs d'hé damallerien da zond dira-z-od: hag é helli da-unan hé varnout, hag anaoud ar wirionez eûz ann traou a damallont d'ézhan.

9. Ar Iuzevien a aotéaz kément-sé, hag a lavaraz é oa gwir.

10. Hôgen Paul a responntaz (goudé m'en doé ar Mérer arouéz d'ézhan komza): Pa ouzonn pénaoz éz eûz meür a vloaz émoud da varner war ar bobl-man, en em zidamallinn a-galoun-vâd dira-z-od.

11. Râk béz' é hellez gouzout pénaoz n'eûz kéd ouc'h-penn daou-zék dervez ounn piñet da Jérusalem évid azeûli Doué:

12. Ha n'hô deñz két va c'havet ô striva gand dén, nag ô strolla ar bobl, nag enn templ, nag er sinagougou,

13. Nag é kéar: ha na hellont két rei da wir d'id ar péz a damallont d'in.

14. Hôgen hé ansavoud a rann dira-z-od, pénaoz hervez ar sekt a hanvont hérézi, é servichann Doué hon tadou, hag é krédann é kément a zô skrivet el Lézen hag er Profédéd:

15. O c'héda, é Doué, ével ma c'hédont hô-unan, pénaoz é tazor-c'hô ar ré-vâd hag ar ré-fall,

16. Râk-sé é poelladann bépréd da virout va c'haloun dinam dirâk Doué, ha dirâg ann dûd.

17. Hôgen goudé meur a vloaz ounn deñet évid ôber aluzennou d'am brôiz, hag évit kenniga va rôou ha va gwêstlou da Zoué.

18. Ê-kreiz ann ôbériou-zé hô deûz va c'havet glanet enn templ, héb engroez hag hép trouz.

19. Ha Iuzevien ann Azia eo, pére a dlié dond d'as kavout, ha d'ani tamallout, hô doa eunn dra da lavarout em énep.

20. Hôgen lavarent hô-unan ma hô deûz kaved enn-ounn eunn di-reiz-bennâg, pa ounn en em ziskouezet enn hô stroll ;

21. Némét ma tamalcheud d'in ar gér-man em eûz lavaret uc'hel dira-z-hô : Enn abek da zazorc'hidigez ar ré-varô eo ounn barnet hi-rîo gan-é-hoc'h.

22. Fêliks ô véza klevet kément-sé, a gasaz anézho kuit ô lavarout : Pa wezinn gwelloc'h pétra eo ar sekt-zé, ha pa vézô deñet ar C'hahitan Lisiaz, neûzé é klevinn ac'hanoc'h.

23. Neûzé é c'houre'hémennaz da eur C'hanténer diwalloud anézhan, hag hé lézel é péoc'h, hép miroud out-han na vijé servichet gand hé dûd.

24. Hôgen eunn nébeûd dervision goudé, Fêliks, gand Drusilla hé C'hreg, péhini a ioa Iuzévez, a réaz kerc'hout Paol, hag é sêlaouaz ar péz a lavaraz d'ézhan diwar-benn ai feiz é Jézuz-Krist.

25. Hag ô véza ma prézégé d'ézhan diwar-benn ar wirionez, ar glanded, hag ar varn da zont, Fêliks leûn a spount a lavaraz d'ézhan : A-walc'h eo évit bréma, kéa-kuit. Pa vézô préd é galvinn ac'hanod.

26. Hag ô véza ma venné é rôje Paol arc'hant d'ézhan, é c'halvé aliez anézhan, hag é komzé gant-han.

27. Hôgen da-benn daou vloaz é teûaz Porsuz Festuz é léac'h Fêliks. Ha Fêliks gant c'hoant da ôber dudi d'ar Iuzevien, en doa lézet Paol er prizoun.

XXV. PENNAD.

1. FESTUZ éta ô véza arruet er provins, a zeûaz goudé tri dervez eûz a Gézaréa da Jérusalem.

2. Neûzé Prinsed ar véleien hag ar ré-genta eûz a douez ar Iuzevien a zeûaz d'hé gavout, évit tamallout Paol dira-z-han ;

3. Hag é c'houlennent digant-han ével eunn trugarez, ma lakajé anézhan da zond da Jérusalem, ô véza m'hô doa c'hoant da aoza spiou war anu hent évid hé laza.

4. Hôgen Festuz a respountaz pénaoz Paol a oa dalc'het é Kézaréa, é péléac'h éz ajé hen abarz nê-meûr.

5. Râ zeûi éta, émé-z-han, gan-én ar ré-vrâz ac'hanoc'h ; ha ma'z eûz eunn dra-bennâg a zroug enn dén-zé, ra damallint anézhan.

6. Goudé béza choumet gant-hô eiz pé dêk dervez d'ar-muia, é tis-kennaz da Gézaréa ; hag antrônôz éc'h azéraz war hé gador-varner, hag é rôaz urs da zigas Paol.

7. Ha pa oc kaset, ar Iuzevien a oa deñet eûz a Jérusalem en em lekéaz war hé drô, hag a damallaz Paol eûz a galz a wallou brâz, eûz a béré na hellemt rei meik anat é-béd.

8. Ha Paol en em zifenné ô lavarout : N'em eûz péc'hiet é nép doaré nag a-énep lézen ar Iuzevien, nag a-énep ann templ, nag a-énep Kézar.

9. Festuz péhini en doa c'hoant da héta d'ar Iuzevien, a respountaz da Baol, hag a lavaraz : Ha té a fell d'id piña da Jérusalem, ha béza barnet enô dira-z-oun war gément-sé ?

10. Hôgen Paol a lavaraz : Émounn aman dirâk kador Kézar, aman eo eo rêd d'in béza barnet : n'em eûz gréat droug é-béd d'ar Iuzevien, ével ma ouzoad ervâd.

11. Ma em eûz gréat eunn drouk-bennâg d'ézhô, pé ma em eûz gréat eur gwall-bennâg hag a zellez ar marô, na zinac'hann két mervel : hôgen ma n'eûz nétrâ a wir

é kément a damallont d'in, dén na hell va lakaad étre hô daouarn. Da Gêzar é c'halvann.

12. Neuzé Festuz, goudé beza komzet gand hé alienien, a respountaz : Da Gêzar éc'h eûs-té galvet ? Da gavout Kêzar éz i.

13. Hag eunn nébeùd dervésiou goudé, ar Roué Agrippa ha Bernisé a zeûaz da Gêzaréa évit lavarout deiz-mad da Festuz.

14. Hag ô véza ma choumechont éno meûr a zervez, Festuz a gomzaz oud ar Roué diwar-benn Paol, ô lavarout : Béz' éz eûz aman eunn dén hag a zô bét lézet er prizoun gant Feliks :

15. Prinsed ar véleien hag hénaoured ar Iuzevien a zeûaz d'am c'havout pa édonn é Jérusalem, évit goulenni digan-én ma varnenn anézhan *d'ar marô*.

16. Hôgen mé a respountaz d'ézhô, n'eo kéd ar boaz é-touez ar Romaned da varnoud eur ré, kén n'en déveûz dira-z-han ar ré a damall anézhan, ha kén n'eo rôed d'ézhan ar frankiz d'en em weuna eûz hé wall.

17. Pa oent éta deûed aman, antrônôz, hép nép dalé, éc'h azéziz war ar gador, hag é rôiz urs da zigas ann dén-zé.

18. Hé damallerien ô véza dira-z-han na rébecchaz d'ézhan lini eûz ar wallou a vennenn a rébecchsent :

19. Hôgen béz' hô doa gant-han né ounn pé zael diwar-benn hô falskréden hô-unan, ha diwar-benn eur Jézuz marô, hag a lavaré Paol a oa béô.

20. Hôgen ô véza na wienn pé ratôz da gémérout war gément-sé, é c'houlcuniz digant-han mar sellé d'ézhan mond da Jérusalem, évit béza barnet éno diouc'h ann traou-zé.

21. Hôgen Paol ô véza gréat galv, évit ma vijé miret hé vreût da anaoudégez Aogustuz, em eûz gourc'hémennet hé zerc'hel, bété ma kasinn anézhan da Gêzar.

22. Neuzé Agrippa a lavaraz da Festuz : Mé em boa ivé c'hoant da

glevoud ann dén-zé. War-c'hoaz, emé-z-han, é klevi anézhan.

23. Antrônôz éta Agrippa ha Bernisé a zeûaz gant kalz a fougé ; ha pa oent éat é lambr ar breûdou gand ar gabitaned hag ar ré-genta eûz a géar, é oé digaset Paol, dré urs Festuz.

24. Ha Festuz a lavaraz : Roué Agrippa, ha c'houi holl péré a zô aman gan-é-omp, gwélond a rid ann dén-zé a-énep péhini eo deûet holl bobl ar Iuzevien d'am c'havout é Jérusalem gant pédennoù hagant kriou brâz, ô lavarout pénaoz né oa két déréad é véc'hé pelloc'h.

25. Koulskoudé n'em eûz lavedenn-han nétrâ hag a zelléfé ar marô. Hag ô véza ma en deûz gréat galv da Aogustuz, em eûz kémeret ar ratôz d'hé gâs.

26. Hôgen n'em eûz nétrâ a wir da skriva d'ann Aotrou. Dré-zé eo em eûz hé gased dira-z-hoc'h, ha peûrgédgéd dira-z-od, Roué Agrippa, évit, goudé béza gréat goulennou digant-han, ma wézin pétrâ em bézô da skriva.

27. Râg a-énep reiz é kavann kâs eur prizounier, hép diskria hé damallou.

XXVI. PENNAD.

1. NEUZÉ Agrippa a lavaraz da Baol : Aotréed eo d'id komza évid-od da-unan. Ha Paol ô véza astennet hé zourn a zeraouaz en em zidamallout :

2. Euroz en em gavann, ô Roué Agrippa, da hellout hiriô en em zifenni dira-z-od diwar-benn ann traou a damall d'in ar Iuzevien ;

3. O véza ma anavézez ervâd holl voasion hag holl strivou ar Iuzevien : dré-zé az pédann da zélaoui ac'hanoungand habaskded.

4. É-kénver ar vuez em eûz rénet é Jérusalem é-kreiz ar ré eûz va bobl aha ma oann iaouank, anavézet eo gand ann holl Iuzevien.

5. Gouzoud a réont (mar fell d'ézhô dougen testéni) pénaoz em eûz bévet ével eur Farizian her. ez

ar sekt ar gwella prizet eûz hor gréden.

6. Ha bréma, ô véza ma c'hédann ar gér en deûz rôed Doué d'hon tadou, ounn kased aman évit béza barnet :

7. *Gér* eûz a béhini hon daou-zék breûriez, pére a zervich Doué nûz deiz, a c'héd ar zévénidigez. Diwar-ben ar c'héd-zé eo, ô Roué, ounn tamallet gand ar luzevien.

8. Ha c'houi a venn é vé diskrédoz é tazorc'hfe Doué ar ré-varô?

9. Ha mé ivé em boa krédet pénaoz é oa réd d'in ôber kalz a draon a-énep hanô Jézuz a Nazaret.

10. Kément-sé ivé em eûz gréat é Jérusalem, ha kalz a zent em eûz serret er bac'hiau, goudé béza bêt rôed d'in ar galloud gand Prinsed ar vélcien : ha pa oant lazet, é rôenn va barn enn hô énep.

11. Aliez ounn bêt enn bolt zinagogou, hag ô kastiza anézhô hô rédienn da gomza a-énep Doué. Hag ô kounnari mui-oc'h-vui enn hô énep, éc'h heskinenn anézhô bêtég er c'heriou a-ziavéaz.

12. Pa'z éann éta er rât-zé da Zamaz, gand galloud ha kannadur a herz Prinsed ar vélcien,

13. Pa édonn enn hent, ô Roué, é wéliz é-kreiz ann deiz ô lugerni eûz ann énv eur c'houlouen skédusoc'h égéd hini ann héol, a gelc'hiaz ac'hanoun, hag ar ré holl a ioa gan-én.

14. Ha goudé ma oemp holl kouézet d'ann douar, é kleviz eur vouéz a lavaré d'in é iéz Hébre : Saul, Saul, pérâg éc'h heskinez-té ac'hanoun ? Bec'hiuz eo d'id gwinka oud ar garzou.

15. Ha mé a lavaraz : Piou oud-dé, Aotrou ? Hag ann Aotrou a lavaraz : Mé eo Jézuz péluni a heskinez.

16. Hôgen saô hag en em zalc'h war da dreid ; râg en em ziskouézet ounn d'id, évid da lakaad da zervicher ha da dést eûz ann traou éc'h eûz gwélet, hag eûz ar ré a ziskouézinn d'id ;

17. Oc'h da zicûbi eûz ar bobl-

man, hag eûz ar Jentiled, étrézék pére é kasann ac'hanod bréma,

18. Évid digeri hô daou-lagad, ma teûint da zistrei eûz ann dévalien d'ar goulou, hag eûz a véli Satan da Zoué ; ha ma tigémérint, dré ar seiz hô dévézô enn-oun, ann distol eûz hô fêc'hédou, ha lôd é digwéz ar zent.

19. Goudé-zé, Roné Agrippa, na énébiz kéd out gwélédigez ann Env :

20. Hôgen diskleriet em eûz dagenta d'ar ré a zô é Damaz, ha goudé d'ar ré a zô é Jérusalem, hag enn holl Judéa, hag ivé d'ar Jentiled, pénaoz é oa réd ôber pinijen, ha distrei ouc'h Doué, oc'h ôber ôbériou mât a binijen.

21. Chétu pérâg ar luzevien, ô véza krôget enn-oun enn templ, a glaskaz ann tû d'am laza.

22. Hôgen gand ar skoazel en deûz Doué rôed d'in, ounn choumet bêtég hiriô, ô testénia dirâg ar ré-vihan ha dirâg ar ré-vrâz, hag ô lavarout nétrâ néméd ar péz hô deûz diouganet ar Broféded ha Moizez, a dié da c'hoarvézout ;

23. Da lavaroud eo pénaoz é c'houzanvêch ar C'hrist, hag é vijé ar c'henta a zazorc'hfe eûz a-douez ar ré-varô, hag a rôjé da anaout ar goulou d'ar bobl-man ha d'ar Jentiled.

24. Ha pa lavaré kément-sé, évid en em zifenni, Festuz a lavaraz gand eur vouéz gré : Diskianta a réz, Paol ; da zeskadurez vrâz as laka da ziskianta.

25. Ha Paol a respountaz : Na ziskiantann két, ô Festuz mât meûrbéd, hôgen geriou gwir ha skiantuz a lavarann.

26. Râg ar Roué a oar ervâd kément-man, ha mé a gomz dira-zhan gand fisians, ô véza ma ou-onn pénaoz n'eûz nétrâ a guzet eûz a gément-man d'ézhan. Râk nétrâ eûz ann traou-zé n'eo c'hoarvézet é-kûz.

27. O Roné Agrippa, ha té a gréd er Broféded ? Mé a oar é krédez enn-hô.

28. Hag Agrippa a lavaraz da

Baol : Évit nébeùd a dra é laka-
jez ac'hanoun d'en em ôber Kristen.

29. Ha Paol a lavaraz d'ézhan :
Plijet gand Doué é teñsez, hag eunn
nébeùt, ha kalz, nann té hép-kén,
hògen ar ré holl a zélaou ac'hanoun,
hénel ouz-in, néméd ann éréou-
man.

30. Neùzé ar Roué, ar Mérer ha
Bernisé, hag ar ré a ioa azézet gant-
hó a zavaz.

31. Ha goudé béza en em den-
net a dù, é komzchont étre-z-hó,
hag é léverchont : Ann dén-zé n'en
deüz gréat nétrâ hag a zellézfé ar
marô pé ann éréou.

32. Neùzé Agrippa a lavaraz da
Festuz : Ann dén-zé a hellé béza
kaset-luit, ma n'en divijé galved
da Gézar.

XXVII. PENNAD.

1. HOGEN pa oé bét kéméred
ann dézô da gâs Paol dré vòr d'ann
Itali, ha d'hé lakaat gand ar bri-
zounerien all étre daouarn eunn dén
hanvet Juliaz, Kanténer é kohort
Augustuz,

2. É piñchomp war cul léstr eüz
a Adrumet, hag é savchomp ann
héôr évit ribla douarou ann Azia,
ha gan-é-omp Aristarkuz Masédo-
niad eüz a dessalonika.

3. Antrônôz éc'h arrujomb é
Sidon. Ha Juliaz ô véza hégarad
é-kénver Paol, a aotréaz d'ézhan
mond da wéloud hé viñouned, hag
en em brédéria hé-unan.

4. Ha goudé béza éad ac'hanô,
é verdééjomp dindân Kipruz, ô
véza ma oa ann avel énep.

5. Ha goudé béza treüzet môr
Silisia ha Panfilia, é teüjomp da
Listra kéar a Lisia :

6. Hag éno ar C'hanténer ô véza
lavet cul léstr eüz a Aleksandria
hag az éa d'ann Itali, hol lékéaz
ébarz.

7. Dond a réjomp gant gorrégez
é-pâd meür a zervéz, hag é teü-
jomp gant béac'h é-kénver Gniduz,
hag ann avel ô viroud ouz-omp,
é riblchomp énez Kréta war-zû
Salmoné.

8. Hag eunn eur vont gant béac'h
a-héd ann aot, é touarchomp enn
eul léac'h hanvet Porsiou-mâd é-
kichen péhini édo ar géar a Dalassa.

9. Hôgen ô véza ma oa trémé-
net kalz a amzer, ha ma teüé
riskluz ar verdéadurez, dré ma oa
éad é-biou amzer ar iün, Paol a
fiéalzé anézhô,

10. Hag a lavaraz d'ézhô : Tudou,
gwéloud a rann pénaoz ar verdéa-
durez a ia da zond diez ha riskluz
brâz, nann hép-kén évid al léstr
hag hé fard, hôgen ivé évid hor
buésiou.

11. Hôgen ar C'hanténer a grédé
kentoc'h d'ar sturier ha da bere'hen
al léstr, égéd d'ar péz a lavaré Paol.

12. Hag ô véza né oa két mâd
ar pors-sé évit goanvi, kalz anézhô
a aliaz distrei war ar môr, évit
mont, ma heljent, da c'hoanvi é
Fénisé, péhini a zô eur porz eüz
a Gréta, hag a zell oud ar mer-
vent hag oud ar gwalarn.

13. Hôgen avel ar c'hresteiz ô
véza deüed da c'houéza, é ven-
chont pénaoz é teüjend a-benn eüz
hó dézô, hag ô véza saved ann
béôr eüz a Asson, éz éjont a-héd
énez Kréta.

14. Nébeùd amzer goudé é c'honé-
zaz ann avel étre ar sâv-héol hag
ann hanter-nôz, a hanver bîz.

15. Hag ô véza ma oa kaset al
léstr gand ann avel, ha na hellem
két miroud out-han, hel lézchomp
da vond a ioul ann avel.

16. Rédeg a réjomp war-zû eunn
énézen hanvet Kôda, hag hor boa
béach ô tere'hel ar vâg.

17. Goudé béza hé zennet alesé,
gant kalz a boan, éc'h éréjond
al léstr trô-war-drô, gand aoun
na vent taolet war eunn tréazen,
ha goudé béza diskaret ar wern é
oand douget ével-sé.

18. Hôgen ével ma oamp gwall
gasét gand ar stourm, antrônôz
é taoljont ar varc'hadourez er môr.

19. Tri dervez goudé é taoljond
ivé gand hô daouarn hô-unan ker-
din ha gwéliou al léstr.

20. Na wéljomp nag ann héol

nag ar stéred é-pâd meür a zervez, hag ar stourm ô véza bépréd ker gwaz, é koljomp ar géd d'en em zavétei.

21. Hag ô véza ma oa pell amzer n'hor boa két debret, Paol a zavaz enn hô c'hreiz, hag a lavaraz d'ézbô : Gwelloc'h é vijé bét, ô tudou, béza va sêlaouet, ha béza choumet é Kréta, hag hor bijé tec'het dioud ar boan hag ar c'holl-man.

22. Hôgen bréma ée'h aliann ac'hanoc'h da gémérout kaloun; râk dén é-béd ac'hanoc'h na vézô kollet : na vézô kollet neméd al lêstr.

23. Râg enn nôz-man eunn Éal eûz ann Aotrou da biou eunn, hag a zervichann, a zô en em ziskouezet d'in,

24. O lavarout : N'az péz kéd a aoun, Paol, réd eo en em ziskouéfez dirâk Kézar : ha chétu en deûz Doué rôed d'id ar ré holl a zô ô verdéi gan-éz.

25. Râk-sé, tudou, kalounékait : râk mé em eûz ar grédeu-zé é Doué, pénaoz é c'hoarvézo ével ma eo bét lavared d'in.

26. Hôgen réd eo d'é-omp béza taolet war eunn énézen.

27. Ar pevarzékved nôzvez, ével ma verdéajemp war vôr Adria, ar vôrdeidi war-drô hanter-nôz a ven-naz é welc'et eunn douar-bennâg.

28. Hag hô véza taoled ar ploum, a gavaz ugent gouréd : hag eunn nébeût pelloc'h, é kavchont pemzék gouréd.

29. Neûzé gand aonn n'az ajemp da skei war eur garrek-bennâg, é taolchont pevar héor eûz a ziadré al lêstr, hag é c'hortojont ann deiz.

30. Ifôgen ô véza ma klaské ar vôrdeidi mont-kuit eûz al lêstr, ha m'hô doa diskennet ar vâg war ar môr, war zigarez mond da deûrel héôriou é penn-araog al lêstr,

31. Paol a lavaraz d'ar C'hanténer ha d'ar zoudarded : Ma na choum kéd ar ré-man el lêstr, na hellit kéd en em zavétei.

32. Neûzé ar zoudarded a drou-

c'has kerdin ar vâg, hag hé lézaz da gouéza.

33. Ha pa zérouaz ann deiz, Paol a erbédaz anézhô holl da gémérout boéd, ô lavarout : Béz' éz eûz hiriô pevarzék dervez énoc'h war iûn, ha n'hoc'h eûz kéméret nétrâ.

34. Râk-sé ée'h erbédann ac'hanoc'h da gémérout boéd évit gelloud en em zavétei : râk na gouézô kéd eur vléven eûz a benn hini ac'hanoc'h.

35. Goudé béza lavaret kément-sé, é kéméraz bara, hag ô véza trugarékéct Doué dirâg ann holl, é torraz anézhann, hag é térouaz hé zibri.

36. Ar ré all holl a galounékéaz, hag a géméraz boéd.

37. Hôgen béz' é oamb el lêstr daou c'hant c'houézék dén ha tri-ugent enn-holl.

38. Pa hô doé debret a-walc'h, é skanzvajont 'al lêstr, ô teûrel ar gwiniz er môr.

39. Pa oé deûted ann deiz, na anavézchont két pé zouar é oa : hôgen gwéloud a réjond eur plég-vôr é péhini é oa eunn aot, é lékéjont enn hô fennou, mar gell-jent, lakaad al lêstr da steki éno.

40. Ha goudé béza savet ann héôriou, ha béza laosket stagou ar sturiou en em rôjond d'ar môr : ha goudé béza savet gwél ar wern-volosk hervez ann avel, é tenjont étrézég ann aot.

41. Hag ô véza kavet eur bék-douar étre daou vôr, é lékéjond al lêstr da steki éno : hôgen ann diaraog ô véza éad-doun enn douar a choumaz dilfach ; hag ann diadré en em freûzé gand ann er eûz ar môr.

42. Ménoz ar zoudarded é oa laza ar brizounerien ; gand aoun na zeû-jé eur ré da dec'hout-kuit enn eur neûi.

43. Hôgen ar C'hanténer a viraz out-hô, dré ma fellé d'ézhann savétei Paol : hag é c'houc'hémen-naz d'ar ré a heljé neûi, en em deûrel da genta er môr, ha te-c'hout étrézég ann douar :

44. Ar ré all en em lékéaz war

bleñch, pé war dammou diframmet eûz al léstr. Evel-sé é c'hoarvezaz pénaoz é tizchont holl ann douar.

XXVIII. PENNAD.

1. PA oemp savétéet, éc'h anarvezchomp pénaoz ann énez-zé a oa hanvet Méliata. Hag ann dud-c'houéz a zigéméraz ac'hanomp gand eunn hégaradded ha né oa két bihan.

2. Râg hon digéméroud a réjond holl, goudé beza gréat tân, enn abek d'ar glaô a gouézé, ha d'ar iénien.

3. Hôgen Paul ô véza dastumet eunn nebeût koad-gwini, bel lékeaz enn tân, ha chétu eunn aer-viber kaset-kuit gand ann domder, a zilammaz oud le zourn.

4. Pa wélaz ann dud-c'houéz, ann amprévan-zé a-zispiô oud hé zourn, é léverjont étre-z-hô : Eul lazer-bennâg eo ann dén-zé, pa eo gwir pénaoz goudé ma eo savétéet eûz ar môr, ar venjans n'hel lez kéd da véva.

5. Hôgen hén ô véza hejet ann amprévan enn tân, na c'houzanvaz droug é-béd.

6. Ar ré-man a venné gant-hô pénaoz é teûjé da goenvi, é kouéz-ché tak-tâl hag é varvché. Hôgen goudé béza gortozet pell, pa wéljont pénaoz né oa c'hoarvezet dioug é-béd gant-han, é kemchont a vénoz, hag é léverchont pénaoz é oa eunn Doué.

7. El léac'h-zé éz oa douarou d'ann dén kenta eûz ann énézen, hanvet Publiuz, péhini a zigéméraz ac'hanomp gand hégaradded é-pâd tri dervez.

8. Hôgen c'hoarvezoud a réaz pénaoz tâd Publiuz a ioa gourvezet klanv gand ann dersien ha gand ar réd-gwâd. Paul az éaz d'hé wélout; ha goudé béza pédet, éc'h astennaz hé zaouarn war-n'ézhan, hag é iac'héaz anézhann.

9. Goudé m'en doé gréat ann dra-zé, ar ré holl eûz ann énez péré a oa klanv a zeûaz d'hé gavout, hag a oé iac'héet.

10. Énorieu brâz a réjond ivé d'é-omp, ha pa'z éjomb adarré war ar môr, é l'ékéjont el léstr kéمند a oa réd d'é-omp.

11. Hôgen goudé tri miz, é piûchomp war eul lestr eûz a Aïek-sandria, péhini en doa goanvet enn énézen, hag a oa hanvet Kastor ha Polluks.

12. Ha goudé é oemp deded da Zirakuza, é choumjompe éno tri dervez.

13. Hag ac'hanô enn eur vond a-héd ann aot, éc'h arrujomp é Réjion : hag eunn dervez goudé ann avel ô c'houéza diouc'h ar c'hresteiz, é teûjomp é daou zervez da Butéol :

14. Kaoud a réjomb éno breûdeûr hag a bédaz ac'hanomp da choum seiz dervez gant-hô : ha goudé-zé ez éjomp da Rom.

15. Pa glevaz ar vreûdeûr pénaoz é teûmp, é tiambrougchoat ac'hanomp bété marc'had - Appiuz hag aou teir Lôg. Pa wélaz Paul anezhó, é trugarekéaz Doué, hag é kémeraz listans.

16. Hôgen pa oemp arruet é Rom, é oé aotréed da Baol choum el léac'h ma karjé gand eur soudard a viré anézhann.

17. Tri deiz goudé Paul a c'balvaz d'hé gavout ar ré-genta eûz a douez ar lizev en. Ha pa oend éuet, é lavaraz d'ézhô : Tûd va breûdeûr, pétrâ-bennâg n'am eûz gréat nétrâ a-énch ar bobl, nag a-énep boasiou hon tadou, eo bét krôget ennoun é Jérusalem, hag ounn bét lékéat étre daouarn ar Romaned;

18. Ar ré-man goudé béza gréat goulennoù ouz-in, a fellé d'ézhô va leûskel da vont, ô véza n'em boa gréat nétrâ hag a zellézfé ar marô.

19. Hôgen ô véza ma énébé ar Iuzevien, ounn bét rédiét da ôber galv da Gézar, hép ma fellfé d'in tamailout tûd va brô é nép doaré.

20. Évit-sé eo em eûz bô pédet da zont, évid bô kvélout, ha komza ouz-hoc'h. Râg évit géd Israel eo ounn bét éréet gand ar chaden-man.

21. Hag hi a lavaraz d'ézhan : N'hon euz két bét a lizer euz a Judéa diwar da benn, ha nikun euz ar vreñdeür a zô deüed ac'hanô n'en deüz lavaret d'é-omp droug ac'hanod.

22. Hôgen da bidî a réomp da lavaroud d'é-omp da vénoz : rāk nî a oar pénaoz éc'h énébeur dré boll oud ar sekt-zé.

23. Pa hô doé éta merket ann deiz d'ézhan, é teñjond enn eunn niver brâz d'hé gavoud el léac'h ma choumé ; hag hén a brézégaz d'ézhô rouantélez Doué, hag adaleg ar beüre bétég ann nöz é klaské rei da gridi d'ézhô feiz Jézuz dré lézen Moizez ha dré ar Broféded.

24. Ha lôd a grédé er péz a lavaré, ha lôd all na grédé két.

25. Hag ô véza na hellent két en em glevoud étre-z-hô, éz éant-kuit ; ha Paul na lavaré néméd ar gér-man : Komzet mād en deüz ar Spéred-Santel d'hon tadou dré c'hénou ar Profed Izaiaz,

26. O lavarout : Kéa étrézég ar bobl-zé, ha lavar d'ézhô : Sélaoui

a réot gand hô tiskouarn, ha na glevot két ; selloud a réot gand hô taou-lagad, ha na wélot két.

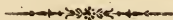
27. Rāk kaloun ar bobl-man a zô pounnércet, hag hô diskouarn a zô deüet pounner-gleô, hag hô daou-lagad hô deüz serret : gand aoun na zeñjé hô daou-lagad da wélout, hô diskouarn da glevout, hô c'haloun da boella, na gemjend a vuez, ha na zeñjenn d'hô iac'haat.

28. Gwézid éta pénaoz ar zilvidigez-zé euz a Zoué a zô kased d'ar Jentiled, hag hi a zélaouô.

29. Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, ar Iuzevien a dec'haz diout-han gand eunn dael brâz étréz-hô.

30. Paul a choumaz daou vloaz krenn enn eunn ti en doa gôpret évit-han hé unan : hag éno é ti-géméré kéمند hini a zeüé d'hé wélout,

31. O prézégi rouantélez Doué, hag ô teski ar péz a zell ouc'h ann Aotrou Jézuz-Krist, gant péb herder, hag hép na viré dén out-han.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR ROMANED.

I. PENNAD.

1. PAOL, servicher Jézuz-Krist, galvet Abostol, dilennet évit *prézégi* Aviel Doué,

2. En doa diouganet a-raok gand hé Brofeded er Skriturioù sakr,

3. Diwar-benn hé vâb, a zô hét great d'ézhan eûz a wenn David hervez ar c'hik;

4. A zô hét kend-dileûret da Vâb da Zoué er galloud, hervez ar Spéred a zantélez, dré ann dazorc'hidigez a douez ar ré-varô eûz a hon Aotrou Jézuz-Krist:

5. Dré béhini eo deûed d'é-omp ar c'hrâs hag ann Abostoliez évit lakaad ann holl vrôadou da zenti ond ar feiz (nn hé hanô;

6. É-mesk péré émoc'h ivé c'houi, ô véza hét galvet gant Jézuz-Krist:

7. D'é-hoc'h holl, c'houi péré a zô é Rom, a zô karet stard gand Doué, ha galvet da véza sent: Ra zeûi d'é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jézuz-Krist hon Aotrou.

8. Da genta étrugarékaan va Doué dré Jézuz-Krist évid-hoc'h holl, ô véza ma eo brudet hô feiz dré ar béd holl.

9. Râg ann Doué a zervichann em spéred é Aviel hé Vâb, a zô tést d'in pénaoz em eûz koun ac'ha-noc'h béb éhan;

10. O c'houlenni bépréd digant-han em pédennou ma tigôrôd'in enn-divez, mar-d-co hé ioul, eunn hent mäd évit mond étrézég enn-hoc'h.

11. Râk c'hoant brâz em eûz d'hô kwélout, évit rei lôd d'é-hoc'h eûz ar c'hrâs spéréduz d'hô krévaat;

12. Da lavaroud eo, évit béza fréalzét kévret gan-é-hoc'h, dré eur feiz a zô hoc'h hini ha va hini.

13. Râk na fell kéd d'in na ou-fac'h két pénaoz em eûz kenniget meûr a wéach dond d'hô kwélout

évit kaoud eur frouez-bennâg enn hô touez, ével é-touez ar brôadou all, hôgen miret eo hét ouz-in bété vréma.

14. Dlêour ounn d'ar C'hrésianed ha d'ann dûd-c'houéz, d'ar ré-wiziek ha d'ar ré-ziwiziek.

15. Ével-sé, é kément a zell ouzinn, ounn daré da brézégi ann Aviel d'é-hoc'h, c'houi péré a zô é Rom.

16. Râk n'em eûz kéd a véz eûz ann Aviel; râk ners Doué eo évit savétei ar ré holl a gréd, da genta ar Iuzevien, ha goudé ar Jentiled.

17. Ha gwirionez Doué a zô diskleriet d'é-omp enn-han eûz ar feiz er feiz, hervez ma eo skrivet: Ann dén-gwirion a vév eûz ar feiz.

18. Râk diskleriet eo ivé enn-han buanégez Doué, a gouézô eûz ann Énv war zrougiez ha war zisgwir ann dûd, péré a zalc'h gwirionez Doué enn disgwir:

19. Râg anavézet hô deûz ar péz a helleur da anaout eûz a Zoué, ô véza ma en deûz Doué hé ziskleriet d'ézhô.

20. Râg ann traou disgwéluz eûz a Zoué, hé challoud peûr-baduz, hag hé Zouélez, a zô deûet gwéluz, abaoé ma eo kroned ar béd, dré ann anaoudégez anézhan a rô d'é-omp hé grouadurien: ével-sé ann dûd-zé n'înt két didamall;

21. O véza ma hô deûz anavézet Doué, ha n'hô deûz kéd hé énoret ével Doué, ha n'hô deûz kéd hé drugarékéet: hôgen fazied hô deûz enn hô ménosiou, hag hô c'haloun diskiant a zô tévaléet.

22. Râg ô lavaroud int fûr, int deûet foll;

23. Hag hô deûz dizouget ann énor a zô dléet da eunn Doué divréinuz, war skeûden eunn dén breinuz, pé laboused, pé loéned pevar-zroadek, pé aéred.

24. Dré-zé eo en deûz Doué hô

laosket é ioulou hô c'haloun, el louzdoni : enn hévélep doaré m'hô deûz hô-unan mézékéet hô c'horf hô-unan ;

25. Hî péré hô deûz lékéad ar gaou é léac'h gwirionez Doué, hag hô deûz azeûlet ha servichet ar c'hrouadur kentoc'h égéd ar C'hrouer, péhini a zô benniget é péb amzer. Amen.

26. Dré-zé eo en deûz Doué hô laosket é ioulou mézuz. Râk hô gragez hô deûz kemmet ar boaz hervez ann natur, enn eur boaz all a-énep ann natur.

27. Hag ar gwazed ivé, ô véza lézet ann ôber gand ar c'hrég a zô hervez ann-natur, a loskaz enn hô ioulou ann eil évid égilé, hag ar gwâz a réaz louzdoni gand ar gwâz ; hag ével-sé é tigémerehont enn-hô hô-unan ar gôbr a oa dléet d'hô fazi.

28. Hag ô véza né két fellet d'ézhô anaout Doué, Doué en deûz hô laosket enn eunn ioul direiz ; enn hévélep doaré ma hô deûz gréat traou amzéré ;

29. Ma int hét leûn a bép drouk, a falloni, a c'hadélez, a bizoni, a zrougiez ; béd int érézuz, lazerien, tabuterien, touellerien, gwallerien, krôzerien,

30. Labennerien, kaserien Doué, kunuehennerien, bale'h, rok, klaskerien drouk, dizemt é-kénver hô zûd,

31. Hép furnez, hép reiz, hép karantez, hép feiz, hép trugarez.

32. Ha goudé béza anavézet gwirionez Doué, n'hô deûz két poellet pénaoz ar ré a ra ann traou zé a zellez ar marô : ha nann hép-kén ar ré hô grâ, hôgen ivé piou-bennâg a c'hrata ar ré hô grâ.

II. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ n'oud két didamall, ô dén, piou-bennâg oud, mar barnez. Râk ô barna eunn all, en em damallez da-unan ; pa eo gwir pénaoz é réz ann hévélep traou a damallez.

2. Râg gouzoud a réomp pénaoz

Doué a varn hervez ar wirionêz ar ré a ra ann traou-zé.

3. Té éta, ô dén, péhini a damall ar ré a ra ann traou-zé, hag hô grâ da-unan, ha menna a réz-té é hellez tec'houd diouc'h barn Doué ?

4. Ha disprizoud a réz-té madou hé vadélez, hé sioulded, hag hé hir-c'hortozidigez ? Ha na ouzoud-dé két pénaoz madélez Doué a zoug ac'haoud d'ar binijen ?

5. Koulskoudé dré da galéder, hag ô véza ma pella da galoun dioud ar binijen, é tastumez évid-oud eunn tenzor a vuanégez évid deiz ar vuanégez, hag ann diskleriadur eûz ar varn gwirion a Zoué,

6. Péhini a zistaol da bép-unan hervez lé ôbériou ;

7. D'ar ré péré dré ar c'hen-dalc'h er mîad-ôberiou, a glask ar c'hloar, ann énor hag ann divrei-nadurez, é roi ar vuez peûr-baduz ;

8. D'ar ré a gâr ann dael, ha na c'hrata két ar wirionez, hôgen en em rô d'ann direiz, é roi hé vuanégez hag hé vroez.

9. Ar c'hilac'har hag ann anken a waskô kéمند hini a rai drouk, ar Iuzevien da genta, ar Jentiled goudé ;

10. Hôgen ar c'hloar, ann énor, hag ar péoc'h a zeûi da géمند hini a rai mîad, d'ar Iuzevien da genta, ha d'ar Jentiled goudé.

11. Râk Doué n'en deûz kemm ô-béd évid dén.

12. Ha dré-zé piou-bennâg en dévézô péc'het héb al lézen, a vézô kollet héb al lézen : ha piou-bennâg en dévézô péc'het hag hén al lézen, a vézô barnet hervez al lézen.

13. Râk né két ar ré a zélaou al lézen a zô gwirion dirâk Doué ; hôgen ar ré a vir al lézen eo a vézô didamallet.

14. Pa zeû éta ar Jentiled, péré n'hô deûz két al lézen, da ôber hervez ar reiz ar péz a zô el lézen, ô véza n'hô deûz két al lézen, hî a zô al lézen évit-hô hô-unan ;

15. Hî a ziskouéz pénaoz ar péz a zô gourc'hémennet gand al lézen a zô skrivet enn hô c'haloun, ével

ma Rô testéni hô e'houstians, dré ann dishévéledigez eûz ar vénosiou a damall, pé a zifenn anézhô,

16. Enn deiz é péhini é barnô Doué dré Jézuz-Krist, hervez ann Avel a brézégann, war gément a zô kuzet enn dîd.

17. Hôgen té péhini a zô galvet Iuzéô, en em arzaô war al lézen, hag en em veûl é Doué ;

18. Té péhini a anavez hé ioul, hag ô véza desket dré al lézen, a oar anaout pétrâ eo ann talvoudusa ;

19. A gréd d'id béza réner ar ré-zall, goulou ar ré a zô enn dévalien ;

20. Doktor ar ré-ziviziek, mestr ar vogalé vihan, pa éc'h eûz el lézen ar reiz eûz ar wiziégez hag eûz ar wirionez ;

21. Té éta péhini a zesk ar ré all, n'en em zeskez kéd da-unan ; té péhini a brézeg na dléeur ket laéra, é laérez ;

22. Té péhini a lavar na dléeur kéd ôber avoultriez, é réz avoultriez ; té péhini a argarz ann idoulou, é saotrez ann traou sakr ;

23. Té péhini en em veûl el lézen, é tizénorez Doué ô terri al lézen.

24. Râg hanô Doué, enn abek d'é-hoc'h, a zô mézékéet é-touez ar Broadou, ével ma eo skrivet.

25. Ann enwad a zô talvouduz évit-gwir, mar mirez al lézen ; hôgen mar torrez al lézen, pétrâ-bennâg ma oud enwadet, é teûez ével eunn dén dienwadet.

26. Mar teû éta eunn dén dienwadet da virout gourc'hémennou al lézen, ha na vézô két sellet pétrâ-bennâg ma eo dienwadet, ével pa vé enwadet ?

27. Hag ével-sé ann hini a zô dré natur dienwadet, hag a vir al lézen, a varô ac'hanod, té péhini éc'h eûz két lizéren al lézen hag a zô két enwadet, ma éc'h eûz torret al lézen.

28. Râg ar gwir Iuzéô né kéd ann hini en em ziskouéz dirâg ar goulou ; hag ar gwir enwad né kéd

ann hini en em ziskouéz dirâg ar goulou, war ar c'hik :

29. Hôgen ar gwir Iuzéô eo ann hini a choum eon amc'houlou ; hag ar gwir enwad eo hini ar galoun, a réeur dré ar spéred, ha nann hervez al lizéren : hen-nez a denn hé veûleûdi, nann digand ann dîd, hôgen digand Doué.

III. PENNAD.

1. PÉTRA eo éta talvoudégez eur Iuzéô, na pétra eo mäd ann enwad ?

2. Brâz int é péd doaré ; ha da genta ô véza ma eo két fisiet enn-hô komsiou Doué.

3. Râk ma éz eûz eur ré anézhô ha n'hô deûz két krédet, hag hô digrédôni a gäs-da-gét feiz Doué ? Né ra két.

4. Doué a zô gwirion, hôgen pép dén a zô guouiad, hervez ma eo skrivet : Évit ma vézi kavet gwirion enn da c'heriou, ha tréac'h pa vézi barnet.

5. Mar teû hon disléalded da ziskouéza gwelloc'h léalded Doué, pétrâ a livirimp-ni ? Ha disléal eo Doué (évit komza hervez ann dén), mar taol hé vuanégez war-n-omp ?

6. N'eo két : anéz pénaoz Doué a varnê-lén ar béd ?

7. Hôgen dré va disléalded mar teû léalded Doué da greski évid hé c'hloar, pérâg é parneur c'hoaz ac'hanoun ével péc'her ?

8. Ha pérâk na raïmp-ni kéd ann drouk, évit ma c'hoarvézô mäd diout-han ? (é-c'hiz hiniennou, évid hon dua, hon tamall da lavarout) Barnédigez ann dîd-zé a vézô hervez ar gwir.

9. Pétrâ éta a livirimp-ni ? Ha gwelloc'h omp-ni égét-hô ? É-nép doaré. Râk diskouézet hon eûz ével gwir, d'ar Iuzevien ha d'ar Jentiled, pénaoz é oand holl dindân bé-c'hed,

10. Ével ma eo skrivet : N'eûz dén gwirion é-béd :

11. Neûz dén poellek ; n'eûz dén hag a glaskfé Doué.

12. En em zihinchet int holl ; didalvez ind deûed holl ; n'eûz két

enn hô zouez hag a rajé ar mäd ,
n'eüs hini é-béd.

13. Eur béz digor eo hô garga-
den; hô zéodou hô deüz gréat toucl-
lérézou; eur c'hontam aspiak a zô
war hô muzellou.

14. Hô génou a zô leün a zrouk-
péden hag a c'houervder.

15. Buan eo hô zreid évit skufa
ar gwäd.

16. Mac'hérez ha reüz a zô enn
hô hencbou.

17. Na anavézont két hent ar pé-
oc'h.

18. N'éma kéd doujans Doué di-
ræg hô daou-lagad.

19. Hôgen ni a oar pénaoz holl
c'heriou al lézen a véz lavaret d'ar
ré a zô dindân al lézen; évit ma
vézô serret pép génou , ha ma vézô
ar béd holl dindân barn Doué ;

20. Räk dén é-béd na vézô di-
damallet dira-z-han diouc'h ôbériou
al lézen. Räk dré al lézen eo hon
eüz anavézet ar péc'hed.

21. Ha bréma héb al lézen gwi-
rionez Doué a zô bét diskleriet d'é-
omp , ha testéniet dré al lézen ha
dré ar Broféded.

22. Ar wirioecz-zé eüz a Zoué
en em gav dré ar feiz é Jézuz-Krist
é pép-hini , ha war hép-hini eüz ar
ré a gréd enn-han; räk n'eüz kemm
é-béd :

23. O véza ma hô deüz péc'het
holl , ha ma hô deüz ézomma eüz
a c'hloar Doué ,

24. Pa ind didamallet évit-néträ
dré hé c'hräs , dré ann daspréna-
durez hô deüz é Jézuz-Krist ,

25. En deüz kenniget Doué évit
göbr , dré ar feiz enn hé väd , évid
diskouéza hé wirionez , ô tisteürel
ar béc'hédou tréménét , goudé sioul-
ded Doué ;

26. Évid diskouéza hé wirionez
enn amzer-man; évit ma vézô gwi-
rion , ha ma didamallô ann hini en
deüz feiz é Jézuz-Krist.

27. Péléac'h éma éta ann abek
cüz hô fougé? Kased eo kuit. Dré
bé lézen? Dré lézen ann ôbériou?
Nann , hôgen dré lézen ar feiz.

28. Räk menna a réomp pénaoz

ann dén a zô didamallet dré ar
feiz héb ôbériou al lézen.

29. Doué hag hén n'ef-hén né-
méd Doué ar Iuzevien : Ha n'ef-
hén kéd ivé Doué ar Jentiled? Ia,
évit-gwir , Doué ar Jentiled eo ivé.

30. Räk n'eüz néméd eunn Doué
hép-kén , péhini a zidamall , ar ré
enwadet enn abek d'ar feiz , hag
ar ré zienwadet dré ar feiz.

31. Terri a réomp éta al lézen
dré ar feiz? Na réomp két ; hô-
gen hé starda a réomp.

IV. PENNAD.

1. PÉTRA a livirimp-ni éta en
défé kavet Abraham hon täd her-
vez ar c'hik?

2. Räk mar d-eo didamallet
Abraham diouc'h hé ôbériou , é
hell en em veüli , hôgen na hell
kéd diräk Doué.

3. Koulskoudé pétrâ a lavar ar
Skritur? Abraham a grédazé Doué ;
hag *hé feiz* a oé nivéret d'ézhan
ével gwirionez ;

4. Hôgen d'ann hini en deüz
gréad eunn dra , na véz két nivéret
ar göbr ével eur c'hras , hôgen ével
eunn dlé.

5. Hôgen d'an hini n'en deüz
gréat trâ é-béd , hag en deüz kré-
det enn hini a zidamall ar péc'her ,
é véz nivéret hé feiz ével gwiri-
onez , hervez ménoz gräs Doué.

6. Ével-sé eo é lavar David pénaoz
eo euzuz eunn dén da biou Doué
a niver ar wirionez héb ann ôbériou.

7. Euruz ar ré da beré eo dis-
taolet ar wallou , hag eüz a béré
eo gölôet ar béc'hédou.

8. Euruz ann dén da béhini
n'en deüz kéd Doué nivéret a bé-
c'hed.

9. Ann euzuzed-zé hag hén n'ef-
hén rôet néméd d'ar ré enwadet ,
ha n'ef-hén két rôed ivé d'ar ré
zienwadet? Räk lavaroud a réomp
pénaoz feiz Abraham a zô bét ni-
véret d'ézhan ével gwirionez.

10. Peür éta eo bét nivéret d'éz-
han? Pa eo bét enwadet , pé pa
oa c'hoaz dienwadet? Né két goudé.

ma eo hêt enwadet, hôgen pa oa c'hoaz dienwadet.

11. Hag hên a zigéméraz arouéz ann enwad, ével siel ar wirionez en doa bêt dré ar feiz, pa édo c'hoaz dienwadet; évit béza ann tād eûz ar ré holl a gred, hag hi n'int kéd enwadet, évit ma vézô nivéret hô feiz ével gwirionez :

12. Évit béza ivé ann tād eûz ar ré enwadet, péré hô deûz, nann hép-kén digéméret ann enwad, hôgen ivé a heûl roudou feiz Abraham hon tād, pa édo c'hoaz dienwadet.

13. Ével-sé né két dré al lézen eo bêt rôed ar gér da Abraham ha d'hé wenn en divijé da zigwez ar béd holl, hôgen dré wirionez ar feiz.

14. Râk mar d-eo ar ré hô deûz hêt al lézen a zô ann héred, ar feiz a zô didalvez, ha gér *Doué* a zô torret.

15. Râg al lézen a zigas ar vuanégez. Hag el leac'h n'eûz kéd a lézen, n'eûz kéd a derridigez al lézen.

16. Dré-zé eo dré ar feiz *omp héred*, évit ma vézô stard dré ar c'hrâs ar gér a zô bêt rôet da Abraham ha d'hé holl wenn nann hép-kén évid ar ré hô deûz digéméret al lézen, hôgen ivé ar ré a heûl feiz Abraham, péhini eo tād d'é-omb holl,

17. (Hervez ma eo skrivet : Da lékéad em eûz da dād da galz a vrôadou) dirak Doué, é péhini en deûz krédet ével ann hini a énaou a nevez ar ré-varô, hag a c'halv ar péz n'eo két, ével ar péz a zô.

18. Hé-man, a-énep *péb* espérans, en deûz krédet enn espérans; krédet en deûz é tenjé da dād da galz a vrôadou, hervez ma oa bêt lavared d'ézhan : Ével-sé é vézô da wenn.

19. Hé feiz na gollaz kéd eûz hé ners, ha na vennaz két pénaoz hé gorf a oa peûz-varô, ô véza ma en doa war-drô kant vloaz, ha ma oa peûz-varô ivé kôv Sara.

20. Fisiout a réaz héb-arvar é-

béd é gér Doué, hag en em nerza a réaz er feiz, enn eur rei gloar da Zoué,

21. O kridi stard pénaoz é hell ôber eunn dra, pa en deûz rôed hé c'hér d'hé ôber.

22. Dré-zé eo eo bêt nivéret d'ézhan *hé feiz* ével gwirionez.

23. Hôgen né kéd évit-han hép-kén eo skrivet, pénaoz eo bêt nivéret d'ézhan ével gwirionez :

24. Hôgen évid-omp-ni ivé da béré é vézô nivéret, mar krédomp enn hini en deûz savet Jézuz-Krist hon Aotrou eûz a douez ar ré-varô;

25. Péhini a zô bêt lékéat d'ar marô évid hor péc'hédou, hag a zô bêt dazorc'het évid hon didamalidigez.

V. PENNAD.

1. O véza ével-sé didamallet dré ar feiz, hor bézet ar péoc'h gand Doué dré Jézuz-Krist hon Aotrou,

2. Dré péhini hon eûz ivé digémér dré ar feiz er c'hrâz-zé é péhini é choumomp stard, ha dré péhini en em veûlomp enn espérans eûz a c'hlbar mipien Doué.

3. Ha nann hép-kén *enn espérans-zé*, hôgen ivé en em veûlomp enn ankeniou : ô c'houzout pénaoz ann anken a ra ar sioulded.

4. Ar sioulded a ra ann arnod, hag ann arnod ann espérans.

5. Hôgen ann espérans-zé né két touelluz : dré ma eo skulet karantez Doué enn hor c'halounou gand ar Spéred-Santel a zô bêt rôed d'é-omp.

6. Râk pérâk, pa édomp c'hoaz gwân, eo marô ar C'hrist évid ar béc'herien hervez ano amzer ?

7. Hag évit-gwir a véac'h unan-bennâg a fellé d'ézhan mervel évid eunn dén gwirion : martézé kouls-koudé unan-bennâg a grêffé mervel évid eunn dén eunn.

8. Hôgen ar péz a ziskouéz ar muia karantez Doué enn hor c'hén-ver, eo pénaoz, enn amzer ma édomp c'hoaz péc'herien,

9. Ar C'hrist a zô marô évid-omp ; ével-sé pa'z omp bréma dida-

mallet dré hé wad, kent-sé é vézimp dieùbet dré-z-han eûz a vuanégez Doué.

10. Râk mar d-omp en em unanet gand Doué dré varô hé vâb, ha ni c'hoaz hé énébourien, kent-sé é vézimb salvet dré hé vuez-hén, bréma pa'z omp didamallet.

11. Ha nann hép-kén omp en em unanet, hôgen ivé en em veûlomp é Doué dré hon Aotrou Jézuz-Krist, digant péhini eo deùed d'é-omp ann unvaniez-zé.

12. Dré zé ével mar d-eo deùed ar péc'hed er béd dré eunn dén hép-kén, hag ar marô dré ar péc'hed, ével-sé ar marô a zô tréménét enn holl dud *dré ann hini é péhini* hô deûz péc'het holl.

13. Râk bétég al lézen eo bét ar péc'hed er béd : hogen pa né oa két c'hoaz al lézen, ué oa két nivéret ar péc'hed.

14. Koulskoudé ar marô en deûz rénet adaleg Adam bété Moizez, é-kénver zô-kén ar ré ha n'hô doa két péc'het dré derridigez lézen Doué, ével ma réaz Adam, péhini eo ar skeùden eûz ann hini da zont.

15. Hôgen né d-eo két ar c'hrâs ével ar péc'hed; râk évit péc'hed unan hép-kén mar d-eo marô kalz a dùd, kent-sé trugarez ha grâs Doué a zô en em skiñet gant fonder war veûr a hini dré c'hrâs eunn dén hép-kén péhini eo Jézuz-Krist.

16. Ha né d-eo két ar c'hrâs-zé ével ar péc'hed; râk tamallet omb bét dré ar varn évid eur péc'hed hép-kén; ha didamallet omp dré ar c'hrâs goudé meûr a béc'hed.

17. Râk ma en deûz rénet ar marô dré eunn dén hép-kén, enn abek da béc'hed eunn dén hép-kén, ként-sé ar ré da béré eo rôet eur fonder a c'hrâs, a drugarez hag a wirionez, a réno er vuez dré eunn dén hép-kén péhini eo Jézuz-Krist.

18. Ével éta ma eo dré béc'hed unan hép-kén eo kouezet ann dùd holl er varnédigez, ével-sé ivé eo dré wirionez unan hép-kén eo bét rôed d'ann holl dùd didamallidigez ar vuez.

19. Râk ével meûr a hini a zô deùed da béc'herien dré zizentidigez eunn dén hép-kén; ével-sé ivé meûr a hini a zeûi da zud-gwirion dré zentidigez unan hép-kén.

20. Al lézen a zô deùet évid digas eul lød brâz a béc'hédou : Hôgen el léac'h ma'z eûz eul lød brâz a béc'héjou, éz eûz eul lød brasoc'h a c'hrasou.

21. Évit ével ma en deûz rénet ar péc'hed *ô rei* ar marô, é réno ivé ar c'hrâs dré ar wirionez *ô rei* ar vuez peûr-baduz dré Jézuz-Krist hon Aotrou.

VI. PENNAD.

1. PÉTRA éta a livirimp-ni ? Ha choum a raimp-ni er péc'hed évit ma kunnô ar c'hrâs ?

2. Doué ra virô. Râk mar d-omp marô er péc'hed, pénaoz é vézimp-ni c'hoaz enn-han ?

3. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz kéمند hini ac'hanomp a zô bét badézet é Jézuz-Krist, a zô bét badézet eunn hé varô ?

4. Liénet omb bét gant-han dré ar vadisiant er marô, évit, ével ma eo savet Jézuz-Krist eûz a douez ar ré-varô dré c'hloar hé Dâd, ma valéimp ivé ni enn eur vuez nevez.

5. Râk mar bézomp emboudet dioud hévéledigez hé varô, é vézimb ivé emboudet dioud hévéledigez hé zazorc'hidigez :

6. O c'houzout pénaoz hon dén kôz a zô bét staget oud ar groaz gant-han, évit ma vézô dispennet korf ar péc'hed, ha na vézimp mui dindân gwazoniez ar péc'hed.

7. Râk néb a zô marô, a zô dieùbet eûz ar péc'hed.

8. Ha mar d-omp marô gand ar C'hris, é krédomp pénaoz é vézimb ivé gand ar C'hris ;

9. Dré ma ouzomp pénaoz ar C'hris ô véza saved a douez ar ré-varô na varvô mui, ha pénaoz ar marô n'en dévézô mui a véli warn-ézhân.

10. Râg ével ma eo marô, eo marô eur weach évid ar péc'hed : hag ével ma eo beû, eo beû évid Doué.

11. Evel-sé c'houi ivé en em zellit ével pa vec'h marô d'ar pec'hed, ha ma vec'h beô évid Doué é Jézuz-Krist hon Aotrou.

12. Na rénet kéd éta ar pec'hed enn hô korf marvel, évit ma sentot oud hé wall-ioulou.

13. Ha na rôit kéd hoc'h izili d'ar pec'hed évid armou d'ann drouk : hôgen en em rôid da Zoué ével tûd deûed eûz a varô da vèô, ba rôid d'ézhan hoc'h izili évid armou d'ar wirionez.

14. Râg ar pec'hed na drec'hô kéd ac'hanoc'h, ô véza n'oc'h kéd dindân al lézen, hôgen dindân ar c'hrâs.

15. Pétrâ 'ta ? Ha pec'hi a raimpni ô véza n'émomp mui dindân al lézen, hôgen dindân ar c'hrâs ? Doué ra virô.

16. Ha na ouzoc'h-hu kéd pénaoz da biou-bennâg oc'h en em rôed da sklaved évit senti out-han, é choumit sklaved d'ann hini out pêhini é sentit, pé d'ar pec'hed évit kaout ar marô, pé d'ar zentidigez, évit kaout ar wirionez ?

17. Hôgen Doué ra vézô meûlet ô véza pénaoz goudé béza bêt sklaved d'ar pec'hed, hoc'h eûz koulskoudé sentet a weled hô kaloun oud ar gélénadurez-zé war skouér pêhini oc'h bêt kentéliet.

18. Evel-sé, goudé béza bêt dieûbet eûz ar pec'hed, oc'h deûet sklaved d'ar wirionez.

19. É doaré ann dûd é komzann ouz-oc'h, enn abek da wander hô kik : ével ma hoc'h eûz lékéat hoc'h izili da zervicha d'al louzdoni ha d'ar gaou évid ôber ann drouk, likit bréma hoc'h izili da zervicha d'ar wirionez évid hô santélédigez.

20. Râk pa édoc'h sklaved d'ar pec'hed, édoc'h dieûb é-kénver ar wirionez.

21. Pé frouez hoc'h eûs-hu tennet neûzé eûz aun traou-zé, eûz a béré é teûid da rusia bréma ? Râk hô divéz eo ar marô.

22. Hôgen bréma ô véza dieûbet eûz ar pec'hed, hag ô véza deûet sklaved da Zoué, éma hô frouez er

santélédigez, hag hô tivez ar vuez peûr-baduz.

23. Râg ar marô a zô gôbr ar pec'hed. Hôgen ar vuez peûr-baduz eo grâs Doué é Jézuz-Krist hon Aotrou.

VII. PENNAD.

1. HA na ouzoc'h-hu kêt, va breûdeûr (râk komza a rano oud ar ré a anavez allézen), pénaoz al lézen na aotrouni ann dén néméd é-pâd ann amzer ma vev-hi ?

2. Râg eur c'hrég pêhini a zô dindân béli eur gwâz, a zô éréet oud hé gwâz dré al lézen é-pâd ma eo beô-hén : hôgen mar d-eo marô hé gwâz, hi a zô diéréet eûz a lézen hé gwâz.

3. Evel-sé, mar d-eo beô hé gwâz, ha ma'z a gand eur gwâz all, é vézô galvet avoultrez : hôgen mar d-eo marô hé gwâz, hi a zô diéréet eûz a lézen hé gwâz, ha né kéd avoultrez ma'z a gand eur gwâz all.

4. Dré-zé, va breûdeûr, c'houi a zô ivé marô d'al lézen dré gorf ar C'hrist, évit béza da eunn all, pêhini a zô dazorc'het eûz a douez ar ré-varô, évit ma tougimp frouez da Zoué.

5. Râk pa édomp er c'hik, ar gwall-ioulou, péré a zeûe eûz al lézen, a luské hon izili, hag hô lékéa da zougen frouez ar marô.

6. Hôgen bréma omp dieûbet eûz a lézen ar marô, é pêhioi édomp dalc'het, enn hévélep doaré ma servichomp Doué é névested ar spéred, ha nann é hénanded al lizéren.

7. Pétrâ éta a livirimp ? Ha pec'hed eo al lézen ? Doué ra virô ; hôgen n'am eûz anavézet ar pec'hed néméd dré al lézen ; râk n'em bijé kêt anavézet ann droug-ioul, ma n'en défé kêt lavaret al lézen : N'az pézô kéd a wall-ioulou.

8. Hôgen ar pec'hed dré ann abek eûz ar gourc'hémenn, en deûz lékéad da zével penn-oun a bép seurt gwall-ioul. Râk heb al lézen ar pec'hed a oa marô.

9. Hôgen mé a vevé gwéach all

heb al lézen ; hôgen pa eo deñet ar gourc'hémenn, ar pec'hed a zô asbêvet ;

10. Ha mé a zô marô : hag en em gaved eo pénaoz ar gourc'hémenn péhini a dliê rei ar vuez, en deñz rôed ar marô.

11. Râg ar pec'hed, dré ann abek d'ar gourc'hémenn, en deñz va zouellet, ha va lazet dré ar gourc'hémenn hé-unan.

12. Evel-sé évit-gwir al lézen a zô santel, hag ar gourc'hémenn a zô santel, gwirion ha mât.

13. Ar péz a zô mât, hag hé en deñz éta rôed ar marô d'in ? N'en deñz két ; hôgen ar pec'hed, évid diskouéza eo ar pec'hed, en deñz rôed ar marô d'in dré enn dra hag a oa mât : enn hévélep doaré ma eo deñet ar pec'hed dré ar gourc'hémenn brasoc'h kirieg a béc'hed.

14. Râg gouzoud a réomp pénaoz al lézen a zô spéréduz : hôgen mé a zô kiguz, ô véza bét gwerzet dindân ar pec'hed.

15. Râk na ouzonn pétrâ a rann. Na rann kéd ar mât a fell d'in ; hôgen ôber a rann ann droug a gasaann.

16. Hôgen mar grann ar péz na fell kéd d'in, é roann va grâd d'al lézen, hag *éc'h anavezann* pénaoz eo mât.

17. Evel-sé bréma n'eo mui mé a ra ann dra-zé, hôgen ar pec'hed péhini a choum enn-oun.

18. Râg gouzoud a rann pénaoz n'euz n'êtrâ a vâd enn-oun, da lavarond eo em c'hik. Râk kavoud a raun ann ioul da ôber ar mât, hôgen na gavann kéd ar gallond d'hé ôber.

19. Râk né rann kéd ar mât a fell d'in da ôber, hôgen ôber a rann ann drouk na fell kéd d'in da ôber.

20. Mar grann ar péz na fell kéd d'in, n'eo mui mé ber grâ, hôgen ar pec'hed eo péhini a choum enn-oun.

21. Pa fell éta d'in ôber ar mât, é kavann eul lézen *hag a tneb out*

kément sé, ô véza ma choum ann droug enn-oun.

22. Râg en em blijoud a rann é lézen Doué hervez ann dén a-ziabars :

23. Hôgen kavoud a rann em izili eul lézen all, hag a stourm a-énep lézen va spéréd, hag am laka da sklâv da lézen ar pec'hed, péhini a zô em izili.

24. Dén reñzeñdik ma'z ounn ! Pïou a zieñbô ac'hanoun euz ar c'horf a varô-man ?

25. Grâs Doué é vézô dré Jézuz-Krist hon Aotrou. Evel-sé va-unan émouon dindân béli lézen Doué, hervez ar spéréd, ha dindân béli lézen ar pec'hed, hervez ar c'hik.

VIII. PENNAD.

1. N'EUZ kéd éta bréma a var-nédigez évid ar ré a zô é Jézuz-Krist, ha péré na gerzont kéd hervez ar c'hik ;

2. Râk lézen ar spéréd a vuez péhini a zô é Jézuz-Krist é deñz va dieñbet euz a lézen ar pec'hed hag ar marô.

3. Râg ar péz na hellé kéd da ôber al lézen, ô véza ma'z oa gwanet gand ar c'hik, Doué *en deñz hé c'hriat*, ô kâs hé Vâb hé-unan gand eur c'hik hénel out kig ar pec'hed ; bag enn abek d'ar pec'hed en deñz barnet ar pec'hed er c'hik ;

4. Évit ma vézô sévénet didamalidigez al lézen enn-omp, nî péré a valé nann hervez ar c'hik, hôgen hervez ar spéréd.

5. Râg ar ré a zô hervez ar c'hik, a gâv mât traou ar c'hik ; hag ar ré a zô hervez ar spéréd, a gâv mât traou ar spéréd.

6. Râk skiant ar c'hik eo ar marô ; hôgen skiant ar spéréd eo ar vuez hag ar péoc'h.

7. Râk skiant ar c'hik a zô énébour da Zoué : na zent kéd out lézen Doué, ha na hell kéd hé ôber.

8. Ar ré éta a vev hervez ar c'hik, na hellont két plijoud da Zoué.

9. Hôgen c'houi na véit két hervez ar c'hik, hôgen hervez ar spéré-

red; mar d'éma koulskoudé Spéred Doué enn-hoc'h. Mar d-eo unan-bennâg hép Spéred ar C'hrist gant-han, hen-nez n'eo kéd d'ézhan.

10. Hôgen mar d'éma ar C'hrist enn-hoc'h, pétrâ-bennâg ma eo marô ar c'horf enn abek d'ar péched, ar Spéred a zô béo enn abek d'ar wirionez.

11. Mar d'éma ô choum enn-hoc'h Spéred anu hini en deûz savet Jézuz eûz a douez ar ré-varô, ann hini en deûz savet Jézuz-Krist eûz a douez ar ré-varô, a rôl ivé ar vuez d'hô korfou marvel dré hé Spéred péhini a choum enn-hoc'h.

12. Ével-sé, va breûdeûr, n'omp két dléourien d'ar c'hik, évit béva hervez ar c'hik.

13. Râk mar hévit hervez ar c'hik, é varvot; hôgen ma likiid da ver-vel dré ar Spéred ôberiou ar c'hik, é révot.

14. Râk kément ré a zô alicet gand Spéred Doué, ar ré-zé a zô mipien Doué.

15. Râk n'hoc'h eûz kéd digéméret ar Spéred a sklavérez évit béza c'hoaz é spout; hôgen digéméret hoc'h eûz ar Spéred a vabérez, dré béhini é kriomp : (Abba), va Zâd.

16. Ar Spéred-zé eo a rô testéni d'hor spéred-ni, pénaoz omp mipien da Zoué.

17. Mar d-omp mipien, omb ivé héred, héred Doué, ha ken-héred ar C'hrist : ha mar gouzanvomp gant-han, é vézimp ivé meûlet gant-han.

18. Râk menna a rann pénaoz gloasiou ann amzer-man n'int két kévatal oud ar c'hloar da zont, a vézô diskleriet enn-omp.

19. Râk ar grouadurien a c'héd gand eur c'hoant brâz diskleriadur mipien Doué.

20. Rag ar c'hrouadur a zô dalc'het er fougé a-éneb hé ioul; hôgen enn abek d'ann hini en deûz hé zalc'het enn espérans;

21. Er géd da véza dieûbet eûz ann dalc'hidigez d'ar saotr, évit

kaoud hé lôd é frankiz gloar mipien Doué.

22. Râg gouzoud a réomp pénaoz bété vréma ann holl grouadurien a hirvoud, hag a zô ével pa wilioudsent.

23. Ha nann hép-kén hi; hôgen c'hoaz ni péré a biaouomp ar c'henta hirvoudomp enn-omp, ô c'heda mabérez mipien Doué, ha dasprénadurez hor c'horf.

24. Râk dré ann espérans eo omp salvet. Hôgen ann espérans a welleur, n'eo mui eunn espérans : Râk piou a esper ar péz a wél?

25. Hôgen ma espéromp ar péz ua welomp két, hé c'heda a réomp gant sioulded.

26. Ével-sé ivé ar Spéred a skoazell hor fillidigez : râk na ouzomp két pétrâ a dléomp da c'houlenni, évit pidi ével ma eo dléet; hôgen ar Spéred hé-unan hé c'houlenn évid-omp gant keinvaou dilavaruz.

27. Hag ann hini a hell c'houlia gwéled ar c'halounou, a oar pétrâ a c'hoanta ar Spéred; râk na c'houlenn nôtrâ évid ar zent néméd hervez Doué.

28. Hôgen gouzoud a réomp pénaoz pép-trâ a drô é mäd évid ar ré a gâr Doué, évid ar ré a zô galvet hervez hé ratoz évit béza sent.

29. Râg ar ré en deûz anavézet dré hé râg-gwiziégez, en deûz ivé hô kend-dileûret da véza hével out skeûden hé Vâb, évit ma vijé ar c'henta mäd é-touez kals a vreûdeûr.

30. Hag ar ré en deûz kend-dileûret, en deûz hô galvet; hag ar ré en deûz galvet, en deûz hô didamallet; hag ar ré en deûz didamallet, en deûz hô meûlet.

31. Goudé-zé pétrâ a livirimp-ni ? Mar d'éma Doué évid-omp, piou a vézô a-énep d'é-omp ?

32. Ma n'en deuz két bét azaouez évid hé Vâb hé-unan, hôgen ma en deûz hé rôc évid-omp holl; pénaoz, goudé béza hé rôc, na rôl-hén két pép-trâ d'é-omp ?

33. Piou a damallò ar ré zilennet gand Doué ? Doué hé-unan co a zidamall anézho.

34. Piou hô barnò ? Jézuz-Krist a zò marò, hag ouc'h-penn co da-zore'het; hag *azézet* enn tu déou da Zoué, é péléac'h é péd évid-omp.

35. Piou éta a bellai ac'hanomp eûz a garantez Jézuz-Krist ? Hag ar c'hlaç'har é *vézô* ? Pé ann anken, pé ann naoun, pé ann noazder, pé ar riskl, pé ann heskinou, pé ar c'hlézé ?

36. (Ével ma eo skrivet : Kased omp d'ar marò bemdez enn abek d'id : hor selloud a récur é-c'hiz déved mād da véza lazet.)

37. Hôgen trec'hi a réomp ann traou-zé holl dré ann hini en deûz karet ac'hanomp.

38. Râg gouzond a rann évit-gwir pénaoz nag ar marò, nag ar vuez, nag ann Éled, nag ar brinsé-lézou, nag ar galloudou, nag ann traou a vréma, nag ann traou da zont, nag ann ners,

39. Nag ann uc'helder, nag ann dounder, na krouadur all é-béd na hellò pellaad ac'hanomp eûz a garantez Doué, a zò é Jézuz-Krist hon Aotrou.

IX. PENNAD.

1. AR wirionez a lavarann é Jézuz-Krist; na lavarann kéd a c'hevier; va c'houstians a rô ann desténi-zé d'in dré ar Spéred-Santel;

2. Pénaoz em eûz eunn dristidigez vrâz, ha ma'z eo gwasket bepréd va c'haloun gand ar c'hloaz:

3. Râg c'hoantéet em bijé béza anaouéet, *ha rannet* diouc'h Jézuz-Krist évit va breñdeür, péré a zò kérent d'in hervez ar c'hik,

4. Péré a zò ann Israëlited, da béré eo mabérez mipien *Doué*, hé c'hloar, hé gévrédigez, hé lézen, hé wazoniez, hag hé wéstlou:

5. A béré é oa ann tadou, hag eûz a béré eo deûet hervez ar c'hik Jézuz-Krist, péhini a zò Doué dreist pép-trâ ha benniget enu *holl* amzeriou. Amen.

6. Né két koulskoudé é vé torret gér Doué. Râg ar ré holl a zò eûz a Israel n'int két Israëlited:

7. Nag ar ré holl a zò eûz a wenn Abraham, n'int kéd hé vi-pien: hôgen, é Izaak, *émé Doué*, é vézô galvet da wenn.

8. Da lavaroud eo pénaoz ar ré a zò mipien hervez ar c'hik n'int két évit-sé mipien Doué; hôgen pénaoz ar ré a zò mipien ar gwésti, a zò krédet béza eûz ar wenn.

9. Râk chétu geriou ar gwésti: A-benn ann amzer-zé é teûinn, ha Sara é dévézô eur mab.

10. Ha né kéd enn-hi hép-kén é wéleur ann dra-zé; hôgen ivé é Rébekka, péhini é doé enn eur gwilioud hép-kén *daou vab* eûz a Izaak hon tād.

11. Râg a-raok ma oent ganet, ha ma hô doé gréat mād pé zrouk, évit ma choumfé ratoz Doué hervez hé zilenn,

12. Nann enn abek d'hô ôbe-tiou, hôgen enn abek da c'halv Doué, é oé lavared d'ézhi:

13. Ann héna a blégô dindân ar iaouanka, ével ma eo skrivet: Karet em eûz Jakob, ha kaséet em eûz Ézaü.

14. Pétrâ éta a livirimp-ni ? Ha gaou a zò é Doué ? Doué ra virô.

15. Râk lavaroud a ra da Voizez: Trugarez em bézô oud ann hini a fellô d'in da drugaréza; truez em bézô oud ann hini a fellô d'in da druéza.

16. Dré-zé kément-sé na zeû nag eûz ann hini a c'hoanta, nag eûz ann hini a réd, hôgen eûz ann drugarez a Zoué.

17. Râk lavaroud a ra da Faraon er Skritur: Évit-sé eo em eûz da gentraouet, évit ma tiskouézinn enn-od va galloud; ha ma vézô brudet va hanô dré ann douar holl.

18. Dré-zé éta en deûz trugarez oud néb a gâr, hag é kaled néb a gâr.

19. Martézé é liviri d'in: Pé-râg éta en em glemm *Doué* ? Râk piou a éneb oud hé ioul ?

20. Hôgen, ô dén, piou oud-dé

évid daéla oud Doué ? Hag eur pôd-pri a lavar d'ann hini en deûz hé c'hreat : Pérag ec'h eûs-té va gréat ével-sé ?

21. Ha na hell kéd ar pôder ôber eûz a eunn hévélep tolzen bri, eul léstr évid ann énor, hag eunn all évid ar véz ?

22. Mar fell da Zoué, évid diskouéza hé vuanégez, hag évit rei da anaoud hé c'halloud, gouzanvi gand eur sioulded brâz al listri a vuanégez aozet évid ar gollidigez,

23. Évid diskouéza pinvidigez hé c'hloar war al listri a drugarez en deûz aozet évid hé c'hloar.

24. Hior galvet en deûz nann hép-kén eûz a donez ar Iuzevien, hôgen ivé eûz a douez ar Jentiled,

25. Ével ma lavar hé-unan enn Ozéé : Gervel a rinn va fobl, ar ré né oa két va fobl ; va c'harantez, ann hini né oa két va c'harantez ; ha dellézek a drugarez, ar ré da béré n'em boa két gréad a drugarez.

26. Hag é c'hoarvézô pénaoz enn hévélep léac'h ma eo hét lavaret d'ézhô *gwéchatl* : N'oc'h két va fobl ; éno é vézint galvet mipien ann Doué béo.

27. Hôgen diwar-benn Israel, Izaiaz a c'harm : Ha pa vé ann niver eûz a vipien Israel kévatal da hini tréaz ar môr, na vézô né-méd eunn dilere'h bihan a zalvet.

28. Râk Doué a zismantro hag a verrai hé fobl gand gwirionez. Ann Aotrou a rai eur c'hrennadur brâz war ann douar.

29. Hag ével ma lavaraz Izaiaz a-raok : Ma n'en défé Aotrou ann arméou miret gwenn d'é-omp, é vijemp deñed hénel out Sodoma ha Gomorra.

30. Pétrâ éta a livirimp-ni ? Pénaoz ar Jentiled péré na glaské két ar wirionez, hô deûz digéméret ar wirionez, hôgen ar wirionez a zeû eûz ar feiz.

31. Ha pénaoz enn-énep ann Israélited péré a glaské lézen ar wirionez, n'hô deûz két tizet lézen ar wirionez,

32. Pérak ? O véza n'hô deûz kéd hé c'hasket dré ar feiz, hôgen dré ôberiou *al lézen* : rak stoket hô deûz oud ar méan-fazi,

33. Ével ma eo skrivet : Chétu é lakaann é Sion eur méan-fazi, eur gariek a harz : ha néb a grédô enn-han na vézô két mézékéet.

X. PENNAD.

1. ÉVIT-GWIR, va breûdeûr, ioul va c'haloun, ha va fédennou da Zoué, a zô holl évit silvidigez Israel.

2. Râk rei a rann ann testéni d'ézhô pénaoz hô deûz oaz évid Doué, hôgon *ann oaz-zé* né kéd hervez ar wiziégez.

3. Râg ô véza na anavézont két gwirionez Doué, ha ma klaskont hô gwirionez hô-unan, na blégont kéd da wirionez Doué.

4. Râg ar C'hrist eo ann divez eûz al lézen, évid didamallout néb a gréd enn-han.

5. Hôgen Moizez en deûz skrivet pénaoz ann dén a heuliô ar wirionez a zeû eûz al lézen, a vévô enn-bi.

6. Hôgen diwar-benn ar wirionez a zeû eûz ar feiz, chétu pétrâ a lavar : Na lavar két enn da galoun : Piou a biñô enn Éav ? Da lavaroud eo, évit lakaad ar C'hrist da ziskenni ac'hanô :

7. Pé piou a ziskeanô é gwéled ann douar ? Da lavaroud eo, évit gervel ar C'hrist eûz a douez ar ré-varô.

8. Hôgen pétrâ a lavar ar Skritur ? Ar gér a zo tôte d'id, enn da c'hénou, hag enn da galoun, da lavaroud eo, gér ar feiz a brézégomp.

9. Ma ansavez a c'hénou pénaoz Jézuz eo ann Aotrou, ha mar krédéz a galoun pénaoz Doué en deûz hé zavet a douez ar ré-varô, é vézi salvet.

10. Râk réd eo kridi a galoun évit béza didamallet, hag ansavout a c'hénou évit béza salvet.

11. Dré-zé ar Skritur a lavar : Piou-bennâg a gréd enn-han na vézô két mézékéet.

12. Râk n'eûz kemm é-béd étré ar Iuzevien hag ar Jentiled ; ha n'hô deûz holl néméd eunn Aotrou, péhini a rô hé vadou d'ar ré holl a c'halv anézhan.

13. Râk piou-bennâg a c'halvô hanô ann Aotrou , a vézô salvet.

14. Pénaoz éta é c'halvint-hi ann hini é péhini na grédont két ? Pé pénaoz é krédint-hi enn hini eûz a béhini n'hô deûz két klevéd hanô ? Pé pénaoz é klevint hanô anézhan , ma na véz két prézéget d'ézhô ?

15. Hôgen pénaoz é vézô prézéget d'ézhô ma na vézeur két kaset ? Evel ma eo skrivet : Péger kaer eo treid ar ré a brézeg ar péoc'h , ar ré a brézeg ar gwir vadou.

16. Hôgen na zentont két holl ond ann Aviel. Râg Izaiaz a lavar : Aotrou, piou en deûz krédet d'hor prézégen ?

17. Evel-sé ar feiz a zeû eûz ar c'hleved , hag ar c'hleved eûz a c'hér ar C'hrist.

18. Hôgen émé-vé , ha n'hô deûs-hi kéd hé glevet ? Hag évit-gwir hô mouéz a zô bét klevet dré ann douar holl , hag hô geriou a zô éat bété penn ar béd.

19. Hôgen émé-vé , ha n'en deûs-hén kéd Israel hé anavézet ? Moizez eo en deûz lavared da genta : Mé hô lakaî da véza hérézuz eûz a eur bobl ha né kéd hô pobl ; hô lakaad a rinn da vuanékaad oud eur bobl diskiant.

20. Hôgen Izaiaz a lavar gand herder : Kavet ounn bét gand ar ré ha na glaské kéd ac'hanoun : hag en em ziskouézet ounn bét d'ar ré ha na c'houlenné kéd ac'hanoun.

21. Hag é lavar a-éneb Israel : A-héd ann deiz em eûz astennet va daouarn d'ar bobl diskredik hag araouz-zé.

XI. PENNAD.

1. MÉ a lavar éta : Ha Doué en deûs hén distaolet hé bobl ? N'en deûz két. Râk mé a zô va-unan Israélit , eûz a wenn Abraham , hag eûz a vreuriz Benjamin.

2. Doué n'en deûz két distaolet hé hobl , péhini en deûz anavézet dré hé râg-wiziégez. Ha na ouzoc'h-hu két pétrâ a lavar ar Skritur diwar-benn Éliaz ? É pé zoaré é komz oud Doué a-éneb Israel :

3. Aotrou , lazed hô deûz da Bro-féded , diskared hô deûz da Aoteriou ; choumed ounn va-unan , hag é klaskont va huez.

4. Hôgen pétrâ a respount Doué d'ézhan ? Mired em eûz évid-ouñ seiz mil dén , péré n'hô deûz két pléget , hô glin dirâk Baal.

5. Evel-sé éta eunn niver bilhan a zô bét salvet enn amzer-zé hervez dilenn ar c'hrâs.

6. Hôgen mar d-eo dré ar c'hrâs , né kéd éta dré ann ôberiou : anéz ar c'hrâs na vijé mui ar c'hrâs.

7. Pétrâ éta a livirimp ? Pénaoz Israel n'en deûz két kavet ar péz a glaské : hôgen ar ré zilennet hô deûz kavet ; hag ar ré all a zô dallet.

8. Evel ma eo skrivet : Doué en deûz rôed d'ézhô eur spéréd a vougousk : ha bété vréma hô deûz daou-lagad ha na wélont két , hô deûz diskouarn ha na glevont két.

9. Ha David a lavar : Ra zeûi hô zaol ével eur roued , ével eul lindag , ével eul lamm , évit béza da c'hôbr d'ézhô.

10. Ra dévalai hô daou-lagad évit na wélint két : ha laka hô c'hein da véza kroumin bépréd.

11. Mé a lavar éta : Ha kouézet int bep gellout sével adarré ? Doné ra virô. Hôgen hô lamm a zô bét eunn abeg a zilvidigez évid ar Jentiled , hag évit-hô eunn abeg a gen-damouez.

12. Mar d-eo bét hô lamm da binvidigez d'ar béd , hag hô digresk da binvidigez d'ar Jentiled ; pégement na zigasô-hén kéd hô leûnder ?

13. Râg hel lavaroud a rann d'éhoc'h , c'houi péré a zô Jentiled : Keit ha ma véziñ Abostol ar Jentiled éc'h énorinn va c'harg ,

14. Évit kontraoui kendamouez ar ré eûz a eur c'hig gan-én , hag é savétéinn , *mar gellann* , lôd anézhô.

15. Râk mar d-eo bêt hô c'holl da unvaniez d'ar béd, pétrâ é vézô hô adsaô, nemed *ann distrô* eûz ar marô d'ar vuez ?

16. Mar d-eo santel ar boulc'h, ann dors a zô santel ivé : ha mar d-eo santel ar c'hrisien, ar skourrou a zô santel ivé.

17. Mar d-eo bêt torret unan-bennâg eûz ar skourrou, ha mar d-oud deûet, té péhini a zô eur wézen olivez c'honéz, da vèza emboudet war-n-ézhô, ha da gaoud da lôd eûz a c'hrisiou hag eûz a lard ar wézen-olivez,

18. Na vugad két a-êncbar skourrou. Mar teûez da vugadi, *gwé*z pénaoz né két té a zoug ar c'hrisien, hôgen ar c'hrisien eo a zoug ac'hanod.

19. Hôgen té a lavarô : Ar skourrou-zé a zô bêt torret évit ma vijenn emboudet.

20. Mâd : torret int bêt enn abek d'hô digrédoni ; ha té a choum stard dré da feiz : hôgen n'en em uc'héla két, hag az pèz aoun.

21. Râk ma n'en deûz kéd Doué espernet ar skourrou natural, martézé na espérô két ac'hanod ken-neût.

22. Gwél éta madélez ha garentez Doué : hé c'harventez é-kénver ar ré a zô kouézet, hag hé vadélez enn da génver-té, mar choumez stard enn hé vadélez ; anéz é vézi ivé skejet.

23. Hôgen hi, ma na choumont két enn hô digrédoni, a vézô emboudet *a-nevez* ; râk Doué a bell hô embouda adarré.

24. Râk mar d-oud bêt trouc'het eûz a eur wézen-olivez c'honéz, péhini a oa da géf natural, évit béza emboudet a-êncp da natur war eur gwir wézen-olivez, kent-sé ar skourrou natural eûz ar wézen-olivez ha na vézint-hi két emboudet war hô c'héf hô-unan ?

25. Mé a fell d'in, va breûdeûr, é oufac'h ar mister-man (évit na viot két fûr enn hô taou-lagad hoc'h-unan) pénaoz lôd eûz a Israel a zô

kouézet enn dallentez, bété ma vézô deûed ébarz *ann iliz* al leûnder eûz ar boblou ;

26. Hag ével-sé Israel holl a vézô salvet, ével ma co skrivet : *Donc* a rai eûz a Zion eunn daspréner, péhini a ziframmô hag a bellai ar fallagriez eûz a Jakob.

27. Hag honn-nez eo ar gérrédigez a rion gant-hô, pa'm bézô lamet hô féc'hédou.

28. Ével-sé hervez ann Aviel int énébourien enn abek d'éhoc'h : hôgen hervez ann dileon int karet stard enn abek d'hô zadou.

29. Râk rôn ha galvédigez Doué a zô hép keûz.

30. Râg ével gwéchal ha gré-dac'h kéd é Doué, hag eo rôed d'éhoc'h bréma ann trugarez, enn abek da zigrédoni *ar Iuzevien* ;

31. Ével-sé *ar Iuzevien* na grédont két bréma é rajé Doué trugarez enn hô kénver hu, évit ma kavint trugarez dré hô trugarez hu.

32. Râk Doué en deûz strobet ann holl enn digrédoni, évid ôber trugarez é-kénver pép-hini.

33. O dounder madou furnez ha gwiziégez Doué ! Pégen diboelluz eo hé varnou, ha pégen didreûzuz eo hé henchou !

34. Râk piou en deûz anavézet ménoz ann Aotrou ? Pé piou a zô bêt hé alier ?

35. Pé piou en deûz rôed enno dra d'ézhan da genta, évit ma vé dléet gôbr d'ézhan ?

36. Râk pép-trâ a zô anézhan, dré-z-han hag enn-han : Ra vézô d'ézhan ar c'hloar enn holl amzeriou. Amen.

XII. PENNAD.

1. HO pidi a rann éta stard, va breûdeûr, dré ann drugarez a Zoué, ma rôod d'ézhan hô korfo ével eunn hostif béô, santel hag hétuz d'ézhan, évit ma vézô hoc'h azeûlidigez hervez ar reiz.

2. Na blégit két d'ann amzer-man, hôgen gwellait ô tinévèzi hô

skiant, évit ma anavezot pénaoz ioul Doué a zô mäd, hag hétuz, ha klök.

5. Räk lavaroud a rann da bép-hini ac'hanoc'h, dré ar c'hräs a zô hét rôed d'in, na rai két muioch a städ anézhan hé-unan égét na dlé ôber, hôgen ma rai städ anézhan gant poell, hervez ar c'hemm eüz ar feiz en deüz rannet Doué gant pép-hini.

4. Räg ével ma hon eüz enn eur c'horf hép-ké kalz a izili, ha n'hô deüz két enn holl izili-zé ann hévélep ôber :

5. Ével-sé omp meür a lini ha n'omp néméd eur c'horf hép-kén é Jézuz-Krist, hag éz omp pép-hini izili ann eil égilé.

6. Dré-zé, ével ma hon eüz holl talvoudégésiou dishézel hervez ar c'hräs a zô hét rôed d'é-omp ; néb a ziougan, ra *ziouganó* hervez reiz ar feiz ;

7. Néb a zervich *ann iliz* ; ra zervichô *gand ahet* ; néb a géleñn, ra géleñnô *erväd* ;

8. Néb a ali, ra aliô *gant hun-véléz* ; néb a ra ann aluzen, r'hé c'brai *gand ceunder* ; néb a rén *hé vreüdeür*, r'hô réno gant préder ; néb a ra trugaerz, r'hé c'brai gant lévénez.

9. *Ra vézô* hô karantez hép trôidellérez. Kasaid ann drouk, hag en em rôit stard d'ar mäd.

10. En em garit ann eil égilé *gand eur garantez a vreür*. En em ziaraogit oc'h en em énoré ann eil égilé.

11. Na vézit két diek en hô tléad. Bézit birvidik a spéred. Servichit *mäd* ann Aotrou.

12. Bézit laouen enn espérans. Bézit habask enn enkrézou. Bézit kendalc'huz er bédén.

13. Bézit karantézuz évit gwalc'ha ézommou ar zent. Rôid digémer enn hô ti.

14. Bennigít ar ré a heskin ac'hanoc'h ; bennigít-hô, ha na zrouk-pédit két gant-hô.

15. En em laouénait *gand ar ré*

a zô laouen, ha gwelit *gand ar ré a vél*.

16. Bézit unvanet enn hévélep ménosiou. Na glaskit két ann traou oc'hel, hôgen kavít mäd ann traou izéla. Na vézit két fûr enn hô ménoz hoc'h-unan.

17. Na zistaolit da zén droug évid drouk. Grîd ar mäd, nann hép-kén diräk Doué, hôgen ivé diräg ann däd holl.

18. Mar d-eo galluz, ha kément ha m'az eo enn-hoc'h, hévid é péoc'h gant péb unan.

19. N'en em zifennit két hoc'h-unan, va bieuéür keiz, hôgen rôit léac'h d'ar vuanégez ; räk skrived eo : D'in eo ar venjans, mé eo ké rô, émé ann Aotrou.

20. Hôgen ma en deüz naoun da énébour, rô da zibri d'ézhan ; ma en deüz sec'hed rô da éva d'ézhan : räg enn eur ôber ével-sé, é tastum glaou tãn war hé benn.

21. Na véz két trec'het *gand ann drouk* ; hôgen trec'h ann drouk *gand ar mäd*.

XIII. PENNAD.

1. RA blégô pép dén dindân héli rénerien ar vrô : räk n'eüz béli é-béd ha na zeüfé a berz Doué ; ha kément bini a zô, a zô hét lékéat *gand Doué*.

2. Piou-bennäg éta a ra-penn d'ar véli, a ra-penn da reiz Doué, hag ar ré a ra-penn d'ézhan, a denn ar varnédigez war-n-ézhô hô-unan :

3. Räg ar brinsed n'int két da zouja d'ar ré a ra väd, hôgen d'ar ré a ra drouk. Ha té éta a fell d'id béza héb aoun räg ar véli? Grâ ar mäd, hag é vézi meüet *gand-his*.

4. Räg ar prins a zô miniétr Doué évid da väd. Hôgen m ar grz drouk, az péz aoun ; räk né két héb abek é toug ar c'hlézé. Räk ministr Doué eo, évit teürel hé venjans war ann bini a ra drouk.

5. Réd eo éta d'é-hoc'h pléga, nann hép-kén *gand aoun räg ar c'hastiz*, hôgen ivé dré zléad ar goustians.

6. Dré-zé eo é paëit ar gwirioù ;
râg ar *brinsed* a zô ministred Doué,
ha n'hô deûz kén kaig.

7. Distaolid éta da bép-hini ar
péz a zô dléed d'ézhan ; ar gwi-
riou da nép ma eo *dléet* ar gwi-
riou ; ann tellou da nép ma eo
dléet ann tellou ; ann doujans da
nép ma *tleid* ann doujans ; ann
énor da nép ma *tleid* ann énor.

8. Na choumit dléour é-kénver
dén, néméd eûz ar garantez a
dléour ann eil d'égilé : râg ann
hini a gâr ann nesa , en deûz sé-
vénét al lézen.

9. Râg *gourc'hémennou Doué* :
Na gouëzi kéd enn avoultriez : Na
lazi kêt : Na laëri kêt : Na zougi
kéd a fals testéni : Na c'hoantai
kêt *madou da nesa* : ha ma éz eûz
unan-bennâg all hénvel , holl int
dalc'het er gér-man : Karoud a ri
da nesa ével-d-oud da-unan.

10. Ar garantez évid aon nesa na
c'houzanv kêt é vé gréad drouk
d'ézhan. Ével-sé ar garantez a zô
leûnidigez al lézen.

11. Gouzoud a réomp é tôsta ann
amzer, bag eo deûed dijâ ann heur
da zihuna eûz hor c'housk. Râk bré-
ma eo tóstoc'h hor silvidigez égét
pa hon eûz *déraouet* kridi.

12. Ann nôz a ia a-raok, hag ann
deiz a dôsta. Dilézomb éta ôberiou
ann dévalien, ha gwiskomb armou
ar goulou.

13. Baléomp gand déréadégez
ével ma récur enn deiz. N'en em
rôit kéd d'al lontégez ha d'ar véz-
venti, d'ar c'hadélez ha d'al lous-
doni, d'ar strivou ha d'ann hérez ;

14. Hôgen gwiskit hon Aotrou
Jézuz-Krist, ha na gémérit kéd a
bréder eûz hô kik, ô walc'ha hé
c'hoantou.

XIV. PENNAD.

1. DIGÉMÉRID ann hini a zô
gwân er feiz , hép striva gant-han
diwar-benn hé venosiou.

2. Râg unan a gréd é hell dibri
a bép trâ ; eunn all péhini a zô
gwân er feiz , na zebr némét lou-
zeu.

3. Néb a zebr , na zisprijet kêt
nép na zebr kêt ; ha nép na zebr
kêt , na varnet kêt nép a zebr ;
râk Doné en deûz hé zigéméret.

4. Piou oud-dé té , évit barnout
gwâz eunn all ? Mar choëm enn
hé zâ , pé mar kouéz , kément-sé
a zell oud hé Aotrou : hôgen choëm
a rai enn hé zâ , râg galloudek eo
Doué évid hé zerc'hel stard.

5. Unan a laka kemm étre ann
deisioù ; hag eunn ail a varn int
kévatal. Ra rai pép-hini ével ma
venn.

6. Ann hini a gemm ann dei-
siou , a gemm anézho é *gwél* ann
Aotrou. Ann hini a zebr a bép trâ ,
a zebr é *gwél* ann Aotrou, hag é
trugaréka Doué ; ann hini na zebr
kêt a bép trâ , na zebr kêt é *gwél*
ann Aotrou , hag é trugaréka Doué.

7. Râg hini é-béd ac'hanomp na
vév évit-han hé-unan , nag hini é-
béd ac'hanomp na varv évit-han
hé-unan.

8. Daoust pé é vévomp , évid
aon Aotrou eo é vévomp ; daoust
pé é varvomp , évid ann Aotrou
eo é varvomp. Ével-sé 'ta, daoust pé
é vévomp , daoust pé é varvomp ,
émomp bépréd d'ann Aotrou.

9. Râg évit-sé eo eo marô ar
C'hrist hag eo saved a varô da véô ;
évit kaout béli war ar ré-varô ha
war ar ré-véô.

10. Hôgen té , pérâg é varnez-
té da vreûr ? Ha té , pérâg é tis-
prijez-té da vreûr ? Râg holl ez aimp
dirâk kador ar C'hrist.

11. Râk skrived eo : Béo ounn ,
émé ann Aotrou ; pép glîn a blégô
dira-z-oun , ha pép téôd a ansavô
ounn Doué.

12. Dré-zé pép-hini ac'hanomp
a zistaolô kount da Zoué évit-han
hé-unan.

13. N'en em varnomp kéd éta
mui ann eil égilé : hôgen kentoc'h
barnit pénaoz na dléit kêt rei d'hô
preûr eunn abeg a lamm pé a wall-
skouér.

14. Mé a oar , hag é fisisann enn
Aotrou Jézuz , pénaoz n'eûz nétrâ

azic'hlan anézhaz hé-unan, ha pénaoz n'eo dic'hlan néméd évid ann hini a venn é vé dic'hlan.

15. Hôgen mar doaniez da vreur enn abek d'ar boéd, na valéez mui hervez ar garantez. Na goll két enn abek d'az boéd ann hini évit péhini eo marô ar C'hrist.

16. Likid évez éta na vé lavaret droug eûz hor mād-ni.

17. Rāk rouantélez Doné n'en em gav két enn dibri hag enn éva, hôgen er wirionez, er péoc'h hag é levénez ar Spéred-Santel.

18. Rāk nêb a zervich ar C'hrist enn doaré-zé, a blij da Zoué, hag a zô meûlet gand ann dûd.

19. Dré-zé éta enklaskomp ar péz a zell ouc'h ar péoc'h, ha rôomp skouër-vâd ann eil d'égilé.

20. Na zispennit két ôber Doué enn abek d'ar boéd. Rāk pép-trâ a zô glân ; hogen fall eo da eunn dén dibri eûz a eunn dra, mar teû da rei gwall-skouër oc'h hé zibri.

21. Mād eo na zebfez két a gik, ha na évfez két a win, na ua rafez nétrâ a gément a hellé lakaad da vreur da gouéza, rei gwall-skouër d'ézhaz, pé hé lakaad da véza gwân.

22. Ha feiz ec'h eûs-té ? Az péz-li enn-od da-unan dirāk Doué : Euruz ann hini n'en em varn két hé-unan er péz a venn béza mād.

23. Hôgen ann hini a zô enn arvar, mar tebr, a vézô barnet ; ô véza nê ra két hervez ar feiz. Rāk kement trà na véz két gréad hervez ar feiz, a zô péc'het.

XV. PENNAD.

1. BÉZ' é tléomb éta, nî péré a zô kréoc'h, skoazia gwanderiou ar ré ziwers, ha na dléomp két klaskout hon dudi hon-unan.

2. Ra blijô pép-hini ac'hanoc'h d'hé nesa é kémeud a zô mād, ha skouëriuz évit-haz.

3. Râg ar C'hrist n'en deûz két klasket hé zudi hé-unan, hôgen ével ma eo skrivet : Ann dismégansou a zô bêt gréad d'id a zô kouézet war-n-oun.

4. Hôgen kémeud a zô skrivet, a zô skrivet évid hor c'hélenna, évit ma hor bézô ann espérans, dré ann habaskded, ha dré fréalzidigez ar Skrituriou.

5. Doué ann habaskded hag ar fréalzidigez ra roi d'é-hoc'h ar c'hrâs da véza unvanet ann eil gand égilé hervez Jézuz-Krist ;

6. Évit ma hellot gand eunn hévélep kaloun, gand eunn hévélep génou meûli Doué, ha Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist.

7. Dré-zé en em zigémérit ann eil égilé, ével ma en deûz ar C'hrist hô tigéméret évit gloar Doué.

8. Rāk lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Jézuz Krist, a zô bêt ministr ann enwad évid ar wirionez eûz a Zoué, évit krétaat ar gér a oa bêt rôed d'hon tadou.

9. É-kénver ar Jentiled, n'hô deûz da veûli Doué néméd diwarbenn hé drugarez, ével ma eo skrivet : Dré-zé, Aotrou, ec'h ansavinn ac'hanod dirâg ar Jentiled, hag é kaninn da hanô.

10. Hag é lavar adarré : En em laouéoaît, Jentiled, gand hé bobl.

11. Hag adarré : Jentiled, meûlid Doué holl : Pobled, énorit-hén holl.

12. Hag Izaiôz a lavar ivé : Jessé a vézô ar c'hrisien, hag ann hini a zavô anézhî a réno war ar Jentiled, hag ar Jentiled a espéro enn-haz.

13. Doué ann espérans r'hô kargô a bép levénez hag a béoc'h ô kridi : évit ma kreskô hoc'h espérans dré ners ar Spéred-Santel.

14. Évid-oun-mé, va breûdeûr, é ouzonn ervâd hag évit-gwir pénaoz oc'h leûn a garantez hag a bép gwiziégez, enn hévélep doaré ma hellit en em géleua ann eil égilé.

15. Koulskoudé, va breûdeûr, em eûz skrivet aun dra-man gand herder d'é-hoc'h, évid hep-kén hé zigas da goun d'é-hoc'h, hervez ar c'hrâs a zô bêt gréad d'in gand Doné ;

16. Da véza ministr Jézuz Krist

ê-touez ar Jentiled, ô santêla Aviel Doué, évit ma vézô digéméret gwêstl ar Jentiled, ha ma vézô santêlet gand ar Spéred-Santel.

17. Béz' é hellann éta en em veñli é Jézuz-Krist eûz ar péz en deûz gréad Doué dré-z-oun.

18. Râk na grédfenn két komza d'é-hoc'h eûz ar péz n'en d'eûz két gréat ar C'hrist dré-z-oun, évit la-kaad ar Jentiled da zenti dré ar gér ha dré ann ôberiou;

19. Dré ners ann arwésiou hag ar vuzudou, dré ners ar Spéred-Santel : enn hévélep doaré ma em eûz douget Aviel ar C'hrist eûz a Jérusalem, oc'h ôber ann drô bétég ann Illiria.

20. Evel-sé n'em eûz két pré-zéget ann Aviel el lec'hion é péré é oa bét anavezet hanô ar C'hrist, évit na zavhenn két eunn ti war ziazez eunn all : hôgen ével ma eo skrivet :

21. Ar ré da béré n'eo két bét diouganet, a wêlô anézhan ; hag ar ré n'hô doa két klêvet méneg anézhan, a glevô anézhan.

22. Sé eo en deûz mired ouz-in aliez na'z ajenn d'hô kavout, ha mired ounn bét bété vréma.

23. Hôgen bréma, ô véza n'em eûz mui a léac'h da choum er vrô-man, ha gand ar c'hoant em eûz meûr a vloaz zô da vond d'hô kwélout ;

24. Pa'z inn da Spân, éc'h es-pérann hô kwélout ô vond é-biou, ha goudé béza choumet eunn né-beûd amzer gan-é-hoc'h, é teûoc'h d'am ambrouga bétég éno.

25. Bréma éz ann da Jérusalem évit kâs eunn aluzen-bennag d'ar zent.

26. Râg ar ré eûz a Vasédonia hag eûz a Akaia hô deûz kavet-mâd rei lôd eûz hô madou d'ar béorien a zô é-touez ar zent eûz a Jérusalem.

27. Kément-sé hô deûz kavet-mâd ; ha dléourien ind d'ézhô. Râk ma hô deûz ar Jentiled bét hô lôd é traou spéréduz ar Iuzevien, é

tléond ivé rei lôd d'ézhô eûz hô zraou kiguz.

28. Goudé éta em bézô gréat ar *géfridi-zé*, hag em bézô rannet ann aluzen-zé étre-z-hô, é tréméninn dré hô prô ô vond da Spân.

29. Hôgen mé a oar pénaoz pa'z inn d'hô kwélout, é teûinn gant eur vennoz pûl a Aviel ar C'hrist.

30. Hô pidi a rann éta, va breû-deûr, dré hon Aotrou Jézuz-Krist, ha dré garantez ar Spéred-Santel, ma skoaziot ac'hanoun dré ar pé-dennou a réod da Zoué évid-oun ;

31. Évit ma vézinn dicûbet eûz ar ré zifeiz a zô é Judéa, ha ma vézô digéméret mâd gand ar zent eûz a Jérusalem ar géfridi em euz évit-hô ;

32. Évit ma'z inn d'hô kwélout gant lèvevez, mar d-eo ioul Doué, ha ma en em zizoañinn gan-é-hoc'h.

33. Ha Doué ar péoc'h ra chou-mô gan-é-hoc'h holl. Amen.

XVI. PENNAD.

1. MÉ a erbéd d'é-hoc'h Foébé hor c'hoar, diagonez é Iliz Kén-krea ;

2. Évit ma tigémérot anézhi *enn hanô* ann Aotrou ével ma tléem digéméroud ar zent : ha ma kernerzot anézhi é kément trâ é hellfé kaoud ézomm ac'hanoc'h ; râg hi hé-unan é deûz ken-nerzet meûr a hini, ha mé va-unan.

3. Saludit Priska hag Akouila péré hô deûz labouret gan-én évit servich Jézuz-Krist.

4. (Ar ré-zé hô deûz lékéad é gwall hô fennou évit va buez, ha né két mé hép-kén a zô dléour d'ézhô, hôgen ivé Ilizou holl ar Jentiled.)

5. *Saludid* ivé ann Iliz a zô enn hô zi. Saludit Épénétuz va miñoun kér, péhini a zô bét ar c'henta-frouez eûz a Gristénien ann Azia.

6. Saludit Mari, péhini é deûz labouret kalz évid-hoc'h.

7. Saludit Andronikuz ha Junia, va c'hérent ha va c'hen-skaved, péré a zô brudet-mâd é-touez ann

Ëbestel, ha pére a zô bet en em roed d'ar C'hrist em raok.

8. Saludit Ampliaz a garann kalz enn Aotrou.

9. Saludit Urbanuz péhini en deûz labourer gan-én évit Jézuz-Krist; ha Stakiz va miñoun kër.

10. Saludit Apellez péhini a zô eunn déu a zoaré dirag ar C'hrist.

11. Saludid ar ré eûz a di Aristobuluz. Saludid Hérodion va c'hâr. Saludid ar ré eûz a di Narsissuz, pére a zô *hor breudeur* enn Aotrou.

12. Saludit Triféna ha Trifoza, pére a labour évit servich ann Aotrou. Saludit Persidez a garomp kalz, péhini é deûz labourer kalz évit servich ann Aotrou.

13. Saludit Rafuz péhini a zô dilennet gand ann Aotrou, hag hé vamm, ha va hini.

14. Saludit Assinkrituz, Flégon, Hermaz, Patrobaz, Hermez, hag hor breudeur a zô gant-hô.

15. Saludit Filologuz ha Julia, Néréuz hag hé c'hoar, hag Olimpiad, hag ann holl zent a zô gant-hô.

16. En em zaludit aon eil égilé gand eunn af santel. Holl Ilizou a C'hrist a zalud ac'hanoc'h.

17. Hôgen hô pidi a rann, va breudeur, da ziwalloud oud ar ré pére alaka da zével strivou hag wall-skouériou, diwar benn ar gélénadurez hoc'h eûz desket; ha tec'hid diout-hô.

18. Râg ann dâd-zé na zervichont két hon Aotrou Jézuz-Krist,

hôgen *servicha a réont* hô c'hôv; ha gant konsiou kaer ha gwên, é touellont kalounou ar ré zizrouk.

19. Râg hô sentidigez a zô anavezet dré holl. En em laoueoas a rann eûz a gément-sé évid-hoc'h; hôgen mé a garré é vec'h fûr er mât, ha didroïdel enn drouk.

20. Doué ar péoc'h ra vrevô Satan abarz-némêur dindân hô treid. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist *ra vézô* gan-é-hoc'h.

21. Timotéuz va eil, ha Lusuz, ha Jazon, ha Sozipater, pére a zô kérend d'in, a zalud ac'hanoc'h.

22. Mé hô salud é hanô ann Aotrou, mé Tersiz péhini em eûz skrivet al lizer-man.

23. Kaiuz va hostiz, hag ann Iliz holl a zalud ac'hanoc'h. Érastuz ténzorier kéar, hag ar breur Kwartuz a zalud ac'hanoc'h.

24. Grâs hon Aotrou Jézuz Krist *ra vézô* gan-é-hoc'h holl. Amen.

25. Gloar ra vézô d'ann hini en deûz ar galloud d'hô krévaat enn Aviel, hag é kélénadurez Jézuz-Krist a brézegaon hervez diskleriadur ar mîster a zô bet kuzet enn amzeriou tréménét,

26. Hag a zô bet dizôlôet bréma dré Skrituriou ar Broféded hervez gourc'hémenn ann Doué peurbaduz, hag a zô anavezet gand ann holl boblou, évit ma sentint oud ar feiz;

27. Da Zoué péhini hép-kén a zô fûr, éor ha gloar dré Jézuz-Krist ena holl amzeriou. Amen.

KENTA LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR GORINTIED.

I. PENNAD.

1. PAOL galvet Abostol Jézuz-Krist dré ioul Doué, ha Sosténez *hé vreür*,

2. Da Iliz Doué a zô é Korint, d'ar ré en deûz santélet Jézuz-Krist, hag en deûz galvet da véza sent; ha d'ar ré holl, é pé léac'h-bennâg ma'z int, hag a c'halv hanô hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini a zô hô *Aotrou ével* hon hini.

3. Ra zeûi d'é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jézuz-Krist hon Aotrou.

4. Trugarékaad a rann va Doué bépréd évid-hoc'h, enn abek da c'hrâs Doué, en deûz rôed d'é-hoc'h é Jézuz-Krist;

5. Eûz ann holl vadou a béré en deûz hô karget enn-han, eûz a bép gér, hag eûz a bép gwiziégez:

6. Ével ma eo krétéet testéni ar C'hrist enn-hoc'h.

7. Enn hévélep doaré na ziouérit grâs é-béd, ô véza war-c'héd eûz a ziskleriadur hon Aotrou Jézuz-Krist,

8. Péhini a gendalc'hô ac'hanoc'h hép gwall bétég ann divez, é deiz donédigez hon Aotrou Jézuz-Krist.

9. Doué, dré béhini oc'h bet galvet é kévrédigez hé vâb Jézuz-Krist hon Aotrou, a zô gwirion.

10. Hôgen hô pidi a rann, va breûdeûr, dré hanô hon Aotrou Jézuz-Krist, da gaoud holl eunn hévélep lavar, ha na vézet két a zizunvaniez étre-z-hoc'h: hôgen hézid unvan kévret enn eunn hévélep skiant, hag enn eunn hévélep ménoz.

11. Râk rôed eo bét da anaoud d'in, va breûdeûr, gand ar ré eûz a di Kloé, pénaoz éz eûz strivou enn hô touez.

12. Ar péz a feil d'in da lava-

rond eo, pénaoz pép-hini ac'hanoc'h a lavar: Évid-oun-mé a zô da Baul, ha mé da Apollo; ha mé da Géfaz; ha mé d'ar C'hrist.

13. Ha rannet eo ar C'hrist? Ha Paol eo a zô bét lékéad oud ar groaz évid-hoc'h? Pé badézet oc'h-hu bét é hanô Paol?

14. Mé a drugaréka Doué ô véza n'em eûz badezet hini ac'hanoc'h, némét Krispuz ha Kainz:

15. Évit na lavarô dén pénaoz oc'h hét badézet em hanô.

16. Badézet em eûz c'hoaz ar ré eûz a di Stéfana: na ouzonn két em bé badézet hini all é-béd.

17. Râg ar C'hrist n'en deûz két va c'haset évit badézi, hôgen évit prézégi ann Aviel: nano é furnez ar gér, évit na vé két lékéad didalvez kroaz ar C'hrist.

18. Râg ar gér eûz ar groaz a zô follentez évid ar ré a ia da goll: hôgen évid ar ré a zô savétéet, da lavaroud eo évid-omp eo ners Doué.

19. Râk skrived eo: Kolla a rinn furnez ar ré-fûr, ha disteûrel a rinn poell ar ré-boellek.

20. Péléac'h éma ann dén-fûr? Péléac'h éma ar skrib? Péléac'h éma enklasker ar béd-man? Ha n'en deûz két Doué lékéad da follentez furnez ar béd-man?

21. Râk Doué ô wélout pénaoz ar béd gand hé furnez n'en deûz két anavézet Doué enn hé furnez, a zô felled d'ézhan savétei dré follentez ar brézegen ar ré a grédé enn-han.

22. Ar Iuzevien a c'houlenn arouésion, hag ar Jentiled a glask ar furnez:

23. Hôgen nî a brézeg ar C'hrist lékéad oud ar groaz: ar péz a zô eur gwall-skouér évid ar Iuzevien,

bag eur follentez évid ar Jentiled ;

24. Ar C'hrist péhini eo ners Doué ha furnez Doué, d'ar ré a zô galvet Iuzevien ha Jentiled ;

25. Râg ar péz a hével béza follentez é Doué, a zô furoc'h égét furnez ann dūd ; hag ar péz a hével béza gwander é Doué, a zô kréoc'h égét ners ann dūd.

26. Sellit, va breùdeùr, oud hô kalvédigez ; nébeùd ac'hanoc'h a zô fûr hervez ar c'hik, nébeùd a zô galloudek, nébeùd a zô nobl.

27. Hôgen Doué en deûz dilennet a ré a zô foll hervez ar béd, évit mezékaad ar ré-fûr : Doué en deûz dilennet ar ré-wân hervez ar béd, évit mezékaad ar ré gré.

28. Doué en deûz dilennet ar péz a ioa ann distéra hag ann displéta hervez ar béd, hag ar péz né oa nêtrâ, évit kâs-da-gét ar péz a ioa :

29. Évit na zeñje nêp-dên da fougéa dira-z-han.

30. Dré éno eo oc'h lékéat é Jéruz-Krist, péhini a zô bét rôet gand Doué d'é-omp évit béza hor furnez, hor gwirionez, hor santé-lédigez hag hon dasprénadurez ;

31. Évit, ével ma eo skrivet : Mar teù eur ré da fougéa, ma fou-géô enn Aotrou.

II. PENNAD.

1. ÉVID-OUN-MÉ, va breù-deùr, pa ounn deùet étrézég enn-hoc'h, évid diskleria d'é-hoc'h Aviel ar C'hrist, n'ounn kéd deùet gant komsion hélavar, gant komsiou ar furnez.

2. Râk n'ounn kéd en em var-net gwiziek enn hô touez é nêtrâ, nemed é-kénver Jéruz-Krist, ha Jéruz-Krist staget oud ar groaz.

3. Hag é-pâd ounn bét enn hô touez, ounn hét bépréd er gwan-der, er spount hag er c'hren.

4. Hag em c'homsiou, hag em prézégennou, n'em eûz két lékéat geriou kendrec'huz furnez ann dên, hôgen diskleriadur ar spéréd hag ann ners ;

5. Évit n'en em gavô kéd hô feiz

é furnez ann dūd, hôgen é ners Doué.

6. Hôgen nî a brézeg ar furnez d'ar ré-zinam, nann furnez ar béd-man, na furnez prinsed ar béd-man, péré a ia é dismant :

7. Hôgen prézégi a réomp fur-nez Doué er mister, péhini a zô kuzet, hag en deûz kend-dileûret Doué a-raog ann amzeriou évid hor gloar ;

8. Péhini n'eo bét anavézet gand hini eûz a brinsed ar béd-man : râk ma hô défé hé anavézet, n'hô défé biskoaz staged oud ar groaz Aotrou ar c'hloar.

9. Hôgen ével ma eo skrivet : Al lagad n'en deûz két gwélet, ar skouarn n'é deûz két klevet, ka-loun ann dên n'é deûz két poel-let ar péz en deûz aozed Doué évid ar ré a gâr anézhân.

10. Hôgen Doué en deûz hé zis-kleriet d'é-omp dré hé Spéréd. Râg ar Spéréd a furch pép-trâ bétég ann traou douna eûz a Zoué.

11. Râk piou eûz ann dūd a oar ar péz a zô enn dên, nêmed spé-red ann dên, a zô enn-han ? Ével-sé dên na anavez ar péz a zô é Doué, nêmed Spéréd Doué.

12. Hôgen nî, n'hon eûz két digéméret spéréd ar béd, hôgen Spé-red Doué, évit ma wézim ar péz a zô rôed d'é-omp gand Doué.

13. Ha nî a brézeg ann dra-zé, nann gand ar geriou a zesk furnez ann dên, hôgen gand ar ré a zesk ar Spéréd, oc'h hévélébékaad gant spéréd ann traou spéréduz.

14. Hôgen ann dên anéval na hell kéd digéméroud ann traou a zeû eûz a Spéréd Doué : râk fol-lentez int évit-han, ha na hell két hô foella : râk enn eunn doaré spé-réduz eo é tléeur hô ardamézi.

15. Hôgen ann dên spéréduz a varn pép-trâ : hag hén n'eo barnet gand dên.

16. Râk piou a anavez mennoz ann Aotrou, ha piou a hell hé gé-leuna ? Hôgen nî hon eûz mennoz ar C'hrist.

III. PENNAD.

1. ÉVID-OUN-MÊ, va breñdeñr, n'em eûz két gellet komza ouz-hoc'h ével out tûd spéréduz, hôgen ével out bugaligou er C'hrist.

2. Rôed em eûz d'é-hoc'h léaz da éva, ha n'em eûz két rôed a voëd; råk na hellec'h két *dibri* : na na hellit két bréma; råk tûd kiguz oc'h c'hoaz.

3. Råk pa éz eûz étre-z-hoc'h hérez ba strivou, ha n'oc'h-hu két tûd kiguz, ha na gerzit-hu két hervez a'n dén?

4. Ha pa lavar unan : Mé a zô da Baol; hag eunn all : Mé a zô da Apôlo, ha n'oc'h-hu két tûd kiguz? Fiou éta eo Paol, ha piou eo Apollo?

5. Servicherien int d'ann hini é péhini hoc'h eûz krédet, ha pép-hini hervez ar péz a zô bêt rôed d'ézhan gand Doué.

6. Mé em eûz plantet, Apollo en deûz dourc; hôgen Doué eo en deûz rôed ar c'hrêsk.

7. Ével sé ann hini a blant n'eo nêtrâ, ken-nêbeût hag ann hini a zoura; hôgen Doué péhini a rô ar c'hrêsk.

8. Hôgen ann hini a blant, hag ann hini a zoura n'int nêmed unan; ha pép-hini en dévézô hé c'hôbr hé-unan, hervez hé labour.

9. Råk ni a zô ken-ôbérourien Doué; ha c'houi a zô ar park a c'hounid Doué, ann ti a zâv Doué.

10. Hervez ar c'hrâs en deûz rôed Doué d'in, ével eur penn-masouner fûr em eûz taoled ann diazez : eunn ail a vasou war-c'horré. Hôgen gwélet pép-hini pénaoz é vasounô war-c'horré.

11. Råk dén na hell lakaad diazez ail é-bed, nêmed ann hini a zô lékéat, péhini eo Jézuz-Krist.

12. Mar masouen eur ré war ann diazez-zé aour, arc'hant, mein skéduz, koat, foenn, kôlô;

13. Labour pép-hini a vézô anat : råk deiz ann Aotrou hel lakai da véza sklêar, ô véza ma vézô dizôlôet gand ann tân : hag ann tân a

ziskouézô pétrâ é vézô labour pép-hini.

14. Mar ehoun *héb béza devet* al labour en dévézô savet unan-bennâg, hé-man en dévézô gôbr.

15. Mar d-eo devet labour eur ré, é c'houzanvô ar c'holl : hôgen héna vézôsalvet, ével ô tréménout dré ann tân.

16. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz oc'h templ Doué, ha Spéred Doué a choum enn-hoc'h?

17. Hôgen mar teû eur ré da zotra templ Doué, Doué her c'hollô. Råk templ Doué a zô santel, ha c'houi eo a zô *ann tempt-sé*.

18. N'en em douellet dén hé-unan : mar d-eûz hini enn hô touez hag ha grédfé béza fûr hervez ar béd-man, ra zeû foll évit ma teû fûr.

19. Råk furnez ar béd-man a zô follentez diråk Doué; ével ma eo skrivet : Mé a zalc'hô ar ré-fûr enna hô follentez.

20. Ha c'hoaz : Ann Aotrou a anavez ménosion ar ré-fûr, hag a oar pénaoz int gwân.

21. Na fougét éta dén enn dûd.

22. Råk pép-trâ a zô d'é-hoc'h, pé Paol, pé Apollo, pé Kéfaz, pé ar béd, pé ar vuez, pé ar marô, pé ann traou a-vréma, pé ann traou da-zont : pép-trâ a zô d'é-hoc'h;

23. Ha c'houi a zô d'ar C'hrist, hag ar C'hrist a zô da Zoué.

IV. PENNAD.

1. RA zellô ann dûd ac'hanomp ével ministred ar C'hrist, ha dar-naouerien misteriou Doué.

2. Ar péz a glasseur enn dar-naouerien, eo ma vézint kavet féal.

3. Évid-eun-mé na géméraon két a bréder da véza barnet gan-é-hoc'h, na gand dén é-béd : na grédann két zô-kén en em varna va-unan.

4. Råk pétrâ-bennâg na rébech va c'houstians nêtrâ d'in, n'ounn két didamallet évit kément-sé; hôgen ann Aotrou eo eo va barnet.

5. Råk-sé na varnit két abarz ann amzer, kén na zeûi ann Aotrou, péhini a sklêrai ar péz a zô kuzet

enn dévalien, hag a zizolôi ménosiou ar c'halounou : ha neûzé pép-hini en dévézô hé veûleûdi digand Doué.

6. Hôgen kément-sé em eûz disklariet em hanô, hag é hanô Apolo, enn abek d'é-hoc'h ; évit ma teskot dré-z-omp na dléit két men-na enn tû all d'ar péz a zô skri-veç ; ha na zeûi dén, évid en em staga oud eur ré, d'en em c'houéza a-eneb eunn all.

7. Râk piou a zishével ac'hanod ? Pétrâ éc'h eûs-té ha na vé két rôed d'id ? Hôgen fang d-eo hét rôed d'id, pérâg 'e fougéez-té, ével pa né vé két hét rôed d'id ?

8. A-walc'h hoc'h eûz dija, pinvidik oc'h dija ; réna a rit hép-z-omp-ni : ha plijé gand Doué é rén-fac'h, évit ma reûfemb ivé gané-hoc'h.

9. Râk mé a gréd pénaoz Doué a ziskouez ac'hanomp-ni Ébestel ével ar ré-zivéza, ével ar ré a zô barked d'ar marô, oc'h hol lakaad da ar-vest d'ar béd, d'ann Éled ha d'ann dîd.

10. Ni a zô foll enn abek d'ar C'hrist ; hôgen c'honi a zô fûr er C'hrist : ni a zô gwân, c'honi a zô kré : c'honi a zô prizet, ha ni a zô disprizet.

11. Bété vréma hon eûz naoun ha see'hed, omb enn noaz ha gô-lôed a daoliou : dibosteg omp ;

12. Laboura a réomp gand hon daouarn : milliged omp, ha ni a vennig ; leskined omp, ha ni a c'houzanv ;

13. Kunuc'het omp, hag é pé-domp : deded omp ével karz ar béd-man, ével ar skubien a zô taoled er-méaz gand ann holl.

14. Né két évit mézékaad ac'hanoc'h é skrivann ann dra-man, hôgen évid hô kélenna ével va mipien karet meûrbéd.

15. Râk ha pa hô pé dék mil mestr er C'hrist, n'hoc'h eûz két koulskoudé meûr a dâd. Râk mé eo em eûz hô kanet é Jézuz-Krist dré ann Aviel.

16. Hô pidi a rann éta da gé-

mérout skouér diouz-in, ével ma kémérann skouér diouc'h ar C'hrist.

17. Dré-zé eo em eûz kased d'é-hoc'h Timotéuz, péhini a zô va mab kér, ha féal enn Aotrou ; évit ma tigasô da goun d'é-hoc'h ann doaré é péhini é révann é Jézuz-Krist, hervez ar péz a gélenmann dré-holl enn holl Ilizou.

18. Béz' éz eûz enn hô touez lôd péré a zô c'houézet, ével pa na dléfenn mui mond d'hô kwelout.

19. Mond a rina koulskoudé d'hô kwelout abars nêmeûr, mar béz ioul ann Aotrou : hag éc'h anavézinn nann al lavar eûz ar ré a zô c'houézet, hôgen hô galloud.

20. Râk rouantélez Doué n'ema két el lavar, hôgen er galloud.

21. Pétrâ a fell d'é-hoc'h ? Ha mond a rinn-mé d'hô kavout gand eur wialen, pé gant karamtez, ha gand eur spéréd a gunvélez ?

V. PENNAD.

1. KLEVOUD a récur éz eûz enn hô touez gadélez, hag eunn hévélep gadélez n'eûz két biskoaz gwélet hézvel é-touez ar Baganed, bété ma teû unan ac'hanoc'h da walla grég hé dâd.

2. Ha c'hoaz oc'h c'houézet : hag enn-énep n'hoc'h eûz két skulet daérou, évit ma vézô tennet eûz hô touez ann hini en deûz gréad ann ôber-zé.

3. Évid-oun-mé ô véza ezvézand a gorf, hôgen bézand a spéréd, em eûz barnet dija, ével bézand,

4. Pénaoz, c'honi ha va spéréd ô véza strollet kévret, é hanô hon Aotrou Jézuz-Krist, ann hini en deûz gréad ann dra-zé, a vézô, dré c'halloud hon Aotrou Jézuz,

5. Lékéad ével-sé étre daouarn Satan, évid dispenna hé gik, ha ma vézô saved hé éné é deiz hon Aotrou Jézuz-Krist.

6. Né két mab hô fougé. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz eunn nébeût goell a laka da c'hôi ann holl doaz ?

7. Karzid ar goell kôz, évid ma viot eunn toaz nevez, ével ma'z

oc'h bara dic'hoell. Râg ar C'hrist hor Pask-ni a zô bet laz.

8. Râk-sé gréomp lid, nann er goell kôz hag é goell ann drougiez hag ar fallagriez, hôgen er bara dic'hoell ann eeunder hag ar wirionez.

9. Skrived em eûz d'é-hoc'h enn eul lizer: N'en em veskit két gand ar c'hadaled.

10. Na fell kéd d'in komza eûz a c'hadaled ar béd-man, nag eûz ar ré-biz, nag eûz ar skraperien, nag eûz ar ré a azeûl ann idolou: anéz é vijé réd d'é-hoc'h mond er-méaz eûz ar béd-man.

11. Hôgen bréma em eûz skri; ved d'é-hoc'h n'en em veskot két mar héz unan eûz ar ré a hanvit hô preûdeûr hag a vé gadal, pé biz, pé azeûler ann idolou, pé drouk-komzer, pé vezvier, pé skaper; na zebrit két gand eunn hévélep dén.

12. Râk pérâg é varnfenn-mé ar ré a zô er-méaz eûz ann Iliz? Ha né kéd ar ré a zô ébarz a hellid da varnout?

13. Doué a varnô ar ré a zô er-méaz. Hôgen c'houi, distaolit ar fallagr-zé eûz hô touez.

VI. PENNAD.

1. MA en défé unan ac'hanoc'h eur striv oud eunn all, hag hén a gretté hé c'hervel é barn dirâg ar ré-fallagr ha nann dirâg ar ré-zent?

2. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz ar Zent a varnô ar béd-man? Ha mar d'eo dré-z-hoc'h é vézô barnet ar béd, ha didalvoudeg oc'h-hu é-kénver barnout traou distéroch?

3. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz é varnimp ann Eled *hó-unan*; kent-sé traou ar béd-man?

4. Ma hoc'h euz éta eunn drabennâg da varnout é-kénver traou ar béd-man, kémérid évid hé varnout ar ré zistéra eûz ann Iliz.

5. Enn hô méz hel lavarann d'é-hoc'h. Ha n'eûs-hén kéd enn hô touez eunn dén fûr-bennâg, hag a hellfé béza barner étré hé vreûdeûr?

6. Hôgen ar breûr a vreûta a-

éneb hé vreûr; ha c'hoaz dirâg ann dâd diskredik.

7. Eur pée'hed eo dijâ enn hô touez, ô véza ma hoc'h eûz breûdou ann eil oc'h égilé. Pérâk na zigémérit-hu két kentoc'h ar guoc'h-en? Pérâk na c'houzanvit-hu két kentoc'h ann touellérez?

8. Hôgen c'houi eo a ra kunuc'h-en ha touellérez, ha c'hoaz é-kénver hô preûdeûr.

9. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz ar ré zigwirion na biaouint két rouantélez Doué? Na faziit két: Nag ar c'hadaled, nag ann idolatred, nag ann avoulterien,

10. Nag ar ré a ra louzdôni gant-hô hô-unan, nag ar ré a ra louzdôni étré gwazed, nag al laêroun, nag ar ré-biz, nag ar vezvierien, nag ann drouk-komzerien, nag ar skaperien, na biaouint két rouantélez Doué.

11. Ha lôd ac'hanoc'h a zô bet ével-sé; hôgen gwalc'het oc'h bet, santélezh oc'h bet, didamallet oc'h bet, enn hanô hon Aotrou Jézuz-Krist, ha dré Spéred hon Doué.

12. Pép-trâ a zô aotréed d'in, hôgen pép-trâ n'eo két talvouduz. Pép-trâ a zô aotréed d'in, hôgen n'en em likiinn dindân béli nétrâ.

13. Ar boéd a zô évid ar c'hôv, hag ar c'hôv évid ar boéd; hôgen Doué a gasô-da-gét ann eil hag égilé. Ar c'horf n'eo kéd d'ar c'hadelez, hôgen d'ann Aotrou; hag ann Aotrou a zô d'ar c'horf.

14. Râg ével en deûz Doué da-zore'het ann Aotrou, é tazore'hô ivé ac'hanomp dré hé ners.

15. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz hô korfou a zô izili ar C'hrist? Ha diframma a rinn éta hé izili d'ar C'hrist, évid hô lakaad da véza izili eur c'hast? Doué ra virô.

16. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz néb en em unan gand eur c'hast, a zeû da véza eunn hévélep korf gant-hi? Râk, émé ar *Skritur*, dacu é vézint enn eur c'hiik hép-kén.

17. Hôgen néb en em unan gand ann Aotrou, a zô eur spéred hép-kén gant-han.

18. Tec'hid diouc'h ar c'hadélez. Kément pec'hed *all* a ra ann dén a zô er-méaz cûz ar c'horf : hôgen néb a ra gadélez a bec'h a-eneb hé gorf hé-unan.

19. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz hô korfa a zô templ ar Spéred-Santel, péhini a zô enn-hoc'h, péhini a zô hét rôed d'é-hoc'h gand Doué, ha pénaoz n'oc'h mui d'é-hoc'h boc'h-unan ?

20. Râg gand cûr c'houst brâz oc'h hét prénet. Meûlid *éa* ha dougid Doué enn hô korf.

VII. PENNAD.

1. HOGEN diwar-benn ar péz hoc'h cûz skrived d'in : Mâd co d'ann dén na stokfé kéd oud ar c'hrég.

2. Koulskoudé gand aoun râg ar c'hadélez, na vévô péb ozac'h gand hé c'hrég, ha pép grég gand hé ozac'h.

3. Ra rôl ann ozac'h ar péz a dlé d'hé c'hrég ; hag ivé ar c'hrég ar péz a dlé d'hé ozac'h.

4. Korf ar c'hrég n'ema kéd enn hé galloudégez hé-unan, hôgen é hini hé ozac'h. Enn hévélep doaré lorf ann ozac'h n'ema kéd enn hé c'balloudégez hé-unan, hôgen é hini hé c'hrég.

5. N'en em douellit kéd ann eil égilé, néméd gant grâd-vâd ann eil égilé évid eunn amzer, évid en em rei d'ar héden : ha goudé distroïd adarré d'ann hévélep trâ, gand aoun na zeûfé Satan d'hô tempti enn abek d'hô kadélez.

6. Hôgen kément-sé a lavaraon d'é-hoc'h ével eunn aotré, ha nann ével eur gourc'hémenn.

7. Râk mé a garré é vec'h holl ével-d-oun va-unan : hôgen pép-hini en deûz hé rô hé-unan digand Doué, unan ével-henn, égilé ével-sé.

8. Lavaroud a rann koulskoudé d'ar ré n'int kéd dimézet, ha d'ann intanvien, pénaoz eo mâd d'ézhô chom ével-sé, é-c'hiz ma rann va-unan.

9. Ma na hellont két en em vi-rout, priétaent : râg gwell co priétaat, égét leski.

10. Hôgen d'ar ré a zô Jimézet é c'hourc'hémennann, nann ac'hannoun va-unan, hôgen a berz ann Aotrou, na guitai kéd ar c'hrég hé ozac'h :

11. Mar kuita anézhan, choumet dizémez, pé en em unvanet a-nevez gand hé ozac'h. Hag ann ozac'h na zilézet kéd hé c'hrég.

12. E-kénver ar ré all, né kéd ann Aotrou, hôgen mé eo a lavar, pénaoz ma en deûz eur breûr eur c'hrég difeiz, ha mar grata houman choum gant-han, na zilézet kéd anézhi :

13. Ha ma é deûz eur c'hrég féal eunn ozac'h difeiz, ha mar grata hé man choum gant-li, na zilézet kéd anézhan.

14. Râg ann ozac'h difeiz a zô santélet gand ar c'hrég féal ; hag ar c'hrég difeiz a zô santélet gand ann ozac'h féal : anéz hô pugalé a vijé dic'hlan, é léac'h ma int sent bréma.

15. Mar fell da eunn dén difeiz mont-kuit, ra'z ai huit : râg eur breûr pé eur c'hoar né két kabestret enn darvoud-zé : hôgen Doué en deûz hor galvet évit béva é péoc'h.

16. Râg gouzoud a réz-té, grég, ma na zavétei kéd da ozac'h ? Ha gouzoud a réz-té, ozac'h, ma na zavétei kéd da c'hrég ?

17. Hôgen ra vévô pép-hini hervez ma eo hét mennet gand ann Aotrou. hervez ma eo hét galvet gand Doué da ôber, hag ével ma em eûz kélennet enn holl Ilizou.

18. Ha galved eo d'ar *feiz* eunn dén trô-drouc'het ? N'en em ziskouézet két ével eunn dén ha na vé két hét trô-drouc'het. Ha galved eo héb béza trô-drouc'het ? Na la-kaet léd hé drô-drouc'ha.

19. Ann trô-drouc'h n'eo nétrâ ; hag ann didrô-drouc'h n'eo nétrâ : hôgen miridigez gourc'hémennou Doué.

20. Ra joumô pép-hini er stâd ma

édo pa eo hét galvet gand Doné.

21. Ha sklâv oud hét galvet? N'en eun nec'h kéd eûz a gément-sé : hôgen ha pa helfez doud da véza dieûb , ra dalvézô muioch d'id.

22. Râg ann hini a zô galvet enn Aotrou , hag hén sklâv , a zeû da frank d'ann Aotrou : hag enn hévélep doaré ann hini a zô galvet , hag hén dieûb , a zeû da sklâv d'ar C'hrist.

23. Enn eur c'houst brâz oc'h prénet , na zeûit kéd da sklaved d'ann dâd.

24. Ra jounô éta , va breûdeûr , pép-hini dirâk Doué , erstâd é péhini eo hét galvet.

25. É-kénver ar ré-verc'h n'em eûz két hét a c'hourc'hémenn digand ann Aotrou : hôgen chétu ann ali a rôann , ével eunn dén féal d'ann Aotrou , dré ann trugarez en deûz gréad d'in.

26. Mé a gréd éta pénaoz eo mâd ann dra-zé enn abek d'ann ézommou a vréma , ô véza ma eo mâd d'ann dén béza ével-sé.

27. Hag éréed oud ouc'h eur c'hrég ? Na glask kéd en em zieréa. Ha n'oud-dé kéd éréed ouc'h eur c'hrég ? Na glask kéd a c'hrég.

28. Hôgen mar kémezez eur c'hrég , na bec'hez két : ha mar timez eur plac'h , na bec'h kéd ivé ; hôgen gouzanvi a raint gloasion eun hô c'hik. Ha mé a garré hô fellaad diouz-hoc'h.

29. Ann dra-man éta a lavarann d'é-hoc'h , va breûdeûr : Berr eo ann amzer ; hag ével-sé , ar ré zô-kén hô deûz gragez , ra vézint ével pa n'hô défé két :

30. Ar ré a wél , ével pa na wélfent két ; ar ré a laouéna , ével pa na laouénafent két : ar ré a brén , ével pa na biaufofent két :

31. Hag ar ré en em zervich eûz ar béd-man , ével pa n'en em zervichfent kéd anézhan ; râk doaré ar béd-man a drémen.

32. Évid-oun-mé a garré é vec'h dizoan. Ann hini a zô lép grég , a zô préderiuz eûz ann traou a zell ouc'h ann Aotrou , hag eûz ar péz

a dlé da ôber évit plijoud da Zoué.

33. Hôgen ann hini a zô gand eur c'hrég , a zô préderiuz eûz ann traou a zell ouc'h ar béd , hag eûz ar péz a dlé da ôber évit plijoud d'hé c'hrég ; hag ével-sé eo ran-net.

34. Enn hévélep doaré eur c'hrég dizémez hag eur weic'hez a venn enn traou a zell ouc'h ann Aotrou , évit ma vézô santel a gorf hag a spéred. Hôgen ann hini a zô dimézet , a venn enn traou a zell ouc'h ar béd , hag ouc'h ar péz a dlé da ôber évit plijoud d'hé ozac'h.

35. Hôgen ann dra-man a lavarann d'é-hoc'h enn hô kounid : nann évid aza lindagou d'é-hoc'h , hôgen évid hô tougen d'ar péz a zô déréad , hag a rôid d'é-hoc'h ar galloud da biñ ann Aotrou héb harz é-béd.

36. Mar kréd unan-bennâg é vé eunn dismékans évit-han , é tremenfé hé verc'h bâr ann oad dizémez , hag é vé réd hé dimézi ; graut ével ma karô ; na bec'hô két , mar timéz-hi.

37. Hôgen ann hini n'en deûz ézomm é-béd , hag a hell ôber ar péz a gêr , hag a gémer eur ménoz stard enn hé galoun , hag a varu enn-han hé-unan é tlé miroud hé verc'h dizémez , a ra ervâd.

38. Ével-sé ann hini a ziméz hé verc'h a ra ervâd : hag ann hini na ziméz kéd anézhi , a ra c'hoaz gwell.

39. Ar c'hrég a zô éréed oud al lézen , é keid amzer ma eo héô hé ozac'h : hôgen mar teû hé ozac'h da vervel , eo diéréet ; dimézi a ra gant neb a gêr ; koulskoudé hervez ann Aotrou.

40. Hôgen eurusoc'h é vézô mar choem ével ma lavarann d'ézhi : râk mé a gréd pénaoz en eûz ivé Spéred Doué.

VIII. PENNAD.

1. É-KÉNVER ar gigou a zô hét lazet dirâg ann idolou , gouzoud a réomp pénaoz hon eûz holl gwiziégez a-walc'h. Ar wiziégez a

c'houéz, hôgen ar garantez a vason.

2. Mar menn eur ré é oar eunn dra, na anavez két c'hoaz zô-kén pénaoz eo réd é oufé.

3. Hôgen mar kêr eur ré Doué, hen-nez a zô anavezet gant-han.

4. E-kénver éta ar boédou a lazeur dirâg ann idolou, ée'h ouzomp pénaoz eunn idol n'eo nétrâ er béd, ha pénaoz n'eûz Doué all é-béd, nénéd eunn Doué hép-kén.

5. Râk pétrâ-bennâg ma éz eûz hag a zô banvet douéou, pé enn ev, pé war ann donar (hag éz eûz ével-sé meûr a zoué ha meûr a aotrou).

6. Koulskoudé n'eûz évid-omp néméd eunn Doué hép-kén, ann Tâd, a béhini é teû pép-trâ, ha péhini en deûz hor gréad évit-han; hag eunn Aotrou hép-kén, Jézuz-Krist, dré béhini eo bêt gréat pép-trâ, ha ni ivé dré-z-han.

7. Hôgen ann holl n'hô deûz kéd ar viziégez. Râk hêz' éz eûz anézho hag a zebr kigou kinniged d'ann idolou, ô kridi bété vréma pénaoz ann idol a zô eunn dra : hag hô c'houstians, ô véza gwân, a zô saotret.

8. Né kéd ar boéd hol laka da véza hétuz da Zoué : râk mar te-bromp, n'hor bészô két muioc'h; ha ma na zebromp két, n'hor bészô két néheûtoc'h.

9. Hôgen likid évez na vé hô frankiz eunn abek a lamm évid ar ré wân.

10. Râk mar gwél unan eûz ar ré-maz unan-bennâg eûz ar ré wizek, azézéd ouc'h taol é templ ann idolou, ha na vézô kéd douget, hén péhini en deûz eur goustians wân, da zibri ivé eûz ar c'hik kinniged d'ann idolou?

11. Ha na vézô két kollet dré da wiziégez eur breûr gwân, évit péhini eo marô ar C'hrist?

12. Ével-sé ô péc'hî a-énep hô preûdeûr, hag ô c'hîaza hô c'houstians wân, é péc'hîd a-éneb ar C'hrist.

13. Mar teû éta va boéd da rei

gwall-skouér d'am breûr, na zebrim mui bikenn a gik, gand aoun na rôjenn gwall-skouér d'am breûr.

IX. PENNAD.

1. Ha n'ounn-mé két frank? Ha n'ounn-mé kéd Abostol? Ha n'em eûz két gwelet Jézuz-Krist hon Aotrou? Ha n'oc'h-hu két c'houi va ôber enn Aotrou?

2. Ha ma n'ounn kéd Abostol é-kénver ar ré all, éz eunn diana enn hô kénver; râk c'houi a zô siel va Abostoliez enn Aotrou.

3. Chêtu va difenn oud ar ré a damall ac'hanoun.

4. Ha n'hon eûz-ni kéd ar gwir da zibri ha da éva?

5. Ha n'hon eûz-ni kéd ar gwir da gâs gan-é-omp dré-holl eur vaouez hag a vé hor c'hoar é Jézuz-Krist, ével ma râ ann Ebestel all, breûdeûr ann Aotrou, ha Kéfaz?

6. Ha n'eûz néméd-oun, ha Barnabaz, a gément n'hor bé kéd ar gwir da ôber ével-sé?

7. Piou a ra népred ar brézel di-war hê goust? Piou a blant eur winien, ha na zebr kéd eûz hê frouez? Piou a gâs ar saoud da beûri, ha na év kéd eûz hô léaz?

8. Hag hervez ann dén eo é lavarann kément-maz? Ha n'hel lavar kéd ivé al lézen?

9. Râk skrivéd eo é lézen Moizez : Na éréot kéd hé c'hénou d'ann éjenn a zô ô tourna. Ha prédéria a ra Doué ann éjenned?

10. Ha né két kentoc'h évid-omp en deûz lavared ann dra-zé? Râg évid-omp-ni eo bêt skrivet pénaoz néb a âr a dlé arat gand eunn espérans-bennâg, ha néb a zourn a dlé dourna gand espérans da gaoud hé lôd.

11. Mar hon eûz hadet madou spéréduz enn-hoc'h, hag eunn dra vrâz eo é vèdtemp eûz hô madou kiguz?

12. Mar teû ré all da zével ar gwir-zé war-n-hoc'h, pérâk na rajemp-ni két kentoc'h? Hôgen n'omp kéd en em zervichet eûz ar gwir-zé, hag hon eûz gouzanvet pép-

trâ, évit na rôjemp gwall-skouér é-béd da Aviel ar C'hrist.

13. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz ar ré a labour enn templ, a zebr eûz ar pèz a zô kinniget enn templ; hag ar ré a zervich ann aoteriou hô deûz hô lôd enn aoteriou?

14. Ével-sé ann Aotrou en deûz goure'hémenned d'ar ré a brézeg ann Aviel, béva dioue'h ann Aviel.

15. Hôgen mé n'ounn kéd en em zerviched eûz ar gwirion-zé. Ha na skrivann kéd ann dra-man d'é-hoc'h évit ma vézint rôed d'in : râg gwell é vé gan-én mervel, égét ma kollfenn va gloar enn abek da unan-bennâg.

16. Râk mar prézégann ann Aviel, né kéd d'in ar c'hloar, râk da gément-sé ounn dalc'het. Ha gwâ mé, ma na brézégann kéd ann Aviel.

17. Ma her grann a-galoun-vâd, em bézô gôbr : hôgen ma her grann gand hérez, né rann néméd dar-naoui ar pèz a zô bêt fisiet enn-oun.

18. Pénaoz é kavinn éta va gôbr ? O prézégi ann Aviel, enn hévélep doaré ma hé brézéginn hép mizou, bag hép gwall-ôber eûz ar galloud em eûz ô prézégi ann Aviel.

19. Râk ô véza dieûb é-kénver ann holl, ounn en em lékéad da sklâv d'ann holl, évit gounid kalz a *dûd*.

20. Ével eur Iuzéô ounn en em lékéat é-touez ar Iuzevien, évit gounid ar Iuzevien.

21. É-touez ar ré a zô dindân al lézen, ounn en em lékéad ével pa vijenn dindân al lézen (pétra-bennâg na oann két dindân al lézen), évit gounid ar ré a ioa dindân al lézen. É-touez ar ré a ioa hép lézen, ounn en em lékéad ével pa vijenn hép lézen (pétra-bennâg m'am boa eul lézen dirâk Doué, ô véza m'am boa lézen ar C'hrist), évit gounid ar ré a ioa hép lézen.

22. Gwân ounn en em lékéat gand ar ré wân, évit gounid ar ré wân. Holl ounn en em lékéad d'ann holl, évit savétei ann holl.

23. Hôgen kément-sé a raun évid

ann Aviel, évit m'am bézô va lôd er pèz a *ziougann*.

24. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz pa rédeur enn cunn dachen, ann holl a réd, hôgen unan hép-kén a c'hounid ar gôbr ? Rédid éta évid hé c'hounid.

25. Hôgen ar ré holl a striv enn dachen, a ziouer pép-trâ : ha kément-sé évit kaoud eur gurunen vreinauz ; ha nî a c'héd unan di-vreinauz.

26. Évid-oun-mé a réd, nann ével dioue'h ann darvoud : striva a rann, nann ével ma sköfenn enn éar.

27. Hôgen kastiza a rann va c'horf, hag hel lakaann da véza sklâv, gand aoun goudé béza prézéget d'ar ré all, na zeûfenn da véza kollet va-unan.

X. PENNAD.

1. HOGEN na vennann két, va breûdeur, é vee'h hep gouzout pénaoz hon tadou a zô bêt holl dindân ar goabren, ha pénaoz hô deûz holl treûzet ar môr *rûz* ;

2. Pénaoz int bêt holl badézet *dindân rén* Moizez, er goabren hag er môr ;

3. Pénaoz hô deûz holl debret eûz a cunn hévélep kik spéréduz ;

4. Ha pénaoz hô deûz holl évet eûz a eunn hévélep dour spéréduz (râg éva a réand dour eûz ar méan spéréduz a'z éa war hô lere'h ; hag ar méan-zé a oa ar C'hrist) ;

5. Hôgen nébeûd eûz al lôd brâz anézho a zô bêt hétuz da Zoué ; râk *hogo*z holl é oent diskaret enn distro.

6. Hôgen kément-sé a zô bêt eur skeûden ac'hanomp, évit n'en em rôimp kéd d'ar gwall-ioulou, ével ma int en em rôet.

7. Évit na zeûmp kéd da idolatré ével lôd anézho, diwar-benn péré eo skrivet : Ar bobl a zô azézet évid dibri hag éva, hag é savchont évit c'hoari.

8. Évit na raïmp kéd a c'hadéléz, ével ma réaz lôd anézho, eûz a

béré é konéaz marò enn eunn der-nez tri mil war-n-ugent.

9. Évit na demptimp kéd ar C'hrist, ével ma temptaz lód anézhò, péré a pé lazet gand ann aéred.

10. Évit na zöroc'hot két, ével ma soroc'haz lód anézhò, péré a pé lazet gand ann cat gwaster.

11. Högen kément sé holl a c'hoar-vézaz gant-hò dré skeùden; ha skri-vet int bét évid hor c'hélenna, ni péré a zö dehet é divez ann am-zerion.

12. Räk-sé néb a venn béza enn hé zä, lakaed évez na gwézhé.

13. N'ho'h eüz bét o'hoaz némét temptasionou ével n'hò deüz ann dud : högen Doué a zö féal, ha na c'houzanvò két é vec'h temptet enn tü all d'hò ners ; högen lakaad a rai da zond eüz ann temptasion eur gounid évid-hoc'h, hag évid hò ken dere'hel.

14. Räk-sé, va *treùdeür* kër meürbéd, tec'hid dioue'h azeùlidi-gez ann idolou.

15. Komza a rann ouz-hoc'h ével ouc'h tûd sûr : barnit hoc'h-unan ar péz a lavarann.

16. Ar c'halir a vennoz hon e'z beniget, ha né két ken-unvaniez gwäd ar C'hrist ? Hag ar bara a doromp, ha né két ken-unvaniez korf ann Aotrou ?

17. Räg évid-omp da véza kalz, n'omp néméd eur bara hag eur c'horf, ö véza ma hou eüz holl hol löd enn hévéleb bara.

18. Gwélit Israel hervez ar c'hik : ar ré a zebr eüz a voéd ar sakri-viz, ha n'hò deüs-hi kéd hò löd enn aoter ?

19. P'étrà éta ? Ha lavaroud a rann-mé é vé eunn dra ar péz a zö lazet d'ann idolou, pé é vé eunn dra ann idol ?

20. Högen lavaroud a rann pé-naoz ar péz a lüz ar Jentiled, a zö lazet gant-hò d'ann diaoulou, ha nann da Zoué. Högen na fell kéd d'in é teüfac'h da gen-vreù-deür d'ann diaoulou : na hellit két éva kalir ann Aotrou, ha kalir ann diaoulou.

21. Na hellit két kaoud hò löd é taol ann Aotrou, hag é taol ann diaoulou.

22. Ha ni a fell d'é-omp rei gwa-rizi d'ann Aotrou ? Ha ni a zö kré-oc'h égét-han ? Pép-trà a zö aotréed d'in, högen pép-trà n'co két tal-vouduz.

23. Pép-trà a zö aotréed d'in, hö-gen pép-trà na rô kéd a skouér-väd.

24. Na glasked dén ar péz a zö d'ézhan he-unan, högen ar péz a zö da eunn all.

25. Debrit eüz a gément trā a verzeur er gigérez, héb öber gou-lenn é-béd enn abek d'ar goustians.

26. Ann douar a zö d'ann Aotrou, ha kément a zö enn-han.

27. Mar teü euan dén-difeiz-ben-näg d'hò pidi, ha mar fell d'é-hoc'h mont, dibrit eüz a gément trā a vézö lékéad dira-z-hoc'h, héb öber goulenn é-béd enn abek d'ar gous-tians.

28. Ma lavar eur ré d'é-hoc'h : Ann dra-man a zö bét lazet évid ann idolon, na zebrit két, enn abek d'ann hini en deüz hé ziskulet d'é-hoc'h, hag eunn abek d'ar gous-tians :

29. Na lavarann két d'hò kous-tians, högen da goustians eunn all. Räk péräk va frankiz a vijé-hi bar-net gant koustians eunn all ?

30. Mar kémerann va löd enn eur drugarékaat, péräk é lévreur droug ac'hanoun évid eunn dra évit pé-hini en eüz trugarékét ?

31. Pé é tchrot éta, pé éc'h évot, pé é réot eunn dra-bennäg all, grit pép-trà é gloar Doué.

32. Na rôit gwall-skouér, na d'ar Iuzevien, na d'ar Jentiled, na da Iliz Doué :

33. Ével ma fell d'in va-unan plijoud d'ann holl é pép-trà, hép klaskoud ar péz a zéré d'in, högen ar péz a zéré da galz, évit ma vé-zint salvet.

XI. PENNAD.

1. BÉZIT heülierien d'in, ével ma'z eunn heülier d'ar C'hrist.

2. Hò meûli a rann, va breù-deûr, ô véza ma hoc'h eûz koun ac'hanoun é pép-trâ. ha ma virit va c'hélénadurésiou ével ma em eûz hô rôed d'e-hoc'h.

3. Ilôgen nué a fell d'in é ou-fac'h pénaoz ar C'hist eo ar penn eûz ar gwâz, ar gwâz ar penn eûz ar vaouez, ha Doué ar penn eûz ar C'hist.

4. Pép gwâz a béd pé a ziu-gan, hé benn gôlôet, a vézeka hé benn.

5. Ilôgen pép maouez a béd pé a ziu-gan, hé fenn dizôlô, a vézeka hé fenn : râg ével pa vijé lé-kéad da véza moal eo.

6. Râk ma na c'hôlô kéd eur vaouez hé fenn, ra vézô touzet. Râk mar d-co mézuz da eur vaouez béza touzet, pé béza moal, ra wéliô hé fenn.

7. Ilôgen ar gwâz na dlé két gôlei hé benn; râk skeûden ha gloar Doué eo : hag ar vaouez a zô gloar ar gwâz.

8. Râg ar gwâz né két két ten-net eûz ar vaouez, hôgen ar vaouez eûz ar gwâz.

9. Hag ar gwâz n'eo két két krouet évid ar vaouez, hôgen ar vaouez évid ar gwâz.

10. Dré-zé é tlé ar vaouez kaoud ar galloud war hé fenn enn abek d'ann Éled.

11. Koulskoudé n'eo kéd ar gwâz héb ar vaouez; nag ar vaouez héb ar gwâz enn Aotrou.

12. Râg ével ma eo deûed ar vaouez eûz ar gwâz, ével-sé ar gwâz a zeû eûz ar vaouez : ha pép-trâ a zeû eûz a Zoué.

13. Barnid hoc'h-unan, mar d-eo déréad é pédfé eur vaouez héb eur wél war hé fenn.

14. Ann natur hé-unan ha na zesk kéd d'e-hoc'h pénaoz eo mézuz da eur gwâz lézel hé vleô da greski :

15. Ha pénaoz eo énoruz da eur vaouez lézel hé bleô da greski, ô véza ma int két rôed d'ézhi ével eur wél ?

16. Hôgen mar kêr eûr ré béza strivuz, é *livirimp* pénaoz né kéd azé hor boaz, nag hini Iliz Doué.

17. Hôgen lavaroud a rann d'e-hoc'h, ha na hellann kéd hô meûli,

pénaoz en em strollit, nann évid ar gwella, hôgen évid ar gwasa.

18. Râk da genta é klevann pé-naoz pa en em strollit enn Iliz, éz eûz drouk-rans étré-z-hoc'h, ha mé a gréd lôd eûz a gément-sé;

19. Râk réd eo é vé ivé héré-ziou, évit ma vézô anavézet splann ar ré ac'hanoc'h a zô poellek brâz.

20. Pa en em strollid éta enn eul léac'h, n'eo mui azé dibri koan ann Aotrou.

21. Râk pép-hini a gémer évid dibri hé goan hé-unan. Hag ével-sé unan en deûz naoun, hag eunn all a zô mezô.

22. Ha n'hoc'h eûs-hu kéd hô tiez évid dibri hag éva ? Pé hag é faéit-hu Iliz Doué hag é mézékait ar ré n'hô deûz két péadrâ ? Pétrâ a livirinn-mé d'e-hoc'h ? Hag hô meûli a rinn-mé ? N'hô meûlaun kéd eûz a gément-sé.

23. Râg gand ann Aotrou eo em eûz desket ar péz em eûz lavaret d'e-hoc'h, pénaoz ann Aotrou Jézuz enn nôz é péhini é oé gwerzet, a gémeraz bara,

24. Hag ô véza trugarékéet, é torraz anézhan, hag é lavaraz : Kémérit ha debrit : ann dra man eo va c'horf, péhini a vézô rôed évid-hoc'h ; grit kement-man é koun ac'hanoun.

25. Kémérout a réaz ivé ar c'halir, goudé béza koaniet, ô lavarout : Ar c'halir-man a zô ann testamant nevez em gwâd. Grid ann dra-man é koun ac'hanoun kenn aliez gwéach ma évot anézhan.

26. Râk kenn aliez gwéach ma tebrot ar bara-man, ha m'ac'h évot ar c'halir-man, é rôot da anaout marô ann Aotrou bété ma teûiô.

27. Ével-sé piou-bennâg a zebrô ar bara-man, pé a évô ar c'halir-man é gwall zoaré, a vézô kabluz eûz a gorf hag eûz a wâd ann Aotrou.

28. En em arnode^l éta ann dén hé-unan : ha debret eûz ar bara-zé, hag évet eûz ar c'halir-zé.

29. Râk piou-bennâg a zebr pé a év anézho é gwall zoaré, a zebr pé a év hé varnédigez hé-unan,

ô véza na zilenn kéd ervâd korf ann Aotrou.

30. Dré-zé eo éz eûz enn hô touez kalz a dud klanv ha môrédiuz, ha kalz hag a zô kousket.

31. Ma en em varnomp hon-unan, na vézimp két barnet.

32. Hôgen pa omb barnet enn doaré-zé, omp kastizet gand ann Aotrou, évit na vézimp kéd daonet gand ar béd-man.

33. Dré-zé, va breûdeûr, pa en em strollit évid dibri, en em c'hortozit ann eil égilé.

34. Ma en deûz naoun eur ré, debret enn hé di, évit n'en em strollot két enn hô parnéûgez. Ann traon all a reizinn, pa vézinn deûet.

XII. PENNAD.

1. É-KÉNNVER ar *rôou* spéréduz, va breûdeûr, na fell kéd d'in é vec'h diwiziek.

2. Gouzoud a rit pénaoz pa oac'h Paganed, éz éac'h da gaout ann idolou mûd ével ma hô kased.

3. Diskleria a rann éta d'é-hoc'h pénaoz dén ô komza dré Spéred Doué, na lavar argarzigedez eûz a Jézuz. Ha dén na hell lavarout pénaoz eo Jézuz ann Aotrou, oéméd dré ar Spéred-Santel.

4. Hégon béz' éz eûz meûr a c'hrâs, hôgen n'eûz néméd eur Spéred.

5. Béz' éz eûz meûr a garg, hôgen n'eûz néméd cunn Aotrou.

6. Béz' éz eûz meûr a ôbériidigez, hôgen n'eûz néméd cunn Doué, p'hini a ra pép-trâ enn holl.

7. Hôgen diskleriadur ar Spéred a zô rôed da bép-hini évid ar gounid.

8. Râk unan en deûz dré ar Spéred lavar ar furnez : cunn all lavar ar wiziégez, dré ann hévélep Spéred :

9. Eunn all ar feiz dré ann hévélep Spéred ; cunn all ar c'hrâs da rei ar ié'ched dré ann hévélep Spéred :

10. Eunn all ar *galloud* da ôber burzudou ; cunn all ar *galloud* da ziougani ; cunn all ar *galloud* da

zilenna ar spérédou ; eunn all ar *galloud* da gomza meûr a iéz ; cunn all ar *galloud* da ziskleria ann iézou.

11. Hôgen cunn hévélep Spéred, hag bép-hép-kén, eo a ra ann holl draou-zé, ô ranna étre pép-hini, ével ma kêr.

12. Râg ével ma'z eo unan hor c'horf, ha ma en deûz kalz a izili, hôgen pétrâ-bennâg ma éz eûz kalz a izili, na réont koulskoudé néméd eur c'horf ; ével-sé éma ar C'rist.

13. Râk badézet omb béd holl enn hévélep Spéred, ével pa vemb holl eur c'horf hép-kén, pé luzevien, pé Jentiled, pé tâd sklâv, pé tâd frank : hag holl hon eûz évet enn cunn hévélep Spéred.

14. Râg ar c'horf ivé né kéd cunn ézel hép-kén, hôgen meûr a ézel.

15. Ma lavarfé ann troad : Pa n'ounn kéd ann dourn, n'ounn kéd eûz ar c'horf ; ha na vé kéd évit-sé eûz ar c'horf ?

16. Ha ma lavarfé ar skouarn : Pa n'ounn kéd al lagad, n'ounn kéd eûz ar c'horf ; ha na vé kéd évit-sé eûz ar c'horf ?

17. Ma vé ar c'horf holl lagad, péléac'h é vé ar c'hleved ? Ha ma vé holl kleved, péléac'h é vé ar c'houésa ?

18. Hôgen Doué en deûz lékéad ann izili er c'horf, hag hô lékéad en deûz ével ma eo felled d'ézhan.

19. Ma vend holl eunn ézel hép-kén, péléac'h é vé ar c'horf ?

20. Hôgen bréma éz eûz meûr a ézel, ha n'eûz néméd eur c'horf.

21. Hag al lagad na hell két lavaroud d'ann dourn : N'afn eûz kéd a ézomm ac'hanod ; nag ivé ar penn d'ann treid : N'oc'h két réd d'in.

22. Hôgen enn-énep ann izili eûz ar c'horf hô deûz doaré da véza ar ré wana, a zô ar ré ar muia réd.

23. Hag izili ar c'horf a grédomp a vé ann dislébéra, é lékéomp war hô drô ar muia a énor : hag ar ré a zô hudur war hor ménô, a c'hôlôomp gant mui a zéréadégez.

24. Hôgen ar ré zéréad n'hô deûz ézomm a nêtrâ : ha Doué en deûz reizet ar c'horf enn hévélep doaré

ma énoreur muia ar péz a zô ann nébeñta déréad,

25. Évit na vézô kéd a rann er c'horf, hôgen ma prédériô ann izili ann eil évid égilé.

26. Ha mar teû unan-bennâg eûz ann izili da gaout-poan, ann holl izili hô deûz-poan gant-han : pé mar béz énoret unan eûz ann izili, ann holl izili en em laouéna gant-han.

27. Hôgen c'houi a zô korf ar Christ, hag izili ann eil égilé.

28. Evel-sé chétu ar ré en deûz lékéad Doué en Iliz ; da genta Ébestel, d'ann eil Proféded, d'ann trédé Doktored : goudé ar ré a ra burzudou ; goudé-zé ar ré hô deûz ar c'brâs da iac'haad *ar ré glanv* ; ar ré a gen-nerz *ar vrec'heur* ; ar ré a rén *ar ré att* ; ar ré a gomz meur a iéz ; ar ré a hell diskleria ann iézou.

29. Hag ann holl a zô Ébestel ? Hag ann holl a zô Proféded ? Hag ann holl a zô Doktored ?

30. Hag ann holl a ra burzudou ? Hag ann holl a iac'ha ar ré glanv ? Hag ann holl a gomz meur a iéz ? Hag ann holl a hell diskleria ann iézou ?

31. Hôgen hô pézed hirrez évid ar gwella grasou. Ha moad a rann da ziskouéza d'é-hoc'h c'hoaz eunn hent gwelloc'h.

XIII. PENNAD.

1. MAR komzann *holl* iézou ann dût, hag hini ann Éled, ha ma n'em eûz kéd ar garantez, n'ounn néméd ével arem sonuz, pé ével eur simbal skiltruz.

2. Ha pa'm bé ar galloud da ziougan ; hag éc'h anavésfenn ann holl visteriou, hag em bé ar wiziégez eûz a bep-trâ ; ha pa'm bé ann holl feiz réd évit lakaad ar vénésiou da gerzout ; ma n'em eûz ked ar garantez, n'ounn nétrâ.

3. Ha pa'm bé darnaouet va holl vadou évit boéta ar béorien ; ha pa'm bé rôet va c'horf évit béza losket ; ma n'em eûz kéd ar garantez, na dâl nétrâ d'in.

4. Ar garantez a zô habask ; kân eo : Ar garantez né kéd érézuz ; né kêt balc'h ; né kêt stambouc'het ;

5. Né ket fougeûz ; na glask kêt ar péz a zô d'ézhi hé-unau ; na vuanéka kêt ; na venn kéd a zrouk ;

6. N'en em laouéna kêt eûz ann drougiez, hôgen en em laouénad a ra eûz ar wirionez ;

7. Herzel a ra ouc'h pép-trâ ; kri-di a ra pép-trâ ; espérout a ra pép-trâ ; gouzanvi a ra pép-trâ.

8. Ar garantez na baouézô bikenn. Hôgen ann diouganou a fallô, hag ann iézou a éhanô, hag ar wiziégez a ziaézô.

9. Râk na ouzomp némét lôd, ha na ziouganomp némét lôd.

10. Hôgen pa vézô deûet ar péz a zô klôk, ar péz a oa lôd a fallô.

11. Pa oann eur bugel, é komzenn ével eur bugel, é oann fûr ével eur bugel, é vennenn ével eur bugel. Hôgen pa ounn deûed da zén, em eûz kuitéet ar péz a zalc'hé eûz ar bugel.

12. Bréma é wélopmp dré eur mellézour ha gand eul lavar gôloet ; hôgen neûzé dremm ouc'h dremm. Bréma éc'h anavézann lôd ; hôgen neûzé éc'h anavézinn ével ma ounn anavézet.

13. Bréma ann tri-man, ar feiz, ann espérans hag ar garantez a choum ; hôgen ar brasa anézho eo ar garantez.

XIV. PENNAD.

1. ENKLASKID ar garantez ; c'hoantait ar *grasou* spéréduz ; ha dreist-holl ar c'brâs ma tiouganot.

2. Râk ann hini a gomz eunn iéz *dizanaf*, na gomz kéd ouc'h ann dût, hôgen ouc'h Doué ; râk dén na glev anézhan, ha komza a ra é spéréd eûz ann traou kuzet.

3. Hôgen ann hini a ziougan, a gomz oud ann dût évid hô c'hen-télia, hô alia, hô fiéali.

4. Ann hini a gomz eunn iéz *dizanaf*, a zeû d'en em gentélia hé-unan ; hôgen ann hini a ziougan, a zeû da gentélia Iliz Doué.

5. Mé a garré é komzlec'h holl

iezou *dizanaf*; hôgen kentoc'h é tiouganfac'h. Râk brasoc'h eo ann hini a ziougan, égéd ann hini a gomz iezou *dizanaf*, némét trei a rafé ar péz a lavar, évit ma tigémérò ann Iliz ar gentel.

6. Hôgen bréma, va breûdeûr, mar teûann da gomza ouz-hoc'h é iezou *dizanaf*, da bêtrâ é vèzò mât d'é-hoc'h, néméd é komzfenn ouz-hoc'h pé dré wélédigez, pé dré wiziégez, pé dré ziougan, pé dré gélénadurez ?

7. Ha na wêlomp-ni kéd ivé enn traou diéné a rô soniou, ével ar zutel hag ann telen, pénaoz ma na réont toniou dishénvel, pénaoz é ouzeur ar péz a ganeur war ar zutel, pé war ann telen ?

8. Ma rô ar c'horn eur soun ar-varuz, piou en em aozò évid ar brézel ?

9. Ével-sé c'houi, ma né két splamm ann iéz a gomzit, pénaoz é vèzò gwézet ar péz a livirit ? C'houi a vèzò ével pa gomzfac'h enn éar.

10. Évit-gwir éz eûz kenn aliez a iezou dishénvel er béd-man : ha n'eûz pobl é-béd héb hé iéz.

11. Ma na ouzoun kéd éta talvoudégez ar geriou, mé a vèzò tréfoed évid ann hini ouc'h péhini é komzinn ; hag ann hini a gomz ouz-in a vèzò tréfoed évid-oun.

12. Ével-sé, c'houi, pa enklaskit ar grasou spéréduz, ioulit kaout kalz anezhò évit kentéla ann Iliz.

13. Dré-sé ann hini a gomz eunn iéz *dizanaf*, pédet évit ma hellò héza trôet.

14. Râk mar pédann enn eunn iéz *dizanaf*, va spéred a béd, hôgen va skiant a zò difrouez.

15. Pétrâ éta ar rinn-mé ? Mé a bédò a spéred, mé a bédò ivé a skiant. Mé a ganò a spéred, mé a ganò ivé a skiant.

16. A-bend-all mar meûlez a spéred, pénaoz ann hini a zò é éac'h ann dud distar a lavaró-hén Amen war da veûleûdigez, pa na oar kéd ar péz a lèvérez ?

17. Da veûleûdigez évit-gwir a

zò mât ; hôgen né hell két rei kentel d'ar ré all.

18. Meûli a rann va Doué, ô véza ma komzann hoc'h holl iezou.

19. Hôgen gwell é vé gan-én lavarout gant va skiant-vâd pemp gér enn Iliz, évid deski ivé ar ré all, égét lavarout dék mil enn eunn iéz *dizanaf*.

20. Va breûdeûr, na vèzit két bugalé évid ar skiant, hôgen bèzit bugaligou évid ann droûgiez ; ha bèzit dinam évid ar skiant.

21. Skrived eo el lèzen : Gand iezou *dizanaf* ha gand diweûz a-ziavéaz é komzinn oud ar bobl-zé, ha na glevint kéd ac'hanoun, émé ann Aotrou.

22. Ével-sé ann iezou *dishénvel* n'int kéd eunn arouéz évid ar ré a gréd, hôgen évid ar ré ziskrédik ; enn-énep ar *galloud* da ziougan né kéd évid ar ré ziskrédik, hôgen évid er ré a gréd.

23. Mar teûfé éta ann Iliz holl d'en em strolla enn eul léac'h, hag é komzfé ann holl iezou *dishénvel*, mar teûfé éno tûd diskrédik, ha na lavarfent két pénaoz é tiskiantit ?

24. Hôgen mar tiouganond holl, ha mar teû éno eunn dén diskrédik-bennâg, pé eunn dén disskiant, holl é kendrée'hont anézhan, holl é barnont anézhan.

25. Ar péz a ioa kuzet enn hé galoun a zò dizôlôet, hag héna oc'h en em strinka war hé zremm a azeûlô Doué, ô lavarout pénaoz évit-gwir éma Doué enn hô touez.

26. Pétrâ éta a livirinn-mé, va breûdeûr ? Pa'z oc'h strollet, pép-hini ac'hanoc'h a ra kanaouennou, pé a rô kéleannou, pé a ra diouganou, pé a gomz eunn iéz *dizanaf*, pé a zisplég anézhan : ra vèzò gréat kément-sé é kentel vâd.

27. Ma éz eûz lôd péré hô deûz ar galloud da gomza é iezou *dizanaf*, na vèzet két ouc'h-penn daou, pé dri évid ar muia, ha ma komzint ann eil goudé égilé ; ha ma vèzò unan-bennâg hag a ziskleriò ar péz hô dévézò lavaret.

28. Hôgen ma n'eûz kéd a zis-

klerier, ra davô enn Iliz, ra gomzô out-hañ hé-unan, hag oud Doué.

29. E-kénver ar Broféded, ra gomzô daou pé dri *anéz-hô*, ha ra varnô ar ré all.

30. Mar béz gréad eunn diskleriadur-beonâg da eunn all hag a vézô azézet, ra davô ar c'henta.

31. Râk béz' é hellid holl diouganî ann eil goudé égilé, évit ma teskô ann holl, ha ma vézô fréalzet ann holl.

32. Ha spérédon ar Broféded a zent oud ar Broféded.

33. Râk Doué né kéd eunn Doué a reüsti, hôgen eunn Doué a béc'h, ével ma kélenmann é holl Ilizou a zent.

34. Ra davô ar merc'hed enn Ilizou; râk né kéd aotréet d'ézhô komza *énô*; hôgen doujuz é tléont béza, hervez ma lavar al lézen.

35. Ha ma fell d'ézhô deski eunn dra-bennâg, ra c'houlennint enn ti digand hô ézec'h. Râk mézuz eo d'ar merc'hed komza enn Iliz.

36. Hag ac'hanoc'h eo eo deüet gér Doné? Pé hag enn-hoc'h hép-kén eo deüet?

37. Mar kréd eur ré é vé Profed pé spérédek, ra anavézô ar péz a skrivaon d'é-hoc'h, pénaoz int gourc'hémennou ann Aotrou.

38. Hôgen mar béz eur ré héb hô c'houzout, na vézô két gwézet hé-unan.

39. Dré-zé, va breüdeür, bézit c'hoantek brâz da ziouganî, ha na virit kéd oud ar ré a hellô komza é iézou *dizanaf*.

40. Hôgen bezet gréat pép-tra gand déréadégez, hervez ar reiz.

XV. PENNAD.

1. DIGAS a rann bréma da koun d'é-hoc'h, va breüdeür, ann Aviel em eûz prézéget d'é-hoc'h, hoc'h eûz digéméret, é péhini é choumit stard,

2. Ha dré béhini oc'h salvet; évit ma welot ma hoc'h eûz hé zalc'het ével ma em eûz hé brézéget d'é-hoc'h; anéz é vé enn-auer hô pé krédet.

3. Râk da genta em eûz rôed da anaoud d'é-hoc'h ar péz a zô két ivé rôed d'in, pénaoz eo marô ar C'hrist evid lior péc'hédou hervez ar Skrituriou;

4. Pénaoz eo két liénet, hag eo dazorc'het ann trédé deiz hervez ar Skrituriou;

5. Pénaoz eo két en em ziskouézet da Gêfaz, ha goudé-zé d'ann nnnék *Abostol*;

6. Pénaoz goudé-zé eo két gwélet enn eur wéach gant mui égét pemp kant breür, eûz a béré éz eûz c'hoâz kalz hag a zô béd bréma, hag biniennou a zô kousket;

7. Pénaoz goudé eo két gwélet gant Jakez, ha pelloc'h gant ann holl Ébestel;

8. Ha pénaoz enn-divez goudé ar ré all holl eo en em ziskouézet d'in, mé péhini n'ouon néméd cur sioc'han.

9. Râk mé a zô aon distéra eûz ann Ébestel, ha na zellézann két béza hanvet *Abostol*, ô véza ma em eûz heskinet Iliz Doué.

10. Hôgen dré c'hras Doué eo onnn ar péz éz onnn, hag hé c'hrâs n'eo két két difrouez enn-oun; hôgen muïoc'h égéd ar ré all holl em eûz labouret; nann mé koulskoudé, hôgen grâs Doué péhini a zô gan-én.

11. Ével-sé pé eo mé, pé eo hî, chétu pétrâ a brézégomp d'é-hoc'h, ha chétu pétrâ hoc'h eûz krédet.

12. Pa eo gwir éta pénaoz eo két prézéget d'é-hoc'h eo két dazorc'het ar C'hrist eûz a douez ar ré-varô, pérâg é lavar biniennou ac'hanoc'h, pénaoz na zazorc'hô két ar ré-varô?

13. Râk ma na zazorc'hô két ar ré-varô, né két ivé dazorc'het ar C'hrist.

14. Ha ma né két dazorc'het ar C'hrist, hor prézégen a zô didalvez, hag hô feiza a zô ivé didalvez.

15. Testou faoz zô-kén é vézimp kavet é-kénver Doué, ô véza ma hon eûz rôed ann desténi-man a-énep Doué, pénaoz en deûz dazorc'het ar C'hrist; ha padâl n'en

deûz kéd hé zazorc'het, ma na zeû kéd ar ré-varô da zazorc'hi.

16. Râk ma na zazorc'h kéd ar ré-varô, ar C'hrist nê kéd ivé dazorc'het.

17. Ma né kéd dazorc'het ar C'hrist, hô feiz a zô didalvez, râk enn hô, péc'hédou émoc'h c'hoaz.

18. Evel-sé 'ta ar ré a zô kousket er C'hrist, a zô ivé kollet.

19. Ma n'hor bé espérans er C'hrist néméd évid ar béd-man, ni a vé ar ré druézusa eûz ann dûd.

20. Hôgen bréma ar C'hrist a zô dazorc'het eûz a douez ar ré-varô, ével ar c'henta-frouez eûz ar régousket.

21. Evel-sé, pa eo deûet ar marô dré eunn dén, dazorc'hidigez ar ré-varô a dlé ivé dond dré eunn dén.

22. Râg ével ma varv ann holl é Adam, ével-sé ann holl a asbévô er C'hrist.

23. Hôgen pép-hini a zeûi enn hé reiz, hag ar C'hrist ével ar c'henta-frouez : goudé, ar ré a zô d'ar C'hrist, ha père hô deûz krédet enn hé zonédigez.

24. Ha neûzé é teûi ann divéz, pa en dévêzô rôed hé rouantélez da Zoué hé Dâd, pa en dévêzô kaset-da-gét kément rouantélez, kément aotrouniez, ha kément ners.

25. Râk réd eo d'ézhan réna, bété ma vézô léléad hé énébourn dindân hé dreid.

26. Hôgen ann divéza énébour a vézô diskaret eo ar marô : râk lakaad a rui pép-trâ dindân hé dreid. Hôgen pa levéreur :

27. Pénaoz pép-trâ a dlé plêga dindân-han, heb arvar eo néméd ann hini péhini en deûz léléat pép-trâ da blêga dindân-han.

28. Ha pa vézô plêget pép-trâ dindân-han, ar Mâb hé-unan a blêga dindân ann hini en dévêzô léléat pép-trâ da blêga dindân-han, évit ma vézô Doué holl enn holl.

29. Anéz pêtrâ a rai ar ré a zô badézet évid ar ré-varô, mar d-eo gwir pénaoz ar ré-varô na zazorc'h kêt ? Pérâg int-hi badézet évid ar ré-varô ?

30. Ha pérâk ni hon-unan en em léléomp-ni da béb heur é-tâl da goïla hor buez ?

31. Bemdez é varvann, va breûdeûr, dré hô kloar, a zeû d'in é Jézuz-Krist hon Aotrou.

32. Ma em eûz stourmet é Élézuz oud al loéned (évit komza hervez ann dûd), da bêtrâ eo talvézed d'in, ma na zazorc'h kéd ar ré-varô ? Debromp hag évomp, râk war c'hoaz é-varvimp.

33. Na vézit kêt touellet : Ann drouk-komsiou a zaotr ar vuézégez-vâd.

34. Tûd wirion, bézit war évez, ha na béc'hit kêt. Râk lôd ac'hanoc'h na anavézont kêt Doué : évid hô mézekaat hel lavarann d'é-hoc'h.

35. Hôgen unan-beunnâg a lavarô d'in : Pénaoz é tazorc'hô ar ré-varô ? É pé gorf é teûint-hi ?

36. Dêû diskiant, ar péz a hadez na zeû kéd da véza béô, ma na varv kéd a-raok.

37. Hag ar péz a hadez, né kéd ar c'horf a dlé sével a hadez, hôgen eur c'hreûnen noaz, pé eûz a winiz, pé eûz a eunn dra all.

38. Hôgen Doué a rô d'ézhi ar c'horf a gâr ; ha da béb hâd hé gorf hé-unan.

39. Pép kik né kéd eunn hévévélep kik : râg eunn all eo kig ann dûd, eunn all hini al loéned, eunn all hini al laboused, hag eunn all hini ar pésked.

40. Béz' éz eûz ivé korfou évrek, ha korfou douarek : hôgen eunn all eo skéd ar ré évrek, eunn all hini ar ré zouarek.

41. Eunn all eo skéd ann héol, eunn all skéd al loar, hag eunn all skéd ar stéred : distênnvel eo ivé skéd eur stéren eûz a skéd eunn all.

42. Evel-sé é c'hoarvézô da zazorc'hidigez ar ré-varô. Haded eo ar c'horf er vreïnadurez, hag é tazorc'hô enn divreïnadurez.

43. Haded eo bêt enn diforc'hed, hag é tazorc'hô er c'hoar. Haded eo bêt er gwander, hag é tazorc'hô enn ners.

44. Haded eo korf anévalek, hag é tazorc'hò korf spérédek. Ével ma éz eüz eür c'horf anévalek, éz eüz ivé eür c'horf spérédek, ével ma co skrivet :

45. Adam ar c'henta dén a zò bet gréat gand eunn éné buézek, hag ann divéza Adam a zò deüed enn eür spéréd bividik.

46. Hôgen né kéd ar c'horf spérédek a zò bet gréat da genta, hôgen ar c'horf anévalek; ha goudé ann hini spérédek.

47. Ar c'henta dén péhini a zeü eüz ann douar, a zò douarek; hag ann eil dén péhini a zeü eüz ann Énv, a zò Énvék.

48. Ével ma eo bet douarek, é vézint ivé douarek : hag ével ma eo bet spérédek, é vézint ivé spérédek.

49. Ével éta hon eüz douget skeûden ann dén zouarek, dougomb ivé skeûden ann dén Énvék.

50. Hôgen ann dra-man a lavarann, va breüdeür, ó véza na hell kéd ar c'hik hag ar gwäd piaoua rouantélez Doué; ha na hell két ar vreïnadurez piaoua ann divreïnadurez.

51. Chétu aman eunn dra guzet a lavarann d'é-hoc'h : Dazorc'hî a raïmb holl, hôgen na vézimp két névézet holl.

52. Enn eür prédik, enn eür serrlagad, é soun ann divéza drompit; râg ann drompit a zounô, hag ar re-varô a zazorc'hò divreïnuz, ha ni a vézô névézet.

53. Râk réd eo d'ar c'horf breïnuz-man gwiska ann divreïnadurez, ha d'ar c'horf marvuz-man gwiska ann diverventi.

54. Ha pa en dévézô ar c'horf marvuz-man gwisket ann diverventi, neüzé é c'hoarvézô al lavar a zò skrivet : Lounket eo bet ar marô gand ar gounid.

55. O marô, péléac'h éma da c'hounid? O marô, péléac'h éma da vroud?

56. Hôgen brond ar marô eo ar péc'hed; ha ners ar péc'hed eo al lézen.

57. Trugarékaomp éta Doué, péhini en deüz rôed d'é-omp ar gounid dré hon Aotrou Jézuz-Krist.

58. Dré zé, va breüdeür kër, bézit stard ha digéflusk : labourit bépéd da ôber ann Aotrou, ô c'houzout pénaoz hô labour na vézô kéd lép göpr dirâg ann Aotrou.

XVI. PENNAD.

1. É-KÉVVER ann aluzennou a zastemeür évid ar zent, grit ével ma em eüz goure'hémennet da Iliz Galatia.

2. Ra lakai a dû pép-hini ac'ha-noc'h enn hé di, d'ann deiz kenta eüz ar zizun, ar péz a garô da zastumi; évit na c'hortozot két bété ma vézinn deüet évid dastumi ann aluzennou.

3. Ha pa vézinn deüet, é kasinn ar ré hô pézô merket d'in dré hô lizéri, da zougen hô rô da Jérusalem.

4. Ha mar tâl ar boan éz afenn va-unan, é teüint gan-én.

5. Hôgen niond a rinn d'hô kwélout, pa'm bézô tréménét dré ar Vasédonia; râk dré ar Vasédonia é tréméninn.

6. Ha martézé é chouminn eunn nébeüt gan-é-hoc'h, hag é tréméninn zô-kén ar goanv, évit ma aubrougot ac'hanoun é pé léac'h-ben-nâg ma'z inn.

7. Râk na fell kéd d'in ar wéach-man hô kwélout bép-kén enn eür dréménout, hag éc'h espérann é chouminn gan-é-hoc'h eür pennad amzer, mar d-eo ioul ann Aotrou.

8. Hôgen choum a rinn é Éfenez bétég ar Pentékost.

9. Râk digor eo d'in éno eunn ôr vrâz ha splann, ha kalz énébournien a zò.

10. Mar da Timotéüz d'hô kavout, likid évez é vé héb aoun enn hô touez : râk da ôber ann Aotrou é labour, kerkouls ha mé.

11. Na vézed éta disprizet gand dén : hôgen ambrougit-hén é péoc'h, évit ma teüi d'am c'havout; râg hé c'hortozî a raun gand ar vreüdeür.

12. É-kénver ar breûr Apollo, mé a rô da anaoud d'é-hoc'h pénaoz em eûz hé bédet kaer da vond d'hô kwélout gand ré all eûz hor breûdeûr : ha koulskoudé né két bét hé ioul mont bété vréma ; hôgen mond a rai pa gavô ann drô.

13. Bézit akétuz, choumit stard er feiz, grit *pép-trâ* gant béôder, hag en em grévait.

14. Grit gant karantez kément ha ma réot.

15. Anaoud a rit, va breûdeûr, tûd Stéfanoz, ha Fortunatuz, hag Akaikuz. Gouzoud a rit pénaoz ind ar c'henta-frouez eûz ann Akaia, ha pénaoz ind en em wéstlet da zervich ar zent :

16. Râk-sé mé hô péd da gaoud évit-hô ann azaouez a dleit d'ar seurt tûd-zé, ha da gément a zeû d'hor skoazia dré hô foan ha dré hô labour.

17. En em laouénaad a rann é vé deûet Stéfanoz, Fortunatuz hag

Akaikuz ; râk gréad hô deûz évid-hoc'h ar péz oa hellec'h kéd da ôber hoc'h-unan ;

18. Râk fréalzed hô deûz va spéred, kerkoulz hag hoc'h hini. Aua-vézid éta ar ré a zô ével-sé.

19. Ilizou ann Azia a zalud ac'hanoc'h. Akouila ha Prisilla, é-ti péré é choumann, hag ann Iliz a zô enn hô zi a zalud kalz ac'hanoc'h enn Aotrou.

20. Hon holl vreûdeûr a zalud ac'hanoc'h. Enn em zaludit ann eil égilé dré eunn aff santel.

21. Mé Paol eo em eûz skrivet gant va dourn va-uoan ar salud-man :

22. Ma éz eûz unan-bennâg ha na garfé kéd hon Aotrou Jézuz-Krist, ra vézô anaouéet ; Maran Atha.

23. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gan-é-hoc'h.

24. Ra vézô va c'harantez gan-é-hoc'h holl é Jézuz-Krist. Amen.

I. PENNAD.

1. PAOL, Abostol Jézuz-Krist dré ioul Doué, ha Timoteúz *hé* vreür, da Iliz Doué a zô é Korint, ha d'ann holl zent a zô enn Akaia holl :

2. Ra vèzô gan-é-hoc'h ar c'hras hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Ra vèzô benniget Doué ha Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist, Tâd ann trugarézou, ha Doué ann holl fréalzidigez,

4. Péhini a zic'hlaç'har ac'hanomp enn hon holl zoaniou : évit ma belimp ivé dic'hlaç'hari ar ré a zô eun doan, dré ann hévélep fréalzidigez gant péhini omp fréalzet hon-unan gand Doué.

5. Râg ével ma kresk gloasiou ar C'hrist enn-omp, ével-sé ivé é kresk hon dic'hlaç'har dré ar C'brist.

6. Mar bézomp doaniet eo évid hô fréalzidigez hag hô silvidigez ; mar bézomp dic'hlaç'haret eo évid hô tic'hlaç'har ; mar bézomp fréalzet eo évid hô fréalzidigez hag hô silvidigez, péhini a zô sévénet ô c'houzanvi ann hévélep gloasiou ha ma c'houzanvomp ;

7. Évit ma vèzô stard hon espérance évid-hoc'h, pa ouzomp pénaoz pa hoc'h eûz hô lød er gloasiou, hô pézô ivé hô lød enn dic'hlaç'har.

8. Râk na fell kéd d'é-omp, va breudeür, é vec'h liëb anaout ann doan a zô bêt c'hoarvezet gan-é-omp enn Azia, pénaoz omb bêt mac'het dreist-penn ha dreist pépers, enn hévélep doaré ma oa kasauz az vuez d'é-omp.

9. Hôgen ni hon eûz enn-omp hon-unan barn ar marò, évit na lakaimp két hor fisians enn-omp

hon-unan, hôgen é Doué, péhini a zazore'h ar ré-varò ;

10. Péhini en deûz hon tennet eûz a gémeud a wallou, hon tenn *bépréd*, hag hon tennò c'hoaz hervez ma espéromp ;

11. Ha c'houi hor skoaziô ivé ô pidi évid-omp ; évit ma teûi ar c'hras hon eûz digéméret é azaouez meür a hini, da véza anavézet dré ann trugarez a rai meür a hini évid-omp.

12. Râg hor c'hloar eo testéni hor c'houstians, da véza en em rénet er béd-man, dreist-holl enn hô kénver, enn eunder a galoun hag é gwirionez Doué, nann é furnez ar c'hik, hôgen é grâs Doué.

13. Na skrivomp d'é-hoc'h néméd ar péz hoc'h eûz lennet hag anavézet. Ha mé a esper pénaoz hé anavézet bétég ann divez,

14. Ével ma hoc'h eûz anavézet omp hô kloar, ével ma *vio*t hon hini, é deiz hon Aotrou Jézuz-Krist.

15. Hag er fisians-sé eo felled d'in dond d'hô kavout da genta, évit ma teûjé d'é-hoc'h eunn cil c'hras ;

16. Ha tréménoud dré hô prô enn eur vond er Masédonia, ha dond adarré eûz ar Masédonia d'hô prô, hag ac'hanò béza ambrouget gan-é-hoc'h er Judéa.

17. P'am boa éta ann ioul-zé, ha dré skanbennidigez eo n'em eûz kéd hé sévénet ? Pé pa ioulann eunn dra, hag hé iouli a rann-mé hervez ar c'hik, évit ma vijé ennoun ia ha nann ?

18. Hôgen Doué péhini a zô gwirion, a oar pénaoz n'eûz kéd ia ha nann er brézegen em eûz gréad d'é-hoc'h.

19. Râk Mâb Doué, Jézuz-Krist, péhini a zô bêt prézéget d'é-hoc'h gan-é-omp-ni, da tavaroud eo ganen, gant Silvaquz ha gant Timoteúz,

né kêt bêt ia ha nann , hôgen ia a zô bêt enn-han.

20. Râg holl c'heriou Doué a zô ia enn-han : Dré-zé Amen da Zoué dré-z-han hag évid hor gloar-ni.

21. Hôgen ann hini a gréva ac'hanomp gan-é-hoc'h er C'hrist , hag en deûz hon eoliet eo Doué ;

22. Pehini en deûz ivé hor siellet , ha rôed d'é-omp évit gwésti ar Spéred-Santel enu hor c'halounou.

23. Évid-oun-mé é c'halvann Doué da dést em éné , pénaoz eo dré azaouez évid-hoc'h né kêt c'hôaz felled d'in mond enn tû all da Gorint ; né kéd éc'h aotrouniemp war hô feiz , hôgen skoazia a ré-omp hô lévénéz : râk stard é choumit er feiz.

II. PENNAD.

1. HOCEN lakaad a riz em penn na'z ajenn mui d'hô kwélout enn dristidigez.

2. Râk mar tristaann ac'hanoc'h , piou a laouénai ac'hanoun , néméd-hoc'h péré a vijé tristeet gau-én ?

3. Ha kément-sé em cûz skrivet d'é-hoc'h , évit pa zeûinn na gavinn kêt tristidigez war dristidigez a berz ar ré a dlié va laouénat : ô fisioud en -hoc'h holl , pénaoz va lévénéz a vézô hoc'h hini holl.

4. Râk neûzé é skriviz d'é-hoc'h gand eunn anken vrâz , gand eur mantr kaloun , hag é-kreiz kalz a zaérou ; nann évid hô tristaat ; hôgen évid diskouéza péger braz eo ar garantez em eûz évid-hoc'h.

5. Hôgen ma en deûz unan-bennâg tristéed ac'hanoun , né kêt mé hép-kén en deûz tristéct ; hôgen évid-lôd , évit na zeûinn kêt d'hô pec'hia holl.

6. A-walc'h eo évid ann hini a zô ével-sé , ar c'hélen a zô bêt rôed d'ézhan gant meûr a hini :

7. Ilag é tléit kentoc'h bréma bôza trugarézuz enn hé génver , hag hé fréalzi , gand aoun na vé mantiet gand eunn dristidigez di-reiz.

8. Dré-zé é pédann ac'hanoc'h da grévaad hô karantez évit-han.

9. Dré-zé eo ivé em eûz skrivet d'é-hoc'h , évid arnodi ac'hanoc'h , ha gouzout mar sentit é pép-trâ.

10. Ar péz a zistolit , a zistolann ivé ; ha pa zistolann , é tistolann enn abek d'é-hoc'h é dén ar C'hrist ,

11. Évit na vézimp kêt touellet gant Satan ; râk n'omp kéd hép gouzout hé vénosiou.

12. Hôgen pa ounn bêt deded é Troad évit *prézégi* Avielar C'hrist , hag é oa digoret ann ôr d'in gand ann Aotrou ,

13. N'em eûz kêt bêt a éhan em spéred , ô véza n'em boa kêt kared enô va breñr Tituz ; hôgen goudé béza lavaret kénavezô d'ézhô , éz iz étrézé Masédonia.

14. Trugarékaad a rann Doué , pehini hol laka hépréd da véza tré-ac'h é Jézuz-Krist , ha pehini a zoug dré-z-omp é pép léac'h ar c'houéz eûz a anaoudégez *hé hanô*.

15. Râk nî a zô dirak Doué c'houés vâd ar C'hrist , hag é-kénver ar ré a zô salvet , hag é-kénver ar ré a zô kollet ;

16. Da lôd c'houéz ar marô hô laka da vervel , ha da lôd all c'houéz ar vuez hô laka da véva. Ha piou a zô galloudek é-kénver ann traou-zé ?

17. Râk n'omp kêt ével meûr a hini , péré a zaotr gér Doué ; hôgen nî a gomz gand ecunder , ével a berz Doué , dirak Doué , hag é dén ar C'hrist.

III. PENNAD.

1. HA déraoui a raimp-ni c'hoaz en em erbedi hon-unan ? hag ézomm hon eûz-ni , ével hiniennou , a lizéri erbed évid-hoc'h , pé digan-é-hoc'h ?

2. C'houi eo hol lizer , pehini a zô skrivet enn hor c'halounou , pehini a zô gwézet ha lennet gand ann dud holl :

3. Ha c'honi a ziskouéz pénaoz oc'h lizer ar C'hrist , a zô bêt gréat gan-é-omp , hag a zô bêt skrivet , nann gant liou , hôgen gant Spéred

ann Doué béô ; nann war daolennou mein, hôgen war daolennou kiguz péré eo hô kalounou.

4. Dré ar C'hrist eo hon eûz eunn hévélep fisians é Doué :

5. Né kéd é helfemp kaond ac'hanomp hon-unan eur ménnoz-bennâg, ével ac'hanomp hon-unan ; hôgen hor galloud a zeû eûz a Zoué :

6. Hag hén eo en deûz hol lékéat da vèzâ mād da vinistred ann testamant nevez, nann el lizer, hôgen er Spéred ; râg al lizer a lâz, hag ar Spéred a rô ar vuez.

7. Ma é deûz hét karg ar marô, merkét ha skrivet war ar vein eunn hévélep gloar, na hellé két bugalé Israel selloud out Moizez, enn abek da skéd hé zremm, péhini a dlié mond-da-gét,

8. Pégement na dlé két béza brasoc'h gloar karg ar Spéred ?

9. Râk ma é deûz hét gloar karg ar varnédigez, péger brasoc'h e'hoaz é vèzô gloar karg ar wirionez.

10. Râg ar c'hloar a véleur enn tû-zé n'eo nétrâ é-skoaz *hini ann Aviel* a zô kalz dreist.

11. Râk ma éz eûz gloar er garg a ia-da-gét, pégement é tlé béza mui a c'hloar er garg a badô da *vikenn*.

12. Pa hon eûz éta eunn hévélep espérans, é kéméromp kalz a fisians :

13. Ha na réomp kéd ével Moizez péhini a lékéa eur wél war hé zremm, évit na vijé két gwélet gant bugalé Israel hé zremm péhini a dlié mond-da-gét ;

14. Hôgen hô skiantou a zô dallet ; râk e'hoaz biriô pa leunont ann Testamant kôz, ar wel-zé a choum war hô c'haloun, héb béza savet, râk n'eûz némméd ar C'hrist a gémend a hellé hé sével.

15. Ével-sé bété vréma, pa lenneur Moizez d'ézhô, hô deûz eur wél war hô c'haloun.

16. Hôgen pa zistroi *hô c'haloun* ond ann Aotrou, é vèzô tennet ar wél.

17. Hôgen ann Aotrou a zô Spéred ; hag el léac'h ma éma Spé-

red ann Aotrou, éno éma ivé ar frankiz,

18. Ével-sé nî holl, ô véza di-zôlô hon dremm, é wélomp gloar ann Aotrou, omp kemmet enn eunn hévélep skeûden eûz a eur sklerder enn eur sklerder all, ével gant Spéred ann Aotrou.

IV. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ pa hon eûz eunn hévélep karg, lervez ann trugarez a zô hét gréad d'é-omp, na fallomp két ;

2. Hôgen pellaad a réomp diouzomp ar vèzegez kuzet, hép kerzoud enn trôidel, hép saotra gér Doué ; hôgen ô tiskleria ar wirionez, hag ô tellézout meûleûdi ann dād holl dirâk Doué.

3. Mar d-eo e'hoaz kuzet hon Aviel, évid ar ré-gollet eo eo kuzet ;

4. Évid ar ré ziskrédik eûz a béré Doué ar béd-man en deûz dallet ar skiantou, évit na lugernô kéd enn-hô goulou Aviel gloar ar C'hrist, péhini a zô sketûden Zoué.

5. Râk n'en em brézégomp kéd hon-unan, hôgen prézégi a réomp Jézuz-Krist hon Aotrou ; ha nî a zô hô servicherien évit Jézuz :

6. Râg ann Doué en deûz gourc'hémennet d'ar goulou luc'ha eûz a greiz ann dévalien, en deûz ivé lékéad bé c'houlou enn hor c'halounou, évit ma helfemp goulou gwizigez gloar Doué, é dremm Jézuz-Krist.

7. Hôgen ann tenzor-zé a zougomp é listri pri, évit ma vèzô anavézet pénaoz ar c'houékder ané zhan a zeû eûz a c'halloud Doué, ha nann ac'hanomp-ni.

8. É pép-trâ omp glac'haret, hôgen n'omp két mantret : diéneez hon eûz, hôgen na ziouéromp két pép-trâ :

9. Heskinet omp, hôgen n'omp két dilézet : distaolet omp, hôgen n'omp két kollet.

10. Dougen a réomp bépréd marô Jézuz enn hor c'horf, évit ma vèzô gwélet ivé buez Jézuz enn hor c'horf.

11. Râk nî, é-pâd hor buez, éz omp bépréd kased d'ar marô évit Jézuz; évit ma vézô gwélet ivé buez Jézuz enn hor c'hik marvuz.

12. Evel-sé *hé* varô en deûz hé c'hallood war-n-omp, hag *hé* vuez war-n-hoc'h.

13. Ilag ô véza ma hon eûz eunn hévélep spéred a feiz, ével ma eo skrivet : Krédet em eûz, ha dré-zé em eûz komzet : ha nî a gréd ivé, ha dré zé ivé é komzomp.

14. O c'houzont pénaoz ann hini en deûz dazorc'het Jézuz, a zazorc'hô ivé ac'hanomp gant Jézuz, hag hol lakai dirâg gau-é-hoc'h.

15. Râg pép-trâ a zô évid-hoc'h, évit mar béz pûl ar c'hrâs, ma vézô ivé brasoc'h gloar Doué, dré ann drugarez a lavarô meur a hini.

16. Dré-zé eo na zigalounékaomp két : hôgen pétrâ-bennâg ann dén ac'hanomp a zô enn diavéaz a zeû da vreina; koulskoudé ann hini a zô enn diabars a zeû da névézi a-zeiz-é-deiz.

17. Râg ar prédik ker herr ha ker skanz eûz ann doaniou hon eûz er *béd-man*, a laka enn-omp ar pouéz peûr-baduz eûz a eur c'hloar ar vrasa :

18. Evel-sé na zellomp kéd ouc'h ann traou a véleur, hôgen ouc'h ann traou na véleur két. Râg ann traou a véleur a zô évid eunn amzer, hôgen ar péz na véleur két a zô peûr-baduz.

V. PENNAD.

1. RAG gouzoud a réomp pénaoz mar teû ann ti douar-man é pé-hini é choumomp d'en em ziforc'ha; Doué a rôl d'é-omp enn *Énv* eunn ti all, eunn ti ha na vézô két gréat gand donrn ann dén, hag a badô da vikenn.

2. Ann dra-zé eo hol laka da huad-nadi, gand ar c'boant hon eûz da véza ével gwisket gand ann ti-zé péhini a zô enn *Énv*;

3. Mar bézomp koulskoudé kavet gwisket, ha nann enn noaz.

4. Râg é-pâd ma'z omp er c'horf-man ével enn eunn telt, éc'h hua-

nadomp dindân hé véac'h, ô véza na c'hoantaomp két béza dibour-c'het anézhan, hôgen béza gwisket war-n-ézhân, évit ma vézô lounket gand ar vuez ar péz a zô marvel *enn-omp*.

5. Râk Doué eo en denz hor gréat évit kément-sé, hag en deûz rôed d'é-omp hé Spéred évid arrez.

6. Fisiout a réomp éta bépréd, ô c'houzout pénaoz é-pâd ma'z omp er c'horf-man, émomp ével pirc'hirined, *pell* diouc'h ann Aotrou :

7. Râk dré ar feiz éz éomp, ha nann dré ar gwél.

8. Hôgen nî hon eûz fisians hag eo gwell gan-é-omp mond er-méaz eûz ar c'horf-zé, ha mond da gaoud ann Aotrou.

9. Dré-zé é lékéomp hor striv da blijoud da *Zoué*, daoust pé omp er c'horf, daoust pé omp er-méaz anézhan.

10. Râk réd 'eo d'é-omp holl en em ziskouéza dirâk kador ar C'hrist, évit ma tigémérô pép-hini ar péz a zô dléet d'ann ôberiou en deûz gréat, mât pé fall, é-pâd ma édo enn hé gorf.

11. O c'houzoud éta pénaoz eo ann Aotrou da zouja, en em zidamallomp dirâg ann dâd; hôgen Doué a anavez pétrâ omp. Mè a esper omb ivé anavézet enn hô koustians.

12. N'en em erbédomp két c'hoaz d'é-hoc'h, hôgen rei a réomp d'é-hoc'h ann tû d'en em veûli enn abek d'é-omp, évit ma hellot *en em zifenni* oud ar ré en em veûl er péz a véleur, ha naun er péz a zô er galoun.

13. Râk mar buanékaomp, eo évid Doué : ha mar poellomp, eo évid-hoc'h.

14. Râk karantez ar C'hrist a vroud ac'hanomp; hag é vennomp pénaoz mar d-eo marô unan évid ann holl, ann holl éta a zô marô :

15. Ha pénaoz ar C'hrist a zô marô évid ann holl; évit na vévô mui ar ré a zô béô, évit-hô hô-unan, hôgen évid ann hini a zô marô ha dazorc'het évit-hô.

16. Dré-zé nî na anavézomp mui dén hervez ar c'hik. Ha ma hon eûz anavézet ar C'hrist hervez ar c'hik, n'hen anavézomp mui bré-ma *ével-sé*.

17. Ma éz eûz éta dén er C'hrist, eo eur c'hrouadur nevez ; ann traou kôz a zô tréménnet : chetu pép-trâ a zô deûed da véza nevez.

18. Ha pép-trâ a zeû eûz a Zoué, péhini en deûz hon unvanet gant-han hé-unan dré ar C'hrist, ha péhini en deûz rôed d'é-omp ar garg a unvaniez.

19. Râk Doué en deûz unvanet ar béd gant-han hé-unan er C'hrist, hép tamalloud d'ézhô hô féc'hédou ; hag hén eo en deûz lékéad enn-omp ar gér a unvaniez.

20. Ober a réomb éta ar garg a gannaded évid ar C'hrist, ha Doué hé-unan eo a erbéd ac'hanoc'h dré-z-omp. *Ével-sé* é pédann stard ac'hanoc'h é *hanô* ar C'hrist d'en em unvani gand Doué.

21. Gréad en deûz enn abek d'é-omp é-kénver ann hini na anavézé kéd ar péc'hed, é-c'hîz pa vijé bét ar péc'hed *hé-unan*, évit ma teû-jemp gwirion eûz a wirionez Doué eon-han.

VI. PENNAD.

1. O véza éta ken-ôhérourien *Doué*, éc'h erbédomp ac'hanoc'h na zigémérot két grâs Doué enn-aner.

2. Râg hén a lavar : Kleved em eûz ouz-id enn amzer vâd ; da gernerzet em eûz é deiz ar zilvidigez. Chétu bréma ann amzer vâd, chétu bréma deiz ar zilvidigez.

3. Ha nî, na rôomp gwall-skouér é-béd, évit na vézô két tamallet hor c'harg.

4. Hôgen é pép-trâ en em ziskouézomp hon-unan ével ministred Doué, gand eunn habaskded brâz eon doaniou, eon ézommou, eun ankeniou,

5. Er c'houlou, er bac'hion, enn dispac'hion, el labouriou, er beſou, er iunou,

6. Er glanded, er wiziégez, enn hir-c'hortozidigez, er gunvélez, er Spéred-Santel, er garantez wirion,

7. Er gér a wirionez, é ners Doué, dré armou ar wirionez a zeû hag a gleiz ;

8. Dré ann énor ha dré ann dis-mégans ; dré ann hanô-fall ha dré ann hanô-mâd : ével touellerica, ha *koulskoudé* tûd gwirion ; ével tûd dizanaf, ha *koulskoudé* tûd anavézet ;

9. Ével tûd daré da vervel, ha chétu omb bêô ; ével tûd kastizet, hag héb béza lazet ;

10. Ével tûd trist, hôgen laouen bépréd ; ével tûd paour, hôgen ô pinvidikaat meûr a hini ; ével tûd didra, hag ô piaoua pép-trâ.

11. Hor génou a zigor évid-boc'h, ô Korintied, hor c'haloun en em léd.

12. N'oc'h két strizet enn-omp ; hôgen strized hoc'h enn hô pouzel-lou :

13. Hôgen rôid d'in eunn hévélep gôbr : komza a rann ouz-hoc'h ével out va bugalé ; lédid ivé *hó kaloun*.

14. Na zougît két ann hévélep iéô hag ar ré-ziskrédik. Rak pé unvaniez a hell béza étre ar wirionez hag ar gaou ? Ha pé gèvrédigez a zô étre ar goulou hag ann dévalien ?

15. Pé varc'had zô étre ar C'hrist ha Bélial ? Ha pé rann zô étre-ann dén krédik hag ann dén dis krédik ?

16. Pé hévéledigez étre templ Doué hag ann idolou ? Râk c'houi a zô templ ann Doué bêô, ével ma lavar Doué *hé-unan* : Mé a choumô enn-hô, hag é valéinn enn hô c'hreiz. Mé a vézô hô Doué, hag hî a vézô va fobl.

17. Dré-zé tec'hid eûz a greiz ann dûd-zé, émé ann Aotrou, en em rannit diout-hô, ha na likiit kéd hô tourn war ar péz a zô dic'hlan ;

18. Ha mé hô tigéméro : mé a vézô hô tâd, ha c'houi a vézô va mipien ha va merc'hed, émé ann Aotrou holl-c'halloudek.

VII. PENNAD.

1. PA eo bét rôed éta ar wés-tlou-zé d'é-omp, va breùdeür kër, en em garzomp eûz a gément saotr ar c'hik hag ar spéred, ô peür-ôber santélédigez é doujans Doué.

2. Digémérid ac'hanomp. N'hon eûz gréat gaou oc'h dén; n'hon eûz saotret dén; n'hon eûz touellet dén.

3. Na lavarann kéd ann dra-man évid hô tamallout; råk lavared em eûz d'é-hoc'h dijå pénaoz émoc'h enn hor c'halounou d'ar marô ha d'ar vuez.

4. Komza a rann ouz-hoc'h gant kalz a fisians; en em veûli a rann kalz diwar hô penn: leûn ounn a zizoan, karged ounn a lévénez é-kreiz hon holl enkreuz.

5. Råk pa omp deñed er Masédonia, hor c'hik n'en deûz bét éhan é-béd, hôgen a bép scurt enkreuz hon eûz gouzanvet; enn diavéaz emgannou, enn diabarz spoun-ton.

6. Hôgen Doué, pêhini a fréalz ar ré-zoaniet, en deûz hor fréalzét dré zonédigez Tituz.

7. Ha nann hép-kén dré hé zonédigez, hôgen ivé dré ar fréalzidigez en deûz bét digan-é-hoc'h, ô véza rôed da anaoud d'é-omp hô c'hoant brâz d'am gwélout, hô taérou, hô karantez vrâz évid-oun; enn hévélep doaré ma em eûz bét eul lévénez vrasoc'h.

8. Råk pétrâ-bennâg ma em eûz hô tristéet gant va lizer, n'em eûz kéd a geûz koulskoudé; pétrâ-bennâg ma em eûz bét keûz a-raok, ô vélout pénaoz va lizer é doa hô tristéet évid cunn amzer.

9. Bréma en em laouénaann; nann ô véza ma oc'h bét trist, hôgen ô vézâ ma é deûz hô tristidigez hô tonged d'ar binijen. Råk trist oc'h bét hervez Doué, hag ével-sé ar boan hon eûz gréad d'é-hoc'h n'é deûz kaset gaou é-bed d'é-hoc'h.

10. Råg ann dristidigez a zô hervez Doué a zigas évid ar zilvidigez eur binijen stard; hôgen tristidigez ar béd a zigas ar marô.

11. Sellit pégément a draou ann dristidigez-zé hervez Doué é deûz digaset enn-hoc'h, nann hép-kén a bréder, hôgen ivé a zidamaallidigez, a hérez évid ann drouk, a zoujans, a ioul vâd, a gendamouez, a venjans eûz ann drouk. Diskouézet hoc'h eûz é pép-trâ pénaoz é oac'h dida-mall e kément-sé.

12. Dré-zé pa em eûz skrivet d'é-hoc'h, nê ket bét enn abek d'ann hini en deûz gréat ar gwall, nag enn abek d'ann hini en deûz hé c'houzanvet; hôgen évit rei da anaout ar préder brâz hon eûz évid-hoc'h diråk Doué.

13. Råk-sé omp en em laoué-aéet. Ilag enn hol lévénez omp bét c'hoaz laouénoc'h eûz a lévénez Tituz, ô véza ma eo bét pénc'héet hé spéred gan-é-hoc'h holl.

14. Ha mar d-ounn en em veûlet ac'hanoc'h ô komza out-han, n'em eûz kéd a véz da gaout: hôgen ével ma eo gwir kément hor boa lavared d'é-hoc'h, ével-sé ar veûleûdi hon eûz gréad d'é-hoc'h eûz a Dituz a zô en em gavet gwir.

15. Ilag hén a verz enn hé galoun eur garantez vrasoc'h, pa zeû da goun d'ézhan ar zentidigez ac'hanoc'h holl, ha pénaoz hoc'h eûz hé zigéméret gand douj ha gant krén.

16. En em laouénaad a rann éta ô véza ma hellann fisioud enn-hoc'h é pép-trâ.

VIII. PENNAD.

1. HOGEN réd eo d'é-omp rei da anaoud d'é-hoc'h, va breùdeür, ar c'brâs en deûz rôed Doué da Ilizon Masédonia:

2. Pénaoz ô véza bét arnodet gant kalz a enkrézou, hô lévénez a zô deñed da véza brâz meûrbéd, hag hô faourentez kréz é deûz skiñet gant founder madou hô ecunder:

3. Råk, ha rei a rann ann testéni-zé d'ézhô, rôed hô deûz anézhô hô-unan kément ha ma hellent, hag ivé enn tu all d'ar péz a hellent;

4. O pidi ac'hanomp gant kalz a

striv da zigéméroul hô aluzennou, ha da géméroul lôd eûz a bréder ar ré hô c'hasé d'ar Zent.

5. Ha n'hô deûz két gréat hép-kén ar péz a c'hédemp, hôgen en em rôed int hô-unan da genta d'ann Aotrou, ha goudé d'é-omp-ni dré ioul Doué.

6. Enn hévélep doaré ma hon eûz pédet Titaz, ével ma en deûz déraouet, da beür-ôber ar c'hrâz-zé enn-hoc'h.

7. Hôgen ével ma founnit é pép-trâ, é feiz, é geriou, é gwiziégez, é pép préder, hag ouc'h-penn er garantez hoc'h eûz évid-omp, é founnot ivé er c'hrâz-zé.

8. Na lavarann két koulskoudéann drâ-man évid ôber eur goure'hé-menn d'é-hoc'h : hôgen hép-kén évid hô tougen dré ar skouër eûz a bréder ar ré all, da rei merkou mâd eûz hô karantez.

9. Râk c'houi a anavez madélez hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini, hag hén pinvidik, a zô deûed da véza paour enn abek d'é hoc'h, évit ma teûjac'h da binvidik dré hé baourentez.

10. Eunn ali eo a rôann aman d'é-hoc'h, ô véza ma eo gouniduz d'é-hoc'h; c'houi péré hoc'h eûz déraouet nann hép-kén d'hé ôber, hôgen ivé d'hé iouli adaleg ar bloaz all.

11. Peür-c'hrit éta bréma ar péz hoc'h eûz déraouet; évit, ével ma eo bét téar hoc'h ioul da ôber vâd d'hô preûdeûr, ével-sé ivé é teûhod d'hé sévéni gand ar péz hoc'h eûz.

12. Râk mar d-eo téar ioul eur ré, é véz digéméret évid ar péz en deûz, ha nann évid ar péz n'en deûz két.

13. Ha na fell kéd d'in é vé di-boaniet ar ré all, hag é vec'h ré garget; hôgen kèmend-ha-kément.

14. Ra zalc'hô léac'h bréma hô founder d'hô faourentez, évit ma vézô fréalzet hô paourentez gand hô founder, ha ma teûi ar geit,

15. Ével ma eo skrivet : Ann hini a zastumaz kalz, n'en doé két

muioe'h, hag ann hini a zastumaz nébeût, n'en doé két nébeûtoc'h.

16. Hôgen trugarékaad a rann Doué, ô veza ma en deûz rôed da galoun Tituz ann hévélep préder em eûz évid-hoc'h.

17. Râk digéméret mâd eo va féden gant-han; hag ô véza lékéat c'hoaz muioe'h a biéder, eo éat d'hô kavout anézhan hé-unan.

18. Kaset hon euz ivé gant-han hor breûr, péhini a zô meûlet brâz dré ann Aviel eon holl Ilizou;

19. Ha péhini ouc'h-penn a zô dilennet gand ann Ilizou évit mont gan-é-omp enn hent, er c'brâs-man a réomp évit gloar ann Aotrou, hag évit skoazia hon ioul vâd.

20. Hag é fell d'é-omp mirout na vemp tamallet évid ar founder-zé hon eûz méret.

21. Râg ôber a reomb ar mâd gand évez-brâz, nann hép-kén dirâk Doué, hôgen ivé dirâg ann dûd.

22. Kaset hon eûz c'hoaz gant-hô hor breûr, péhini hon eûz anavezet évit béza évésiek é meur a zarvoud : ha kalz eo évésiekoc'h bré-man, ni a esper ervâd *hen digémirot*,

23. Hag ivé Tituz, péhini a zô va eil, ha va skoazel enn hô kounid, hag ivé hor breûdeûr *all*, Ébestel ann Ilizou, gloar ar C'hrist.

24. Diskouézid éta d'ézhô dirâg ann Ilizou pétrâ eo hô karantez, ha pénaoz é tellézit ar meûleûdi hon eûz rôed d'é-hoc'h.

IX. PENNAD.

1. DIDALVEZ é vé d'in skriva c'hoaz d'é-hoc'h diwar-benn ann aluzennou a dléur da rei d'ar zent.

2. Râg gouzoud a rann pénaoz hô kaloun a zô trumm : ha dré-zé eo en em veûlann ac'hanoc'h dirâg ar Vasédonied, ô lavaroud d'ézhô pénaoz ann Akaia a zô daré abaoe ar bloaz tréménet, ha pénaoz hé kendamouez é deûz ken-traouet meûr a hini.

3. Râk-sé em eûz kaset hor breûdeûr : évit n'am bézô két hô meûlet eun-aner diwar-benn kément-

sé, ha ma viot kavet daré, ével ma em eûz hé lavaret :

4. Gand aoun, pa zeûi ar Vasedonied gan-én, na gaschent ac'hanoc'h dibaré, ha na zeûzchent da rusia (évit na livirimp két é vé c'houi) diwar-benn kément-sé.

5. Réd em eûz kavet éta pidi hor breùdeur da vond d'hô kavout em raok, évit ma vézô daré aon aluzen é oac'h en em wéstlet da ôber, hôgen ével eur bennoz, ha nann ével dré bizôni.

6. Hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz néb a hâd gant pizôni, a védô gant pizôni, ha néb a hâd gant founder, a védô gant founder.

7. Ra rôï pép-hini ar péz en dévézô lékéad enn hé galoun da rei, nann gant tristidigez, pé ével dré rédi ; rak Doué a gâr ann hini a rô gant lévénéz.

8. Ha Doué a zô galloudek évid hô karga a béb seurt grasou, évit pa hô pézô é péb amzer hag é pép trâ kément ha ma hoc'h eûz ézomm, hô pézô gant founder péadrâ da brédéria a bép seurt mäd-ôberiou :

9. Ével ma eo skrivet : Darnaoui a ra *hé vadou* ; hô rei a ra d'ar béorien : hé wirionez a badô da virvikenn.

10. Ann hini a rô ann hâd d'ann hader, a rôï d'é-hoc'h bara da zibri, hag a greskô taolion frouez hô kwirionez ;

11. Évit ma viot pinvidik é péptrâ ha gant pép largentez ; ar péz hol laka da drugarékaat stard Doué.

12. Râg ar péz a rôït dré hon daouarn-ni, na zalé'h két léac'h hép-kén da ziouër ar Zent, hôgen ivé é founna dré ann holl drugarézou a zigas da Zoué ;

13. Hag ar ré hô deûz lôd enn hô largentez *dré hon daouarn*, a veûl Doué eûz ann doujans a an-savit évid Aviel ar C'hrist, hag eûz ar vadélez gant péhini é rôït lôd *eûz hô madou*, ha d'ézhô, ha d'ar ré all holl ;

14. Hag a béd évid-hoc'h, hag a c'hoanta hô kvélout, ena abek

d'ar c'hrâs c'houék hoc'h eûz béd digand Doué.

15. Ra vézô meûlet Doué eûz hé rô dilavaruz.

X. PENNAD.

1. HOGEN mé va-unan Paol, é pédann ac'hanoc'h dré gunvélez ha dré boell ar C'hrist, mé péhini pa'z ounn bézand a zô disléber dira-zhoc'h, ha pa'z ounn ézvézand a zô her enn hô kénver ;

2. É pédann ac'hanoc'h na vézô két réd d'în, pa vézinn bézand, d'en em réna gand herder, ével ma venneur, é-kénver hiniennou, pére a laka enn hô lenn pénaoz é kerzomp hervez ar c'hik.

3. Rak pétrâ-bennâg ma kerzomp er c'hik, na stourmoup két hervez ar c'hik.

4. Armou hor soudarded-ni u'int két kiguz ; hôgen gallouduz int é Doué évid diskara ar c'hestel, hag évit terri ar c'huzolion,

5. Ha kément a zâv ré uc'hel a-énep gwiziégez Doué, hag évit lakaad é sklavérez ann holl spérédou é doujans ar C'hrist ;

6. Pa hon eûz étre hon daouarn ar galloud da wana ann holl zizentidigez, pa vézô leûniet hô sentidigez.

7. Sellid ouc'h ann traou diouc'h ann doaré. Ma veun eur ré enn-han he-unan pénaoz éma d'ar C'hrist, ra vennô ivé enn-han hé-unan pénaoz, ével ma éma d'ar C'hrist, émomb ivé *d'ar C'hrist*.

8. Rak, ha pa en em veûlfenn muioe'h eûz ar galloud en deûz rôed aon Aotrou d'é-omp évit rei kentel vâd d'é-hoc'h, ha nann évid hô tiskar, na zeûjenn kéd da rusia.

9. Hôgen évit na vézô két krédet pénaoz é fell d'é-omp hô spounta gant lizéri :

10. Rak lizéri *Paol*, émé-z-hô, a zô poelluz ha kré ; hôgen pa éma bézand, hé gorf a zô gwân, hag hé lavar a zô dister :

11. Ra vennô ann hini a lavar ével-sé, pénaoz ével ma komzomp

enn hol lizéri ha nî ezvézaad, enn hévélep doaré en em rénomp enn hon ôberiou ha ni bézand.

12. Râk na grédomp két en em laaad é renk hiniennou péré en em veül hô-unan, nag en em geida out-hô : hôgen en em venta a réomp war ar péz omp évit-gwir enn-omp hon-unan, hag en em geida a réomp ouz-omp hon-unan.

13. Ével-sé ni n'en em veülimp két dreist-ment, hôgen hervez ment ar reiz, en deûz Doué rannet d'é-omp, ar vent da véza deûet bétég enn-hoc'h.

14. Râk n'en em astennomp két enn tu all d'ar péz a dléomp, ével pa na vijemp két deûet bétég enn-hoc'h ; pa omp deûet bétég enn-hoc'h enn eur brézégi Aviel ar C'hrist.

15. N'en em veülimp két éta dreist-ment, é labouriou ar ré all : hôgen nî a esper pénaoz ma kresk hô feiz, en em veülimp enn-hoc'h gant founder hervez hor reiz,

16. O prézégi ann Aviel d'ar ré a zô enn tu all d'é-hoc'h ; ha n'en em veülimp két é reiz eunn all er péz en dévêzô aozet dijâ.

17. Hôgen mar teû eur ré d'en em veüli, r'en em veülô eunn Aotrou.

18. Râk né kéd ann hini en em veül hé-unan a zô da hrizout, hôgen ann hini a zô meûlet gand Doué.

XI. PENNAD.

1. **PLIJET** gand Doué é helfac'h gouzanvi eunn nébeût va diévêz-ded ; ha gouzanvit ac'hanoun.

2. Râk gant gwarizi hô karann, hôgen gant gwarizi Doué ; râg hô timézet em eûz ével eur werchez dinam da eur pried hép-kén, pé-hini eo ar C'hrist.

3. Hôgen aoun em eûz pénaoz, ével ma en deûz ann aer touellet Éva dré hé ijinoa, ével-sé ivé na vézô saotret hô skiantou, ha na zeûint da zistéraat eûz ann eeunder a zô er C'hrist.

4. Râk mar prézeg ann hini a zeû, eur C'hrist all égéd ann hini hon eûz prézéget ; pé mar rô d'é-

hoc'h eur Spéred all égéd ann hini hoc'h eûz digéméret ; pé mar prézeg eunn Aviel all égéd ann hini a zô bét rôed d'é-hoc'h, gant gwir abek é c'houzanvit.

5. Râk mé a veno pénaoz n'em eûz gréat oêtrâ a nébeûtoc'h égéd ar ré vrasa eûz ann Ébestel.

6. Mar d-ounn amzéré em c'hom-siou, n'ounn kéd enn hévélep trà er wiziégez : hôgen en em ziskonézet omp enn bô touez é pép trà.

7. Hag eur gwall em eûz-mé gréat, pa ounn en em izéléet évid hoc'h huélaat, ô prézégi d'é-hoc'h Aviel Doué évit nétrâ ?

8. Dibourc'het eo ann Ilizou all gan-éa, ô tigémérount gûbr digant-hô évit servicha ac'hanoc'h.

9. Ha pa oann gan-é-hoc'h, hag em boa ézomm, n'em eûz béc'hiet dén : râg ar vreûdeûr a zô deûed eûz a Vasédonia hô deûz rôed d'in ar péz em boa ézomm ; hag é pép trà em eûz hô servichet, hag hô servichinn héb hô péc'hia.

10. Ével éma gwirionez ar C'hrist enn-oun, na vézô két lamet ar veûleûdi-zé digan-én é brôiou ann Akiaia.

11. Pérâk ? Ha n'hô karann-mé két ? Doué ber goar.

12. Hôgen ann dra-zé a rann, hag a rinu, évit trouc'ha ann darvoud d'en em veüli d'ar ré hé glask, ô fellout d'ézhô en em ziskouéza hénel ouz-omp, évit kaout énd eunn abek a veûleûdi.

13. Râg ar seurt tûd-zé a zô fals-Ébestel, labourerien touelluz, péré a fell d'ézhô kéméroud doaré Ébestel ar C'hrist.

14. Ha né kéd eunn dra soué-zuz ; râk Satan hé-unan a gémec ann doaré eûz a eunn Éal goulaoek.

15. Né kéd éta estlammuz mar teû hé vinistred da géméroud doaré ministred ar wirionez : hôgen hô divéz a vézô hénel oud hô ôberiou.

16. Hel lavaroud a rann c'hoaz d'é-hoc'h (na vennô dén é venn eunn dén diskiant, pé da vihana digémérid ac'hanoun ével eunn dén

diskiant, évit ma hellinn ivé en em veüli eunn nébeüt) :

17. *Krédit, mar k'rit*, pénaoz ar péz a lavarann, n'hel lavarann két hervez ann Aotrou, hôgen ével dré ziboell, ar péz a zeû da abek d'in d'en em veüli.

18. Pa en em veül meür a hini hervez ar c'hik, mé en em veülo ivé.

19. Râg gouzanvi a rid ar ré ziskiant, pa'z oc'h fûr hoc'h-unan.

20. Gonzanvi a rit zô-kén é teüfé eur ré d'hô lakaad é sklavérez, d'hô tibri, da géméroud *hò trâ*, d'hô tigémérout gant bale'hder, da skei war hô treimm.

21. Em méz hel lavarann, ô véza ma selleur ac'hanomp ével ré wan é-kénver ann dra-zé. Hôgen pa éz eûz unan - bennâg hag a zô ler (gand diboell é komzann), mé a vezô her ivé.

22. Hag Hébréed int-hi? Ha mé ivé. Hag Israelited int-hi? Ha mé ivé. Hag eûz a venn Abraham int-hi? Ha mé ivé.

23. Ha Ministred ar C'brist int-hi (ével eunn dén diskiant é komzann)? Ha mé ivé mui égét-hò. Mui a labour em eûz gréat; mui a daoliou em eûz bét; mui a vac'hiou em eûz gouzanvet; aliésoc'h ounn bét dare da vervel.

24. Digand ar Iuzevien em eûz bét é pemp gwéach, daou-ugent *taot skourjez* néméd unan.

25. Teir gwéach ounn bét kan-net gant gwial; eur wéach ounn bét labézet; teir gwéach em eûz gréat peusé; eunn nôzvez hag eunn dervez ounn bét é gwéled ar môr.

26. Aliez ounn bét enn ergersiou é-gwall war ar steriou, é-gwall a berz al laéroun, é-gwall a berz tûd va brò, é gwall a berz ar Jentiled, é-gwall er c'heriou, é-gwall enn distrò, é-gwall war ar môr, é-gwall é-touez falz-vreûdeür :

27. *En em gaved ounn el labour* hag er skuizder, é kalz a zihunou, enn naoun hag er séched, é kalz a iunou, er ienien hag eun noazded :

28. Ouc'h-penn ar poaniou-zé, péré a zô a ziavéaz, va géfridi pemdezick, ar préder em eûz eûz ann holl Ilizou.

29. Piou a zô gwân, hép ma wanaun gant-han? Piou a gémer gwall skouër, hép ma loskann?

30. Mar d-eo réd en em veüli, mé en em veülo eûz va foaniou.

31. Doué Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini a zô benniget enn holl anzeriou, a oar pénaoz na lavarann kéd a c'hevier.

32. É Damaz, ann hini a ioa penn-brò évid ar Roué Arétaz a lékéa diwallout kêar, évit va c'hémérout :

33. Hôgen diskennet é oenn dré eur prénestr enn eur gést ahéd ar vôger, hag ével-sé é te-c'hiz dioud hé zaouarn.

XII. PENNAD.

1. MAR d-eo réd en em veüli (ha né kéd déréad hé ôber), é teünnu bréma d'ar gwélédigésiou ha d'ann diskleriaduriou eûz ann Aotrou.

2. Anaoud a rann eunn dén er C'hrist, péhini a oé skrapet ouc'h-penn pevarzék vloaz zô (mar boé gand hé gorf, pé mar boé héb hé gorf, na ouzonn két, Doué a oar), a oé skrapet bété ann trédé Env.

3. Ha mé a oar pénaoz ann dên-zé (mar boé gand hé gorf, pé mar boé héb hé gorf, na ouzonn két, Doué a oar),

4. A oé skrapet er baradoz; hag é klevaz *énô* komsiou kuset, ha né kéd aotréed da eunn dén hò lavarout.

5. Mé a helfé en em veüli *ô komza* eûz a eunn dén ével-sé : hôgen évid-oun-mé na fell d'in en em veüli néméd eûz va foaniou.

6. Râk ma helfé d'in en em veüli, na venn két diskiant; râg ar wirionez a lavarfenn : hôgen en em zerc'hel a rann, gand aoun na zeüfé eur ré da brizout ac'hanoun enn tû all d'ar péz a wél enn-oun, pé d'ar péz a glev diwar va fenn.

7. Ha gand aoun na zeüfé ar-brasder eûz ann diskleriaduriou da uc'hélaad ac'hanoun, eo bét rôed d'in

eur broud em c'hik, *péhini co éal* Satan, évit va c'harvanata.

8. Râk-sé em eûz pédet teir gwé-ach ann Aotrou, évit ma tec'hé *hen-nez* diouz-in :

9. Hag hén en deûz lavared d'in : A-walc'h co d'id kaout va c'hrâs ; râk va ners a wella er gwanded. En em veûli a rinn éta a galoun vâd em gwanderiou, évit ma choumô enn-oun ners ar C'hrist.

10. Dré-zé en em blijann em gwanderiou, enn dismégansou, enn ézommaou, enn heskinou, enn ankeniou évid ar C'hrist : râk pa ounn gwân, neûzé eo ounn kré.

11. Diboell ounn deûet, ha c'houi eo hoc'h eûz va rêdiat da véza. Râg ac'h-é-hoc'h eo é tlienn béza meûlet : pa n'ounn két bêt distéroch'é égéd ar ré vrasa eûz ann Ébestel, pétrâ-bennâg n'ounn nétrâ.

12. Koulskoudé merkou va Abostoliez a zô en em ziskouezet enn hô touez gant péb habaskded, gand arouésiou, gand burzudou, ha gand ôberiou nerzuz.

13. Râk pétrâ hoc'h eûs-hu bêt a néheûtoch'é égéd ann Ilizou all, nêmet n'em eûz két hô péchiet ? Distaoild d'in ar gaou-zé.

14. Chétu ann trédé gwéach ouan en em reizet évit mond d'hô kwélout, ha na rôinn két a véac'h d'é-hoc'h. Râk na glaskann két ar péz a zô d'é-hoc'h, hôgen c'houi eo a glaskann. Râk né két ar rugalé a dlé dastumi tenzoriou évid hô zadou, ann tadou eo a dlé dastumi évid hô bugalé.

15. Ha mé a rôl a galoun vâd *kémend em eûz*, hag en em rei a rinn c'hoaz va-unan évid hoc'h énéou, pétrâ-bennâg évid hô karoud ével ma rann, é karit nébeûd ac'hanoun.

16. Hôgen bézet : n'em eûz két hô péchié ; hôgen, *war hô ménô*, eunn dén troidelluz ounn, hag eo felled d'in hô kéméroud dré ijin.

17. Ha lékéad em eûz-mé unan-bennâg eûz ar ré em eûz kaset étrézég enn-hoc'h da denna eunn dra digan-é-hoc'h ?

18. Pédet em eûz Tituz *da vont d'hô kwélout*, hag em eûz kaset gant-han unan eûz hor breûdeûr. Ha Tituz en deûs-hén tennet eunn dra digan-é-hoc'h ? Ha n'hon eûz-ni két heûliet ann liévélep spérod ? Ha n'hon eûz-ni két kerzet war ann liévélep roudou ?

19. Ha menna a rit-hu c'hoaz pénaoz en em zidamallimp dira-z-hoc'h ? Komza a réomb ouz-hoc'h dirâk Doué er C'hrist : ba kemend a lévêromp d'é-hoc'h, va breûdeûr ker, eo évid skouér-vâd d'é-hoc'h.

20. Râg aoun em eûz, pa'z inn d'hô kwélout, n'hô kavinn két ével ma fell d'in, ha na gavot két ac'hanoun ével ma fell d'é-hoc'h : *aoun em eûz* na vé enn hô touez reûstlou, gwariziou, drougiézou, strivou, drouk-konsiou, c'houibanadou, stambouch'hiou, dispac'hiou :

21. Hag ével-sé, pa zeûinn adarré d'hô kwélout, ha na vézékajé Doué ac'hanoun enn hô prô, ha na vé réd d'in gwéla war veûr a lini péré hô doa péc'het a-raok, ha n'hô deûz két gréad a binijen eûz hô lousdôni, eûz hô gadélez, hag eûz hô likaouérez.

XIII. PENNAD.

1. CHÉTU évid ann trédé gwéach éz ann d'hô kwélout. Égénou daou pé dri dést é savô pép gér.

2. Lavaret em eûz dijâ d'é-hoc'h, ha lavaroud a rann c'hoaz ha mévezéand, hôgen ô véza ma vézinn bézand *abarz nêmeûr*, pénaoz ma teûann eur wéach all, na espenninn két ar ré hô deûz péc'het, nag ar ré all holl.

3. Ha felloud a ra d'é-hoc'h ar-nodi galloud ar C'hrist *péhini* a gomz dré va génou, *péhini* né két bêt gwân, hôgen gallouduz enn hô touez ?

4. Râk pétrâ-bennâg ma eo bêt staget oud ar groaz hervez ar gwan-der ; hôgen béva a ra bréma dré ners Doué. Ha ni ivé a zô gwân gant-han, hôgen béva a raimp gant-

han dré ners Doué pehini a wêlcour enn-hoc'h.

5. Enklaskid hoc'h-unan mar d-émoc'h er feiz : en em arnodit hoc'h-unan. Ha na anavezit-hu kéd hoc'h-unan pénaoz éma Jézuz-Krist enn-hoc'h ? Némét kollet é vec'h a-grenn.

6. Hôgen mé a esper pénaoz éc'h anavezchot n'omp két ni kollet a-grenn.

7. Hôgen ni a béd Doué évit na réot droug é-béd ; nann évit ma vézimp kavet mād, hôgen évit ma réot ar péz a zô mād da ôber , ha pa dlé emp-ni béza kollet.

8. Rāk na hellomp nétrā a-énep ar wirionez, hôgen évid ar wirionez.

9. Ha laouen omp pa wêlomp éz omp gwān , hag éz oc'h c'houi

kr é. Pidi a réomp évit ma teñod da véza klōk.

10. Dré-zé é skrivann ann dramā d'é-hoc'h ha mé ezvézand , évit pa vézinn bézand n'en em ziskouézinn két garvoc'h . hervez ar galloud en deûz rōed ann Aotrou d'in évit sével , ha nann évid diskara.

11. Enn-divez , va breûdeûr , en em laouénait , bézit dinam , en em galounékait , bézit fûr , bévid é péoc'h , ha Doué ar péoc'h hag ar garantez a vézō gan-é-hoc'h.

12. En em zaludit ann eil égilé gand eunnaf santel. Ann holl zent a zalud ac'hanoc'h.

13. Grās hon Aotrou Jézuz-Krist , ha karantez Doué , ha kévrédigez ar Spéred-Santel ra vézō gan-é-hoc'h holl. Amen.

LIZER SAINT PAOL ABOSTOL D'AR C'HALATED.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol, nann a berz ann dūd, na dré eunn dēn, hōgen dré Jézuz-Krist, ha Doué hé Dād, péhini en deūz hé zazorc'het a douez ar ré-varō :

2. Hag ann holl vreūdeūr a zō gan-én, da Ilizou ar Galatia.

3. Ra vézō gan-é-hoc'h ar c'hrās hag ar péoc'h digand Doué ann Tād, ha digand hon Aotrou Jézuz-Krist,

4. Péhini a zō en em rōet hé-unan évid hor péc'hédou, hag évid hon tenna eūz a fallōni ar béd bézand, hervez ioul Doué hon Tād,

5. Da hion eo ar c'hloar enn holl amzeriou. Amen.

6. Souézed ounn hô pé dilézet ker buan ann hini en deūz hô kalvet da c'hrās ar C'hrist, évid heūlia eunn Aviel all.

7. Né kéd é vé eunn all ; hōgen bēz' éz eūz biniennou hag a nec'h ac'hanoc'h, hag a fell d'ézhō diskara Aviel ar C'hrist.

8. Hōgen ha pa zeūfemp-ni, pé eunn Eal eūz ann Env da brézégi d'é-hoc'h eunn Aviel dishével diouc'h ann hini hon eūz prézéget d'é-hoc'h, ra vézō milliget.

9. Ével ma hon eūz hé lavaret d'é-hoc'h kentoc'h, hag hé lavaroud a rann c'hoaz bréman : Mar teū eur ré da brézégi eunn Aviel dishével diouc'h ann hini a zō bét rôed d'é-hoc'h, ra vézō milliget.

10. Rāk piou a fell d'in da gendrec'hi bréma, pé ann dūd, pé Doué ? Ha klaskout a rann-mé plijoud d'ann dūd ? Mar felfé d'in c'hoaz plijoud d'ann dūd, na vijenn két servicher ar C'hrist.

11. Diskleria a rann éta d'é-hoc'h, va breūdeūr, pénaoz ann Aviel em eūz prézéged d'é-hoc'h, na zeū kéd a berz ann dēn :

12. O véza n'em eūz hé zigéméret, ha n'em eūz hé zesket gand dēn é-béd, hōgen dré ziskleriadur Jézuz-Krist.

13. Rāk kleved hoc'h eūz pénaoz em eūz bévet gwéchall é kréden ar Iuzevien ; pénaoz em eūz heskinet enn eunn doaré direiz Iliz Doué, hag em eūz gwastet ané-zhi,

14. Ha pénaoz en em ziskouézenn gant mui a ziboell é kréden ar Iuzevien, égét meūr a hini eūz va oad hag eūz va brō, ô terc'hel gand eunn oaz direiz kélénaduré-siou a-c'hénou hon tadou.

15. Hōgen pa eo plijet gand Doué, péhini en deūz va dilennet adalek kōv va mamm, hag en deūz va galvet dré hé c'hrās,

16. Diskleria d'in hé Vāb, évit ma prézégfeun anézhān é-touez ar Jentiled ; rāk-tāl em eūz hé c'hréat hép selaoui ar c'hik nag ar gwād ;

17. Ha n'ounn kéd deūed da Jérusalem da gavoud ar ré a ioa Ébestel em raok ; hōgen éad ounn enn Arabia, hag ounn distrōet c'hoaz da Zamaz.

18. A-benn tri bloaz é teūiz da Jérusalem da wélout Per, hag é choumiz pemzék déz gant-hān.

19. Hōgen na wéliz Abostol all é-béd, némēt Jakez breūr ann Aotrou.

20. É kémend a skrivann d'é-hoc'h, c'hétu hel lavarann dirāk Doué, n'eūz gaou é-béd.

21. Ac'hanō éz iz é brōiou ar Siria hag ar Silisia.

22. Hōgen né oann két anavézet a zremm gand ann Ilizou a Judea a grédé er C'hrist.

23. Klevet lô doa hép-kén pénaoz ann hini hô heskiné ként a brézégé neūzé ar seiz, out péhini é stourmé kent ;

24. Hag é veùlent Doué divar va fenn.

II. PENNAD.

1. PEVARZÉK vloaz goudé éz iz adarré da Jérusalem gant Barnabaz, hag ô véza ivé kêméret Titzuz gan-én.

2. Hôgen mond a riz di hervez eur wélédigez; ha mé a ziskleriaz gant-hô d'ar bobl ann Aviel a brézégann d'ar Jentiled, ha dreist-holl d'ar ré vrasa anézhô; gand aoun n'am bé rédet, pé na rédechenn enner.

3. Hôgen na oé két rédiet Titzuz, péhini a oa gan-én, hag a oa Jentil, da véza enwadet :

4. Hag enn abek d'ar fals-vreùdeür a oa deüed *enn Hiz*, hag a oa en em lékéad enn hon touez évit spia ar frankiz hon eûz é Jézuz-Krist, évid hol lakaad é sklavérez,

5. Na fellaz kéd d'é-omp pléga évid eur prédik, évit ma choumché gan-é-hoc'h gwirionez ann Aviel.

6. Ével-sé ar ré hô doa ann doaré da véza cunn dra-bennâg (ar péz int hét gwéeball né kéd em kers, ha Doué n'en deûz kemm é-béd évid dén), ar ré éta hô doa évid-oun ann doaré da véza eunn dra-bennâg, n'hô deûz desket d'in né trâ a nevez;

7. Hôgen cnn-énep pa wéljont pénaoz ar garg da brézégi ann Aviel d'ar ré zienwadet a oa hét rôed d'in, ével da Ber ar garg da brézégi d'ar ré enwadet;

8. (Râg ann hini en deûz lékéat Per da Abostol d'ar ré enwadet, en deûz ivé va lékéad da Abostol d'ar ré zienwadet)

9. Pa anavézaz Jakez, ha Kéfaz, ha Iann, péré a hévéle béza ar peüliou *cûz ann Hiz*, ar c'hrâs a oa hét rôed d'in, é rôjont hô dourn déou d'in ha da Varnabaz é arouéz kévrédigez, évit ma prézégfemp-ni d'ar Jentiled, hag hi d'ar ré-enwadet.

10. *Erbédi a réjont hép-kén d'é-*

omp kaout-koun eûz ar béorien; ar péz em eûz préder brâz da ôber.

11. Hôgen pa zeûaz Kéfaz da Antiokia, mé a énébaz out-han enn hé zaou-lagad, ô véza ma oa tamal-luz.

12. Râg a-raok ma oa deüet hiniennou a berz Jakez, hén a zebré gand ar Jentiled; hôgen goudé ma oend deüet, hén en em dennaz hag en em rannaz diout-hô, gand aoun râg ar ré a ioa enwadet.

13. Ar Iuzevien all a heüliaz hé drôidellérez, ha Barnabaz hé-unan a oé didennet enn hévélep trôidellérez.

14. Hôgen pa wéliz pénaoz na gerzent két eun hervez gwirionez ann Aviel, é liviriz da Géfaz dirâg ann holl : Ma vévez é doaré ar Jentiled, ha té Iuzev, ha nann é doaré ar Iuzevien, Pérâg é rédiezté ar Jentiled da véza é-c'hiz Iuzevien ?

15. Iuzevien omp ganet, ha n'omp két Jentiled, péré a zô péc'hérien.

16. Hôgen ô c'houzout pénaoz ann dén né két didamallet dré ôberiou al lézen, hôgen dré ar feiz é Jézuz-Krist, ni hon eûz hon-unan krédet é Jézuz-Krist, évit ma vézimp didamallet dré ar feiz er C'hris, ha nann dré ôberiou al lézen : râk dén é-béd na vézô didamallet dré ôberiou al lézen.

17. Pa glaskomp béza didamallet dré ar C'hris, ma vemp kavet ivé péc'hérien, hag ar C'hris a vé ministr ar péc'hed ? Doué ra virô.

18. Râk ma savann a nevez ar péz em eûz diskaret, ével torrer al lézen en em likiinn.

19. Hôgen marô ounn d'al lézen dré al lézen hé-unan, évit na vévinn mui néméd évid Doué. Staged ounn hét oud ar groaz gand ar C'hris.

20. Hag é vévann, pé gentoc'h né két mé a vev, hôgen ar C'hris eo a vev enn-oun. Ha mar bévann bréman er c'hik, é vévann é feiz Mâb Doué, péhini en deûz va c'haret, hag a zô en em rôed hé-unan évid-oun.

21. Na zistaolann két grâs Doué. Râk mar teû ar wirionez dré al lézen, ar C'hrist a zô éta marô évit nétrâ.

III. PENNAD.

1. O Galated diskiant, piou en deûz hô strôbinellet évit ma teûfac'h dizemt d'ar wirionez, c'houi dirâk daou-lagad péré eo két disrévellet Jézuz-Krist ével pa vijé két staget oud ar groaz enn hô touez?

2. Eunn dra hép-kén a fell d'in da zeski digan-é-hoc'h : ha dré ôberiou al lézen eo hoc'h eûz digéméret ar Spéred-Santel, pé dré ar feiz hoc'h eûz klevet ?

3. Ha diskiant a-walc'h oc'h-hu, érit, goudé béza déraouet dré ar Spéred, é teûfac'h bréma da beûr-ôber dré ar c'hiik ?

4. Hag enn-aner eo hô pézô gouzanvet kément ? Mé a gréd né vézô kéd enn-aner.

5. Ann hini a rô d'é-hoc'h ar Spéred, hag a ra burzudou enn hô touez, hag hén her grâ dré ôberiou al lézen, pé dré ar feiz hoc'h eûz klevet ?

6. Ével ma eo skrivet : Abraham a grédaz é Doué, hag *hé* feiz a océ nivéret d'ézhan ével gwirionez.

7. Gwézit éta pénaoz ar ré a zô *bugalé* ar feiz, a zô ivé bugalé Abraham.

8. Ével-sé Doué ô râg-gwélout er Skritur pénaoz é tidamalché ar boblou dré ar feiz, a réaz ann diougan-man da Abraham : Ann holl Boblou eûz ann douar a vézô benniget enn-oud.

9. Dré-zé ar ré en em skoazel war ar feiz, a zô benniget gaud Abraham ar féal.

10. Hôgen piou-bennâg en em skoazel war al lézen, a zô din-dân ar valloz ; pa eo skrivet : Milliget ra vézô kément hini na vir két kément a zô skrivet é Levr al lézen.

11. Hag anad eo pénaoz dén n'eo didamallet dré al lézen dirâk Doué ; râg ann dén gwirion a vev dré ar feiz.

12. Hôgen al lézen n'en em skoazel két war ar feiz ; hôgen néb a virô ann traou-man, a vevô enn-hô.

13. Ar C'hrist en deûz hon dasprénet eûz a valloz al lézen, ô véza ma eo en em c'hréat malloz évid-omp ; ével ma eo skrivet : Milliged eo néb a zô krouget oud ar preun ;

14. Évit ma teûjé bennoz Abraham war ar Jentiled é Jézuz-Krist, ha ma tigémerehemp dré ar feiz ar Spéred diouganet.

15. Va breûdeur (hervez eunn dén é komzann), pa en deûz eunn dén gréad eur marc'bad dré skrid, hag hén krétéet mât, dén na zispriz anézhan, ha na'z a dreist.

16. Doué en deûz rôed hé c'hér da Abraham, ha d'hé wenn. Na lavar két : Ha d'hé wennou, ével pa felfé d'ézhan komza eûz a veûr a hini ; hôgen, ha d'hé wenn, da lavaroud eo, da unan eûz hé wenn, péhini eo ar C'hrist.

17. Ar péz a fell éta d'in da lavarout eo pénaoz eo két krévét ar gévrédigez gaud Doué, ha pénaoz al lézen péhini n'eo két rôet némét pevar c'hant bloaz ha trégont goudé, na hell két béza két lamet gant-han évid hé lakaad da derri hé c'hér.

18. Râk mar d-eo dré al lézen eo rôed ann digouéz d'é-omp, n'eo mui éta dré ar gwéstl. Hôgen dré ar gwéstl eo en deûz Doué hé rôed da Abraham.

19. Pétrâ éta eo al lézen ? Lékéad eo évid anaout ar gwallou a réad oc'h hé zerri, bété ma teûjé ar wenn da béhini é oa diouganet. Hag al lézen zé a zô két rôet gaud ann Éled dré zourn eunn hantérou.

20. Hôgen eunn hantérou né két eûz a unan hép-kén : ha Doué n'eo néméd unan.

21. Hag al lézen éta a zô a-énep gwéstlou Doué ? Doué ra virô. Râk ma é désé gellet al lézen a zô két rôet, rei ar vuez, ar wirionez hép mâr é-béd a zeûfé eûz al lézen.

22. Hôgen ar Skritur é deûz

serret pép trà dindân ar pec'hed , évit ma vijé rôet ar péz a oa gwéstlet dré feiz Jézuz-Krist d'ar ré a grétebê enn-hañ .

23. Hôgen abarz ma oé deded ar feiz , é oamp serret dindân al lézen , évid en em aoza d'ar feiz a dlié béza diskleriet .

24. Ével-sé al lézen a zô bet hor skôlier er C'hrist , évit ma vijemp didamallet dré ar feiz .

25. Hôgen pa eo deded ar feiz , n'emomp mui dindân ar skôlier .

26. Bugalé Doué oc'h holl dré ar feiz é Jézuz-Krist .

27. Râk kéمند hini ac'hanoc'h a zô bet badézet er C'hrist , en deûz gwisket ar C'hrist .

28. N'eo na Iuzeô na Jentil , na sklâv na frank , na gwâz na maouez ; hôgen n'oc'h holl néméd unan é Jézuz-Krist .

29. Hôgen mar d-oc'h d'ar C'hrist , éz oc'h éta gwenn Abraham , hag ann héred hervéz ann diougan .

IV. PENNAD.

1. LAVAROUD a rann c'hoaz : Keit ha ma eo bugel ann her , né kéd dishénel diouc'h eur mével , pétrâ-bennâg ma eo ann aotrou eûz a bép trà :

2. Hôgen dindân ar warded ha dindân ar véterien éma , bêtég ann amzer merket gand hé dâd .

3. Évelsé nî pa édomp bugalé , édomp sklaved dindân kenteliou ar béd .

4. Hôgen pa eo lét deûet sévénidigez ann amzer , Doué en deûz kaset hé Vâb , gréad eûz a eur c'hrég , gréad dindân al lézen ;

5. Évid daspréna ar ré a ioa dindân al lézen , hag hol lakaad da véza mipien ann dileenn .

6. Hag ô véza ma'z oc'h mipien , Doué en deûz kaset Spéred hé Vâb enn hô kalounou , péhini a gri Abba , va Zâd .

7. Dré-zé hini ac'hanoc'h n'eo bréma mével , hôgen mâb eo . Mar d-eo mâb , eo ivé her Doué dré Jézuz-Krist .

8. Gwéach all , pa na anavézac'h kéd Doué , é servichac'h ar ré na oa két douéed dré natur .

9. Hôgen bréma pa hoc'h eûz anavézet Doué , pé gwelloc'h pa oc'h bet anavézet gand Doué , pé-naoz é tistrôit-hu c'hoaz d'ar c'hélennou kenta-zé ker gwân ha ker paour , dindân pére é fell d'é-hoc'h servicha adarré ?

10. Miroud a rid ann deisiou , hag ar misiou , hag ann amzeriou , hag ar bloasiou .

11. Aoun em eûz évid-hoc'h , n'em bé laboured évid-hoc'h enn-aner .

12. Bérid ével-d-oun , râk mé a zô ével-d-hoc'h : mé hô péd eûz agément-sé ; n'hoc'h eûz gréad droug é-béd d'in .

13. Râg gouzoud a rit pénaoz er penn-kenta em eûz prézéged d'é-hoc'h ann Aviel é gwander ar c'hik ,

14. Ha pénaoz n'hoc'h eûz két va disprizet , na va distaolet *enn abek da wall-ioutou va o'hik* : hôgen va digéméred hoc'h eûz é c'hiz eunn Eal Doué , ével Jézuz-Krist *hé-unan* .

15. Péléac'h éma éta hoc'h eurusded ? Râk ann desténi-man a rôann d'é-hoc'h pénaoz *neûzé* hô pijé tennet , mar boa galluz , hô taoulagad , évid hô rei d'in .

16. Ha deûed ounn éta da éné-honr d'é-hoc'h , évit béza lavaret ar wirionez d'é-hoc'h ?

17. En em rei a réont d'é-hoc'h , hôgen n'eo kéd évid ar mât : hô pellaad a fell d'ézhô diouz-omp , évit ma en em rôet d'ézhô .

18. Hôgen c'houi en em rôid d'ar mât évit-mât é péb amzer , ha nann hép-kén pa en em gavnann enn hô touez .

19. Va mipienigou , pére a e'hanan c'hoaz , kén na vézô doaréet ar C'hrist enn-hoc'h ,

20. Mé a garré bréma béza gan'é-hoc'h , ha kemma va mouéz ; râg é poan émounn *évit komza* ouz-hoc'h .

21. Livirid d'in , c'houi pére a fell d'é-hoc'h béza dindân al lézen , ha n'hoc'h eûs-hu két lennet al lézen ?

22. Râk skrived eo, pénaoz Abraham en deûz hét daou vab, unan eûz ar vatez, hag eunn all eûz ar c'hreg frank.

23. Hôgen ann hini a zô deûed eûz ar vatez, a zô ganet hervez ar c'hik; hag ann hini a zô deûed eûz ar c'hreg frank, a zô ganet dré ar gwésti.

24. Ann traou-man a zô hét lavaret dré allégori. Râg ann diou vaouez-zé a zô daou destamant. Unan anézh a zô hét rôet war vénez Sina, ha n'en deûz ganet néméd sklaved : hag hen-nez eo Agar.

25. Râk Sina a zô eur menez enn Arabia, war-harz al léac'h a zô bréma Jérusalem, hag a zô sklâv gand hé mipien.

26. Hôgen ar Jérusalem a zô d'ann néac'h, a zô dieûb : hounnez eo a zô hor mam.

27. Râk skrived eo : Laouéna, grég vréc'hañ, pa na c'hanez két : strâk, ha garm, pa na wilioudez két ; râg ann hini a zô dilézet é deûz mui a vugalé, égéd ann hini é deûz eunn ozac'h.

28. Ni a zô éta, va breûdeûr, bugalé ar gwésti ével Izaak.

29. Hag ével neûzé ann hini a oa ganet hervez ar c'hik a heskiné ann hini a *oa ganet* hervez ar spéred, ével-sé ivé é *c'hoarvez* bréma.

30. Hôgen pétrâ a lavar ar Skritur ? Kâs-kuit ar vatez hag hé mâb ; râk mâb ar vatez na vézô kéd da her gant mâb ar c'hreg frank.

31. Râk-sé, va breûdeûr, ni n'omp két bugalé ar vatez, hôgen *bugalé* ar c'hreg frank : hag ar Christ eo en deûz hon dieûbet dré ar frankiz-zé.

V. PENNAD.

1. CHOUMID enn hô sâ, ha n'en em likit mui dindân iéô ar sklavérez.

2. Chétu mé Paol é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz ma likiid hoc'h enwada, ar Christ na dalvézô nétrâ d'é-hoc'h.

3. Hag oc'h-penn é tiskleriann da gémend dén a lakai hó enwada,

pénaoz é tlé miroud al lézen holl.

4. C'houi, pére a fell d'é-hoc'h béza didamallet gand al lézen, n'hoc'h eûz mui hô léd er Christ, kouezed oc'h eûz ar c'hrâs,

5. Hôgen nî, dré ar feiz eo é c'hédomp digéméroud ar wirionez a berz ar Spéred-Santel.

6. Râg é Jézuz-Krist, nag ann enwad, nag ann dienwad na dâl nétrâ, hogen ar feiz a zeû eûz ar garantez.

7. Mâd é rédac'h ; pion en deûz mired ouz-hoc'h na zentac'h oud ar wirionez ?

8. Ann ali-zé na zeû kéd eûz ann hini en deûz hô kalvet.

9. Eunn nébeût goell a laka da c'hôi ann holl doaz :

10. Gêda a rann eûz a vadélez ann Aotrou, pénaoz n'hô pézô kéd a vénosiou all *némét va ré* ; hôgen néb a enkreuz ac'hanoc'h, a zongô ar varnidigez, pion-bennâg é vézô.

11. Ha me, va breûdeûr, mar prézégann c'hoaz ann enwad, pérâg é c'houzanvann-mé c'hoaz ann heskinou ? Gwall-skouér ar groaz a zô éta éad-da-gét ?

12. A-ioul é vé diskolpet ar ré a heskin ac'hanoc'h.

13. Râk c'houi, va breûdeûr, a zô galvet er frankiz : hôgen likid évez na zeûfé kéd ar frankiz-zé da abek d'é-hoc'h da véva hervez ar c'hik ; hôgen en em zervichit ann eil égilé gant karantez ar Spéred.

14. Râg ann holl lézen a zô dalc'het er gér-man hép-kén : Karoud a rî da nésa ével-d-od da-unan.

15. Ma en em grogit, ma en em zibrit ann eil égilé, likid évez n'en em wastac'h ann eil égilé.

16. Hé lavaroud a rann éta d'é-hoc'h : Kerzid er Spéred, ha na zévénôt két ioulou ar c'hik.

17. Râg ar c'hik a c'hoanta aéneb ar spéred, hag ar spéred aéneb ar c'hik ; hag ann eil a zô énébour d'égilé : enn hévélep doaré na rit két ar péz a garrac'h.

18. Mar d-oc'h rénet gand ar Spéred, n'émoc'h kéd dindân al lézen.

19. Hôgen ôberiou ar c'hik a zô anat, ha c'héti bi : Ar c'hadélez, al lousdôni, al likaouérez, ann oria-dez,

20. Azeûlidigez ann idolou, ar gontammérézou, ann énébiézou, ar reñstlou, ann hérésiou, ann drougiézou, ar strivou, ann droulansou, ann hérésiou,

21. Ar gvarizioù, al lazérézou, ar merventioù, ann dirollou, ha traou all hénel : ha mé a ziougan d'é-hoc'h, ével ma em eûz diouganet, pénaoz ar ré a ra ann hévélep traou, na vé zint kédhéred rouantélez Doué.

22. Hôgen frouez ar Spéred eo ar garantez, al levénez, ar péoc'h, ann habaskded, ann hégaradded, ar vadélez, ann hir-c'hortozidigez,

23. Ar gunvélez, ar feiz, ar poell, ann dalc'h, ar glanded. N'eûz kéd a lézen a-éneb ann hévéleb ôberiou-zé.

24. Hôgen ar ré a zô d'ar C'hrist, hô deûz staget hô c'hik oud ar groaz, gand hé wallou, hag hé wall-ioulou.

25. Ma vévomp dré ar spéred, é kerzomb ivé dré ar spéred.

26. Na c'hoantaomp kéd ar c'hloar wân, oc'h en em vrouda ann eil égilé, oc'h en em hérési ann eil égilé.

VI. PENNAD.

1. VA breûdeûr, mar béz kouézet eur ré dré douellérez enn eur péc'bed-bennâg, c'houi, péré a zô spéréduz, kélenit-hén gand eur spéred a gunvélez, pép-hini ô seloud out-han hé-unan, gand aoun na vé temptet.

2. Dougit bec'hiou ann eil égilé ; ével-sé é sévenot lézen ar C'hrist.

3. Râk ma venn eur ré é vé cuno dra-bennâg, pa n'eo nétrâ, en em douell hé-unan.

4. Ra arwestô pép-hini hé labour hé-unan, ha neûzé é kavô hé c'hloar

enn-han hé-unan, ha nann er ré all.

5. Râk pép-hini a zougô hé vé-ac'h hé-unan.

6. Néb a zô kélenet gand ar gér, ra roi tîd eûz hé holl vadou d'ann hini a gélenne anézhann.

7. Na faziit két ; na récur kéd a c'hoab eûz a Zoué.

8. Râg ann dén a vedô ar péz en dévezô hadet. Néb a bâd er c'hik, a vedô eûz ar c'hik ar vreinaourez ; hag ann hini a hâd er spéred, a vedô eûz ar spéred ar vuez peûr-baduz.

9. Na skuizomp kéd éta oc'h ôber vâd ; râk ma na skuizomp két, é védimp pa vézô deûed ann amzer.

10. Dré-zé pa hon eûz ann amzer, gréomp vâd d'ann holl, ha dreist-holl d'ar ré hô deûz ann hévélep feiz gan-é-omp.

11. Gwêlit pé lizer em eûz skrivet d'é-hoc'h gant va dourn va-unan.

12. Râg ar ré a fell d'ézhô plijoud er c'hik, na rédiont ac'hanoc'h d'en em enwada, néméd évit na c'houzanvint kéd a heskin enn abek da groaz ar C'hrist.

13. Râg ar ré en em enwad, na vironit kéd al lézen ; hôgen hî a fell d'ézhô é vec'h enwadet, évit ma en em veûlînt enn hô kik.

14. Hôgen évid-oun-mé, a-ioul ma teûfenn d'en em veûli, néméd é kroaz hon Aotrou Jézuz-Krist, dré béhini ar béd a zô bét staget oud ar groaz évid-oun, ha mé évid ar béd.

15. Râg é Jézuz-Krist ann enwad nag ann dienwad na dâl nétrâ, hôgen hép-kén ar c'hrouadur nevez.

16. D'ar ré a heûliô ar reiz-zô ra vézô ar péoc'h hag ann trugarez, hag ivé da Israël Doué.

17. A-hend-all na zeûi dén da enkrezi ac'hanoun ; râk merkou ann Aotrou Jézuz a zougann war va c'horf.

18. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gand hô spéred, va breûdeûr. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN ÊFÉZIED.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol Jézuz-Krist dré ioul Doué, d'ann holl zent a zô é Êfézuz, ha d'ann dûd féal é Jézuz-Krist.

2. Ra vézô gan-é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Ra vézô benniget Doué ha Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini en deûz hor benniget gant péb bennoz spéréduz er C'hrist évid ann Ênvou;

4. É-c'hiz ma en deûz hon dilennet enn-han abarz krouidigez ar béd, évit ma vijemp sent ha dinam dira-z-han er garantez;

5. Péhini en deûz hor c'hendileûret, dré-hé ioul vâd, évit héza hé vipien a ziknridigez dré Jézuz-Krist;

6. É meûleûdi gloar hé c'hrâs, dré béhini en deûz hol lékéad da véza hétuz enn hé Vâb karet-mâd,

7. É péhini hon eûz ann dasprénadurez dré hé wâd, hag ann distol eûz ar héc'hédou, hervez madou hé c'hrâs,

8. Péhini en deûz lékéat gant founder enn-omp, é pép furnez hag é pép poell;

9. Évit ma tiskouézhé d'é-omp disgwél hé ioul, hervez hé c'hrâd-vâd, dré béhini en deûz lékéad enn hé benn,

10. Pénaoz, pa vijé sévénet ann amzeriou reizet gant-han, é c'hrounché pép-trâ er C'hrist, ken ar péz a zô enn Ênvou, ken ar péz a zô war ann douar;

11. Hag enn-han eo ivé omb hét galvet *ével* dré ann darvoud, ô véza hét kend-dileûret hervez ratoz ann bini a ra pép-trâ diouc'h ali hé ioul hé-unan;

12. Évit ma vézimp meûleûdi hé

c'hloar, nî péré hon eûz er pennkenta lékéad hon espérans er C'hrist;

13. Hag enn-han eo ivé c'honi, goudé béza klevet ar gér a wirionez (Aviel hô silvidigez), ha goudé béza hét krédet enn-han, oc'h hét arouezet gand ar Spéred-Santel diouganet,

14. Péhini eo ann arrez eûz hon digouéz, hétég hon dasprénadurez, é meûleûdi hé c'hloar.

15. Dré-zé pa em eûz klevet *mé-neg* eûz hô seiz enn Aotrou Jézuz-Krist, hag eûz hô karantez évid ann holl zent,

16. Na éhanann két da drugagarékaad Doué évid-hoc'h, ô kaout koun ac'hanoc'h em pédennou.

17. Évit ma teûi Doué hon Aotrou Jézuz-Krist, Tâd ar c'hloar, da rei d'é-hoc'h ar spéred a furnez hag a zisklériadur, évid hé anaout;

18. Ma sklérâi daou-lagad hô kaloun, évit ma wézet pétrâ eo espérans hô kalvidigez, ha pétrâ eo madou ha gloar hé zigouéz é-kénver ar zent;

19. Ha péger braz eo hé c'hal-loud, enn-omp-ni, péré a gréd hervez hé c'halloud hag hé ners,

20. En deûz diskouezet er C'hrist, oc'h hé zazore'hi eûz a douez ar ré-varô, hag oc'h hé lakaad enn tu déou d'ézhan enn Ênvou,

21. Dreist pép prinsélez, ha pép galloud, ha pép ners, ha péb aotrouniez, ha péb hanô a hanveur, nann hép-kén er béd-man, bôgen ivé enn hini da zont.

22. Lékéad en deûz pép-trâ da bléga dindân hé dreid, hag hé rôed en deûz da benn d'ann Iliz hôll,

23. Péhini eo hé gorf, hag hé leûnder, hén péhini a zeû da leûnia ann holl enn holl.

II. PENNAD.

1. HÉN eo en deûz hô *lékéad da véva* a nevez, pa oac'h marô enn hô kwallou hag enn hô pé-c'hédou,

2. É péré é kerzac'h kent hervez boaz ar béd-man, hervez prins galloud ann éar, ar spéred-zé, péhini a labour bréma war ar ré zifeiz,

3. É péré omb bét ivé holl kent é ioulou hor c'hik, oc'h ôber c'hoant ar c'hik hag hor ménosion; hag é oamp dré hon natur bugalé ar vuanégez, ével ar ré all.

4. Hôgen Doué, péhini a zô pinvidig é trugarez, dré ann abek d'ar garantez vrâz en deûz bét évid-omp,

5. Pa édomp marô dré hor pé-c'hédou, en deûz hol lékéad da gen-véva er C'hrist (dré c'hrâs péhini oc'h bét salvé.),

6. Hag en deûz hor c'hen-zazorc'het, hag hol lékéad da gen-azéza enn Énvou é Jézuz-Krist;

7. Évit ma tiskouézhé enn amzeriou da zont ar madou founnuz eûz hé c'hrâs, dré ar vadélez en deûz béd évid-omb é Jézuz-Krist.

8. Râk dré ar c'hrâs eo oc'h bét salvé gand ar feiz; hag ann dra-zé na zeû kéd ac'hanoc'h; râg eur rô eo eûz a Zoué:

9. Na zeû kéd eûz hon ôberiou, évit n'en em veûlô dén.

10. Râg hé labour omp, ô véza bét krouet é Jézuz-Krist enn ôberiou mât en deûz aozet Doué, évit ma kerzchemp enn-hô.

11. Dré-zé hô pézet koun pénaoz, ô véza ma oac'h Jentiled kent er c'hik, hag eûz ar ré a c'halved dienwadet, é kemm eûz ar ré a c'halved enwadet, dré ann abek d'ann enwad gréat er c'hik gand ann dourn;

12. N'hô poa két neûzé a lôd er C'hrist; rannet é oac'h eûz a unvaniez Israel; diavesidi é oac'h é-kénver ar gévrédigézou, héb espérans é gér ann Aotrou, hag hép Doué er béd-man.

13. Hôgen bréma pa émoc'h é Jézuz-Krist, c'houi, péré kent a oa pell, oc'h deûed tóst dré wâd ar C'hrist.

14. Râg hén eo hor péoc'h, péhini, eûz a zaou en deûz gréad unan, péhini en deûz torret enn hé gik ar vôger kreiz, a ioa da gasôni *d'ézhô*;

15. Péhini dré hé gélénadurez en deûz torret lézen ar c'houre'hémennou, évid ôber eûz a zaou ennan hé-unan, eunn dén nevez hép-kén, ô lakaad ar péoc'h;

16. Hag évid hô unvani hô daou gand Doué enn eur c'horf hép-kén dré lé groaz, ô laza enn-han ar gasôni.

17. Ével-sé eo deûet hag en deûz prézeget ar péoc'h, ha d'é-hoc'h péré a oa pell, hag ivé d'ar ré a oa tóst.

18. Râk-sé dré-z-han eo hon eûz digémer ann eil kag égilé etrézég ann Tâd enn eunn hévélep Spéred.

19. N'oc'h mui éta diavesidi ha divrôidi; hôgen ken-voure'bisien ar Zent oc'h, ha mévellou Doué:

20. Pa oc'h savet war ziazez ann Ébestel hag ar Broféded, hâg é Jézuz-Krist, péhini a zô hé-unan ar c'henta méan-korn;

21. War béhini eo diazézet ann ti holl, hag é sâv ével eunn templ santel d'ann Aotrou;

22. Ha péhini a gen-zavit ivé, c'houi, ével eunn ti da Zoué dré ar Spéred-Santel.

III. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ eo *ounn deûet*, mé Paol, *da véza sklâv* Jézuz-Krist évid-hoc'h, Jentiled;

2. Râk kleved hoc'h eûz *héb arvar* pénaoz en deûz Doué rôed hé c'hrâs d'in évid *hé distôrcet* d'é-hoc'h;

3. Pénaoz eo diskleried d'in dré ziougan ann disgwel-zé, ével ma em eûz skrivet d'é-hoc'h a-raog é berr gomsion;

4. Dré hétrâ é hellit anaout, oc'h hé lenna, ar poell em eûz eûz a vister ar C'hrist,

5. Péhini n'eo két hét anavezet enn amzeriou all gant mipien ann d'ud, ével ma eo diskleriet bréma gand ar Spéred-Santel, d'hé Ébestel santel, ha d'ar Brosfeded ;

6. Pénaoz ar Jentiled a zô kenhéred, ken gorfek, ha ken-lôdek é gér Doué é Jézuz-Krist dré ann Avel,

7. Eûz a béhini ounn két gréat ar ministr, hervez ar rô eûz a c'hrâs Doué, a zô két rôed d'in hervez nerz hé c'balloud.

8. Rôed eo két éta d'in, mé péhini a zô ann distéra eûz ar zent holl, ar c'hrâs da brézégid'ar Jentiled piuvigézou dihoelluz ar C'hris,

9. Ha da ziskleria d'ann holl péger kaer eo ar reiz eûz ann disgvél kuzet adalek derou ann amzeriou é Doué, péhini en deûz krouet pép-trâ ;

10. Évit ma vézô anad dré ann Iliz d'ar brinsélézou ha d'ar c'haloudou eûz ann Énvou, Doué é meûr a drâ dishénel,

11. Hervez ar ménoz a-viskoaz en deûz sévénét é Jézuz-Krist hon Aotrou ;

12. É péhini hon eûz sisians, hag é krédomp tôstaad out-han, dré ar feiz hon eûz enn-han.

13. Dré-zé na zigalounékait két, mé hô péd, oc'h va gwélout enn enkrez évid-hoc'h : hô kloar eo kément-sé.

14. Râk-sé eo é plégann va daoulin dirâk Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist,

15. Eûz a béhini é kémer hé hanô ann holl dadélez a zô enn Énv ha wâr ann douar,

16. Évit m'hô lakai hervez madou hé c'hloar da grévaat enn dén a-ziabars dré ners hé Spéred ;

17. *Ma lakai* ar C'hris da choum dré ar feiz enn hô kalounou ; évit, goudé ma viot két grisiennet ha diazézet er garantez ;

18. Ma hellot poella gand ann holl zent pétrâ eo al léd, ann béd, ann uc'helled hag ann dounder,

19. Hag anaout karantez ar C'hris enn hor c'hénver, péhini a zô dreist

pép gwiziégez, évit ma viot leûniet hervez pép leûnder Doué.

20. Hôgen d'ann hini péhini, dré ann ners a zô gréat enn-omp, a hell ôber kals maïoc'h éget kément ha ma c'houlennomp, ha kément ha ma vennomp,

21. Ra vézô ar c'hloar enn Iliz dré Jézuz-Krist, enn holl rummou é amzeriou ann amzeriou. Amen.

IV. PENNAD.

1. HO pidi a rann éta stard, mé péhini a zô chadennet évid ann Aotrou, ma kerzot gant pép déradégez er c'halvédigez é péhini oc'h két galvet,

2. Gant pép vuelded, gant pép kunvélez, gant péb habaskded, oc'h en em c'houzanyi ann eil égilé gant karantez ;

3. O prédéria mirout ann unvez a Spéred dré éré ar péoc'h.

4. Eur c'horf oc'h hag eur Spéred, ével ma'z oc'h galvet enn eunn espérans eûz hô kalvédigez.

5. *N'eûz neméd* eunn Aotrou, eur feiz, eur vadisiant.

6. *N'eûz neméd* eunn Doué Tâd ann holl, péhini a zô dreist ann holl, ha dré ann holl, hag enn-omp holl.

7. Hôgen ar c'hrâs a zô két rôet da bép-hini ac'hanomp hervez ar c'henn eûz a rô ar C'hris.

8. Dré-zé eo é lavar : O véza piñet d'ann néac'h en deûz kaset sklâv ar sklavérez, ha rôed en deûz hé rôou d'ann d'ud.

9. Hôgen pérâg ef-hén lavaret eo piñet, neméd dré ma'z eo diskenet da genta er c'hévennou douna eûz ann douar ?

10. Ann hini a zô diskennet eo ivé ann hini a zô két piñet dreist ann holl Énvou, évit sévéni pép trâ.

11. Hag héz eo en deûz rôet léd da Ébestel, léd da Brosfeded, ré all da Avelérien, ré all da Bastored, ré all da Zoktored ;

12. Évit klôkaad ar zent é labour hô c'harg, hag évit sével korf ar C'hris ;

13. Bété ma tizimp holl unvez ar feiz, hag anaoudégez Mâb Doué, enn eunn dén klôk, é kemm ann oad eûz a leûnder ar C'hrist;

14. Évit na vézimp mui ével bugalé arvaruz, ha na vézimp két trôzouget gant péb avel ann deskadurez, dré zrougiez ann dûd, ha dré ann touellérez gant péhini é tougond d'ar fazi;

15. Hôgen oc'h heûlia ar wirionez er garantez, ma kreskimp é pép-trâ é Jézuz-Krist, péhini eo hor penn;

16. Dré béhini ar c'horf holl frammet hag unvanet dré bép mell, a zigémer ar c'hresk, hervez ar vent a zéré da bép-hini eûz ann izili, évit ma savô ével-sé dré ar garantez.

17. Hel lavaroud a rann éta d'éhoc'h, ha têt ounn eûz a gément-sé dirâg ann Aotrou, pénaoz na gerzot mui ével ma kerz ar Jentiled *all*, é fougé hô ménôz,

18. Péré hô deûz hô skiant leûn a dévalien, *péré a zô* pellét eûz a vuez Doué; enn abek d'ann diviziégez a zô enn-hô, ha da zalentez hô c'haloun;

19. Péré ô véza kollet pép fisians gant-hô, a zô en em rôet d'al lousdôni, évid en em deûrel gant fô é péb hudurnez, hag er bizôni.

20. Hôgen c'houi, né kéd ar péz hoc'h eûz desket é *skôl* ar C'hrist,

21. Pa eo gwîr hoc'h eûz klevet ha desket énd, hervez ar wirionez eûz a *gêtenadurez* Jézuz:

22. Pénaoz é *tlêit* kâs-kuît ann dén kôz, hervez hô puez kenta, péhini a zeû da vreina dré ar c'hoanton touelluz;

23. Hag en em névézi é spéred hô ménôz,

24. Ha gwiska ann dén nevez, péhini a zô krouet hervez Doué er wirionez hag é santélez ar wirionez.

25. Dré-zé ô tistêdrel pép gaou, ra lavarô pép-hini ar wirionez d'hé nésa, ô véza ma'z omp ann izili ann eil eûz égilé.

26. Buanékait, ha na béc'hit két:

na guzet két ann héol war hô puanégez.

27. Na rôit kéd a léac'h d'ann diaoul:

28. Néb a laéré, na laéret mui; hôgen labouret, ha gréat eunn drabennâg a vâd gand hé zaouarn, évit ma en dévézô péadrâ da rei d'ar ré a zô diénezh gant-hô.

29. Na zeûet er-méaz eûz hô kénou lavar droug é-béd: hôgen na zeûet némét lavarion mâd évit sével ar feiz, hag évid digas ar c'hrâs d'ar ré hô sélaou.

30. Ha na dristait két Spéred-Santel Doué, é péhini oc'h bét arouezet évid deiz ann dasprénadurez.

31. Taolid er-méaz ac'hanoc'h pép c'houervder, péb buanégez, pép frouden, pép garmérez, pép téôdad, ha pép drougiez.

32. Hôgen bézit mâd ann eil é-kénver égilé; *bézit* trugarezuz, ha distaolit hô *kwallou* ann eil d'égilé, ével ma en deûz Doué distaole d'éhoc'h é Jézuz-Krist.

V. PENNAD.

1. BÉZID éta heûlicrien Doué, ével bugalé karet-mâd:

2. Ha kerzit er garantez, ével ma en deûz ar C'hrist hor c'haret, hag en em rôed hé-unan évid-omp da Zoué, ével eûr c'hinnig hag eunn hostiv a c'houés vâd.

3. Hôgen na vézet két klevet hanô enn hô tœuez nag eûz a c'hadélez, nag eûz a lousdôni é-béd, nag eûz a bizôni, ével ma téré da zent:

4. Na komsiou hudar, na ré foll, na ré farsuz, ar péz na zéré kéd oud hô stâd; hôgen kentoc'h livirit trugarez.

5. Râg gwéizid ervâd pénaoz ké-mend hini a zô gadal, pé hudar, pé ré biz, ar péz a zô azeûli ann idolou, na zeûi kéd da her da rouantélez ar C'hrist ha Doué.

6. Na douelled dén ac'hanoc'h gant komsiou gwân; râg enn abek da gément-sé co é kouéz buanégez Doué war vugalé diskredik.

7. Na vézit kéd éta kévrenneien gant-hô.

8. Râk kent é oac'h enn dévalien, hôgen bréma oc'h goulou enn Aotrou. Kerzid ével bugalé ar goulou ;

9. Râk frouez ar goulou a zô é pép m'ad, enn ecunder, hag er wirionez.

10. Enklaskid ar péz a zô hétuz da Zoué ;

11. Ha na gémérit kéd a lôd é ôberiou difrouez ann dévalien, hôgen enn-énep tamallit-hô.

12. Râk mézuz é vé zô-kén lavarout ar péz a réont enn disgwel.

13. Hôgen kémend a bell béza tamallet, a zô skl'reet gand ar goulou ; râk kémend a sklera, a zô goulou.

14. Dré-zé eo hét lavaret : Saô, té péhini a zô kousket, saô eûz a douez ar ré-varô, hag ar C'hrist a c'houlaoûd ac'hanod.

15. Likid'évez éta, va breûdeûr, da gerzout gant furnez ; nann ével tud diboeil,

16. Hôgen ével tud poellek, pére a zasprén ann amzer ; râg ann deisioù a zô drouk.

17. Na vézit kéd éta diévez, hôgen poellit pétrâ eo ioul Doué.

18. Ha na vezvit két gant gwîn, é péhini éma al likaouérez ; hôgen en em leûñit eûz ar Spéred-Santel,

19. O komza étre-z-hoc'h eûz a zalimou, eûz a himnou, hag eûz a ganaouennou spéréduz ; ô kana hag ô salmi enn hô kalonou *meûteûdiou* ann Aotrou :

20. O trugarékaat bépréd eûz a bép-trâ Doué ann Tâd, é hanô hon Aotrou Jézuz-Krist.

21. O pléga ann eil d'égilé é doujans ar C'hrist.

22. Ra blégô ar gragez d'hô ézec'h, ével d'ann Aotrou ;

23. Râg ann ozac'h eo ar penn eûz ar c'hrég, ével ma eo ar C'hrist ar penn eûz ann Iliz ; hag hén eo ivé salver hé c'horf.

24. Ével éta ma plég ann Iliz d'ar C'hrist, ével-sé é tlé ivé ar gragez pléga d'hô ézec'h é pép-trâ.

25. Ézec'h, karid hô kragez, ével ma en deûz ar C'hrist karek hé Iliz,

ha ma'z eo en em rôed hé-unan évit-hi,

26. Évid hé santéla, goudé béza hé glanet é kib l ann dour dré ar gér a yuez ;

27. Évit ma hé lakajé da zond dira-z-han leûn a c'hloar, hép namm, hép roufen, ha netrâ all hénvel, hôgen ô véza sant ha dinamm.

28. Ével-sé ann ézec'h a dlé karoud hô gragez ével hô c'horf hô-unan. Néb a gâr hé c'hrég, enn em gar hé-unan.

29. Râk dén na gasa népréd hé gik hé-unan : hôgen hé vaga hag hé genderc'hel a ra, ével ma ra ar C'hrist é-kénver hé Iliz ;

30. Râk nî a zô izili hé c'horf, *gréat* eûz hé gik hag eûz hé eskern.

31. Dré-zé ann ozac'h a guitoi hé dâd hag hé vamm, hag en em stagô oud hé c'hrég ; hag'é vézind daou enn eur c'hik hép-kén.

32. Ar sakramant-zé a zô brâz ; mé a lavar er C'hrist hag enn Iliz.

33. Hôgen ra garô pép-hini ac'hanoc'h hé c'hrég ével-t-han hé-unan ; ha ra zoujô ar c'hrég hé ozac'h.

VI. PENNAD.

1. BUGALÉ, sentit ouc'h hô tadou hag ouc'h hô mammou enn Aotrou ; râg eunn dra dléed eo.

2. Énor da dâd ha da vamm (ar c'henta gourc'hémeon eo da béhini en deûz Doué diouganet eur gôbr) ;

3. Évit ma teûiô m'ad d'id, ha ma vévi pell war ann douar.

4. Ha c'houl, tadou, na hégit két hô pugalé ; hôgen savid anézho oc'h hô deski hag oc'h hô zammallout hervez ann Aotrou.

5. Mévellou, sentit oud ar ré a zô hoc'h aotrounez hervez ar c'hik, gand aoun ha gand doujans, é ecunder hô kaloun, ével oud ar C'hrist *hé-unan* :

6. Nann évid hô servicha hép-kén a-zirâg, ével pa hô pé c'hoant da blijoud d'ann dâd, hôgen ével mévellou ar C'hrist, oc'h ôbe ioul Doué a galoun ;

7. O servicha anézho a ioul vâd

é gwél ann Aotrou, ha nann é gwél ann dñd :

8. O c'houzout pénaoz pép-hini en dévézò digand ann Aotrou ar gòbr eùz ar mäd en dévézò gréat, daoust pé skläv, pé frank é vézò.

9. Ha c'houi, mistri, grid enn hévélep trä é kénver hò mévellou, ha na c'houardrouzit két anézhò, ô c'houzout pénaoz éma hò Aotrou hag hoc'h hini enn Envou, péhini n'en deñz kemm é-béd évid den.

10. Enn diyez, va breùdeür, krévañt enn Aotrou, hag é ners hé holl-c'halloud.

11. Gwiskit holl armou Doué, évit ma hellot énébi out spiou ann diaoul.

12. Räk béz' hon eùz da strourmi, nann oud ar c'hig hag oud ar gwäd, hògen oud ar prinsed, hag ar ré c'halloudek, out rénerien ar béd téval-man, hag oud ar spérédoud droug a zò enn éar.

13. Dré-zé kémérid armou Doué, évit ma hellot ôber-penn enn deiz drouk, ha choum stard é pép mäd.

14. Bézit stard éta, ha kémérid da c'houriz ar wirionez ha da harnéz ann ecunder.

15. Likit boutou enn hò treid hag a aozò ac'hanoc'h da Aviel ar péoc'h.

16. Kémérid dreist-holl tiren ar

feiz, gant péhini é hellot mouga holl zarédou tanuz ann drouk.

17. Kémérid ivé tög ar feiz, ha klézé ar spéréd, péhini eo gér Doué;

18. O pidi Doué é spéréd é péb amzer dré ar bédén ha dré ar brézegen; hag oc'h en em brédéria gant pép striv ô pidi évid ann holl zent;

19. Hag évid-oun, évit ma vézò rôed d'in geriou, ô tigeri va genou, ma prézegina gand herder mister ann Aviel,

20. Eùz a béhini é rann at leñridigez er chadennoù; ha ma kómzinn anézhann gand ar frankiz a zò dléet.

21. Hògen évit ma wiot ar péz a zell ouz-in, hag ar péz a rann, Tikikuz, hor breür kër, belek féal ann Aotrou, a roi da anaoud d'éhoc'h pép-trä;

22. Hag évit-sé eo em eùz hé gaset étrezég enn-hoc'h, évit ma wézet pétra a c'hoarvez war-drö d'é-omp; ha ma tizoaniö hò kalounou.

23. Ra vézò ar péoc'h d'hor breùdeür, hag ar garantez gand ar feiz, digand Doué ann Täd, ha digand hon Aotrou Jézuz-Krist.

24. Ra vézò ar c'hräs gand ar ré holl a gâr hon Aotrou Jézuz-Krist er glanded. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR FILIPPIED.

I. PENNAD.

1. PAOL ha Timotéuz, servi-cherien Jézuz-Krist, d'ann holl zent é Jézuz-Krist péré a zô é Filippoz, ha d'ann Eskep, ha d'ann Diagoned.

2. Ra vézô gan-é-hoc'h ar c'hrâs hag ar p'oc'h digand Doué ann Tâd, ha digand hon Aotrou Jézuz-Krist.

3. Trugarékaad a rann va Doué, kenn aliez gwéach ma teû koun d'in ac'hanoc'h ;

4. Ha bépréd em pédennou é pé-dann évid-hoc'h holl gant lévénéz,

5. O véza ma hoc'h eûz bêt hô lôd é Aviel ar C'hrist adaleg ann deiz kenta bété vréma.

6. Râk kridi a rann gant fisians pénaoz ann hini en deûz déraouet ar mäd enn hô touez, hé beûr-c'hrai bété deiz Jézuz-Krist.

7. Déréad eo em bé ar gréden-zé ac'hanoc'h holl, ô véza ma hô tougann em c'haloun, dré ma oc'h holl ken-vreûdeûr va lévénéz, hag em éréou, hag em difenn, hag é krévadurez ann Aviel.

8. Râk Doué a zô tést d'in pégé-ment hô karaun holl é kaloun Jézuz-Krist.

9. Hag ar péz é pédann anézhan da aotrêa, eo ma kreskô hô karantez mui-oc'h-vui é gwiziégez hag é pép skiant :

10. Évit ma hellot anaoud ar péz a zô gwelloc'h, évit ma viot gwirion hag hép gwall é deiz ar C'hrist :

11. *Ha ma viot leûn a frouez* ar wirionez dré Jézuz-Krist : évit gloar ha meûleûdi Doué.

12. Hôgen mé a fell d'in, va breûdeûr, é oufac'h pénaoz ar péz a zô c'hoarvézet gan-én, a zô deûet évit kreskadurez ann Aviel :

13. Enn bévélep doaré ma éz

eûz brûd eûz va éréou er C'hrist enn holl léz, hag é meûr a léac'h all ;

14. Ha kalz eûz hor breûdeûr eno Aotrou ô kémérout fisians dré va éréou, hô deûz krédet mui-oc'h-vui prézégi gér Doué héb aoun.

15. Hiniennou zô évit-gwir hag a brézeg ar C'hrist dré hérez ha dré striv, lôd all a ioul vâd ;

16. Lôd dré garantez, ô c'hou-zout pénaoz ounn bêt lékéat évit dilenn ann Aviel ;

17. Lôd all a brézeg ar C'hrist dré striv, ha nann gand eeunder, ô kridi pénaoz é, enkrézont ac'hann em éréou.

18. Hôgen pé vern ? Gant ma vézô prézéget ar C'hrist enn eunn doaré-bennâg, daoust dré zarvoud, daoust dré wirionez : en em laoué-naad a rann, hag en em laouénainn.

19. Râg gouzoud a rann pénaoz kément-sé a zeûi da zilvidigez d'in, dré hô pédennou, ha dré skoazel Spéred Jézuz-Krist,

20. Gand ar géd hag ann espérans em eûz, pénaoz na faziinn két é nétrâ ; hôgen pénaoz ma komzann gant péb herder, é vézô c'hoaz bréma meûlet er C'brist em c'horf, daoust dré va buez, daoust dré va marô.

21. Râk Jézuz-Krist eo va buez, hag ar marô a zô eur gounid évidoun.

22. Ma choumann béô em c'hik, é tenninn frouez eûz va labour ; hag ével-sé na ouzonn pétrâ da zilenna.

23. Enkrézet ounn enn daou du : c'hoant em eûz da véza dieûbet *eûz va c'horf*, ha da vont gand ar C'hrist ; ar péz a zô ar gwella kalz :

24. Hôgen talvoudusoc'h eo évidhoc'h é choumfenn em c'horf.

25. Dré-zé em eûz fisians é chouminn gan-é-hoc'h, hag é chouminn pell a-walc'h évid hô kwelladen, hag évit levénezh ar feiz ;

26. Évit ma vézô brasoc'h hô trugarez é-kénver Jézuz-Krist, pa'z ion adarre d'hô kwélout.

27. Likid évez hép-kén d'en em genderc'hel ével ma'z eo dléet é Aviel ar C'hrist ; évit ma wélinn, mar teûann étrézég enn-hoc'h, pé ma klevion diwar hô penn, mar choumann ezvézand, pénaoz é choumit stard enn eunn hévélep spéréd, hag é labourit évit feiz ann Aviel ;

28. Ha pénaoz hoc'h énébourien n'hô laka kéd da spounta ; ar péz a zô d'ézhô eunn abek a gollidigez, hôgen d'é-hoc'h eunn abek a zilvidigez, ha kément-sé dré Zoué.

29. Râg eur c'hrâs eo en deûz gréad d'é-hoc'h ar C'hrist, nann hép-kén dié ma krédit enn-han, hôgen ivé dré ma c'houzanvit évit-han ;

30. O véza ma'z oc'h enn hévélep stourmou, é péré hoc'h eûz va gwélet, hag é péré é klevit émouun bréma.

II. PENNAD.

1. MA éz eûz éta eunn dizoanbennâg er C'hrist, ma éz eûz eur fréalzidigez-bennâg er garantez, ma éz eûz unvaniez er spéréd, ma éz eûz karantez enn trugarez ;

2. Leûnit va levénezh, ô kaout ann hévélep ménosiou, ann hévélep karantez, ann hévélep spéréd, ann hévélep skiantou ;

3. Ével na réot nétrâ dré striv pé dré fougé ; hôgen ma krédô péphini dré vuelded ar ré all dreist-han ;

4. Ma sellô pép-hini, nann oud ar péz en deûz hé-unan, hôgen oud ar péz hô deûz ar ré all.

5. Hô pézet ann hévélep ménoz hag en deûz hét Jézuz-Krist,

6. Péhini, hag lién a oa Doué enn-han, n'en deûz két krédet é vé eunn aloubérez évit-han da véza par da Zoué ;

7. Hôgen en em zistéred eo hé-unan, ô kémerout aoz eur servicher, oc'h en em lakaad hérvél oud eunn den, hag ô véza kémered dré hé zoaré évid eunn den.

8. En em izéléet eo hé-unan, ô tond da véza sentuz hétég ar marô, ha marô ar groaz.

9. Dré-zé eo en deûz Doué hé uc'héléet, hag en deûz rôed d'ézhan eunn-hanô, péhini a zô dreist péb hanô ;

10. Évid é hanô Jézuz ma plégô pép glin enn Énv, war ann douar, hag enn ifernou ;

11. Ha ma ansavô pép téôd pénaoz hon Aotrou Jézuz-Krist a zô é gloar Doué ann Tâd.

12. Dré-zé, va breûdeur kér, ével ma hoc'h eûz sentet bépréd, hô pézet préder, nann hép-kén pa émouun bézand enn hô touez, hôgen ivé bréma muoc'h pa ounn ezvézand, da ôber hô silvidigez gand aoun ha gant krén.

13. Râk Doué eo a ra enn-hoc'h ann ioul hag ann ôber, hervez hé c'hrâd-vâd.

14. Hôgen grît pép-trâ hép krôzou, hag hép rendaelou ;

15. Évit ma viot didamall, ha gwirion ével mipien Doué, ha dinam é-kreiz eur vrôad diroll ha saotret ; é-touez péhini é luc'lit ével goulouennou er béd ;

16. O tougen enn-hoc'h ar gér a vuez é meûleûdi d'in é deiz ar C'hrist, ô véza n'em eûz két rédet enn aner, ha n'em eûz két labourer enn-aner.

17. Hôgen ha pa dléfenn rei va buez war ar sakrifiz ha war ann hostiv eûz hô feiz, en em laouénnaad a raun, hag é ken-laouénainn gan-é-hoc'h holl.

18. En em laouénaid ivé, ha ken-laouénait gan-en.

19. Mé a esper gant grâs hon Aotrou Jézuz, é kasiou abars nèmeur Timotéuz étrézég enn-hoc'h, évit ma vézinn ivé dizoaniet, ô klevout eûz hô kelou.

20. Râk n'em eûz dén a vé ken

un-van gan-én, hag en defé eur garantez ker wir évid-hoc'h.

21. Râk pép-bini a glask ar péz a zô d'ézhan hé-unan, ha naon ar péz a zô da Jézuz-Krist.

22. Hôgen c'houi a oar pénaoz em eûz hé arnodet, ha pénaoz en deûz servichet gan-én ô prézégi ann Aviel, ével ma servich eur mab hé dâd.

23. Espéroud a rann éta hé gâs d'é-hoc'h, kerkent ha m'am bézô gwélet ar péz a zô war-drô d'io.

24. Fisians em eûz enn Aotrou, pénaoz éz inn ivé hép-talé étrézég enn-hoc'h.

25. Koulskondé em eûz krédet é oa red kâs adarré d'é-hoc'h Epa-frodituz va breûr, péhini eo vaskoaz em c'harg, va eil em stourmou, hoc'h Abostol c'houi, ha va zervicher em ézommou.

26. Râk c'hoant brâz en doa d'hô kwéloud holl, ha trist é oa ô véza ma hô poa klevet é oa klanv.

27. Râg évit-gwir klanv eo bêt bétég ar marô : hôgen Doué en deûz bêt truez out-han ; ha nann hép-kén out-han, hôgen ivé ouzin, gand aoun u'am bé tristidigez war dristidigez.

28. Hé gaset em eûz éta gant mui a vall, évit ma laouénaot pa her gwélot adarré, ha ma vézinn dic'hilac'haret va-unan.

29. Digémérid éta anézhan gan-pép lévénez enn Aotrou, hag éno rit ar seurt tûd ;

30. Râg enn abek da ôber ar C'hrist eo bêt tûstéed d'ar marô, ô rei hé vuez, évit séveni ar skoazel na hellac'h két rei d'in hoc'h-unan.

III. PENNAD.

1. A-HEND-ALL, va breûdeûr, en em laouénait enn Aotrou. Né kéd doanuz d'in, ha talvouduz eo d'é-hoc'h é skrifenn d'é-hoc'h ann hévélep traou.

2. Tec'hid dioue'h ar châs, tec'hid dioue'h ann droug-ôberourien, tec'hid dioue'h aon tronc'h.

3. Râk ni a zô ann trô-drouc'h, ni péré a zervich Doué a spéréd,

hag en em fveûl é Jézuz-Krist, ha nann ô f'fisiout er c'hik.

4. Né két na helfenn kaout fisians er c'hik ; ha ma hell eur ré fisioud er c'hik, é hellann c'hoaz hé ôber muioc'h :

5. Pa ounn bêt enwadet ann eizved dervez, pa ounn eûz a wenn Israel, eûz a vreûriez Benjamin, Hébré ganet eûz a Hébréed, hervez al lézen Farizian,

6. Hervez ar gondamouez, heskiner Iliz Doué, hervez ar wirionez, a zô el lézen, ô véza rénet eur vuez didamall.

7. Hôgen ar péz a zellenn neûzé ével eur gounid, em eûz sellet ével eur c'holl enn abek d'ar C'hrist.

8. Ouc'h-penn é vennaann pénaoz pep-trâ a zô eur c'holl é-skoaz aon anaoudégez uc'hel eûz a Jézuz-Krist hon Aotrou, évit péhioi em eûz diouéret pép-trâ, oc'h bé zellout ével teil, évit ma c'hounézfenn ar C'hrist,

9. Hag é vijenn kavet enn-han, naon ô kaout va gwirionez va-unan, péhini a zeû eûz al lézen, hôgen ann hini a zeû eûz ar feiz é Jézuz-Krist, ar wirionez a zeû eûz a Zqué dré ar feiz ;

10. Ha ma anavézinn anézhan, ha ners hé zatore'hidigez, hag al lûd enn hé c'hloasiou, ô véza hévé-lébékéet oud hé varô ;

11. Évit ma hellinn enn-divez tizoud dazore'hidigez ar ré-varô.

12. Né kéd em bé a-vréma digéméret ar péz a c'hédann, pé é venn klôk a-vréma : hôgen da heûl éz ann, évit ma hellinn tizout ar péz évit péhini ounn bêt kéméret gant Jézuz-Krist.

13. Va breûdeûr, na vennann két em bé tizet. Hôgen ar péz a rann bréma eo, goudé béza ankounac'héet ar péz a zô war va lerc'h, hag ô tiarbenna ar péz a zô em raok,

14. É rédann étrézék penn ann dachen, évit gounid ar gôbr eûz a c'halvédigez uc'hel Doué é Jézuz-Krist.

15. Mar d-omp éta klôk, ra vennimp ével-sé : ha ma vennit enn

eunn doaré all, Doué a ziskleriô d'é-hoc'h ar péz a dleïd *da gridi*.

16. Hôgen é-kénver ar péz a ouzomp a-vréma, hor bézet ann hévélep ménosiou, ha choumomp enn hévélep reiz.

17. Grid ével-d-oun, va breùdeùr, ha sellid oud ar ié a gerz hervez ar skouër hoc'h eûz gwélet enn-omp.

18. Râk kalz a zô, eûz a béré em eûz aliez komzed d'é-hoc'h, hag eûz a béré é komzann c'hoaz bréma enn eur wêla, hag a gerz ével énébourien da groaz ar C'hrist;

19. Péré hô dévézô da zivez ar marô *peür-baduz*; péré a rà hô Doué eûz hô c'hôv; a laka hô gloar enn hô méz, ha na venn nemét traou ann douar,

20. Hôgen évid-omp-ni hon ti a zô enn Envou; hag ac'hanô eu ivé é c'hédomp hor Salver, hon Aotrou Jézuz-Krist,

21. Pêhini a gemmô hor c'horf disléber, évid hé lakaad da véza hénvel oud hé gorf leûn a c'hloar, dré ann ôbéridigez *nerzuz* gant pêhini é hell lakaat pép-trâ da bléga d'ézhan.

IV. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ, va breùdeùr kër ha karet-mâd, va lévénez ha va gurunen, choumit stard ével-sé enn Aotrou, va breùdeùr kër.

2. Mé a béd Évodiaz, mé a béd stard Sintiké da gaout ann hévélep kréden enn Aotrou.

3. Da bidi a rann ivé, té pêhini a zô hét da eil d'in, daskoazella ar *gragez* péré hô deûz labouret gan-én évit rei da anaoud ann Aviel, hag ivé Klément, hag ar ré all hô deûz va skoaziet em c'harg, hag hanôiou péré a zô skri-
vet el levr a vuez.

4. En em laouénait bépréd enn Aotrou: hel lavaroud a rann adar-
ré, en em laouénait.

5. Ra vézô anavézet hô poell gand ann dâd holl. Ann Aotrou a zô tîst.

6. Na vézit nec'het gant nétrâ: hôgen é pé stâd m'en em g'fot, rôid da anaoud da Zoné hô koulen-
nou, gant pédennou ha gant tru-
garézou.

7. Ha péoc'h Doué, pêhini a zô dreist pép ménoz, ra virô hô ka-
lounou hag hô spérédou é Jézuz-
Krist.

8. Enn divez, va breùdeùr, ké-
mend a zô gwîr, kémend a zô déréad, kémend a zô ceun, kémend
a zô santel, kémend a zô kara-
dek, kémend a zô meûlur, ké-
mend a zô hervez ann doaré-vâd
hag hervez ar reiz, mennit-hô.

9. Grid ar péz hoc'h eûz desket
gan-én, hoc'h eûz kéméret digan-
én, hoc'h eûz klevet gan-én, hoc'h
eûz gwélet enn-oun; ha Doué ar
péoc'h a vézô gan-é-hoc'h.

10. Hôgen en em laouénéet kaer
ounn enn Aotrou, ô véza ma hoc'h
eûz névézet ar préder hô poa gwé-
chall évid-oun. Ann hévélep pré-
der hô poa, hôgen harzet é oac'h.

11. Né kéd enn abek d'am dié-
nez é lavarann hément-sé; râk des-
ket em eûz, é pé stâd ma vézann,
d'en em gavout mâd.

12. Mé a oar béva enn distervez,
mé a oar béva er founder; ha diouc'h
pép léac'h, ha diouc'h pép trà ounn
boazet, diouc'h ar gwalc'h ha di-
ouc'h ann naoun, diouc'h ar pulder
ha diouc'h ann diénez.

13. Pép-trâ a hellann enn hini
a gréva ac'hanoun.

14. Koulskoudé gréat mâd hoc'h
eûz, ô kéméroul lôd eûz va glac'har.

15. Râg gouzoud a rit, Filip-
pied, pénaoz pa zéraouiz prézégi
d'é-hoc'h ann Aviel, pa'z iz-kuît
eûz ar Vasédonia, Iliz all é-béd
né deûz rannet hé madou gan-én,
néméd-hoc'h lép-kén;

16. C'houi péré hoc'h eûz kaset
diou wêach d'in é Tccsalonika ké-
mend em boa ézomm.

17. Né kéd é klaskfenn hô rôou,
hôgen klaskoud a rann ar frouez
founnuz eûz hô préder.

18. Râk héz' em eûz pép-trâ,
hag a-walc'h em eûz. Leûn ounn

gand ar pèz hoc'h eûz kased d'in
dré Épafroditéz, ével eunn hostiv
c'houés-vad, digéméret gand Doué,
ha kavet-mad gant-han.

19. Ra leûniô va Doué hoc'h holl
ézommou, hervez hé vadou, é
gloar Jézuz-Krist.

20. Hôgen meûlcûdi *ra vézô* d'hon
Tad enn holl amzeriou. Amen.

21. Saludid ann holl zent é Jézuz-
Krist.

22. Ar vreûdeûr a zô gan-én a
zalud ac'hanoc'h. Ann holl zent a
zalud ac'hanoc'h, ha dreist-holl ar
ré a zô é ti Kézar.

23. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist
ra vézô gand hô spéred. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR GOLOSSIED.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol Jézuz-Krist dré ioul Doué, ha Tiunotéuz hé vreür,

2. D'ar zent ha d'ar vreüdeür léal é Jézuz-Krist a zô é Kolossa.

3. Ra zeüi d'é-hoc'h ar c'hras, hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digand bon Aotrou Jézuz-Krist. Trugarékaad a réomp Doué, Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist, hag é pédomp anézhan bépréd évid-hoc'h ;

4. O véza klevet *komza* eüz hô feiz é Jézuz-Krist, hag eüz ar garantez hoc'h eüz évid ann holl zent,

5. Enn espérans eüz ar *madou* a zô mired d'é-hoc'h enn Énvou, hag eüz a béré hoc'h eüz klevet mének er gér a wirionez eüz ann Aviel ;

6. Péhini a zô deüet bétég enn-hoc'h, ével ma éma er béd holl, é péléac'h é toug frouez hag é kresk, é-c'hiz ma en deüz gréat enn hô touez, abaoé ann deiz é péhini hoc'h eüz klevet hag anavezet grâs Doué er wirionez,

7. Ével ma hoc'h eüz desket gand Épafraz hon eil kér, péhini a zô évid-hoc'h eunn ôbéret féal da Jézuz-Krist.

8. Ha péhini en deüz rôed da anaoud d'é-omp hô karantez spéréduz.

9. Dré-zé abaoé ann deiz é péhini bon eüz klevet *képiant-sé*, na éhanomp kéd da bidi évil-hoc'h, ha da c'houlenni *digand Doué*, ma leüniô ac'hanoc'h eüz a anaoudégez hé ioul é pép furnez hag é pép skiant spéréduz :

10. Évit ma kertzot enneunn doaré din a Zoué, ô plijoud d'ézhan é pép-trâ, ô tougen frouez a bép seurt mäd-oberiou, hag ô kreski é gwi-ziégez Doué ;

11. Ma viot krévét a bép ners hervez ar galloud eüz hé c'hloar, évit kaoud é pép-trâ ann habasked, ann bir-c'hortozidigez gand al lévénez ;

12. O trugarékaad Doué ann Tâd, péhini en deüz hol lèkéad da véza din da gaout lôd é digwéz ar zent er goulou ;

13. Péhini en deüz hon tennet eüz a véli ann dévalien, hag en deüz bon dizouget é rouantélez hé Vâb kér ;

14. Dré wäd péhini omb bét dasprénet, hag hon eüz bét ann distol eüz hor péchédou ;

15. Péhini co ar skeüden ann Doué diwéluz, ar c'henta-ganet eüz ann holl grouadurioù :

16. Râk pép-trâ a zô bét krouet gant-han enn Énvou ha war ann douar, ann traou gwéluz, hag ann traou diwéluz, ann trônou, ann aotrouniezou, ar prinsélézou, ar galloudou : pép-trâ a zô bét krouet gant-han hag évit-han.

17. Hag hén a zô kent pép-trâ, ha pép-trâ a zô enn-han.

18. Hén co ar penn eüz a gorf ann Iliz ; hén co ann derou, ar c'henta-ganet eüz ar ré-varô, évit ma vézô ar c'henta é pép-trâ.

19. O véza ma co plijet gand ann Tâd é choumlé eunn-han pép leünder ;

20. É vijé unvanet pép-trâ dré-z-han hag enn-han, ô véza péoc'héed dré ar gwâd en deüz skufet war ar groaz, hag ar péz a zô war ann douar, hag ar péz a zô enn Énvou.

21. Ha c'houi hoc'h-unan a ioa gwéhall diavésidi, hag énéhourien Doué dré hô *kwall* vénosiou ha dré hô kwal ôberiou.

22. Ilôgen bréma Jézuz-Krist en

deûz hoc'h unvanet dré hé varô enn hé gorf marvel, évid hô lakad da véza sent, ha dinam, ha didamall dira-z-ban :

23. Mar choumit koulskoudé diazézet, ha stard er feiz : ha postek é espérans ann Aviel, hoc'h eûz klevet, a zô^h bêt prézéged d'ann holl grouadurien a zô dindân ann Ênv, hag eûz a béhini ounn bêt, mé Paol, lékéat da ôbérer,

24. Mé péhini en em laouéna hréma er c'hloasiou a c'houzanvann évid-hoc'h, hag a zeû da leûnia em c'hik ar pûz a zô c'hoaz da c'houzanvi d'ar C'hrist, évid hé gorf, péhini eo ann Iliz ;

25. Eûz a béhini ounn bêt lékéad da ôbérer hervez ar garg en deûz rôed Doué d'in, évid hé frédéria enn hô kénver, ô leûnia gér Doué :

26. O prézégi d'é-hoc'h ar mister a zô bêt kuzed d'ann holl amzeriou ha d'ann holl boblou, hag a zô bêt diskleriet bréma d'bé zent,

27. Da béré eo felled da Zoué rei da anaout madou gloar ann disgwelzé er Jentiled, péhini eo ar C'hrist, espérans hô kloar ;

28. Péhini a brézégomp, ô kélenna pép dén, ô kentélia pép dén enn holl furnez, ô lakaaat pép dén da véza klôk é Jézuz-Krist.

29. Évit-sé eo é labourann, ô stourmi dré hé ners a zô galloud enn-oun.

II. PENNAD.

1. RAK mé a fell d'in é onfac'h péger braz eo ar préder em eûz évid-hoc'h, évid ar ré a zô é Lao-diséa, hag évid ar ré n'hô deûz biskoaz gwélet va dremm hervez ar c'hik.

2. Évit ma vézô fréalzét hô c'hallouna, hag ô véza unvanet kévret dré ar garantez, ma véziñt leûn eûz a holl vadou ar skiant, évid anaout mister Doué ann Tâd, ha Jézuz-Krist,

3. É péhini eo kuzet holl den-zorior ar furnez hag ar wiziégez.

4. Hôgen kément-man a lavarann, évit na zeû dén d'hô touella gant lavariou uc'hel.

5. Râg évid-oun da véza ezvézand a gorf, éz ounn koulskoudé gan-é-hoc'h a spéred : hag é vélann gant lévénéz hô reiz, hag ar stardder eûz hô feiz er C'hrist.

6. Kendalc'hid da véva é Jézuz-Krist hon Aotrou, é-c'hiz ar gélenadurez en deûz rôed d'é-hoc'h ;

7. Griseunnit, ha savid ével eunn ti war-n'ézhan, ha krévait er feiz, ével ma hoc'h eûz hé zesket, ha kreskit enn-han enn trugarézon.

8. Likid évez na zeûfé dén d'hô touella gant ar filozof, gant baraddon gwân hervez tradision ann dâd, hervez kentéliou ar béd, ha nann hervez ar C'hrist.

9. Râg enn-han é choum holl leûnder ann Douélez gant hé gorf.

10. Ha c'houi a zô leûn enn-han, hén péhini a zô da benn da bép prinselez, ha da bép galloud :

11. É péhini oc'h bêt enwadet, nann dré eunn cnwad gréat gant ann dourn évid digroc'henna kig ar c'horf, hôgen dré enwad ar C'hrist :

12. O véza bêt liénet gant-han er vadisiñt, é péhini oc'h bêt ivé dazorc'het dré ar feiz é ôber Doué, péhini en deûz hé zazorc'het eûz a douez ar ré-varô.

13. Râk c'houi pa oac'h marô enn hô kwallou, hag é dienwad hô kik, éc'h asbévit gant-ban, goudé m'en deûz distaoled d'é-hoc'h hô kwallou ;

14. O tiverka ar skrid a ioa a-énep d'é-omp, ô terri al lézen a damallé ac'hanomp, hag oc'h hé staga oud hé groaz.

15. Hag ô véza dibourc'het ar brinsélézon hag ar c'halloudou, en deûz hô c'hased dirâg ann holl, goudé béza hô zrec'het enn-han hé-unan.

16. Na varned éta dén ac'hanoc'h évid ann dibri, pé évid ann éva, pé enn abek d'ann deisiou goél, pé évid al loar nevez, pé évid ann deisiou sabbat :

17. Pa n'eo ann traou-zé néméd

ar skeñd eûz ann traou da zont, ha ma'z eo ar C'hrist ar c'horf.

18. Na douelled dén ac'hanoc'h, gand ioul ar vuelled, gand azeûlidigez ann éled, oc'h en em vounta enn traou n'en deûz két gwélet, oc'h en em c'houeza gant méno-siou gwân hé gik,

19. Hag hép derc'hel d'ar penn, a béhini ar c'horf holl a zô doar-réet ha frammet gant koultmou ha gand éréou, hag a gresk dré ar greskadurez a rô Doué d'ézhan.

20. Mar d-oc'h éta marò gand ar C'hrist da gen'êliou ar béd-man, pérâg oc'h-hu reizet c'hoaz ével pa vec'h béô er béd?

21. Na zournatit két, *a levéreur d'é-hoc'h*, na danvait két, na das-tournit két :

22. Kément-sé a zô traou hag hô dérézô holl ho divéz er boaz, her-vez lézennou ha kélénadurésiou ann dûd :

23. Pétrâ-bennâg hô deûz doaré ar furnez er gwall-gréden hag er vuelled, ha nann evid espérnoud ar c'horf, nann enn eunn énor-ben-nâg évit gwalc'ha ar c'hik.

III. PENNAD.

1. MAR d-oc'h éta dazorc'het gand ar C'hrist, klaskid ar péz a zô a-ziouc'h, é peléac'h éma ar C'brist azézet enn tu déou da Zoué.

2. Kavit-mâd ar péz a zô a-ziouc'h, ha nann ar péz a zô war ann douar.

3. Râk marò oc'h, hag hô puez a zô kuzet gand ar C'hrist é Doué.

4. Pa en em ziskouézô ar C'hrist, péhini co hô puez, neûzé en em ziskouézot ivé gant-han er c'hloar.

5. Gwanid éta hoc'h izili dona-rek ; *gwanid* ar c'hadélez, ann di-c'hlanded, al lousdôni, ar gwall-ioul, ar bizôni, péré a zô azeûlidigez ann idoliou :

6. Enn abek da béré é teû bua-négez Doué da *gouéza* war vugalé ann digrédôni ;

7. É péré hoc'h eûz kerzet gwé-chall, pa vévac'h enn hô c'hreiz.

8. Hôgen bréma dilézid ivé c'houi

ann holl béc'hédou-zé, ar vuané-gez, ar c'harventez, ann drougiez, al lé-douet : ha na zeûi eûz hô ké-nou gér lonz é-béd.

9. Na livirit kéd a c'hevier ann eil oud égilé ; diwiskit ann dén kôz gand hé ôberiou,

10. Ha gwiskit ann dén nevez, péhiqi a zô névêzet enn anaoudé-gez, hervez skeûden ann hini en deûz hé grouet ;

11. É peléac'h n'eûz na Jentil, na Iuzô, nag enwad, na dienwad, na Dén-gwéz, na Sitiad, na sklâv, na frank ; hôgen ar C'hrist, péhini a zô holl enn holl.

12. Gwiskid éta, ével tûd dilennet gand Doué, sent ha karet-mâd, kalounou trugarézuz, kunvé-lez, vuelled, poell hag habaskded :

13. En em c'houzanvit ann eil égilé, ha ra zistaolô pép-hini da nèb en deûz gwall c'hréat enn hé génver ; ével ma en deûz Doué distaoléd d'é-hoc'h, distaolid ivé.

14. Hôgen dreist-holl hô pézet ar garantez, péhini eo ann éré eûz ar c'hlokdéd.

15. Ra zavô enn hô kalounou pé-oc'h ar C'hrist, é péhini oc'h bét galvet enn eur c'korf hép-kén ; ha bézid anaoudek.

16. Gér ar C'hrist ra choumô enn-hoc'h gant paodder, hag é pép furnez ; oc'h en em zeski, oc'h en em géenna ann eil égilé gant sal-mou, gand himnou, gant kana-ouennou spéréduz, ô kana gant grâs enn hô kalounon meûleûdiou ann Aotrou.

17. Kément trâ éta a réot, pé dré gomz pé dré ôber, grît pép-trâ é hanô hon Aotrou Jezuz-Krist, ô trugarékaad dré-z-han Doué ann Tâd.

18. Gragez, plégid d'hoc'h ézec'h, ével ma eo réd, enn Aotrou.

19. Ézec'h, karid hô kragez, ha na vézit két c'houerô enn hô c'hén-ver ?

20. Bugalé, sentid oud hô tadou hag oud hô mammou é pép trâ ; râk kément-sé a zô hétuz d'ann Aotrou.

21. Tadou, na begit két hô pugalé, gand aoun na zeufend da zigalouné kaat.

22. Mévellou, sentit é pèp trô oud ar ré a zô hoc'h Aotrounez hervez ar c'hik, nann oc'h hô servicha hép-kén a zirag, ével pa hô pé c'hoant da blijoud d'ann d'ou, hôgen é ecunder hô kaloun, gand doujans Doué.

23. Kément tra a réot, grit-hén a galoun, é gwél ann Aotrou, ha nann é gwél ann d'ou ;

24. O c'houzout pénaoz eo digand ann Aotrou hoc'h euz bét ar gôbr euz ann digwéz, eo ann Aotrou Jéruz-Krist a dléid da zervicha.

25. Hôgen néb a ra drouk, en dévêzô ar boan euz hé zrougiez : ha Doué n'en deuz kémm é-béd évid dén.

IV. PENNAD.

1. MISTRI, grid é-kénver hô mévellou ar péz a zô hervez ar gwir hagar reiz, o c'houzout pénaoz hoc'h euz ivé eur mestr enn Env.

2. Kendalc'hit er bédén, ha befit enn-hi, enn eur drugarékaat.

3. Pédid ivé évid omp, évit ma tigorô Doué hor génoù da brézégi hé c'hér ha mister ar C'hrist, évit péhini émounn éréet ;

4. Évit ma hellinn hé ziskleria ével ma eo réd d'in.

5. Kerzit gant furnez étrézég ar ré a zô er-méaz euz ann Iliz, ô taspréna aon amzer.

6. Ra vézô bépréd hô lavar séven, ha poellet gant c'hoalen, évit ma wiot pénaoz é tléit respounta da bép-hini.

7. Tikikuz, hor breûr kër, bélek féal, ha va eil é servich ann Aotrou, a roi da anaout d'é-hoc'h kément tra a zell ouz-in ;

8. Hag évit-sé eo em euz hé gaset étrézég enn-hoc'h, évit ma wézô pétrâ a c'hoarvez war-drô d'é-hoc'h, ha ma tizoaniô hô kalounou.

9. Kâs a rann ivé Onézimuz, hor breûr kër ha féal, péhini a zô euz hô prô. Hi a roi da anaout d'é-hoc'h kément a réeur ama.

10. Aristarkuz va c'hen-brizounier a zalud ac'hanoc'h, ha Mark ivé kenderf Barnabaz, a béhini hoc'h euz klevet ménék : mar teû d'hô kwélout, digémérit-hén mäd ;

11. Ha Jézuz, a c'halveur ar Gwirion. Ar ré-zé a zô bét enwadet. N'euz némét-hô bréma a gémend a labour gan-én évit rouantelez Doué, pére hô deûz va dizoaniet.

12. Épalraz, péhini a zô euz hô prô a zalud ac'hanoc'h. Eur servicher eo euz a Jézuz-Krist, péhini a stourm bépréd évid-hoc'h enn hé bédennou, évit ma wiot stard ha klôk, ha leûn euz a héb ioul Doué.

13. Râk béz' é hellann rei ann testéni-man d'ézhan, pénaoz eo prédériet brâz évid-hoc'h, hag évid ar ré euz a Laodiséa, hag euz a Hiéropoliz.

14. Lukaz al louzaouer, hor breûr kër, ha Démaz a zalud ac'hanoc'h.

15. Saludit hor breûdeur a zô é Laodiséa, ha Nimfaz hag ann Iliz a zô enn hé dî.

16. Ha pa vézô lennet al lizer-man gan-é-hoc'h, grit ma vézô lennet ivé é Iliz Laodiséa, ha ma vézô lennet ivé d'é-hoc'h hini al Laodiséed.

17. Ha livirid da Arkippuz : Sell oud ar garg a zô bét rôed d'id gand ann Aotrou, évit ma hé leûn mäd.

18. Ar salud-man a rann, mé Paul, gant va dourn va-unan. Hô pézet koun euz va éréou. Ar c'hrâs ra vézô gan-é-hoc'h. Amen.

KENTA LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN TESSALONIED.

I. PENNAD.

1. PAOL, ha Silvanuz, ha Timoteuz, da Iliz ann Tessalonied, é Doué hon Tâd, hag é Jezuz-Krist hon Aotrou.

2. Ra vézô rôed d'é hoc'h arc'hrâs hag ar péoc'h. Bépréd é trugaré-kaomp Doué évid-hoc'h holl, ô kaout konn ac'hanoc'h héb éhan enn hor pédennoù;

3. Oc'h anaout ôberiou hô feiz, labouriou hô karantez ha stardder hoc'h espérans é Jezuz-Krist hon Aotrou, dirâk Doué hon Tâd.

4. O c'houzout, va breñdeür karret gand Doué, pétrâ eo bét hô telen :

5. Râg hon Aviel né két bét anavezet gan'é-hoc'h gant geriou hép-kén, hôgen ivé gant burzudou, ha gant ners ar Spéred-Santel, hag enn eul leñnder brâz : ha c'houi a oar ivé pétrâ enn eûz gréad évid-hoc'h pa oann enn hô touez.

6. Ével-sé c'houi a zô deûed da heñtierien d'é-omp, ha d'ann Aotrou, ô véza digéméret ar gér enn eunn enkreuz brâz, gant lévénéz ar Spéred-Santel.

7. Enn hévélep doaré ma oc'h deûed da skouér d'ar ré holl a gréd er feiz er Masédonia hag enn Akaia.

8. Râk né két bét hép-kén rôet mäd da anaout gan'é-hoc'h gér ann Aotrou er Masédonia hag enn Akaia; hôgen ar feiz hoc'h eûz é Doué a zô ker brudet dré-holl, né két réd d'é-omp komza anézhan.

9. Râg ann holl a zanévell pénaoz omp deûet enn hô touez, ha pénaoz hoc'h eûz kuitéet ann idoul, évit trei oc'h Doué, hag évit servieha ann Doué héo ha gwîr,

10. Hag évit gortozî eûz ann Énv hé Vap Jezuz, péhini en deûz da-

zorçhet eûz a donez ar ré-varô, ha péhini en deûz hon tennet eûz ar vuanégez da zont.

II. PENNAD.

1. RAK c'houi hoc'h-unan a oar, va breñdeür, pénaoz hon donédigez con hô touez né két bét difrouez :

2. Hôgen goudé béza bét gouzanvet kalz a-raok, ha béza bét karret a gunoc'hennou, ével ma ouzoc'h, é Filippoz, hor boé fisians enn hon Doué, hag é prézégchoimp d'é-hoc'h Aviel Doué gant kalz a bréder.

3. Râg hor c'hélen n'en deûz két deshet d'é-hoc'h ar fazi, nag al lousdôni, ha n'hon eûz két hô touellet ;

4. Hôgen ével ma omp bét dilennet gand Doué évit fisiout ennomp hé Aviel, komza a réomp ivé, nann évit plijoud d'ann dûd, hôgen évit plijoud da Zoué, péhini a arnod hor c'halounou.

5. Râk n'omp két bét labennérien enn hor prézégennou, ével ma ouzoc'h; na pervez enn darvoud, Doué a zô têt.

6. Ha n'hon eûz két ken-nébeût klasket meñleûdi ann dûd, nag hoc'h hini, nag hini ar ré all.

7. Nî a hellé bec'hia ac'hanoc'h ével Ébestel ar C'hrist; hôgen é doaré bugaligou omp deûet enn hô kreiz, ével eur vagérez a zorlot hé bugalé.

8. Evel-sé gand ar garantez hor boa évid-hoc'h, nî hor bijé c'hoantéet rei d'é-hoc'h nann hép-kén Aviel Doué, hôgen ivé hor buez hon-unan, ô véza ma oc'h deûet kër brâz d'é-omp.

9. Râk koun hoc'h eûz, va breñdeür, eûz hol labour hag eûz hor skuizder, ha pénaoz hon eûz prézéget Aviel Doué d'é-hoc'h, ô la-

houa nôz-deiz, gand aoun na zeûfemp da vec'hia hini ac'hanoc'h.

10. C'houi a zô tést, ha Doué ivé, péger santel, péger gwirion, pégen didamall eo hét hor buézé-gez enn hô touez, c'houi péré hoc'h eûz krédet.

11. Ha c'houi a oar pénaoz ounn en em rónet enn hô kénver, ével eunn tad é-kénver hé vugalé,

12. O kuzulia, ô fréalzi ac'hanoc'h, hag oc'h hô pidi stard d'en em réna enn eunn djaré din eûz a Zoué, péhini en deûz hô kalvet d'hé rouantélez ha d'hé c'hloar.

13. Dré-zé ivé é trugarékaomp Doué bépréd, pénaoz pa hoc'h eûz klevet gér Doué a brézégemp d'éhoc'h, hoc'h eûz hé zigéméret. nann ével gér ann dûd, hôgen (é-c'hiz ma eo évit-gwir) ével gér Doué, péhini a ziskouéz hé ners enn-hoc'h, c'houi péré a gréd ennan.

14. Râk c'houi, va breûdeûr, a zô deûet da heûlicrien da Ilizou Doué, péré a zô é Judéa é Jézuz-Krist : ô véza ma hoc'h eûz gouzanvet ann hévélep heskinou a berz hô kenvroiz, ével ma hô deûz gouzanvet a berz ar Iuzevien,

15. Péré hô deûz lazet ann Aotrou Jézuz hé-unan, hag hé Bro-fédéd ; péré hô deûz hon heskinet ; péré na blijont kéd da Zoué, hag a zô énéhourien d'ann dûd holl ;

16. Péré a vir ouz-omp na brézégfemp d'ar Jentiled ar gér a dlé hô savétei ; évit ma teûint ével-sé da leûnia ar vent eûz hô féc'hédou : râk buanégez Doué a zô en em astennet war-n-ézhô bétég ann dizez.

17. Ével-sé, va breûdeûr, ô véza hét évid eunn nébeûd amzer ran- net diouz-hoc'h a wél, nann a galoun, hon eûz c'hoantéet gant mui a vall d'hô kwélout.

18. Dré-zé hon eûz hét c'hoant da vond d'hô kwélout : ha mé Paol em eûz hét ann dézô-zé meûr a wéach ; hôgen Satan en deûz mired ouz-omp.

19. Râk pétrâ eo hon espérans,

hol lévénéz, pé kurunen hor gloar ? Ha né két c'houi eo, dirâg hon Aotrou Jézuz Krist, é deiz hé zonédigez ?

20. Râk c'houi eo hor gloar hag hol lévénéz.

III. PENNAD.

1. ÉVEL-SÉ ô véza na hellemp mui choum hép kelou ac'hanoc'h, eo hét gwell gan-en choum vauan é Aténaz :

2. Hag em eûz kaset d'éhoc'h Timotéuz, hor breûr ha bélek Doué é Aviel ar C'hrist, évit rei ners d'éhoc'h hag évid hoc'h erbédi da choum stard enn hô feiz :

3. Évit na vézô saouzanet den gand ann heskinou a c'hoarvez gané-omp : râk c'houi a oar pénaoz eo da gérent-se omp tonket.

4. Râk pa édomp c'hoaz enn hô touez, é tiouganemp d'éhoc'h pénaoz hor bié enkrézou da c'houtzanvi, ével ma hon eûz hét, ha ma ouzoc'h.

5. Hag ô véza na hellenn mui gortoz, em eûz hé gaset d'éhoc'h évid aqaoud hô feiz : gand aoun n'en défé ann tempter hô temptet, ha lékéad hol labour da véza di ouez.

6. Hôgen bréma pa eo distrôet Timotéuz, goudé béza hét oc'h hô kwélout, ha béza komzet d'é-omp eûz hô feiz hag eûz hô karantez ; goudé béza lavaret pénaoz hoc'h eûz bépréd eur c'houn mād ac'hanomp, gand eur c'hoant brâz d'hor gwélout, ével ma hon eûz ivé c'hoant d'hô kwélout ;

7. Dré-zé, va breûdeûr, é kavomp enn-hoc'h hon dizoan, é péb ézomm hag é pép glac'har, dré hô feiz ;

8. Râk héva a réomp bréma, mar choumit stard enn Aotrou.

9. Hôgen pénaoz é hellimp ni trugarékaad Doué évid-hoc'h, évid ann holl lévénéz gant péhini omp laouen enn abek d'éhoc'h dirâg hon Doué.

10. Néméd oc'h hé hidi nôz-deiz mui-oc'h-vui, évit ma hellimp hô

kwélout, ha peür-rei d'é-hoc'h ar péz a ziouer d'hô feiz ?

11. *Pidi a rann* éta Doué hon Tâd, hag hon Aotrou Jézuz-Krist, da hîncha ac'hanomp étrézég enn-hoc'h.

12. Ra baottô ann Aotrou ac'hanoc'h, ha ra lakai da greski hô karantez ann eil évid égilé. hag é-kénver ann holl, é-c'hiz ma ré-omp-ni enn hô kénver.

13. Ra grévaî hô kalounou, oc'h hô lakaad da véza didamall dré ar zantélez, dirak Doué bon Tâd, é donédigéz hon Aotrou Jézuz-Krist gand hé holl zent. Amen.

IV. PENNAD.

1. A-HEND-ALL éta, va breùdeür, ni hô péd, hag hô péd stard dré ann Aotrou Jézuz, goudé béza desket gan-é-omp pénaoz é tléit kerzout, ha plijoud da Zoué, ma kerzot évit-gwir enn hévélep doaré ma'z éot a-raok mui-oc'h-vui.

2. Râk c'houi a oar pé gélénadurésiou em eûz rôed d'é-hoc'h a berz ann Aotrou Jézuz.

3. Râg ioul Doué eo é vec'h sent; é tiouérfac'h ar c'hadélez ;

4. É oufé pép-hini ac'hanoc'h piaoua léstr *hé gorf* er zantélez hag enn énor ;

5. Ha nann er gwall-ioulou, ével ar Baganed, péré na anavézont két Doué :

6. Ha na zeûi dén da waska, pé da donella hé vreür é nép trâ ; râg ann Aotrou eo ar venjer-eûz ann holl wallou-zé, ével ma hon eûz kent hé lavared d'é-hoc'h, hag é *hellomp* da destéoiâ.

7. Râk Doué n'en deûz két hor galvet évit béza dic'hlan, hôgen évit béza sent.

8. Ann hini éta a zispriç kément-sé, a zispriç nann eunn dén, hôgen Doué, péhini en deûz ivé rôed enn-omp hé Spéred-Santel.

9. É kément a zell oud ar garantez a vreür, né két réd é skrif-fenn d'é-hoc'h ; pa en deûz Doué hé-unan desket d'é-hoc'h en em garout ann eil égilé.

10. Hag évit-gwir é rit kément-sé é-kénver hor breùdeür eun holl Vassédonia ; hôgen hô pidi a rann, va breùdeür, da greski mui-oc'h-vui *er garantez-zé* ;

11. Da lakaad hô poan da véva é péoc'h, da boella oud ar péz hoc'h eûz da ôber, da laboura gand hô taouarn, ével ma em eûz hé c'houre'hémennet d'é-hoc'h :

12. Évit ma kerzot gand déréa-dégez é-kénver ar ré a zô er-méaz *eûz ann Itiz*, ha na c'hoantaot né-trâ eûz a zéô.

13. Hôgen na fell kéd d'é-omp, va breùdeür, é vec'h hép gouzout ar péz a zell ouc'h ar ré a zô kousket, évit na zeûot két da dris-taat, ével ma ra ar ré all péré n'hô deûz kéd a espérans.

14. Râk mar krédomp pénaoz eo marô Jézuz hag eo dazorc'het, é tléomp kridi ivé pénaoz é kasô ivé Doué gant Jézuz ar ré a vézô kousket enn-han.

15. Ével-sé é lévéromp d'é-hoc'h hervez gér ann Aotrou, pénaoz nî péré a zô béô, hag a zô miret bété donédigéz ann Aotrou, na zia-raogimp két ar ré a zô kousket.

16. Râk da vouéz ann Arc'hel, ha da zoun trompiñ Doué, ann Aotrou hé-unan a ziskennô eûz ann Env ; hag ar ré a vézô marô er C'hrist a zazorc'hô da genta.

17. Ha neûzé nî, péré a zô béô, hag a vézô lézet, é vézimp dizouget gant-hô er goabrou, évid diambrouga ar C'hrist enn éar, bag ével-sé é vézimh hépréd gand ann Aotrou.

18. Ével-sé en em zizoañit ann eil égilé gand ar geriou-zé.

V. PENNAD.

1. HOGEN, va breùdeür, diwar-benn ann amzeriou hag ar prédou, né két réd é skrif-fenn d'é-hoc'h.

2. Râg c'houi a oar ervad hoc'h-unan pénaoz deiz ann Aotrou a dlô dont ével eul laer enn nôz.

3. Râk pa livirint *Chétu émomp* é péoc'h, hag é divall, neûzé é c'hoarvézô gant-hô eunn dismânt

téar, é-c'hiz ma c'hoarvez ar gwen-trou gand eur c'hreg vraisez, ha na *hellint két* tec'hout.

4. Hôgen c'houi, va breudeur, n'emoc'h két enn dévalien, évit béza barket gand ann deiz-zé ével gand eul laer.

5. C'houi a zô holl bugalé ar gou-lou ha bugalé ann deiz : n'omp két *bugalé* ann nôz, nag ann dévalien.

6. Na gouskomp két éta ével ar ré all ; hôgen beliomp ha bézomp poellek.

7. Râg ar ré a gousk, a gousk enn nôz ; hag ar ré a vezv, a vezv enn nôz.

8. Hôgen nî, pa'z omp *bugalé* ann deiz, hézomp poellek ; gwis-komp évid harnez ar seiz hag ar garantez, hag évit tôg espérans ar zilvidigez ;

9. Râk Doué n'en deûz két hon dileonnet évit *teurel* hé vuanégez *war-n-omp*, hôgen évit *ma kavimp* ar zilvidigez dré hon Aotrou Jézuz-Krist,

10. Péhini a zô marô évid-omp ; évit pé é *velimp*, pé é *kouskimp*, ma *vetimp* kévret gant-han.

11. Râk-sé en em fréalzit ann eil égilé, ha rôit skouer-vâd ann eil d'égilé, ével ma rit.

12. Hôgen nî hô péd, va breudeur, da anaoud ar ré a labour enn hô touez, a rén ac'hanoc'h bervez ann Aotrou, hag a géleñn ac'hanoc'h,

13. Évit ma hô pézô muoc'h a garantez évit-hô enn abek d'hô la-

bour : hô pézet ar péoc'h gant-hô.

14. Hôgen nî hô péd, va breudeur, kéleñnit ar ré zireiz, fréalzit ar ré zoaniet, skorit ar ré wân, bézid habask é-kêver ann holl.

15. Likid évez na zistaolfe dén ann droug da eunn all : hôgen grit vâd bépréd ann eil d'égilé, ha d'ann holl.

16. Bézit laouen bépréd.

17. Pédid héb éhan.

18. Trugarékait é pép trâ ; râg ioul Doué eo é rajac'h holl kément-sé é Jézuz-Krist.

19. Na vougit két ar Spéred.

20. Na zisprizit két ann diouganou.

21. Arnodit pép-trâ : dalc'hit ar péz a zô mäd.

22. En em virit diouc'h doaré a zrouk.

23. Ann Doué a béoc'h ra zantélô hé-unan ac'hanoc'h é pép-trâ ; évit ma en em virô didamall *ké-mend a zô enn-hoc'h*, hô spéred, boc'h éné hag hô korf da zonédigez hon Aotrou Jézuz-Krist.

24. Ann hini en deûz hô kalvet a zô gwirion : hag héñ eo a rai kément-sé enn-hoc'h.

25. Va breudeur, pédid évid-omp.

26. Saludid hon holl vreudeur enn eunn aff santel.

27. Mé hô péd dré ann Aotrou, ma vézô leunet al lizer-man d'ann holl vreudeur santel.

28. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist *ra vézô gan-é-hoc'h*. Amen.

EIL LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN TESSALONIED.

I. PENNAD.

1. PAOL, ha Silvanuz, ha Timotéuz, da Iliz ann Tessalonied, é Doué hon Tâd, hag é Jézuz-Krist hon Aotrou.

2. Ra vézô rôed d'é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h gand Doué hon Tâd, ha gant Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Trugarékaad a dléomp Doué bépréd évid-hoc'h, va breùdeùr, ével ma eo dléet, ô véza ma kresk hô feiz mui-oc'h-vui, ha ma prasa hô karantez ann eil évid égilé;

4. Enn hévélep doaré ma en em reülomp enn-hoc'h é Ilizou Doué, évid hoc'h habaskded hag hô feiz, enn holl heskinou, hag enn holl enkrézou a c'houzanvit;

5. Ével ar merk eûz ar varn gwirion a Zoué, péhini hô laka da véza dellézek eûz a rouantélez Doué, évit péhini ivé é c'houzanvit.

6. Râk déréad eo dirâk Doué, é tistaellé ann enkreuz d'ar ré a zeû bréma d'hoc'h enkrézi;

7. Hag é rôjé d'é-hoc'h ar péoc'h gan-é-omp, c'houi péré a zô enkrézet, pa ziskennô hon Aotrou Jézuz eûz ann Enn, hag en em ziskouézô gand Éled hé ners;

8. Pa zeûi d'en em venji é-kreiz ar flammou tân, eûz ar ré na anavez két Doué, ha na zent két oud Aviel hon Aotrou Jézuz-Krist;

9. Péré a c'houzanvô ar boan eûz a eunn daonidigez peûr-baduz, pell diouc'h dremm ann Aotrou, ha diouc'h gloar hé ners.

10. Pa zeûi évit béza meûlet enn hé zent, hag évit béza sellet gant souez er ré holl hô deûz krédet enn-han: râg hon testéni a zô hét fisiet war-n-hoc'h é gortoz eûz ann deiz-ze.

11. Râk-sé é pédomp évid-hoc'h bépréd; hag é c'houlennomp digand hon Doué m'hô lakai da véza dellézek eûz hé c'halvédigez, ha ma sévénô holl ioul hé vadélez, ha labour ar feiz enn ners;

12. Évit ma vézô meûlet hanô hon Aotrou Jézuz-Krist enn-hoc'h, ha c'houi enn-han, hervez grâs hon Doué, hag hon Aotrou Jézuz-Krist.

II. PENNAD.

1. HOGEN hô pidi a réomp, va breùdeùr, dré zonédigez hon Aotrou Jézuz-Krist, ha dré hor stroll enn-han;

2. Na zeûot két buan da zaouzan ann hô ménoz, na da stralita, ô krîdi pé dré ar spéréd, pé dré eur brézegen, pé dré eul lizer a lavared deûed digan-é-omp, pénaoz é tôsta deiz ann Aotrou.

3. Na zouelled dén ac'hanoc'h é nép doaré: râk na zeûi két ann deiz-ze, kén na vézô deûet ann dizunvaniez a-raok, ha na vezô gwélet ô tont dén ar péc'hed, mâb ar gollidigez,

4. Péhini a énébô, hag a zavô dreist kément a c'halveur Doué, pé a azeûleur; enn hévélep doaré ma azézô é templ Doué, oc'hen em rei hé-unan évid Doué.

5. Ha n'hoc'h eûs-hu kéd a goun pénaoz, pa édoun c'hoaz gan-é-hoc'h, em eûz lavaret kément-sé d'é-hoc'h?

6. Ha c'houi a oar ervâd pétrâ a zalc'h anézhann bréma, évit ma en em ziskouézô enn hé amzer.

7. Râk mister ann drougiez en em aoz a vréma. Hôgen nèb a zalc'h bréma, dalchet bété ma vézô kased-da-gét,

8. Ha neûzé é vézô gwélet ann dén-drouk, a vézô lazet gand ar

c'houéz eûz a c'hénou ann Aotrou Jézuz, hag a vézô kaset-da-get gand ar skéd eûz hé zonédigez.

9. Ann dén-zé a dlé dont dré ôber Satan, gant pép galloud, gand arouésiou ha burzudou gaou,

10. Ha gand ann holl douellérez ann drougiez é-kénver ar ré a ia da goll, ô véza n'hô deûz kéd digéméret karantez ar wirionez évit béza salvét. Dré-zé Doué a gasô d'ézhô eunn dallentez vrâz, évit ma krédind d'ar gaou;

11. Évit ma vézô barnet ar ré holl péré n'hô deûz két krédet d'ar wirionez, hag a zô en em rôet d'ann drougiez.

12. Hôgen nî a dlé trugarékaad Doué bépréd évid-hoc'h, va breûdeûr karet mād gand ann Aotrou, ô véza ma en deûz hô tilennet ével ar c'benta-frouez, évid hô savétei dré zantélédigez ar Spéred, ha dré feiz ar wirionez;

13. É péhini en deûz hô kalvet dré hon Aviel, évit gounid gloar hon Aotrou Jézuz-Krist.

14. Dré-zé, va breûdeûr, choumit enn hô sâ, ha mirit ann tradisionou hoc'h eûz desket pé dré hor prézégennou, pé dré hol lizéri.

15. Hon Aotrou Jézuz-Krist, ha Doué hon Tâd, péhini en deûz hor c'haret, ha péhini en deûz rôed d'é-omp dré hé c'hrâs eunn dizoan peûr-baduz hag eunn espérans vâd,

16. Ra zizoaniô hô kalounou, ha r'hô krévai é pép mād-ôber hag é pép lavar mād.

III. PENNAD.

1. ENN-DIVEZ, va breûdeûr, pédid évid-omp, évit ma rêdô gér Doué, ha ma vézô meûlet, ével ma'z eo enn hô touez;

2. Hag évit ma vézimp dieûbet eûz ann dûd rec'huz ha drouk; râg ar feiz n'éma két gant pép-hini.

3. Hôgen Doué a zô féal, hag a grévai ac'hanoc'h, hag hô mirô a zrouk.

4. Rag ar fisians-zé hon eûz diwar hô penn enn Aotrou, pénaoz é mirit hag é mirot ar péz a c'hour-c'hémennomp d'é-hoc'h.

5. Ra rôi ann Aotrou d'é-hoc'h eur galoun ecun, é karantez Doué, hag é habaskded ar C'hris.

6. Hôgen nî a c'houc'hémenn d'é-hoc'h, va breûdeûr, é hanô hon Aotrou Jézuz-Krist, ma tec'hot diouc'h ar ré eûz hô préfeûr péré a gerz enn eunn doaré direiz, ha nann hervez ann tradision hon eûz rôed d'ézhô.

7. Râg gouzoud a rid hoc'h-unan pétrâ a zô rêd da ôber évid heûlia ac'hanomp : pa eo gwir n'omp két két direiz enn hô touez;

8. Ha n'hon eûz debret bara dén évit nêtrâ; hôgen labouret hon eûz nôz-deiz gant skuizder, gand aoun na zeûfemp da vec'hia hiui ac'hanoc'h.

9. Né két n'hor bé két ar galoud d'hé ôber : hôgen fellet eo két d'é-omp en em rei hon-unan da skouër, évit ma teûfac'h d'hon heûlia.

10. Ével-sé pa édomp gan-é-hoc'h, hon eûz diskleriet d'é-hoc'h, pénaoz nêp na fell két d'ézhan laboura, na dlé kéd dibri.

11. Râk klevoud a réomp pénaoz éz eûz hiniennou enn hô touez péré a gerz enn eunn doaré direiz, péré na réont nêtrâ, hôgen en em vount er péz ua zell kéd out-hô.

12. Hôgen d'ar ré a zô ével-sé, é c'hourc'hémennomp, hag é pédomp stard anézhô dré ann Aotrou Jézuz-Krist, ma tebrint hô bara ô laboura war daô.

13. Hôgen c'houi, va breûdeûr, na skuizit két oc'h ôber vâd.

14. Mar béz unan-bennâg ha na zentfé két oud ar péz a lévêromp enn hol lizer, arouézit-hén, ha na zarempredit kéd anézhân, évit ma en dévézô méz.

15. Na gémérit két koulskoudé anézhân ével eunn enébour, hôgen kélenait-hén ével eur breûr.

16. Doué ar péoc'h hé-unan ra rôl d'é-hoc'h ar péoc'h é péb am- zer hag é pép léac'h. Ra vézô ann Aotrou gan-é-hoc'h holl.	va-unan, Paol. Houn-nez eo va arouéz em holl lizéri; ével-sé é skrivann.
---	---

17. Mé hô salud gant va dourn	18. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gan-é-hoc'h holl. Amen.
--------------------------------------	--

KENTA LIZER SANT PAOL ABOSTOL DA DIMOTÉUZ.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol Jézuz-Krist, hervez gourc'hémenn Doué hor Salver, ha Jézuz-Krist hon esperans,

2. Da Dimotéuz hé vâb kêr er feiz. Ar c'hrâs, ann trugarez, hag ar péoc'h ra zeñi d'id digand Doué ann Tâd, hag hon Aotrou Jézuz-Krist.

3. *Da bidi a rann*, ével ma em eûz hé c'hréat pa ounn éad er Masédonia, da choum é Efézuz, ha da alia hiniennou évit na zeskiñt két eur gelénadurez dishéñvel *dioud hon hini*,

4. Ha n'en em rôint két da zor-c'hiennou ha da nestédon dizivez, péré a zô mäd kentoc'h évid digas strivou, égéd évit lakaad sével ti da Zoué dré ar feiz.

5. Hôgen divéz ar gourc'hémenn eo ar garantez a zeñ eûz a eur galoun glân, eûz a eur goustians vâd, hag eûz a eur feiz gwirion.

6. Huiennou ô fazia diwar-benn ann traou-zé, a zô trôet é lavarion gwân,

7. O felloud d'ézhô béza doktored al lézen, hép gouzout nag ar péz a levéront, nag ar péz a douont.

8. Hôgen ni a oar pénaoz al lézen a zô mäd, ma en em dalvézeur anézhi hervez ar reiz :

9. O c'houzout pénaoz al lézen né két gréat évid ann dén gwirion, hôgen évid ar ré zirciz hag ar ré amzent, ar ré fallagr hag ar béc'herien, ann hafébuded hag ar mastokined, lazerien hô zâd ha lazerien hô mamm, lazerien tâd,

10. Ar c'hadaled, ar ré a gousk gant gwazed all, al laéroun tûd, ar c'hauiaded, ann touerien é gaou, ha kémend a zô énep d'ar gelénadurez vâd.

11. Péhini a zô hervez Aviel gloar

Doué benniget, hag a zô bêt fisiet enn-oun.

12. Trugarekaad a rann hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini en deûz va oerzet, ô véza ma en deûz mennet é oann féal, pa en deûz va lékéat é karg :

13. Mé péhini a-raok a ioa eunn touer-Doué, eunn heskiner, eur c'hunuc'her; hôgen trugarez em eûz kavet dirâk Doué, ô véza ma em eûz gréat kément-sé dré ziviziégez, pa édouon c'hoaz diskredik :

14. Ha grâs hon Aotrou a zô en em skînet war-n oun gant foulder, *oc'h va leñnia* eûz ar feiz hag eûz ar garantez a zô é Jézuz-Krist.

15. Gwir eo ar gér, ha dellé-zuz eûz a bép digémer, pénaoz Jézuz-Krist a zô dened er héd-man évit savétei ar béc'herien, a béré ounn ar c'henta.

16. Hôgen trugarez em eûz kavet, évit ma tiskouézfé Jézuz-Krist da genta enn-oun hé holl babaskded, évit héza da skouér d'ar ré a grédô enn-ban, évit *gounid* ar vuez peûr-baduz.

17. Da Roué ann amzeriou, peûr-baduz, divéluz, da Zoué hép-kéu, *ra vézô* énor ha gloar é amzeriou ann amzeriou. Amen.

18. Ar gourc'hémenn-man a rô-ann d'id, va mäd Timotéuz, évid, hervez ann diouganou kenta diwar da fenn, ma stourmi enn-hô eûz a stourm mäd,

19. O kaoud ar feiz hag eur goustians vâd, péhini ô véza bêt pel-léet gand hiniennou, en deûz hô lékéat da benséa é-kénver ar feiz;

20. Eûz a béré eo Himénéuz hag Aleksandr, péré em eûz rôed da Zatan, évit ma teskiñt na dlé- eur két toui-Doué.

II. PENNAD.

1. PIDI a rann éta stard abars kément trà, ma vézò gréat goulenou, pédennoù, gwéstiou, trugarézoù évid ann dūd holl :

2. Évid ar Rouéed, hag ar ré holl a zò er c'hargon ne'bel, évit ma rénimp eur vuez péoc'huz ha sioul, é pép karantez Doué hag é pép glanded.

3. Rāk kément-sé a zò mād hag létuz dirak Doué hor Salver,

4. Péhini a fell d'ezhan é vé salvet ann holl dud, hag é teñfent da anaoud ar wirionez.

5. Rāk n'eūz néméd eunn Doué, hag eunn hantérou ar étre Doué hag ann dūd, Jézuz-Krist dēn,

6. Péhini a zò en em rôed hé-unan évid dasprénadurez ann holl, é testéni eūz hé amzeriou.

7. Évit-sé eo eunn bét lékéad da Brézéger ha da Abostol (ar wirionez a lavarann, ha na lavarann kéda c'hevier), ha da Zesker ar Jentiled er wirionez.

8. Mé a fell d'in éta é pédfé ann dūd é pép léac'h, ôsével daouarn c'hlañ héb buanégez hag hép striv;

9. É pédfé ivé ar merc'hed gand dilad déréad, kempenet gand mēz-für ha gant poell, ha rann gant bleo tortiset, na gand aour, na gant perlez, na gand dilad koustuz brâz;

10. Hôgen gand ôberiou mād, ével ma téré out merc'hed péré hô deūz doujans Doué.

11. R'en em zalc'hô ar vaouez war-daò hag é pép sentidigez pa gélenneur anézhi.

12. Na aotréann két d'ar merc'hed kélenna, na kémérout béli war hô ézec'h; hôgen choum war-daò.

13. Râg Adam a zò bét gréat ar c'henta, ha goudé Éva.

14. Hag Adam né két bét touellet; hôgen ar c'hrég goudé béza bét touellet, a zò kouézed enn dizentidigez.

15. Koulskoudé é vézò salvet dré ar vugalé a lakai er béd, ma hô laka da choum er feiz, er garantez, er zantélez hag er poell.

III. PENNAD.

1. EUNN dra wir eo: Mar c'hoanta ta dēn ann Eskopded, é c'hoanta eunn ôber mād.

2. Réd eo éta da eunn Eskop béza didamall, béza bét eur c'hrég hép-kén, béza poellek, fūr, kempen, glân, herberc'hiad, kélenner;

3. Na vézet két téchet d'ar gwin, na téar da skei, hôgen habask; na vézet két breñtaer, na ré biz;

4. Hôgen ra réno ervad hé di hé-unan; ra lakai hé vugalé da zouja ha da véza gant pép glanded.

5. Rāk ma na oar két eur ré réna hé di hé-unan, pénaoz é hellô-hén prédéria Iliz Doué?

6. Na vézet két nevez-badézet, gand aoun na zeufé da véza bale'h, ha na gouézfé enn hévélep barnédigez gand ann diaoul.

7. Réd eo c'hoaz en défé eunn desténi mād eūz ar ré a zò er-méaz eūz ann Iliz, gand aoun na gouézfé er vézégez, hag é lindagou ann diaoul.

8. Ra vézò ivé ann Diagoned glân; na vézent két a zaou c'hér, na téchet da éva kalz a win; na glas-kent két eur gounid mēzuz.

9. Ra virint mīster ar feiz gand eur goustians dinam.

10. Béz' é tléond ivé béza ar-nodet da genta, ha goudé béza lékéad é karg, ma na gaveur gwall é-béd enn-hô.

11. Rā vézò ivé ar gragez glân, hép drouk-komz, poellek ha féal é pép-trā.

12. Ann Diagoned na dléont béza bét néméd eur c'hrég hép-kén; ra rénint mād hô bugalé hag hô ziez hô-unan.

13. Râg ar ré a ra mād hô c'harg, a c'hounezò eunn dérez mād, hag hô dévézò eur fisians vrâz é feiz Jézuz-Krist.

14. Ann dra-man a skrivann d'id, pétrâ-bennâg m'ac'h espérann mond étrézég enn-od abarz nèmeür;

15. Ha mar taléann, ma wézi pénaoz eo réd en em réna é ti Doué,

péhini eo Iliz ann Doué béô , ar peul hag ar skôr eûz ar wirionez.

16. Hag heb-arvar, brâz eo ann disgwel a garantez-zé , péhini a zô en em ziskouezet er c'hik , a zô hét santélet dré ar Spéred , a zô hét gwélet gand ann Eled , a zô hét prézégét d'ar boblou , a zô hét krédet er héd , a zô hét digéméret er c'hloar.

IV. PENNAD.

1. HOGEN ar Spéred a lavar splann, pénaoz enn amzeriou di-véza , hiniennou a guitai ar feiz, évid heûlia spéredou ann dallentez, ha kélénaduresiou ann diaoulou ,

2. Péré a lavarô gevier gand ipokrizi, ô véza ma vézô hô c'hous-tians ével krinet gand eunn houarn devuz ;

3. Péré a zifennô ar briédélez , hag a lavarô en em zionéri eûz ar boédou en deûz krouet Doué évit héza digéméret enn eur drugarékaat gand ann dud féal , ha gand ar ré hô deûz anavézet ar wirionez.

4. Râk kéمند en deûz krouet Doué a zô mād , ha na dléur disteûrel nétrâ eûz ar péz a géméreur enn eur drugarékaat :

5. Râk santélet eo gant gér Doué, ha gand ar bédén.

6. Mar teskez ann dra-man d'ar vreûdeûr , é vézi eur bélek mād da Jezuz-Krist , ô véza maget gant geriou ar feiz , hag ar gélénadurez vād éc'h eûz heûliet.

7. Tec'h diouc'h ar sorc'hennou diod hag a c'broac'hed : hag en em rô d'ar garantez évid Doué.

8. Râk poellad ar c'horf n'eo mād néméd da nébeûd a drâ ; hôgen ar garantez évid Doué a zô mād da bép-trâ ; ha d'ézhi eo eo hét diouganet ar vuez a vréma hag ar vuez da zont.

9. Ar péz a lavarañ a zô gwir , ha din da véza digéméret gant pép-hini.

10. Râk ma labouromp , ha ma c'houzanvomp ann drouk-pédennou , eo m'ach espéromp enn Doué héô , péhini eo ar Salver eûz ann holl

dud , ha dreist-holl eûz ann dud féal.

11. Gourec'hémenn ha desk ann traou-zé.

12. Na zisprizet dén ac'hanod enn abek d'az iaouanktiz : hôgen béz skouër ar ré féal dré da c'heriou , dré da zouréou , dré da garantez , dré da feiz , dré da c'hlanded.

13. Kén na zeûinn , en em rô d'al lennadur , d'ann ali , d'ar c'hélen.

14. Na ankounac'ha két ar c'hrâs a zô enn-od , a zô hét rôed d'id dré ann diougan , pa eo hétlékéat war-n-od daouarn ar bélek.

15. Laka da bréder é kément-man ; laka bépréd da goun enn-han , évit ma vézô da gresk anavézet gand ann holl.

16. Laka évez ouz-id hag oud ar gélénadurez : choum stard é kément-sé. Râg oc'h en em réna enn doaré-zé , en em zavétei da-unan hag ar ré a zelaouô ac'hanod.

V. PENNAD.

1. NA grôz két ar ré-gôz , hiôgen kélenn anézho ével da dadou ; ar ré-iaouank ével da vreûdeûr :

2. Ar gragez-kôz ével da vam-mou ; ar ré-iaouank ével da c'hoarézé , gant pép glanded.

3. Énor ann intanvézed péré a zô gwir intanvézed.

4. Ma é deûz eunn intanvez-bennâg mipien pé nized , ra zeskind da kenta da véra hô zi , ha da zisteûrel d'hô c'hérent ar péz hô deûz hét digant-hô : râk kément-sé a zô hétuz dirâk Doué.

5. Hôgen ann hini a zô gwir intanvez , ha dilézet , ra espéro é Doué , ha ra gendalc'hô nôz-deiz er goulennou hag er pédennou.

6. Hôgen ann hini a zô enn dudi , a zô maô , hag hi béô da wclout.

7. Gourec'hémenn ann dra-man , évit ma vézint didamall.

8. Ma éz eûz unan-bennâg ha n'ô deûz két a bréder évid hé zûd , ha dreist-holl évit ré hé zi , é deûz dilézet ar feiz , ha gwasoc'h eo égéd eunn dén dileiz.

9. Ra vézô dilennet *évit béza lé-
kêat é renk* ann intanvézed, ann
hini é dévézô da vihana tri-ugent
vloaz, ha n'é dévézô bét néméd
eunn ozac'h ;

10. Eûz a ôberiou mād péhini é
vézô testéni ; ma é deûz diorret mād
bugalé, ma é deûz rôed digémer,
ma é deûz gwalc'het hô zreid d'ar
zent, ma é deûz fréalzét ar ré c'ha-
c'haret, ma eo en em rôet d'ann
holl ôberiou mād.

11. Hôgen pella dioue'h ann in-
tanvézed iaouank. Râg hô likaoué-
rez hô laka da derri iêô ar C'hrist,
hag é fell d'ézhô asdimizi :

12. Hag é kavont ar varnédigez,
ô véza torret ar feiz kenta.

13. Hôgen oue'h-penn é teûond
da véza didalvez, hag é rêdout a
di é ti ; ha nann hép-kén didalvez,
hôgen ivé labennek ha debrouz,
ô komza eûz ar péz ha na zéré
két.

14. Gwell eo gan-én éta é timéz-
ché ar ré iaouanka anézhô, hô défé
lugalé, é teûjent da bennou-tié-
gez, égét na rôjent abek é-béd d'hon
énébourien da damallout ac'hanomp.

15. Râg hiniennou anézhô a zô
faziét évid heûlia Satan.

16. Ma en deûz eunn dén féal-
bennâg intanvézed eûz *hé gérent*,
ra skoaziô anézhô, ha na vézet két
bee'hiet ann Iliz ; évit ma é dé-
vézô a-walc'h évid ar gwir intan-
vézed.

17. Ar véleien a vér ervâd, ra
vézint énores diou wéach ; ha dreist-
holl ar ré a labour d'ar brézégen
ha d'ar gélen.

18. Râg ar Skritur a lavar : Na
érei két génou ann éjen a zourn
ann éd. Ha c'hoaz : Ann hini a la-
bour a dâl hé c'hôbr.

19. Na zigémer kéd a ziskulia-
durez a-éneb eur bélek, némét gréad
é vé gand daou pé di dést.

20. Tens dirâg ann holl ar ré hô
deûz péc'het, évit ma hô dévézô
aoun ar ré all.

21. Mé az péd stard dirâk Doué ha
Jézuz-Krist, hag ann Éled dilennet,

da virout kément-sé hép rāk-varn,
héb ôber netrà a drô all.

22. Na astenn két da zaouarn war
zén gand diévézded, ha n'en em
gra két kévrennek é péc'hédou ar
ré all. En em vir glân da-unan.

23. Na év mui dour hep-kén,
hôgen év ivé eunn nêbeût gwîn,
enn abek d'az poull-kaloun ha d'az
klénvédou paot.

24. Péc'hédou lôd eûz ann dûd
a zô anat, hag anavézet abarz ar
varn : péc'hédou lôd all n'int ana-
vézet némét goudé.

25. Béz' éz eûz ivé ôberiou mād
hag a zô anat : hag ar ré né d'int
két, né hellont két béza kuzet
pell amzer.

VI. PENNAD.

1. RA vennô kément mével a zô
dindân ar iêô, pénaoz é tlé rei
péb énor d'hé vestr, gand aoun na
vé drouk-prézeget gand hand ann
Aotrou ha gand hé gélenadurez.

2. Ar ré hô deûz mistri féal, na
zisprizent két anézhô, ô véza ma
int hô breûdeûr : hôgen ra zervi-
ehint gwelloc'h anézhô, ô véza ma
*tellézont béza kare*t, pa int kévren-
nek enn *hevêlep* lévézoun. Desk ann
dra-zé, ha rô ann ali-zé.

3. Ma tesk eur ré eur gélena-
durez all, ha ma na rô két hé ao-
tréadur da brézégennou gwirion hon
Aotrou Jézuz-Krist, ha d'ar géle-
nadurez a zô hervez karantez Doué,

4. Balc'h eo, ha né oar nêtrâ ;
hôgen môrédi a ra é daélou, hag
é stourmou a c'hériou, a béré é
sâv ann hérez, ar strivon, ann toua-
dellou, ann droug-arvariou,

5. Ann tagou eûz ann dûd péré
hô deûz eur spéred gwallet, ha
péré na anavézont két ar wirionez,
hag a venn pénaoz karantez Doué
a dlé béza da hinvidigez d'ézhô.

6. Hôgen eur binvidigez vrâz eo
karantez Doué, mar goar en em
walc'ha.

7. Rāk n'hon eûz digaset nêtrâ
er béd-man, hag héb-arvar na hel-
limp kâs nêtrâ anézhaz gan-e-omp.

8. Ma hon eûz éta péadrâ d'en

em vaga ha d'en em wiska, é tlé béza dâ gan-é-omp.

9. Râg ar ré a fell d'ézhô dond da binvidik, a gouéz é gwall-ionl, hag é lindagon ann diaoul, hag é meûr a c'hoant didalvez ha gwal-luz, péré a stlap ann dûd er gwas-tadur hag er gollidigez.

10. Râg ar c'hoant direiz da gaout madou eo ar c'hrisien eûz ann holl zrougon ; hag hiniennou ô véza hô c'hoantéet kré, a zô dianket eûz ar feiz, hag a zô en em reustlet é kalz a c'hlae'hariou.

11. Hôgen té, ô dén Doué, tee'h dioue'h ann traou-zé ; hag beûl ar wirionez, karantez Doué, ar feiz, ar garantez, ann habaskded, ar gunvélez.

12. Stourm stard é stourm ar feiz, lémer dré ners ar vuez peûr-baduz, évit péhini oud bét galvet, goudé béza prézéget ervâd ar feiz dirâk kalz a déstou.

13. Goure'hémenni a rann d'id dirâk Doué, péhini a rô ar vuez da bep-trâ, ha dirâk Jézuz-Krist, péhini en deûz rôet eunn testéni ker mad dindân Pons-Pilat,

14. Ma viri ar gélénadurez-man hép namm, hag hép tamall, bété donédigez hon Aotrou Jezuz-Krist,

15. A dlé diskouéza enn hé am-zer ann hini a zô gwenvidik, ha galloudek hép-kén, Roné ar rouéed, hag Aotrou ann aotrounez ;

16. Péhini hép-kén a biaou ar heûr-badélez, hag a choum enn eur goulou didôstauz n'eo bét gwélet gand dén, ha na hell gwélout dén ; da béhini eo ann énor, hag ar véli peûr-baduz. Amen.

17. Goure'hémenn d'ar binvidien eûz ar béd-man na zeûnt két da véza halc'h, ha na lakaint két hô espérans er madou arvaruz, hôgen enn Doué beû, péhini a rô d'é-omp gant founder ar péz hon eûz ézomun ;

18. Ober vâd, béza pinvidik é ôberiou-mâd, rei ann aluzen a galoun vâd, rei lôd eûz hô madou ;

19. Dastumi eunn tenzor évit-hô hô-unan hag eunn diazez mâd enn amzer da zont, évit ma arruint d'ar gwir vuez.

20. O Timotéuz, mir ar péz a zô bét fisiet enn-od, ô tee'hout diout névézintiou saotret ar geriou, ha diout pép kélénadurc énep, a han-veur é-gaou gwiziégez ;

21. Oc'h heûlia péhini, hiniennou a zô faziet war hent ar feiz. Ar c'hrâs *ra vézô* gan-éz. Amen.

EIL LIZER SANT PAOL ABOSTOL DA DIMOTÉUZ.

I. PENNAD.

1. PAOL, Abostol Jézuz-Krist dré ioul Doué, hervez gwésti ar vuez a zô é Jézuz-Krist,

2. Da Dimotéuz hé vâb kër. Ar c'hrâs, ann trugarez, ar péoc'h digand Doué ann Tâd, ha Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Trugarékaad a rann Doué, péhini a zervichann ével ma hô deûz gréat va gourdadou, gand eur goustians dinam, dré ma em eûz hépréd koun ac'hanod em pèden-nou nûz-deiz;

4. Koun em eûz ivé eûz da zaérou, hag em eûz c'hoant d'az gwélout, évit béza leûn a lévénéz;

5. Pa lakaann em spéred ar gwir feiz a zô enn-od, a zô bét da genta enn da vamm-gôz Lois, hag enn da vamm Eunisé, hag é krédann stard a zô enn-od.

6. Râk-sé éc'h aliann ac'hanod da énaoui a nevez *tân* grâs Doué, a zô deûet enn-od dré astennadur va daouarn.

7. Râk Doué n'en deûz két rôed d'é-omp eur spéred a spout, hôgen eur spéred a uers, a garantez, hag a boell.

8. Na zeû kéd éta da rusia eûz a desténi hon Aotrou, nag ac'hanoun hé sklâv: hôgen gouzanv gann évid ann Aviel, hervez uers Doué,

9. Péhini en deûz hor savétéet, hag hor galvet dré hé c'halvidigez santel, nann hervez hon ôheriou, hôgen hervez hé ioul, hag hé c'hrâs, a zô hét rôed d'é-omp é Jézuz-Krist abarz son holl amzeriou;

10. Hag a zô deûet anat bréma dré zonédigez hor Salver Jézuz-Krist, péhini en deûz kaset ar marô da gét, ha digaset é goulou dré

ann Aviel ar vuez hag ann divreina-durez.

11. Dré-zé eo ounn bét lékéat da brézéger, da Abostol, da vestr ar brôadon.

12. Dré-zé ivé eo é c'houzanvann ann traou-man; hôgen n'em eûz kéd a véz. Râg gouzoud a rann é piou ounn en em fisiet, ha gouzoud a rann évit-gwir pénaoz eo galloudek a-walc'h évit mirout bétég ann deiz-zé ar péz em eûz fisiet d'zhan.

13. Kémer évit skouér ar pré-zégennou gwirion, éc'h eûz klevet gann diwar-benn ar feiz hag ar garantez a zô é Jézuz-Krist.

14. Mîr dré ar Spéred-Santel a choum enn-omp, ann dra vâd a zô bét fisiet enn-od.

15. Gouzoud a réz pénaoz ar ré holl a zô enn Azia, a zô pelléed diouz-in; é-touez péré Figelluz hag Hermogénéz.

16. Ra roi ann Aotrou hé drugarez da dûd Onéziforuz; râg aliez en deûz va fréalzet, ha va chadennou n'hô deûz két hé lékéad da rusia;

17. Hôgen pa eo deûed da Rom, en deûz va c'hlasket gant kalz a bréder, hag en deûz va c'havet.

18. Ra lakai ann Aotrou anézhan da gavout trugarez dira-z-hann enn deiz-zé. Té a oar gwelloc'h égéd dén pégémend a vâd en deûz gréad d'in é Éfézuz.

II. PENNAD.

1. TÊ éta, va mâb, en em nerz er c'hrâs a zô é Jézuz-Krist.

2. Ar péz éc'h eûz klevet gann dirâk meûr a dést, laka-hén é trédéek da dûd gwirion, péré a zô mâd évid deski ar ré all.

5. Labour ével eur soudard mäd da Jézuz-Krist.

4. Néb a zô soudard da Zoué n'en em vountet két é kéfridiou ar béd, mar fell d'ézhan plijoud d'ann hini en deüz hé engwéstlet.

5. Räk néb a c'hourenn, na véz két kurunet némét gourennet en défé hervez al lézen.

6. Eul labourer gounidek mäd a dlé da genta kutula ar frouézou.

7. Poell ar péz a lavarann : räg aun Aotrou a roi d'id ar skiant é pép trä.

8. Az péz koun pénaoz hon Aotrou Jézuz-Krist eüz a wenn David, a zô dazorc'het eüz a douez ar révarö, hervez ann Aviel a brézégann ;

9. Évit péhini é c'houzanvann bété béza er chadennou, ével eur fallagr : högen gér Doué né két chadennet.

10. Räk-sé é c'houzanvann pép-trä enn abek d'ar ré-zilennet, évit ma zellézint ivé ar zilvidigez, a zô é Jézuz-Krist, gant gloar ann Énv.

11. Gwir eo ar gér : Räk ma varvomp gant-han, é vévimp ivé gant-han.

12. Ma c'houzanvomp gant-han, é rénimp ivé gant-han. Ma tinac'homp anézhan, é tinac'hô ivé ac'hanomp.

13. Mar d-omp diskredik, hén a choumô féal ; räk na hell két en em nac'ha hé-unan.

14. Rö ann aljou-zé, oc'h hô zésténia diräg an Aotrou. Na striv két war ar geriou ; räg ann dra-zé n'eo mäd da néträ, néméd da zistrei diwar al lézen ar ré a zélaou.

15. En em ziskouéz da-unandiräk Doué ével eunn dén hétuz d'ézhan, péhini n'en deüz két da rusia eüz hé öberiou, hag a rann ével ma eo réd ar gér a wirionez.

16. Tec'h diouc'h ar geriou gwân ha didalvez ; rak kriski a réont kalz er fallagriez ;

17. Hag hô lavar en em léd ével ar c'hris béd : é-touez pére éma Himénéuz ha Filétuz,

18. Péré a zô pelléet diouc'h ar

wirionez, ô lavarout pénaoz eo deüed a-vréma ann dazorc'hidigez ; hag hô deüz diskaret feiz hiniennou.

19. Högen diazez kré Doué a choum enn hé zä, ô véza ma en deüz évit siel ar gér-man ; Ann Aotrou a anavez ar ré a zô d'ézhan ; ha c'hoaz : Piou-bennäg a c'halv hanô ann Aotrou, a bella diouc'h ann drougiez.

20. Enn eunn ti brâz n'eüz két hép-kéu listri aour hag arc'hant, högen ivé listri prenn ha listri pri : ha löd anézho a zô évit traou énoruz, ha löd all évit traou mézuz.

21. Piou-bennäg éta en em zalc'hô glän eüz ann traou-zé, a vézö eul lestr énoruz ha santélet, mäd évit servich aun Aotrou, hag aozet évit péb öber mäd.

22. Högen tec'h diouc'h c'hoantou ar iaouanktiz, hag heüt ar wirionez, ar feiz, ar garantez, hag ar péoc'h, gand ar ré a c'halv ann Aotrou gand eur galoun dinam.

23. Pella diouc'h al lavariou diskiant ha diwiziek, ô c'houzout pénaoz é vagont ar strivou.

24. Ha na zéré két oud eur servicher d'ann Aotrou striva : högen béz' é tlé béza kün é-kénver ann holl, mäd da rei kéleñn, hag habask,

25. Tensa gwestad ar ré a zeü da énébi oud ar wirionez, er géd ma teüfé Doué da rei d'ézhö ar binijen évid hô lakaad d'hé anaout ;

26. Ha ma teüfent ével-sé d'en em denna eüz a lindagou ann dioul, péhini a zalc'h anézho skläv, diouc'h hé ioul.

III. PENNAD.

1. GWÉZ Koulskondé, pénaoz enn deisiou divéza é teüi amzeriou rec'huz.

2. Räk béz' é vézö tûd hag en em garö hô-unan, ré biz, rok, bale'h, touerien-Doué, dizemt d'hö zûd, dizanaoudek, fallagr,

3. Digar, dibéoc'h, hibouderien, diboelluz, digun, dibégarad,

4. Ganaz, her, stambouc'het, ha douget d'ar plijadur muic'h égéd da Zoué :

5. Péré hô dévézô ann doaré eûz a garantez Doué, hôgen a zinac'hô hé ners. Tec'h diout-hô.

6. Râg eûz ar ré-zé eo ar ré péré a ia enn tiez, hag a denn war hô lerc'h *ével* sklavézed, groagézizou karged a bec'hédou, ha leûn a bep gwall-ioul ;

7. Péré a zesk bépréd, ha na anavez népréd ar wirionez.

8. Hôgen *ével* ma savaz Jannez ha Mambrez a-énep Moizez. *ével-sé* ivé ar ré-man a zô savet a-éneb ar wirionez ; tûd iat hag a zô brein er spéréd, ha gwallet er feiz ;

9. Hôgen na d-aint két pelloc'h ; râg hô follentez a vézô anat da bep-hini, *ével* ma oé hini ar ré-zé.

10. Évid-od éc'h anavézez va gé-lénadurez, va deskadurez, va ménoz, va feiz, va hir-c'hortozidigez, va c'harantez, ha va habaskded ;

11. Va heskinou, ha va enkrézou, *ével* ma eo c'hoarvézet gan-én é Antiokia, é Ikoniom, hag é Lистра ; *té a oar* péger braz eo bet ann heskinou em eûz gouzanvet, pénaoz en deûz ann Aotrou va zen-net anézhô holl.

12. Ével-sé ar ré a fell d'ézhô béva gant reiz é Jézuz-Krist, a vézô heskinet.

13. Hôgen ann dud fall, hag ann touellerien az ai gwâz-oc'h-wâz, ô véza tonellet, hag ô touella *ar ré all*.

14. Hôgen *té*, kendalc'h enn traou éc'h eûz desket, hag a zô hét fisiet enn-od, pa ouzoud gant piou éc'h eûz hô desket.

15. Hag ô véza ma éc'h eûz anavézet a-vihanik al lizérou sakr, a hell da zeski évid ar zilvidigez, dré ar feiz a zô é Jézuz-Krist.

16. Pép skritur aliet gand Doué, a zô mād évid deski, évit tamallout, évit kastiza, évid hinchha étrézég ar wirionez.

17. Évit ma vézô klâk ann dén a Zoué, hag aozet évit péb ôber mād.

IV. PENNAD.

1. DA bidi a rann stard éta dirâk Doué, ha dirâk Jézuz-Krist, pé-

hini a dlé barna ar ré-véô hag ar ré-varô enn hé zonedigez, hag évid hé rén,

2. Da brézégi ar gér. Difré *ann dud* é-préd hag é-dibréd : tamall, péd, gourdrouz gant péb habaskded ha pép kelen.

3. Râk dond a rai eunn amzer é péhini na hellint két gouzanvi ar gwir gélenadurez ; hag é strollint skolicrien évit-hô diouc'h hô c'hoantou hô-unan, hag hô dévézô debon d'hô c'hlevout ;

4. Hag é tistrôint hô diskouarn diouc'h ar wirionez, évid hô zrei out sorc'heannou.

5. Hôgen *té*, bel, gouzanv é pép trâ, grâ labour eunn Aviêler, grâ dléad da garg, béz poellek.

6. Râg a-vréma ounn daré da vervel, hag amzer va diforc'bid'gez a dôsta.

7. Stourmet mād em eûz, peñr-c'hréat eo va ergerz gan-én, ar feiz em eûz miret.

8. Mired eo évid-oun enn amzer da zont ar gurunen a wirionez, a zistolô d'in ann Aotrou, *ével* eur barner gwirion enn deiz zé ; ha nann lép-kén d'in, hôgen ivé d'ar ré holl a gâr hé zonédigez. Hast allô da zond d'ain c'havout.

9. Râk Démaz en deûz va dilézet ô karout ar béd-man, hag eo éat da Dessalonika ;

10. Kressens er Galasia, Tituz enn Dalmasia.

11. Na choum gan-én némét Lukaz. Kémer Mark, ha digas-lén gan-éz : râk béz' é hellô servicha d'in em c'harg.

12. Titukuz em eûz kaset ivé da Éfézuz.

13. Digas gan-éz, pa zeûi, ar vantel em boa lézet é Troad é-ti Karpuz, hag al levriou, ha dreist-holl ar baperiou.

14. Aleksandr ar mañouner en deûz gréat kalz a zrouk d'in : ra zistolô ann Aotrou d'ézhan hervez hé ôberiou.

15. Tec'h diout-han ; râk énébet en deûz kalz oud hor geriou.

16. Em difenn kenta dén n'eo

savet gan-én, hôgen dilézet ounn
bét gand ann holl : na vézet két
tamallet d'ézhò.

17. Hôgen ann Aotrou a zô sa-
vet gan-én, hag en deûz va ner-
zet, évit ma vijé peûr-brézéget ann
Aviel gan-én, ha ma vijé klevet
gand ann holl Boblou : ha dieû-
bet ounn bet eûz a c'henou al Léon.

18. Ann Aotrou en deûz va mi-
ret a bep gwall ôher : hag ô savé-
tei ac'hanoun am c'hasô enn hé
rouantélez. Envuz. D'ézhan *ra vézô*
ar c'hloar é amzeriou ann amze-
riou. Amen.

19. Salud Priska hag Akuila, ha
tûd Onéziforuz.

20. Erastuz a zô choumet é Ko-
rint. Ha Trofimuz em eûz lézet
kianv é Milet.

21. Hast da zont abarz ar goanv.
Ebuluz, ha Pudens, ha Linuz,
ha Klòdia, hag ar vreûdeûr holl
a zalud ac'hanod.

22. Ann Aotrou Jézuz-Krist *ra*
vézô gand da spéred. Ar c'hrâs *ra*
vézô gan-é-hoc'h. Amen.

I. PENNAD.

1. PAOL servicher Doué, hag Abostol Jézuz-Krist hervez feiz ar ré zilennet gand Doué, hag anaoudegez ar wirionez, a zô hervez kantez Doué ;

2. Enn espérans eûz ar vuez peñr-baduz, en deûz diouganet Doué, pêhini na lavar kéd a chaou, abarz ann holl amzeriou :

3. Hôgen diskleriet en deûz hé c'hér enn hé amzer dré ar brézegen, a zô bét fisiet enn-oun hervez gourc'hémenn Doué hor Salver.

4. Da Ditz hé vâb karet-mâd hervez ar gen-feiz, grâs, ha pœuc'h digand Doué ann Tâd, ha Jézuz-Krist hor Salver.

5. Râk sé em eûz da lêzet é Kréta, évit ma reizi kêmend a choum da reiza, ha ma likii Béleien é pép kêar, ével ma em eûz hé c'hourc'hémennet d'id.

6. O tilenna néb a vézô didamall, a vézô bét eur c'hrég hép-kén, en dévézô bugalé féal, péré na vézô két tamallet a c'hadélez, nag a zizentidigez.

7. Râk réd eo da eunn Eskop béza didamall, ével da vérer Doué : na vézet két bale'h, na buanek, na téch t d'ar gwîn, na téar da skei, na douget da eur gounid mézuz :

8. Hôgen *bézet* herberc'hiad, kûn, poellek, eeun, sant, dilontek ;

9. R'en em stagô stard oud ar gér féal, ével ma eo bét desket d'ézhan, évit ma hellô alia enn eur gélénadurez vâd, ha kendrec'hi ar ré a énep dré gomz.

10. Râk kalz a zô amzent, téô-deien ha touellerien, dreist-holl é-touez ar ré a zô enwadet.

11. Réd eo serra hô génou d'ar ré-zé, péré a ziskar holl dâd eunn ti, ô teski ar péz na dléour kéd da zeski, évid eur gounid mézuz.

12. Unan anézhô hô-unan, pêhini a zeliont ével eur profed, en deûz lavaret : Ar Grétied a zô bépréd gaouiadet, loéned zrouk, kôvon diek.

13. Ann desténi zé, a zô gwir. Râk-sé krôz-hi stard, évit ma vezint dinam er feiz ;

14. Héb en em rei da zorc'hennou luzevien, ha da c'hourc'hémennon tûd, péré a drô hô c'hein d'ar wirionez.

15. Dinam eo pép-trâ d'ar ré zinau : hôgen nêtrâ n'eo dinam d'ar ré a zô dic'hlan ha difeiz ; hag hô ménôz, hag hô c'houstians a zô dic'hlan.

16. Diskleria a réont ée'h ana-vézont Doué, hôgen hé zinac'ha a réont dré hô ôberiou, ô véza ma'z int argaruz, ha diskredik, ha didalvez é-kénver pép mad-ôber.

II. PENNAD.

1. HOGEN té, komz hervez ar gélénadurez vâd.

2. *Desk* d'ar wazed-kôz béza poellek, déréad, fûr, dinam er feiz, er garantez, hag enn habaskded.

3. *Desk* ivé d'ar gragez-gôz en em zere'heî enn eunn doaré santel, héb béza labennérézed, na rôet kalz d'ar gwîn, hôgen da rei kenteliou mâd,

4. Évit ma lakaint ar gragez iaouank da véza fûr, da garout hô ézec'h hag hô bugalé,

5. *Da véza* poellek, diantek, dilontek, prédériek évid hô ziégez, kûn, sentuz d'hô ézec'h, évit na vézô két drouk-prézéget gér Doué.

6. Ali ivé ann dud iaouank da véza poellek.

7. En em rô da-unan évit skouér eûz a ôberiou-mâd é pép-trâ, er gélénadurez, el léalded, er poell.

8. *Ra vézô* déréad, ha didamall

da lavar, évit ma teñi hon éné-bourien dag aout méz, ô véza n'hô dévézô droug'ê-béd' da lavaroud ac'hanomp.

9. Ali ar vévellou da blêga dindân hô mistri, da blijoud d'ézliô é jép trâ, n'hô dislivrint kêt;

10. Na dûint nêtrâ d'ézhô, hôgen ma tiskouézint é jép-trâ eur féalded brâz, évit ma kaérait kélénadurêz Doué hor Salver é jép-trâ;

11. Râk grâs Doué hor Salver a zô en em ziskouézed d'ann holl dad;

12. O teski d'é-omp da zinac'ha ar fallagriez, ha c'hoantou ar béd, ha da véza er béd-man gant poell, gand'eeunder, ha gant karantez-Doué;

13. War-c'héd eûz ann espérans gwenvidik, hag eûz a zonédigez c'hloriuz ann Doué brâz hag hôr Salver Jézuz-Krist;

14. Pêhini a zô en em rôed hé-unan évid-omp, évid hon daspréna eûz a bép drougiez, hag évid hor glana ével eur hobl hétuz d'ézhan, ha rôed d'ann ôberiou mād.

15. Prézeg ann dra-man, erhéd ha tens gant péb béli. Na zeñed dén d'az disprizout.

III. PENNAD.

1. ALI anézhô da blêga dindân ar brinsed hag ar peonou-brô, da zenti out-hô, ha da véza daré da bép mād-ôber :

2. Na zrouk-préégent gand dén, na vézent kêt breùtaerien, hôgen poellek, ô tiskouéza ann hévélep kunvélez é-kénver ann holl.

3. Râk nî a ioa ivé kent diskiant, diskrédi, faziet, trec'het gand eunn niver brâz a c'hoantou hag a ioulou fall, ô véza enn drougiez hag enn érez, kasauz, hag oc'h en em gasaad ann'eil égilé.

4. Hôgen pa eo en em ziskouézet madélez ha karantez Doué hor Salver évid ann dad;

5. En deûz hor savétéet, nann enn abek d'ann ôberiou mād hor bé gréat, hôgen enn abek d'hé drugarez, dié ar walc'hidigez eûz ann'eil-vuez, ha dré ann' névéza-durez eûz ar Spéed-Santel,

6. Eû deûz skûfet war-n'omp gânt fôunder dré Jézuz-Krist hor Salver.

7. Évit, goudé béza bét dida-mallet gand hé c'hrâs, é teñtap da héred hervez ann espérans eûz ar vuez peûr-badûz.

8. Gwir eo ar gêr, hag é fell d'îñ é krétac'z enn-han; pénaoz ar ré a gréd é Doué a dlé béza ar ré genta oc'h ôber mād-ôberiou. Ann traou-zé a zô mād ha talvouduz d'ann dad.

9. Hôgen pella diouc'h al lavar-riou diskiant, hag ar mabérézou, hag ar rendaelou, ha strivou al lézen; râk dic'hounid ha gwân int.

10. Têc'h diouc'h ann' dén a zô hérêtik, goudé béza hé gélennet eur wéach hag eunn'eil wéach;

11. O c'houzout pénaoz nêb a zô ével-sé, a zô trêet a-énep, hag é péc'h, pa eo gwir en em varn dré lé skiant hé-unan.

12. Pa'm bészô kased d'id Artémaz pé Tikikuz, hast affô dond d'am c'havout da Nikopoliz; râg éno é vennânn goanvi.

13. Kâs da ziambrouga Zénaz ar gwiraour, hag Apollo, ha laka évez na ziouerfent nêtrâ.

14. Ra zeskô ivé hor ré da véza ar ré-genta oc'h ôber mād-ôberiou pa vézô réd, évit na vézint kêt disrouez.

15. Ar ré holl a zô gan-én a zalud ac'hanod : Salud ar ré a gâr ac'hanomp er seiz. Grâs Doué ra vézô gan-é-hoc'h holl. Amén.

LIZER SANT PAOL DA FILEMON.

I. PENNAD.

1. PAOL prisonnier Jézuz-Krist, ha Timotéuz hé vreür, da Filemon hor miñoun ker, hag hor c'hen-oberer,

2. Ha da Appia hor c'hoar gêr, ha da Arkippuz hor c'hen-stourmer, ha d'ann Iliz a zô enn da di.

3. Grâs d'é-hoc'h digand Doué hon Tâd, hag hon Aotrou Jézuz-Krist.

4. Trugarekad a rann va Doué, oc'h ober meneg bépréd ac'hanod em pédennoù ;

5. O klevout péger brâz eo da garantez, hag ar feiz ec'h eûz é-kénver ann Aotrou Jézuz, hag é-kénver ann holl zent :

6. Pénaoz é rôez lôd eûz da feiz enn eunn doaré anât, dré ann anaoudegez eûz ann holl vad-oberion, a zô enn hô touez é Jézuz-Krist.

7. Râg eul lévénez hag eunn dizân vrâz em eûz bêt eûz da garantez, ô véza ma eo bêt kalounou ar zent fréalz et gan-ez, va breür.

8. Dré-zé pétrâ-bennâg ma hellann, dré ar fisians em eûz é Jézuz-Krist, gourc'hemenni d'id ar péz a zô déréd ;

9. Koulskoudé, dré ann abek eûz va c'harantez évid-od, eo gwell ganen da bidi, évid-oun da véza ann hévéleb hinj, da lavaroud eo Paol lôz, ha bréma prisonnier Jézuz-Krist.

10. Da bidi a rann évit va mab Onézimuz, pehini em eûz engentet em éréou ;

11. Pehini a zô bêt kent didalvouduz d'id, hôgen a vézô bréma talvouduz d'id ha d'in ivé.

12. Hé c'hâs a rann adarré d'id :

digémer-hén ével va bouzellou é vé.

13. C'hoant em boa d'hé zerc'hel gan-en ; évit ma helfé va zervicha enn da léac'h enn éréou ann Avel ;

14. Hôgen né két felled d'in ober nétrâ hep da ali, évit na zeûd két da vad ével eunn dra rêd, hôgen dioust da c'hrâd-vad.

15. Râk martézé eo bêt pelled diouz-id évid eunn amzer, évit ma bé zigémerfez goudé da-vikenn ;

16. Nann mui ével eur sklav, hôgen ével unan deûd eûz a sklav da vreür két d'é-omp, ha dreist-holl d'in, hag a dlé c'hoaz béza kéroc'h d'id, pa eo d'id hag er c'hik hag enn Aotrou ?

17. Mar d-oud éta va c'hen-vreür, digémer anézhan ével-d-oun va-unan.

18. Hôgen ma en deûz gréat eur gaou-bennâg d'id, pé mar dlé eunn dra d'id, taol-héa war-n-oun.

19. Mé Paol a skriv d'id gant va dourn va-unan : hé zisteûr a rinn d'id, évit na livirinn két pénaoz en em zléez da-unan d'in.

20. Ia, va breür, rô al lévénez-zé d'in enn Aotrou : fréalz va c'halloun enn Aotrou.

21. Gant fisians enn da zentidigez em eûz skrivet d'id, ô c'houzout pénaoz é ri c'hoaz muoc'h égét na lavarann.

22. Aoz ivé d'in eunn ti ; râg espérond a rann dré hô pédennoù é vézinn c'hoaz rôed d'é-hoc'h.

23. Épafrâz va c'hen-brizounier é Jézuz-Krist a zalud ac'hanod ;

24. Mark, Aristarkuz, Démâz ha Lukaz, va eiled.

25. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gand hô spéréd. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN HEBRÉED.

I. PENNAD.

1. DOUÉ goudé béza komzet gwéhall oud hon tadou meür a véach hag é meür a zuaré dré ar Broféded, a zeñ da gomza ouzomp eno deisiou divéza-man dré hé Vab hé-unan,

2. Péhini en deñz lékéad da her da bep-trâ, ha dré béhini en deñz gréad ar bédou,

3. Péhini ô véza ar skéd eñz hé c'hloar, hag ann doaré eñz hé zén, hag a zong pép-trâ dré ar gér eñz hé ners, goudé béza hor c'harzet eñz hor péc'hédou, a zô azézet enn tu déou d'ar Veürdez el léac'h ue'héla :

4. Brasoc'h dreist ann Éled, kément ha ma eo gwelloc'h ann hanô a zô hét rôed d'ézhan égéd hô hini.

5. Râk piou. eo ann Éal da béhini en deñz biskoaz lavared Doué : Va Mâh oud, da engéhetet em eñz hiriô ? Hag adarré : Da Dâd ô vézinn d'ézhan, ha da Vab é vé-zô d'in ?

6. Hag adarré pa laka hé gentaganet er béd, é lavar : Hag holl Éled Doué ra azeñlont anézhann.

7. Ha diwar-benn ann Éled é lavar ivé : Héñ a laka hé spérédou da véza hé Éled, hag ar flammou tân da véza hé gannaded.

8. Hôgen d'hé Vab é lavar : Da Drôn, ô Doué, a badô da-vi-kenn : gwalen da rén a vézô eur walen a ceunder.

9. Kared éc'h eñz ar wirionez, ha kaséed éc'h eñz ann drougiez : dré-zé Doué, da Zoué, en deñz da éolet, gand eunn éol a lévénéz dreist da gévrenneien.

10. Ha c'hoaz : Té, Aotrou, éc'h eñz diazézet ann douar er penn-

kenta ; ha labour da zaouarn eo ann Énvou.

11. Hi a zeñ da gét, hôgen té a choumô ; li holl a gôsai ével eur zaé :

12. Hag ével eur vantel é kemmi anézhô : hag é vézint kemmet : hôgen té a zô ann hévélep hini, ha da vloarésiou n'hô dévézô kéd a zivez.

13. Hôgen da biou eñz ann Éled en deñs-hén lavaret biskoaz : Azcz enn tu déou d'in, hété ma'm bézô lékéad da éuébourien da skabel d'az treid ?

14. Hag ann Éled n'int-hi kéd holl spérédou lékéad da zerviche-rien, kaset évit servich ar ré a dlé béza, héred ar zilvidigez ?

II. PENNAD.

1. RAK-SÉ é tléomp mirout gand mui a bréder ar péz hon eñz kle-
vet, gand aoun na zeñfemp da gét.

2. Râk mar d-eo choumet stard ar gér a zô hét lavaret gand ann Éled, ha mar d-eo hét rôet da bep teiridigez, da bep dizentidigez ar gwir-c'hôbr a oa dléed d'éz-hô ;

3. Pénaoz é hellimp-ni tec'hout, mar tilézomp eur-zilvidigez ker braz, péhini goudé béza hét da genta dis-kleriet gand ann Aotrou, a zô hét kréteet enn omp gand ar ré hô deñz hé c'hleket ;

4. Ha da. béré en deñz Doué rôet testéni dré arouésiou, ha burzu-dou, ha meür a ners, ha dré rannou ar Spéred-Santel hervez hé ioul ?

5. Râk Doué n'en deñz két lékéad dindân beli ann Éled ar béd da zont, eñz a béhini é komzomp.

6. Hôgen unan-bennâg en deñz lavaret enn eul léac'h eñz ar Sâri-

tur : Pétrâ eo ann dén évit ma'z pézô koun anézhan, pé *pétrâ* eo Mâb ann dén évit ma teñi d'hé emwélout ?

7. Ilé lékéad éc'h eûz évid eunn nébeûd amzer izéloc'h égéd ann Éled ; a c'hloar hag a énor éc'h eûz hé gurunet ; hag hé lékéad éc'h eûz da Aotrou war ôberiou da zaouarn.

8. Lékéad éc'h eûz pép-trâ da blêga dindân hé dreid. Râg ô lakaaat pép-trâ da blêga dindân-han, n'en deûz lézet nêtrâ ha na vé plêget dindân-han. Hôgen na wêlomp két c'hoaz é plêgfe pép-trâ dindân-han.

9. Hôgen gwéloud a réomp pénaoz Jézuz, péhini a oa bêt lékéad évit eunn nébeûd amzer izéloc'h égéd ann Éled, enn abek d'ar marô en deûz gouzanvet, a zô bêt kurunet a c'hloar hag a énor ; évit dré c'brâs Doué ma varvché évid ann holl.

10. Râk déréad é oa d'ann hini évit piou ha dré biou eo pép-trâ, péhini a fellé d'ézhan kâs kalz a vugalé er c'hloar, da glôkaat dré ar c'hloasiou ar penn-abek eûz hô zilvidigez.

11. Râk néb a zantêla, hag ar ré a zô santélet, a zeû holl eûz ann hévélep *penn-abek*. Dré-zé n'en deûz kéd a véz oc'h hô gervel hé vreûdeûr ;

12. O lavarout : Diskleria a rina da hanô d'ann breûdeûr : é-kreiz ann Iliz é veûlinn ac'hanod.

13. Hag adarré : Mé a fisio enn-han. Hag adarré : Chêtu mé, hag ar vugalé en deûz rôed Doué d'in.

14. Râg ô véza'ma eo doaréet ar vugalé gant kik ha gant gwâd, eo bêt fellet d'ézhan ivé kaoud hé lôd enn bevélep doaré ; évit ma tis-karjé dré ar marô ann hini a ioa ar penn-abek eûz ar marô, da lavaroud eo, ann diaoul ;

15. Il a ma tieûbché ar ré, péré gand ar spount râg ar marô a ioa é sklavérez héd hô buéz.

16. Râk n'en deûz két kéméret

doaré ann Éled, hôgen *doaré* gwenn Abraham en deûz kéméret.

17. Dré-zé eo bêt réd d'ézhan béza hénvel é pép-trâ oud hé vreûdeûr, évit ma teñjé da véza eur Bélek-brâz trugarézuz ha féal dirâk Doué, évit dic'haoui péc'hédou ar bobl.

18. Râk enn hé c'hloasiou hag enn hé demptasionou hé-unan é kémer ann ners da skoazella ar ré a zô temptet.

III. PENNAD.

1. RAK-SÉ, va breûdeûr santel, c'houi péré a zô kévrennet er c'halvédigez Énvuz, arvestit Jézuz péhini a zô ann Abostol hag ar Bélek-brâz eûz hor c'hélénadurez,

2. Péhini a zô féal d'ann hini en deûz hé lékéad é karg, ével ma eo bet féal Moizez enn hé holl di.

3. Râk kavet eo bet dellézek eûz a eur c'hloar ker vraz dreist hini Moizez, ével ma'z eo énorusoc'h ann hini a zâv ann ti égéd ann ti hé-unan.

4. Râk pép ti a zô savet gand unan-bennâg : hôgen ann hini en deûz kronet pép-trâ a zô Doué.

5. Ha Moizez ivé a zô bêt féal é holl di *Doué* ével eur mével, évit testénia ar péz en doa da lavarout ;

6. Hôgen ar C'hrist, ével ar mab enn hé di ; ha nî eo a zô ann tîzé, ma viromp bêtég ann divez eur fisians stard, ha gloar ann espérans.

7. Râk-sé ar Spéred-Santel en deûz lavaret : Mar sêlaouit hiriô hé vouéz ;

8. Na galédit két hô kalounou, ével enn énébiez, da zeiz ann arnod enn distrô,

9. É péléac'h hô tadou hô deûz va zemptet, va arnodef, hag é péléac'h hô deûz gwélet va ôberiou é-pâd daou-ugent vloaz :

10. Râk-sé eo savet drong enn-oun oud ar bobl-zé, hag em eûz lavaret : Fazia a réont béprêd enn hô c'halounou ; ha n'hô deûz két anavézet va henchou :

11. Ével-sé em eûz touet em

brouez : Pénaoz na zeñint két é *léac'h* va éhan.

12. Likid évez éta, va breñdeur, na vé é hini ac'hanoc'h eur galoun fallêet gand ann digrédôni, a zeñ d'hé bellaad diouc'h ann Doué béô.

13. Hôgen en em gêlennit ann eil égilé bemdez, é-pâd ma émoc'h enn amzer a zô hanvet Hirio, évit n'en em galédô hini ac'hanoc'h dré douellérez ar péc'hed.

14. Kevrenneien d'ar C'hrist omp deñet évit-gwir : Ia, mar miromp stard bétég ann divez ann derou eûz hé zén.

15. É-pâd ma lévreur d'é-omp : Hirio mar sêlaouit hé vouéz, na galédit két hô kalounou, ével enn enébiez.

16. Râk lôd ô véza hé c'hlevet a énébaz, hôgen ar ré holl a oa bêt lékéat er-mêaz eûz ann Éjipt gant Moizez na énébehont két.

17. Hôgen out péré é savaz droug enn-han é-pâd daou-ugent vloaz ? Ha nâ oé két oud ar ré hô doa pé-c'het, hag eûz a béré ar c'horfou a choumaz gourvézet enn distrô ?

18. Ha da béré é touaz-bén na'z ajent két enn hé éhan, néméd d'ar ré a oa bêt diskredik ?

19. Ha gwéloud a réomp pénaoz na heljont két mond-ébarz enn abek d'hô digrédôni.

IV. PENNAD.

1. IOR hézed aoun éta, ô ti-lézel ar gér a zô bêt rôet éz ajemp é éhan Doué, na vé unan-bennâg ac'hanomp ha n'az ajé kéd enn-han.

2. Râk diskleriet eo bêt d'é-omp kêrkouls ha d'ézhô, hôgen ar gér hô doa klevet na oé két talvouduz d'ézhô, ô véza né oa kéd ar feiz kévret er ré hô doa klevet.

3. Évid-omp-ni péré hon eûz krédet, éz aimp enn éhan, ével ma en deûz lavaret : Ével ma em eûz touet em brouez : Pénaoz na zeñint két é *léac'h* va éhan : hag ann éhan eo a zeûaz goudé ôberiou Doué é kronidigez ar béd.

4. Râk lavared en deûz enn eul

léac'h-bennâg diwar-benn ar seizved dervez, ével-benn : Ha Doué a éhanaz ar seizved dervez goudé hé holl ôberiou.

5. Hag aman c'hoaz : Na zeñint két em éhan.

6. Pa eo réd éta é teûjé-ébarz eur ré-bennâg, ha pénaoz ar ré da béré eo bêt diskleriet ar gér da genta, n'int két éad-ébarz enn abek d'hô digrédôni :

7. C'hoaz é verk eunn dervez, a c'halv Hirio, ô lavaroud dré Zavid, pell amzer goudé, ével ma eo lavaret diaraok : Hirio mar sêlaouit hé vouéz, na galédit két hô kalounou.

8. Râk ma en défé Jézuz hô lékéat enn éhan-zé, n'en divijé két komzet abaoé eûz a eunn deiz all.

9. Dré -zé eo bêt lézet miridigez ar sabbat da bobl Doué.

10. Râk néb a zô éat enn hé éhan, a éhan ivé hé-unan goudé hé ôberiou, ével ma réaz Doué goudé hé ré.

11. Akétomp éta da vond enn éhan-zé, gand aoun na gouézeché unan-bennâg enn eunn hévélep skouër a zigrédôni.

12. Râg gér Doué a zô béô, ha nerzuz, ha leumoc'h éged eur c'hélé-zé a ziou zremm : mond a ra bété rann ann éné hag ar spéred, bétég er mellou hag er mëlou ; hag é tibab ar vénosiou hag ann iou-lou eûz ar galoun.

13. Krouadur é-béd n'eo digwél dira-z-han : pép-trâ a zô enn-noaz ha dizôlô-kaer da zaou-lagad ann hini eûz a biou é komzomp.

14. Pa hon eûz éta da Vélek-brâz Jézuz Mâb Doué, péhini a zô éat enn Énvou ; miromp hor c'hrédén.

15. Râk n'hon eûz két eur Bélek-brâz ha na helfé két truêza hor gwanderiou : râk temptet eo bêt ével-d-omp é pép-trâ, néméd er pé-c'hed.

16. Déomp éta gant fisians étrézé trôn ar c'hrâs, évit ma vézô rôet trugarez d'é-omp, ha ma kaviomp ar c'hrâs da gen-ners talvouduz.

V. PENNAD.

1. RAK péh Bélek-brâz savet eûz a douez ann dûd, a zô lékéad évid ann dûd é kémeud a zell ouc'h Doué, évit ma gennigô rôou ha sakrifisou évid ar héc'hédou;

2. Ha ma hellô kaout truez oud ar ré a zô enn diwiziégez hag er fazi; ô véza ma eo hét hé-unan strôbet gand ar gwander.

3. Ha dré-zé é tlé kinniga ar sakrifiz a zistol ar héc'hédou, ker-kouls évit-han hé-unan, ével évid ar bobl.

4. Ha dén na gémer ann énor-zé évit-han hé-unan, néméd ann hini a zô galvet gand Doué, ével Aaron.

5. Ével-sé ar C'hrist né két en em veüet hé-unan évit béza Bélek-brâz; hôgen meüet eo hét gand ann hini en deûz lavared d'ézhan; Va Mâb oud; hiriô em eûz da engéhentet.

6. Hervez ma lavar enn eul léac'h all: Té eo ar Bélek peûr-baduz, hervez urs Melkisédek.

7. Ével-sé é deision hé gik, ô véza kinniget gand garm ha gand daérou hé bédennou hag hé c'houlennou d'ann hini a hellé hé zavétei eûz ar marô, eo hét sélaouet enn abek d'hé zou.

8. Hag héu, évit-han da véza Mâb Doué, en deûz desket ar zentidigez dré gémeud en deûz gouzanvet:

9. Hag ô véza éad da benn, eo deüed da benn-abek d'ar zilvidigez peûr-baduz évid ar ré holl a zent out-han;

10. Doué ô véza hé c'halvet Bélek-brâz hervez urs Melkisédek.

11. War gémeud-sé hor bé kalz traou da lavarout, hag a vé diez da zispléga, dré ma oc'h deüet dia-kétuz évid hô sélaoui.

12. Rak pa dléfac'h évid ann amzer béza deüed da vistri, ha ma hoc'h eûz c'hoaz ézomm koulskoudé é vé desket d'é-hoc'h ar c'henteliou kenta eûz a zerou komsiou Doué, pa deüed oc'h ével tûd da béro

é vé réd rei léaz, ha nann boéd kré.

13. Rak néh a zô maget gant léaz, a zô dic'halloudek é-kénver lavar ar wirionez, ô véza ma'z eo eur bugel.

14. Hôgen ar boéd kré a zô évid ar ré glôk, ar ré péré dré voaz hô deûz skiantou doaréet évid dibaba ar mûd hag ann drouk.

VI. PENNAD.

1. RAK-SÉ ô kuitaat ann derou eûz a gélénadurez ar C'hrist, en em rôomp d'ar péz a zô klôkoc'h, hép teüel adarré ann diazez eûz a binijen ann ôberiou marô, hag eûz ar feiz é Doué;

2. Eûz a gélénadurez ar badi-siantou, eûz a astennidigez ann daouarn, eûz a zazore'hidigez ar révarô, eûz ar varn peûr-baduz.

3. Ha kémeud-sé a raimp, ma aotré Doué.

4. Rak na hell két béza pénaoz ar ré a zô béd eur wéach skleréet, hô deûz tanvéet rô ann énv, hag a zô hét kévrennek eûz ar Spéred-Santel;

5. Hô deûz ivé tanvéet gér mûd Doué, ha nersiou ann amzer 'da zont;

6. Hag a zô kouézet goudé-zé; na hell két béza é teüjant da véza névézet dré ar binijen; rak enn hô hô-unan é lékéont adarré oud ar groaz Mab Doué, hag é rôont anézhan d'ar vézégez.

7. Rak ma teû eunn douar-bennâg, goudé béza hét évet aliez ar glaô a zô hét kouézet war-n'ézhan, da zougen ar géot a rô mûd d'ar ré a c'hounid anézhan, é teû war-n'ézhan ar vennoz a Zoué.

8. Hôgen ma na zoug némét spern hag askol, eo disprizet, ha tûst da véza milliget; hag enn-divez da véza losket.

9. Hôgen gwelloc'h é vennomp ac'hanoc'h, bag eûz hô silvidigez, va breüdeür kér, évid-omp da gomza ével-sé.

10. Rak Doué né két dizanaoudek, évit béza ankounac'héet hoc'h

ôheriou, hag ar garantez hoc'h eûz diskouêzet enn hé lanô, pa hoc'h eûz skoazellet ar zent, ével ma skoazellit c'hoaz.

11. Hôgen nî a garfé é tiskouézhé pèp-hini ac'hanoc'h ann bévélép prèder bétég ann divez évit sévénidigez hoc'h espérans :

12. Évit ma zeûot két da véza lézirek, hôgen ma teûot da heûlia ar ré péré dré hô habaskded a zô deûed da héred d'ann diouganou.

13. Râk Doué enn diougan en deûz gréad da Abraham, ô véza n'en deûz kaved dén dré béhini é helfé toui, en deûz touet dré-z-han héunan,

14. O lavarout : Da leûnia a rinn a vénosiou, ha da lakaad a rinn da greski.

15. Hag ével-sé ô véza gédet gand habaskded, en deûz kavet ann diougan.

16. Râg ével ma tou ann dûd dré ann hini a zô brasoc'h égét-hô, ha ma'z eo ann douadel ar brasa kréd eûz ann divez eûz hô strivou ;

17. Doué ô felloud d'ézhan ivé diskouéza da héred ann diougan ar stardder eûz hé ali, en deûz lékéat hé lé ouc'h-penn.

18. Évit goudé béza hét skoret gand ann diou dra-zé, péré na hell két Doué fazia, ma hor bézô eunn dizoan c'hallouduz, évit kaout ar madou a zô diouganet d'é-omp dré ann espérans,

19. Péhini a zô stard ha gwirion enn hon éné ével eunn heôr, ha péhini a ia bétég enn diabarz eûz ar wel ;

20. É péléac'h Jézuz ével diaroger a zô éat évid-omp, ô véza hét lékéat da Vélek-brâz peûr-baduz hervez urs Melkisédek.

VII. PENNAD.

1. RAG ar Melkisédek-zé, Roué Salem, Bélek ann Doué uc'hel meûrbéd, péhini a ziambrougaz Abraham, a zistrôé eûz a wastadur ar rouéed, hag a vennigaz anézhann,

2. Gant péhini é rannaz Abraham ann déog eûz a gément en

doa kéméret, péhini a zô galvet roué a wirionez, hag ivé roué a Salem, da lavaroude eo, roué a béoc'h,

3. Hép Tâd, hép mamm, hép mabérez, hép derou d'hé zeisioù, hép divez d'hé vuez, ô véza ével-sé skeûden Mâb Doué, a zô choumet Bélek da vikenn.

4. Sellid éta péger braz é tlié béza, pa eo gwir pénaoz ann Tâd-brâz Abraham en deûz rôed d'ézhan ann déog eûz hé breiz.

5. Ével-sé ar ré péré ô véza eûz a wenn Lévi hô deûz kéméret ar vélégiez, hô deûz ar gwir da géméroud ann déog hervez al lézen digand ar bobl, da lavaroude eo, digand hô breûdeûr, pétrâ-bennôg ma eo deûed ar ré-man eûz a zigroazel Abraham.

6. Hôgen ann hini eûz a béhini ar mabérez né két nivéret gant-hô, en deûz kéméret ann déog digand Abraham, hag en deûz benniget ann hini da béhini é oa gréat ann diouganou.

7. Hôgen héb' arvar eo pénaoz ann hini a vennigeur a zô distéroc'h égéd ann hini a vennig.

8. Hag amañ évit-gwir ar ré, a zigémer ann déog-a zô tûd marvuz : éno enn-énep eo eunn dén béô.

9. Hag (évid hé lavarout) Lévi péhini a zigémer ann déog, a zô hét déoget dré Abraham ;

10. Râg édo c'hoaz é digroazel hé dâd, pa zeûaz Melkisédek da ziambrouga Abraham.

11. Hôgen ma oa deûet ar zévénidigez dré vélégiez Lévi (râk dindân-han en doa ar bobl digéméret al lézen), da bétrâ é oa réd é savehé eur béleg all hervez urs Melkisédek, ha nann hervez urs Aaron ?

12. Râk pa eo hét dizouget ar vélégiez, é oa réd ivé é vijé dizouget al lézen.

13. Hôgen ann hini diwar-benn péhini eo hét lavaret kément-sé, a zô eûz a eur veûriez all, eûz a béhini dén n'en deûz servichet ann aoter.

14. Râg anad eo pénaoz hon Aotrou a zô savet eûz a Juda, é breür-riez péhini n'en deûz Moizez lavaret nêtrâ eûz ar vélégiez.

15. Hag anatoc'h eo c'hoaz, mar sâv eur Béleg all hénvel out Melkisédek,

16. Péhini a zô gréat, nann hervez lézen eur gourc'hémenn kiguz, hôgen hervez nêrs eur vuez peûr-baduz.

17. Râk testéniet eo, ô lavarout: Té a zô ar Bélek peûr-baduz, hervez urs Melkisédek.

18. Râg ar gourc'hémenn all a zô bêt torret dré ma oa gwân ha didalvez.

19. Râg al lézen na gâs kéd d'ar c'hlokker; eunn derou eo da gaout eunn espérans gwelloc'h, dré béhini é tōstaomp ouc'h Doué.

20. Ouc'h-penn, ar vélégiez-zé né két bêt lékéat hép lé.

21. (Râg ar ré all a zô bêt lékéad da véleien hép lé; hôgen héman a zô bêt lékéat dré lé gand ann hini en deûz lavaret d'ézhan: Touet en deûz ann Aotrou, ha n'en dévêzô kéd a geûz, pénaoz oud ar Bélek peûr-baduz.)

22. Ha gwir eo pénaoz Jézuz a zô deûed da gréd eûz a eunn testamant gwelloc'h.

23. Ével-sé kalz a véleien all a zô bêt gréat, ô véza ma viré ar marô out-hô na choumchent bépréd;

24. Hôgen hé-man ô véza ma choum da-vikenn, en deûz eur vélégiez peûr-baduz.

25. Dré-zé é hell savétei da-vikenn ar ré a dôsta ouc'h Doué dré-z-han; pa eo béô bépréd évid er-bédi évid-omp.

26. Râk déréad é oa hor bijé eur Bélek-brâz santel, dizrouk, dinam, rannet diouc'h ar béc'herien, hag uc'heloc'h égéd ann Ênvou;

27. Péhini né két bêt réd d'ézhan bemdez, ével d'ar véleien all, kinniga hostivou da genta évid hé béc'hédou hé-unan, ha goudé évit ré ar bobl; ar péz en deûz

gréat eur wéach oc'h en em gen-niga hé-unan.

28. Râg al lézen a laka évit béleien tûd wân: hôgen gér al lé, péhini a zô deûet goudé al lézen, en deûz lékéat da vélek ar Mâb, péhini a zô klôk da-vikenn.

VIII. PENNAD.

1. ANN diverr eûz ar péz hon eûz lavaret *diaraog* eo, Pénaoz hon eûz eur Bélek ker braz, ma'z eo azézet enn tu déou da gador ar veûrdez enn Ênvou,

2. Bélek ar santuer, hag ar gwir dabernakl, en deûz savet ann Aotrou, ha nann eunn dén.

3. Râk péb Bélek-brâz a zô lékéat évit kinniga rôou, hag hostivou: dré-zé eo réd en défê ivé hé-man eunn dra-bennâg da gin-niga.

4. Ma vijé éta war ann douar, na vijé két bélek; pa ioa anézhô évit kinniga rôou hervez al lézen,

5. Hag a zervich Doué hervez skouériou ha skeûdennoù eûz ann Env; ével ma lavaraz Doué da Voizez, pa réa ann tabernakl: Laka évez, émé-z-han, da ôber péptâ hervez ar skouér a zô bêt dis-kouezet d'id war ar ménez.

6. Hôgen bréma eo gwelloc'h ar vélégiez, ô véza ma eo han-têrou ann eur gévrédig z welloc'h, ha ma eo savet war westlou gwelloc'h.

7. Râk ma vijé bêt difazi ann hini genta, na vijé két bêt klas- ket léac'h d'ann eil.

8. Hôgen oc'h hô zamallont é lavar: Dond a raî eunn amzer, émé ann Aotrou, é péhini é rinn gant tî Israel ha gant tî Juda eur gévrédigez névez;

9. Nann hervez ar gévrédigez em eûz gréat gand hô zadou, enn deiz é péhini hô c'hémériz dré ann dourn évid hô zenna eûz a zouar ann Éjipt; râk n'int két choumet em gévrédigez, ha mé em eûz hô dilézet, émé ann Aotrou.

10. Râk chêtû ar gévrédigez a rian gant tî Israel goudé ann dei-

siou-zé, émé ann Aotrou : Va lézen-nou a likiinn enn hô spéred ; hag é skrivion anezhō enn hô c'haloun ; ha mé a vézō hô Doué, hag hî a vézō va fobl.

11. Ha pép-hini anezhō na zeskō kêt hé nesa, hag hé vreür, ô lavarout : Anavez ann Aotrou ; râg ann holl am anavezō, adaleg ann distéra bêtég ann uc'héla.

12. Râk trugarez em bézō évid hô drougiézou, ha n'am bézō mui a goun eûz hô féc'hédou.

13. Hôgen ô lavarout eo nevez ar gévrédigez-man, en deûz distrouzêz pënaoz eo kôsêet ar gévrédigez genta. Hôgen ar péz a zeû da véza oadet ha kôz, a zô tîst d'hé zivez.

IX. PENNAD.

1. AR gévrédigez-genta-zé é deûz bêt ivé lézennou évid azeûlidigez Doué, hag eur santuer douarek.

2. Râg enn tabernakl a oé gréat, é oa da genta ar c'hantoler-brâz, ann daol, hag ar baraou a gennig, ar péz a hanvet ar Sant.

3. Goudé ann eil wél édo ann tabernakl, hanvet Sant ar zent,

4. É péhini é oa eunn ézansouer aour, hag ann arc'h a gévrédigez gôlled holl a aour ; é péhini é oa eul léstr aour leûn a vano, ha gwialen Aaron, péhini a oa deûed da vleûnvi, ha taoliou ar gévrédigez.

5. Ha war hé gorré é oa daou Gêrubin a c'bloar, péré a c'hôlôe ar goulc'her *gand hô esket*. Hôgen né kéd aman al léac'h da gomza eûz ann traou-zé gand ann holl zarvoudou.

6. Ann traou-zé éta ô véza aozet ével-sé, ar véleien az éa bép-réd er c'henta tabernakl, pa réant ar servich eûz hô c'harg :

7. Ar Belek-brâz hép-kén az éa eon eil eur wêach ar bloaz, nann hép gwâd, a gionigé évid hé ziviziégez hé-unan hag hini ar bobl.

8. Hag ar Spéred-Santel a ziskouézé dré éno pënaoz né oa kéd digor bent ar Santuer, endra ma

édo ar c'henta tabernakl eon hé zâ.

9. Ann hévélébédigez eo eûz ann amzer a neûzé, é péhini é kin-niged rôou hag hostivou, péré na hellent kêt klôkaat koustians ar ré a zerviché Doué ;

10. Pa né oa némét boédou ha braouédou, ha meür a walc'h, ha boasiou kiguz, péré na oa bêt rôed d'ézhô némét bêtég ann amzer eûz ann difazi.

11. Hôgen ar C'hrist, Bélek-brâz ar madou da zont, a zô deûet dré eunn tabernakl brasoc'h ha klôkoc'h, péhini né kêt bêt gréat gand dourn ann dén, da lavaroud eo, eûz ar groudigez-man :

12. Hag éad eo eur wêach ébarz ar Santuer, nann gant gwâd ar vouc'hed hag al leûéou, hôgen gand hé wâd hé-unan, ô véza kavet ann dasprénadurez peûr-baduz.

13. Râk mar teû gwâd ar vouc'hed hag ann tirvi, ha ludu eunn ouenner strinket gand eur sparf, da zantela ar ré a zô saotret, ô c'hлана hô c'hik ;

14. Pégement muioc'h gwâd ar C'hrist, péhini dré ar Spéred-Santel a zô en em ginziget hé-unan dinam da Zoué, a c'hlanô hôr c'houstians eûz ann ôberiou marvel, évid *hol tahaad* da zervicha ann Doué béô ?

15. Dré-zé eo ann hantérou eûz ann testament névez ; évid dré ar marô en deûz gouzanvet, da zaprena ann drougiézou a réad din-dân ann testament kenta, ma teûi ar ré a zô galvet da gaout ann digouéz peûr-baduz a zô bêt diouganet d'ézhô.

16. Râg el léac'h ma éz eûz testament, eo réd é c'hoarvézché marô ann testamenter.

17. Râg eunn testament na dâl néméd dré ar marô ; ha n'en deûz ners é-béd é-pâd ma vév ann testamenter.

18. Ével-sé ar c'henta testament a zô bêt startéet gand ar gwâd.

19. Moizez goudé béza lennet dirâg ar bobl holl c'houre'hémen-nou al lézen, a géméraz gwâd leûéou ha bouc'hed, gand dour,

gant gloan tané, ha gant sikadez, hag é taolaz gand eur sparf war al levr hé-unan, ha war ar bobl holl,

20. O lavarout : Hé-man eo ar gwâd eûz ann testament en deûz gourc'hémennet Doué d'é-hoc'h.

21. Gwâd a daolaz ivé war ann tabernakl ha var ann holl listri eûz a zervich Doué.

22. Hag hervez al lézen, ann darn-vuia eûz ann traou a zô glanet gand ar gwâd ; ha n'eûz kéd a zistol hép skûl gwâd.

23. Réd é oa éta é vijé glanet dré ann traou-zé ar péz a ioa ar kouér eûz a draou ann Env ; hôgen ma vijé *glanet* ann traou eûz ann Env gand hostivou gwelloc'h égéd ar ré-man.

24. Râk Jézuz-Krist né kéd éad er santuer grêat gand dourn *ann dén*, péhini oa ar skouér eûz ar gwit *santuer* ; hôgen enn Env hé-unan, évid en em ziskouéza bréma dirâk Doué évid-omp.

25. Ha né kéd éad ébarz évid en em ginniga hé-unan aliez, ével ma'z a ar Bélek-brâz bép ploaz er santuer gant gwâd eunn ail ;

26. Anéz é vijé bét réd d'ézhan gouzanvi meûr a wéach adalek penn-kenta ar béd : bréma n'eo en em ziskouézet néméd eur wéach var zivez ar béd, évid kâs-da-gét ar péc'hed, oc'h en em rei da hostiv hé-unan.

27. Hag ével ma eo mennet pé-naoz ann dâd a dlé mervel eur wéach, ha béza barnet goudé :

28. Ével-sé ivé ar C'brist a zô bét kinniget eur wéach évit lémel péc'hédou meûr a hini ; hag eunn eil gwéach é teûi hép péc'hed, évit silvidigez ar ré a c'hortoz anézhan.

X. PENNAD.

1. Râg ô véza n'é deûz al lézen néméd ar skeûd eûz ar madou dazont, ha nann ar gwir-hérelédigez eûz ann traou, na hell népréd dré ar c'hinnig a réont bép ploaz eûz ann hévélep hostivou, lakaad da véza klók ar ré a dâsta.

2. Anéz é vijé hanet d'hô c'hin-

niga : râk ma vijé bét glanet eur wéac'h ann azeûlierien, n'hô divijé bét mui ar goustians eûz hô féc'hed.

3. Hôgen bép ploaz é réeur enn hô zouez méneg a béc'hédou.

4. Râg gwâd ann tirvi hag ar vouc'hed na hell két lémel ar béc'hédou.

5. Evel-sé ô tond er béd en deûz lavaret : Né két felled d'id kaout nag hostiv na kennig ; hôgen eur c'horf éc'h eûz gréad d'in.

6. Né két kavet-mâd gan-éz ann hostivou poaz.

7. Neûzé em eûz lavaret : Chétu é teûann ; ével ma eo skrivet diwar va fenn, é penn al levr : Évit ma rinn, va Doué, da ioul.

8. Goudé béza lavaret uc'héloc'h : O véza né két fellet d'id kaout hostivou ha rôou, hag hostivou poaz évid ar péc'hed, pére a ginnigeur hervez al lézen,

9. Neûzé em eûz lavaret : Chétu é teûann, évit ma rinn, va Doué, da ioul. Tenna a ra ar c'henta, évit lakaad ann eil.

10. Hag enn ioul-zé omb bét santélet dré ar c'hinnig a zô bét gréad eur wéach rûz a gorf Jézuz-Krist.

11. Hag é léac'h ma teû ar véleien holl da zervicha Doué bemdéz, ô keunniga d'ézhan aliez ann hévélep hostivou, pére na hellont népréd lémel ar béc'hédou ;

12. Hé-man ô véza kinniget eunn hostiv hép-kén évid ar béc'hédou, a zô azeûd da-vikenn enn tu déou da Zoué ;

13. É péléac'h é c'hortoz ma vézô lékéat hé énébourien da skabel d'hé dreid.

14. Râk dré eur c'hinnig hép-kén en deûz klôkéet évit bépéd ar ré en deûz santélet.

15. Hag ar Spéréd-Santel hé-unan en deûz hé desténiet d'é-omp : râg goudé en deûz lavaret :

16. Chétu ar gévrédigez a rinn gant-hô, goudé ann deisiou-zé, émé ann Aotrou : Mé a lakaj va rézen-nou enn hô c'halounou, hag a skrivo anézho enn hô spérédou ;

17. Ha n'am bézô mui a goun eûz hô fêc'hédou, nag eûz hô drougiézou.

18. Hôgen el léac'h ma éz eûz distol d'ézhô, neûz mui a gennig évid ar péc'hed.

19. Dré-zé, va breùdeûr, pa hon eûz ar frankiz da vond er santuer dré wâd Jezuz-Krist,

20. *Oc'h heûlia* ann hent névez ha béô en deûz diskouézed d'é-omp da genta dré wél, da lavaroud eo, dré hé gik;

21. Ha ma hon eûz eur Bélek-Brâz *léhéat* war di Doué;

22. Tôstaomp out-han a wir goulon, gand eur feiz leûn, goudé béza glanet hor c'halounou eûz a eur goustians fall, ha goudé béza gwalc'het hor c'horf gand dour glân.

23. Dale'homp stard ann ansav hon eûz gréat eûz hor feiz (râg gwirion eo ann hini en deûz rôed hé c'hér d'é-omp),

24. Gréomp stâd ann'eil eûz égilé, évid en em zougen d'ar garantez ha d'ann ôberiou mât;

25. Héb en em denna eûz hor strolladou, ével ma eo boazet hiniennou da ôher, hôgen oc'h en em fréalzî mui-oc'h-vui, pa wéloomp é tôsta ann deiz.

26. Râk mât péc'homp a-ioul goudé béza bêt digéméret gan-é-omp anaoudégez ar wirionez, n'eûz mui hivizikenn a hostiv évid ar béc'hédou;

27. Ha n'eûz mui néméd ar géd eûzuz eûz ar varn, ha grouez ann tân a dlé gwasta énébourien Doué.

28. Néb en deûz torret lézen Moizez a zô barnet d'ar marô, hép truez é-béd gand daou pé dri dést:

29. Péger brasoc'h kastiz é venn d'é-hoc'h é tellézfé ann hini en dévézô gréat faé eûz a Vâb Doué; en dévézô sellet ével eunn dra louz gwâd ar gévrédigez, dré béhini eo bêt santélet; hag en dévézô gwallet Spéred ar c'hrâs?

30. Râk nî a oar piou en deûz lavaret : Ar venjans a zô d'in, ha mé hé roi. Ha c'hoaz : Ann Aotrou a varnô hé bobl.

31. Eunn dra eûzuz eo kouéza étré daouarn ann Doué béô.

32. Hôgen digasid enn hô koun ann deisioù kenta, é péré, goudé béza bêt skleréct, hoc'h eûz gouzanvet stourmou brâz enn ankénioù :

33. O véza bêt enn eunn tñ mantret a zismégans hag a asrec'h dirâg ann holl, hag enn eunn tu all ô véza deñed da eil d'ar ré hô deûz gouzanvet kément-sé.

34. Râk truez hoc'h eûz bêt oud ar ré a zô éréct, ha gwélet hoc'h eûz gant kévenez ar skrapérez eûz hô madou, ô c'houzout pénaoz hô poa madou all gwelloc'h, hag a badô bépréd.

35. Na gollit kéd éta hô fisians, péhini en dévézô eur gôbr brâz.

36. Râg ann habaskded a zô réd d'é-hoc'h, évit, goudé béza gréat ioul Doué, ma tigémérot ar péz a zô diouganet d'é-hoc'h.

37. Râk c'hoaz eunn néheûd amzer, hag ann hini a dlé dont a zeûi, ha na zaléô két.

38. Hôgen ann dén-gwirion a zô d'in a vev dré ar feiz : ma en em denn adré, na vézô két hétuz d'am éné.

39. Évid-omp-ni n'omp két mi-pien ar ré en em denn a dû enn hô c'holl; hôgen choum a réomp er feiz évit silvidigez hon énéou.

XI. PENNAD.

1. HOGEN ar feiz a zô ann diazez eûz ann traou a espéreur, hag ann arouéz anat eûz ann traou na wéleur két.

2. Râg er feiz eo hô deûz ar ré-gôz kavet testéni.

3. Dré ar feiz eo é wézomp pénaoz ar béd a zô bêt gréat gand gér Doué, ha pénaoz ar péz a wéleur a zô bêt gréat eûz ar péz na wéleur két.

4. Dré ar feiz eo é kinnigaz Abel da Zoué eunn hostiv c'houékkoc'h égéd hini Kain. Dré-z-han eo eo bêt kavet gwirion, Doué hé-unan ô véza douget testéni é tigéméré

hé rôou : dré-z-han'eo é komz c'hoaz goudé hé varô.

5. Dré ar feiz eo eo bét skrapet Énok, évit na wéljé kéd ar marô ; ha né oé kavet mui, ô véza ma oa bét skrapet gand Doué ; râg ann desténi a rôeur d'ézhan pénaoz abarz béza bét skrapet é plijé da Zoué.

6. Hôgen héb ar feiz na helleur két plijoud da Zoué. Râk réd eo é krétfé néb a dôsta ouc'h Doué pénaoz eo, ha pénaoz é c'hoïprai ar ré her c'hilask.

7. Dré ar feiz eo Noé, ô véza bét rôet da anaoud d'ézhan ar péz na oa két bét gwélet c'hoaz, a grogaz aoun enn-han hag a zavaz ann arc'h évit savetei hé dâd, hag oc'h hé ôber é tamallaz ar béd, hag é teûaz da her d'ar wirionez dré ar feiz.

8. Dré ar feiz eo ann bini a oé hanvet Abraham, a zentaz c'hoand el léac'h a oa bét rôed é digouéz d'ézhan : hag éz éaz-kuît hép gouzout péléac'h éz éa.

9. Dré ar feiz eo é choumaz é douar ar gwésti, ével enn cunn douar a-ziavéaz, ô véza dindân tel-tou, gand Izaak ha Jakob ken-hé-réd ann hévélep gwésti.

10. Râg gèda a réa ar géar-zé savet war cunn diazez stard, eûz a béhini eo Doué hé-unan ann diazézer hag ann ôberer.

11. Dré ar feiz eo ivé é teûaz Sara, hag hi eur zec'hen, da gaoud ann ners da engéhenta eur bugel, pétrâ-bennâg ma oa tréménét ann oad gant-hi ; ô véza ma é doa krédet pénaoz é oa gwi-ion ann hini en doa hé wésti.

12. Dré-zé eo savet eûz a eunn dén hép-kén (hag héz peûz-varô), eunn nêsted ker paot ha stéred ann Énv, ha kenn diniver ha tréaz aot ar môr.

13. Holl int marô er feiz, héb béza bét ar péz a oa bét gwésti d'ézho, hôgen goudé béza bét hé wélet a bell, goudé béza hé zalu det, ha goudé béza ansavet pénaoz

é oant pirc'hirined ha diavésidi war ann douar.

14. Râg ar ré a gomz ével-sé, a ziskoez pénaoz é klaskont hô brô.

15. Ha ma hô doa koun eûz ann hini a béhini é oant deûet, hô doa amzer a-wale'h évid distrei eon-hi.

16. Hôgen bréma é c'hoantaont gwelloc'h brô, da lavaroud eo, brô ann Énvou. Ével-sé Doué n'en deûz kéd a véz ô véza galvet hô Doué, ô véza ma en deûz aozet eur géar d'ézho.

17. Dré ar feiz eo é kinnigaz Abraham Izaak, pa oé templet ; râg hé râp-pennher eo é kinnigé, da béhini é oa gréat ar wésti ;

18. Ha da béhini é oa bét lavarret : É Izaak é vézô galvet eur wenn d'id.

19. Menna a réaz pénaoz é heljé Doué hé zazore'hi eûz a douez ar ré-varô, hag ével-sé hen digémérâz ével eunn hévélébédigé.

20. Dré ar feiz eo é bennigaz Izaak Jakob hag Ézau war ann traou da zond.

21. Dré ar feiz eo é teûaz Jakob, pa oa daré da vervel, da rei hé vennoz da holl vipien Jozef, ha da azeûli penn hé vâz.

22. Dré ar feiz eo é teûaz Jozef, pa oa daré da vervel, da ôber mènek eûz a ergerz hugalé Israel, hag é rôaz gourc'hémenn diwar-benn hé eskern.

23. Dré ar feiz eo, pa oé ganet Moizez, é oé kuzet é-pâd tri miz gand hé dâd, ô véza gwélet é oa kaer ar bugel ; ha n'hô doé kéd a aoun râg gourc'hémenn ar Roué.

24. Dré ar feiz eo, pa oé deûet brâz Moizez, é tinac'haz béza mab da vere'h Faraon ;

25. Hag é kavaz gwelloc'h béza glac'haret gant pobl Doué, égét kaoud dudi ar pée'hed évid eunn amzer ;

26. O sellout dismékans ar C'rist ével brasoc'h madou, égét tenzorion ann Éjipt : râg arvesti a réa ar gôbr.

27. Dré ar feiz eo éz éaz-kuit eûz ann Éjipt, hép kaoud aoun râk buanégez ar Roué; râk stard é choumaz ével pa en défé gwélet ann diwéluz.

28. Dré ar feiz eo é lidaz ar Pask, hag ar skûl gwâd; évit na zeûjé kéd ann hini a lazé ar ré genta-ganet, da skei gant-hô.

29. Dré ar feiz eo é treûzhont ar Môr rûz, ével pa vijé bét douar véac'h; hag ann Éjiptianed, ô véza hé arnodet ivé, a oé beûzet.

30. Dré ar feiz eo é kouézaz môgeriou Jériko, goudé ma oé gréad ann drô anézho é-pâd seiz dervez.

31. Dré ar feiz eo na oé két kollet gand ann dâd diskredik, Rahab ar c'hast, péhini é doa digéméret é péoc'h enn hé zi spierien Jozué.

32. Pétrâ a livirinn-mé ouc'h-penn? Na gavinn kéd ann amzer évit komaza eûz a Jédéon, eûz a Varak, eûz a Zamson, eûz a Jésté, eûz a Zavid, eûz a Zamuel hag eûz ar Brosédéd,

33. Péré dré ar feiz hô deûz gounézet rouantelésiou, hô deûz heûliet ar wirionez, hô deûz digéméret ann diouganou, hô deûz serret géol al léonad;

34. Péré hô deûz mouget fû ann tân, hô deûz tec'het diouc'h lemm ar c'hlézé, a zô bét paréet eûz hô c'hlénvédou, a zô bét nerzet er brézel, hô deûz lékéad da dec'hi arméou ann diavésidi.

35. Péré hô deûz distolet d'ar gragez hô bugalé, goudé ma oant marô. Ré all a zô bét heskinet brâz, ô véza né két fellet d'ézhô en em zaspréna, évit ma kavchent eur vuez gwelloc'h enn dazorc'hidigez.

36. Ré all hô deûz gouzanvet goapérézou ha skourjérou, éréou ha prizoniou:

37. Labézet int bét; heskennet int bét; gand ar c'hlézé int bét lazé; kantréet hô deûz gôlôet gant krec'hin dénved ha gant krec'hin 'gevr, paour, glac'haret hag heskinet,

38. (Eûz a béré ar béd na oa kéd din), péré a gildroé enn dis-

troiou, er ménésiou, er c'héviou hag é mougéviou ann douar.

39. Hag ar ré-zé holl péré a zô bét gratéet enn abek d'hô feiz, n'hô deûz két bét ar göbr diouganet;

40. Doué ô véza bét felled d'ézhan enn abek d'é-omp, na zévenjé két hô gwenvidigez hép-z-omp.

XII. PENNAD.

1. PA'Z omb éta ével bec'hiet gand eur goabren a destou, distaolomp pép pouéz, hag ar péc'hed a strôb ac'hanomp, ha rédomp dré ann habaskded d'ar stourm a zô tonket d'é-omp:

2. O selloud oud Jézuz pennabek ha peûr-ôhérou ar feiz, péhini é léac'h al lérénez a hellé da gaoz, en deûz gouzanvet ar groaz, ô tisprizoud ar vézégez, hag a zô azézet bréna enn tu déou da Zoué.

3. Hô pézet koun éta eûz ann hini péhini en deûz gouzanvet eunn hévélep dael eûz ar béc'herien enn hé énep, évit na skuizot két, ha na vézô két saouzanet hoc'h énéou.

4. Râk n'hoc'h eûz két énébet c'hoaz bélég ar gwâd, ô stourmi oud ar péc'hed.

5. Hag ankounac'héet hoc'h eûshu ann ali-man a zô bét rôed d'éhoc'h ével da vipien: Va mab, na zilez két kélen ann Aotrou; ha na véz két digalounékéet pa grôz ac'hanod.

6. Râg ann Aotrou a gastiz néb a gâr, hag é skourjez ar mab a zigémer.

7. En em gendalc'hit éta dindâm ar c'hélen: Doué en em rô d'éhoc'h ével d'hé vipien; râk piou eo ar mab péhini n'eo két kastizet gand hé dâd?

8. Hôgen ma n'oc'h kastizet ével ar ré all holl, besterd oc'h éta, ha n'oc'h két mipien.

9. Ma omb bét kastizet gant tadou hor c'hik, ha ma hon eûz bét doujans évit-hô; pégément é tléomp-ni kaout muioc'h a zoujans évit Tâd ar spérédou, évit ma vévimp?

10. Râg hi a gastizé ac'hanomp, hervez hô ioul, évit néheûd a zervésiou; hôgen Doué a gastiz ac'hanomp diouc'h ma eo talvouduz, évid hol lakaad da véza kévrennek enn hé zantélez.

11. Hôgen pép kastiz a hével béza a-vréma eunn abek a zoan ha nann a zizoan : hôgen goudé é roi frouez ar wirionez d'ar ré a zô bêt kélennek gant-han.

12. Dré-zé, savid hô taouarn diners, hag hô taoulin disléber ;

13. Likid hô treid da ôber kamédou ceun, évit ma éz eûz eur ré hag a horell, na zeûi kéd da gildrei, hôgen ma en em zalc'hô ceun,

14. Hô pézet ar péoc'h gand ann holl, hag ar zantélez, hép péhini dén na hellô gwélout Doué :

15. O lakaad évez na zeûfé dén da golla grâs Doué; na zafché eur c'hrisien c'houerô-bennâg, ha na vé saotret incûr a hini gant-hi :

16. Na zeûfé da eunn orgéder pé da eunn dén dizoujuz ével Ezau, péhini évid eur boéd hép-kén a werzaz hé bénanded.

17. Râk c'houi a oar pénaoz ô véza c'hoantéet goudé kaout bennoz *hé dad*, é oé pelléet; ha na gavaz kéd a léac'h da binijen, pétrâ-bennâg ma en doa hé goulennet gand daérou.

18. Hôgen c'houi n'oc'h két tôteet oud eur ménéz méruz, pé oud eunn tan loskuz, pé out kourven-tennou, pé tévalijen, pé barrou-amer,

19. Pé out soun eunn drompié, ha mouéz eur gér, pa glevchont péhini, é pédchont stard na gomz-ché muï out-hô.

20. Râk na hellent két gouzanvi ar péz a lavaré : Ha ma en divijé cul loen stoket oud ar ménéz, é vijé bêt labézet.

21. Ha ken eûzuz oa ar péz a wélet, ma lavaré Moizez : Spountet ounn, ha kréna a rann.

22. Hôgen tôteéd oc'h out ménéz Sion, out kéar ann Doué béô,

oud ar Jérusalem Énvuz, hag oud eur stroll dinivérz a Éled ;

23. Hag oud Iliz ar ré genta-ganet, *hanvou* péré a zô skrivet enn Envou, hag oud Doué a zô barner ann holl, hag out spérédou ar ré wirion ha klôk.

24. Hag out Jézuz hantérou ann Testamant nevez, hag oud ar skûl gwâd-zé péhini a gomz gwelloc'h égéd bini Abel.

25. Likid évez na zisprizac'h ann hini a gomz *ouz-hoc'h*. Râk mar d-eo bêt kastizet ar ré hô deûz disprizet ann hini a gomz é out-hô war ann douar; pégément é vézimp *kastizet* muïoc'h, ni péré hor bézô pelléet ann hini a gomz ouz-omp eûz ann Env ;

26. Ann hini eûz a béhini ar vouéz é deûz neûzé lékéad ann douar da gréna; péhini en deûz rôed eur gér nevez d'é-omp, ô lavarout : C'hoaz eur wéach hag é likinn da gréna nann hép-kén ann douar, hôgen ivé ann Env.

27. Hôgen ô lavaraout : C'hoaz eur wéach, é teû da ziskleria pénaoz é lakai da éhana ann traou loc'huz, é-c'hiz traou gréat *évid eunn amzer*, évit na choumô né-méd ann traou a zô diloc'huz.

28. Dré-zé piaouomp ar rouantélez diloc'huz, ha miromp ar c'hrâs, dré béhini éc'h azeûlimp Doué hervéz hé ioul, gant spount ha gand doujans.

29. Râg hon Doué a zô eunn tan gwastuz.

XIII. PENNAD.

1. RA choumô gan-é-hoc'h ar garanlez a vréur.

2. Na ankounac'hait két rei digémer enn hô ti, râg hiniennou oc'h ôber kément-sé hô deûz digéméret Éled enn hô zi.

3. Hô pézet koun eûz ar ré a zô er chadeunou, ével pa vec'h chadenet gant-hô; hag eûz ar ré a zô er c'hlac'har, ével pa vec'h enn hô c'horf.

4. Ra vézô reiz ar briédelez da bép-hini, ha dinam ar gwélé; râk

Doué a varno ar c'hadaled hag ann avoultreññ.

5. Bêvit hép pizôni, ha kavimad ar péz hoc'h euz ; râg héx héunan en deuz lavaret : N'az dilézinou két, ha n'az kuitainn két.

6. Dré-zé é levéromp gant fisians : Ann Aotrou a zô skoazel d'in : n'am bézô két a aoun râg ar péz a hellô ann dōd da ôber d'in.

7. Hô pézet koun euz hô plénerien, péré hô deuz prézeget d'éhoc'h gér Doué : sellid oud divez hô frézegennon hag heñtid hô feiz.

8. Jézuz-Krist a oa déac'h, a zô hiriô, hag a vézô ann hévélep hini enn holl amzeriou.

9. N'en em rôit két da géléna-durésio, dishével hag a ziavéaz. Râg gwelloc'h eo krévaad hé galon gand ar c'hras, éget gand ar boñdou, péré n'int két bet talvoudek d'ar ré hô deuz hô miret.

10. Eunn aoter hon euz, euz a béhini na dlé két dibri ar ré a zevich ann tabernaht ;

11. Râk korfoù al loened euz a béré ar gwad a zô douget gand ar Bélek-brâz er Santuer évid ar péc'hed, a zô deuet er-méaz euz ar c'hamp.

12. Râk-sé Jézuz, évit santela ar bobl dré hé wad, en deuz gouzanvet er-méaz euz ar pors.

13. Déomp éta d'hé gavout er-méaz euz ar c'hamp, ô tougen hé zismégans.

14. Râk n'hon euz két aman a géar paduz ; hôgen klask a réomp ann hini da zont.

15. Kinnigomp éta bépred da Zoué eunn hostiv a veñleudi, da lavaroud eo, frouez ann diveuz, péré a ansav hé hanô.

16. Na ankounac'hait két ar garrantez, ha kévrennidigez hô madou : râk dré ann hévélep hostivou-zé eo é teù Doué trugarezuz enn hor c'hénver.

17. Sentid oud hô plénerien, ha plégit dindàn-hô ; râg hí a vet, é-c'hiz ma tléfant derc'hel kount euz hoc'h énéou ; évit ma raint kément-sé gant lévénéz, ha nann gant keinvan ; rak na vé két talvouduz d'éhoc'h.

18. Pédid érid-omp : râk n'i a gréd pénaoz hon euz eur goustians vad, ha e'hoant da véza déréad é pép trâ.

19. Ha mé hô péd stard da ôber kément-sé, évit ma vézinn kentoc'h rôed d'éhoc'h.

20. Doué ar péoc'h, péhini en deuz savet euz a douez ar ré-varô hon Aotrou Jézuz-Krist, meser brâz ann dévred, dré wad ann testamant peñ-baduz.

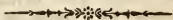
21. R'hô lakai da véza déréad da bép mad-ôber, évit ma réot hé ioul pa ra enn-hoc'h ar péz a blij d'ézhan, dré Jézuz-Krist, da béhini eo ar c'hloar é amzeriou ann amzeriou. Amen.

22. Mé hô péd, va breñdeür, da aotrea ar péz em euzlavared d'éhoc'h évid hô tizoania, pétrâ-hennâg ma em euz skrived d'éhoc'h é berr gomsiou.

23. Gwézit pénaoz hor breñr Timotéuz a zô lékéat er-méaz a bri-zoun : mar teù hép-dalé, éz inn d'hô kvélout gant-han.

24. Saludit hoc'h holl vlénerien, hag ann holl zent. Hor breñdeür euz ann Itali a zalud ac'hanoc'h.

25. Ra vézô ar c'hras gan-éhoc'h holl. Amen.

LIZER KATOLIK SANT JAKEZ ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. JAKEZ, servicher Doué hag hon Aotrou Jézuz-Krist, d'ann daou-zek vreñriez a zô skñet, salud.

2. Va breñdeür, likid hoc'h holl lévénez enn holl c'hlaç'hariou a c'hoarvez gan-é-hoc'h;

3. O c'houzout pénaoz arnod hô feiz a zigas ann habaskded.

4. Hôgen ann habaskded a dlé béza klôk enn hé ôberiou, évit ma viot *hoc'h-unan* klôk ha dinam, ha na zioüerët nétrâ.

5. Ma éz eûz hini ac'hanoc'h hag a zionerfé furnez, goulennet digand Doué, péhini a rô d'ann holl gant lurgeñtez, hag lép rébech : hag é vézô rôed d'ézhan.

6. Goulennet gant feiz, héb arvar é-béd : râk nêb a zô arvaruz, a zô hénvel out koumm ar môr, péhini a zô kéflusket ha feltret gant ann avel.

7. Na vennet kéd éta en défé ann dên-zé eunn dra digand ann Aotrou.

8. Nêb a zô daou-blég a spéréd, a zô kildrô enn hé holl hentou.

9. Ar brêâr a zô enn eur stad izel, ra en em veûlô enn hé uc'helled;

10. Hôgen ann hini pinvidik enn hé izelded; râg ével bleûen ar géot é tréménô.

11. Râk mar sâv ann héol gant grouez, ar géot a zec'h, hé vleûen a gouéz, hag hé gaerded a zô kollet : ével-sé ann dên-pinvidik a vézô gwévet enn hé hentou.

12. Euruz ann hini a c'houzanv ann heskinou; râk pa vézô hét arnodet, é vézô rôed d'ézhan ar gurunen a voez, en deûz diouganet Doué d'ar ré a gêr anézhan.

13. Na lavaret dên, pa vézô

temptet, pénaoz eo temptet gand Doué : râk Doué na hell két tempti évid ann drouk, ha na dempt dên.

14. Hôgen pép-hini a zô temptet gand hé wall-ioul hé-unan a zeû d'he gâs ha d'hé zidenna.

15. Ha neûzé ar gwall-ioul, pa é deûz engéhentet, a c'hân ar pé-c'hed; hag ar pé-c'hed pa eo kaset-da-beunn, a c'hân ar marô.

16. Na faziit kéd éta, va breñdeür kër.

17. Pép grâs c'houék, ha pép rô klôk a zeû eûz ann néac'h, hag a ziskenn eûz a Dâd ar goulauou, é péhini n'eûz kemm é-béd, na skeûd é distrô é-béd.

18. Hén eo en deûz hôr c'hrouet hervez hé ioul dré c'hér ar wirionez, évit ma vijemp ével ar frouez-kenta eûz hé grouadurien.

19. Ével-sé, va breñdeür kër, ra vézô pép-hini ac'hanoc'h téar da zelaoui, ha diek da gomza, diek da vuanékaat.

20. Râk buanégez ann dên na zéven két gwirionez Doué.

21. Dré-zé goudé béza pellét péb hudurnez, hag ann holl zrougiez, digémérit gant kunvélez ar gér a zô hét emboudet *enn-hoc'h*, hag a hell savétei hoc'h éoéou.

22. Mirid ar gér, ha n'hé zilaonit két hép-kén, oc'h en em douella hoc'h-unan.

23. Râk nêb a zelaou ar gér héb hé virout, a zô hénvel oud eunn dên péhini a zell oud hé zreinm hé-unan enn eur mellézour :

24. Râg goudé béza sellet out-han hé-unan, éz a-kuit, hag é ankounac'h râk-tâl pétrâ é oa.

25. Hôgen ann hini a zellô-piz out lézen klôk ar frankiz, hag a gen-dalc'hô enn-hi, ben-nez péhini na zelaou két hép-kén évid ankouna-

c'haat råk-tål, hôgen a ra ar péz a glev, *hien-nez* a vézô euruz enn hé ôher.

26. Ma venn eur ré é vé eunn dén a zoujans Doué, hép derc'hel hé déôd, hôgen ô touella hé galoun hé-unan; hé gréden a zô didalvez.

27. Ar gréden c'hlan ha dinam dirak Doué hon Tâd eo hou-man : Emwélout ann emzivaded hag ann intanvézed enn hô glac'har, hag en em viroud dinam eûz a *zrougiez* ar béd-man.

II. PENNAD.

1. VA breûdeûr, n'hô pézet kéd a feiz é gloar hon Aotrou Jézuz-Krist gant kemm évid ann dûd.

2. Råk ma teû enn hô strollad eunn dén gand eur walen aour ha difad kaer, ha ma teû ivé eur paour gand difad fall;

3. Hag ô selloud oud ann hini a zô gwisket gand difad kaer, ma livirid d'ézhan : Azez aman, té, el léac'h mäd; ha ma livirid d'ar paour : Choum aman enn da zä, té, pé azez war skabel va zreid :

4. Ha na gemmit-hu két enn-hoc'h hoc'h-unan, ha na varnit-hu két gant gwall vénosiou?

5. Sélaouit, va breûdeûr kër, ha n'en deûz két Doué dilennet ar ré a zô paour er béd-man, évit béza pinvidik er feiz, hag héred ar rouantelez, en deûz diouganet Doué d'ar ré a gâr anézhan?

6. Hôgen c'houi a vézéka ar paour. Ha né kéd ar ré-binvidik a vac'h ac'hanoc'h gand hô galloud, hag a gäs ac'hanoc'h diräg ar varnerien?

7. Ha né kéd hi a zrouk-prézeg gand ann hanô mäd eûz a béhini eo tennet hoc'h hini?

8. Mar peûr-zalc'hit al lézen a roué-man, hervez ar Skritur; Karoud a ri da nésa avel-d-od da-unan, é réot mäd;

9. Hôgen ma rit kemm ouc'h ann dûd, é rid eur péc'hed, hag oc'h tamallet gand al lézen, ével torrierien.

10. Råk piou-bennäg en dévézô

miret al lézen holl, hag en dévézô hé zorret enn eul lôden, 'a zô tamalluz enn-hô holl.

11. Räg ann hini en deûz lavaret : Na gouézi kéd enn avoultriez, en deûz lavaret ivé : Na lazi két. Ma na gouézez kéd enn avoultriez, hôgen ma lazez, é torrez al lézen.

12. Komzit ével-sé, ha grit ével-sé, pa dléit béza barnet hervez lézen ar frankiz.

13. Råk nép n'en dévézô két bét a drugarez, a vézô barnet hép trugarez : räg ann trugarez a zavô dreist ar varn.

14. Va breûdeûr, pétrâ a dalvézô da eur ré lavarout en deûz ar feiz, ma n'en deûz kéd ann ôberiou? Hag ar feiz a hellô hé zavétei?

15. Mar d'éma unan eûz hô preûdeûr pé eûz hô c'hoarézed enn-noaz, ha ma tiouéront hô boéd pemdézick,

16. Ha ma lavar unan ac'hanoc'h dézhô : Id é péoc'h, tommit ha debrit, hép rei d'ézhô ar péz a zô réd évid hô o'horf, pétrâ a dalvézô d'ézhô?

17. Ével-sé ivé ar feiz, ma n'en deûz kéd a ôberiou, a zô marô enn-han hé-unan.

18. Hôgen eur ré a lavarô : Té éc'h eûz ar feiz, ha mé em eûz ann ôberiou : diskouéz d'in da feiz héb ôberiou, ha mé 'a ziskouézô d'id va feiz gant va ôberiou.

19. Té a gréd, pénaoz n'eûz né-méd eunn Doué : Ervâd a réz; ann diaoulou ivé a gréd hag a grén.

20. Hôgen ha té a fell d'id gouzout, ô dén gwân, pénaoz ar feiz héb ann ôberiou a zô marô?

21. Abraham hon Tâd, ha na oé két santélet dré hé ôberiou, pa ginnigaz hé vâb Izaak war ann aoter?

22. Ha na wélez-té két pénaoz ar feiz a oa unanet gand hé ôberiou, ha pénaoz hé feiz a oé klôkéet gand hé ôberiou;

23. Hag ar Skritur a zô sévénet, pa é deûz lavaret : Abraham a grédaz é Doué, ha kément-sé a

oé nivéred d'ézhan évit gwirionez, hag é oé galvet miñoun da Zoué.

24. Gwéloud a rid éta pénaoz ann dén a zô santélet dré hé ôberiou, ha nann hép-kén dré ar feiz.

25. Hag ével-sé Rahab ar c'hast, ha na oé-hi két didamallet dré hé ôberiou, ô tigémérout ar spierien, hag ô kâs anézhô dré eunn hent all?

26. Râg ével ma eo marô eur c'horf héb éné, ével-sé ivé eo marô ar feiz héb ôberiou.

III. PENNAD.

1. NA vézet két kalz ac'hanoe'h mistri, va breñdeür, ô c'houzout pénaoz é tennit war-n-hoe'h eur var-nédigez vrasoc'h.

2. Râg é meür a drâ é faziomb holl. Ma éz eüz unac-bennâg ha na fazi két pa gomz, eunn den klôk eo, hag a hell réna hé gorf holl gand ar wesken.

3. *Chétu* é lékéomp gveskennou é génou ar c'hézek évid hô lakaad da zenti ouz-omp, hag ével-sé é lékéomp hô c'horf holl da drei el léac'h ma karomp.

4. *Chétu* ivé al listri, péger braz-bennâg int, hag hi bounzet gand avélou kré, a véz trôet koulskoudé a hép tû gand eur stur bihan, el léac'h ma kâr al lévier.

5. Ével-sé ann téôd a zô eunn ézel bihan, ha koulskoudé é ra traou brâz. *Chétu* eunn tan bihan a hell entana eur c'hoad brâz!

6. Ann téôd ivé a zô eunn tan, hag eur béd a zrougiez. Ann téôd a zô unan eüz hon izili, hag é saotr hor c'horf holl; entana a ra rôd hor buéz, ô kémérout tân ann ifern.

7. Râk natur ann dén a hell donva, hag en deüz donvet al loéned, al laboused, ann aéred hag ar pésked:

8. Hôgen dén na hell donva ann téôd: eunn drouk rec'huz eo; leün eo eüz a eur c'hontamm marvel.

9. Gant-han é véülomp Doué hon Tâd: ha gant-han é villigomp ann

dûd a zô bét gréat diouc'h skeûden Zoué.

10. Eüz ann hévélep génou é teñ ar vennoz hag ar valloz. Né két ével-sé, va breñdeür, é tléeur ôber.

11. Eur feunteun hag hi a daol eüz ann hévélep toull dour c'houék ha dour c'houerô?

12. Eur wézen firz, va breñdeür, hag hi a hell dougen rezin, pé eur winien *dougen* firz? Ével-sé eur *feunteun* zall na hell két rei dour c'houék.

13. Pïou a zô fûr ha gwiziek enn hô touez? Ra ziskouézô hé ôberiou enn eur brézégen vâd gand eur furnez c'houék.

14. Hôgen ma hoc'h eüz eunn hérez c'houerô, ha strivou enn hô kalounn, n'en em veült két, ha na livirit két a c'haou a-éneb ar wirionez.

15. Râg ar furnez-zé na ziskenn két diouc'h-kréac'h; hôgen douareg eo, anévalek ha diaoulek.

16. Râg el léac'h ma éz eüz hérez ha striv, éno éz eüz ivé dihoell ha péb ôher drouk.

17. Hôgen ar furnez a zeñ diouc'h-kréac'h, a zô da-genta glân, ha goudé péoc'huz, poelluz, reiz, gallodek é pép mäd, leün a drugarez hag a frouez mäd, divaru ha didrôidel.

18. Hôgen frouez ar wirionez a véz hadet er péoc'h, gand ar ré a ra ar péoc'h.

IV. PENNAD.

1. A bé léac'h é teñ ar vrézeliou hag ar vreûdou enn hô touez? Ha na zeûont-hi két ac'hann? Eüz hô kvall-ioulou a stourin enn hoc'h izili?

2. C'hoantaad a rit, ha n'hoc'h eüz két, laza a rit, hag hérez hoc'h eüz, ha na hellit két kaout ar péz a glaskit: breûtaad ha brézélékaad a rit, ha n'hoc'h eüz két ar péz a c'hoantait, ô vézâ n'hé c'boulennit két *digand* Doué.

3. Goulenni a rit, ha né két rôet d'é-hoc'h, ô véza ma c'hou-

lennit fall, hag évit gwalc'ha hô kwall-ioulou.

4. Avoultrerien, ha na ouzoc'h-hu két pénaoz karantez ar béd-man a zô énébour da Zoué ? Pion-bennâg éta a fellô d'ézhan béza mi-noun d'ar béd-man, en em lakai da énébour da Zoué.

5. Ha c'houi a venn pénaoz ar Skritur a lavar enn-aner : Ar spéred a choum enn-hoc'ha c'hoanta gand hérez ?

6. Hôgen rei a ra eur c'hras vrasoc'h. Dré-zé eo é lavar : Doué a éneb oud ar ré-valc'h, hag a rô hé c'hras d'ar ré-vuel.

7. Plégid éta da Zoué : énébid ouc'h ann diaoul, hag é tec'hô diouz-hoc'h.

8. Tôtstaid ouc'h Doué, hag é tôtstai ouz-hoc'h. Glanit hô taouarn, pécherien ; ha skarzithô kalounou, c'houi péré hoc'h eûz spéredou daou-blég.

9. En em c'hlaçharit, gwélit ha lénvit : ra vézô trôet hô c'hoarz é gwélván, hô lérénez é tristidigez.

10. En em izélait dirâg ann Aotrou, hag é uc'hélai ac'hanoc'h.

11. Na livirit kéd a zroug ann eil eûz égilé, va breûdeûr. Néb a lavar droug eûz hé vreûr, pé a varn hé vreûr, a lavar droug eûz al lézen, hag a varn al lézen. Hôgen mar barnez al lézen, n'oud mui mirer al lézen, hôgen ar barner anézhi.

12. N'eûz néméd eul lézenner, hag eur barner, a hell kolla ha savétei.

13. Hôgen té piou oud-dé évit barnoud da nésa ? Chétu bréma é livirit : Hiriô pé war-c'hoaz éz aimp d'argear-ma-kéar, hag é choumimb éno eur bloaz, hag é ver-zimp, hag é c'hounézimp :

14. Pétra-bennâg na ouzoc'h két pétra a c'hoarvézô war-c'hoaz.

15. Râk pétra eo hô puez ? Eunn aézen eo péhini en em ziskouéz évid eunn nébcoud amzer, hag a zeû da steûzia goudé. É leac'h ma tléfac'h da lavarout : Mar fell d'ann

Aotrou, ha mar d-omb béô, é raimb ann dra-man, pé ann dra-zé.

16. Hôgen c'houi bréma en em uc'hélait enn hô palc'hder. Eunn hévelep uc'helded a zô drouk.

17. Néb éta a anavez ar mäd a dlé da ôber, ha n'her gra két, a béc'h.

V. PENNAD.

1. BRÉMA c'houi, tûd pinvidik, gwélid ha iouc'hid divar-benn ar reûz a c'hoarvézô gan-é-hoc'h.

2. Hô madon a vreïn, hô tifad a zô debret gand ar prénevêd.

3. Hoc'h aour hag hoc'h arc'hant a zô merklet ; hag ar merkl-zé a zavô da dést eon hoc'h énep, hag a zebrô hô kik ével eunn tan. Eunn tenzor a vuanégez a zastumit évid ann deision divéza.

4. Chétu gôbr al labourerien, hô deûz médet hô parkou, hag hoc'h eûz dalc'het, a gri *enn hoc'h énep* ; hag hô c'hri a zô savet bété diskouarn Aotrou ann Arnéou.

5. Banvézet hoc'h eûz war ann douar, ha maget hoc'h eûz hô kalounou gant mizou-brâz, ével évid deiz al lazérez.

6. Barnet ha lazet hoc'h eûz ann dén-gwirion, hép ma en deûz énébét ouz-hoc'h.

7. Hôgen c'houi, va breûdeûr, bézid habask, bété donédigez ann Aotrou. C'hétu argounidekoc'h hada ar frouez talvouduz eûz ann donar, a häd gand habaskded, bété ma vézô rôed d'ézhan ar *glaô* abréd, hag ar *glaô* divézad.

8. Bézid éta habask, c'houi ; ha krévait hô kalounou ; râl donédigez ann Aotrou a dôsta.

9. N'en em heskinit kéd ann eil égilé, va breûdeûr, évit na viot két barnet. C'hétu éma ar barner oud ann ôr.

10. Kémérit, va breûdeûr, ével skouer a anken, a labour hag a habaskded, ar Broféded, péré hô deûz komzet é hanô ann Aotrou.

11. Chétu é tiskleriomp gwenvidik ar ré hô deûz gouzanvet. Klevet hoc'h eûz komza eûz a habaskded

Job, ha gwélet hoc'h eûz divez ann Aotrou ; râg ann Aotrou a zô leûn a dreez hag a drugarez.

12. Hôgen dreist pép-trâ, va breûdeûr, na douit két, na dré ann Env, na dré ann douar, na dré nétrâ all é-béd. Hôgen ra vézô hô lavar : Ia, ia ; pé Nann, nann ; évit na gwézet kéd dindân ar var-nédigez.

13. Ha trist eo unan ac'hanoc'h ? Pédet. Ha laouen eo ? Kanet *meû-teûdiou Doué*.

14. Ha klanv eo unan ac'hanoc'h ? Galvet béleien ann Iliz, péré a bédô war-n-ézhann, hag a lardô anézhann gand éôl é hanô ann Aotrou :

15. Ha péden ar feiz a zavétei ann dén-klanv, hag ann Aotrou a fréalzô anézhann : ha ma en deûz gréat pec'hédou, é vézint distolet d'ézhann.

16. Kovésait hô pec'hédou ann eil d'égilé ; ha pédit ann eil évid égilé évit ma viot salvet : râk péden stard eunn dén-gwirion a hell kalz.

17. Éliaz a ioa eunn dén reû-zeûdik ével-d-omp ; hôgen goudé m'en doé pédet évit oa gouézché kéd a c'hlaô war ann douar, na gouézaz kéd a c'hlaô é-pâd tri bloaz ha c'houéac'h miz.

18. Hag hén a bédaz adarré ; hag ann Env a rôaz glaô, hag ann douar a zougaz hé frouez.

19. Va breûdeûr, mar teû eur ré ac'hanoc'h da fazia diouc'h ar wirionez, ha mar béz distrôet gand unan-bennâg ;

20. Gwézet pénsoz ann hini a zistrôid eur pec'her eûz a fazi hé bent, a virô hé éné diouc'h ar marô, hag a c'hôlôl kalz a béc'hédou.

KENTA LIZER SANT PER ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. PER, Abostol Jézuz-Krist, d'ann diavésidi a zô skifet war-héd Pontuz, Galatia, Kappadosia, Azia, ha Bitinia,

2. Péré a zô dilennet hervez râg-gwiziégez Doué ann Tâd, dré zantélez ar Spéred, dré zentidigez, ha dré sparlérez gwâd Jézuz-Krist, Grâs d'é-hoc'h, ha kalz a béoc'h.

3. Ra vézô benniget Doué ha Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini dré hé drugarez vrâz en deûz hon eil-c'hanet enn eunn espérans béô, dré zazore'hidigez Jézuz-Krist eûz a douez ar ré-varô,

4. Enn eunn digouéz divreinuz, dizaotr, diyév, a zô mired évid-hoc'h enn Énvou;

5. C'houi péré dré c'halloud Doué a zô miret dré ar feiz er zilvidigez, a dlé béza diskouézet splann enn amzer zivéza.

6. En em laouénait é kément-sé, ha pa vé réd d'é-hoc'h béza glac'haret eunn nébeûd amzer gant meûr a zrouk :

7. Évit ma vézô kavet hô feiz arnodet ével-sé, ha talvoudusoc'h égéd ann aour, a véz arnodet gand ann tân, din a veûleûdi, a c'hloar, hag a énor, pa en em ziskouézô Jézuz-Krist;

8. Péhini a garit, pétrâ-bennâg n'hoc'h eûz két hé wélet, é péhini é krédit, pétrâ-bennâg n'her gwé-lit két bréma : hag ô kridi, é tridit gand eul lévénez dilavaruz ha leûn a c'hloar,

9. O véza ma teû d'é-hoc'h silvidigez hoc'h énéou, ével divez hô feiz.

10. Ar zilvidigez-zé eo hô deûz klasket, hô deûz enklasket ar Bro-feded, péré hô deûz diouganet di-war-benn ar c'hrâs a dlié dond enn-hoc'h ;

11. Oc'h enklaskout é pé, trâ hag é pé amzer Spéred ar C'hrist a ioa enn-hô, a verké é tlié c'hoarvé-zout gouzanvou ar C'hrist, hag ar c'hloar é-c'houde hô doa diouganet.

12. Diskleriet é oé d'ézhô pé-naoz né oa kéd évit-hô, hô-unan, hôgen évid-hoc'h éc'h aozent kément-sé, a zô diskleriet d'é-hoc'h gand ar ré a brézeg ann Aviel d'é-hoc'h, dré ar Spéred-Santel kaset eûz ann Én, hag hô deûz c'hoantéet ann Éled da wélet.

13. Dré-sé gourizit kroazel hô ménôz, hag ô véza deûet poellek, gédit gand eunn espérans klôk ar c'hrâs a zô kianiget d'é-hoc'h da wélédigez Jézuz-Krist,

14. Ével bugalé sentuz, ha nann ével ma oac'h gwéchall, diwiziek ha leûn a wall-ioulou ;

15. Hôgen ével ma eo Sant ann hini en deûz hô kalvet, bézit sent ivé é pép darvoud ;

16. Râk skrived eo : Bézit sent, ô véza ma ounn Sant.

17. Ha mar galvit hô Tâd ann hini péhini n'en deûz kemm é-béd évid dén, hag a varn pép-hini hervez hé ôheriou, bévit gand doujans é-pâd ma viot *diavésidi* :

18. O c'houzout pénaoz né két dré draou breinuz, ével aour pé are'hant, oc'h hét dasprénet eûz hô puézegez gwân, hervez ma oa deûd d'é-hoc'h digand hô tadou ;

19. Hôgen dré wâd talvouduz ar C'hrist, ével eûz ann oan dinam ha difazi,

20. Péhini a zô hét râg-anavézet abarz krouidigez ar béd, hag a zô en em ziskouézet enn amzeriou divéza enn abek d'é-hoc'h,

21. C'houi péré dré-z-han a *gréd* é Doué, péhini en deûz hé zazore'het eûz a douez ar ré-varô, ha rôed d'ézhan ar c'hloar, évit ma

l'ékéot hô feiz , hag hoc'h espérans é Doué.

22. Likid hô kalounou da véza glàn gand eur zentidigez a garantez , gand eur garantez a vreür , oc'h en em garout ann eil égilé a wir galoun ;

23. C'houi péré a zô eil-ganet , nann eñz a cunn had breinuz , hôgeu eñz a cunn had divreinuz , dré c'hér ann Doué béô , a bád bépréd.

24. Râk pép kig a zô ével ar géot ; ha pép gloar ann dén a zô ével bléñ ar géot : ar géot a zec'h , hag hé vleñ a gonéz :

25. Hôgen gér ann Aotrou a choum da-vikenn ; kag ar gér-zé eo a zô bét prézéget d'é-hoc'h enn Avel.

II. PENNAD.

1. GOUDÉ éta béza dilézet pép drougiez , ha pép toucllérez , hag ann trôidellérez , hag ann hérez , hag ann Drouk-komsiou ,

2. Ével bugalé vihan névez-ganet , c'hoantait al léaz reiz ha didouéluz ; évit m'hô lakai da griski évid ar zilvidigez ;

3. Ma hoc'h eñz koulskoudé tanvée pégément eo kûn ann Aotrou.

4. Hag ô tîstaad out-han , ével oud ar méan béô , a oa bét distalet gand ann dūd , hôgen m'en doa Doué dilennet , hag énoret ,

5. Savid hoc'h-nnan , ével ma'z oc'h mein béô eunn ti spéréduz , eur vélégiez santel , évit kinniga da Zoué hostivou spéréduz hag hétuz d'ézhan dré Jéruz-Krist.

6. Dré-zé eo lavaret er Skritur : Chéto é lakaann é Sion méan penn ar c'horn , ar méan dilennet ha talvouduz brâz : ha piou-bennâg a grêdô enn-han na vézô két mezé-kéet.

7. Énores eo éta gan-é-hoc'h , c'houi péré a gréd : hôgen évid ar ré ziskrédik , ar méan hô deñz distalet ar saverien-tiez , a zô deñd da benn méan korn ,

8. Da véan stok , da véan gwall-

skouér , évid ar ré a stok oud ar gér , ha na gréd kéd enn-han .

9. Hôgen , c'houi , a zô ar wenn zilennet ar vélégiez a roué , ar bobl santel , ar vrôad c'hounézet , évit ma embannot galloud ann hini en deñz hô kalvet eñz ann dévalien d'hé c'houlou estlammuz ;

10. C'houi péré gwéchal néoac'h kéd hé bobl , hôgen bréma a zô pobl Doué ; c'houi péré n'hô poa két gonnézet hé drugarez , hag hoc'h eñz hé gonnézet bréma.

11. Va breñdeür kér , mé hô péd ével diavésidi ha pirc'hirined , d'en em viroud dioc'h ar c'hoantou kiguz , a stourm oud ann éné.

12. En em rénit errad é-touez ar Jentiled , évit , é léac'h ma lévront droug ac'hanoc'h ével eñz a wallerien , ma teñint , goudé béza gwelet hô mād-ôberiou , da veñli Doué é deiz hé wélédigez.

13. Plégid éta , eun abek da Zoué , dindân pép dén , pé dindân ar roué , péhini eo ann uc'hela ,

14. Pé dindân ar rénerien , péré a zô kaset gant-han évit gwana ar ré a ra drouk , hag évit meñli ar ré a ra vād.

15. Râ ioul Doué eo é teñfac'h dré hô mād-ôberiou da lakaad da dével diviziégez ann dūd diboeñ :

16. Ével tūd frank , ha nann ével pa vé hô frankiz é-c'hiz eur wél évit gôlei hô trougiez , hôgen ével servicherien Doué.

17. Énorid ann boll : karid hô preñdeür ; doujid Doué : sentid oue'h ar Roué.

18. Mévellou , plégit gant pép doujans d'hô mistri , nann hép-kén d'ar ré a zô mād hag habask , hôgen d'ar ré a zô asrec'huz.

19. Râg ar péz a zô hétuz da Zoué , eo ma teñfemp enn abek d'ézhan da zougen ann dristidigez ha da c'houzanvi pép gaou.

20. Pé c'hloar a zeñ d'é-hoc'h , mar gouzanvit karvanaton , ha c'houi pécherien ? Hôgen ma hô gouzanvit gand habaskded , ha c'houi oc'h ôber mād , ann dra-zé eo a zô hétuz da Zoué.

21. Râk da gement-sé eo oc'h bet galvet ; râg ar C'hrist hé-unan en deûz gouzanvet évid-omp , ô lézel d'é-hoc'h eur skouér , évit ma kerzot war hé lerc'h ;

22. *Hén* péhini n'en deûz két gread a béc'hed , hag é génou péhini n'enûz két bet kaved a droïdel ;

23. *Hén* péhini pa oa milliget , n'en deûz két milliget : pa oa gwall-gaset , n'en deûz két gourdroutet : hôgen eo en em lékeat étre daouarn ann hini a varné anézhan é-gaou ;

24. *Hén* péhini en deûz douget hor péc'hédou enn hé gorf war ar prenn , évit , goudé béza marò d'ar béc'hédou , ma vévimp d'ar wirionez. Dré hé vlonsadurioù eo oc'h bet iac'hiet.

25. Râk c'houi a oa ével dénved dianket ; hôgen bréma oc'h distrôet étrézék Mésaer hag Eskob hoc'h énéou.

III. PENNAD.

1. RA blégô ar gragez d'hô ézec'h , évit ma éz eûz eur ré ha na gréd két d'ar gêr , é vézint gounézet héb ar gêr dré vuézegez-vad hô gragez ;

2. Oc'h arvesti pénaôz eo doujans *Doué a ali* d'é-hoc'h eur vuézegez c'hlan.

3. N'en em gempennit két a-ziavéaz ô rodella hô pleô , oc'h en eme'hôlei a aour , ô viska diad kaer ;

4. Hôgen bézit ével eunn dén kuzet a galoun : é diwastidigez eur spéréd péoc'huz hag babask , a zô talvouduz brâz dirâk Doué.

5. Râg ével-sé eo gwéchal en em gempenné ar gragez santel a espéré é Doué , ô pléga dindân hô ézec'h ;

6. Evel ma senté Sara oud Abraham , oc'h hé c'hervel hé aotrou : ha c'houi a zô hé merc'hed pa embégit ervad , ha pa na grénit gand aoun é-béd.

7. Ha c'houi ivé , ézec'h , bévit gand furnez gand hô krangez , oc'h énoré anézho ével ar gwana lés-trik , hag ével ar gem-hérézed eûz

ar c'hrâs a vuez ; évit na vézô enn-hoc'h harz é-béd oud ar bédén.

8. Hôgen enn-divez bézid holl unvan , truêzek , karantézuz ével breûdeûr , tugarézuz , habask ha vuel.

9. Na rôit két droug évid droug , na malloz evit malloz ; hôgen enn-énep rôid hô pennoz ; râg évit kément-sé oc'h galvet , évit ma piaouot bennoz ann digwéz.

10. Râk mar kêr eur ré ar vuez ; ha mar fell d'ézhan gwélout deisioù mât , ra zistrôï hé déôd diouc'h ann drouk , ha ra bellai hé vuzelloù diouc'h ann touelléaz.

11. Ra zistrôï diouc'h ann drouk , ha ra rai ar mât : ra glaskô ar péoc'h , ha ra beûliô anézhan.

12. Râk daou-lagad ann Aotrou a zô war ar ré-wirion , hag hé ziskouarn a zelaou hô fedennou : hôgen dremm aon Aotrou a zô trôet a-éneb ar ré a ra drouk.

13. Ha piou a rai gaon ouz-hoc'h , ma na rit néméd vad ?

14. Hôgen ma c'houzanvit eunn dra évid ar wirionez , é viot euruz. N'hô pézet két a aoun râg hô aoun-bi , ha na zaozanit két.

15. Hôgen santélit ann Aotrou enn hô kalounou ; ha bézit daré é péb amzer da ziskleria da bép-hini pétrâ eo ann espérans a zô enn-hoc'h :

16. Hôgen gant poell ha gand douj , hag ô viroud eur goustians vad ; évit ma teûi da véza mézé-kéet ar ré a lavar droug ac'hanoc'h , hag eûz hô puézegez-vad er C'hrist.

17. Râg gwelloc'h eo , mar fell gand Doué , gouzanvi oc'h ôber vâl , égéd oc'h ôber drouk.

18. Pa eo gwir pénaôz ar C'hrist a zô marò eur véack évid hor péc'hédou , ann dén-gwirion évid ar ré-zisgwirion ; évit ma kinnigché ac'hanomp da Zoué , goudé béza marò enn hé c'hik , ha béza asbêvet enn hé Spéred.

19. Dré béhini é prézégaz d'ar ré a ioa dalc'het er prizom ;

20. Père a oa bet diskredig gwéchal , ô c'hortozi habaskded Doué

ê deisiou Noé, pa read ann arc'h, é péhini nébeùd a dūd, da lavaroud eo eiz dēn hép-kén, a oé savétéet é-kreiz ann dour ;

21. É pé zoaré é teù bréma ar vadisiant d'hô savéte, nann ann hini a zeù da c'hlanā ar c'hik, hôgen ann hini a rô eur goustians vād é Doué, dré zazorehidigez, Jézuz-Krist,

22. Péhini a zô é dourñ déou Doué, goudé béza bét. tanvéet ar marò évid hol lakaad da héred d'ar vuez peür-baduz ; a zô piijed enn Énv, goudé béza lékéad da bléga diindān-han ann Éled, ann aotrou-niérou, hag ar c'halloudou.

IV. PENNAD.

1. PA en deūz éta ar C'hrist gouzanvet eunn hé gik, en em armit ivé c'houi eūz ar ménoz-man, pénaoz néb en deūz gouzanvet enn hé gik, a zô divec'h a béc'hed :

2. Évit na vévō mui hervez c'hoan-tou ann dūd, hôgen hervez ioul Doué, é-pād ann amzer ma choumō c'hoaz er c'htk.

3. Rā a-walc'h eo d'é-hoc'h enn amzer dréménét béza heūliet ioulou ar Baganed, ô kerzoud er gadélé-siou, er gwall-ioulou, er mézventiou, enn debrérézou, enn évérézou, hag é azeūlidigez argarzuz ann idolou.

4. Souézet int bréma ô véza na gerzit mui gant-hô enn hévélep direiz a c'hadélez, hag é trouk-pédont gan-é-hoc'h.

5. Hôgen hi a zistolō kount d'ann hini a zô daré da varna ar ré-véō hag ar ré-varō.

6. Rāk dré-zé eo eo bét pré-zéged ann Aviel d'ar ré-varō ; évit ma vézint barnet hervez ann dūd er c'hik, ha ma vévint hervez Doué er spéred.

7. Hôgen divez pép-trā a dōsta : rāk-sé bēzit fūr, bēfit ha pédit.

8. Hôgen dreist pép-trā hô pézet eur garantez kendalc'huz ann eil évid égilé ; rāk ar garantez a c'hōlō meñr a béc'hed.

9. Rōid digémer ann eil d'égilé hép krōz.

10. Ra rôl pép-hini ac'hanoc'h, ével ma en deūz bét, pa'z oc'h rannerien holl c'hrasou Doué.

11. Mar komz eur ré, komzet ével pa rajé Doué : mar mēr eur ré, méret ével dré c'halloud Doué ; évit ma vézō meūlet Doué é pép-trā dré Jézuz-Krist, da bēhini co ar c'hloar hag ar galloud é anizeriou ann amzeriou. Amen.

12. Va Breñdeür, kēr, na vézit két souézet pa'z oc'h arnodet dré danijen ar gwall-ioulou, ével ma c'hoarvézehe eunn dra-hennāg a névez gan-é-hoc'h.

13. Hôgen laouénait ô véza ma bœc'h eūz hô lōd é gloasiou ar C'hrist ; évit ma en em-laouénéot-pa-en em ziskouézō enn hé c'hloar.

14. Mar d-oc'h kunuñhennet enn hanō ar C'hrist, c'houi a zô euruz ; rāk ann enor, ar c'hloar, ann ners a Zoué, hag abé Spéred ar arzaō war-n-hoc'h.

15. Hôgen na c'houzanvet dēn ac'hanoc'h ével eul lazer, pé ével eul laer, pé ével eunn deoug-ôbérour, pé ével eur ré a c'hoantafé traou ar ré all.

16. Mar gouzanv ével Kristen, na rusiet két ; hôgen meūlet hanō Doué.

17. Rāk chētu ann amzer é péhini é téraouō ar varn dré di Doué. Ha ma téraou dré-z-omp-ni, pétrā é vézō ann divez eūz ar ré ha na grédont két é Aviel Doué ?

18. Ha mar bēz a-véac'h salvét ann dēn-gwirion, péléac'h en em ziskouézō ar fallagr hag ar péc'her ?

19. Dré-zé ar ré a c'houzanv hervez ioul Doué, oc'h ôber mād-ôberiou, erbedent hô énéou d'hō C'hrouer féal, oc'h ôber vād.

V. PENNAD.

1. MÉ a béd éta ar véleien a zô enn hô touez, ha mé béleg ével-t-hô, tést eūz a c'hloasiou ar C'hrist, hag ivé kévrenneg eūz ar c'hloar a dlé bēzagwélet eunn deiz da zont :

2. Paskit dénvéd Doué a zô enn hô kreiz, oc'h évésaad nézhō nann

dré redi ; hôgen a-ioul-vad bervez Doué : nann dré eur gounid mézuz, hôgen a-c'hrad-vad :

3. Nann oc'h aotrounia war zigwéz Doué, hôgen oc'h en em rei da skouér d'ann dênved a-greiz-kaloun.

4. Ha pa en em ziskouézô prins ar vesaerien, é vézô rôed d'é-hoc'h ar gurunen diwévuz a c'hloar.

5. Ha c'houi ivé ; tûd-iaouank, sentid oud ar ré-gôz. Diskouézid holl ar vuelded ann cil d'égilé ; rak Doué a éneb oud ar ré-valc'h, hag a rô hé c'hras d'ar ré-vuel.

6. En em vuélaid éta dindân ann dourn c'halloudeg a Zoué, évit ma uc'hélai ac'hanoc'h é amzer hé vélédigez :

7. O teûrel enn-han hoc'h holl enkreuz, ô véza ma teû d'hô pré-déria.

8. Bézid dilontek ha beûit ; râg ann diaoul, hoc'h énébour, a drô war hô trô ével eul léon iuduz, ô klaskout néb a bellô da lounka.

9. Enébid out-han ô choum stard er feiz ; ô c'houzout pénaoz hô preû-

deûr père a zô *skînet* dré ar béd a c'houzanv ann hévélep enkrézou ha c'houi.

10. Ha Doué pép grâs, péhini en deûz hor galvet enn hé c'hloar peûr-haduz dré Jézuz-Krist, goudé m'hô pézô gouzanvet eunn nébeûd amzer, r'hô klôkai, r'hô krévai, r'hô stardô.

11. D'ézhan *ra vézô* ar c'hloar hag ar galloud, é amzeriou ann amzeriou. Amen.

12. Berr *a-walc'h* em êz skrivet d'é-hoc'h, war va ménô, dré Zilvanuz hor breûr kër ; ô tiskleria hag ô testénia ac'hanoc'h pénaoz gwir c'hras Doué eo ann hini é péhini é choumit stard.

13. Ann Iliz a zô, é Babilon, hag a zô dilennet ével-d-hoc'h, a zalud ac'hanoc'h, ha Mark, va mab ivé.

14. En em zaludit ann cil égilé dré eunn aff santel. *Ra vézô* ar c'hras gan-é-hoc'h holl, c'houi père a zô é Jézuz-Krist. Amen.

EIL LIZER SANT PER ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. SIMON-PER, servicher hag Abostol Jézuz-Krist, d'ar ré hô deûz bet ann hévélep feiz gan-é-omp, é gwirionez hon Doué ha Salver Jézuz-Krist.

2. Ar c'brâs hag ar péoc'h ra greskô enn-hoc'h dré ann anaoudégez a Zoué, hag a Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Evel ma en deûz rôed d'é-omp, dré hé c'halloud a Zoué, kément trâ a zell oud ar vuez hag out karantez Doué; ô rei da anaoud d'é-omp ann hini en deûz hor galvet dré hé c'hloar ha dré hé ners hé-unan;

4. Dré béhini en deûz rôed d'é-omp ar grasou brâz ha talvouduz en doa diouganet; évit ma teûfac'h gant-hô da véza kévrennek enn natur divin, goudé béza tec'het diouc'h saotr ar gwall-ioulou a zô er béd;

5. C'houi a dlé ivé lakaad hoc'h holl bréder évit framma oud hô feiz ann ners; oud ann ners ar wiziégez;

6. Oud ar wiziégez ann dilontégez; oud ann dilontégez ann habaskded; oud ann habaskded karantez-Doué;

7. Out karantez-Doué karantez-breûr; hag out karantez-breûr karantez ann nésa.

8. Ma en em gav ar grasou-zô enn-hoc'h, ha mar d'éont war-gresk, é raint pénaoz na vézô két didalvouduz ha difrouez enn-hoc'h ann anaoudégez hoc'h eûz eûz a hon Aotrou Jézuz-Krist.

9. Hôgen ann hini é péhini n'éma két kément-sé, a zô dall, hag a gerz enn cur dastourni, oc'h ankounac'haat pénaoz co bet glauet eûz hé béchadoul lôz.

10. Râk-sé, va breudeur, likid hô striv da grévaad hô kalvédigez

hag hô tilenn dré hô mad-oberion; râg oc'h ôber kément-sé na béc'hot bikenn.

11. Râg ével-sé é vézô rôed d'é-hoc'h eunn donédigez vad é rouantelez peûr-baduz hon Aotrou ha Salver Jézuz-Krist.

12. Dré-zé é tigasinn bépréd ann traou-zé da goun d'é-hoc'h; pétrâ-bennâg ma'z oc'h gwiziek ha krétéet et wirionez-zé.

13. Hôgen mé a venn pénaoz é vé reiz, é-pâd ma émounn enn tabernakl-man, é savche n ac'ha-noc'h er c'houn-zé.

14. O c'houzout pénaoz abarz nèmeûr é tilézin ann tabernakl-man, ével ma en deûz hé rôed da anaoud d'in hon Aotrou Jézuz-Krist.

15. Ha mé a lakai évez ma hellot bépréd, ha mé marô, kaout-koun eûz ann traou-man.

16. Râk né két oc'h heûlia sorc'hennou gwén, hon eûz rôed da anaoud d'é-hoc'h ann ners hag ann donédigez eûz a hon Aotrou Jézuz-Krist; hôgen goudé béza gwélet hon-unan hé veûrdez.

17. Râk rôed é oc' d'ézhan gand Doué ann Tâd ann énor hag ar c'hloar, pa laoskaz ar gér-man gand eur skéd brâz: Hé-man eo va Mâb kér, é péhini em eûz lékéat va holl garantez; sélaouit-bén.

18. Hag ar vouéz-zé hon eûz klevet ô tond eûz ann Env, pa édomp gant-han war ar menez santel.

19. Ha-béz' hon eûz lavariou startoc'h ar Broféded, da béré é talc'hit ervâd, ével da eur c'hleûzeur a luc'h enn eul léac'h téval, bété ma c'houlao ann deiz, ha ma sâv ar wérélaouen enn hô kalounou:

20. O poella da-genta pénaoz pép diougan eûz ar Skritur né két displeged dré eunn diskleriadur a-zevri.

21. Râk né kéd dré ioul ann dūd eo bêt digaset d'é-omp gwéhall ann diouganou : hôgen dré ali ar Spéred-Santel eo hô deûz komzet tūd santel Doué.

II. PENNAD.

1. HOGEN ével ma éz. eûz bêt fals-brofeded ô-touez ar hobl, é vézô ivé fals-vistré enn hô touez, péré a zigasô hérézïou kolluz, ha péré ô tinac'ha aunn Aotrou en deûz hô frénet, a dennô war-n-ézhô hô-unan eur-gollidigez buan.

2. Hâ meûr a hini a heûliô hô direïsiou, hag a lakai hent ar wirionez da véza drouk-prézéget :

3. Hag évit hô fizôni é werzint ac'hanoc'h gant komsïou trôidelluz ; hôgen hô barnédigez douget pell-zô na éhan két, hag hô c'hollidigez na gousk-két.

4. Râk ma n'en deûz két bêt Doué a'azaouez évid ann Éled hô deûz péc'het, hôgen ma en deûz hô zaolet enn-ïfern, hag hô chadennet enn dévalien, évit hô mirout bêtég ar varn ;

5. Ma n'en deûz két bêt a'azaouez évid ar béd kôz, ô véza n'en deûz miret da eizved némét Noé pré-zégour ar wirionez, pa skufaz dour al livaden war véd ann dūd fallagr ;

6. Ma en deûz dismantret kerïou Sodoma ha Gomorra, oc'h hô lakad é ludur, évid hô rei da skouér d'ar ré a vévô er fallagriez ;

7. Ma en deûz dieûbet Lot ann dén gwirion, péhini a ioa heskinet gant kunuc'hennou ha gant gadélez ann dūd fallagr ;

8. Ann dén-gwirion-zé péhini a choumé enn hô zouez, ha péhini a oa heskinet enn hé éné a-zeiz-é-deiz ; gand hô gwall-ôberïou er gwéled hag er c'hleved.

9. Ann Aotrou a oar tenna' eûz ann arnod ar ré a gâr Doué, ha miroud ar ré fallagr da zeiz ar varn évid hô gwana :

10. Ha dreist-holl ar ré péré évit gwalc'ha hô ioul budur a heûl frou-dennou ar c'hik, a zispriz ann aotrouniez, a zô balc'h, en em gar

hô-unan : ha n'hô deûz kéd a aoun ô tigas rannou fallagr ;

11. É léac'h ann Éled, pétrâ-bennâg m'az int brasoc'h é ners hag é galloud, na zougont kéd a wall varn ann eil ouc'h égilé.

12. Hôgen ar ré-mân, hénvel out loened direiz, péré hervez ann natur a zô kéméret ha lazet, ô taga gand hô drouk-komsïou ar péz na anavézont két, a vézô kollet enn hô breinadurez ;

13. Ha rôed é vézô d'ézhô ar gôbr eûz hô fallagriez, hi péré a gâr tréménout ann deïsiou enn du-diou, a zô gôlôed a zaotr hag a nammou, en em zireiz er banvé-sïou a réont gan-é-hoc'h ;

14. A zô leûn hô daou-lagad a avoultriez, hag eûz a eur péc'hed ha na élian népréd ; a zidenn étrézég enn-hô ann énéou édrô ; hô deûz hô c'haloun boazet d'ar bizôni ; a zô bugalé ar valloz.

15. Hô deûz dilézet ann hent ceûn, hag a zô fazié, oc'h heûlia hent Balaam mab Bosor, péhini a garaz gôbr hé fallagriez :

16. Hôgen hén a gavaz ann trec'h eûz hé follentez ; eunn azen mûd, péhini a gomzaz gant mouéz eunn dén a énébaz out follentez ar profed-zé.

17. Ar ré-zé a zô feunteûniou dizour, ha kommoul horellet gand ar gourventennou ; hag eunn dévalien zô a zô évit-hô.

18. Râg ô komza gant gerïou-balc'h ha rok, é tidennont dré c'hoantou lik ar c'hik, ar ré péré nébeûd a-raok a oa tég'het dioud ar ré a oa é fazi ;

19. Ô tiouganî d'ézhô ar frankiz, pétrâ-bennâg ma ind hô-unan sklaved eûz ar vreïnadurez : râk piou-bennâg a zô bêt trec'het, a zô sklâv eûz ann hini en deûz hé drec'het.

20. Râg, goudé béza en em dennet eûz a vreïnadurez ar béd dré anaoudégez hon Aotrou ha Salvel Jézuz-Krist, mar d'int trec'het oc'h en em rei a-nevez d'ann traou-zé, hô stâd divéza a zô gwâz égéd ar c'henta :

21. Râg gwell é vé béd d'ézho na anavezchent két hent ar wirionez, égét goudé béza hé anavezet distrei diouc'h ar gourc'hémenn santel a oa bét rôed d'ézhô.

22. Hôgen c'hoarvezet eo gant-hô ar pèz a levéreur dré eur gwir lavar : Ar c'hi a zô distrôet d'hé c'houeden ; hag ann bouc'h goudé béza bét gwalc'het, a zô en em ruët a-nevez er fank.

III. PENNAD.

1. CHËTU ann eil lizer a skri-vann d'é-hoc'h, va *breudeur* kër ; hag enn-hô-hô-diou é kentraouann hô spéréd gwirion dré va aliou :

2. Évit ma hô pèzô koun eûz a c'heriou ar Brofédéd santel, a béré em eûz komzet d'é-hoc'h, hag eûz a c'houc'hémennou ann Ébestel en deûz ann Aotrou há Salver rôed d'é-hoc'h.

3. Gwézit da genta pénaoz é teûi enn deisiou divéza touellérien père a heûliô hô gwall-ioulou hô-unan,

4. O lavarout : Péléac'h éma ann diougan eûz hé zonédigez ? Râg abaoé ma eo kousket ann tadou, pép-trâ a choum er stâd ma édo é derou ar béd.

5. Râk dré hô ioul eo na ouzont két pénaoz ann énvou a zô bét gréat da genta dré c'hér Doué, kerkouls hag ann douar, péhini a zô savet eûz ann dour, hag a bâd dré ann dour ;

6. Ha pénaoz koulskoudé ar béd anéûzé az éaz-da-gétdré ann traou-zé, ô véza heûzet gand dic'hlann ann dour.

7. Hôgen ann énvou hag ann douar a-vréma, a zô miret, dré ann bévélep gér évid ann tân, é deiz ar varn ha kollidigez ann dûd fal-lagr.

8. Hôgen eunn dra zô war bé-hiui na dléit két béza diwiziek, va *breudeur* kër, pénaoz dirâg ann Aotrou eunn deiz a zô ével mil bloaz, hà mil bloaz ével eunn deiz.

9. Ann Aotrou n'en deûz két

gourzézet sévénidigez hé c'hér ; é-c'hiz ma venn biniednôu ; hôgen hé hir-c'hortozidigez a ziskouéz d'é-omp, pa na fell két d'ézhan é vé kollet dèn, hôgen ma tistrôjé pép-hini d'ar binijen.

10. Hôgen deiz ann Aotrou a zeûi ével eul laer-nôz : ha neûzé gand eunn trouz brâz éz ai ann énvou é-biou : ann elfennou a deûzô gand ar c'hrouéz, hag ann douar ha kément a zô enn-han a vézô losket.

11. Pa dlé éta kément-sé holl mond-da-gét, pétrâ é tléit-hu da véza enn hô lavariou hag eunn hô karantez évid Doué ?

12. O c'hortoz hag oc'h hasta donédigez deiz ann Aotrou, é péhini ann énvou a vézô losket ha diforc'het, hag ann elfennou a vézô teûzet gand grouéz ann tân.

13. Râk nî a c'hortoz, hervez hé c'hér, énvou névez, hag eunn douar névez, é péhini é choumô ar wirionez.

14. Râk-sé, va *breudeur* kër, pa c'hortozit kément-sé, labourid é péoc'h, évit ma viot kavet gant-han dinann ha didamall.

15. Ha sellit hir-c'hortozidigez ha Aotrou ével eunn dra vâd évid hô silvidigez : é-c'hiz ma en deûz skrivet d'é-hoc'h hor breur kër Paul, hervez ar sur neuz a zô bét rôed d'ézhan ;

16. Ével ma ra ivé enn hé holl lizéri, é père é komz eûz ann traou-zé ; é père éz eûz lec'hieu diez da boella, hag a zistrô ann dûd diwiziek hag édrô, ével ar Skrituriou all, enn hô c'holl.

17. C'houi éta, va *breudeur*, père a oar kément-é, likid évez ouz-hoc'h, gand aoun, oc'h en em rei da fazi ann dûd diskiant-zé, na zeûfac'h da gouéza eûz hô stardeder.

18. Hôgen kreskid er c'hrâs hag é anaoudégez hon Aotrou ha Salver Jézuz-Krist. D'ézhan *va vézô* ar c'hloar bréma, hag é deiz ann éternité. Amen.

KENTA LIZER SANT IANN ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. *Ni a brezeg d'é-hoc'h* ar ger a vuéz, p'hini a ioa er penn-kenta, p'hini hon euz klevet, p'hini hon euz gwélet gant hon daoul-lagad, p'hini hon euz arvestet ha war b'hini hon euz lékéat hon daouarn;

2. Râg ar vuéz a zô en em ziskouezet, ha ni hon euz hé gwélet, ha ni hon euz hé zesténiet, ha ni hon euz diskleriet d'é-hoc'h ar vuéz peür-baduz, a ioa enn Tâd, hag a zô en em ziskouezet d'é-omp;

3. Hon euz gwélet ha klevet, hag hon euz prézeget d'é-hoc'h, évit ma hô pézo kévrédigez gant é-omp, ha ma vézo hor c'hévrédigez gant ann Tâd, ha gant hé Vâb Jezuz-Krist.

4. Ha kément-man a skrivomp d'é-hoc'h, évit ma en em laouénaot, ha ma vézo leün hô lévénéz.

5. Chétu ann diskleriadur hon euz klevet gant-han, hag a rôomp da anaoud d'é-hoc'h : Pénaoz Doué a zô ar goulou, ha pénaoz n'euz tévalien é-béd enn-han.

6. Ma lévéromp pénaoz hon euz kévrédigez gant-han, hag é kierzomp enn dévalien, é lévéromp gaou, ha na lieüliomp kéd ar wirionez.

7. Hôgen mar kierzomp er goulou, ével ma éma er goulou, hon euz kévrédigez ann eil gant égilé. ha gwâd Jezuz-Krist hé Vâb a c'hlan ac'hanomp a bép péc'hed.

8. Ma lévéromp n'euz kéd a béc'hed enn-omp, en em douellomp hon-unan, hag ar wirionez n'éma kéd enn-omp.

9. Mar kovésaomp hor péc'hédou, héna a zô féat ha gwirion, évid disteurel d'é-omp hor péc'hédou, hag hor glaua euz a bép fallagriez.

10. Ma lévéromp n'hon euz két péc'hed, hé lékéomp da c'haouiad, hag hé c'her n'éma kéd enn-omp.

II. PENNAD.

1. VA bôgaligou, mé a skriv ann dra-man d'é-hoc'h, évit na béc'hot két. Hôgen mar péc'h-unan-bennâg, hon euz cunn erbéder dirâg ann Tâd, Jezuz-Krist ar gwirion :

2. Hag héna eo ann hostiv évid hor péc'hédou, ha nann hép-kén évid hor ré, hôgen ivé évit ré ar béd holl.

3. Hag é kément-man é c'houlzomp ma anavézomp anezhan, ma viromp hé c'houre'hémennou.

4. Néb a lavar pénaoz éc'h anavez anezhan, ha na vir kéd hé c'houre'hémennou, a zô eur gaouiad, hag ar wirionez n'éma kéd enn-han.

5. Hôgen mar m'eur ré hé c'her, évit-gwir karantez Doué a zô klôk enn-han. Dré-zé eo éc'h ouzomp pénaoz émomp enn-han.

6. Néb a lavar é choum enn-han, a dlé kertzout ével ma en deuz kertzet.

7. Va breudeur kér, na skrivann két d'é-hoc'h eur gourc'hémenn nevez, hôgen ar gourc'hémenn kôz hoc'h euz bét er penn-kenta. Ar gourc'hémenn-kôz-zé eo ar ger hoc'h euz klevet.

8. Koulskoudé é skrivann d'é-hoc'h eur gourc'hémenn nevez, ar péz a zô gwir hag enn-han, hag enn-hoc'h; pénaoz eo tréménét ann dévalien, ha ma teñ a-vréma ar gwir c'houlou da luc'ha.

9. Néb a lavar pénaoz éma er goulou, hag a gasa hé vreür, a zô c'hoaz enn dévalien.

10. Néb agâr hé vreür, a choum

er goulou, ha n'eûz kéd a wall-skouër enn-han.

11. Hôgen néb a gasa hé vreñr, a zô enn dévalien : enn dévalien é kerz, ha né oar péleac'h éz a : rag ann dévalien é deûz dallet hé zaou-lagad.

12. Skriva a rann d'é-hoc'h, bugaligou, ô véza ma eo distaolet d'é-hoc'h hô pec'hédou enn abek d'hé hanô.

13. Skriva a rann d'é-hoc'h, tadou, ô véza ma hoc'h eûz anavézet ann hini a zô adaleg ar penn-kenta. Skriva a rann d'é-hoc'h, tûd-iaouank, ô véza ma hoc'h eûz trec'het ar *spéred* droug.

14. Skriva a rann d'é-hoc'h, bugalé, ô véza ma hoc'h eûz anavézet ann Tâd. Skriva a rann d'é-hoc'h, tûd-iaouank, ô véza ma oc'h kré, ma choum gér Doué enn-hoc'h, ha ma hoc'h eûz trec'het ar *spéred* droug.

15. Na girit kéd ar béd, nag ar péz a zô er béd. Mar kar eur ré ar béd, n'éma két karantez ann Tâd enn-han.

16. Râg kéمند a zô er béd a zô droug-ioul ar c'hik, ha droug-ioul ann daou-lagad, ha balc'hder ar vuez ; ar péz na zeû kéd eûz ann Tâd, hôgen eûz ar béd.

17. Ar béd a drémenn, hag hé zroug-ioul ivé. Hôgen néb a ra ioul Doué, a choum da-vikenn.

18. Bugaligou, ann heur zivéza eo, hag ével ma hoc'h eûz klevet pénaoz é tlé dond ann Antikrist, bréma éz eûz meûr a Antikrist : hag achanô ec'h ouzomp pénaoz eo deûed ann heur zivéza.

19. Ac'hanomp int savet, hôgen né oant kéd ac'hanomp : râk ma oant béd ac'hanomp, é vijend ivé choumet gan-é-omp ; hôgen évit ma vijé gouézet pénaoz n'int kéd holl ac'hanomp.

20. Hôgen c'houi hoc'h eûz bét lardérez ar *Spéred-Santel*, hag ec'h anavézit pép-trâ.

21. N'em eûz két skrivet d'é-hoc'h ével da dûd péré na anavézont kéd ar wirionez, hôgen ével

d'ar ré hé anavez ; hag ar gaou na zeû kéd eûz ar wirionez.

22. Piou a zô gaouiad, néméd ann hini a nac'h pénaoz Jézuz eo ar C'hrist ? Hen-nez eo eunn Antikrist, pébini a nac'h ann Tâd hag ar Mâb.

23. Piou-bennâg a nac'h ar Mâb, na anavez kéd ann Tâd ; ha piou-benoâg a ansoû ar Mâb, a anavez ivé ann Tâd.

24. Ra choumô enn-hoc'h ar péz hoc'h eûz klevet adaleg ar penn-kenta. Ma choum enn-hoc'h ar péz hoc'h eûz klevet adaleg ar penn-kenta, é choumod ivé c'houi er Mâb hag enn Tâd.

25. Ha kéمند-sé eo en deûz gwéstlet d'é-omp, ô wéstla ar vuez peûr-baduz.

26. Chétu pétrâ a skrivann d'é-hoc'h diwar-benn ar ré a zeû d'hô touella.

27. Ha c'houi, ra choumô enn-hoc'h al lardérez a zô bét rôed d'é-hoc'h gant *Mab Doué*. Ha n'hoc'h eûz kéd a ézomm é teûfé dén d'hô teski : hôgen ével ma teû al lardérez-zé da ziski d'é-hoc'h pép-trâ, ha ma'z eo ar wirionez, ha nann ar gaou, ével-sé choumid er péz en deûz desket d'é-hoc'h.

28. Bréma éta, va bugaligou, choumid enn-han ; évit, pa en em ziskouézô, ma hor bezô fisians, ha na vézimp két mézékéet gant-han pa zeûi.

29. Mar gouzoc'h pénaoz eo gwirion *Doué*, gwézit pénaoz kéمند dén a vev hervez ar wirionez, a zô ganed diout-han.

III. PENNAD.

1. GWÉLIT pébez karantez en deûz rôed ann Tâd d'é-omp, oc'h hol lakaad da véza galvet ha da véza *évit-gwir* mipien da Zoué. Dré-zé eo na anavez kéd ar béd ac'hanomp, ô véza na anavez kéd anézhan.

2. Va *breudeur* kér, mipien Doué omb bréma ; hôgen n'en em ziskouéz két c'hoaz ar péz a vézimp. Gouzoud a réomp pénaoz pa en

em ziskoutêzô Jêzuz-Krist , é vé-
zimp hénnel out-han , râg hé wé-
lout a raimp ével ma éma.

5. Ha Piou-bennâg en deûz ann
espérantz-zé enn-han , en em zan-
têlô ével ma eo sant hé-unan.

4. Piou-bennâg a ra eur péc'hed ,
a ra ivé eunn direiz ; râg eunn di-
reiz eo ar péc'hed.

5. Ha c'houi a oar pénaoz eo en
em ziskouezet évit lémel hor pé-
c'hédou ; ha n'eûz kéd a béc'hed
enn-han.

6. Piou-bennâg a choum enn-
han , na béc'h két : ha piou-ben-
nâg a béc'h , na wél kéd anézhan ,
ha na anavez kéd anézhan.

7. Va bugaligou , na douellet dén
achanoc'h. Néb a ra ar wirionez ,
a zô gwirion , ével ma eo gwirion
Jêzuz-Krist.

8. Néb a ra ar péc'hed , zeû
eûz ann diaoul ; râg ann diaoul a
béc'h abaoé ann derou. Ha dré-
zé eo deûet Mâb Doué , évid dis-
kara ôberiou ann diaoul.

9. Piou-bennâg a zô ganet eûz
a Zoué , na ra kéd a béc'hed ;
râg hé hâd a choum enn-han , ha
na hell két péc'hi , ô véza ma eo
ganet eûz a Zoué.

10. É kément-sé eo anat mipien
Doué , ha mipien ann diaoul. Piou-
bennâg n'eo két gwirion , na zeû
kéd a Zoué , ken-nébeûd hag ann
hini ha na gâr kéd hé vreûr.

11. Râg ar péz a zô bét rôed
da anaoud d'é-hoc'h , hag hoc'h
eûz klevet adaleg ar penn-kenta ,
eo ma en em gerrot ann eil égilé.

12. Naon ével Kain , péhini a
eo deûed eûz ann drouk , hag a
lazaz hé vreûr. Ha pérâg é lazaz-
hén anézhan ? O véza ma oa droug
hé ôberiou , ha ma oa mûd ré
hé vreûr.

13. Na vézit két souézet , va breû-
deûr , mar teû ar béd d'hô kasaat.

14. Nî a oar pénaoz omp tré-
ménét eûz ar marô d'ar vuez , ô
véza ma karomp hor breûdeûr.
Nép na gâr két , a choum er marô.

15. Piou-bennâg a gasa hé vreûr ,
a zô lazer-dén : ha c'houi a oar

pénaoz lazer-dén é-béd n'en deûz
ar vuez peûr-baduz ô choum enn-
han.

16. Anaoud a réomp karantez
Doué enn hor c'hénver , ô véza
ma en deûz rôed hé vuez évid-
omp. Ha nî a dlé ivé rei hor buez
évid hor breûdeûr.

17. Ma en deûz unan-bennâg
madou ar béd-man , hag é wêlô
hé vreûr enn ézomm , hag é serrô
hé galoun d'ézhan , pénaoz é chou-
mô enn-han karantez Doué ?

18. Va bugaligou , na garomp
két dré c'hér , pé dré zéôd , hôgen
gant ôber ha gant gwirionez.

19. Ha dré-zé eo éc'h anavezomp
pénaoz é teûomp eûz ar wirionez ,
ha pénaoz é krétaimp hor c'halou-
nou dira-z-han.

20. Mar teû hor c'haloun da
damallout ac'hanomp , Doué a zô
brasoc'h éged hor c'haloun , hag
éc'h anavez pép-trâ.

21. Va breûdeûr kër , ma na
zeû két hor c'haloun d'hon tamal-
lout , kon eûz fisians dirâk Doué.

22. Ha pétrâ-bennâg ma c'houl-
lennimp digant-han , hé rôî d'é-omp ;
ô véza ma viromp hé c'houreché-
mennou , ha ma réomb ar péz a
blij d'ézhan.

23. Hag hé-man eo hé c'hour-
c'hémenn : Ma krédimp é hanô Jê-
zuz-Krist hé Vâb , ha ma en em
girimp ann eil égilé , ével ma en
deûz hé c'hourc'hémenned d'é-omp.

24. Hag ann hini a vir hé c'hour-
c'hémennou , a choum é Doué , ha
Doué enn-han : ha dré ar Spéred
en deûz rôed d'é-omp eo é c'houl-
zomp pénaoz é choum enn-omp.

IV. PENNAD.

1. VA breûdeûr kër , na grédit
kéd da hép spéred , hôgen anodit
mar d-eo spérédou eûz a Zoué :
râk meûr a fals-profed a zô saved
er béd.

2. Chétu diouc'h pétrâ éc'h apa-
vézot spéred Doué. Kément spé-
red a ansav pénaoz Jêzuz-Krist a zô
deûst er c'hik , a zô eûz a Zoué.

3. Ha kément spéred a rann Jézuz-Krist, né kéd eûz a Zoué ; hag hen-nez eo ann Antikrist, péhini hoc'h eûz klevet a dliê dont, hag a zô a-vréma er béd.

4. C'houi a zô eûz a Zoué, va bugaligou, hag hoc'h eûz hé dré-c'het, ô véza ma eo brasoc'h aun hini a zô enn-hoc'h, égéd ann hini a zô er béd.

5. Eûz ar béd int ; rāk-sé é komzont hervez ar béd, hag ar béd a zélaon anézho.

6. Ni a zô eûz a Zoué. Néb a anavez Doué, a zélaou ac'hanomp : nép né kéd eûz a Zoué, na zélaou kéd ac'hanomp. Diouc'h kément-sé eo éc'h anavézomp ar spéred a wirionez, hag ar spéred a c'haon.

7. Va *breudeûr* kér, en em garomp ann eil égilé : rāk ar garantez a zô eûz a Zoué. Ha kément hini a gār, a zô ganet eûz a Zoué, hag a anavez Doué.

8. Nép na gār két, na anavez kéd Doué : rāk Doué a zô karantez.

9. É kément-man eo en em ziskouezet karantez Doué enn hor c'hénver, ma en deûz kased hé Vap penn-her er béd, évit ma vévimp dré-z-han.

10. É kément-man éma ar garantez ; nann ô véza ma hon eûz kared Doué, hôgen ô véza ma en deûz hor c'haret da-genta, ha ma en deûz kased hé Vap da hostiv evid hor péc'hédou.

11. Va *breudeûr* kér, ma en deûz Doué hor c'haret ével-sé, é tléomb ivé en em garout ann eil égilé.

12. Déa n'en deûz biskoaz gwélet Doué. Ma en em garomp ann eil égilé, Doué a choum enn-omp, hag hé garantez a zô klòk enn-omp.

13. Diouc'h kément-man éc'h anavézomp pénaoz é choumomp enn-han, hag hén enn-omp, ô véza ma en deûz rôed d'é-omp lôd eûz hé Spéred.

14. Ha nî hon eûz gwélet, ha nî a hell da desténia, pénaoz ann Tâd en deûz kased hé Vap da Zilver d'ar béd.

15. Piou-bennâg a ansavô pénaoz Jézuz a zô Mâb Doué, Doué a choum enn-han, hag hén é Doué.

16. Ha nî hon eûz anavézet ha krédet ar garantez en deûz Doué evid-omp. Doué a zô karantez ; ha néb a zô er garantez, a choum é Doué, ha Doué enn-han.

17. É kément-man eo klòk karantez Doué enn-omp, ma hon eûz sisians é deiz ar varn : rāk ével ma éma-hén, émomb ivé er béd-man.

18. Ann aoun n'éma két er garantez : hôgen ar garantez klòk a gās-kuit ann aoun ; rāk ann aoun é deûz poan *gant-hi* ; ha néb en deûz aoun, né két klòk er garantez.

19. Karomp éta Doué nî, ô véza ma en deûz Doué hor c'haret da-genta.

20. Piou-bennâg a lavar ; Doué a garann, hag a gasa hé vreûr, a zô eur gaouiad. Rāk nép na gār kéd hé vreûr péhini a wél, pénaoz é hellô-hén karoud Doué péhini na wél két ?

* 21. Hag ar gourc'hémenn-man hon eûz hét digand Doué : Pénaoz néb a gār Doué, a dlé ivé karoud hé vreûr.

V. PENNAD.

1. KÉMEND hini a gréd pénaoz Jézuz eo ar C'hrist, a zô ganet eûz a Zoué : ha kément hini a gār ann hini en deûz ganet, a gār ivé ann hini a zô hét ganet gant-han.

2. Diouc'h kément-man éc'h anavézomp pénaoz é karomp bugalé Doué, pa garomp Doué, ha pa viromp hé c'hourc'hémennou.

3. Rāk karantez Doué eo, ma viromp hé c'hourc'hémennou ; hag hé c'hourc'hémennou n'int két be-c'hiuz.

4. Rāk kément-trâ a zô ganet eûz a Zoué, a drec'h ar béd : bag ar gounid-zé péhini a drec'h ar béd, eo hor feiz.

5. Piou eo ann hini a drec'h ar béd, néméd ann hini a gréd pénaoz Jézuz a zô Mâb Doué.

6. Ann bévélep Jézuz-Krist eo

pehina a zô deüed dré ann dour ha dré ar gwâd : nann dré ann dour hép-kén, hôgen dré ann dour ha dré ar gwâd. Hag ar Spéred eo, pehini a zeü da desténia pénaoz ar C'hrist eo ar wirionez.

7. Râk tri int a rô testéni enn Énv : ann Tâd, ar Gér, hag ar Spéred-Santel ; hag ann tri-zé n'int néméd eunn hévelep trâ.

8. Ha tri int a rô testéni war ann douar : ar Spéred, ann Dour, hag ar Gwâd ; hag ann tri-zé n'int néméd eunn hévelep trâ.

9. Ma hon eûz digéméret testéni ann dûd, testéni Doué a zô brasoc'h : ha chëts ann desténi vrâz-zé en deûz rôed Doué hé-nuan diwar-benn hé Vâb.

10. Néb a gréd é Mâb Doué, en deûz testéni Doué enn-han. Nép na gréd kéd er Mâb, a laka Doué da c'haouiad, ô véza na gréd két enn desténi enn deûz rôed Doué diwar-benn hé Vâb.

11. Hag ann desténi-zé eo, pénaoz Doué en deûz rôed d'é-omp ar vuez peür-baduz, ha ma'z eo ar vuez-zé enn hé Vâb.

12. Néb en deûz ar Mâb, en deûz ar vuez ; nép n'en deûz kéd ar Mâb, n'en deûz kéd ar vuez.

13. Kément-mañ a skrivann d'é-hoc'h, évit ma viot pénaoz hoc'h eûz ar vuez peür-baduz, c'houi péré a gréd é hanô Mâb Doué.

14. Hag hé-mañ eo ar fisians hon eûz enn-han, pénaoz pétrâ-bennâg ma c'houlennimp digant-han hervez hé ioul, é sêlaouô ac'hanomp.

15. Ha gouzoud a réomp pénaoz é sêlaou ouz-omp é kémened a c'houlennomp digant-han : hag hé c'houlzoud a réomp, ô véza ma hon eûz bêt ar péz hon eûz goulennet digant-han.

16. Mar gwél eur ré hé vreür oc'h ôber eur péched a na'z a kéd d'ar marô, pédet, hag é vézô rôed ar vuez d'ar péched, ma n'éz a kéd hé béc'hed d'ar marô. Eur péched zô hag a ia d'ar marô, né kéd évid hen-uez é lavarann pidi.

17. Pép drougiez a zô péched ; hôgen eur péched zô hag a ia d'ar marô.

18. Gouzoud a réomp pénaoz kémened hini a zô ganet a Zoué, na béc'h két : hôgen ar ganédigez a Zoué a vir anézhan, hag ann drouk na stok kéd out-han.

19. Gouzoud a réomp pénaoz éz omp a Zoué : hag ar béd holl en em gav diindân ann drouk-spéred.

20. Ha gouzoud a réomp pénaoz eo deüet Mâb Doué, hag en deûz rôed d'é-omp ar poell évid anaoud ar gwir Zoué, hag évit béza enn hé wir Vâb. Hén eo ar gwir Zoué, hag ar vuez peür-baduz.

21. Va bugaligou, en em zivallit dioc'h ann idolou. Amen.

EIL LIZER SANT IANN ABOSTOL.

1. AR bélek d'ann itroun Élekta, ha d'hé bugalé, péré a garann er wirionez, ha nann mé va-unan, hōgen ar réholl a anavez ar wirionez;

2. Enn abek d'ar wirionez a choum enn-omp, hag a vézō gan-é-omp da virvikenn.

3. Ra vézō gan-é-hoc'h ar c'hrâs, ann trugarez, hag ar péoc'h digand Doué ann Tâd, ha *digant* Jézuz-Krist Mâb ann Tâd, er wirionez hag er garantez.

4. En em laouénéet brâz ounn ô wélout hiniennou eûz da vipien ô kerzout er wirionez, hervez ar gourc'hémenn a zō rôed d'é-omp gand ann Tâd.

5. Ha bréma é pédann ac'hanod, itroun, nann ével ma skriften d'id eur gourc'hémenn névez, hogen é-c'hiz ma eo hét rôed d'é-omp adalek ar penn-kenta, Ma en em girimp ann eil égilé.

6. Hag hou-man eo ar garantez, ma kerzimp hervez gourc'hémennou Doué. Râg hé-man eo ar gourc'hémenn, ma kerzot enn-han, ével ma boc'h eûz hé gleved adaleg ar enn-kenta.

7. Râk kalz touellérien a zō savet

er béd, péré na ansavont két pénaoz eo deûet Jézuz-Krist er c'hik : hen-nez eo ann toueller hag ann Antikrist.

8. Likid évez, c'houi, gand aoun na gollae'h ar péz boc'h eûz gréat, hōgen ma vézō rôed d'é-hoc'h eur gōpr leûn.

9. Piou-bennâg a dec'h, ha na choum két é kélénadurez ar C'hris, n'en deûz kéd Doué : ha néb a choum er gélénadurez, hen-nez en deûz hag ann Tâd hag ar Mâb.

10. Mar teû eur ré d'hô kavout, ha ma na zoug két ar gélénadurez-zé, na zigémérit kéd anézhan enn hô ti, ha na livirit két Deiz-mâd d'ézhan.

11. Râk néb a lavar Deiz-miâd d'ézhan, zō kévrenneck enn hé wall ôberiou.

12. Pétrâ-bennâg m'am boa kalz a draou da skriva d'é-hoc'h, né két felled d'in hé ôber gant paper ha liou : râk mé a esper mond d'hô kwélout, ha komza ouz-hoc'h bégouc'h-vég; évit ma vézō leûn hô lévénez.

13. Mipien da c'hoar Élekta a zalud ac'hanod.

TRÉDÉ LIZER SANTI IANN ABOSTOL.

1. AR bélek da Gaiuz va miñoun
kér, péhini a garann er wirionez.

2. Va *miñoun* kér, mé a béd
Doué ma vézi euruz ha iac'h, ével
ma eo euruz da éné.

3. En em laouénéet brâz ounn,
pa eo deüet ar vreñdeür, ha pa
hò deüz rôet testéni d'az gwirio-
nez, ô lavarout pénaoz é kerzez er
wirionez.

4. N'em eüz kéd a vrasoc'h lévénez,
égét klevout pénaoz va bugalé a
gerz er wirionez.

5. Va *miñoun* kér, eunn dra vâd
a réz, pa brédériez ar vreñdeür,
ha dreist-holl ann diavésidi,

6. Pére hò deüz rôet testéni d'az
karantez dirâg ann Iliz : hag er-
vâd é ri lakaad hò ambrouga enn
eunn doaré din a Zoué.

7. Râg évid hé hanô eo ind éat
enn hent, hép kémérout nétrâ di-
gand ar Jentiled.

8. Ni a dlé éta hò digémérout
enn doaré-zé, évit ma vézimp ken-
ôberourien ar wirionez.

9. Skrivet em bijé martézé d'ann
Iliz ; hôgen Diotréfez péhini a gar

béza ar c'henta enn-hi, na fell
kéd d'ézhan hon digémérout.

10. Râk-sé mar teüann, é tiskoué-
zinn d'ézhan pébez droug a ra pa
wall-gomz diwar hor penn ; ha pa
na vé kéd a-wale'h, na zigémer
kéd hé-unan ar vreñdeür ; hôgen
miroud a ra c'hoaz oud ar ré a
fellfé d'ézhô hò digémérout, hag
hò c'hâs er-méaz eüz ann Iliz.

11. Va *miñoun* kér, na heñl
két ar péz a zô drouk, hôgen ar
péz a zô mâd. Néb a ra vâd a zô
eüz a Zoué ; ha néb a ra fall ua
wél kéd Doué.

12. Aun holl a rô testéni vâd da
Zémétriaz, hag ar wirionez hé-
unan : ha ni hon-unan a rô testéni
d'ézhan ; ha c'houi a oar pénaoz
hon testéni a zô gwir.

13. Meür a drâ em boa da skriva
d'id, hôgen na fell két d'in skriva
d'id gant liou ha gand eur bluen :

14. Râk mé a esper da wélou
abarz némeür, hag é komzimp bég-
ouc'h-vég. Péoc'h d'id. Hor mi-
ñouned *ac'hann* a zalud *ac'hanod*.
Salud hor miñouned dré hò hanô.

LIZER KATOLIK SANT JUDAZ ABOSTOL.

1. JUDAZ, servicher Jézuz-Krist, ha breür Jakez, d'ar ré a zô dilennet gand Doué ann Tâd, hag a zô miret gant Jézuz-Krist, goudé béza hô galvet.

2. Ra greskô enn-hoc'h ann trugarez, ar péoc'h hag ar garantez.

3. Va *minouñed* kér, c'hoant em boa da skriva d'é-hoc'h diwar-benn hor c'hen-feiz, hag hiriô eo réd d'in skriva d'é-hoc'h, évid hoc'h erbédi da vrézélékaat évid ar feiz a zô bêt rôed eur véach d'ar zent,

4. Râg en em ruzed éz eñz enn hô touez tûd fallagr (diwar-benn péré é oa bêt diouganet ar var-nédigez-zé), péré a gemm gras hon Doué évid al likaouérez, hag a nac'h Jézuz-Krist, pébini eo ar Mestr hép-kén hag hon Aotrou.

5. Hôgen mé a fell d'in digas da goun d'é-hoc'h ar péz hoc'h eñz desket eur véach, pénaoz ann Aotrou goudé béza dieûbet ar bobl eñz a zouar ann Éjipt, a gollaz d'ann eil véach ar ré n'hô doa két krédet;

6. Pénaoz é talc'h enn dévalien hag é vir bété barn ann deiz brâz, goudé béza hô staget, gand éréou peür-baduz, ann Eled, péré n'hô deûz két miret hô aotrouniez, hag a zô éat-kuit eñz hô zi hô-unan.

7. Ével ma eo deñet Sodoma ha Gomorra, hag ar c'heriou war hô zro, péré a oa en em zirolett ével-t-hô er c'hadélez, hag a oa éat wac-lerc'h eur c'hik a-ziavéaz, da véza skouër d'ann tân peür-baduz gand ar boan hô deûz gouzanvet;

8. Eñn hévélep doaré ar ré-man a zaotr ivé hô c'hik, a zispriiz ann aotrouniez, hag a zrouk-prézeg gand ar veürdez.

9. Hôgen Mikéal ann Arc'hel, pa strivé gand ann diaoul diwar-benn korf Moizez, na grédaz két hé varna gand drouk-prézeg; hôgen

lavaroud a réaz; Ra drec'hô ann Aotrou ac'hanod.

10. Hôgen ar ré-man a zrouk-prézeg eñz ar péz ha na ouzont két: hag en em zaotra a réont é kément a anavézont, ével loened direiz.

11. Gwâ hi, râk kerzet hô deûz é hent Kain, touellet int bêt dré ar gôbr ével Balaam, kollet int bêt évid hô enébiez ével Koré.

12. Ar ré-zé a zô ann dismégans eñz hô panvésiou a *garantez*, pa zebront enn-hô héb aoun, ha na glaskont néméd en em vaga hô-unan; koabr dizour int, péré a zô kaset tu-man ha tu-hont gand ann avel: gwéz ann diskar-amzer int, péré a zô difrouez, diou véach marô, ha die'hrisiennet:

13. Kômimou diboeñ eñz ar mô int, péré a daol ével eunn éun hô lousdôni: stered réd int, évit péré eo miret eur stourm téñval da vikkenn.

14. Diwar hô fenn eo en deñz diouganet Énok, pébini eo bêt ar seizved adaleg Adam, ô lavarout: Chétu ann Aotrou a zeñ gand eunn niver brâz eñz hé zent,

15. Évid dougen hé varn war ann holl dud, hag évit kendrec'hi ann holl gonsiou flemmuz a lavar ar fallagred-zé a-énep Doué.

16. Ar ré-zé a zô krôzerien flemmuz, péré a gerz hervez hô c'hoantou, hag a lavar komsiou balc'h, oc'h énorî ann dud diouc'h ar gouñid a zeñ d'ézhô.

17. Hôgen évid-hoc'h, va *breûdeür* kér, hô pézet koun eñz ar geriou a zô bêt diouganet gand Ebestel hon Aotrou Jézuz-Krist,

18. Péré a lavaré d'é-hoc'h pénaoz enn amzer zivéza é teñi touellerien péré a gerz er fallagriez hervez hô c'hoantou hô-unan.

19. Ar ré-zé a zô tûd hag en em rann hô-unan, ével loéned, ô véza n'éma kéd ar Spéred gant-hô.

20. Hôgen c'houi, va *breudeur* kér, oc'h en em zével hoc'h-unan ével eunn ti war hô feiz santel meûrbéd, hag ô pidi dré ar Spéred-Santel,

21. En em virit é karantez Doué, ô c'hortozi trugarez hon Aotrou Jézuz-Krist er vuez peûr-baduz.

22. Tamallid ar ré a zô barnet :

23. Savétéit lôd oc'h hô zenna eûz ann tân. Hô pézet truez oud

ar ré all dré aoun ; ha kasait ével eur zaé saotret kéمند a zalc'h eûz a vreïnadurez ar c'hik.

24. Hôgen d'ann hini a zô gal-loudek a-walc'h évid hô mirout hép péc'hed, hag évid hô tigas dinam dirâg hé c'bloar, hag el lévénez é donédigez hon Aotrou Jézuz-Krist,

25. Da Zoué hép-kén hor Salver, dré Jézuz-Krist hon Aotrou, *ra vézô* ar c'hloar hag ar veûrdez, ar gal-loud hag ann aotrouniez, abarz ann holl amzeriou, ha bréma, hag é holl amzeriou ann amzeriou. Amen.

APOKALIPS PÉ DISRÉVEL SANT IANN ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. DISRÉVEL Jézuz-Krist, a zô bêt rôed d'ézhan gand Doué, évid diskleria d'hé zervicherien ann traou a dlé choarvézout abarz nèmeñr; hag en deûz rôed da anaoud dré hé Éal en deûz kaset da Iann hé zervicher,

2. Péhini en deûz rôet testéni da c'hér Doué, hag a rô testéni da Jézuz-Krist, eûz a gément en deûz gwélet.

3. Euruz ann hini a lenn hag a zélaou geriou ann diougan-man, hag a vir ann traou a zô skrivet enn-hañ; râg ann amzer a zô tûst.

4. Iann d'ar seiz Iliz a zô enn Azia : Ar c'hêr hag ar péoc'h ra vézê gan-é-hoc'h dré ann hini a zô, hag a zô bet, hag a dlé dont; ha dre ar seiz Spéred, a zô dirâg hé drôn;

5. Ha dré Jézuz-Krist, péhini eo ann tést gwirion, ar C'henta-gaet eûz a douez ar rê-varô, hag ar Prins eûz a Rouéed ann douar; péhini en deûz hor c'haret, hag hor gwalc'het eûz hor péc'hédou enn hé wâd;

6. Ha péhini en deûz hol lékéat da rouantélez ha da véleien da Zoué hé Dâd : d'ézhan *ra vézê* ar c'bloar hag ar véli é amzeriou ann amzeriou. Amen.

7. Chétu é teû gand ar c'hoabr; ha pép lagad her gwélô, ar ré *zô-tén* hô deûz hé doulet : hag holl boblou ann douar a geinô pa her gwélint. Evel-sé eo. Amen.

8. Mé eo Alfa hag Oméga, ann derou hag ann divéz, émé ann Aotrou Doué, péhini a zô, hag a zô bêt, hag a dlé dont, ann holl-c'halloudek.

9. Mé Iann hô preñr, ha péhini eûz va lûd enn enkrez,

er rouantélez, hag é habaskded Jézuz-Krist, ounn bêt enn énézen a c'halveur Patmos, en abek da c'hér Doué, ha da desténi Jézuz-Krist.

10. Eur Zulvez é oenn *estlam-met* é spéred, hag é kleviz adré d'in eur vouéz é-c'hiz son cunn drompil,

11. Hag a lavaré : Skrîv enn eul levr ar péz a vélez, ha kâs-hén d'ar seiz Iliz a zô enn Azia, da Éfêzuz, ha da Smirna, ha da Bergamuz, ha da Diatira, ha da Zardis, ha da Filadelfia, ha da Laodiséa.

12. Ha mé a drôaz, évit gwélout a *bidou* é oa ar vouéz a gomzé ouz-in : ha pa oenn trôet é wéliz seiz kantoler aour;

13. Hag é-kreiz ar seiz kantoler aour, *unan* hénvel out Mâh ann den, gwisket gand eur zac bir, ha gourizet a-iz hé zivronn gand eur gouriz aour.

14. Hé henn hag hé vlêô a oa gwenn ével gioan gwenn, hag ével ann ere'h; hag hé zaou-lagad a oa ével eur flamm tân;

15. Hag hé dreid a oa hénvel oud arm, pa éma enn eur fourn dân; hag hé vouéz ével ann tronzeûz a galz a zoureier.

16. Énn hé zourn déou en doa seiz stéren : hag eûz hé c'hénou é teû eur c'héléz a zaou lemm : hag hé zremm a oa ker skéduz hag ann héol enn hé ners.

17. Ha pa wéliz anézhan, é kouéz d'hé dreid ével marô. Hag hén a lékéaz hé zourn déou war-n-oun, ô lavarout : N'az péz kéd a aour; mé eo ar c'henta hag ann divéza :

18. Béo ounn, hag ounn bêt marô; ha c'hétu ounn béô é amzeriou ann amzeriou, hag éma gan-én alc'houésiou ar marô hag ann ileia.

19. Skrîv éta ar péz éc'h eûz gwélet, hag ar péz a zô, hag ar péz a dlé béza goudé.

20. Chétu ann diskleriadur eûz ar seiz stéren éc'h eûz gwélet em dourn déou, hag eûz ar seiz kantoler aour. Ar seiz stéren, eo ann Éled eûz ar seiz Iliz : hag ar seiz kantoler, eo ar seiz Iliz.

II. PENNAD.

1. SKRIV da Éal Iliz Éfézuz : Chétu pétrâ a lavar ann hini a zalc'h ar seiz stéren enn hé zourn déou, hag a gerz é-kreiz ar seiz kantoler aour :

2. Mé a anavez da ôberiou, ha da labour, ha da habaskded ha pénaoz na hellez két gouzanvi ar ré-zrouk ; ha pénaoz ô véza arnodet ar ré a lavar int Ébestel, ha n'int két, éc'h eûz hô c'havet gaouiadet :

3. Pénaoz oud habask, bag éc'h eûz gouzanvet enn abek d'am hanô, ha n'éc'h eûz két kollet kaloun.

4. Hôgen eunn dra em eûz da rébecha d'id, pénaoz éc'h eûz dilézet da garantez genta.

5. Az péz koun éta a béléc'h out kouezet ; grâ pinijen, ha distro d'as ôberiou kenta : anéz é tehin d'az kavout, hag é tenninn da kantoler eûz hé léac'h, ma na réz pinijen.

6. Hôgen ann dra-man éc'h eûz a vâd, é kaséez ôberiou ann Nikolaité, péré a gasaann ivé.

7. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou : D'ar gounidek é rôinn da zibri eûz ar wézen a vuez, a zô é-kreiz paradoz ya Doué.

8. Skrîv ivé da Éal Iliz Smirna : Chétu pétrâ a lavar ann hini a zô ar c'henta hag ann divéza, ann hini a zô bêt marô, hag a zô béô :

9. Mé a anavez da enkreiz, ha da baourentez ; hôgen pinvidig oud, ô véza ma lavar droug ach'anod ar ré a lavar int Iuzevien, ha n'int két, hôgen péré a zô sinagog Satan.

10. N'az péz kéd a aoun eûz ar péz az lakaint da c'houzanvi. Chétu ann diaoul a lakai hiniennou ac'hanoc'h er vâc'h, évit ma viot arnodet, hag é viot enkrezet é-pâd dék dervez. Béz féal bêtég ar marô, hag é rôinn d'id ar gurunen a vuez.

11. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou : Néb a vézô gounidek, na vézô két gloazet gand ann eil varô.

12. Skrîv ivé da Éal Iliz Pergamuz : Chétu pétrâ a lavar ann hini en deûz eur c'hlézé a zaoulemm :

13. Mé a oar pénaoz é choumez el léac'h ma éma trôn Satan ; pénaoz éc'h eûz dalc'het va hanô, ha n'éc'h eûz két nac'het va feiz, enn deisiou zô-kén é péré é oé lazé Antipaz va zést féal, enn hô touez, é peléc'h é chom Satan.

14. Hôgen eunn dra-bennâg em eûz da rébecha d'id, pénaoz éc'h eûz tûd enn da douez hag a zalc'h kélénadurez Balaam, péhini a zeské da Valak lakaat gwall-skouér dirâk mapien Israel, dré ar péz a zébrent ha dré hô gadélez.

15. Béz' éc'h eûz ivé gan-éz hag a zalc'h kélénadurez ann Nikolaité.

16. Grâ ivé pinijen : anéz étehin d'az kavout abarz nèmeûr, hag é stourminn out-hô gant klézé va génou.

17. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou : D'ar gounidek é rôinn ar mann kuzet, hag é rôinn ivé eur méan gwenn, ha war ar méan-zé é vézô skrivet eunn hanô nevez, ha na anavez dén néméd ann hini da b'hini eo bêt rôet.

18. Skrîv ivé da Éal Iliz Tiatira : Chétu pétrâ a lavar Mâb Doué, péhini en deûz daou-lagad ével eur flamm tân, ha treid ével arm :

19. Anaoud a rann da ôberiou, ha da feiz, ha da garantez, ha da zervich, ha da habaskded, ha pénaoz da ôberiou zivéza a zô bêt gwelloc'h égéd ar ré genta.

20. Hôgen eunn dra-bennâg em

eûz da rébecha d'id, pénaoz é lézez Jézabel, péhini a gêmir ann hanô a brofedez, da gelenna, ha da douella va kervic'herien, oc'h hô lakaad da goueza er c'hadélez, ha da zibri eûz ar boéd gwéstlet d'ann idolou.

21. Ha mé em eûz rôed amzer d'ézhi da ôber pinijen, ha né két fellrd d'ézhi kaout keûz eûz hé gadélez.

22. Chétu éz ann d'hé gâs war hé gwélé; hag ar ré a gouez enn avoultriez gant hi, a vézô glac'harret brâz, ma na réont kéd a binijen eûz hô ôberion.

23. Lakaad a rionn da vervel hé begalé, hag ann holl ilizou a vézô pénaoz eo mé eo ann hini a c'houil ann digroazel hag ar c'halounou: hag é rôinn da bép-hini ac'hanoc'h hervez hé ôberion. Hôgen d'ê-hoc'h-hu é lavarann,

24. Ha d'ar ré all ac'hanoc'h péré a zô é Tiatira, ha na heûl kéd ar gélénadurez-zé, ha na anavez két dounderiou Satan, ével ma lévéront, pénaoz na likiinn kéd eur béac'h all war-n-hoc'h.

25. Hôgen mirit ar péz hoc'h eûz hété ma teûinn.

26. Ha néb a vézô bét gounidek, hag en dévézô miret va ôberiou bétég ann dîvez, é rôinn d'ézhan ar galloud war ar Boblou,

27. Hag hén a vézô anézho gand eur walen honarn; hag ével listri pri é vézint brévet;

28. Ével ma eo bét rôed ivé d'in ar galloud gant va Zâd: ha mé a rôl d'ézhan ar verélaouen.

29. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann ilizou.

III. PENNAD.

1. SKRIV ivé da Éal Iliz Sardis: Chétu pétrâ a lavar ann hini en deûz ar Spéred Doué, hag ar seiz stéren: Mé a anavez da ôberiou; ann hanô éc'h eûz da véza béô, hag oud marô.

2. Béz évésiek, ha kréta ar ré all, péré a zô daré da vervel; râk

na gavann kéd da ôberiou leûn dirâk va Doué.

3. Az péz koun étâ eûz ar péz éc'h eûz digéméret ha klevet; mir-hén, ha grâ pinijen. Râk ma na vetez két, é teûinn ével cul laer: ha na vézi két pé da heur é teûinn.

4. Béz' éc'h eûz koulskoudé é Sardis eur ré-bennâg, péré n'hô deûz két saotret hô difad; hag hi a geizô gan éa gwisket é gwenn, ô véza ma int dellézek.

5. Néb a véô gounidek, a vézô ével-sé gwisket gand difad gwenn, ha na laminn kéd hé hanô eûz al levr a vuez, hag éc'h ansavinn hé hanô dirâk va Zâd, ha dirâg hé Éled.

6. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann ilizou.

7. Skriv ivé da Éal Iliz Fildelfia: Chétu pétrâ a lavar ann hini a zô Sant ha Gwirion, ann hini en deûz alc'houez David; péhini a zigor, ha dén na zerr; pékini a zerr ha dén na zigor;

8. Mé a anavez da ôberiou. Chétu em eûz digored d'id eunn ôr, ha na heli dén da zerra; ô véza ma éc'h eûz nébeûd a ners, ha ma éc'h eûz miret va gér, ha n'éc'h eûz két diansavet va hanô.

9. Chétu é kassin d'id lod eûz ar ré a zalc'h sinagog Satan, eûz ar ré a lavar int luzevien, ha n'int két, hôgen a zô gaouiadet. Hô lakaad a rionn da zond d'en em strinka d'az taoulin, hag é vézint pénaoz é karann ac'hanod.

10. Dré ma éc'h eûz miret gér va babaskded, az mirinn ivé diouc'h heur ann arnod, a dlé d'az er béd holl évid arnodi ar ré a choum war ann douar.

11. Chétu é teûinn abars némeûr: dalc'h ar péz éc'h eûz, évit na vezô rôed da zén da gurunen.

12. Néb a vézô gounidek, é likiinn anézhan da beûl é templ va Doué, ha na'z ai mui er-méaz: hag é skrivinn war-n-ezhan hanô va Doué, hag hanô kéar va Doué, Jérusalem nevez, a ziskenn eûz

ann Énv digant va Doué, ha va hanô nevez.

13. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou.

14. Skrîv ivé da Éal Iliz Lao-diséa : Chétu pètrâ a lavar ann hini a zô ar wirionez hé-unan, ann tést féal ha gwirion, penn-abek krouidigez Doué :

15. Mé a anavez da ôberiou, *hag a oar* pénaoz n'oud na ién, na tomm. Mé a garfé é vije ién pé domm ;

16. Hôgen ô véza ma'z oud klou-ar, ha na'z oud na ién, na tomm, éz ann d'az c'houêda eûz va génou.

17. Lavaroud a réz : Pinvidig ounn, ha karged a vadou, ha n'em eûz ézomm a nétrâ ; ha na ouzoud két pénaoz oud reûzeûdik, ha kéaz, ha paour, ha dall, ha noaz.

18. Alia a rann d'id préna digan-én aour arnodet gand ann tân, évid doud da véza pinvidik ; ha diûad gwenn, évid en em wiska, hag évit kuza da noazder ; hag eul louzou da larda da zaou-lagad, évit ma wéli.

19. Mé a grôz hag a gastiz ar ré a garann. Béz éta oazuz, ha grâ pinijen.

20. Chétu émounn é-tâl ann ôr, hag é skôann. Mar kev eur ré va mouéz, ha mar tigor ann ôr d'in, éz inn enn hé di, hag é koañion gant-han, hag héz gan-én.

21. Néb a vézô gounidek, é likiinn anézhan da azéza gan-én war va zrôn ; ével goudé béza bét gounidek va-unan, ounn béd azézet gand va Zâd war hé drôn.

22. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou.

IV. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ é selliz : ha chétu é wéliz eunn ôr digor enn Énv : hag ar genta vouéz em boa klevet é-c'hiz soun eunn drompil, a lavaraz d'in : Piñ aman, hag é tiskouézinn d'id ann traou a dlé c'hoarvezout goudé-hen.

2. Ha râk-tâl é oenn *estlammec* é spéred : ha chétu é wéliz eunn trôn savet enn Énv, hag eur ré azézet war ann trôn.

3. Hag ann hini a oa azézet a oa hénel a zoaré oud eur méan jasp ha sardin : hag eur ganévêden a oa war-drô d'ann trôn-ze, hag a oa hénel a zoaré oud eunn émé-rôden.

4. Ha war-drô d'ann trôn-ze éz oa pevar-ugent trôn bihanoc'h ; ha war ann trônou-ze pevar-ugent dén-kôz, gwisket gand diûad gwen, gant kurunennou aour war hô fennou.

5. Hag eûz ann trôn é tilammé luc'hed, kurunou, ha mouésiou : ha dirâg ann trôn éz oa seiz kleûzeür entanet, péré eo seiz Spéred Doué.

6. Ha dirâg ann trôn éz oa ével eur môr gwêr hénel out strink : hag é-kreiz ann trôn, ha war-drô d'ann trôn éz oa pevar loen leûn a zaou-lagad araog hag adré.

7. Al loen kenta a oa hénel oud eul léon, hag ann eil loen a oa hénel oud eul leûé, hag ann trédé loen en doa eunn dremm ével hiñ eunn dén, hag ar pévaré loen a oa hénel oud eunn er war-niçh.

8. Ar pevar loen hô doa péb a c'houéac'h askel ; ha leûn é oant a zaou-lagad war-drô hag enn diabarz : ha na éhanent da lavarout nôz-deiz ; Sant, Sant, Sant eo ann Aotrou Doué holl-c'halloadek, péhini a oa, hag a zô, hag a dlé dont.

9. Ha pa rôe al loened-zé gloar, hag énor, ha trugarez d'ann hini a zô azézet war ann trôn, hag a zô béd é amzeriou ann amzeriou ;

10. Ar pevar-ugent dén-kôza stouvé dirâg ann hini a oa azézet war ann trôn, hag a azeûlé ann hini a zô béd é amzeriou ann amzeriou, hag a daolé hô c'hurunennou dirâg ann trôn, ô lavarout :

11. Dellézez oud, Aotrou bon Doué, da gaoud ar c'hloar, ann énor, hag ar galloud ; râk té éc'h eûz krouet pép-trâ, ha dré da ioul eo émaint, hag int bét krouet.

V. PENNAD.

1. HA mé a wélaz é dourn déou ann hini a oa azézet war ann trôn, eul levr skrivet eun diabarz hag enn diavéaz, siellet gant seiz siel.

2. Hag é wéliz eunn Eal kré, péhini'a lavaré gand eur vouéz uc'hel: Piou a zô dellézek da zigeri al levr, ha da ziskoulma hé ziellou?

3. Ha dén na hellé, nag enn Énv, na war ann douar, na dindân ann douar, digeri al levr, na selloud out-han.

4. Ha mé a wélé kalz, ô véza né oa hét kaved dén dellézek da zigeri al levr, na da zelloud out-han.

5. Hag unan eûz ar rè-gôz a lavaraz d'in: Na wél két: chétu al léon eûz a vreûriez Juda, ar Brons eûz a Zavid en deûz hét dré hé c'hounidégez ar galloud da zigeri al levr, ha da ziskoulma ar seiz siel anézhaz.

6. Hag é selliz, hag é wéliz é-kreiz ann trôn hag ar pevar loen, hag é-kreiz ar pevar-ugent dén-kôz, eunn Oan ével marô a oa enn hé zâ, hag en doa seiz korn, ha seiz lagad, péré eo seiz Spéred Doué kased dré ar béd holl.

7. Hag é teûaz, hag é kéméraz al levr eûz a zourn déou ann hini a oa azézet war ann trôn.

8. Ha pa oé digored al levr gant-han, ar pevar loen, hag ar pevar-ugent dén-kôz a stouaz dirâg ann Oan, gant péb a dèlen, ha péb a gôp aour leûn a louzou-c'houés-vâd, péré eo pédennoù ar Zent.

9. Hag hi a gané eur ganaouen névez, ô lavarout: Dellézeg oud, Aotrou, da géméroud al levr, ha da zigeri hé ziellou: ô véza ma oud hét lazet, ha ma éc'h eûz hor pré-ned da Zoué gand da wâd, eûz a béb iéz, eûz a bép pobl, hag eûz a béb brôad.

10. Ha ma éc'h eûz hol lékéad da rouéad ha da véleien évid hon Doué, ha ma rémip war ann douar.

11. Hag é selliz, hag é kleviz mouéz kalz a Éled war-drô d'ann trôn, ha d'al loened, ha d'ar rè-gôz: hag ann niver anézhô a oa eûz a viled a viled,

12. Péré a lavaré gand eur vouéz uc'hel: Dellézeg eo ann Oan a zô hét lazet, da gaout galloud, ha douélez, ha furnez, ha ners, hag énor, ha gloar, ha bennoz.

13. Hag é kleviz kément krouadur a zô enn Énv, ha war ann douar, ha dindân ann douar, hag ar ré a zô er môr, hag ar ré a zô aman, ô lavarout: D'ann hini a zô azézet war ann trôn, ha d'ann Oan, bennoz, hag énor, ha gloar, ha galloud é amzeriou ann amzeriou.

14. Hag ar pevar loen a lavaré: Amen. Hag ar pevar-ugent dén-kôz a gwéaz war hó dremm, hag a azeûlaz ann hini a vev é amzeriou ann amzeriou.

VI. PENNAD.

1. HA mé a wélaz pénaoz ann Oan en doa digoret unan eûz ar seiz siel, hag é kleviz unan eûz ar pevar loen ô lavarout, gand eur vouéz hénel out trouz ar gurun: Deûz, ha gwél.

2. Hag é wéliz: ha chétu eur marc'h gwenn, hag ann hini a oa azézet war-n-ézhaz en doa eur warrek; hag é oé rôed d'ézhaz eur gurunen, hag éz eaz-kuît ével eunn trec'her évit mond da drec'hi.

3. Ha pa en doé digoret ann eil siel, é kleviz ann eil loen ô lavarout: Deûz, ha gwél.

4. Hag é teûaz er-méaz eur marc'h all hag a oa gell: hag é oé rôed d'ann hini a oa azézet war-n-ézhaz ar galloud da denna ar péoc'h diwar ann douar, ha da lakaad ann dûd d'en em laza ann eil égil; hag eur c'hlézé brâz a oé rôed d'ézhaz.

5. Ha pa en doé digoret ann trédé siel, é kleviz ann trédé loen ô lavarout: Deûz, ha gwél. Ha chétu é wéliz eur marc'h dû; hag ann hini a oa azézet war-n-ézhaz en doa eur c'hrôk-pouéz enn hé zourn.

6. Hag é kleviz ével eur vouéz é-kreiz ar pevar loen hag a lavaré: eur muzul gwiniiz a dalô eunn dinner, ha tri muzul heiz a dalô eunn

diner; na walli kéd ar gwinn nag ann éol.

7. Ha pa en doé digoret ar pévaré siel, é kleviz mouéz ar pévaré loen a lavaré : Deûz, ha gwél.

8. Ha chétu é wéliz eur marc'h glâz; hag ann hini a oa azézet war-n'ézhan a oa hanvet ar Marô, hag ann ifero az éa war hé lerc'h; hag ar véli a oé rôed d'ézhan war ar bévaré gévren eûz ann douar, évit lakaad da vervel gand ar c'hlézé, ha gand ann naoun, ha gand ar vervent, ha gand loened féro ann douar.

9. Ha pa en doé digoret ar pempved siel, é wéliz dindân ann aoter énéou ar ré a oa bét lazé évit gér Doué, hag évid ann desténi hô doa rôet.

10. Hag é c'harment gand eûr vouéz uc'hel, ô lavarout : Pé vété keit, Aotrou, sant ha gwir, é choumi héb baroa, hag hép venji hor gwâd eûz ar ré a choum war ann douar ?

11. Rôed é oé d'ézhô péb a zaé wenn; hag é oé lavared d'ézhô arzaôl c'hoaz eunn nébeûd amzer, bété ma vézô leûn ann niver eûz hô c'hen-zervicherien, hag eûz hô breûdeûr, péré a dlé beza lazé kerkouls hag hi.

12. Ha mé a wélaz ivé pa zigoraz ar c'houec'hved siel; ha chétu é c'hoarvézaz eur c'hrén-douar brâz; hag ann héol a zeûaz dû ével eur sac'h bléô; hag al loar holl a zeûaz ével gwâd :

13. Ha stéred ann énv a gwé-zaz war ann douar, ével ma taol eur wézen-fiez hé fiez c'hblâz, pa eo héjet gand eunn avel vrâz.

14. Hag ann énv en em denoaz ével eul levr a rolleur : hag ann holl vénésiou, hag ann inizi a oé lo'het eûz hô léac'h.

15. Ha rouéed ann douar, hag ar brinsed, ha pennou ar vrézé-lidi, hag ar ré-binvidik, hag ar ré-c'halloudek, hag ar sklaved, hag ar ré-zieûb en em guzaz er c'héviou, hag é réier ar vénésiou;

16. Hag é léverjond d'ar véné-

siou ha d'ar réier : Kouézit war-n-omp, hag hor c'huzit a zirâg ann hini a zô azézet war ann trôn, hag eûz a vuanégez ann Oan :

17. Râk deûed co deiz brâz hô buanégez; ha piou a hellô choum a zâ ?

VII. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ é wéliz pevar Éal enn hô zâ war bevar c'horn ann douar, péré a zalé'hé ar bédér avel eûz ann douar, évit na c'honézchent két war ann douar, na war ar môr, na war vézen é-béd.

2. Mé a wélaz eunn Éal all a biñé eûz ar sâv-héol, ha siel ann Doué béô gant-han : hag hén a c'harmaç gand eur vouéz gré d'ar pevar Éal da béré é oa bét rôed ar galloud da walla ann douar, hag ar môr,

3. O lavarout : Na wallit kéd ann douar, nag ar môr, nag ar gwéz, ken n'hor bézô merket enn hô zâl servicherien hon Doué.

4. Hag é kleviz pénaoz ann niver eûz ar ré a oa bét merket, a oa eûz a bevar mil ha seiz-ugent mil eûz a holl vreûriézou bugalé Israel.

5. Eûz a vreûriez Juda, é oé daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Ruben, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Gád, daouzé mil merket :

6. Eûz a vreûriez Aser, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Neftali, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Manasé, daouzé mil merket :

7. Eûz a vreûriez Siméon, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Lévi, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Isakar, daouzé mil merket :

8. Eûz a vreûriez Zabulon, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Jozef, daouzé mil merket : Eûz a vreûriez Benjamin, daouzé mil merket.

9. Goudé-zé é wéliz eunn engroez brâz, ha na hellé dén nivéri,

a béb brôad, a béb brêdriez, a bép pobl, hag a béb iéz, a ioa enn hô zà é-harz ann trôn, ha dirâg ann Oan, gwisket gant saéou gwenn, ha péb a bar-palmez enn hô dourn.

10. Hag é c'harment gand eur vouéz uc'hel, ô lavarout : Gloar d'hon Doué, péhini a zô azézet war ann trôn, ha d'ann Oan.

11. Hag ann holl Éled a oa enn hô zà war-drô d'ann trôn ha d'ar ré-gôz, ha d'ar pevar loen, hag en em daoljond dirâg ann trôn war hô dremm, hag ec'h azeuljond Doué,

12. O lavarout : Amen. Bennoz, ha gloar, ha furnez, ha trugarez, hag énor, ha galloud, ha ners d'hon Doué, é amzeriou ann amzeriou. Amen.

13. Hag unan eûz ar ré-gôz a lavaraz d'in : Piou eo ar ré-zé a zô gwisket gant saéou gwenn? Hag a beléac'h ind deûet?

14. Ha mé a lavaraz d'ézhan : Aotrou, té her goar. Hag hén a lavaraz d'in : Ar ré-zé eo ar ré a zô deûed aman goudé cunn enkreiz brâz, hag hô deûz gwalc'het ha gwennet hô saéou é gwâd ann Oan.

15. Dré-zé émind dirâk trôn Doué, hag'é servichond anézhan nôz-deiz enn hé dempl : hag ann bini a zô azézet war ann trôn a choumô enn hô c'hreiz.

16. N'hô dévézô mui na naoun, na séc'hed; nag ann héol, na grouéz é-béd na gouézô war-n'ézhô;

17. Râg ann Oan a zô é-kreiz ann trôn a réno anézhô, hag hô c'hasô da feunteûniou ann doureier a vuez, ha Doué a zé'hô ann holl zaérou eûz hô daou-lagad.

VIII. PENNAD.

1. HA pa en doé digoret ann Oan ar seizved siel, é c'hoarvézaz cunn tav enn Énv é-pâd cunn hanter-heur, pé war-drô.

2. Hag é weliz ar seiz Éal a zô enn hô zà dirâk Doué : ha rôed é oé d'ézhô seiz trompît.

3. Hag cunn Éal all a zeûaz, hag

en em lékéaz enn hé zà dirâg ann aoter gand cunn ézansouer aour enn hé zourn : ha rôed é oé d'ézhan kalz a ézans, évit ma kennighe péden-nou ann holl zent war ann aoter aour a zô dirâk trôn Doué.

4. Ha môged ann ézans gant péden-nou ar zent, a biñaz dirâk Doué dré zourn ann Éal.

5. Neûzé ann Éal a geméraz ann ézansouer, hag hé leûniâz gant tann ann aoter, hag hé daolaz war ann douar; hag é c'hoarvézaz kurunou, ha mouésiou, ha luc'bed, hag eur c'hren-douar brâz.

6. Hag ar seiz Éal péré hô doa ar seiz trompît, en em aozaz évit lakaad da zeni hô zrompîtou :

7. Ann Éal kenta a lékéaz hé drompît da zeni, hag é c'hoarvézaz kazarc'h, ha tann kemmesket gant gwâd, a oé taolet war ann douar; hag ann trédé gévren eûz ann douar hag eûz ar gwéz a oé losket, hag ann holl o'héot glâz a oé devet.

8. Hag ann eil Éal ja lékéaz hé drompît da zeni, ha doaré eur menez brâz entanet holl a oé taolled er môr, hag ann trédé gévren eûz ar môr a zeûaz da wâd.

9. Hag ann trédé gévren eûz ar grouadurien a oa béô er môr a varvaz, hag ann trédé gévren eûz al listri a oé kollet.

10. Hag ann trédé Éal a lékéaz hé drompît da zeni; hag eur stéren vrâz leskidig ével eur c'houlaouen-deô a gouézaz eûz ann Énv war ann trédé gévren eûz ar stériou, ha war feunteûniou ann doureier.

11. Ar stéren-zé a oa hanvet Huélen-c'houerô, hag ann trédé gévren eûz ann doureier a zeûaz da huélen : ha kalz a dôd a varvaz gand ann doureier, ô véza ma oand deûed da véza c'houerô.

12. Hag ar pévaré Éal a lékéaz hé drompît da zeni; hag é oé skôet war ann trédé gévren eûz ann héol, war ann trédé gévren eûz al loar, ha war ann trédé gévren eûz ar stéred, enn hévélep doaré ma oé tévaléet ann trédé gévren anézhô,

ha na luc'haz kéd ann trédé gévren eûz ann deiz, nag eûz ann n'ôz ken-nébeût.

13. Neûzé é wéliz, hag é kleviz mouéz eunn er a nijé dré greiz ann Énv, ô lavarout gand eur vouéz uc'hel : Gwa, gwa, gwa d'ar ré a choum war ann douar, eun abek da vouéz ann tri Éal all a dlé lokaad hô zrompitoù da zeni.

IX. PENNAD.

1. HAG ar pempved Éal a lékêaz hé drompît da zeni; hag é wéliz eur stéren a oa kouézet eûz ann Énv d'ann douar, hag alc'houez puns al lounk a oé rôed d'ézhi.

2. Hag hi a zigoraz puns al lounk; hag é savaz eûz ar puns eur môged, hénel out môged eur fourn vrâz; hag ann héol hag ann éar a oé tévaléet gant môged ar puns :

3. Hag eûz a vîged ar puns é savaz kileien-raden war ann douar; ha rôed é oé d'ézhô eur galloud, ével ma hô deuz kruged ann douar.

4. Ha gourc'hémennet é oé d'ézhô na rajent droug é-béd da c'héod ann douar, na da netrà a c'hlâz, na da wézen é-béd; hôgen hép-kén d'ann dût ha n'hô dévézô két merk Doué war hô zâl.

5. Ma rôed é oé d'ézhô ar gal-toud, nann d'hô laza, hôgen d'hô heskina é-pâd pemp miz : hag ann droug a réont a zô hénel out ann hini a ra ar grûg pa flemm gand ann dén.

6. Enn deisiou-zé ann dût a glaskô ar marô, ha n'her c'havint két, c'hoant hô dévézô da vervel, hag ar marô a dec'hô diout-hô.

7. Ar rumm kileien-raden-zé a oa hénel out kézek aozed évid ar brézel. Béz' hô doa war hô fennou ével kurunennou hénel out aour; hag hô dremmou a oa ével dremmou tût.

8. Blé) hô doa ével blé) mer-c'hed; hô dent a oa hénel out dent léoned.

9. Hobrégonou hô doa ével hobrégonou houarn; ha trouz hô diou-

askel a oa ével trouz kirri gant kalz a gézek ô rédek d'ar brézel.

10. Hô lôt a oa hénel out hini ar gruged; râk flemmou a ioa out hô lôt : hag ar galloud hô doa da walla ann dût é-pâd pemp miz.

11. Da roué hô doa éal al lounk, hanvet é Hébrach Abaddon, hag é Grégach Apollion, da lavarout eo, Gwaster.

12. Eur reûz a zô éad é-biou; ha chétu daou reûz all a zeû war-lerc'h.

13. Hag ar c'houec'hved Éal a lékêaz hé drompît da zeni, hag é kleviz eur vouéz a zeû eûz a bevar c'horn ann aoter aour, a zô dirâk Doué,

14. Hag a lavaraz d'ar c'houec'hved Éal, péhinién doa eunn drompît; distag ar pevar Éal a zô stâg war ar ster vrâz Eûfratez.

15. Hag é oé distaget ar pevar Éal, pére a oa daré évid ann heur, hag ann deiz, hag ar miz, hag ar bloaz, évit laza ann trédé gévren eûz ann dût.

16. Hag ann niver eûz ann armé a varc'heien-zé a ioa eûz a zaou c'hant milion : râk mé a glevaz ann niver anézhô.

17. Hag ével-henn é wéliz ar c'hézek er wéledigez : hag ar ré a ioa azézet war-n'ézhô hô doa hobrégonou ével a dân, hag a hiasint hag a zoufr; ha pennou ar c'hézek a oa hével out pennou léoned; hag eûz hô génou é tilammé tân, ha môged, ha soufr.

18. Ha gand ann tri gouli-zé; gand ann tân, ha gand ar môged, ha gand ar soufr, a zeû er-méaz eûz hô génou, é oé lazet ann trédé gévren eûz ann dût.

19. Râg galloud ar c'hézek-zé a zô enn hô génou, hag enn hô lôt; râg hô lôt a zô hénel out aéréd, ha pennou gant-hô, gant pére é réond drouk.

20. Hag ann dût all, pére né oant két hét lazet gand ar c'houliou-zé, na réjont kéd a binijen eûz a ôberiou hô daouarn, oc'h éhana da azeûli ann diaoulou, ha

skeùdennou aour, hag arc'hant, hag arm, ha mein, ha prenn, pére na hellont na gwélout, na klevout, na kerzout :

21. Ha na réjont kéd a binijen eûz hô lazérézou, nag eûz hô strô-binellou, nag eûz hô gadélésiou, nag eûz hô laëronsiou.

X. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eunn Éal all kré a ziskenné eûz ann Énv, hag hén gwisket gand eur goabren, ha gand eur ganévédén war hé benn : hag hé zremm a ioa ével ann héol, hag hé dreid ével peùliou tân :

2. Hag hén en doa enn hé zourn eul levr bihan digor : hag é lékéaz hé droad déou war ar môr, hag hé droad kleiz war ann douar ;

3. Hag é c'harmaz gand eur vouéz gré, ével pa iûd eul leon. Ha goudé m'en doé garmet, seiz kurun a rôaz da glevout hô mouésiou.

4. Ha p'hô doé ar seiz kurun rôed da glevout hô mouésiou, éz éaon da skriva ; pa gleviz eur vouéz eûz ann Énv a lavaraz d'io : Siell ar péz hô deûz lavaret ar seiz kurun, ha na skriv kéd anézhan.

5. Hag ann Éal em boa gwélet enn hé zà war ar môr ha war ann douar, a zavaz hé zourn étrézég ann Énv,

6. Hag a douaz dré ann hini a zô béô é amzeriou ann amzeriou, péhini en deûz krouet ann Énv, ha kémend a zô enn-han, hag ann douar, ha kémend a zô enn-han, hag ar môr, ha kémend a zô enn-han, pénaoz na vézô mui a amzer ;

7. Hôgen, pénaoz é deiz mouéz ar seizved Éal, pa lakai hé drompîl da zeni, mister Doué a vézô peûr-c'hreat, ével ma en deûz hé ziouganet dré ar Brofédéd hé zervicherien.

8. Hag ar vouéz em boa klevéd eûz ann Énv a gomzaz c'hoaz ouzin, hag a lavaraz : Kéa, ha kémer al levr bihan a zô digor é dourn ann Éal a zô enn hé zà war ar môr ha war ann douar.

9. Ha mé az éaz da gavoud ann Éal, hag é liviriz d'ézhan : Rô d'io al levr. Hag hén a lavaraz d'io : Kemer al levr, ha lounk-bén : c'houervaad a rai da gôv ; hôgen enn da c'hénou é vézô c'houek ével mél.

10. Ha mé a géméraz al levr eûz a zourn ann Éal, hag é lounkiz anézhan : hag em génou éz oa c'houek ével mél ; hôgen goudé ma em boé hé lounket, é c'houervaaz va c'hôv.

11. Hag hén a lavaraz d'io : Réd eo c'hoaz d'io diouganî da dud a galz a vrôadou, hag a boblou, hag a iézou, ha da galz a rouéed.

XI. PENNAD.

1. HA rôed é oé d'io eur gorsen hénvel oud eur waleo, hag é oé lavared d'io : Saô, ha ment templ Doué, hag ann aoter, hag ar rê a azedl enn-han.

2. Hôgen leûr ann ôr-dâl, péhini a zô er-meaz eûz ann templ, léz-bi, ha na vent kéd anézhi ; râk rôed eo bêt d'ar Jentiled, hag hî a vac'hô ar géar zantel é-pâd daou viz war-n-ugent.

3. Ha mé a rôî galloud d'am daou dést, hag é tiouganint é-pâd mil daou c'hant ha tri-ugent dervez, gwisket gant seier.

4. Ar ré-zé a zô diou olivézen, ha daou gantoler, lékéad dirâk Doué ann douar.

5. Ha mar fell da zén gwalla anézho, é teûi tân er-meaz eûz hô génou, hag a wastô hô énébourien : ha mar fell da zén ôber-dronk d'ézho, eo réd d'ézhan béza lazé enn doaré-zé.

6. Ar galloud hô deûz da zerra ann énv, évit na c'hlaviô két enn deisiou ma tiouganint : hag ar galloud hô deûz ivé war ann doureier évid hô c'hemma é gwâd, ha da zarc'haoui gand ann douar a bép seurt gouli, kenn aliez ha ma kirint.

7. Ha pa hô dévézô peûr-rôed hô zestèni, al loen a zâv eûz al lounk a vrézélékai out-hô, a dre-c'hô, anézho, hag hô lazô.

8. Hag hô c'horfou a choumô gourvézet war ruou ar géar vrâz, a zô galvet enn eunn doaré spé-réduz Sodoma, hag Éjïpt, é pé-léac'h hô Aotrou hé-unan a zô bét lékéad oud ar groaz.

9. Ha tûd eûz a veûr a vreû-riez, eûz a veûr a bobl, eûz a veûr a iéz, hag eûz a veûr a vrôad, a wêlô hô c'horfou é-pâd tri der-vez hanter, ha na lézint két hô lakaad er héz.

10. Hag ar ré a choumô war ann douar en em laouénai diwar hô fenn, hag a vragô: hag é kasint rôou ann eil d'égilé, ô véza ma hô dé-vézô ann daou Brofed-zé gwall bes-kinet ar ré a choumé war ann douar.

11. Ha goudé tri dervez hanter, ar spéréd a vuez a Zoué az éaz, enn-hô: hag é savchont war hô zreid, hag eur spout brâz a goué-zaz war ar ré a wêlaz anézho.

12. Hag hi a glevaz eur vouéz uc'hel eûz ann Énv, hag a lavaré d'ézhô: Piqûd aman. Hag hi a biñaz enn Énv enn eur goabren; hag hô énébourien a wêlaz anézho.

13. Hag eou beur-zé é c'hoar-vézaz eur c'hren-douar brâz, hag aon dékved gévren eûz ar géar a gouézaz: hag er c'hren-douar-zé é oé lazet seiz mil dén; hag ar ré all a oé spoutet brâz, hag a veû-laz Doué ann Énv.

14. Ann eil reûz a zô éad é-biou; ha chétu eunn trédé reûz a zeûi abarz némeûr.

15. Hag ar seizved Éal a lékéaz hé drompîl da zenî; hag é c'hoar-vézaz mouésiou brâz enn Énv, hag a lavaré: Rouantélez ar béd-man a zô tréménét da hon Aotrou ha d'hé C'hrist; hag hén a rénd é amzeriou ann amzeriou. Amen.

16. Hag ar pevar dén-kôz war-n-ugent; péré a zô azézet war hô zônou dirâk Doué, a gouézaz war hô dremmou, hag a azeûlaz Doué, ô lavarout:

17. Da drugarékaad a réomp, Aotrou Doué holl-c'halloudek pé-hini a zô, hag a oa, hag a dlé dbat; ô véza ma éc'h eûz digémé-

red da c'halloud brâz, ha ma éc'h eûz rénet.

18. Hag ar brôadou hô deûz bua-nékéet; ha da vuanégez a zô deûet, hag ann amzer da varna ar ré-varô, ha da rei hô gôbr d'ar Bro-fédéda zervicherien, ha d'ar zent, ha d'ar ré a zouj da hanô, d'ar ré-vihan ha d'ar ré-vrâz, ha da was-ta ar ré hô deûz saotret ann douar.

19. Ha templ Doué enn Énv a oé digoret; hag é oé gwélet arc'h hé gévrédigez eon hé dempl; hag é c'hoarvézaz luc'hed, ha mouésiou, ha krénou-douar, ha kazarc'h brâz.

XII. PENNAD.

1. HAG eur burzud brâz a oé gwélet enn Énv: eur c'hrég gwis-ket gand ann béol, hag al loar din-dân hé zreid, ha war hé fenn eur gurunen a zaouzek stéren:

2. Hag hi brazez, a c'harmé gand ar gwentrou, ô véza é poan vu-galé.

3. Hag eur burzud all a oé gwé-let enn Énv: ha chétu eunn aé-rouant brâz gell, péhini en doa seiz pean, ha dék korn; ha war hé beonou seiz kurunen.

4. Hag hé lôt a dennaz *gant-han* ann trédé gévren eûz a sté-red ann Énv, hag hô zaolaz war ann douar. Hag aon aérouant a zavaz dirâg ar c'hrég a oa daré da wilioudi; évit lounka hé mab, pa vijé gwilioudet.

5. Hag hi a c'hanaz eur mah goaz, a dlié réna ann holl Vrôadou gand eur vialen bouarn: hag hé mab a oé skrapet étrézé Doué, hag étrézég hé drôn.

6. Hag ar c'hrég a dec'haz el léac'h-distró, é péléac'h é doa eul léac'h aozet gand Doué, évit béza maget enô é-pâd mil daou c'hant dervez ha tri-ugent.

7. Hag eunn emgann brâz a c'hoarvézaz enn Énv; Mikéal hag hé Éled en em ganoé oud ann aé-rouant, hag ann aérouant gand hé éled en em ganné *out-han*.

8. Hag ar ré-man na oent két

tréac'h, ha na oé mui kaved a léac'h évit-hô enn Énv.

9. Hag ain aérouant brâz-zé, ann aer gôz, péhini a zô galvet Diaoul ha Satan, péhini a douell ar béd holl, a oé stlapet d'ann douar, hag hé éled a oé kaset gant-han.

10. Hag é kleviz eur vouéz gré enn Énv hag a lavaré : Bréma eo deûet ar zilvidigez, hag ann ners, ha rouantélez hon Doué; ha galloud hé C'hrist; râk tamaller hor breûdeûr, péhini a damallé anezhò dirâg hon Doué nôz-deiz, a zô bét diskaret.

11. Hag hi a oé tréac'h d'ézhan dré-wad ann Oan, ha dré ann abek da c'hér hé desteni; ha n'hô deûz két karet hô éncou bétég ar marô.

12. Râk-sé laouénait, Énvou, ha c'houi pére a choum enn-hô. Gwa ann douar hag ar môr, râg ann diaoul a zô diskennet étrézég enn-hôc'h, gand eur vuanégez vrâz; ô c'houzout pénaoz en deûz nébeûd a amzer.

13. Ha pa wélaz ann aérouant pénaoz é ca bét stlapet d'ann douar, e hekinaz ar c'hreg péhini é doa ganet eur mab goaz.

14. Ha rôed é oé d'ar c'hrég dioa-askel eunn er brâz, évit ma nijelê el léac'h-distró, enn hé léac'h hé-unan, ma eo maget é-pâd eunn amzer, hag amzeriou, hag ann hanter eûz a eunn amzer, pell diouc'h dremm ann aérouant.

15. Hag ann aérouant a daolaz eûz hé c'henou, war-lerc'h ar c'hrég, dour ével eur ster, évid hé didenna gand ar ster.

16. Hag ann douar a gen-nerzaz ar c'hrég; digéri a réaz ann douar hé c'hénou, hag é lounkaz ar ster en doa taolet ann aérouant eûz hé c'hénou.

17. Hag ann aérouant a zavaz droug enn-han oud ar c'hrég; hag éz éaz da vrézélékaad gand ann dilerc'h eûz hé gwenn, péré a vir goure'hémennou Doué, hag a rô testéni da Jézuz-Krist.

18. Hag é c'houmaz war dréaz ar môr.

XIII. PENNAD.

1. IIA mé a wélaz eul loen ô sével eûz ar môr, péhini en doa seiz penn, ha dék koru, ha war hé gerniel dék kurunen, ha war hé bennou hanvou a zrouk-prézek.

2. Hag al loen a wélaz a'oa hénvel oud eul léopard, hag hé dreid ével treid eunn ours, hag hé c'hénou ével génou eul léon; hag ann aérouant a rôaz d'ézhan hé ners, hag eur galloud brâz.

3. Ha mé a wélaz unan eûz hé bennou ével gouliet d'ar marô; hag hé c'houli marvel a oé iac'héet; hag ann douar holl a oé souézet gand al loen.

4. Hag hi a azeûlaz ann aérouant, péhini en doa rôed hé c'halloud d'al loen: hag éc'h azeûljont al loen, ô lavarout: Picu a zô hénvel oud al loen? Ha piou a bellô en em ganna out-han?

5. Ha rôed é oé d'ézhan eur génou hag a lavaré traou brâz ha drouk-prézégou: hag ar galloud a oé rôed d'ézhan da ôber ével-sé é-pâd daou miz ha daou-ugent.

6. Hag hén a zigoraz hé c'hénou évid drouk-prézégi ouc'h Doué, évid drouk-prézégi oud hé hanô, hag oud hé dabernaql, hag oud ar ré a choum enn Énv.

7. Rôed é oé ivé d'ézhan ar galloud da ôber ar brézel oud ar zent, ha d'hô zrec'hi: ha rôed é oé d'ézhan beli war béb breûriez. ha pobl, ha iéz, ha brôad.

8. Hag azeûlet é oé gand ar ré holl a choum war ann douar, hag eûz a béré né két skrivet ann hanvou el levr a vuez ann Oan, a zô bét lazé adalek pena-kenta ar béd.

9. Ma en deûz eur ré diskouarn, sélaouet.

10. Néb en dévézô kaset é sklavérez, az ai é sklavérez. Néb en dévézô lazé gand ar c'hlézê, eo réd é vé lazé gand ar c'hlézê.

Aman éma habaskded, ha feiz ar Zent.

11. Ha mé a wêlaz eul lœen all a zavé eûz ann douar, hag en doa daou gorn hênvel out ré ann Oan, hag a gomzé ével ann aérouant.

12. Hag hén a ziskouézaz holl c'halloud al loen kenta dira-z-han : hag é lékéaz ann douar, hag ar ré a choumé enn-han da azeûli al loen kenta, péhini a oa bêt iac'héet eûz hé c'houlî marvel.

13. Hag hén a réaz burzudou brâz, bêtê lakaad da ziskenni ann tân eûz ann Ênv war ann douar dirâg ann dôd.

14. Ha touella a réaz ar ré a choum war ann douar, gand ar vurzudou a oa rôed d'ézhan da ôber dirâg al loen, ô lavaroud d'ar ré a choum war ann douar, ôber eur skeûden d'al loen, péhini a vèzô bêt glazet gand ar c'hlézé, hag a vèzô c'huaz béd.

15. Ha rôed é oé d'ézhan ar galloud da rei ar vuez da skeûden al loen, ha d'hé lakaad da gounza : ha lakaad a rai da laza kéمند hini na azeûlô kéd al loen.

16. Lakaad a rai ivé ann holl dud, bihan ha brâz, pinvidik ha paour, frank ha sklâv, da gaoud eur merk enn dourn déhou pé war hô zâl :

17. Ha na hellô dén na préna, na gwerza, néméd ann hini en dérézô ar merk, pé ann hanôe ûz al loen, pé ann niver eûz hé hanô.

18. Aman éma ar furnez. Néb en deûz poell, kountet niver al loen. Râk niver eunn dén eo ; hag hé niver eo c'houec'h kant c'houec'h ha tri-gent.

XIV. PENNAD.

1. Ha mé a zellaz, ha chétu ann Oan a oa enn hé zâ war vénéz Sion, ha gant-han pevar mil ha seiz-ugent mil dén, péré hô doa hé hanô, hag hanô hé Dâd skrivet war hô zâl.

2. Ha mé a glevaz eur vouéz eûz ann Ênv, hênvel out trouz doureier brâz, hag hênvel out trouz

eur gurun vrâz ; hag ar vouéz a gleviz a oa hênvel out télennerien a délenné war hô zélennoou.

3. Hag hi a gané é-c'hiz eurganaouen nevez, dirâg ann trôn, ha dirâg ar pevar loen, hag ar ré-gôz : ha dén na hellé kana ar ganaouen, néméd ar pevar mil ha seiz-ugent mil, péré a zô bêt prénét eûz ann douar.

4. Ar ré-zé eo péré n'înt két en em zaotret gand ar merc'hed, râg gwerc'h int. Ar ré-zé a heûl ann Oan da beléac'h-bennâg ma'z a. Ar ré-zé a zô bêt prénét eûz a douez ann dôd évit kenta-frouez da Zoué, ha d'ann Oan.

5. Ha n'eûz két bêt kavet a c'haou enn hô génou : râk dinam int dirâk trôn Doué.

6. Ha mé a wêlaz eunn Êal all a nijé dré greiz ann Ênv, hag ann Aviel peûr-baduz gant-han, évid hé brézégi d'ar ré a choum war ann douar, da béb brôad, ha da béb breûriez, ha da béb iéz, ha da bép pobl ;

7. Ô lavarout gand eur vouéz gré : Doujid ann Aotrou, ha meûl-it-hén, râk deûed eo heur hé varn : hag azeûlid ann hini ep deûz gréad ann Ênv, hag ann douar, ar môr, ha mamennoou ann doureier.

8. Hag eunn Êal all a zeûaz war-lerc'h, hag a lavaraz : Kouézed eo, kouézed eo Babilon, ar géar vrâz-zé, péhini é deûz rôed da éva d'ann holl vroadou gwîn buanégez hé c'hadélez.

9. Hag eunn trédé Êal a zeûaz war-lerc'h ar ré-man, hag a lavaraz gand eur vouéz gré : Mar teû eur ré da azeûli al loen, hag hé skeûden, ha da zigéméroud hé verk war hé dâl, pé enn hé zourn ;

10. Hen-nez a évô eûz a wîn buanégez Doué, a zô aozet gant gwîn digemmesk é kalir hé vuanégez : hag hén a vèzô heskinet enn tân hag er soufr dirâg ann Êled santel, ha dirâg ann Oan.

11. Ha mûged hô heskinou a biñô é amzeriou ann amzeriou : ha na vèzô éhan é béd na deiz na nôz, évid ar

ré hô dévézô azeûlet al loen, hag hé skeûden, pé évid ar ré hô dévézô digéméret merk hé hanô.

12. Aman éma babaskded arzent, péré a vir gourc'hémennou Doué, ha seiz Jezuz.

13. Ha mé a glevaz eur vouéz eûz ann Énv, hag a lavaraz d'in : Skrîv : Gwenvidig ar ré-varô, péré a varv enn Aotrou. A-vréman, émé ar Spéred, é éhanint oud hô labouriou : râg hô ôberiou a heûl anêzhô.

14. Ha mé a zellaz, ha chétu eur goabren wenn ; ha war ar goabren unan azézet hag a oa hénvel out Mâb ann dén, ha war hé benn eur gurunen aour, hag enn hé zourn eur falc'h lemm.

15. Hag eunn Éal all a zeûaz er-méaz eûz ann templ, hag a griaz gand eur vouéz gré d'ann hini a oa azézet war ar goabren : Taol da falc'h, ha méd ; râk deûed eo ann heur da védi, ha médérez ann douar a zô darev.

16. Hag ann hini a oa war ar goabren a daolaz hé falc'h war ann douar, hag ann douar a oé médet.

17. Hag eunn Éal all a zeûaz er-méaz eûz ann templ a zô enn Énv, ha gant-han ivé eur falc'h lemm.

18. Hag eunn Éal all a zeûaz er-méaz eûz ann aoter, hag hé en doa galloud war ann tân ; hag hé a griaz gand eur vouéz gré d'ann hini en'doa eur falc'h lemm, ô lavarout : Taol da falc'h lemm, ha trouc'h bodou gwini ann douar ; râg hé rezin a zô darev.

19. Hag ann Éal a daolaz hé falc'h lemm war ann douar, hag a drouc'haz bodou gwini ann douar, hag hô zaolaz é béol vrâz buanégez Doué.

20. Hag ar véol a oé gwasket er-méaz eûz a géar, hag ar gwâd a zeûaz er-méaz eûz ar véol bété gwesken ar c'hézek a-béd mil c'houec'h kant stâd.

XV. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eunn arouéz all enn Énv, brâz ha souéruz,

seiz Éal, péré hô doa ar seiz goulî divéza ; râg gant-hô co sévénet buanégez Doué.

2. Ha mé a wélaz é-c'hiz eur môr gwér, mesket gant tân ; hag ar ré hô doa trec'het al loen, hag hé skeûden, hag ann niver eûz hé hanô, a ioa war ar môr gwér-zé, ha télennou Doué gant-hô.

3. Hag hi a gané kanaouen Moizez servicher Doué, ha kanaouen ann Oan, ô lavarout : Brâz ha souéruz eo da ôberiou, ô Aotrou Doué holl-c'halloudek : da hentou a zô gwirion ha gwir, ô Roué ann amzeriou.

4. Piou na zoujô kéd ac'hanod, ô Aotrou, ha na veûlô kéd da hanô ? Râk n'eûz néméd-od a gémeûd a vé mât : râg ann holl vrôadou a zeûi, hag a azeûlô ac'hanod, ô véza ma eo splann da varniou.

5. Ha goudé-zé é selliz, ha chétu é wéliz templ tabernakl ann desténi digor enn Énv :

6. Hag ar seiz Éal péré hô doa ar seiz goulî a zeûaz er-méaz eûz ann templ, gwisket gant liô glân ha kann, ha gourizet enn hô dargreiz gant gourizou aour.

7. Hag unan eûz ar pevar loen a rôaz d'ar seiz Éal seiz kôb aour, leûn gant buanégez Doué, péhini a vév é amzeriou ann amzeriou.

8. Hag ann templ a oé leûniet gand ar môged eûz a veûrdez Doué, hag eûz hé ners : ha dén na hellé moad enn templ, ken'na vijé peûrskulet seiz kôb ar seiz Éal.

XVI. PENNAD.

1. HA mé a glevaz eur vouéz gré a zeûé eûz ann templ, hag a lavaraz d'ar seiz Éal : Id, ha skufit ar seiz kôb eûz a vuanégez Doué war ann douar.

2. Hag ar c'henta az éaz, hag a skufaz hé c'hôb war ann douar : hag eur goulî drouk ha gwalluz a gouéaz war ann dûd péré hô doa merk al loen, ha war ar ré péré a azeûlé hé skeûden.

3. Hag ann eil Éal a skufaz hé gôb war ar môr, hag é teûaz ével

gwâd cunn dén marô; ha kémend en doa bucz er môr a varvaz.

4. Hag ann trêdê Eal a skufaz hé gôb war ar steriour, ha war vammennou ann doureier; hag é oent trôed é gwâd.

5. Ha mé a glevaz Eal ann doureier ô lavarout : Té a zô gwirion, ô Aotrou, té péhini a zô hag a oa Sant, pa éc'h eûz barnet kément-sé.

6. O véza ma hô deûz skufet gwâd ar Zent hag ar Brofêded, hag éc'h eûz rôet gwâd d'ézhô da éva; râk dellézeg é oant eûz a gément-sé.

7. Ha mé a glevaz eunn all eûz ann aoter hag a lavaraz : Ia, Aotrou Doué holl-c'balloudek, da varnou a zô gwir ha gwirion.

8. Hag ar pevarê Eal a skufaz hé gôb war ann héol; hag *ar galloud* a oé rôed d'ézhan da enkrézi ann dùd gand ar c'hrouéz ha gand ann tân.

9. Hag ann dùd a oé poazet gand eur c'hrouéz vrâz, hag é trouk-prézégchont gand hanô Doué péhini en deûz ar galloud war ar c'houliou-zé; ha na réjont kéd a binijen évit rei gloar d'ézhan.

10. Hag ar pempved Eal a skufaz hé gôb war drôn al loen; hag hé rouantélez a zeûz da véza ténval, hag é chaochont hô zéôdou gand hô glac'har :

11. Hag é trouk-prézégchont gand Doué ann Env, enn abek d'hô glac'hariou ha d'hô gouliou; ha na réjont kéd a binijen eûz hô ôberiou.

12. Hag ar c'houec'hved Eal a skufaz hé gôb war ar ster vrâz Eufratez; hag é tizéc'haz hé dour, évid aoz ann hent da rouéed ar sâv-héol.

13. Ha mé a wélaz tri spéréd louz hénvel out gvesklénved, péré a zeûé er-méaz eûz a c'héol ann aérouant, hag eûz a c'héol al loen, hag eûz a c'hénou ar fals-profed.

14. Râk spérédou diaoulou int péré a ra burzudou, hag az á étrézék rouéed ann douar holl, évid

hô strolla d'ar brézél é deiz brâz ann Doué holl-c'balloudek.

15. Chétu é teûann ével eul laer. Euruz ann hini a vel, hag a vir hé zifad, gand aoun na gerzfé enn-noaz, ha na wélfent hé vézégez.

16. Hag hén a strollô anézhô el léac'h a zô galvet enn Hébrae'h Armagédon.

17. Hag ar seizved Eal a skufaz hé gôb eun éar; hag eur vouéz gré a zeûaz eûz ann templ, ével eûz ann trôn, hag a lavaré : Créad eo.

18. Hag é c'hoarvézaz luc'hed, ha mouésiou, ha kurunou; hag é teûaz eur c'hren-douar brâz, eur c'hren-douar ker braz, ha na oé biskoaz eunn hévélep ahaoé ma éz eûz tûd war ann douar.

19. Hag ar géar vrâz a oé ran-net é teir gévren, ha keriou ar brôadou a gouézaz : ha Babilon ar vrâz a zeûaz da goun dirâk Doué, évit rei d'ézhi *da éva* ar c'halir eûz a win broez hé vuanégez.

20. Hag ann holl énezi a dec'haz, ha na oé két kaved ar vénesiou.

21. Hag eur c'hazare'h brâz é-c'hiz eunn talant a gouézaz eûz ann Env war ann dùd : hag ann dùd a zrouk-prézégaz gand Doué enn abek da c'houli ar c'hazare'h; râg gwall vrâz é oa ar gouli-zé.

XVII. PENNAD.

1. HAG unan eûz ar seiz Eal péré hô doa ar seiz kôb, a zeûaz, hag a lavaraz d'in : Deûz, hag é tiskouézinn d'id barnédigez ar c'hast vrâz, péhini a zô azézet war ann doureier vrâz ;

2. Gant pélini rouéed ann douar a zô en em zaotret, hag eo meztiet gant gwinn hé gadélez ar ré a chouin war ann douar.

3. Hag hén a gasaz ac'hanoun el léac'h-distrô; hag é wéliz eur c'hreg azézet war eul loen a liou tané, leûn a hanôiou drouk-prézek, ha gand-han seiz penn ha dék korn.

4. Hag ar c'hreg a ioa gwisket gand difad mouk ha tané; kinklet é oa gand aour, ha gant mein tal-

vouduz, ha gant perlez; enn hé dourn é doa eur c'hôb aour, leün a argarzigedez, hag eüz a hudurnez hé gadélez.

5. Ha war hé zâl ann hanô-man a oa skrivet : Mister; Babilon vrâz, mamm ar gadelésiou, hag argarzigésiou ann douar.

6. Ha mé a wélaz ar c'hreg-zé mezô gant gwâd ar zent, ha gant gwâd merzerien Jézuz : ha pa hé gwéliz é oenn kouézet brâz.

7. Hag ann Eal a lavaraz d'in : Pérâg oud-dé kouézet ? Me a-lavarô d'id ar mister eüz ar c'hreg, hag eüz al loen a zoug anézhi, péhini en deüz seiz penn ha dék korn.

8. Al loen éc'h eüz gwélet, a zô bêt, ha n'eo mui; piña a dlé eüz al lounk, ha mond-da gêt : ha kouézet é vèzô ar ré a choumô war ann douar (ar ré na vèzô két skrivet hô hanôiou el levr a vuez adalek penn-kenta ar bêt), pa wé-lint al loen, péhini a ioa, ha n'eo mui.

9. Chétu ann dalvoudégez eüz a gément-sé, hag a zô leün a furnez. Ar seiz penn, eo ar seiz menez war béré eo azézet ar c'hreg : seiz roué ind ivé.

10. Pemp a zô marô; unan a zô; hag égilé né kéd deüet c'hoaz : ha pa vèzô deüet é tlé, choum nébeüt.

11. Hag al loen a ioa ha n'eo két, a zô ivé ann eizved, hag eüz ar seiz eo, ha mond-a ra da gêt.

12. Ann dék korn éc'h eüz gwélet, a zô dék roué, da béré né két bêt c'hoaz rôed ar rouantélez; hôgen rôed é vèzô d'ézhô ar galloud ével rouéed évid eunn heur goudé al loen.

13. Ar ré-zé hô dévézô holl eunn hévélep ménoz, hag é rôint hô ners hag hô galloud d'al loen.

14. Ar ré-zé en em gannô oud ann Oan, hag ann Oan a vèzô tréac'h d'ézhô; ô véza ma eo Aotrou ann aotrounez, ha Roué ar rouéed; hag ar ré a zô gant-han, a zô ar ré-c'halvet, ar ré-zilennet, ar ré-féal.

15. Lavaroud a réaz c'hoaz d'in : Ann doureier éc'h eüz gwélet el léac'h ma eo azézet ar c'hast, eo ar poblou, ar brôadou, hag ann iézou.

16. Ann dék korn éc'h eüz gwélet el loen, eo ar ré a gasai ar c'hast, hag hé lakai da véza gla-c'haret hag enn noaz, a zebrô hé c'hik, hag a loskô anézhi gand ann tân.

17. Râk Doué en deüz lékéad enn hô c'halounou ôber ar péz a fell d'ézhan; évit ma rôjent hô rouantélez d'al loen, bêté ma vèzô peür-zévenet geriou Doue.

18. Hag ar c'hreg éc'h eüz gwélet, eo ar géar vrâz, péhini é deüz ar rouantélez war rouéed ann douar.

XVIII. PENNAD.

1. HA goudé-zé mé a wélaz eunn Eal all a ziskenné eüz ann Env, péhini en doa eur galloud brâz : hag ann douar a oé goulaouet gand hé c'hloar.

2. Hag bèn a griaz gand eur vouéz gré, ô lavarout : Kouézed eo, kouézed eo Babilon ar vrâz : ha deüed eo da géar d'ann dioulou, ha da zigémer da bép spé-red louz, ha da zigémer da bép labous louz ha kasauz :

3. Ô véza ma hô deüz ann holl boblou évet eüz a wip buanégez hé gadélez; ha ma hô deüz rouéed ann douar en em zaotret gant-hi; ha ma hô deüz marc'hadourien ann douar pinvidikéet gand ann direiz eüz hé dispîñ-brâz.

4. Ha mé a glévaz eur vouéz all eüz ann Env, hag a lavaré : Id er-méaz eüz ar géar-zé, va fobl, gand aoun na zehac'h da véza kévrennek enn hé féc'hédou, ha n'hô pé lôd enn hé gouliou.

5. Râg hé féc'hédou a zô piñet bétég ann Env, ha Doué en deüz bêt koun eüz hô fallagriezou.

6. Distaolid d'ézhi ével ma é deüz distaoléd d'é-hoc'h; ha rôid d'ézhi daou-c'hémend-all évid hé ôberiou. Er c'hôb é péhini é deüz rôed da

éra d'é-hoc'h, rôid da éva d'ézhi daou c'hémend-all.

7. Kément ha ma eo en em veñlet, ha ma eo en em gavet enn dudiou, rôid d'ézhi enkrézou ha glac'hariou; rāk lavared é deūz enn hé c'haloun : Mé a zō azézet ével eur rouanez, ha n'ounn kéd intañvez; ha na welinn kéd a gaon.

8. Dré-zé enn-eunn deiz é teñi hé goulou, ar marò, ar c'haon hag ann naoun, hag é vézō losket gand ann tñ : rāk kré eo ann Doué a varnō anézbi.

9. Ha rouéd ann douar péré a zō en em zaotret gant-hi, hag hô deūz bévet enn dudiou, a welō, hag en em c'hlac'harō war-n-ézh, pa welint mōged hé entan.

10. En em zerc'hel a raint pell diout-hi, gand aoun rāg hé enkrézou, hag é livirint : Gwa, kéar vrāz Babilon, kéar gré; rāk da varn a zō deñet enn-eunn-taol.

11. Ha marc'hadourien ann douar a welō hag a geinō war-n-ézh; rāk dén na brénō mui hô marc'hadouresiou;

12. Ar marc'hadouresiou aour, hag arc'hant, ha mein kaer, ha perlez, ha lin moan, ha mouk, ha seiz, ha tané, hag a bép koat tinon, hag a bép léstr olifant, hag a bép léstr mein kaer, hag arm, hag houarn, ha mein-marellet.

13. Ha kinamom, ha c'houésiou-mad, ha louzou-c'houek, hag ézans, ha gwin, hag éol. ha flour-bleud, ha gwiniz, ha loened, ha dénved, ha kézek, ha kirri, ha sklaved, ha tūd dieub.

14. Hag ar frouez a c'hoantaé da éné a zō pelléed diouz-id, ha kément tra c'houek ha kaer a zō kolled évid-oud, ha n'hō c'havi mui.

15. Marc'hadourien ann traou-zé, péré a zō deñet pinvidik gant-hi, en em zalc'hō pell diout-hi, gand aoun rāg hé enkrézou, hag enn eul lénva, hag enn eur wela,

16. É livirint : Gwa, gwa ar géar vrāz-zé péhini a oa gwisket gant lin moan, gant mouk, ha gant tané, hag a oa kinklét gand aour,

gant mein kaer, ha gant perlez :

17. Rāg enn eunn heur kément all a vadou a zō kollet. Ha kément sturier, ha kément hini a ia war zour, hag ar verdéidi, hag ar ré a ra hô gwerz war vōr, a zō en em zalc'het pell ;

18. Hag en em lékéjond da c'har-mi, pa weljond al léac'h eūz hé entan, hag é léverjont : Pé géar a zō béd hénvel oud ar géar vrāz-zé?

19. Hag hi a daolaz poultr war hô fennou, hag a c'harmaz enn eul lénva hag enn eur wela, ô lavarout : Gwa, gwa ar géar vrāz-zé, é péhini eo pinvidikéet dré hé dispiñ, ar ré bōll hô doa listri war ar mōr : rāg enn eunn heur eo éad-da-gét.

20. Laouéna diwar hé fenn, ô Énv, ha c'houi, Abostoled ha Proféded; rāk Doué en deūz hé gwanet enn abek d'é-hoc'h.

21. Hag eunn Éal kré a zavaz eur méan hénvel oud eur méan-milin brāz. hag hé daolaz er mōr, ô lavarout : Gand ann herr-zé é vézō diskaret Babilon ar géar vrāz, ha na vézō kavet mui.

22. Ha mouéz ann délennerien hag ar varzed, hag ar zutellerien hag ann drompiterien na vézint mui klevéd enn-od : ha michéour é-béd na vézō mui kaved enn-od : ha trouz ar méan-milin na vézō mui klevéd enn-od :

23. Ha goulou ar gleuzeuriou na vézō mui gwéléed enn-od ; ha mouéz ann ozac'h hag ar c'brég na vézō mui klevéd enn-od : rāk da varc'hadourien a ioa prinsed ann douar, ô vézā ma hô deūz touellet ann holl boblou gand da vréou.

24. Ha kaved eo béd enn-hi gwād ar Broféded hag ar Zent, hag eūz ar ré holl a zō bét lazet war ann douar.

XIX. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ é kleviz ével mouéz eul lōd brāz a dūd enn Énv, hag a lavaré : Alléluia : Salud, ha gloar, ha galloud d'hoon Doué :

2. Rāg hé varnou a zō gwir ha gwirion ; ha ma en deūz barnet

ar c'hast, péhini é deûz saotret ann douar gand hé gadélez ; ha ma en deûz venjet gwad hé zervicherien a zô bêt skulet gand hé daouarn-hî.

3. Hag é leverjond adarré : Alléluia. Hag hé móged a zavaz é amzeriou ann amzeriou.

4. Hag ar pevar dén-kôz war-n-ugent, hag ar pevar loén a stouaz, hag a azeûlaz Doué, a oa azézet war ann trôn, ô lavarout, Amen : Alléluia.

5. Hag eur vouéz a zeûaz eûz ann trôn, hag a lavaraz : Meûlid hon Doué-ni, c'houi holl hé zervicherien ; ha c'houi péré a zouj anézhan, bihan ha brâz.

6. Ha mé a glevaz ével mouéz eul lôd brâz a dûd, hag ével trouz doureier vrâz, hag ével trouz kurunou brâz, a lavaré : Alléluia ; ô véza ma en deûz rénet ann Aotrou hon Doué holl-c'halloudek.

7. Laouénaomp, ha tridomp, ha rôomp gloar d'ézhan ; râk deûed eo cûreûd ann Oan, hag hé c'hrég a zô en em aozet.

8. Ha rôed eo d'ézhan ar gal-loud d'en em wiska gant lin moan gwenn-kann : râg al lin moan eo mâd-oberiou ar Zent.

9. Hag hén a lavaraz d'in : Skriv : Euruz ar ré a zô galved da goan eûreûd ann Oan. Hag hén a lavaraz d'in : Gwir eo ar geriou-zé a Zoué.

10. Ha mé en em strinkaz d'hé dreid, évid hé azeûli. Hag hén a lavaraz d'in : Gwél na rî : da gen-zervicheri ounn, hag hini ar ré eûz da vreûdeûr péré hô deûz rôet testéni da Jêzuz. Azeûl Doué : râk testéni Jêzuz eo ar spéréd a ziougan.

11. Ha mé a wélaz ann Énv digor ; ha chétu cur marc'h gwenn, hag ann hini a oa azézet war-n-ézhaz a oa galvet Féal ha Gwirion, ha gant gwirionez é varn, hag é stourm.

12. Hé zaoulagad a ioa ével eur flamm tân ; ha war hé benn éz oa kalz kurunennou ; hag eunn hanô skrivet en doa, ha na anavez dén é-béd némét-haz hé-unan.

13. Ha gwisket a oa gand eur

zaé livet gant gwad : hag hanved é oa, *Gér pé Verb Doué.*

14. Hag ann arméou a zô enn Énv az éa war hé lere'h war gézeg gwenn, hag hî gwisket gant lin moan gwenn ha glân.

15. Hag eûz hé c'hénou é teûé eur c'hléz lemm enn daou du, évit skei gand ar hoblon gant-han ; hag hén a vérô anézhô gand eur wialen houarn ; hag hén eo a vâc'h ar véol eûz a frouden buanégez ann Doué holl-c'halloudek.

16. Ha skried eo war hé zaé ha war hé worzed : Roué ar rouéed, hag Aotrou ann aotrounez.

17. Ha mé a wélaz eunn Éal enn hé zâ enn heol, péhini a c'harmaz gand eur vouéz gré, enn eul lavaroud d'ann holl laboused a nijé dré greiz ann Énv : Deûit, hag en em strollit, évit koan vrâz Doué ;

18. Évit ma tebrot kig ar rouéed, ha kig ar gabitaned, ha kig ann dûd kré, ha kig ar c'hézeg, hag ar ré a zô azézet war-n-ézhô, ha kig ar ré-zieûb, hag ar sklaved, hag ar ré-vihan hag ar ré-vrâz.

19. Ha mé a wélaz al loen, ha rouéed ann douar, hag hô arméou péré a oa en em strollit, évit brézélékaad oud ann hini a oa azézet war ar marc'h, hag oud hé armé.

20. Hôgen paked é oé al loen, ha gant-haz ar fals-profed, péhini en doa gréat arouésiou dira-z-haz, dré béré en doa touellet ar ré hô doa digéméret merk al loen, hag hô doa azeûlet hé skeûden. Hô daou é oent taolet beû-buézek el lenn leskidig a dân hag a zoufr.

21. Hag ar ré all holl a oé lazet gant kléz ann hini a oa azézet war ar marc'h, hag a zeûé eûz hé c'hénou, hag ann holl laboused en em walc'haz gand hô c'hik.

XX. PENNAD.

1. Ha mé a wélaz eunn Éal ô tiskenni eûz ann Énv, hagant-haz alc'houéz al lounk, hag eur chaden vrâz enn hé zourn.

2. Hag hén a grogaz enn aé-

rouant, ann aer kôz, péhini eo ann diaoul ha Satan, hag é éréaz ané-zhan évit mil bloaz.

3. Hag ô véza hé daolet el lounk, hé zerraz hag hé ziellaz war-n-ézhaz, évit na doueljé mui ar bo-blou, ken na vézô peûr-dréménét ar mil bloaz-zé : ha goudé-zé é tlé béza diéréet évid eunn nébeûd amzer.

4. Ha mé a wélaz ivé trônou, ha tûd a oa azézet war-n-ézhô, hag ar varn a oé rôed d'ézhô : ha mé a wélaz ivé énéou ar ré a zô bêt dibennet é testéni eûz a Jézuz, hag évit géz Doué, hag ar ré n'hô deûz kédazeûlet al loen, nag hé skeûden, ha n'hô deûz két digéméret hé verk war hô zalioù pé enn hô daouarn ; hag hi hô deûz bévet ha rénet gand ar C'hrist é-pâd mil bloaz.

5. Ar ré-varô all na zistrôjont kéd d'ar vuez, abarz ma oé peûr-dréménét ar mil bloaz. Houn-nez eo ann dazore'hidigez genta.

6. Euruz ha santel eo ann hini, péhini en deûz lôd enn dazore'hidigez genta : ann eil varô n'en dé-vézô kéd a véli war-n-ézhô ; hôgen hi a vézô béleien Doué hag ar C'hrist, hag é rénint gant-han é-pâd mil bloaz.

7. Ha pa vézô peûr-dréménét ar mil bloaz, Satan a vézô diéréet, hag é teûiô er-méaz eûz hé bri-zoun, hag é touellô ar boblou a zô é pevar c'horn ann douar, Gog ha Magog, hag é strollô anézhô évid ann emgann. Ann niver anézhô a vézô hével out tréaz ar môr.

8. Ha piñ a réjont war léd ann douar, hag en em lékéjont war-drô da gamp ar zent, ha d'ar géar ka ret-brâz.

9. Ha tân a ziskennaz digand Doué eûz ann Énv, hag hô devaz : hag ann Diaoul, péhini en doa hô zouellet, a oé taolet el lenn a dân hag a zoufr, é péléac'h édo al loen,

19. Hag ar fals-proféd, a vézô en-

krézet nôz-deiz é amzeriou ann amzeriou.

11. Ha mé a wélaz eunn trôn brâz gwenn, hag eur ré a oa azézet war-n-ézhaz, a zirâk péhini é tec'haz ann énv hag ann douar, hag hô léac'h na oé két kavet.

12. Ha mé a wélaz ar ré-varô, brâz ha bihan, a zavaz dirâg ann trôn ; ha levriou a oé digoret : hag eul Levri all a oé digoret, péhini eo al levri a vuez : hag ar ré-varô a oé barnet war ar péz a oa skri-vret el levriou-zé, hervez hô ôberiou.

13. Hag ar môr a rôaz ar ré-varô a oa enn-han : ar marô hag ann ifern a rôaz ivé ar ré-varô a oa enn-hô ; ha pép-hini a oé barnet hervez hé ôberiou.

14. Hag ann ifern hag ar marô a oé taolet el lenn a dân. Hen-nez eo ann eil varô.

15. Hag ann hini ha na oé két kavet skrivet el Levri a vuez, a oé taolet el lenn a dân.

XXI. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eunn énv nevez, hag eunn douar nevez. Râg ann énv kenta hag ann douar kenta a oa éad é-biou, hag ar môr oé oa mui.

2. Ha mé Iann a wélaz ar géar zantel, Jérusalem nevez a ziskenné a Zoué eûz ann Énv, aozet ével eur c'hrégkempennet évid hé ozac'h.

3. Ha mé a glevaz eur vouéz a zeûé eûz ann trôn, hag a la-varé : Chétu tabernakl Doué gand ann dûd ; hag hén a choumô gant-hô. Hag hi a vézô hé bobl, ha Doué ô véza gant-hô a vézô hô Doué.

4. Ha Doué a zec'hô ann holl zaérou eûz hô daou-lagad : hag ar marô na vézô mui, ha na vézô mui na doan, na garm, na gla : c'har, râg ann traou kenta a vézô éad é-biou.

5. Hag ann hini a oa azézet war ann trôn a lavaraz : Chétu é raou pép-tra nevez. Hag hén a lavaraz

d'in : Skriv, pénaoz ar geriou-mañ a zô gwir ha gwirion.

6. Hag hén a lavaraz c'hoaz d'in : Sévéned eo. Mé eo Alfa hag Oméga, ann derou hag ann divez. Mé a rôl *da éva* évit-nétra, d'ar ré hô deûz séc'hed, eûz a feunteun ann dour a vuez.

7. Néb a vézô gounidek, en dévézô kément-sé, ha mé a vézô Doué d'ézhan, hag hén a vézô Mâb d'in.

8. Hôgen é-kénver ar ré-aounik hag ar ré-ziskrédik, hag ar ré-argarzuz, hag al lazerien, hag ar c'hadaled, hag ar gontammerien, hag ann idolâred, hag ann holl c'haouiaded, é vézô hô lôd el lenn a dân loskuz hag a zoufr : éno, éma ann eil varô.

9. Ha dond a réaz unan eûz ar seiz Éal hô doa ar seiz kôp-leûn gand ar seiz goulî divéza, hag é komzaz ouz-in, ô lavarout : Deûz, ha mé a ziskouézô d'id ar bried, grég ann Oan.

10. Hag hén a zougaz ac'hanoun é spéred war eur ménéz brâz hag uc'hel, hag é tiskouéaz d'in ar géar, Jérusalem zantel, péhini a zikenné eûz ann Énv digand Doué,

11. Ha sklerder Doué gant-hi : hag hé goulou a oa hénvel oud eur méan kaer, oud eur méan jasp, boull ével strink.

12. Hag hi é doa eur vur vrâz hag uc'hel, é péhini éz oa daou-zék pors, ha daouzég Éal, unan out pép pors ; hag hanvou skrivet, pére eo hanvou ann daou-zék vreûriez eûz a vipien Israel.

13. War-zû ar Sâv-héol, teir zôr ; war-zû ann Hanter-nôz, teir zôr ; war-zû ar C'hresteiz, teir zôr ; war-zû ar C'hûs-héol, teir-zôr.

14. Ha mûr ar géar é doa daou-zék diazez, hag enn-hô hanvou ann daou-zég Abostol eûz ann Oan.

15. Hag ann hini a gomzé ouz-in, en doa eur gorsen aour, évit menta ar géar, hag hé fersier, hag hé mûr.

16. Hag ar géar a zô pevar-c'hornek ; ha keit eo hé héd hag hé léd.

Hag hén a ventaz ar géar gand

hé gorsen aour, hag é kavaz daou-zék mil stâd : hag hé héd, hé léd hag hé uc'helled a zô kévatal.

17. Hag hén a ventaz ar vûr ané-zhi, hag é kavaz pevar ilinad ha seiz-ugent, diouc'h ment eunn dén, péhini é oa hini ann Éal.

18. Hag ar vûr-zé a oagréat gand eûr méan jasp : hag ar géar a oa gréat gand aour glân hénvel out gwér boull.

19. Ha diazérou mûr kéar a oa kinklet gand a bép scurt mein kaer. Ar c'henta diazez a oa eûz a jasp ; ann eil, safer ; ann trédé, kal-sédon ; ar pevaré, smaragduz ;

20. Ar pempved, sardoniz ; ar c'houec'hved, satdiuz ; ar seizved, krisolituz ; ann eizved, bérilluz ; ann naved, topaziuz ; ann dékved, krisoprasuz ; ann unnékved, hiastintuz ; ann daou-zékved, amétistuz.

21. Hag ann daou-zék pors, a ioa daou-zék perlézen ; ha péb a borz a ioa eûz a eur berlézen : hag al leûr-ger a ioa eûz a aour glân, ével gwér boull.

22. Ha na wéliz kéd a dempl enn-hi ; râg ann Aotrou Doué holl-c'haloudek, hag ann Oan, eo ann templ anézhi.

23. Hag ar géar-zé n'é deûz kéd a ézomm a héol nag a loar, évid hé goulou ; râk sklerder Doué eo a c'houlaou anézhi, hag ann Oan eo hé c'houlaouen.

24. Hag ar boblou a gerzô dionc'h hé goulou : ha rouéed ann douar, a gasô enn-hi hô gloar hag hô énor.

25. Hag hé fersier na vézint két serret bemdez ; râk na vézô kéd a nôz éno.

26. Ha gloar hag énor ar brôadou a vézô kased enn-hi.

27. N'az ai é-batiz nétra a zaotret, nag, hini eûz ar ré a ra argarzigez, pé a lavar gevier ; hôgen hép-kén ar ré a zô skrivet *hô hanvou* é levr a vuez ann Oan.

XXII. PENNAD.

1. HAG hén a ziskouéaz d'in eur ster dour béû, sklér aour ével strink,

hag a zêdê eûz a drôn Doué hag ann Oan.

2. E-kreiz al leûr-ger, hag enn daou du eûz ar ster edo ar wêzen a vuez, pêhini a zoug daoutzêk frouezen, hag a rô hê frouez pép miz : ha deliou ar wêzen-zê a zô évid ia-c'haad ar brôadou.

3. Ha na vézô mui a valloz : hôgen trôn Doué hag ann Oan a vézô enô, hag hê zervicherien a zervichô anêzhan.

4. Hag hi a wêlô hê zremm ; hag hê hanô a vézô skrivet war hô zaliou.

5. Ha na vézô mui a nôz enô : ha n'hô dévézô mui a ézomm a c'houlou a gleûzeur, nag a c'houlou a héol ; râg ann Aotrou Doué eo a c'houladô anêzhô, hag é rémint é amzeriou ann amzeriou.

6. Hag hén a lavaraz d'in : Ar geriou-zê a zô gwir ha gwirion. Hag ann Aotrou, Doué : spérédou ar Brofédê en deûz kased hê Éal évid diskouêza d'hê zervicherien ar péz a dlê c'hoarvezout abarz némeûr.

7. Chêtu é teûinn hép-dalê : Euruz ann hini a vir geriou diougan al levr-man.

8. Ha mé eo Iann, pêhini em eûz klevet ha gwêlet ann traou-zê. Ha goudê ma' em boê klêvet ha gwêlet, en em daoliz out treid ann Éal liô diskouêzê d'in, évid hê azeûli :

9. Hôgen hén a lavaraz d'in : Gwêl na ri ; râk da gen-zervicherounn, hag hini da vrêûdeûr ar Brofédê, hag ar ré a vir geriou diougan al levr-man. Azeûl Doué.

10. Hag hén a lavaraz c'hoaz d'in : Na zîel kêt geriou diougan al levr-man : râk tîst eo ann amzer.

11. Nêb a ra gaou, ra ra gaou c'hoaz : ha nêb en em zaotr, r'en

em zaotrô c'hoaz : ha nêb a-zô gwirion, bêzet gwirion c'hoaz ; ha nêb a zô sant, r'en em zantêlô c'hoaz.

12. Chêtu é teûinn hép-dalê : ha va gôbr a zô gan-en, évit rei da hép-hini hervez hê ôberiou.

13. Mé eo Alfa hag Oméga, ar c'henta hag ann divêza, ann derou hag ann divêz.

14. Euruz eo ar ré a walc'h hô zaéou é gwâd ann Oan ; évit ma vézô hô galloud er wêzen a vuez, ha ma'z aint er gêar dre ar persiet,

15. Ra choumô er-mêaz ar chiâs, hag ar gontammerien, hag ar c'hâdaled, hag al lazerien, hag ann idolatred, ha kêmend hini a gâr hag a ra ar gaou.

16. Mé JÉZUZ em eûz kasê va Éal ; évit testénia d'ê-hoc'h ann traou-zê enn Ilizou. Mé a zô grisien ha gwenn David, ar stêren luger-nuz, ar stêren veûré.

17. Ar Spéréd hag ar bried a lavar : Deûz. Hag ann hini a glev lavaret-Deûz. Hag ann hini an deûz sêc'hed, deûet : hag ann hini a fell d'ézhan, kêméret dour a vuez évit-nêtra.

18. Râk testénia a rann da gêmend hini a glev geriou diougan al levr-man, pénaoz ma laka eunn dra ouc'h-penn, Doué a lakai war-n-êzhan ar c'houlou a zô skrivet el levr-man.

19. Ha mar-tenn eur ré eunn dra eûz a levr ann diougan-man, Doué a lamô digant-han hê lod el levr a vuez, hag er gêar zantel, hag enn traou a zô skrivet el levr-man.

20. Nêb a rô testéni eûz ann traou-man a lavar : Évit-gwir é teûinn hép-dalê. Amen. Deûz, Aotrou Jézuz.

21. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gan-ê-hoc'h holl. Amen.

DIVEZ.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into two columns.]

X

224

